

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magy. Orsz. Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 57454. számú csekkzámlájára lehet beküldeni. Csekkürlap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,
VIII., Kun-utca 2. szám.

Előfizetési ára egész évre 6.— pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Ajánlva a m. kir. Belügyminisztériumnak 209.916/1923. B. M. sz., 44.616/1924. B. M. sz., 229.320/1925. B. M. sz. 277.462/1925. B. M. sz., 161.748/1926. VIII. B. M. sz., 302/1927. VIII. B. M. sz., 329.750/1928. VIII. B. M. sz. és a 256.673/1929. VIII. B. M. sz. körrendeleteivel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:

Budapest, VII., Rákóczi-út 38. szám, IV. emelet 15. a. — Telefon: József 418-45.

Tűzrendészeti közigazgatásunk reformja.

Örömmel állapíthatjuk meg ismét azt a rendkívül megnyugtató, sőt felemelő tény, hogy az 1888. évi 53.888. számú tűzrendészeti kormányrendeletnek az 1925. évi híres és szinte korszakos kihatású 230.000. számú rendelettel való kiegészítése óta is a Belügyminisztérium nemesak állandó és beható figyelmét alatti tartja az ország tűzrendészete ügyének fejlődését, hanem mindenkor készen áll arra, hogy a kellő pillanatban határozottan közbelépve generaliter intézkedjen tűzrendészeti igazgatásunk piramisának ma már megszakítás nélküli teljes felépíthetése érdekében.

Nem volna most időszerű méltatni éppen e lap hasábjain — ahonnan ez már oly sokszor megtörtént eddig is — azt a nagyvonalú, céltudatos s a legkisebb részletekig finoman kitervezett munkát, mellyel egyrészt a piramis alapját az önkéntes és hivatásos tűzoltóságoknak megszervezésével, szaporításával sietett megerősíteni, másrészt gondoskodott arról, hogy a magyar nép és társadalom által — minden más uniformizált intézménnyel szemben — még ma is legjobban szeretett és becsült ezen alapnak megvédését, továbbépítését ne csak lelkes, de intelligens és elsősorban szakképzett egyének teljesítsék.

Rendelkezvén megfelelő számú és erejű tűzoltósággal s ezek élén megfelelő szakképzettségű vezetőkkel, tűzrendészeti igazgatásunk piramisának alapjához ezek által csak az egyik alkatrészt, a téglát adattott meg, míg a másik alkatrészt, a habarcs oda volt ugyan készítve a vármegyeházak udvarába, ahonnan azonban azt csak az alispán időközönkénti biztatására öntötte a téglák közé a „közigazgatás”.

Bredetileg is hiányozván tehát az, aki a téglák közé habarcsot öntve tűzrendészeti igazgatásunk két különböző funkciójú ágát: a tűzoltóit és közigazgatásit rendszeresen és szakszerűen összekapcsolja, a Belügyminisztérium ennek pótlásáról is sietett gondoskodni akkor, midőn kiadta a lapunk legutóbbi két számában közölt, a vármegyei tűzrendészeti felügyelet megszervezéséről szóló 259.591/929. B. M. számú, s az azt kiegészítő 260.917/929. B. M. számú rendeleteit.

Rövid visszapillantással vezet be a „tűzoltó miniszter” a 259.591/929. B. M. számú rendeletet,

ahol jólesőleg állapítja meg, hogy a 230.000/925. B. M. számú körrendeletének rendelkezései csak részben voltak végrehajthatók, azonban e rendelet korszerűségét igazolja az a gyakorlat, melynek során tűzrendészetünk színvonalának emelkedésével a nemzeti vagyont apasztó tűzkár arányosan csökken.

Ámde ennek az állapotnak továbbfejlesztése s tűzrendészeti igazgatásunk nagyvonalú piramisához az újabb réteg lerakásának munkálatai most már multhatatlanul szükségessé teszik, hogy a szakképzett tűzoltótisztek vezetése alatt álló tűzoltóságoknak és a közigazgatásnak — mint a piramis alapköveinek — szakszerű összeillesztését, egybekapcsolását, továbbá e szakdolgozók felletti felügyeletet és ellenőrzést szintén csakis olyan tűzoltó szakemberek végezzék, akiknek e teendők kizárólagos hivatásuk, s ne pedig formális, felelősségnélküli mellékfoglalkozásuk legyen.

Lecsonkított hazánk vármegyéiben — talán csak Békés és az ideiglenesen közigazgatásilag egyesített Szatmár—Ugocea—Bereg vármegyék kivételével — hivatásos tűzrendészeti felügyelői állás rendszeresítve még ma sincs, s ideértve Baranya és Pest vármegyét is, ahol tudunkkal jelenleg a szervezések folyamatban vannak, — ezek a tisztségek ma is csak „nobile officium”-ok, melyeket legtöbb helyen arra rátermett, lelkes emberek látnak el, azonban:

1. mint az alispán által csak ideig-óráig megbízott szakértők és szaktanácsadók;
2. személyes intézkedési, illetve végrehajthatósági hatáskör;
3. rendszeresített fizetés, pótlék, nyugdíj jogosultság;
4. személyes fegyelmi felelősség;
5. az 1883. évi I. t.-c. rendelkezései által szigorúan megkívánt közép-, vagy főiskola elvégzésének és speciális szakképzettség igazolásának kötelezettsége nélkül;
6. s csakis mellékfoglalkozásként.

Ha mindezekkel szembeállítjuk a hivatkozott belügyminiszteri rendeleteket, akkor örömmel üdvözölhetjük:

1. a legújabb rendszeresített vármegyei szaktisztviselői állást,
2. mely főiskolai, vagy legalább is középfelsőfokú végzettséghez és a 254.300/928. B. M. számú belügyminiszteri rendeletben meghatározott tűzoltótiszti képesítéshez van kötve,

3. mely nem ideig-óráig tartó s majdnem magánjellegű megbízás, hanem kinevezés folytán életfogytiglanra szóló,

4. mely nem tiszteletdíjat, napidíjat, utiátalányba takart jelentéktelen anyagi ellenszolgáltatást, hanem a „többi vármegyei alkalmazottakra” nézve mindenkor érvényben levő törvényes rendelkezések szerint a IX., VIII., sőt a VII. fizetési osztálynak megfelelő fizetést, családi pótlékot, lakáspénzt, hivatalos kiküldetési alkalmával pedig a többi — hasonló fizetési osztályban levő — vármegyei tisztviselőt megillető külszolgálati díjakat, sőt a 260.917/929. B. M. számú rendelet szerint még az 1929. évi XXX. t. c. 69. §. 14. bekezdésében körülírt „személyi pótlékot” is biztosít,

5. mely az előléptetés szempontjából a VII. fizetési osztályig nyit utat, miként a főispán által az 1886. évi XXI. t. c. 80. §-ában gyökeredző joga alapján „életfogytiglanra kinevezett többi vármegyei szaktisztviselők” legnagyobb részének,

6. s végül, amely legújabb vármegyei szaktisztviselőt nem a nagyharang búgása, hanem a többi vármegyei szaktisztviselőt érintő szolgálati és fegyelmi szabályzat §§-ai alapján szigorú felelősségre lehet vonni és vétségéit, mulasztásait, sőt még a legkisebb szabálytalanságát ezután kellőképpen meg is lehet torolni.

Célszerű volna a vármegyei tűzrendészeti felügyelet ilyen módon való intézményes megszervezésével kapcsolatosan revízió alá venni a „mobile officium”-nak továbbra is feltétlenül meghagyandó járási tűzrendészeti felügyelők felőlősségre vonhatása módjának, — a már hivatásos vármegyei tűzrendészeti felügyelővel szembeni szolgálati viszonyaiknak — évi tiszteletdíjak és utiátalányaik egységes megállapításának, stb. kérdéseit is, ámde ezek könnyen elesálnának partikuláris tűzrendészetünknek ma már hatalmas jogi anyagot produkáló területére.

Egyelőre örüljünk belügyi kormányunk ezen nagyvonalú építőmunkájának, s hordjuk hozzá mi is a köveket, hogy tűzrendészeti igazgatásunk piramisát az országos tűzrendészeti felügyelőség intézményével mielőbb befejezhessük, s ezzel külföld előtt is iskolapéldát állíthassunk arra, hogy miképpen lehet irányítani, egységessé, megbízhatóvá tenni központi kormányzással és felügyelettel a korszerűen decentralizált tűzrendészeti igazgatást.

Trianon után s annak ellenére is!

Vulkán.

A füst és gázvédelem a tűzoltóság szolgálatában.

A tűzoltót a béke katonájának is szokták nevezni. Ott van pillanatok alatt a vészhelyen, minden erejével és tudásával segít bajbajutott embertársai életének és vagyonának a megmentésében. Nincs nappal vagy éjszaka, nincs jó vagy rossz idő, hogy tűzvész ne keletkezhessek, mert az örök ellenség a vörös kakas sohasem alszik, sohasem pihen. Örökké tartó harc ez és kétszeres jaj, ha nem a tűzoltó kerül ki belőle győztesen.

Pedig a tűzoltónak nemesak a tűz az ellensége, hanem a füst és az égésnél előforduló különböző mérges gőzök és gázok. Mert ha a tüzet mint ellenséget képzeljük el, úgy a füstöt, gőzöket és gázokat mint védőbástyáit kell tekintenünk és csak úgy tudjuk a harcot sikeresen fel-

Manapság, amikor a technikai és a kémiai ipar mérőföldes csizmákkal halad előre, szükséges, hogy a tűzoltóság is azzal együtt haladjon és a számára hasznos újításokat magáévá tegye és azokat sikeresen alkalmazza. Hol vagyunk már attól az időtől, amikor még az volt a felfogás, hogy csak az a jó tűzoltó, aki megtanulta „nyelni a füstöt”. Az ujonc hosszas előgyakorlatokat tartott, hogy a vészhelyen a legnagyobb füstbe rohauva sikeresen letehesse a vizsgát és ha füstmérgezést kapott, illetve sok füstöt nyelt és ezért betegnek érezte magát, sok szénsavtartalmú sört és friss meleg zsemlet adott neki, mert ez „kiveti a füstöt a gyomorból és a tüdőből” — a füst által gyulladt szemet pedig nyers hússal és tejes zsemlyével fedték le. Régi dolgok ezek, már évtizedekkel ezelőtt a múltté lettek, de mégis arra jók voltak, hogy a tűzoltók a saját kárukön okulva gondolkozzanak azon, hogyan is lehetne mindezek ellen hathatósan védekezni, a mérgezéseket a legkisebb százaléokra csökkenteni.

A mult szakirodalmában sok gondolatot és tervet találunk erre vonatkozólag, amikkel ha a kívánt célt nem is érték el, de pillanatnyilag mégis kisegítő eszközül szolgáltak.

Ha a füst- és gázelleni védelem időrendi fejlődését tekintjük, úgy három részre tudjuk felosztani őket: az 1900. év előtti idők, 1900—1914-ig, és 1915-től napjainkig. Az első rész volt a legterméketlenebb, habár a törekvés megvolt a készülékek előállítására, azonban a követelmények nem álltak arányban az akkori technikai és kémiai felkészültséggel. A hosszú éveken át szerzett tapasztalatok és kísérletek azonban megmutatták, hogy a mérges anyagok elleni védekezést két főcsoportra oszthatjuk: vagy megsemmisítjük a gázt, vagy elhárítjuk. A megsemmisítés az általánosan ismert, hogy szellőztetéssel, légvonat létesítésével annyira felritkítjuk a megfertőzött levegőt, hogy a benne lévő mérges anyagok már nem hatnak károsan a szervezetre.

A tűzoltó szakköröket azonban ez a megoldás nem elégítette ki, mert szellőztetést nem alkalmazhatunk minden esetben anélkül, hogy ezzel még nagyobb károkat ne okoznánk vagy pedig az építési viszonyok vagy a tűzfészek fekvése akadályozza ezt meg.

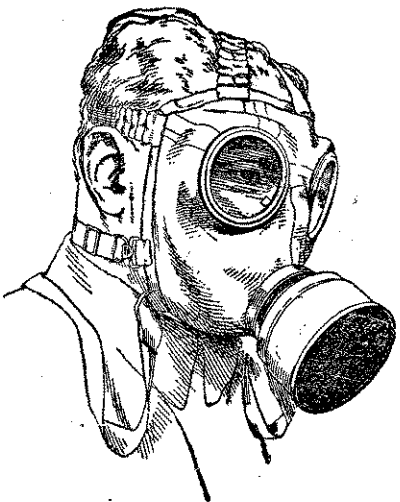
Kézenfekvő dolog volt tehát, hogy a tűzoltóság figyelme és érdeklődése az elhárítás különböző megoldása felé fordult. Így készítették el a trisslevegőt szolgáltató készülékek különböző változatait, amelyeknek alapelvei mind a mai napig nem változtak meg. Lényege abban áll, hogy gumiesővön oly helyről juttatjuk a levegőt a készülék hordozójához, ahol a levegő tiszta. Azonban ez sem felelt meg a kívánalmaknak, mert a gumitömöl miatt helyhez kötött volt a csővezető vagy a tömlőre esett súlyosabb tárgy azt összelapította, vagy szétszakította, azonkívül ugyanott kellett visszavonulni, ahol behatolt. Egy olyan megoldás után kutattak tehát, amely ezeket a hátrányokat már mind kiküszöböli.

Már a mult század vége felé találunk egy újítást a tűzoltó részére, amely előírja: „Vedd a szakálladat a fogad közé és úgy menj a tűzbe.” Már ekkor gondoltak arra, hogy valami úton és módon megszűrjék a füstös levegőt és ezáltal a füstmérgezést elkerüljék. Később zsebkendőt, szűk porusú szivacsokat mártottak be különböző sóoldatokba és tartószalaggal erősítették a szájhoz. Ez a szokás egyes vidékeken még ma is dívik, azonban a szűrőképessége nagyon csekély és legnagyobb hibája, hogy a szemet egyáltalán nem

nem a derékra esatolt dobozba helyezi, és a szájjal egy méter hosszú bőrrrel átvarrt spirálesővel köti össze. Ő már szájbetétet és felül egy kilégzőszelepet is alkalmazott, amely az elhasznált levegőt egyenesen a szabadba engedte ki. Ugyanese az évben Schenkel is készített egy álarcot, amely már meglehetősen komplikált készülék volt. A levegő megszűrését ő vattával, szivaccsal és szénnel oldotta meg, kilégzőszelepet alkalmazott és jelzősípval látta el, az orrot pedig esiptetővel szorította össze.

Több megoldás vált valóra ebben az időben (Thyndall és Shaw) azonban a követelményeknek egyik sem felelt meg teljes mértékben és ma már csupán múzeális értéket képviselnek.

Figyelemreméltó megoldás volt a gőzfeesken-dőre szerelt légszivattyús készülék, amelyik el is terjedt volna, ha ugyanez időben, (1900) Neypert fel nem találja a komprimált oxigénnel működő készüléket. Az igazi lökést a füst- és gázvédő felszerelések fejlődésére azonban a világháború adta meg. A háborús kémia ez időben nagyon sokat fejlődött és szükségképpen ezzel párhuzamosan a védőberendezések is. A katonák hozzászoktak és megtanulták becsülni a gázálarcot és a haretérről hazakerült tűzoltó otthon is akarta alkalmazni a füst ellen. A tapasztalatok azonban megmutatták, hogy ez a modell a tűzoltóság követelményeinek már nem felelt meg. Az álarcnak nagy holttere volt, a látómezője kicsi és a szövet a tűz hatásának nem állt ellent. A betét is a hadicélok-nak megfelelt, de a tűzoltóságnál nem, mert a füst átszivárgott rajta.

Auernek sikerült mindezeket a problémákat megoldani és a mai füst- és gázálarc már a technikai és a kémiai követelményeknek teljesen megfelel. Az anyaga gumizott szövet, vagy impregnált bőrből készül, a tűz behatására ellenáll, káros tere kicsiny, látómezője nagy és szemüvege az úgynevezett Triplex üvegből készül, amely a külső erőszakos behatásra rétegekben hasad, anélkül, hogy a törésnél a legesekélyebb szilánk is keletkeznék, mely a szemet megsérthetné. Még hasadása után is légmentesen zár. Belső felületéhez rugalmas gyűrűvel páramentesítő lemez van erősítve, amely az álarc hosszú használata közben is a lecsapódó párat főlveszi és a tiszta homálymentes látást biztosítja. Az álarcot szabályozható tartószalaggal erősíthetjük a fejre, amely a légzőszervek és a szem, tehát a teljes arc tökéletesen légmentes elzárását biztosítja.

tetünk betétes és tömlős gázálarcot. Az álarc mindkettőnél teljesen egyforma, csupán a betétben vagy az összekötő tömlővel ellátott légtisztító dobozban van eltérés. A hosszas kemény kísérletezések eredményeként ma már teljes biztonsággal járhat a tűzoltó a füsttől, mérges gőzöktől és gázoktól megfertőzött levegőben akár órák-hosszat csak azt kell neki tudnia, hogy ott milyen anyagok vannak jelen, hogy álarcára a megfelelő színű betétet vagy légtisztítót felcsavarja. Megjegyzendő azonban, hogy a tűzoltóság részére készülnek speciális szűrők is. Ha azonban egyes ipari üzemeknél, mentési munkálatoknál, szén-gáz, (szénoxid) ellen kell védekezni, úgy erre is megvan ma már a speciális „C. O.” felszerelés, mely szintén biztonságot nyújt a szén-gáz mérgező hatása ellen, feltéve, hogyha a levegő oxigéntartalma 15%-on alul nincsen. Nagy haladást jelent ez a mai kémiában, mert a világháborúban a szén-oxid volt egyike azon gázoknak, amelyek ellen nehezen vagy egyáltalán nem tudtak védekezni.

E felszerelés azonban nemesak szén-oxid ellen véd, hanem védelmet nyújt világítógáz, vízgáz, generátorgáz, chlór, ammoniák, kénhidrogén és arzénvegyületek ellen is. A C. O. szűrő a mászóöv-re vagy a tartószíjra erősítve viselhető 40 órán át működik megszakításokkal is, csak használat után a fedőlappal kell lezárni, mert a benne lévő higroszkopikus anyag a levegő páratartalmát magába szívja és ezáltal tönkremegy. Ha a szűrő kimerül, akkor automatikusan egy erős acetilén (carbíd) szag keletkezik a készülékben, amely jelzi a tűzoltónak, hogy még 3—4 pernyi ideje van arra, hogy friss szabad levegőre visszavonuljon.

Végül meg kell még említenem az oxigénes készülékeket, amelyeket akkor használunk, ha a levegő oxigéntartalma 15%-on alul van, vagy egyáltalán nincsen. A tűzoltóság életében azonban erre nagyon ritkán van alkalom és a főszűly arra van helyezve, hogy a levegőben lévő füsttől, mérgező gőzöktől és gázoktól megvédjük a tűzoltót. Németország volt az első, mely e kérdés nagy fontosságát először felismerte és hathatósan védekezett ellene. 1927-ben mint egy alapigazság vált tudomássá, hogy minden tűzoltónak meg legyen a saját külön füst- és gázvédőfelszerelése, amiket a körülményekhez alkalmazva úgy betétes, mint tömlős gázálarcként tudnak viselni.

Egy örvendetes cseményről kell még megemlékezni, ami minket magyarokat közelebről érint, hála az illetékes köröknek már Csonka-Hazánkban is létesült egy gyár,*) amelyik magyar munkásokkal, magyar anyagból e gázlárcoknak a gyártásával foglalkozik. A trianoni lázalmok lassú halálra akartak ítélni bennünket, de a védekezés joga az utolsó szó jogán még megmaradt nekünk. A gázlárc nagyon komoly védelmi eszköz és bár úgy lenne, hogy ne csak a tűzoltóságnak legyen külön gázmaszkájuk, hanem a legfiatalabb magyartól a legöregebbig, mert nagyon drága egy-egy magyar élet.

Zsuffa József
okl. tűzoltóoszt.

*) Merkur műszaki és vegyipari részvénytársaság, Budapest, IX., Illatos-út 9. szám. Szerk.

Uradalmi tűzoltócsapatok.

A Belügyminiszter úr 230.000/1925. sz. rendeletével felhívja az uradalmakat és nagyobb gazdaságokat, hogy saját tűzvédelmük érdekében egy házi tűzoltócsapatot szervezzenek meg. E köztársaság legalább 5 főből, s lehetőleg oly egyénekből állítandó össze, kiknek foglalkozása amúgy is az uradalom vagy gazdaság belterületén való tartózkodást teszi szükségessé. Ilyenek az uradalmi mesteremberek.

Azonkívül megfelelő felszerelésű, orsz. egységes méretű fecskendő beszerzését is előírja.

A fentemlített rendelet értelmében ezen kis őrség kiképzése és állandó gyakoroltatása a községi tűzoltóparancsnok hatáskörébe tartozik.

Sajnos, ezen rendelet intencióját nagyon kevesen

értik meg és annak kivételével egyáltalán nem igen törődnek, mert alig hallottam, hogy ilyen uradalmi vagy házi tűzoltóságok felállítottak volna, pedig annak egy esetleges tűzvész alkalmával való gyors és szakszerű beavatkozása nagyobb mérvű katasztrófa elhárítását teszi lehetővé.

E sorok írója még az említett rendelet megjelenése előtt egy, az uradalomban előfordult kisebb tüzeset alkalmával szerzett tapasztalatai alapján megszervezett kísérletképpen egy uradalmi önkéntes tűzoltócsapatot 23 főnyi legénységgel. A csapat mesteremberekből, kocsisokból és béresekből rekrutálódott, természetesen önkéntes jelentkezőkkel.

Több havi (csak vasárnaponkénti) oktatás és gyakorlatozás után kiválasztottak az altiszti rangokra, illetve fontosabb beosztásokra alkalmas egyének. Itt figyelemmel kellett lenni első sorban a szerzett tudásra, ügyességre és kellő intelligenciára, továbbá arra is, hogy altisztek lehetőleg olyanok legyenek, kikről feltételezhető, hogy hosszabb időt fognak az uradalom szolgálataiban tölteni. Ez azért fontos, mert az altisztek

Későbbben, ha már eléggé kiképzett a csapat, a gyakorlatok minden harmadik-negyedik vasárnap tartatnak meg, mikor is katonai fegyelmező, fecskendő iskola és gyorszerelés, továbbá egyéb szerek (létra stb.) szerelése, s végül taktikai gyakorlatok vannak. Ezeket egy rövid elméleti oktatás követi. Egy-egy ilyen gyakorlat rendszeren 2—3 órát vesz igénybe.

A külső gyakorlatokra alkalmatlan időben (esős vasárnap, téli időszak) elméleti oktatások valamilyen fűthető helyiségben tartatnak meg.

Igen fontos az, hogy a legénységben az ambíciót és lelkesedést felébresszük és ébren tartsuk, amihez nagyban hozzájárul az egyenruha és egyéni felszerelés (sisak, öv, balta stb.), amelyet büszkén viselnek és némileg feledtetni velük a gyakorlatozások fáradalmait és az erre feláldozott szabad idejüket.

A parancsnok lehetőleg tűzoltói tanfolyamot végzett egyén legyen, hogy szakszerűen tudjon a tűz oltásához hozzáfogni s a legénység kiképzéséhez is értsen.

Az uradalmi tűzoltócsapat már számos esetben adta tanujelét annak, hogy jól beválik és tüzesetben adott riasztás után pár percere már útban van a fecskendő néhány tűzoltóval, míg a főbbiek részint a szerkocsin, részint gyalog, futólépésben igyekeznek a tűzhöz, ha az a közelben

van. Ha esetleg oly időben volna tűz az uradalomban vagy a közelfekvő községben, mikor a kocsisok és béresek valahol kint a határban dolgoznak, az adott vészjelekre (szirénabúgás, harangkongatás, kürtjelzés) rögtön abba hagyják a munkát és sietnek a vész helyére, ahova a fecskendő és esetleg szerkocsi az otthon levő tűzoltókkal (mesteremberek) a

tűz észrevétele után azonnal kivonult. Ha a riasztás a határban éri a tűzoltókat, akkor a kocsisok lefognak a gazdasági szerekre (eke, fogas, tárcsa) a lovakat a kocsi-
ba átfogják és így iparkodnak a tűzhöz, hogy vagy mint tűzoltók vegyék át a működést, vagy pedig a vízfordáskor tegyék magukat hasznossá.

Az eddigi tapasztalatok azt mutatták, hogy egy gazdasági eseményekből álló tűzoltócsapat is tud eredményesen közbelépni és ez nagyon áldásos ott, ahol a gazdaság a községtől távol van és nagyon sokáig tart, amíg segítség érkezik.

Egy másik jó oldala is van egy ilyen házi tűzoltócsapatnak, hogy esetleges vész esetén nem veszíti el a fejét, hanem hideg vérral dolgozik és nyugodtan teljesíti a kapott parancsokat, hiszen a gyakorlatok alkalmával annyira átment vérebe a tűzoltással kapcsolatos sokféle munka, hogy nem is tudna másképp cselekedni.

Nagyon kívánatos volna, ha minden nagyobb gazdaságban volna egy kiképzett tűzoltócsapat, ha csak 5—6 emberből álló is, mert míg segítség érkezik, ezen kis csapat is eredményesen tud közbelépni és ezzel is nagy értékeket lehet a tűz pusztítása elől megmenteni.

gyóbb tömlőkészlet ajánlunk rendelkezésre, mert a kintetbe véve a községek és gazdaságok szegény vízforrásait, a vizet gyakran 2—3 fecskendő közbeiktatásával párszáz méterről kell a tűzhöz vezetni. Erre saját tapasztalatomból tudnék néhány példát felhozni. No meg sohasem lehet tudni, egy tüzeset után nem kell-e megint hamarosan egy másikhoz is kivonulni s akkor friss, száraz tömlőkkel kell menni, mert vizes tömlőkkel nagyon fáradságos és időrabló a szerelés. Télen meg pláne nem is lehet a vizes tömlőket használni, mert több mint biztos, hogy összefagynak, míg a szertárba kerülnek.

Végül nagyon célszerű az is, ahol a gazdaság több majorból áll, ezeket telefontal összekötni, hogy vész esetén azonnal riasztható legyen a tűzoltóság. Minden majorban lehet egy-egy kisebb fecskendőt is elhelyezni. Erre a célra megfelel a eséplőgépnél használatos kis targoncafeccskendő is. Ilyen feccskendő használatára ki kell képezni egy pár majorbeli embert, esetleg a eselédék hozzártatózóit is.

Talán felesleges megemlíteni, bár szintén nagyon fontos, hogy különösen tűzveszélyes helyeken vagy azok közelében bővízü kutak vagy más vízforrások álljanak rendelkezésre, mert víz nélkül a legjobb tűzoltócsapat is tehetetlen.

Tűzoltócsapat felállítására, felszerelésére és kiképzésére vonatkozólag minden járási tűzrendészeti felügyelő és községi tűzoltóparancsnok szívesen szolgál felvilágosítással.

Sárosd, (Fejér vm.)

Kern Ernő
urad. számtartó,
t. o. parancsnok.

A fent ismertetett cikk közérdek szempontjából mindenesetre helytálló; az abban elmondottak terjesztése és az uradalmi tűzoltóságok létesítése époly nélkülözhetetlen szükségletét képezi a nagy gazdaságoknak, akáresak az ipartelepeknek ilyirányú gondoskodása.

A tűzoltói berendezkedéshez szükséges alkalom és mód, ily uradalmakban magától adódik, mert a tűzoltóságot szolgáltató személyzet a eselédésgből és az alkalmazottakból bőven telik. A szerek vontatására szolgáló fogatok és azok elhelyezéséhez szükséges kocsiszín, rendelkezésre áll. Csak feccskendő és egyéb tűzoltói felszerelés beszerzéséről van szó. Feccskendő beállítás, a eséplések tűzveszélyességére való tekintettel ügyis kötelező. Legfeljebb a tömlőkészlet beszerzése okoz több költséget. Vízfordólajt, bontó eszköz és létra szintén akad minden nagyobb gazdaságban. A tűzoltó egyenruha és felszerelés sem okoz elviselhetetlen költségeket.

A legnehezebb oldala e kérdésnek, a csapat élére rátermett tűzoltóparancsnok kiválasztása, illetve felkérése és az uradalom birtokosának a gazdasági tűzoltóság létesítésének szükségessége szempontjából való meggyőzése.

A nagybirtokosság konzervatív gondolkozása ugyanis e téren hazánkban nem ismeretlen fogalom, különösen oly uradalmaknál, ahol a termés és a gazdasági épületek tűzkár ellen biztosítva vannak. Azonkívül e kérdés felvetésénél azon körülmény sem lekiésinylendő, hogy a nagy uradalmak is községek közelében vannak és azok adófizető körzetébe tartoznak.

dekszerfájába tartozó községi önkéntes tűzoltóság védnöki tisztét elvállalja és a testület fenntartási költségeihez adományaival hozzájárul.

Mindezen jelenségek mellett azonban kivételek is fordulnak elő. Így *néhai József főherceg* Öfenségenek az alesuti és ezen uradalmához tartozó puszták tűzoltóságai, melyek a fenséges úr főparancsnoksága alatt állottak, mintatestületek gyanánt voltak ismeretesek. A Sopron vármegyei Eszterháza jelenlegi uradalmi tűzoltósága, *Eszterháza herceg* megértő gondoskodása folytán, elsőrendű „Fiat” autófeccskendővel rendelkezik, mely röviddel annak beszerzése után, a környéken előfordult nagy tűzvész alkalmával, segítségül érkezése percétől kezdve, rövid működése után, sikerrel döntötte el a lakosságot végveszéllyel fenyegető tüzeset sorsát.

Nem vitás tehát, hogy az uradalmi tűzoltóságok létesítése irányában kifejtendő propaganda — nemzetgazdasági szempontokból — óriási horderejű. Hiszen megcsontított országunkban minden búzakereszt, mely a tűz martalékává válik, szegényebbé teszi ezt a sokat szenvedett magyar hazát.

Szerkesztő.

A régi jó időkből.

A karácsonyi ünnepekben pihenés közben Komárom megcsontított vármegye monografiáját olvasgatva, a következő — a tűzoltótársadalmat mindenesetre érdeklő — adatokra bukkantam.

Ekel, jelenleg esch megszállás alatt álló esallókői színmagyar nagyközségben, melynek birtokosai 1700—1725. években az *Ordódyak*, majd *Csák János* voltak, 1719-ben, majd utána 1823-ban nagy tűzveszedelem pusztított. Az utóbbi esetben az óriási szélviharban, oltás közben emberek is estek áldozatul; az okozott kár pedig sok családot koldusbotra juttatott.

A tűzek gyujtogatásával Szigethy Gábor közbirtokost gyanúsították, aki házsártos, veszekedő, irigy, bosszúálló ember volt. Dologtalansága s dorbézolásai miatt vagyona elpusztult s irigyen nézte közbirtokos társainak vagyoni gyarapodását. Az egyhangúlag megnyilatkozott gyanú és vád alapján a vármegye törvényszéke letartóztatta őt és vizsgálatot indított ellene; de bár a vizsgálat körülményes, hosszú ideig tartó volt, a szolgabíró, az esküdt, meg a törvényszék examinátora nem tudtak ellene teljes, a törvény szigorú követelményei szerint is megállható tárgyi bizonyítékokat szolgáltatni s így végre is haza kellett őt bocsátani.

Az ekéliek azonban óvatosságból és attól való félelemből, hogy Szigethy Gábor a gyujtogatásokat megismételhetné, ha köztük maradt, többé be sem eresztették falujukba, amiért is kénytelen volt a szomszédos Aranyos helyiségben, ahová felesége való volt, családotul együtt átköltözve, megtelepedni. Itt azután esendesen és teljesen jámborul viselkedett, elannyira, hogy az aranyosiak, mint szánakozásra méltó üldözött egyént, még meg is kedvelték.

Történt azonban, hogy 1827. év nyarán Ekelen egy napon kigyulladtak Dombi Szigethyné kazalai. A tűziradalmat közvetlen megelőző pillanatokban többen Szigethy Gábort a falumentí kertek mögött sietve futni látták.

Azt állították, hogy mezítláb volt s alsó öltözéke a bokánál valami fekete zsimeggel volt átkötve.

Nosza, az első szóra, Gábort nyomban üldözöbe vették; többen tüstént kocsira léptek, s hajtottak egyenesen Aranyos felé. Mikorra azonban odaértek, Gábor már a lakásán volt, s úgy viselkedett, mintha az egész dolog felől semmit sem tudna. Üldözési hatalmukba akarták keríteni, de a házánál összesereglett aranyosiak, helyiségük hadnagyának közbelépésére, védelmükbe vették. Ez alatt azonban Ekelből többen megérkezvén, a két falu jelen volt népe között formális fokosviadal fejlődött, mely az ekeliak győzelmével és a már-már menekülő üldözöttnek kézrekerítésével végződött.

A diadalmas félnek elhatározott szándéka volt Szigethy Gábort ugyancsak tűz által elemészteni. Az utolsó pillanatokban azonban mégis fölülkerekedett elméjükben a nyugodtabb megfontolás, s arra tökélték el magukat, hogy foglyukat a szolgabírónak, lakó és birtokos társuknak szolgáltatják ki.

Ámde: Ember tervez, Isten végez! Ekelen a feldühödött nép, a szolgabíró háza előtt Szigethy Gábort a kocsiról lekapva, agyonverte, és holttestét egy égő nádpetrence zsarátnokai közé dobta.

Az eset nagy izgalmat keltett az egész vármegyében. A községbeliek tudták, hogy az első halálos csapást, mely Szigethy fejét kettészelte, a vármegye egyik előkelő családjának katonaviselt tagja ejtette; de árulója nem akadt.

A törvényszék részéről annak elnöke, maga a másodalispán vezette a helyszínén a bűnügyi vizsgálatot, melynél a tiszti főorvos segítkezett.

Szigethyre vonatkozólag megállapították a nyomozás során, hogy ő a tűz kitérését megelőzőtt és követett negyedórákban, összesen legalább 50, de legfeljebb 60 pereni időn át odahaza Aranyoson nem tartózkodott. A kérdés tehát az volt, vajjon ennyi idő alatt az utat Aranyostól Ekelbe és vissza gyalogosan meglehet-e járni?

Ennek kiderítésére az ekeliak közül többen vállalkoztak, kik közül a bizottság egy Szigethy Gáborral hasonló korú, de kisebb termetű embert Szamady István közbirtokost választotta ki. A próba megejtésénél elül ment a Kürthy Lajos alispán négyese, benne az alispán és mellette a vármegyei tiszti főorvossal; azután a Végh Pál szolgabíró fogata, ő vele és az esküdttel, s a harmadik egy közönséges fogat a helység hadnagyával és nótáriusával. Szamady István uram pedig mezítláb és gyalog jó darabig hol a fogatok mellett, hol utánuk futott, azután előre került, s ettől fogva a célpontig fel sem adta többé az elsőbbséget és visszafelé is csak így történt.

Visszaérkezéskor a próba szemlét végzett urak összeigazított órái nyomban összenézettek, s Kürthy alispán megállapította, hogy Szamady István az utat Aranyosra és vissza 42 perc alatt tette meg, s így a törvényszék sem kételkedett többé, hogy az eskü alatt kihallgatott tanuk, akik Szigethy Gábort a tűz kitérésékor a faluból kifelé futni látták, igazat vallottak.

Így azután a feunforgott előzmények után és körülmények között a Szigethy Gábor személyén véghez vitt, annak élete kioltásával is tetézett erőszak büntette és büntetése is enyhébb megítélés alá vétetett...

Eddig tart a régi történet. Amit pedig ezen leírt kis eseményből a régi, száz év előtt élt elődeink józan, egészséges, logikus gondolkodására, és éles jogi s törvénytudói képzettségére következtethetünk, azt olvasóim között kinek-kinek saját tetszésére bízom...

Esztergom, 1930. január hó.

A telefon és a vidéki tűzoltóság.

Hogy mit jelentett annakidején, a múlt század nyolevanas éveinek közepe utáni években a telefonnak, e korszakalkotó találmánynak feltűnése, mely mihamar az egész művelt világon elterjedt, annak a körülménynek az emberi kultúra szempontjából mutatkozó horderejét csak azok a korosabb emberek tudják igazán értékelni, akik az előző idők viszonyaira is emlékeznek.

Mi sem természetesebb, mint hogy a telefon, a nehézkes távirtdát kiszorítva, a tűzjelzés legértékesebb eszközévé vált, nem is szólva az előző harangkongatás, avagy küldőne útján eszközölt tűzjelzés kezdetleges módszereiről.

A tűzjelzésnek telefon útján való eszközölését a külföldi tűzoltóságok egy része ugyan jelenleg is megbízhatatlan eljárásnak tartja, amiért is igen sok világvárosban, amint e körülmény a tűzoltóságok körében eléggé ismeretes, nagy előszeretettel az utcai villamos tűzjelző-készülékek berendezése van elterjedve. Mi sem természetesebb azért, hogy az ily tűzoltóságok telefonnal is el vannak látva és mondhatni, hogy a zárt tűzesetek túlnyomórésze — mivel telefonja csaknem mindenkinek van — ezzel a készülékkel történik.

Egyébként erős a meggyőződése, hogy e városok bármelyikében, ha egy telefonnal bíró lakásban szobátúl tör ki és a veszélybe jutott lakó ezen kéznél levő eszköz útján azonnal jelzi a tüzet, a jelentést felvevő tűzország nem fogja a veszélybe jutott tűzjelentőt arra utasítani, hogy (esetleg az ötödikemeletről) az utcára leszaladva, a legközelebbi utcasarkon levő nyilvános villamos tűzjelzőkészüléken — jelentését megegyezően — adja le, hanem azonnal a vész helyére vonul.

Hazánkban is a távbeszélő kezdettől fogva általános elterjedést nyert; eleinte csak a városokban, idővel a községekben is. Ennek a nyomában tehát nálunk is úgy a városok, mint a vidék községeinek lakossága és tűzoltósága a telefon berendezést — tűzjelzés céljaira és egymással való beszélgetés szempontjából — a legmesszebbmenő módon kihasználni igyekeztek.

Amíg azonban, különösen a népesebb városokban, a telefon a lakosság és a tűzoltóság egymás közt folytatandó beszélgetésre éjjel-nappal rendelkezésre áll, mivel a távbeszélő szolgálat permanens, a községekben e tekintetben nagy nehézségek mutatkoznak.

Az új honvédelmi miniszter úr is egyik pártértekezleti előadásán megállapította, hogy hazánkban a telefon nincs kellőképpen kihasználva.

Sajnos, mi vidéki tűzoltók ezt már régen megállapítottuk és a miniszter úr megállapítását teljes egészében helyeseljük, azzal a megjegyzéssel, hogy tűzoltói nézőpontból az okokra is rámutatunk. Amint fentebb ismertette volt, a tűzoltói beavatkozás gyorsaságának egyik fő elősegítője — többek között — a telefon is, mert azzal a legrovidebb idő alatt lehet — feltéve, hogy a központ jelentkezik — a kitört tüzet a tűzoltóság tudomására adni.

De erről az egyik főtenyezőről, mint gyors értesülhetésről, le kell a vidéki tűzoltóságok legnagyobb részének mondania, még pedig azért, mert a kisebb községekben délután 6 óra, a nagyobb községekben pedig esti 9 óra után, az állami telefon hozzáférhetetlen, mert megszűnik a szolgálat, az éjjeli összekapcsolás pedig drága, de főképp, mivel az egész telefonelőfizetés igen drága és a tűzoltóságok számára nincs kedvezmény, míg például az orvosoknak és másoknak van.

Hogy a drága telefon mily károsan befolyá-

anyagú gazdasági udvarokkal és még gyulékonyabb háztetőkkal, vagyis meg van adva minden, ami igazolja azt, hogy a telefon, mint a tűzoltóság gyors beavatkozásának egyik elengedhetetlen előfeltétele, okvetlenül szükséges.

Mivel érthető okokból a községnek — ily célokra nincs pénze! — külön tűzjelző-telefonhálózatot felállítani képtelen, ezért az Önkéntes Tűzoltó Testület parancsnoksága elhatározta, hogy e célból az állami telefonhálózatot veszi igénybe és a már meglévő 2 állomása mellé még 2 állomásra előfizet, azonkívül engedélyt kér 16 előfizetőtől a község különböző pontjain, hogy telefonjukat este 9 óra után összekapcsolathassa éjszakára, hogy az esetleges tűzjelzés gyorsaságát ezzel is elősegíthesse.

A telefonelőfizetők ezen engedélye meg is érkezett, de az összekapcsolás még sem volt keresztülvihető, mert az állomások éjjeli összekapcsolásának díja, állomásonként és havonként 6 P lévén, a négy tűzjelzőállomás nappali és éjjeli bekapcsolása, állomásonként és havonként 12—12 pengő lévén, a testület telefonelőfizetési díja az évi bevétel több mint egyharmadát emésztette volna fel. Ez a körülmény arra készítette a parancsnokságot, hogy a kereskedelmi minisztériumhoz forduljon, kedvezményes előfizetés engedélyezését kérve, ahonnan azt a választ kapta, hogy: „a minisztériumnak ezidő szerint nincs módjában kedvezményt adni, azonban kérelme előjegyzésbe vétetett”.

A parancsnokság tudta azt, hogy a tűzoltói telefonállomások kedvezményes előfizetési díja megszűnt, de azt gondolta, hogyha az orvosok megkaphatják a kedvezményes előfizetést, a közegészségügy előbbre vitele céljából, talán megkapják azt a tűzoltóságok is, a tűzrendészet intenzívebb szolgálhatása és ezáltal a nemzeti vagyion megvédésének fokozottabb biztosíthatása céljából, mert nekik még egyéni anyagi érdekeiket sem szolgálja a kedvezményes telefon, míg az orvosoknál ez hát mégis csak fenn áll.

E helyről kérem tehát az illetékeseket és a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség vezetőségét, tegyék megfontolás tárgyává a fennebb elmondottakat, mert hiszen egészen bizonyos az, hogy a jelzett község nem egyedül álló ezen a téren és rajta kívül még számos község van Csonka-Magyarország területén, mely hasonló anyagi helyzetben színlődik és tegyék anyagi szempontból hozzáférhetővé a tűzoltóságok részére a telefont, a technika ezen nagyszerű vívmányát, mely nélkül meg van bénítva a vidéki tűzoltóságok munkaképessége és a vidéki tűzrendészet.

Paks, 1929 december hó 16-án.

Schwertl Nándor
járásí tűzrendészeti felügyelő.

A tűzoltó-testületek mostoha viszonyai falun.

A városi hivatásos tűzoltóság szervezete bizonyos mértékig garantálja is annak egészséges fejlődését. Könnyű nekik. Legalább is könnyebb mint nekünk falusiaknak, mert a város lakosai mégis csak megértőbb szemmel kezelik a tűzoltóságot és meg is értik azt, hogy ez egy olyan szervezet, amelynek támogatása elsőrendű magánérdekük. Ez a gondoskodás azután meg is látszik

tabbak.

Mások azonban a viszonyok a falun, ahol önkéntes tagokból rekrutálódik a testület, ahol ez az egyéniségre ható dopingolásokkal felerkentett kisded társaság kellő befolyásolás és vezetés mellett, ha különböző eredményekkel is, de mégis csak megállja a helyét. A felső bírálókat avatott tényezői ezeket az eredményeket el is könyvelik. Fogalmuk sincs azonban arról, hogy a külső elég mutatós felszín alatt mennyi kerékkötés és zökkenőkön keresztül vezetgetjük, mi elnökségek testületünket, a falu ezen meglehetősen mostoha gyermekét. Ezekre a nehézségekre szándékozom rámutatni, hogy az illetékesek előtt feltárjam a helyes úton való haladás megkönnyíthetőségét.

1. A mi falunkban a tűzoltóság anyagi támogatására a költségvetésben 580.— pengő vétetett fel, 500 pengő a község által beszerzendő anyagi kiadások okmányszerű elszámolására, 80 P a testület beléletének gazdálkodási céljára. Ebből a 80 pengőből fedezendőek a tagok szolgálati utazásai, küldőnédíjak, stb.: meg ebből az összegből kell fedezni a zárógyakorlatok úgynevezett hangulatkeltő fél-fél liternyi megvendégelési költségeit. Testületünk létszáma 54 fő. És mégis vergődünk valahogy, mert ahol gondoljuk, hogy meghallgatnánk bennünket, ott kérünk is. Rendezünk műkedvelői előadásokat is. Illetve rendeztünk. Mert többé nem rendezünk. Csak a színdarab előadási jogáért fizetnünk kellett 20 pengőt, zeneengedélyért 13 pengő 40 fillért, stb.: összes kiadásunk 200 pengőn felüli volt. A tűzoltótestületek, mint jóléti intézmények, a fenti két tételnél talán mégis csak részesíthetők volnának jóindulatú költségmentességben.

2. Van járási és vármegyei tűzoltószövetség is. Ötödik éve vagyok elnöke az itteni testületnek, mely idő alatt több befolyásolást és irányítást óhajtottam volna tapasztalni. Ezek vezetői, ha jók is, de a szervezetben rejlik a hiba. Én valahogy úgy képzelem, hogyha mindez a felügyelőség, az ezred, zászlóalj, század, szakasz szerves összetartózáóságára volna építve, az eredmény is más volna. Nem titulusokkal gondolom azt felépíteni, inkább tevékenykedéssel, ahol érvényesül majd az az elv, hogy aki pedig nem tevékenykedik, az álljon félre. A m. kir. minisztériumban helyet foglalhatna egy — a levante és tűzoltóság kapcsolatos szervezete felett éles szemmel őrködő — hivatásos tűzoltó, aki a szervezetet fel is tudná élénkíteni. Igaz, hogy azt ehhez a fegyelmi alá és fölé tartozandóság hatalmi eszközével is fel kellene ruházni.

3. Helytelennek tartom azt is, hogy a tűzoltótestület, mint jóváhagyott alapszabályokkal ellátott egyesület, saját kebelében még a legsüvegebb esetekben sem tarthat összeiövetelt, gyűlést, amennyiben ehhez az első fokú közigazgatási hatóságtól 8 nappal előtt engedélyt kell kérni. Tűzoltótestületünk távol áll a politikától és így nem tudom megérteni, hogy ezt a jámbor szervezetet miért kell a szélső baloldaliakkal egy kalap alá venni?

4. A falusi tűzoltótestületek az alakuló közgyűléseiken megválasztják vezérkarukat. Az elnök mellett a többi között titkárt, jegyzőt is, külön-külön személyben. Az összes irodai teendőket ellenben az elnök végzi. Természetes is ez. Ezek a jó becsületes nehéz falusi kezek, nem is irodai munka elvégzésére teremtődtek,

5. Végül tűzoltótestületünk több érdemes régi tagjainak, a királyi díszéremmel való kitüntetésére érdekében, 1925. év óta, három ízben tett eredménytelen felterjesztésemet kell szóvá tennem. E javaslatom sikertelenségének oka ugyanis jelenleg is ismeretlen előttem. Ez ügyben több felé érdeklődtem, de eredménytelenül. Ily viszonyok mellett nehéz nekem becsületes tűzoltóim szemébe nézni, akik a járási tűzoltóversenyeken egymás után vitték el az első díjat. Úgy érzem, hogy valamiképpen egyik-másik falusi tűzoltóságnak, de legalább is a miénknek sorsa és helyzete mostoha. Ily viszonyok mellett nem lehet esodálkozni afelett, hogyha az érdemes, agilis vezetőség kedvét veszítve félre áll és lemond.

Hunyetz Károly
a mosonszentmiklósi önkéntes
tűzoltótestület elnöke,
ny. ezredes.

A kéményseprő felelőssége a tüzeset folytán keletkezett kárért.*

A bíróság elvi jelentőségű döntése.

Budapesten özv. K. I.-né házának egyik lakásában tűz támadt és a bérlő ingóinak jelentékeny része elégett. A tűzvizsgáló bizottság megállapította, hogy a tűz oka az volt, hogy a kéménynyílás nem volt kettős kéménytisztító-ajtóval ellátva, hanem csak egyszerű ajtóval és hogy az is lyukacsos volt.

A bérlő a háztulajdonos ellen kártérítési pert indított elégett ingói értékének megfizetése iránt. A háztulajdonos szavatóságot perbehívta a kéményseprőmestert, előadván, hogy az esetben, ha a bíróság őt a bérlővel szemben kártérítésben marasztalja, úgy ezen kárösszeget a kéményseprőmesterről szemben kívánja érvényesíteni. A kéményseprőmester azonban kijelentette a bíróságnál, hogy a szavatóságot nem vállalja.

Ezután a bíróság ítéletileg kötelezte a háztulajdonost a bérlő kárának megtérítésére.

Most már a háztulajdonos perelte a kéményseprőmestert azon összeg megfizetésére, amelyet a bérlőnek kellett kifizetnie, hozzászámítva úgy a bérlő ügyvédje javára megtért költséget, valamint saját ügyvédjének a védekezés folytán felmerült költségeit.

A háztulajdonos hivatkozott a Kéményseprési Szabályrendelet 15. §-ának 9. pontjára és 16. §-ára.

A 15. § 9. pontja értelmében „ha a kéményseprő a seprés vagy égetés alkalmával azt tapasztalja, hogy az összes kéményekhez jól zárható kéménytisztító-ajtócskák nincsenek alkalmazva”, akkor azt az előjárásnál megfelelő intézkedés végett haladéktalanul írásban bejelenteni tartozik. A 16. § értelmében pedig: „A kéményseprő a seprés és égetés alkalmával meggyőződést tartozik szerezni arról, vajjon az illető épületben, különösen a kémények közelében a tűzveszély ellen megtették-e a kellő óvintézkedések és megfeleltek-e a háztulajdonosok és a lakók a 15. §-ában előírt kötelezettségeiknek. Amennyiben a kéményseprő a tűzrendészeti szabályokkal, valamint az építésügyi szabályzat rendelkezéseivel ellenkező dolgokat tapasztal, ezekre a háztulajdonost, vagy azt, aki a ház kezelésével meg van bízva, figyelmeztetni és szükség esetén megfelelő intézkedés végett a kerületi előjárásnál haladéktalanul, lehetőleg írásban jelentést is tenni tartozik.” (Az új Kéményseprési Szabályrendelet

ezt a rendelkezést fenntartotta azzal, hogy a háztulajdonost ajánlott levélben kell értesíteni.)

A háztulajdonos követelését arra alapította, hogy a kéményseprőmester nem figyelmeztette őt a kéménytisztító-ajtó szabálytalan voltára és így nem adott neki alkalmat arra, hogy azt helyreállítsa, a tüzet elkerültesse.

A kéményseprőmester azzal védekezett, hogy a tűzvizsgálathoz nem lett meghíva és hogy a tűzvizsgálat helytelen adatokat állapított meg; bizonyítani kívánta, hogy a kéménytisztító-ajtót a tűzoltók rongálták meg, hivatkozott továbbá arra, hogy még ha a kéménytisztító-ajtó tényleg hibás is lett volna, a tűz által okozott kárt megtéríteni nem tartozik.

A Budapesti Központi Kir. Járásbíróság P. XII. 149.255/1928. számú ítéletével a kéményseprőmestert a háztulajdonos összes követelésének megfizetésére kötelezte. A járásbíróság ítéletének indokaiból kiemeljük a következőket:

„A kéményseprési szabályrendelet 16. §-a alapján a kéményseprő az állandó seprések és égetések alkalmával meggyőződést tartozik szerezni a szükséges előírt óvintézkedések megtételéről és amennyiben hibákat és hiányokat észlel, ezekről a háztulajdonost, vagy a ház kezelésével megbízottat figyelmeztetni tartozik. Azon esetben pedig, ha ezen kötelező figyelmeztetése eredménytelen maradna és a 15. §-ban foglalt előírások be nem tartatnának, az előjárásához azonnal jelentést tenni köteles. A bíróság a Szabályrendelet fenti kötelező rendelkezése alapján tényként megállapítja, hogy alperes ezen kötelezettségének eleget nem tett. Minthogy a beszerzett tűzvizsgálati jegyzőkönyv szerint a tűzvizsgálati bizottság kétségtelenül megállapította, hogy a tűz keletkezésének oka: „hibás kéménytisztító-nyílás, szimpla ajtó, több helyen lyukas” és minthogy ezen hibákra a kéményseprő a háztulajdonos felperesét nem figyelmeztette, sem pedig az előjárásának jelentést nem tett, ezen mulasztásból felmerült kárért a háztulajdonosnak felelősséggel tartozik.

Alperesnek azon bizonyítási indítványára, hogy a kéményelzáró-ajtócska hibátlan volt s az esetleges lyukakat a tűzoltók esakányai okozták, a bíróság a bizonyítás elrendelését mellőzte, mert a tűzvizsgálati jegyzőkönyvben foglalt adatokat szakértő bizottság állapította meg s az általa hivatalosan megállapított tényeket esetleges tanuvallomások amúgy sem dönthetik meg.”

A Budapesti Kir. Törvényszék mint Felelőbíró ezen ítéletet 29. Pf. 6678/1929. számú ítéletével indokainál fogva jogerősen helybenhagyta.

RENDELETEK.

A m. kir. belügyminiszternek valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez intézett 258.705/1929. VIII. B. M. számú rendelete az önkéntes tűzoltóegyesületek tűzoltószer szükségleteinek beszerzése tárgyában.

Tudomásomra jutott, hogy egyes önkéntes tűzoltótestületek tűzoltószereiket és eszközeiket egyrészt külföldről szerzik be, noha azokat megfelelő minőségben hazai gyárak és cégek is előállítják.

Mivel a hazai ipar által előállított tűzoltószerek a külföldi gyártmányokkal minden tekintetben egyenlő értékűek és általános közgazdasági érdek az, hogy a külföldi behozatal a lehető leg-

A miniszter rendeletéből:
Tomsányi s. k.,
miniszteri tanácsos.

267/1929. sz.

Magyar Országos Tűzoltótisztképző-Tanfolyam.

A m. kir. Belügyminiszter úr Ónagyméltósága hivatkozással 254.300/1928. B. M. sz. rendeletére, mellyel megállapította volt a *Magyar Országos Tűzoltótisztképző-Tanfolyam* szervezetét, folyó évi november hó 30-án kelt 260.601/1929—VIII. sz. leiratával engedélyezte e tanfolyam *II. évfolyamának* Budapesten, 1930 március 1-től kezdődő időben való megtartását.

Ennek alapján közhírré teszem, hogy a tanfolyam 1930 március hó 1-től augusztus 31-ig terjedő időben Budapesten fog megtartatni, megjegezvén, hogy a gyakornoki szolgálat egyes időközzeit a hallgatók az arra kijelölt vidéki városokban (Szeged, Debrecen, Győr) is fogják eltölteni, a vidéki viszonyok megismerése céljából.

A tanfolyam szigorúan az idevonatkozó miniszteri rendelet utasítása szerint tartatik meg és arra *hallgatók csak korlátolt számban vétetnek fel.*

Elsősorban azok vétetnek fel, akik már jelenleg hivatásos tűzoltótiszt, illetve tűzrendészeti felügyelői állásban vannak és akiket felettes hatóságuk küld ki a tanfolyamra, továbbá azok, akiket valamely hatóság óhajt ezen hivatásra kiképeztetni s végül, akik főiskolai képzettséggel bírnak, katonatiszti rangban voltak.

A hallgatók a tanfolyam tartama alatt iskolai fegyelem alatt állanak és rendszeres tűzoltói szolgálatra osztatnak be.

A tanfolyammal kapcsolatban *fizetendő díjakat* a belügyminiszter úr a 254.545/1928. B. M. sz. rendelettel a következőképpen állapította meg: a) felvételi díj 30 P, b) tandíj 200 P, c) vizsgadíj 85 P. — A felvételi díj a felvételi kérvény kapcsán, a tandíj a tanfolyam első napján, a vizsgadíj a vizsga napjáig fizetendő be a tanfolyam pénztárába, a tanfolyam parancsnokságánál kapható és **47. sz. csekkklapon.

Hivatkozással tehát a 254.300/1928. B. M. sz. rendeletre, a 230.000/1925. B. M. sz. tűzrendészeti kormányrendelet 14. és 22. §§-ra, a 256.210/1928—VIII. B. M. sz., valamint a 259.591/1929. B. M. sz. rendeletre, felhívom mindazokat, akik e tanfolyamot elvégezni óhajtják, hogy szabályszerűen felhelyezt és a 254.300/1928. B. M. sz. rendelet 9. §-ában felsorolt okmányokkal, valamint a felvételi díj befizetési nyugtájával (csekkszelvényvel) felszerelt kérvényüket 1930. évi január 31-ig a *tanfolyam parancsnokához Budapesten, VIII., Kún-utca 2. szám alatt* nyujtsák be.

Budapest, 1929. évi december 10-én.

A tanfolyam parancsnoka.

Szövetségi ügyek.

2180/1929. sz.

KÖRLEVÉL

valamennyi th. szövetséghez és tagtestülethez.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnek 1929 december 22-én, Budapesten tartott folytatólagos nagygyűlése a tagsági díjak összegét arányosítva újból megállapította. Ezen határozat szerint az

Fiz. oszt.	A község házátszáma*	Minimális th. szöv. tagdíj (közvetlen tagok díja.)	Orsz. Szövetséget illető hányad.
I.	0—100	4.—	1.—
II.	101—300	8.—	2.—
III.	301—700	16.—	4.—
IV.	701—1500	24.—	6.—
V.	1501—2500	32.—	8.—
VI.	2501—4000	40.—	10.—
VII.	4001—6000	48.—	12.—
VIII.	6001—9000	56.—	14.—
IX.	9001—12000	64.—	16.—
X.	12001—15000	72.—	18.—
XI.	15001—20000	80.—	20.—
XII.	Budapest főv.	100.—	25.—

* A legutóbbi népszámlálás hivatalos adatai szerint.

A gyári s magántűzoltóságok tagdíját fentiek arányában a gyár nagysága szerint a törvényhatósági szöv. (közvetlen tagoknál az orsz.-szöv.) állapítja meg.

Oly községeknél, melyekben az önk. (köteles) csapattal közös parancsnokság alatt álló fizetett őrség van, a tagsági díj csak egy testület után számítható. Ha ellenben a fizetett őrség élén hivatásos (fizetett) tiszt áll, úgy ez is külön tagnak veendő és jelentendő be.

A befizetés alkalmával mindenkor beküldendő az illető tagtestületeknek a község házátszámát is feltüntető névsora is, mert enélkül a tagdíjat itt elkönyvelni nem lehet.

Az 1926., 1927., 1928., 1929. évekről fennmaradt *tagdíjhátralékok* ellenben továbbra is azon táblázat szerint fizetendők, melyet az 1926. évben Sopronban tartott nagygyűlés állapított meg és amelyet a Tűzrendészeti Közlöny 1926. évi 9. számában 3320/1926. sz. körlevelünkben közöltünk volt.

Figyelmeztetjük egyben az összes th. szövetségeket és tagtestületeket, hogy a tagdíjat az év elején előre kell befizetni és hogy alapszabályaink a hátralékosokkal szemben szigorú megtorlást, bírói úton való behajtást, a tagsági jogok megvonását engedik meg.

Budapest, 1929. december 28-án.

Nagy Sándor s. k., főtitkár.
Breuer Szilárd s. k., alelnök,
kormányfőtanácsos.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségi ülése Budapesten 1929. évi december 22-én. Gróf Széchenyi Viktor elnök, a határozatképesség megállapítása után, Breuer Szilárd szeretve tisztelt alelnök nevének elhalálózása alkalmából az elnökség legmelegebb részvétének jegyzőkönyvbe való iktatását javasolta. Továbbá azon indítványát terjesztette elő, hogy a nagygyűlés után az elnökség tagjai ügyvezető alelnöküket küldöttségileg keresse fel és mélyeséges részvétüket ezúton is kifejezésre juttassák. Az indítvány egyhangúlag határozattá emeltetett. Ezután az 1929. évi november hó 13-án tartott elnökségi ülés jegyzőkönyve olvastott fel, mely észrevétel nélkül tudomásul szolgált.

Ezután főtitkár Sturm Károly építőmesternek a Bástya-utca 13. szám alatti székház földszinti helyiségei átalakítására vonatkozó tervezetét és ajánlatát mutatta be. Az átalakítási munkák díja körülbelül 9000 pengőt tesz ki, melyből az építőmester 5% engedményt nyujt, ha a munka teljesítésére még a téli hónapokban megbízást nyer, sőt ezenkívül még a házvétel alkalmával őt megillető szakértői szemledíjról is lemond. Elnökség elhatá-

rozta, hogy *Sturm* építőmester ajánlatát pártolólág terjeszti az orsz. választmányi közgyűlés elé, s egyben javasolta, hogy az előre nem látható túlmunkák díjazására az előirányzott 9000—5% = 8550 pengőn felül, ennek 20%-át, tehát 1710 pengőt meg nem haladható hitel nyújtassék.

Dr. Marinovich alelnök bejelentette, hogy *Dr. Kövess Miklós* ügyvéd, mint *Vécsey Tamás* megbízottja a székház vételével kapcsolatban adótűlfizetés, lakbér visszatérítés, bélyeg és villanyos költségek címén 522.65 P megtérítését kéri. Ugyanakkor javasolta, hogy ezen összegből a *Magay Kábnán* 1929. évi IV. negyedére fizetett lakbérének 1/3 része fejében visszatérítendő 114.79 P, 16.94 P különféle bélyeg és villanyos költség, összesen 131.73 P fizetessék ki; míg a fennmaradó 390.92 P-nyi összeg, mint adóvisszatérítés csak akkor folyósítassék, ha a kir. Adóhivatal az adótűlfizetésről bizonylatot ad. A javaslat egyhangúlag határozattá emeltetett.

Erdélyi előadó a módosított alapszabályok szövegét ismertette. Rövid tárgyalás után a végleges szöveg megállapítást nyert és annak az országos választmányi közgyűlés elé elfogadás végett való felterjesztése elhatározott. Utána főtitkár *Breuer* üv. alelnöknek a szövetségi tagdíjakról készített végleges javaslatát ismertette, melyet az 1929. évi nov. 13-i elnöks. ülés elvben már elfogadott. Egyhangúlag azzal a határozattal fogadta el, hogy az országos választmányi közgyűlés elé terjesztendő.

Az orsz. választm. közgyűlés és az ezt követő nagygyűlésen résztvevő tagok igazoltatására vonatkozólag az elnökség úgy döntött, hogy *Dr. Balogh* elnökségi tag elnöklete alatt *Falussy* és *Keresztes* titkárok mint igazolóbizottság küldessenek ki.

Majd főtitkár a következő indítványok beérkezéséről számolt be: *Schwarz János*, a székesfehérvári *Felmayer-gyár* tűzoltó-alparancsnoka azt javasolta, hogy az összes tűzoltótisztek, esetleg tűzoltók is arképes igazolvánnyal láttassanak el. Továbbá a gyári tűzoltók megkülönböztetésére, a testületek évi jelentésének kötelező elkészítésére, a tűzoltói fogadalom egységes szövegére, végül a tűzoltótisztek és tűzrendészeti felügyelők egymással szemben való rangbeli viszonyára vonatkozó javaslatait terjesztette elő. Indítványa azonban, mint felesleges, a napirendről levétetett.

Következő indítványozó *Dósa Istrán* járási tűzr. felügyelő, ki a 21—30 év közötti, férfitalosság kötelező tűzoltói szolgálatának behozatalát és tűzrendészeti törvény vagy orsz. építési szabályrendelet kiadásának sürgetését javasolta. *Horváth Gyula* paksi tűzoltóparancsnok pedig indítványában, a versenygyakorlatok alkalmával tapasztalható „bokázásokat” és lassú ütemes lépéseket helyteleníti. Mivel e három utóbbi javaslat elkészve érkezett, az ülés az orsz. választmányi közgyűlés napirendjébe való felvételüket mellőzte, azonban tanulmányozás céljából azokat az elnökségnek kiadta.

Ezután főtitkár *Papp Ferenc* előadónak az újfehértói Önk. Tűzoltó-Testületnek az 1929. aug. hó 4-én Nyíregyházán rendezett várm. tűzoltóversenyen tanúsított botránnyos magatartásának megtorlására tett javaslatát olvasta fel, mely felett azonban az ülés az illető Önk. Tűz-Testület parancsnokának magyarázó szavai, továbbá *Erdélyi Ernő* és *Aranyos István* hozzászólása után napirendre tért.

Végül Nagy Sándor főtitkár bejelentette, hogy a M. Orsz. Revíziós Liga 1929. évi dec. 1-én tartott igazgatósági ülésén a Szövetség képviselőiben részt vett; *Dr. Marinovich Imre* alelnök pedig azt jelentette, hogy *Dr. Agoraszto Tivadav*, Pest-Pilis-

Solt-Kiskún vármegye alispánjának nyugalomba vonulása alkalmával rendezett búcsú-ünnepélyen a Szövetséget képviselte s a búcsúzóit üdvözölte. Mindkét bejelentést az ülés tudomásul vette. Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekesztette.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség országos választmányi közgyűlése Budapesten 1929. évi december hó 22-én.

Elnöklő *Gróf Széchenyi Viktor* az ülés határozatképességének megállapítása után, bensőséges fájdalom hangján emlékezett meg *Breuer Szilárd* ügyvezető alelnököt ért megrendítő családi gyászáról; indítványára az orsz. választmány mélyeséges részvételének jegyzőkönyvbe való iktatását, a nagygyűlés után küldöttségileg történő felkeresését és részvételének előszóval való tolmácsolását határozta el. Ezután *Erdélyi Ernő* előadó az ugyan e napon tartott elnökségi ülésen letárgyalt és elfogadott módosított alapszabályok szövegét ismertette, rámutatván a változtatásokra és indokolva azok szükségességét, azt az orsz. választmány által változtatás nélkül való elfogadásra ajánlotta. A megindult vita során felmerült aggodalmakat előadó elszövelte, s a szavazás során az orsz. választmány az eredeti módosításokat az eredeti szövegezésben elfogadta s elhatározta, hogy pártolólág terjeszti a nagygyűlés elé.

Ezután Nagy Sándor főtitkár bejelentette, hogy az 1929. aug. 18-án Szombathelyen tartott segélyzőpénztári közgyűléstől nyert felhatalmazás alapján elnökség a IV., Bástya-u. 13. számú bérházat 70 ezer pengőért megvásárolta, a vételárát kifizette s a telekkönyvben azt a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség nevére átíratta. Mivel pedig e célra csak 30 ezer pengő állt rendelkezésre, a hiányzó 40 ezer pengőt a segélyzőpénztártól vette kölcsön. Jelentette továbbá, hogy a megvásárolt ház földszinti helyiségeinek, a Szövetség céljainak megfelelő alakítása vált szükségessé s e munkálatok újabb kb. 9000 pengőt igényelnek; egyben *Sturm* építőmester tervrajzait és költségvetését bemutatta. Végül az ugyan e napon tartott elnöks. ülés idevonatkozó határozatát ismertette. Az országos választmányi közgyűlés e bejelentéseket egyhangúlag jóváhagyóan tudomásul vette és annak a nagygyűlés elé pártolólág való terjesztését határozta el.

Majd *Erdélyi Ernő Breuer Szilárd* üv. alelnöknek a szövetségi tagdíjak újabb megállapítására vonatkozó javaslatát ismertette és a tagdíjskálatervezetét bemutatta, melyet az orsz. választmány rövid vita után változtatás nélkül elfogadott és annak a nagygyűlés elé pártolólág való terjesztését határozattá emelte. Ezután főtitkár Veszprém megyei város polgármesterének az elnökséghez intézett levelét olvasta fel, melyben az orsz. választmányt az 1930. évben esedékes közgyűlésének Veszprém város falai között való megtartására hívta meg, mely meghívást az orsz. választmány köszönettel elfogadta s elhatározta, hogy Veszprém város polgármesterét erről értesíti. A jegyzőkönyv hitelesítését *Csepreghy Pál* és *Mátrai Antal* urak eszközölték, elnök az ülést berekesztette.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség nagygyűlése Budapesten 1929. évi december hó 22-én.

Elnöklő *Gróf Széchenyi Viktor* megnyitó beszédében ismertette azon körülményt, hogy a jelen nagygyűlés 1929. aug. 18-án Szombathelyen tartott nagygyűlés határozata alapján hivatott össze. Bejelentette továbbá, hogy a m. kir. Belügyminiszter úr Önagyméltósága képviselőjét ezáltal nem küldhetné ki. A megnyitás után itt a nagygyűlés előtt is megilletődve emlékezett meg *Breuer Szilárd* üv. alelnök gyászáról, a nagygyűlés legigazabb

sítésére Csepreghy és Mátrai urakat kérte fel.

Ezután Dr. Balogh Dezső, mint az igazoló-bizottság elnöke, bejelentette, hogy ezúttal 78 tag van jelen, mire elnök a nagygyűlés határozatképességét megállapította. Elnök felhívására *Erdély Ernő* az alapszabályok módosítására vonatkozó tervezetét ismertette, rámutatva a változtatásokra, azok szükségességét indokolta, valamint az ugyan e napon tartott orsz. választm. közgyűlés idevonatkozó határozatát is bejelentette. A nagygyűlés a bemutatott módosított alapszabályokat vita és változtatás nélkül egyhangúlag elfogadta és az elnökséget, azoknak a m. kir. Belügyminiszter úrhoz jóváhagyás végett való felterjesztésére felhívta.

A szövetségi tagdíjak megállapítása kerülvén tárgyalás alá, *Erdély* előadó ismertette *Breuer* üv. alelnök javaslatát, bemutatóva a sokszorosított tagdíjskála tervezetét, továbbá előterjesztette az orsz. választmányi közgyűlésnek erre vonatkozó határozatát. A nagygyűlés a tagdíjjavaslatot egyhangúan elfogadta és kimondotta, hogy 1930. év január hó 1-től kezdve a tagtestületek évi tagsági díja a következő fokozat szerint állapítandó meg:

I.	0—100	házu	község	4 P	tagdíj
II.	101—300	"	"	8	" "
III.	301—700	"	"	16	" "
IV.	701—1500	"	"	24	" "
V.	1501—2500	"	"	32	" "
VI.	2501—4000	"	"	40	" "
VII.	4001—6000	"	"	48	" "
VIII.	6001—9000	"	"	56	" "
IX.	9001—12.000	"	"	64	" "
X.	12.001—15.000	"	"	72	" "
XI.	15.001—20.000	"	"	80	" "
XII.	Budapest főváros			100	" "

Ezen évi tagdíjból az Orsz. Tűzoltó-Szövetséget 25%, a törvényhatósági szövetségeket pedig 75% hányad illeti meg. A gyári és magán tűzoltóságok tagdíját a fentiek arányában a gyár nagysága szerint a törvényhatósági szövetség — közvetlen tagoknál az Orsz. Szövetség — állapítja meg. Olyan községek vagy megyei városoknál, melyekben az önkéntes (köteles) esapattal közös parancsnokság alatt álló fizetett őrség van, a tagsági díj csak egy testület után számítható fel. Ha ellenben a fizetett őrség élén hivatásos (fizetett) tiszt áll, úgy ez is külön tagnak veendő és jelentendő be. A községek és városok házszámai a legutóbbi népszámlálás hivatalos adatai szerint állapítandók meg.

Ezután *Nagy Sándor* főtitkár a szövetségi székház vételének történetét ismertette, hogy elnökség a nyert felhatalmazás alapján a Budapest. IV., Bástyá-u. 13. számú I. emeletes bérházat 70 ezer pengőért megvásárolta, vételárát kifizette, az ingatlant a telekkönyvben a szövetség nevére átíratta. Mivel pedig e célra csak 30 ezer pengő állott rendelkezésre, a hiányzó 40 ezer pengőt a segélyzőpénztártól vették kölcsön. Bejelentette továbbá, hogy a szövetség céljainak megfelelően a ház földszinti helyiségeiknek átalakítása szükségessé vált, mely munkálatok *Sturm Károly* építőmester költségvetési szerint körülbelül 9000 pengőnyi összeget igényelnek. Ugyanakkor bemutatta az építőmester átalakítási tervezetét is. Végül az ugyan e napon tartott elnökségi és orsz. választmányi közgyűlés erre vonatkozó határozatait ismertette. Mindezen bejelentéseket a nagygyűlés jóváhagyóan tudomásul vette s felhatalmazta az elnökséget, hogy az átalakítási munkákat a bemutatott tervek és

Ekkor az emok, aienokok, 3 renes es 2 pot-tagból álló számvizsgálóbizottság és 30 választmányi tag megválasztása került a napirendre, mire Dr. Balogh Dezső elnöklete alatt, *Breznay Imre*, vitéz *Dr. Roncsik Jenő* és *Vida Pál* urakból álló jelölőbizottság küldetett ki, hogy elvonulva meg-ejtsék a jelöléseket. Az elnök a választás tartamára a nagygyűlés további vezetésére elnöknek *Vida Pál* urat kérte fel, aki a bizalmat megköszönve, javasolta, hogy a szövetség érdemekben gazdag volt elnöke, *Gróf Széchenyi Viktor* Öföméltósága közfelkiáltással ismét elnökké választassék. A javaslatot a nagygyűlés tomboló lelkesedéssel elfogadta s szeretett elnökét közfelkiáltással újból megválasztotta, amiről elnököt küldöttség útján értesítette. Ezután *Vida Pál* üdvözölte az újból megválasztott elnököt, átadván neki az elnöki széket. *Gróf Széchenyi Viktor* meleg hangon köszönte meg a nagygyűlés bizalmát.

Ezalatt a kiküldött jelölőbizottság javaslatát elkészítette, minek alapján elnök jelentette, hogy a módosított alapszabályok értelmében 2 alelnöki állás betöltésének kérdése került szőnyegre, ezek közül azonban csupán az egyik alelnöki állásra *Dr. Marinovich Imre* választatott meg, a másik állás betöltése csak az alapszabályok jóváhagyása után fog eszközöltetni; egyik alelnöki állást pedig hivatalból a mindenkori budapesti hivatásos tűzoltóság főparancsnoka tölti be, jelenleg *Breuer Szilárd*.

Ezekután közfelkiáltással megválasztatott:

I. Számvizsgálóbizottsági tagokká: *Aranyoss István* (Újfehértó), *Darvas László* (Szerenes), *Bojtor István* (Berettyóújfalu).

II. Számvizsgálóbizottsági póttagokká: *Boross Imre* (Veecsés), *Vass Lajos Rudolf* (Cibakháza).

III. Választmányi tagokká: *Arvay Géza* (Győr), *Dr. Alföldi Béla* (Eger), *Dr. Bálványosi Tibor* (Somogy), *Bartha Gergely* (Budapest), *Gróf Batthyányi Gyula* (Bicske), *Berty László* (Budapest), *Dr. Csilléry Zoltán* (Budapest), *Dr. Dobay Gyula* (Szeged), *Fenrik József* (Zalaegerszeg), *Dr. Frater László* (Berettyóújfalu), *Győri Géza* (Moson), *Dr. Herbszt Géza* (Szombathely), *Horn József* (Budapest), *Kovács István* (Velence), *id. Köhler István* (Budapest), *Mátrai Antal* (Budapest), *Dr. Márky Barnabás* (Gyula), *Dr. Matutz Jenő* (Pécs), *Pázmándy József* (Pesterzsébet), *Dr. Poós Miklós* (Budapest), *Revitzky Elemér* (Esztergom), *Seltenhoffer Frigyes* (Sopron), *Dr. Sauter Ferenc* (Győr), *Szócse Benedek* (Ecséd), *Tóth Károly* (Szőreg), *Tolnay István* (Mohora), *Dr. Vargha Gábor* (Szentgotthárd), *Dr. Vasváry István* (Debrecen), *Walser Ferenc* (Budapest) és *Wohlmut Lajos* (Pápa).

Végezetül *Gróf Széchenyi* elnök bejelentette, hogy a világ összes tűzoltóságainak nemzeti tanácsa, mely a háború alatt szünetelt, Párisban ismét megalakult, melyben esonka hazánk tűzoltósága őt kiküldötttel képviseltetheti magát, akiknek megválasztására a nagygyűlés illetékes. Főtitkár javaslatára a nemzetközi tanácsba, közfelkiáltással *Gróf Széchenyi Viktor* elnök, *Dr. Marinovich Imre* alelnök, *Erdély Ernő* győri, *Papp Ferenc* szegedi és vitéz *Dr. Roncsik Jenő* debreceni tűzoltófőparancsnokok küldetett ki. Több tárgy nem lévén, elnök a nagygyűlést berekesztette.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség tisztújító választmányi közgyűlése Budapesten, 1929. évi december hó 22-én. Az elnöki széket *Gróf Széchenyi Viktor* foglalta el, aki a közgyűlés határo-

zatképességének megállapítása után azt megnyitotta és az újonnan megválasztott választmányi tagokat üdvözölte. Ezután az alapszabályok 21-ik §-ának 2-ik pontja értelmében, 3 évi időtartamra 15 elnökségi előadó, szövetségi főtitkár, 2 titkár, pénztáros és a hivatalos lap szerkesztőjének megválasztását elrendelte.

A jelölőbizottság javaslata alapján közfelkiáltással megválasztottak: Főtitkárrá: *Nagy Sándor*. Titkárokká: *Falusy Károly* és *Keresztes János*. Pénztárossá: *Benedek Mihály*. A hivatalos lap szerkesztőjévé: *Dr. Balogh Dezső*. Elnökségi előadókká: *Bencze István* (Budapest), *Benda László* (Szombathely), *Blasnek Hugó* (Budapest), *Csepreghy Pál* (Újpest), *Demusz Lajos* (Gyula), *Dittrich József* (Budapest), *Erdély Ernő* (Győr), *Hörling Gyula* (Hatvan), *Dr. Kathona Mihály* (Kiskunhalas), *László István* (Esztergom), *Papp Ferenc* (Szeged), *vitéz Dr. Roncsik Jenő* (Debrecen), *Rosta Géza* (Csepel), *Vida Pál* (Székesfehérvár), és *Zügn Nándor* (Sopron). A választás befejeztével a választmányi ülés egyetlen tárgya határozattá emeltetvén, elnök az ülést berekesztette.

FIGYELMEZTETÉS! A Tűzrendészeti Közlöny 1930-ik évre szóló előfizetési díjának befizetése esedékes lévén, a lap tisztelt olvasóit annak mielőbbi beküldésére felhívjuk, amennyiben a késve, különösen hónapok mulva történő előfizetés esetén, az előzőleg megjelent lapszámok megküldéseért jótállást nem vállalhatunk.

H I R E K

Királyi díszérem. A belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén 25 éven át teljesített érdemes tevékenység jutalmazására alapított díszérmet újabban a következőknek adományozta: *Fazekas Kovács Ferenc* és *Rosenspitz Izidor* szakaszparancsnokok (Ozora), *Kiss Kálmán* egyesületi elnök, *Horváth János* parancsnok és *Dénes István* tb. parancsnok (Hosszúpécserzteg), *Nagy Imre* őrparancsnok és *Suhaj Bertalan* rajvezető (Szikszó), *Tuba Pál* szertáros (Böres).

Kitüntetés. A Kormányzó Úr Ófőmeltósága, a magyar királyi miniszterelnök előterjesztésére Budapesten, 1929. évi december hó 24. napján kelt legfelsőbb elhatározásával a tűzoltás terén teljesített buzgó és eredményes szolgálatukért megengedte, hogy *Teasdale Ottó* tűzoltófőtisztnek és *Sturm István* tűzoltótisztnek elismerése tudtul adassék, továbbá *Budai László* törzsőrmeesternek az V. osztályú Magyar Érdemkeresztet, *Timár Antal* szakaszvezetőnek a Magyar Ezüst Érdemérmét és hivatásuk teljesítése közben tanúsított bátor és önfeláldozó magatartásukért *Kaszári Ferenc* és *Sebestyén József* esővezetőknek, valamint *Kóbor József* segédesővezetőnek a Magyar Bronz Érdemérmét adományozta.

A székesfővárosi hivatásos tűzoltóság tisztikara két újabb tagjának — legfelsőbb helyről érkezett kitüntetése — örömdetes megnyilvánulása annak a jól megérdemelt elismerésnek, melyre a testület közhasznú és értékes tevékenységével részszolgált. A tűzoltó-intézmény tekintélyének emelése iránt eddig tanúsított lelkes szolgálatukat pedig folytassák még hosszú évtizedeken át, a főváros lakosságának oltalmára és a magyar tűzoltóügy magasabb dicsőségére. A fentnevezett öt fővárosi tűzoltóaltiszt kitüntetése is példás elismerésül

szolgál e bátor-ügybuzgó férfiak mintaszerűen teljesített szolgálatának és a legnehezebb tüzesetekkel szemben tanúsított hősie magatartásának.

Breuer Szilárd kormányfőtanácsost, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség ügyvezető alelnökét, a közelmúltban pótolhatatlan vesztés érte: életvidám hitvese — boldog házasságának 42-ik évében — rövid szenvedés után elhunyt. Közvetlen a szent karácsonyünnepek előtt, december hó 21-én d. u. $\frac{3}{2}$ órakor szűnt meg áldott jó szívé dobogni. A magyar tűzoltóság nagyasszonya volt. A budapesti központi tűzoltólaktanya — melynek legrégebb lakója volt, ismerős, mosolygó alakjával — vendégszerető melegét, lelkét vesztette el. Nyájas, melegszívű lénye, háziasszonyi hivatottsága otthonát minden tűzoltó második otthonává avatta; ezért tűzoltótársadalmunk, mely osztatlanul szerette és tisztelte őt, osztatlanul fogja kedves, de most már könnyektől fátyolos emlékét szívében megőrizni.

Dr.

Budapest székesfőváros tanácsa a folyó évi január hó 9-én tartott tanácsülésen **Breuer Szilárd** tűzoltófőparancsnok szolgálati idejét további egy évre meghosszabbította.

Magyaróvár vármegyei város közönsége az 1929. évi december hó 28-án megtartott általános tisztújítás alkalmával, az újonnan szervezett hivatásos tűzoltóparancsnoki állást **Schneider Ede** országos tűzoltótiszt tanfolyamot végzett tűzoltótiszttel töltötte be.

Tolnai István okl. tűzoltótiszt, Nógrád vármegye központi járásának (Balassagyarmat) tűzrendészeti felügyelője, községi tűzoltótestületeknek és azok altisztjeinek kiképezéséhez szükséges szaktanfolyamok anyagát, kérdésekben és feleletekben összeállította. „*Tűzoltó Kis Káté*” a címe e munkának, melynek egy-egy sokszorosított példányával járása községeinek tűzoltóságait ellátta és 1929. évi december hó 1-től járása összes községeiben, a tűzoltói elméleti oktatás, ennek felhasználásával történik, mely nemesak tűzoltóparancsnokok, hanem leventeoktatók részére is készült. E tűzoltói szakirodalmi termék, melynek bírálatára még visszatérünk, amint hírlik, rövid időn belül nagyobb példányszámban kiadásra kerül.

Kassa város tűzoltósága részére világvárosi méretű új tűzoltó- és mentőlaktanya épült. A régi sötét szűk szertárból a szereket és fogatokat már át is költöztették. Az emeleti laktanyatermekből esúszórúdakon siklanak le — pillanatok alatt — a tűzoltók a szertárba, melynek kapui az utcára nyílnak. Tűzjelzés alkalmával a lovak maguktól mennek át a szertárba nyíló istállóból a készenléti szerekre elé. A rendezetlen külvárosi utcák és gyenge hidak miatt lófogatokra még itt is szükség van. Fő nevezetessége ennek a hatalmas épületnek, hogy a biztosítótársaságok kötelező tűzoltójárulékaiból építették.

— **Sírkőavatás.** Budapest székesfőváros közönsége, tűzvész alkalmával szolgálatközben életüket vesztett öt hivatásos tűzoltója iránt — akik a Kerepesi temetőben adományozott díszsírban porladoznak — a közelmúltban egy-egy síremlék felállításával róta le a kegyelet adóját. Folyó évi január hó 12-ike óta **Rohonczy József** esővezető, **Herczeg János**, **Szmilkó József**, **Horvát II. József** és **Vincze Gyula** tűzoltók sírja nem jeltelen többé. E napon Budapest székesfőváros tanácsának képviselőletében **Szécsi Jenő** műszaki főtanácsos, gondozás céljából ünnepélyes keretek közt adta át a tűzoltófőparancsnokságnak ez öt síremléket, melyek mindegyike egy-egy termésköckereten, lejtőszerűen nyugvó esiszolt kölappal van borítva. A fedőkölappba vésett sírfelirat aranyozott betűi, mind az ötnél egyfor-

teljesítése közben meghalt", melyhez csupán szörnyű halálának éve, hónapja és napja van feljegyezve. Ez alkalommal a székesfővárosi hivatásos tűzoltóság tisztikara és 300 főnyi díszszázalója, gyűrfialakban fogta körül elszerencsétlenedett bajtársaik sírját, miközben a székesfővárosi tanács képviselője a székesfőváros közönsége nevében egy-egy díszes koszorút helyezve a sírkövekre, kegyeletos szavakkal emlékezett meg a főváros polgársága életének és vagyonának megmentése érdekében életüket áldozó tűzoltóhősökről. A tűzoltóparancsnokság nevében *Blasnek Hugó* válaszott ezen elismerő beszédre, egyúttal a siremlékek gondozását átvéve, biztosította a tanács képviselőjét, hogy e tűzoltóság minden tagja, ha kell, bármikor kész életét is áldozni a közért.

Tűz Pomázon. Mult évi december hó 14-ről 15-re virradó éjjel egy órakor Pomázon Bartkó János földbirtokos Takács-utcai kastélyában a gazdasági melléképület kigyulladt. Az éjszakai idő ellenére, a község önkéntes tűzoltósága, *Kiss Sándor* parancsnok és *Schiessl* alparancsnok vezetésével percek alatt a tűz színhelyén termett és a tető kettévágásával, valamint egy oltó- és egy a szomszédos házra irányzott védősugárral kétórai megfeszített munka árán a tüzet lokalizálta. Az oltási munkálatokat azon körülmény hátráltatta, hogy vízfordásra lófogat kapható nem volt és hogy a rendelkezésre álló három kút hamarosan kiapadt, úgyhogy az oltási munkálatok felét víz nélkül, elfojtással kellett végezni. A tűz keletkezési oka az volt, hogy az egyik gazdasági épület azon helyiségében, ahol szalma volt felhalmozva, egy gazdasági munkás égő cigarettavéget dobott el.

A Budapesti Tűzoltó-Testületek Szövetsége folyó évi február hó 1-én, szombaton este 1/27 órakor, a központi tűzoltólaktanyában (VIII., Kúnteca 2. sz.), felolvasó-estélyt rendez, melyen *Dr. Balogh Dezső* a „*Cirkuszok tűzveszedelméről*” fog felolvasást tartani. Az elnökség a szövetség tagjait és a tűzoltóügy barátait ezúton is tisztelettel meghívja.

Pest-Pilis-Solt-Kiskún vármegye Tűzoltó-Szövetsége

110/1929. szám.

Hirdetmény.

Pest-Pilis-Solt-Kiskún vármegye Tűzoltó-Szövetsége a szövetség történetének megírására pályázatot hirdet.

Pályázati feltételek a következők: A pályázat titkos. Idegen kézzel, lehetőleg géppel írott munkák a Szövetség címére postán, jelige alatt ajánlva küldendők. A pályázati munkához azonos jelige alatt zárt borítékban a pályázó neve szintén esatolandó. A beadott és jutalmazott munkálatok a szövetség tulajdonát képezik, azokat a szövetség szabadon felhasználhatja.

A pályamunkákhoz szükséges anyag a vármegyei szövetség, Pest vármegye levéltárában és az Országos Tűzoltó-Szövetségnél található iratokból gyűjtendő össze. A munkálatoknak fel kell ölelni a szövetség alakításának és működésének az ismertetését, az alapítók és a vezetők működésének a kifejtését.

A beérkezett pályamunkák jutalmazására a szövetség a következő díjakat tűzi ki: I. díj: 300,

évi sept. hó 1.

Budapest, 1929. évi december hó 9-én.

Boross Imre s. k.,
titkár.

Dr. Csilléry Zoltán s. k.,
üv. alelnök.

Pályázat

tűzoltótisztek részére.

A Mercur Műszaki és Vegyipari Részvénytársaság feladatául tűzte ki, hogy a füst- és gázvédfelszereléseit a tűzoltóságokkal megismertesse, amelyeket a cég Magyarországon gyárt. E cél érdekében megragad minden oly alkalmat, amely a védőfelszerelések elterjedését elősegíti és erre elsősorban nem az anyagi, hanem a nemzetvédelmi érdek vezet, mert légi úton a legközpontiasabban fekvő városunk is 1 óra alatt a határtól elérhető és amennyiben nemzetünket váratlan támadás felkészületlenül találná, még súlyosabb katasztrófát idézhet elő, mint a világháború.

Pályázatot hirdetünk tehát, hogy az összehordott adatok alapján rámutathassunk azon körülményekre, amikor a tűzoltóság munkáját a füstök, gőzök és gázok a megfelelő védőfelszerelés hiányában hátráltatták vagy éppen megakadályozták, — vagy pedig a kellő felszereléssel ellátva, teljes sikerrel megfeleltek hivatásuknak.

Kérjük a mélyen tisztelt Tűzoltótiszt urakat, hogy adataikat, akár személyesek azok, akár halottak, a megfelelő tüzesetekkel illusztrálják és azt címünkre eljuttassák.

A jelíges pályázatokat egy háromtagú szakbizottság fogja felülbírálni és a két első nyertes művet a „Tűzrendészeti Közlöny”-nek leközlés céljából rendelkezésére bocsátjuk.

Első díj: 200.— P. Második díj: 100.— P.

Határidő: 1930. évi április hó 15.

Hazafias tisztelettel

*Mercur Műszaki és Vegyipari
Részvénytársaság*

városi mintaraktár: Bpest, Üllői-út 1.

Felhívás thüringiai tanulmányi úton való részvételre.

A német tűzoltótisztek május hó 27-től június hó 9-ig, tehát két hétig tartó tanulmányi kirándulást rendeznek, amely alkalommal Altenburg, Kösen, Jena, Weimar, Gotha, Eisenach, Suhl, Saalfeld-Schwarzatal vidékét tekintik meg s egyúttal alkalmul szolgál arra, hogy a tűzoltói és mentő berendezésekről tájékozást nyerhessünk s az ottani ipartelepeket megismerhessük. Különösen a Zeiss-művek, Gothánia, Mauxion gyárait nézzük meg s amellet alkalom kínálkozik arra is, hogy Thüringia szépségeit, Németország gyöngyét megtekinthessük. Ennek a tanulmányi útnak előre látható költsége személyenként mintegy 400 pengő. Miután a tanulmányi társaság május 27-én indul el Lipeséből, a magyar csoportnak kedvező alkalmá nyílnék előzőleg a bécsi tűzoltóság berendezését is megtekinteni, amelyre két napot számánk. Az előkészítőbizottság tervei szerint május hó 25-én lennénk Bécsben, ahol a központi őrségen az új telefonszobát, füstkísérleti pincét, különleges szereket nézhetnők meg s a bécsi tisztek szakelőadásait hallgathatnók. Délután a grünzingi őrséget s egy kirándulással Koblenzt tekinthetnők meg. A második nap 26-án az Elektropathologiai múzeumot szemlélhetnők

értésitenem kell arról, hogy hány jelentkezőre számíthatunk, kérném azokat a bajtársakat, akik a német tanulmányi kiránduláson résztvenni óhajtanak, azt kellő időben nálam jelentsék be. A kiránduláson nemcsak tűzoltótisztek, hanem azok családtagjai, hozzátartozói is résztvehetnek s remény van arra, hogy a kirándulás tartama alatt nagyon sok kedvezményben részesülhetünk.

Erdély Ernő
tűzoltófőpar. (Győr).

Felelős szerkesztő: Dr. Balogh Dezső főorvos, budapesti önk. parancsnok.

Felelős kiadó: Benedek Mihály székesfővárosi tűzoltótiszt.
Lapkiadó-bizottság: Breuer Szilárd, Benedek Mihály, Köhler István vál. tag, Mátrai Antal vál. tag.

Munkatársak: Gróf Széchenyi Viktor orsz. szöv. elnök, Breuer Szilárd főparancsnok (Budapest), orsz. szöv. al elnök, Dr. Aujezsky László, a m. kir. orsz. Meteor. Int. adjunctusa, Benedek Mihály fővárosi hivatásos tiszt, Dittrich József gépészmérnök, orsz. szöv. eln. előadó, fővárosi hivatásos főtiszt, Erdély Ernő főpar. (Győr), orsz. szöv. eln. előadó, Falussy Károly Máv. tűzr. felügyelő, orsz.

Sandor orsz. szöv. titkár, Papp Ferenc hiv. főpar. (Szeged), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Roncsik Jenő hiv. főpar. (Debrecen), orsz. szöv. eln. előadó, Rehak Tamás hiv. par. (Debrecen), Rosta Góza par. (Ósepel, lőszergyár), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Szalay Lajos vegyész mérnök, budapesti önk. szak-par., Techlár Ernő m. kir. pénzügyi titkár, budapesti önk. titkár, Teasdale Ottó f. hiv. főtiszt, Vágó Zoltán budapesti önk. szak-par., Vida Pál várm. szöv. titkár (Székesfehérvár), orsz. szöv. eln. előadó.

Morzsányi J.

BUDAPEST, IV.,
Eskü-út 5. sz.

Gyárt: tűzoltó- és sporttermeket, zászlókat, zászlószegeket, mindennemű jelvényeket, felirati zománctáblákat, gumibélyegzőket.

Alapítva 1870.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez beküldendő PÉNZÖSSZEGEKET szíveskedjék csekkszámaink szerint elosztva a következő számokra befizetni: „Tűzrendészeti Közlöny” előfizetése és hirdetések 57.454, Segélyzőpénztári tagsági díjak 57.453, Orsz. Szöv. tagdíjak, szolgálati érmek, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés 23.297. A csekklap hátuljára közlemények is írhatók, de ezen esetben 8 filléres postabélyeg ragasztandó fel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnél (Budapest, VII., Rákóczi-út 38. szám) a következő szakkönyvek, szabályzatok, belügyminiszteri rendeletek, tűzoltói vonatkozású színművek, könyvek és nyomtatványok rendelhetők meg. A megrendelés alkalmával a megrendelték ára a 23.297. sz. csekk-számlára előre befizetendő. Elnökségi ülés határozata alapján utánvétellel semmit sem küldhetünk. SZAKKÖNYVEK: A „Tűzrendészet” II—VII. füzet, ára 5.50 P. Ezen füzetek egyenként is kaphatók. Az I. sz. füzet a „Tűzoltóságok szervezése és felszerelése” elfogyott, az új kiadás most van átdolgozás alatt. II. füzet, Markusovszky Béla: Megelőző Tűzrendészet, ára 1.— P. III. füzet Breuer Szilárd: „A tűzoltás szabályai” (Taktika), ára 1.— P. IV. füzet, Apáthi Vilmos: Tűzjelzés, ára 1.— P. V. füzet, Dr. Balogh Dezső: Első segélynyújtás baleseteknél, ára 1.— P. VI. füzet, Erdély Ernő: Vízszállítás, ára 1.— P. VII. füzet, Köhler István: A fecskendő és tartozékai és Erdély Ernő: A tűzoltószerkek kipróbálása, gondozása és működési zavarai, ára 1.— P. Papp Ferenc: Tűzrendészeti Közigazgatás Kézikönyve, ára 20.— P. Papp Ferenc: Külföldi tűzoltóságokról, ára 1.60 P. Teasdale Ottó: A tűzoltás és robbanás veszélye, ára 10.— P. SZABÁLYZATOK: Tűzoltó gyakorlati szabályzat, ára 2.— P. A tűzoltógyakorlati szabályzat kivonata, ára —.30 P. Tűzoltóverseny gyakorlati szabályzata ára —.50 P. Szolgálati szabályzat, ára 1.20 P. Egyenruházati és rangjelzési szabályzat, színes ábrákkal, ára 4.— P. Éremszabályzat, ára —.60 P. BELÜGYMINISZTERI RENDELETEK: 230.000/1925. B. M. sz. Tűzrendészeti kormányrendelet, ára —.40 P; 254.300/1928. B. M. kormányrendelet a tűzoltó-tanfolyamokról, ára —.40 P. SZÍNMŰ: Techlár Ernő: Credo...! színmű, ára 2.— P. KÖNYV: Ortutay József: Néhai József főherceg élete, ára 3.— P. NYOMTATVÁNYOK: Alapszabály nyomtatvány önkéntes tűzoltótörségek részére, ára darabonként —.40 P. Díszokmány-ürlap, ára 2.— P. Osztályozási lap tűzoltóversenyekhez, ára darabonként —.02 P.

Minden gondos parancsnokság, illetve községi előjáróság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség SEGÉLYZŐPÉNZTÁRÁBA, mely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj ellenében minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az összeg a névsor kapcsán az 57453. sz. postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnal bejelentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton igazolandó. A segélyösszegegen felül más költségek nem téríttetnek meg. Évközi létszámváltozás a befizetett létszámon belül díjtalanul jelenthető.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség SZOLGÁLATI ÉRMEINEK árai a következők: V. éves 2.—; X. éves 3.—; XV. éves 6.—; XX. éves 7.—; XXV. éves 11.—; XXX. éves 12.—; XXXV. éves 15.—; XL. éves 16.—; szalag —.70; igazolványlap —.30 pengő. Az érmek ára és a netáni tagdíjhátralék a szabályszerinti névkimutatás kapcsán, a 23297. számú postacsekk útján, előre küldendő be.

KÖHLER ISTVÁN

fecskendő-, szivattyu- és tűzoltófelszerelések gyára

Budapest, X. Korponai-utca 21.

Gyárt: modern motoros, turbínás és dugattyús tűzoltó fecskendőket, tűzoltószerkeket, felszereléseket és stabil szivattyu-telepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

GYÁRT: kézi- és motorfecskendőket, mindenféle létrákat, motollákat, vízfordó és öntöző lajtákat, szerkocsikat. Mindennemű tűzoltófelszerelési cikkek raktárról kaphatók. :: Sürgőnyim: 22-36 MÁTRAJ :: Telefon T. 222-26

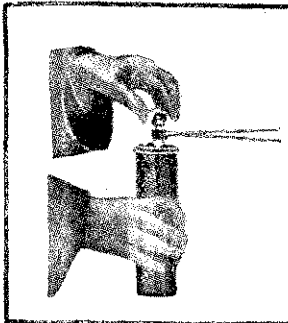
"TOTAL"

a tűzoltókészülékek királya!

lolyékony szénsavval működik és száraz porral olt és ezért télen nem jagy be, nyáron nem párolog el; sikeresen olt mindenféle tüzet, tehát a veszélyes lolyékony anyagok, mint: benzín, szesz, éther, petrol-

leum, olaj, kátrány égését, továbbá a karbid és a villamos tüzeket, utóbbit is teljesen veszélytelenül. Kimerítő ismertetéssel készséggel szolgál a magyarországi lerakat:

Ligeti és Biró, Budapest, V., Vigszínház-u. 5. Tel.: T. 277-99

HEDAG

A LEGTÖKÉLETESEBB KÉZI TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK.

MINDEN TÜZET, IGY VILAMOS TÜZKET IS VESZÉLY NÉLKÜL OLT. OLTÁSI KÁRT NEM OKOZ. AZ EMBERI SZERVEZETRE NEM ÁRTALMAS. ABSZOLUT FAGYÁLLÓ

MAGYAR GYÁRTMÁNY. GYÁRTÁSIHELY: VADÁSZTÖLTÉNY, GYŰTÁCS ÉS FÉMÁRUGYÁR R. T., BUDAPEST

EGYEDÁRUSÍTÓ: **KROPSCH GÜNTHER** BUDAPEST VIII SCITOVSKY TÉR 2. TELEFON: JÓZSEF 406-39

Feudloff-Dittrich

Armatura-, Szivattyú- és Gépgyár R.-T.

Kézihajtású és motoros fecskendők — Autófecskendők — Lajtókocsik — Vészvonatok — Tűzoltósági felszerelések

KISPEST, ÜLLŐI-UT 216—222. SZÁM.

Levélcim: Budapest 4. Postafiók 139. Tel.: I. 463-92, I. 463-93

Vezérképviseltek: „Orbis” Műszaki R.-T. Budapest, Szeged, Győr, Miskolc, Debrecen, Pécs

Walser Ferencz

Budapest, VI., Lomb-utca 34-36. sz.

Telefon: L. 913—46

Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára, harang- és fémöntöde

Siemens és Halske Rt.

BUDAPEST, VI. KER., TERÉZ-KÖRÚT 36. SZÁM

Telefon: Aut. 109—85

Gyárt és szerel mindennemű **villamos tűzjelző-készülékeket és berendezéseket** gyárak, községek és városok számára

THERMOSONUS

a legújabb és legmegbízhatóbb automatikus tűzjelző-készülék.

Gyors, biztos, olcsó!

A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Előkelő referenciák. Részletes felvilágosítást ad és a készüléket működésben bemutatja:

Ipartermék Értékesítő Részvénytársaság
Budapest, V., Zoltán-utca 7—9.

Telefon: Aut. 110—18.

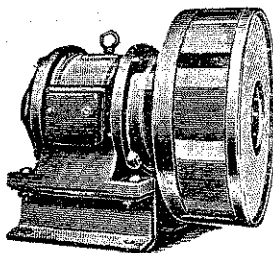
Leéghet a fél falu,

míg a határban dolgozó tűzoltólegénység tudomást szerez a tüzről,

ha nincs sziréna

a falu közepén, mely egy gombnyomásra alarmíroz **mindenütt — mindenkit!**

Szirénaismertetőt díjtalanul azonnal küldünk!

Egyesült Magyar Műszaki és Villamossági Vállalatok
Budapest, VI., Vilmos császár-út 15/E.

Minden kapható a

Párisi

Nagyáruház-ban

„PAX”

GYÁRTJA ÉS KAPHATÓ:

HIRMANN FERENC

SZÉNSAVAS KÉZI

TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK VÖRÖSRÉZBŐL A LEGJOBB!

FÉMÁRUGYÁRÁBAN

BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 7. SZ.

TELEFON: JÓZSEF 460-49 ÉS JÓZSEF 460-48

SELTENHOFER FRIGYES FIAI SOPRON

szivattyúk, tűzifecskendők, tűzoltófelszerelések

„ERICSSON” (Ezelőtt
Deckert és Homolka)
Magyar Villamossági Részvénytársaság
A budapesti tűzoltóság hivatalos szállítója

**Budapest,
I., Fehérvári-út 70.**
Telefon: T. 228-09, T. 289-64, és J. 340-98.
Gyárt és szerel mindenfajta elektromos tűzjelző
berendezéseket városok, községek, gyárak számára

FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
KUN SÁNDOR, BUDAPEST

Telefonszám: Aut. 845—11 IV., Ferenc József-rakpart 18. szám

A MINIMAX

a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hasonlítható össze a különböző utánpótlásokkal. Felvilágosítással szolgál a

MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST
Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefon T. 237-31.

Büchler és Rausnitz, V., Nádor-utca 19

Polgári és katonai szabók • Finom fehéreneműek • A székesfehérvári tűzoltó-tisztikar szállítója • Telefon T. 231—83
Csak tisztí egyenruhákat készít önk. és hiv. tűzoltótisztek részére.

Németország legrégebb és
leghíresebb autófecskendő és
különleges tűzoltóautó-gyárak!!

DAIMLER-BENZ A.-G.

Különleges tűzoltófecskendői és
kézi vontatásra berendezett kis
motorfocskendői megtekinthetők
fenti cég magyarországi fiókjánál.

a MERCEDES-BENZ AUTOMOBIL RÉSZVÉNYTÁRSASÁG-nál
BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 24. SZÁM

CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.

BUDAPEST, VIII., BLAHA LUJZA-TÉR 1—3.

Szab. hat. engedélyezett

DABEG

Szab. hat. engedélyezett

TÜZ- ÉS ROBBANÁSMENTES BENZINTÁROLÓ BERENDEZÉSEKET

védőgáznélküli üzemre gyorsan és jutányosan szállít

Dávid és Kertész kazán- és gépgyár r.-t., Budapest, VI., Máglya-u. 75—77 - Tel. L. 914-46

Tűzifecskendőket,

mindenféle felszerelési cikket, lajtos kocsiakat, szekérhídmérlegeket legelsőrangú kivitelben gyárt és szállít községek, malmok, gazdaságok stb. részére, előnyös fizetési feltételekkel

MAGYAR MÉRLEG- ÉS GÉPGYÁR R.-T., BUDAPEST

Iroda: V., Honvéd-utca 18. sz. :: Telefon: L. 966—95, L. 910—47, J. 389—17. :: Gyártelep: X., Gyömrői-ut 40. sz.
Fecskendőinket az Országos Tűzoltó-Szövetség felülvizsgálatának vetjük alá.

Magyar Vegyipari Gépgyár R.-T.

TELEFON: J 390—07 és J 390—08

(REICHEL ÉS HEISZLER)
Budapest, X, Noszlopi-u. 1

Sürgőnycim: Destillator, Bpest

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magy. Orsz. Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 5454. számú csekk számlájára lehet beküldeni. Csekkrlap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,
VII., Rákóczi-út 38. szám.

Előfizetési ára egész évre 6.— pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Aján a m. kir. Belügyminisztériumnak 209.916/1923. B. M. sz., 44.616/1924. B. M. sz., 229.320/1925. B. M. sz., 277.462/1925. B. M. sz., 161.748/1926. VIII. B. M. sz., 302/1927. VIII. B. M. sz., 329.750/1928. VIII. B. M. sz. és a 256.673/1929. VIII. B. M. sz. körrendeleteivel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:

Budapest, VII., Rákóczi-út 38. szám, IV. emelet 15. a. — Telefon: József 418-45.

Tomcsányi Kálmán dr.

Részletekig menő pontossággal igyekeztünk lapunk legutóbbi számának „Tűzrendészeti igazgatásunk reformja” című vezércikkében kimutatni annak rendkívüli haladást és úgy a közre, mint az annak végrehajtásában álló érdekelt egyénekre háruló óriási feladatokat, melyek a vármegyei tűzrendészeti felügyelet megszervező belügyminiszteri rendeletek alapján állnak.

Általános megnyugvást kívántunk legelső sorban elérni a múlt és jelen közötti különbség pontokba foglalt mérlegének bemutatásával mindazoknál, akik egyrésze elvégezve az első országos tűzoltótisztképző tanfolyamot, a legutóbbi időkben már szinte érthető nyugtalansággal várták a hivatásos és rendszeresített tűzrendészeti felügyelői állások megszervezésére irányuló — s mintegy az országos tűzoltótisztképző tanfolyam felállításának szükségszerű folytatásául szolgáló — kormányintézkedést, másrészt biztatni óhajtottuk azokat is, akiket a hivatottságuk és rátermettségük érzete mellett az a jogosnak látszó aggodalom tartott vissza a következő országos tanfolyamra való jelentkezéstől, hogy a sokszor igazán emberfeletti anyagi, fizikai áldozatokat követelő tisztképző tanfolyam sikeres elvégzése után is azok sorsára jutnak, akik az első ilyen tanfolyamon szerzett tisztí okleveleikkel — kevés ama szerenés kivételtől eltekintve, kiket már kész állás várt odahaza — ma is még állás nélkül vannak.

Kötelességünknek csak a felét róhattuk le lapunk szűkös hasábjain megjelent előbbi vezércikkünkben, azonban annak már akkor tervbevevett folytatásaképpen — bár szintén csak a szerény technikai keretek között — kötelességünk második felének most kívánunk eleget tenni azzal, hogy reá mutatunk a csendes, de eredményes munkának jellegzetes szerénységébe elvonulni kívánó, de éppen alkotásaival magasan kilátszó és elismert azon vezéregyéniségre is, aki a magyar tűzrendészeti igazgatás hatalmas koncepciójú reformját ernyedetlen szorgalmával és céltudatos munkálkodásával nemcsak megindította, hanem előkészítette e nagyarányú mű felépítését a bokréta-ünnepére is.

Tomcsányi Kálmán dr. miniszteri tanácsos, a m. kir. belügyminisztérium igazgatási, rendészeti osztályának vezetője nevével visszhangzik ma az

egész magyar tűzoltó társadalom, mert benne látják azt az erőteljes férfiút, aki tűzrendészeti igazgatásunk szekerét az évtizedes kátyuból hatalmas lendülettel kiemelve azt — a szavak, ígéretek és kijelentések csengője helyett — a tettek merész ostorpatogása között juttatta el a piramis építés egyik legjelentősebb stációjához: a vármegyei tűzrendészeti felügyelet megszervezéséről szóló 1929. évi 259.591. és 260.917. számú belügyminiszteri rendeletekhez.

Igaz, hogy midőn legutóbbi vezércikkünkben lapunk csekély terjedelme miatt kénytelenek voltunk kötelességünk első feléréséül az aggodók megnyugtatótását, a csüggedők biztatását választani, akkor csak jelezhetjük, de nem méltathattuk a belügyminisztériumban folyó . . . „azon nagyvonalú, céltudatos s a legkisebb részletekig finoman kitervezett” nagyszerű munkát, melyet e reform tervezője és megvalósítója, ha nem is mindig látható módon, de szívós kitartással és meggyőző akaraterővel eddig is olyan eredményesen végez.

Tomcsányi Kálmán dr. vállaira nehezedett ugyanis az a súlyos feladat, hogy a mindenkori minisztere oldalán nemesak megvédelmezze, hanem diadalra is juttassa azt az igazságot, hogy hazánk szétdarabolása után sem lehetünk elég gazdagok ahhoz, hogy a szaktudás és komoly felelősség nélküli tűzoltás és tűzrendészeti felügyelet úri passzióját az egész vonalon magunknak megengedhetnénk.

Itt kell vázalnunk tehát azt a nagyszerű képességét, mellyel egyrészt az ország legelrejtettebb zugában lévő „hiányos” tűzrendészeti állapotok teljes felismerése, másrészt a tűzoltó-képviselők parlamenti segélyesapatainak rohamozásai után ezen állapotoknak s az ebből származó nemzetgazdasági károknak úgy a saját minisztere, mint a kincstár legfőbb sáfárja, a pénzügyminiszter előtti állandó feltárása révén tétő alá tudta hozni a közismert súlyú és jelentőségű 1925. évi híres 230.000. számú körrendeletet . . . „addig is, amíg országunk helyzete a tűzrendészetnek és főképp a tűzoltóság intézményének szélesebb keretek között való újjáépítését megengedi . . .”

Gyakran, sőt minden lépésénél talán küzdenie kellett, azonban még e renaissance után is azért, hogy az új korszak alapmunkálatainak végrehajtásához — a maradiságnak már-már halálos kábulata és a kormányrendeletet bevezető soraiban is leszó-

gezett „lelkiismeretlenséggel határos” közönye el-
leni háborújához, — szükséges pénzt biztosítsa és
ez által kiüsse az „egyes vidék” kezéből azt az
utolsó védekezést, hogy a költségvetéseik megkötöt-
tsége s a pótdadók 50 százalékos maximálása mellett
nem áll módjukban (?) fedezni tűzrendészeti ki-
adásait.

Ügyessége, szívós kitartása, nagyvonalú előre-
látása mellett e téren: a pénz előteremtése és biz-
tosítása terén keresve sem találhatott volna lelke-
sebb, megértőbb segítőtársat *Lukács Ödön*nél, a
pénzügyminisztérium városfejlesztő osztályát ve-
zető miniszteri tanácsosnál, Nagyvárad volt h.
polgármesterénél és agilis tűzoltóparancsnokánál,
az országos tűzoltó szövetség örökös, tiszteletbeli
tagjánál, kinek a tűzoltó társadalom és szakajtó
által már oly gyakran kiemelt és méltatott tűzoltói,
sőt tisztviselői érdemeit jelen sorainkban csak hal-
ványan körvonalazhatjuk azzal, hogy hivatkozva
Bihar vármegye tűzrendészeti szabályrendelete, a
városok háztartásának rendezése, pénzintézeti tőkék
törvényhatósági és községi adóztatása, stb., stb.
munkáira, egyben rámutassunk ez alkalommal
is ama hatalmas gazdasági, pénzügyi, kereske-
delmi, közigazgatási és szociális ismereteire, vala-
mint ezekkel kapcsolatos gyakorlati tudására és
érzékére, melyek ma már multhatatlanul szükség-
sek a megnövekedett lélekszámú és igényű váro-
sok modern igazgatásához.

Zajos parlamentí vitákra kell visszatekint-
nünk, mint például az 1927 február 7-ire is, ahol
a pénzügyi bizottságban az 1927. évi V. t. - e. híres
45. §-a javaslati tárgyalásánál *Rassay Károly*, *Er-
délyi Aladár*, *Gaál Gaszton* képviselők heves ellen-
zése után még *Wolff Károly* is amellett kardos-
kodott, hogy a községi pótdadók 50 százalékát meg-
haladóan legfeljebb még 10 százalékot vehessenek
igénybe tűzrendészeti kiadások céljaira s az
Órffy Imre bizottsági elnöknek és *Scitovszky
Béla* belügyminiszternek részletes adatokkal alá-
támasztott indokolásai után sikerült határozattá, il-
letve törvénnyé emeltetni azt a rendelkezést, hogy
a községek, városok kötelesek költségvetéseik kere-
tein belül gondoskodni összes tűzrendészeti kiadá-
sairól, s amennyiben ezen költségek miatt pótdadó-
juk az 50 százalékot meghaladná: akkor ennek
megállapítását, illetve engedélyezését a belügymi-
nisztertől kérelmezzék.

„Némely helyen, — mondta *Scitovszky* belügy-
miniszter az 1928. évi április 24-i parlamentí va-
laszában — de inkább szórványosan és kivételesen”
kérelmezték is az 50 százalékon felüli pótdadó ki-
vetést tűzrendészeti célokra, ámde legtöbb helyen
még ha tehettek is volna, azzal mellőzték a tűz-
rendészeti kiadások miatt az 50 százalékos pótdadó
túllépését, hogy megfelelő szakemberek hiányában
az úgy sem gyümölcsözőn.

És itt, a laikusok előtt szinte már kötekedés-
nek látszó aggályoskodás láttára, elmondhatjuk
Madách: *Kopler*ének szavaival, hogy . . . „A próbá-
lat vitéz bátran mellőzi a kötekedőt . . .”, mert az
ilyen „közönyös”, vagy szakemberek hiánya miatt
aggódó törvényhatóságok húzavonájának állít gátat
a modern magyar tűzrendészeti igazgatás pirami-
sát féltve építő *Tomcsányi Kálmán dr.* ama cél-
tudatos és előrelátó munkálkodása, melynek eddigi
eredményei, a 230.000/925. B. M. körendelet, az
1927. évi V. t. e. 45. §-a, s a tűzoltótisztképző tan-
folyam révén ma már, vagy helyesebben: sajnos,
ma még bőven állanak igazán rátermett, modern
szakképzettségű és minden szempontból megfelelő,
diplomáz tűzoltótisztek a rendelkezéseikre.

talmas építményét — nemcsak azért kell teljesen
felépítenünk, hogy annak márványfaláról messze
ragyogóan arany betűk hirdethessék a tervező és
mester: *Tomcsányi Kálmán dr.* szívünkbe zárt ne-
vét, hanem azért is, hogy a most még húzódozni
látszó egyes törvényhatóságok is a tűzoltótisztek
és tűzrendészeti felügyelők megszervezésével bizto-
síthassák osztályrészüket ezen igazi nemzetvédelem
szívós és sokszor áldozatos munkájának az egész
ország által lerovandó jutalmából.

A házfedelek fedőanyagának viselke- dése tetőtűz esetén.

Írta: *Dr. Balogh Dezső.*

A tüzesetek igen nagy kontingensét a tető-
égések szolgáltatják. Ezen körülmény természet-
szerűen adódik azáltal, hogy csaknem minden tető-
szerkezet — kevés kivétellel — fenyőgerendákból
van alkotva. A gyárak műhelyein és egyéb csarnok-
épületeken kívül, a legtöbb épület tetőzete alatt
padlástér is foglal helyet. Ezek berendezése is túl-
nyomó részben merő faanyagból készül. Köztudo-
más szerint tehát csaknem minden tető, önmagában
is tűzveszélyes, hogyha alatta nincsenek is könnyen
égő anyagok felhalmozva, mely körülmény fokozó-
dik azáltal, hogy a padlástéren áthaladó kémények,
az alsó helyiségek tüzelő testeinek füstjét vezetik a
szabadba.

A kémények hibás állapota, illetve azok gon-
datlan kezelése tudvalevőleg a tetőtűzek keletkezé-
sének igen sűrűn kiváltó okát képezik. A padlás-
térben foglalatostok gondatlanságuk által, mint
nyílt lánggal járók vigyázatlansága, dohányzás,
bádogos munkások forrasztókályhájára stb. útján is
sok tetőtűz keletkezésének okozói. Szeles időben,
nyitott padlásablakon kéményből berepülő szikra
is nem egy tetőt felgyújtott már, minthogy a lakó-
házak padlásain a gyulékony faberendezésen kívül
igen sok könnyen lángalobbanó lim-lomot szoktak
felhalmozni. Oly épületeknél tehát, melyek fedő-
anyaga többé-kevésbé tűzbiztos, a tetőtűzek legna-
gyobb része a padlástérben, a fentemlített okok
miatt keletkezik.

Az ily módon támadt padlástűzet, ha keletke-
zése idejében nem sikerül elnyomni, rövidebb vagy
hosszabb idő múlva nyílt tetőtűzzé fajul. E kérdés
elbírálásánál igen fontos körülmény gyanánt lép
előtérbe a veszélyeztetett tető fedőanyagának mi-
nősége.

Amennyiben ugyanis a tűz oly padlástérben
keletkezik, ahol a tető fedőanyaga is gyulékony,
mint a szalma, a nád, faszindely vagy a kátrány-
papír, ott a felfelé terjedő lángok kitörése, néhány
perc kérdése. Ha azonban a házfedél a tűznek ellent-
álló, vagyis nem éghető anyaggal van fedve, úgy a
padlástérben dúló lángoknak a szabadba való ki-
törése csak akkor következik be, hogyha a fedő-
anyagot tartó falécezet vagy deszkaborítás is any-
nyira elégett már, hogy annak súlya alatt leomlik.
Ez a jelenség pedig a szárunderendák közt tetőré-
szek, hosszanti középvonalában indul meg a leg-
hamarább, mivel ott a faanyag rétege csekélyebb.

Faluhelyen, ahol a legtöbb háztető külső fe-
dése is éghető anyagból áll, ott természetesen e tü-
zek, különösen szárazság idején, kívülről a fedélre
esett szikrától, röplő tűztől, vagy a szomszédság-
ban dúló lángok kisugárzó hőjétől is keletkeznek.
Ily körülmények közt — különösen a nyári idő-
szakban — szélvész idején tucatszámra égnek le a
házfedelek házáinak tetői és a tűz

A villámesapás gyújtóhatását ezúttal csak érintve említtem meg, mivel ez óriási villanyszikra a fedések anyagát egyáltalán nem respektálva, képes még zuhogó záporosóben is padlástűzet okozni.

A tűzálló fedések egyik legrégebbi anyaga a cserép, mely maga is égetés útján termeltetvén, rossz hővezető tulajdonságánál fogva is, az általa befedett gyulékony anyagoknak, a tűz áttérjedése szempontjából való megvédése tekintetében — a körülményekhez képest — megbízhatónak bizonyult.

Külső szikraszórás és kisugárzó hőséggel szemben, a cseréppel fedett házak tetőzetének megvédése könnyű szerrel eszközölhető. A netaláni réseken a padlástérbe ~~használt~~ szikrák, csekély mennyiségű vízzel, egy-egy puttonyfecskendővel clolthatók. Ez a körülmény természetesen mindaddig áll fenn, amíg jól elszigetelt tűzfal mellett, a védett épület ereszenék faanyaga tüzet nem fog, mely a padlástérbe férkőzhet.

Cseréppel fedett házak tetőtűze esetén, *ahol a jól felszerelt tűzoltóság azonnal a helyszínére vonulhat* és a vízszerezési viszonyok is kedvezőek, ott a tetőnek az a része, mely még nem ég, könnyű szerrel megmenthető.

A cseréppel borított épületeknél ugyanis, a keletkező tetőtűz felfedezése rendszerint igen hamar bekövetkezik, mivel nappali időben a fejlődő füst, a cserépfedés hézagai közt kiszűrődve, még a lángok kitörése előtt szemlélhetővé válik, amiáltal a tűzoltóság segítségül hívása, késést nem szenved. Minthogy pedig a padlástér kis területein kezdődő tűz is mihamar nyílttá válik az által, hogy a felfelé terjedő lángok a cserepeket tartó lécezetet gyorsan elhamvasztván, azok a padlástérbe hullanak, e jelenség méginkább feltűnést keltő. Ezért a cseréppel fedett tetők tüzeit, röviddel annak keletkezése után, mielőtt az még — *az egész padlástérben elterjedt volna* — kitörő lángjaival és éjjel hatalmasan világító tüzfényével a járókelők, rendőrök, avagy a toronyőr észreveszik és e körülményről a tűzoltóságot idejében értesítik.

A cseréppel fedett tetők tüzeinek gyors eloltása, különösen a motorikus fecskendők hatásos sugarainak alkalmazása óta, azért végződik sikeres eredménnyel, illetve a tűzoltóság megérkeztekor *még nem égő tetőrészek megmentésével*, mivel a mihamar nyílttá vált padlástűz füstjét, a felfelé törő lángok hőáramlata magával ragadva, a csővezetőknek a csaknem füstmentessé vált padlástérbe egészen a tűz fészkeig való hatolását lehetővé teszik.

Az ily viszonyok mellett gyorsan eloltott tetőtűzeknél a vízkár is minimális, sőt újabban mondhatni, a padlások mennyezetének beázása úgyszólván teljesen elmarad. A tűzoltók legnagyobb ellenfelének, a füstnek fojtóhatása tehát e tetőtűzeknél alig játszik szerepet. A tűzoltóságoknak a sűrű füsttel való nehéz küzdelme, kivételesen csak azon cseréppel fedett tetők égése alkalmával fordul elő, ahol a szél történetesen a nyílttá kitört tetőtűz keletkezési helye felől, a padlás terjedése irányában fúj. Ilyenkor a füst és hő egy tekintélyes része, a szél által hajtva, az ezen irány felől a padlástérben állástfoglaló csővezetők felé nyomul és azok helyzetét nagy fokban megnehezíti, mely körülmény előzőleg a tűz gyorsabb terjedését és nagyobb méreteinek kifejlődését is elősegíti.

Ha azonban valamely cseréppel fedett épület tetőzetének égését, *bármilyen ok miatt későn jelzik*, vagyis olyankor, amikor már az egész tető lángban áll, akkor a tűzoltóság már csak a félig vagy túl-

fedett padlasteréken, ahol azok ~~villanyszikra~~ falakkal elszigetelve nincsenek, különösen szeles időben, vagy nagy szárazság közepett, a tűznek a tetőgerendázaton való elterjedése aránylag elég gyorsan történik és az elégési folyamat is meglehetősen hamar lezajlik.

A tűzoltóságnak tehát késni nem szabad, mivel a csaknem leégett cserepes tetőt — már megmenteni nem lehet.

A cserépfedés egyébként tartós és amint azt az évszázados épületeknél észlelni lehet, az időjárás viszontagságaival is dacol és annak megrongálódása esetén a hibás cserepek kicserélésére, illetve pótlására, könnyűszerrel eszközölhető.

A múlt század utolsó évtizedeiben, különösen az értékes paloták és kastélyok építkezéseinél, a terméspalával való tetőfedés hódított nagyobb tért, mely természetesen a fedélszék szarufáinak kátránypapírral borított deszkaburkolatán oly módon nyert elhelyezést, hogy annak lemezei halpikkely módon fektetve, szegezettek oda.

Újabban a terméspala helyett, a műpalával való tetőfedés, annak a tűz hatásával szemben hirdetett előnyös viselkedésére való hivatkozással került forgalomba.

Magát a műpalát sokféleképpen állítják elő. A szabadalom alapanyagául a legkülönbözőbb ásványi, állati és növényi anyagokat jelölik meg, mint aszbeszt, cement, maeskaüveg, cellulózé, bőrhulladék, selyemhulladék, pamut, juta stb. Egyik eljárás a cement száraz poralakú feldolgozását, a másik ennek nedves felhasználását írja elő stb.

A műpalát a wieni és prágai laboratóriumok vették vizsgálat alá, melynek eredményeképp annak húzó-, nyomó- és hajlítószilárdságát, a súlyát, a vízfelvételi, hőátengedési, fagyellenállási tulajdonságát és a viszonylagos, vagyis nem abszolút tűzbiztonságát is megállapították. Eszerint a műpala tűzbiztonsági viselkedése kedvezőbb, mint más használatos fedőanyagoké; ezen próbák lefolyásának meggyőző érveit azonban nem egészen megnyugtatóst keltők.

Lássuk ugyanis, miként viselkedik az újabban nagy elterjedésnek örvendő, műpalával fedett háztető, padlástűz kitörése esetén? A szorosan zárt padlástérből a fejlődő füst kiszűrődése, illetve észrevehetősége igen meg van nehezítve, különösen éjjel, magas épületeknél, úgy hogy a lappangva égés zavartalanul folyhat tovább és a tűznek észrevétlen elharapódzására bőven jut idő. Ezért ily padlástűz dülése igen gyakran akkor válik észrevehetővé, amikor a padlás azon részén, ahol a tűz keletkezett, az átégett és beomlott tető alól hatalmas lángok képeben tör elő.

Néha a huzamos idő óta lángban álló padlás veszedelmes állapota csak akkor derül ki, amikor az égés már az egész házfedél deszkaburkolatát elémésztve, mint kiterjedt nyílt tetőtűz tör elő.

Ezen utóbb említett körülmény klasszikus példájául szolgál a budapesti Andrassy-úton, az Operaházzal szemben álló MÁV nyugdíjpalotájának, 1909 november 5-én, este 9 órakor jelzett hatalmas tetőtűze. E négy oldalról szabadon álló és egy udvari összekötő-épületszárny által két udvart határoló, a kérdéses időben tűzbiztos határfalakkal el nem választott óriási padlástérben keletkezett és észrevétlenül elterjedt tűz ugyanis minden oldalon és sarkán egyszeregre tört ki az egész tetőn. A tűzoltóság felvonulása időszakában a díszes palota köröskörül lángtengerben úszott már; a hatalmas tüzfény pedig annyira elárasztotta a főváros menny-

boltját, hogy különösen a környék utcáiból egyre-másra érkeztek a téves tűzjelentések.

A következő napon megejtett tűzvizsgálat folyamán aztán megállapítást nyert azon körülmény, hogy az előző este 7 óra előtt, egy a házban szolgáló cselédleány égő gyertyával járt fenn a padláson és ennek gondatlan viselkedése okozta e hatalmas tűzveszt. A felgyújtott padlás tüze tehát, e palával fedett, szorosan zárt padlásterében, több mint két óra hosszat észrevétlenül terjedt tovább köröskörül mindaddig, amíg a fentismertetett módon a tető hatalmas tüze észrevehetővé vált; mert sem a ház lakói, sem az élénk forgalmú környező utcák járókelői nem sejtették, hogy mi történik odafenn a tornyos kupolák alatt.

Az ily, csaknem teljesen zárt padlásterben, a folyton terjedő tűz miatt, óriási hőség és tömött sűrű füst fejlődik. Ezért a tűzoltóság helyzete e tüzeseteknél igen kedvezőtlen, mivel az égő padlásba való behatolási igyekezetük kudarcot vall. Vagyis úgy az égő padlás bejáratában állástfoglaló esővezetők onnan beljebb jutni, mint a létrán felhatolt tűzoltók a kibontott tetőnyíláson át a padlásterbe hatolni képtelenek.

A leírhatatlan szenvedéseket kiálló esővezetők előnyomulása tehát ilyenkor *lehetetlenné* válik; ellenben a füstmérgezetek száma mindaddig szaporodik, amíg a padlástűz nyílt tetőtűzzé nem fajul.

Ezenközben a merészebben benyomuló és helytálló tűzoltók életveszélybe jutása sem tartozik a ritkaságok közé, amint az az Első Magyar Általános Biztosító Társaság tetőégésénél és a MÁV igazgatósági épületének eseténél előfordult. Az utóbbi helyen és alkalommal a VI. ker. tűzörség tűzoltóinak egy része majdnem odaveszett, amennyiben alig voltak képesek a Rózsa-utcai oldalon felállított tolólétrán, az épület keresztzárnyának padlásából kimenekülve, életüket megmenteni.

Ily viszonyok mellett az épület azon pontjain, ahol a sugárral dolgozó esővezetők egy helyben vesztegelni kénytelenek, a hosszabb időn át kiontott víztömegek, a padlás mennyezetét eláztatva, az alatta levő helyiségekbe lecsurognak és tetemes vízkárt okoznak.

Egyébként a tűzoltóság ily műpalával fedett épületeknél, a zárt padlásterben dúló tűz esetén, csak olyan berendezés mellett képes nagyobb területű padlás mellett is a tűz fészkeig hatolni, ahol annak egyes részei tűzbiztos és a tetősíkon túl is kiképezett határfalakkal vannak elválasztva, amelyekben levő átjárónyílások, vasajtókkal elzárhatók. Ily épületeknél is a esővezetők helyzete igen nehéz mindaddig, amíg a tetőtűz nyílttá nem válik. A tűzoltóság által kinyitott vasajtóknál sugarakkal állástfoglaló esővezetők ugyanis, az azokon kinyomuló füst és hőség miatt sokat szenvednek.

Tehát a palával fedett égő tetők egy részének előre várható megmentése is csak oly eseteknél sikerül, ahol a padláster egyes részei tűzbiztosan vannak egymástól elválasztva. Ha pedig ily nagyarányú épület padlásterét tűzbiztos válaszfalakkal elszigetelve ninesen, úgy a tűzoltók minden igyekezte ellenére, a tető rendszerint csaknem teljesen leég.

Eszerint a műpalafedés *tűzálló viselkedésének* tulajdonítható azon körülmény, hogy egy-egy hatalmas palota padlástüzének eloltása lehetetlenné válván, az egész tető a lángok martalékává válik; mert a tűzoltóság ilyenkor már a túluyomó részben elégett tető tüzeit oltja el csupán.

tulajdonsága, mely a vésszel megküzdő tűzoltóságra nézve nem lehet közömbös. A zárt padlásterben dúló és végül a szabadba törő lángok hőhatása folytan ugyanis, különösen amikor már a vízsugarakkal való előnyomulás lehetségessé válik, az elhamvadt deszkaburkolat mellett a műpalalemezek is szétvágódnak és azok szilánkjai az alattuk dolgozó tűzoltókat megsértik. Így történt az Budapesten, a MÁV igazgatósági palota tetőtűzénél és újabban a Károly király-úti nagy tetőégése alkalmával is, ahol egy-egy dolgozó tűzoltó szemébe repült műpala-szilánk, azok súlyos szemsérülését okozta. Az „Első Magyar Általános Biztosító Társaság” nagy tetőtűzénél pedig egy szintén lerepült és műpala-szilánk az utcaén rendet fenntartó rendőr lovát sértette meg, mely lovasát ledobva, az súlyos koponyasérülést szenvedett.

A műpalával fedett épületek padlástüzének viszonyaihoz képest, azok eloltása szempontjából, a fémlemezekkel borított tetők égései még nehezebb helyzet elé állítják, az ily természetű tűzvésszel szembe szálló tűzoltóságot.

Vasbádoggal és vörösréz lemezekkel nagy előszeretettel fedik be az értékes paloták, középületek, kastélyok, templomok stb. épületeinek tetejét, melyek szintén kátránypapírral borított deszkaburkolatra vannak rögzítve. A fémlemezekkel borított épületek tetejének a külső tüzekkel szemben fennálló tűzoltósága közismert; bár mint jó hővezetők, nagy kisugárzó hőség mellett felmelegednek, sőt izzóvá is válnak. Ezért a szomszédságban dúló tüzek esetén e tetőknek vízsugarakkal való hűtése nélkülözhetetlen. Szikrahullásokkal szemben azonban kellő védelmet nyújt.

Az ilyen fedésű padlások tüzeseteinél, a helyzet részben ugyanaz, mint a műpalával fedettekénél, sőt bizonyos tekintetben annál még sokkal rosszabb is.

Az épületek tetőzetének fedésére használt fémlemezek ugyanis a műpalánál tetemesen nagyobb méretűek. Ez oknál fogva valamely épület tetőszékeinek égése alkalmával, a padlásterben dúló lángoknak nyílt tűzzé való kitérését e fémlemezek még makacsabban akadályozzák meg, mivel a fedőanyag beomlása még későbbben következik be. Emellett mint jó hővezetők a zárt térben folyton növekedő füsttömegek mellett, izzókályha módjára tűrhetetlenné teszik a padlásterbe hatolni törekvő tűzoltók helyzetét.

Az égő padlásban alkalmazott erőhatású motorikus sugarak segítségével, az összefüggésükben megglazult fémlemezek utóbb felszakíthatók és szétdobálhatók, amikor is azok leomlása veszélyes sérüléseket okozhat, de a hő és a füst távozásával a esővezetők előnyomulása lehetővé válik és a tűz eloltása rövidesen befejezést nyer.

A tűzoltóság helyzete tehát ily eseteknél nem mondható irgyléseméltónak. Budapesten, 1904. évi augusztus hó 6-án, d. u. 3 óra körül, a IX. ker., Kinizsi-utcai dohánygyár padlásán, mely vasbádoggal volt fedve, hatalmas tűz keletkezett és melynek eloltása folyamán a tűzoltóság a zárt térben uralkodó hőség és sűrű füst miatt rettenetes szenvedéseket állott ki. Egy órai nehéz küzdelem után két hatásos motor- és 2 gőzfecskendő-sugárral sikerült az égő tető fémlemez fedését áttörni, mire a tűz rövidesen eloltható volt. A tüzet fogott dohányból tömegek kihordása és azok parázsának az udvaron végzett végleges eloltása, még másfél napig tartott.

A fémlemez- és műpalafedést, a néhány évti-

melyek legyőzhetőek teljesen enter a faszekeretű tetők tűzének sorsától.

A nem éghető falak és mennyezet által határolt zárt padlástérben ugyanis a felhalmozott anyagok égése, magasban elhelyezett raktártűzzé minősül. Az ily zárt helyiségben fejlődő nagy füst és hőség, mely a többnyire szűk padlásablakokon távozni képtelen, igen nehéz helyzetbe hozza a tűz fészket kereső tűzoltóságot, különösen oly eseteknél, ahol nagyobb méretű padlásról van szó. A vasbeton burkolatot fedő fémlemezok vagy műpalafedés megbontására pedig csak akkor kerülhet sor, hogyha a vasbeton tetőn nyílások kivágása válik szükségessé, amint az a budapesti Athenaeum-nyomda ilyen természetű nyomtatványraktárnak használt padlása égésénél fordult elő.

Összehasonlítva most már a felsorolt fedőanyagoknak a padláson kitört tüzek alkalmával mutatkozó viselkedését, a tűz gyors és eredményos megfékezése, azonkívül a tűz- és vízkár elkerülése szempontjából a eszerépfedés a legmegfelelőbb.

Ha talán e tárgynál az a kérdés merül fel, hogy a felsorolt fedések közül melyik tetszetősebb a másikkal, a mázas tarka eszerépfedés sem marad utolsó helyen, mely a régi magyar építkezési stílus kísérője gyanánt ismeretes. A budai koronázó Mátyás templom, az országos levéltár, a postatakarék-pénztár palotája és a kőbányai plébániatemplom ezzel az anyaggal van fedve, melyek mindegyike a székesfőváros díszes építményei közt foglal helyet.

Az épületeket tervező építésszek a tetőfedés ajánlása alkalmával, a tetőt fenyegető tűzveszedelem kérdését rendszerint kikapesolják és amíg a műegyetemen a megelőző tűzrendészet rendes tárgyá nem fog emeltetni, e téren más felfogás kialakulása alig remélhető.

A cirkuszok tűzveszedelme.

Írta: Dr. Balogh Dezső.

A népszórakozásoknak — a mozgóképszínházak elterjedése előtti időkben, (de lehet mondani most is) a legkedveltebbje — egy-egy változatos cirkuszi mutatványsorozat végigszemlélése volt.

Fiataltja-öregre nagy érdeklődéssel bámulja a testi ügyesség és erő e csodálatot keltő megnyilvánulásait, melyeket a hétköznapi átlagember még megközelítőleg sem képes utánozni.

A cirkuszi műsorok változata a kezdetleges humor világába is vezeti a nézőt és a fogalomná vált bohóc naiv, néha trágár mókáinak eljátszása, főként a szellemi nívv alacsonyabb fokán álló népet, a falrengető kacagásig képes magával ragadni, amikor hol a porondon, hol a nézőtéren előtűnik annak tréfás alakja.

Az idomított lovak bemutatása, valamint az azokon és azokkal végzett mutatványok hagyományos módon nagy érdeklődéssel találkoznak, különösen katonatiszti körökben, akik szintén rendes látogatói a műlovardáknak. A cirkuszok merész légtornászainak nyaktörő mutatványai is bámulatba ejtik a szívszorongva szemlélő nézőközönséget, nemkülönben a vadállat-idomítók veszedelmes játéka is.

Amíg azonban a múlt század közepe utáni időkben, különösen a hetvenes években és a nyolcvanas évek elején, a nagyobb metropolisokban, így Budapesten is állandó és a legtöbb helyen kőből épült cirkuszok művészei szórakoztatták a városok népet, azóta fokról-fokra hontalanná váltak az ar-

nélkül vándorló sátor-cirkuszokká alakultak át.

A cirkuszvállalkozások fénykorának fokról-fokra való hanyatlását ugyanis azon körülmény váltotta ki, hogy a városok színtársulatai veszedelmes konkurensoknak tekintették a népszerű cirkuszok artistáit, amiért is a közigazgatási hatóságok segítségével, a magasabb kultúra nevében nehéz akadályokat gördítettek azok letelepedése elé. A megelőző tűzrendészet fejlődésével karöltve pedig az állandó cirkuszok engedélyezése nehézségének különös okát képezte, azok berendezésének tűzveszélyes volta.

Mi sem természetesebb ugyanis, hogy amidőn a cirkuszok tűzveszélyes építkezési rendszere következtében a teljesen fából alkotott nézőtér és a gyülekező istállóknak az épülettel való szerves összefüggése és közelsége folytán, azok tűzbiztos elszigeteléséről szó sem lehetett, ezen körülmény fokoként gondolkodóba ejtette a nézőközönség testi épiségeért felelős hatóságokat, különösen olyankor, ha egy-egy cirkusz a lángok martalékkává vált. Jó szerencse volt, hogy e cirkuszágések túlnyomó része — előadáson kívüli időkre — esett, amidőn sokszor vagyontokat érő paripákkal együtt, emberélet is nem pusztult el. Emellett lett légyen az kőcirkusz, favázas építmény vagy teljesen faalkotmány, mint-hogy az azokban működő artista társaságok boldogulásának inkább a téli hónapok kedveztek, a nézőtérbe bűnös gondatlansággal beállított hatalmas vaskályháik által, melyeket a téli hidegben erősen fűtöttek — azok tűzveszélyességét — méginkább fokozták.

A múlt század utolsó harmadában, különösen a 70-es években Budapest is a cirkuszok városa volt. Ez időtájt Pest városának külső részén, a Terézvárosban, a Nagymező-utca 17. szám alatt levő telken, a jelenlegi Fővárosi Operett Színház helyén, az eredetileg kőből épült Orfeum helyiségei állandó cirkuszok alakítottak át.

A Nagymező-utca, a Sugár-út (a jelenlegi Andrassy-út) a Gyár-utca és a 3 Mozsár-utcaik közt, földszintes házak által határolt hatalmas, mélyen benyúló telken állott e cirkusz, melynek egyetlen bejárójául a Nagymező-utcában utcai homlokzattal bíró földszintes igazgatósági épület kapuja szolgált. A cirkusz fából épült istállói a belső keskeny udvart kitöltve, annak jobb- és baloldalán húzódtak végig; míg a lovarda körönd hátsó része mögött, a nézőtérrrel összefüggően nyílt színpad állott, melyből is a két oldalon lévő öltözőkből, a Gyár-utca felé eső lakóház udvarába egy-egy kijárat nyílt. Szintúgy a Három mozsár-utcai földszintes lakóházak udvarába és a Sugár-út sarkán levő üres telekre is az istállókból és öltözőkből vészki-járatok nyíltak.

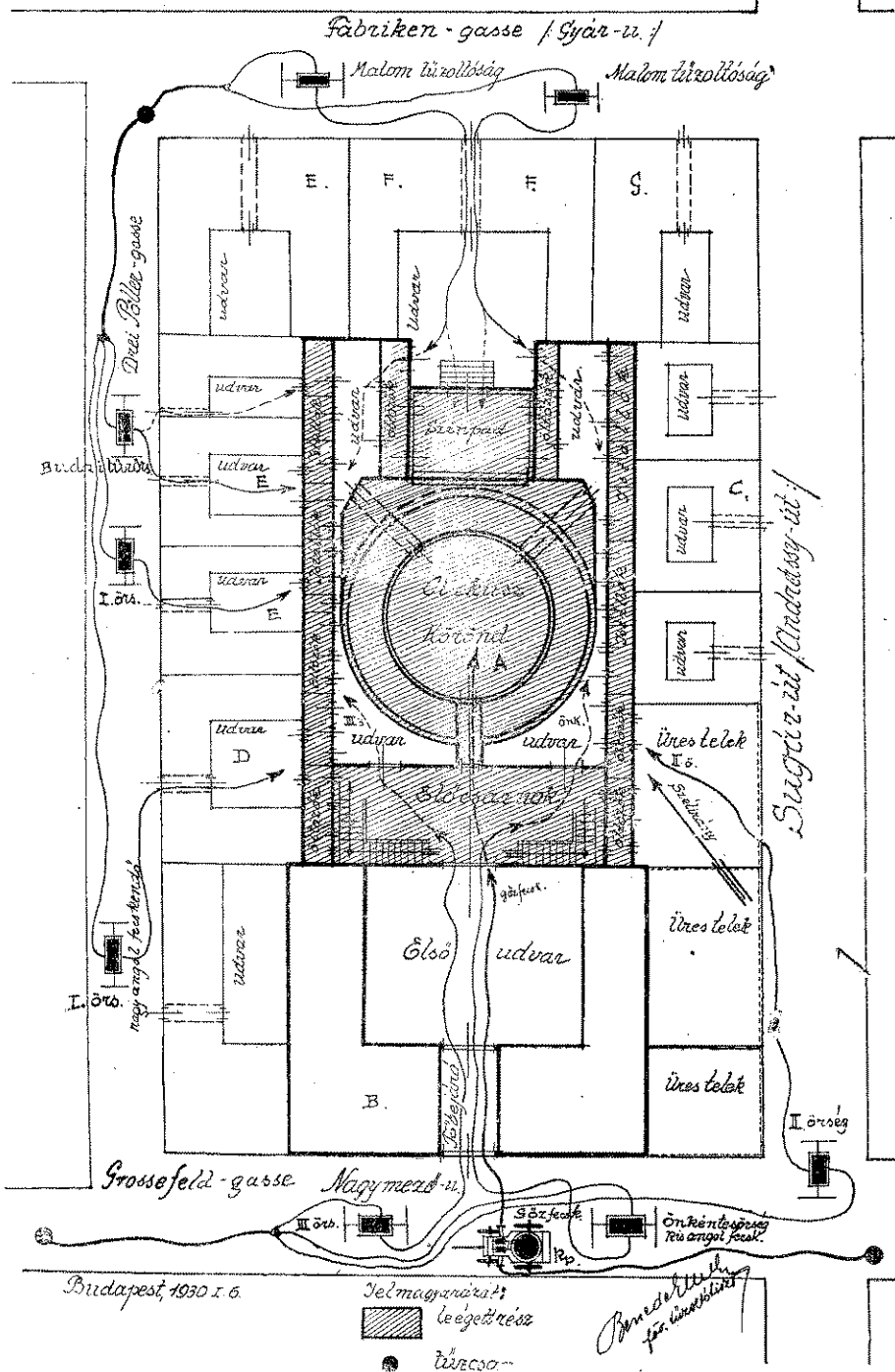
E hatalmas cirkusz 1873. évi március hó 29-én éjjel, kevéssel az előadás befejezte és a nézőközönség fávozása után kigyulladt és rövid néhány óra alatt porrá égett. A tűz keletkezési oka ismeretlen volt.

A kezdő éveit élő budapesti tűzoltóságot e tűzvesz nehéz feladat elé állította, amidőn főként a szél irányába eső Mozsár-utca számos földszintes házának megvédését kellett eszközölnie. Hogy miként folyt le e tűzeset eloltása, annak intézésében részt vett Krause Waldemar városi tűzfelügyelő által szerkesztett tűzeset-napló németnyelvű szövegének következő fordításából és a mellékelt támadási tervrajzból megérthető.

„Egy másik tűzeset eloltása után visszatérőben a városházához érkezvén, ott Grassel nevű to-

ronyór útján arról értesültünk, hogy a Gyár-utcában egy másik tűz tört ki. Erre valamennyi őrségnek távirda útján való értesítést rendeltem és a legnagyobb sietséggel a megadott irányba vonultam. A Deák Ferenc-utcában az égbolton már igen erős tüzfény volt látható, amiből nyilvánvalóvá vált, hogy nagy tűzvészről van szó. Erre Kündel őrparancsnokot a szerről azonnal leszállítva, azzal az utasítással láttam el, hogy a gőzfecskendővel azonnal a vész helyére vonuljon. Ezenközben néhány perc múlva a tüzeset színhelyére értünk és a Nagymező-utcában levő Orfeum helyiségeiből átalakított cirkuszt lángban állva találtuk. A lent megadott tervrajzból megérthető, hogy a tűz igen veszedelemnek mutatkozott, amiért is szakszerű, gyors és helyes beavatkozást igényelt.

garti) fecskendő ⁴⁾ egy-egy sugara, a Három mozsár-utcában, a D) és E) jelzésű házak udvarán át, részben ezen épületek védelmére, részben a tűz direkt támadására irányított. Továbbá a II-ik őrség ⁵⁾ önkéntes-fecskendőjének sugarát a C) jelzésű épülfélben levő bérpalota védelmére rendeltem. A működésben levő fecskendőszugarakkal lehetetlen volt a lángban álló objektum eloltását eszközölni, hanem a hihetetlen hőség miatt csak a tűz terjedésének elhatárolására gondolhattunk. Ezenközben a budai tűzoltóság ⁶⁾ egy fecskendővel, a malmi tűzoltóság két fecskendővel segítségül érkezett. A budai tűzoltóság az E) jelzésű épület védelmére rendeltetett, míg a malmi tűzoltóság az F) és G) jelzésű épületeket védte. Ezután már semmitől sem kellett tartani. Ezenközben a gőzfecskendő a

Mi öt fecskendővel vonultunk a vész helyére és a támadás irányítását a következőképpen eszközöltem: A III-ik őrség ¹⁾ mozdonyfecskendőjének és a kis angol fecskendőnek ²⁾ egy-egy sugara a tűz közvetlen megtámadása céljából a B-vel jelzett igazgatósági épület kapuján át az A-val jelzett

tűz színhelyére ért és annak azonnali üzembe helyezése iránt intézkedtünk. Ennek működésbe hozu-

1) Jelenleg a VIII-ik őrség.
 2) Önkéntes őrség.
 3) Jelenleg a központi őrség.
 4) Jelenleg a központi őrség.

irányították, mire percre-percre az összes ponton a tűz lohadni kezdett, úgyhogy 1 1/2 óra múlva már a hatalmas tűzvész tombolása megszűnt és az oltási terv fáklyákkal kellett megvilágítani. 1/2 12 órákor a fecskendőszugarak működését beszüntettük és azok visszaszerelését elrendeltük. A tűz színhelyén 12 tűzoltó maradt vissza, akik már csak közvetlen vízvezetéki sugárral néhány olajfáklya világánál, a takarítási munkálatokat végezték; míg a löbbi őrségek bevonultak, a tűzország reggel 4 óráig maradt a tűz színhelyén, amikor onnan bevonatott."

A fent ismertetett — kissé német önzéssel megírott tűzjelentés azt a benyomást kelti az olvasóban, mint hogyha annak szerkesztője nem a tűzoltóság hivatalos, hanem saját személye naplóját vezette volna. Ezen feltevésemre enged következtetni azon körülmény, hogy nevezett a tűzvésznél mihamar megjelent és a fővezényletet intéző főparancsnokáról, *Széchenyi Ödön* grófról meg sem emlékezik. Ezen jelentés egyéb elhalgatott vagy meg nem említett adatai, e nagyméretű cirkuszéges oltásában résztvevő önkéntes tűzoltóságunk őrségjelentésében vannak megörökítve, melyet *Papp Emül* a testületnek ez éjjel szolgálatot teljesített őrsparancsnoka, később titkárság és a „Tűzoltó Közlöny” első szerkesztője jegyezte fel. A tűzvész színhelyére történt vonulás körülményeit mellőzve, az őrségjelentésnek, az esetleírás kiegészítésére vonatkozó részleges szövege a következő:

„Tűzfelügyelő úr a nagy angol szivattyút szereltette s a 3 mozsár-utcában közvetlen a tűz mellett oldalvást fekvő épületek udvarán keresztül oldalt támadott. Oda érkezünk az istállóbeli lovak már biztos helyre vitettek. A kis angol szivattyút az épület homlokzata előtt szereltük s a támadást a tűznél megjelent főparancsnok úr vezénylete alatt a következő sorrendben teljesítettük: *Follman* oszt. parancsnok úr vezetése alatt *Milutinovich* mászóparancsnok úr közreműködésére először is megtámadtuk a terület jobb oldalán fekvő azon faépítményt, melyben a légszszóra elhelyezve volt s miután ezt fecskendezés és rombolás által biztonságba helyeztük, a hátrább fekvő oldal-építmények oltásához fogtunk, s habár a cirkuszhoz tartozó faépítmények mind a lángok martalékává lőnek is, a körülötte levő épületek megmentése mégis sikerült. Egy teve, melyet a lángtenger háta mögött fekvő istállóból kihozni nem lehetett, teljesen összeégett.

Az oltásban a már megnevezett parancsnok urakon kívül 52 működő önkéntes tűzoltó*) vett részt.

12 órákor oszlottunk a tűz helyéről, hol a szükséges takarításnál közreműködni *Milutinovich* mászóparancsnok úr vezénylete alatt 10 ember hátramaradt. Mi éjjeli őrségre rendelték pedig a szerekkel az őrtanyára vonultunk."

Ennek az 57 év előtt lezajlott hatalmas tűzvész hiteles leírásának elsárgult betűit olvasva és a támadás végrehajtásának sorrendjét és annak körülményeit mérlegelve, úgy érezzük, hogy a tűzoltóság ez úttörő hőseinek emléke előtt, némi megilletődéssel hajthatjuk meg az elismerés zászlóját; mert az adott viszonyok közt, emberileg több eredményt elérni nem lehetett. A tüzeset taktikai megoldása pedig minden tekintetben kifogástalannak ismerhető el.

*) Köztük Szerbovszky Szaniszló mászó, a budapesti hiv. tűzoltóság későbbi főparancsnoka. Szerk.

kérdéses időben már lefektetett és bővíző vízvezeték-hálózata volt és amiként a támadási tervrajzból kiviláglik, a tűzoltóságunk e tüzesetnél a vízszerezés kérdése gondot nem okozott.

A leégett cirkusz eltakarítatlan romjai évekig heverték az időközben gyors egymásutánban felépült Sugár-úti díszes bérpaloták sora mögött. Később ismét Orfeum épült a leégett cirkusz helyén, mely évtizedekig állott fenn. E vállalat tulajdonosa, *Somossy*, az előépülettel együtt, ezt is leromboltatta és modern kétemeletes palotaszzerű homlokzattal és pazar berendezéssel ellátott új orfeumot emelt a régi helyére; míg végül a mostani évtized elején, ugyanezen épület, a Fővárosi Operett Színházzá (jelenleg Fővárosi Művész Színház) alakítottatott át.

(Folytatása és vége következik.)

Az Uránia színház égése Budapesten.

Az Uránia színháznak a VIII. ker. tűzországra betűtő tűzjelző vonalán 1930 január hó 15-én, d. e. 5 óra 30 perckor *Kolonics József* nevű egyén tüzet jelzett és egyben azt is közölte, hogy a színház színpadi részén van a tűz.

A színházakra vonatkozólag megállapított kivonulási rendelkezésnek megfelelően a leadott tűzjelzésre az összes ügyeletes tűzoltótisztek vezetésével, a IV., V., VI., VIII., IX. és a központi tűzország 12 szerrel és 97 főnyi legénységgel a vész helyére vonult. A jelzés után néhány perccel belül érkezett és a helyzet komolyságát igazoló további jelentésekre *Breuer Szilárd* főparancsnok is a tűzhöz vonult és a fennálló parancsnak megfelelően az összes tartalékos tisztek is lakásukról a tűz színhelyére riasztattak, úgyhogy ott rövidesen 9 tiszt állott rendelkezésre.

A megérkező tűzországek az átalakítás alatt álló színház színpadát teljes lángtengerben találták, mely a színpadról a kétoldali világítóudvarba nyíló ablakokon keresztül törve, a Rákóczi-útról és a Szentkirályi-utca felől is látható volt. Az egész színpadon elterjedt tűz az ott nagy mennyiségben felhalmozott faajtókból, ablakkeretekből, ládákból és deszkákból bő táplálékot talált, melyek a színház átalakítása miatt mind e helyen nyertek elhelyezést.

A tűznek a nyitott színpadi nyíláson keresztül a nézőtérre való átharapódzásának megakadályozására, az oltás három motorsugárral a nézőtér felől, egy motorsugárral a szomszédos Rákóczi-út 23. számú ház udvarára nyíló s ez alkalommal is kitűnően bevált vészkijáraton át, a színpad jobb oldalán levő vasajtón át vette kezdetét s egyben, hogy a szomszédos Szentkirályi-utca 4. számú ház tetőzetére hulló sziporkák további bajt ne okozhassanak és ezen ház lakóinak végsőkig fokozott félelme lecsillapíttassék, egyidejűleg egy őrség a ház tetőzetét és padlásterét szállta meg.

Az erőteljes motorsugarak rövid pár pere alatt éreztették hatásukat s a jelzéstől számított 15 perc múlva a tűz lokalizáltnak volt tekinthető. A munka gyorsaságát és eredményességét nagyban elősegítette az a körülmény, hogy az átalakítás következtében ajtók nélküli, teljesen nyitott színházban, a légáramlat a füstöt a kiégett világítóudvarba nyíló

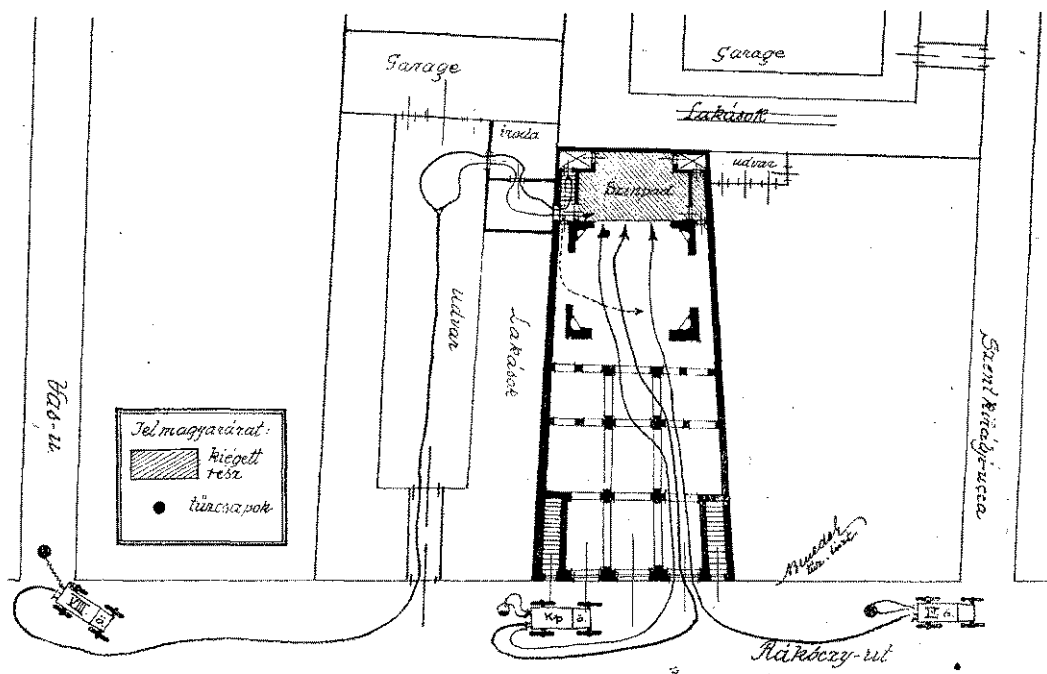
ablakokon át a szabadba ragadta s így a füst nehézségeivel a tűzoltóságnak nem kellett küzdeni.

A tűz határolása után a lángokkal a szerelt sugarak hamar megbirkóztak, úgyhogy reggel, néhány perccel 6 óra után a IV., V. és a IX. őrség már feleslegessé vált és azok bevonulása elrendeltetett. A takarítási és végső oltási munkálatokat nagyban megnehezítette az a körülmény, hogy a sugárzó hőtől és odaszállt szikrától a nézőtér esilára feletti szellőzőnyílás belső faburkolata, a színpad mennyezetén levő kötélnyílásokon keresztül a színpad tetőzete és a nézőtéren levő faállványzat is több helyen tüzet fogott s azok csak a legnagyobb nehézségek és részben bontás útján voltak megközelíthetők.

tetőzetének üveggel való fedését írja elő. A szellőző kürtő faburkolatának begyulladásása, annak tűzbiztos anyagból való készítésének, de legalább vakolásának, vagy tökéletes impregnálásának szükségét mutatja s megszüntetendők lennének egyes színpadok tűzbiztos mennyezetén a kötélzetek átvezetésére szolgáló nyílások is.

Az a körülmény pedig, hogy az oltás közben a díszletek/vasegyensúly a kötélzet elégése után egymás után zuhantak le és veszélyeztették az oltást végzők testi épségét, szükségessé tenné azoknak vassínkek közötti vezetését.

Megemlítendő végül azon körülmény is, hogy a fővárosi tűzoltóság által a közelmúltban beszerzett „Homelitè” nevű fényoszóró először volt hasz-

Ez alkalommal is látható volt, hogy a nyitott színpadról a nézőtér felé kitérő füst, hő és láng elterjedési iránya a mennyezet felső részén levő szellőztető és a legfelsőbb karzat legmagasabb pontjára vezetett, tehát az e helyen levők gyors menekülésének biztosítása felette fontos.

D. e. 7 óra 40 perckor a VI-ik őrség is bevonult, míg a VIII. ker. őrség mint utolsó d. e. 10 óra 55 percig maradt a tűz színhelyén.

A tűz keletkezését illetőleg, biztos támpontok megállapíthatók nem voltak. Az a feltevés, hogy a tüzet a villamos vezeték rövidzáródása okozta, megdőlt, mert annak a tűz rohamos és hirtelen az egész színpadra való kiterjedése mond ellent s ugyanígy megdőlt az a feltevés is, hogy a színház szárítására felállított kokszkályhák okozták volna a tüzet, mert a színpadon és annak környékén ilyen kályhák felállítva nem voltak. Minden valószínűség szerint a tűz keletkezése az éjjel is dolgozó és talán reggelijüket főző munkások könnyelműségének rovasára írható. De nincsen kizárva a gyújtogatás lehetősége sem.

Bár a tüzeset a jelenlegi körülmények mellett nem vehető szigorúan véve színházi, illetve színpadi tűznek, mégis egynéhány olyan tapasztalatot nyújtott, amelyet érdemes elmélkedés tárgyává tenni.

Az a körülmény ugyanis, hogy a színpadról közvetlen a szabadba nyíló ablakok a füstöt elvezették, a színpadok környü tetőzetének szükségét látszik igazolni és megfontolandó volna az hogy

nálatban, mely a lángban álló színpad tűzfényének elhomályosulása időszakától, a sötét nézőtéren alkalmazva, kifogástalanul működött és kitűnő szolgáltatást teljesített.

A székesfővárosi tűzoltóságot e színháztűz sikeres elnyomása alkalmából a legteljesebb elismerés illeti meg, mivel ezen látványosság számba menő, gyönyörű gör-stílusban épült színház értékes berendezését a végső pusztulástól mentette meg azáltal, hogy a színház tetőzetének leégését és beomlását megakadályozta.

E sikeres eredmény elérését — a tűzoltóság gyors és célszerű beavatkozása mellett — kétségkívül a nagy teljesítőképességű és azonnal működésbe hozott hatalmas motorsugarak hatóképessége tette lehetővé; mert a régi kézierőre berendezett fecskendők időszakában e szép teljesítményt aligha sikerült volna elérni.

Figyelő.

Figyelmeztetés!

Elnökségünk tudomására jutott, hogy a mezőcsáti tűzoltóparancsnok körlevelet intézett csonka hazánk tűzoltóparancsnokaihoz, melyben legújabb találmányát, a „szereless nélküli fecskendőt” ajánlja.

Értesítjük összes tagtestületeinket, hogy a szóban lévő találmányt annak feltalálója szövetségünk elnökségének be nem mutatta, azt szakértőnk nem látták, meg nem vizsgálták, használhatóságáról, előnyeiről meggyőződést nem szereztek.

A m. kir. belügyminiszternek valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez, a m. kir. államrendőrség budapesti és valamennyi kerületi főkapitányához intézett 257.910/1929. VIII. B. M. számú körrendelete, a tűzbiztosítás összegének igényléséhez szükséges ú. n. ártatlansági bizonyítványok kiállítása tárgyában.

Kétségek merültek fel arra vonatkozólag, hogy a tűzbiztosítás összegének igényléséhez szükséges ú. n. ártatlansági bizonyítványok kiállítása melyik hatóság feladata, illetőleg kötelessége.

E kétségek eloszlatása végett közlöm, hogy az 1882. évi 32.706. B. M. sz. körrendeletnek az az intézkedése, amely szerint a tűzkárbiztosítás érvényesítése céljából kért ártatlansági bizonyítványokat a községi előljáróság állítja ki és az illetékes szolgabíró láttamozza, ma is hatályban van. Az 1896. évi 115.504. B. M. számú körrendeletnek azokat a félreértésre alkalmas adó kitételeit, melyekben az ártatlansági bizonyítványoknak a főszolgabírók és rendőrkapitányi hivatalok által megtagadásáról tesz említést, helyesen csak a bizonyítványok láttamozásának megtagadására lehet értelmezni.

Tudomásvétel és alkalmazkodás végett közlöm tehát, hogy a tűzkárral kapcsolatos ártatlansági bizonyítványokat a községi előljáróság, városokban a polgármester, Budapest székesfőváros területén az illetékes kerületi előljáróság köteles a tűzvizsgálatai adatai alapján kiállítani. Ezeknek az ártatlansági bizonyítványoknak érvényességéhez azonban az elsőfokú rendőrhatalóság (főszolgabíró, m. kir. rendőrkapitányság) láttamozása szükséges.

Budapesten, 1930. évi január hó 31-én.

A miniszter rendeletéből:

Dr. Tomcsányi Kálmán s. k.
miniszteri tanácsos.

A m. kir. belügyminiszternek, valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez intézett 120.978-1930. B. M. számú körrendelete a mezőgazdasági terményeknek a belsőségen elhelyezése és cséplése tárgyában.

A 44.200/1924. B. M. számú körrendelet 1. §-ának második bekezdésében megállapított esetben a mezőgazdasági terményeket belsőségekre behordani és ott eleséltetni csak a községi előljáróság, városokban pedig az elsőfokú tűzrendészeti hatóság engedélyével szabad.

A rendelet 3. §-ának első bekezdése értelmében ezt az engedélyt évenként április hó 8-áig bezárólag kell kérni és az engedély hatálya csak egy évre terjed ki.

Ez utóbbi rendelkezést, figyelemmel a gazdaságosság érdekeire is, a hatóságok munkájának egyszerűsítése és csökkentése céljából akként módosítom, hogy a szóbanlévő engedélyt ezentúl nem egyévi hatállyal, hanem visszavonásig kell megadni. Ehhez képest az engedélyező hatóságok a folyó évben a behordás és cséplés engedélyezése iránt a fennálló rendelkezések értelmében előterjesztendő kéréseket már az újabb rendelkezés értelmében bírálják el.

A jövő évtől kezdve pedig új engedélyezési eljárásnak csak abban az esetben lesz helye, ha a termények belsőségen való elhelyezését olyan egyén kéri, akinek arra még nem volt engedélye, vagy ha az engedélyes belsőségen a megállapított tűzvédelmi, vagy az engedélyezési feltételek bármelyike tekintetében változás áll be (fák kivágása, épület-rész lebotoltása, stb.). Ez utóbbi esetben ugyanis az

Az engedélyesek a belsőségükön történő ezeket a változásokat a községi előljáróságoknál, illetve az elsőfokú tűzrendészeti hatóságoknál, a mezőgazdasági termények behordása és cséplése előtt bejelenteni kötelesek. Viszont az engedélyező hatóságok és az ellenőrző fölöttes tűzrendészeti hatóságok személyes felelősség mellett saját hatáskörüknek megfelelően fokozott gondossággal kötelesek az ellenőrzést gyakorolni, főként abban a tekintetben, hogy az engedélyesek a megállapított feltételeknek és a rendeletben megszabott köteleységüknek lelkiismeretesen eleget tesznek-e, továbbá, hogy a mezőgazdasági termények behordásával és cséplésével kapcsolatos tűzvéz elleni óvórendszabályokat pontosan megtartják-e.

Tekintettel a megelőző tűzrendészet jóságához fűződő országos érdekre, a tűzrendészeti hatóságok ott, ahol annak lehetősége megvan, a nagyobb biztonságot nyújtó közös szűrők létesítését a 44.200/1924. B. M. számú rendelet szellemének megfelelően és annak keretei között szintén előmozdítani igyekezzenek.

E rendelet a 44.200/1924. B. M. számú, valamint az ezt kiegészítő többi rendeletnek nem módosított egyéb rendelkezéseit nem érinti.

E rendelet a kihirdetést követő nyolcadik napon lép hatályba.

Budapest, 1930. évi január hó 21-én.

Dr. Scitovszky Béla s. k.
m. kir. belügyminiszter.

Szövetségi ügyek.

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség elnökségi ülése Budapesten, 1930 február 8-án. Elnöklő gróf *Széchenyi Viktor* az ülés határozatképességének megállapítása után üdvözölte az újonnan megválasztott előadói kart; elsősorban annak legújabb tagját, *dr. Kathon Mihály* előadót. Ezután *Nagy Sándor* főtitkár felolvasta az 1929 december 22-i elnöki ülés jegyzőkönyvét, mely észrevétel nélkül tudomásul szolgált. Majd *Benedek Mihály* szövetségi pénztáros 1930 febr. 1-én érkezett lemondó levele olvastatott fel. *Breuer* alelnök ennek tudomásul vétele után azt javasolta, hogy a pénztárnoki teendőkkel a következő tisztújító közgyűlésig ideiglenesen a titkárok valamelyike biztassék meg. Mivel *Keresztes János* titkár vállalkozott e teendők átvételére, az ülés ideiglenesen őt bízta meg a pénztárnoki teendőkkel.

Ezután *Breuer Szilárd* alelnök levelét olvasták fel, melyben hitvese elbűnyta alkalmával iránta megnyilvánult részvétet köszönte meg. Utána *Vass Lajos Rudolf* levele olvastatott fel, melyben a számvizsgálóbizottsági póttagságról való lemondását jelentette be, mire az elnökség úgy határozott, hogy *Vass Lajos Rudolfot* felkéri, hogy ezen tisztséget továbbra is töltsse be. A továbbiak során *Breuer Szilárd* alelnök bejelentette, hogy a székesfőváros tanácsa ő tűzoltófőparancsnoki állásában ismét további egy évre visszatartotta, amely esemény örvendetes tudomásul szolgált.

Ezután a főtitkár, *dr. Ováry Ferenc* volt alelnöknek a szövetségi székház megvásárlása és ezzel a szövetség végleges letelepülése alkalmából az elnökséghez intézett üdvözlő sorait olvasta fel, melyben azon reményének adott kifejezést, hogy a „Tűzoltó otthon” felépülése sem fog már sokáig késmi. A jó kívánságokat az ülés meleg köszönettel fogadta.

Az ülés után a *dr. ritéz Roncsik Jenő* előadó azon javaslatával foglalkozott, mely szerint Békés, Esztergom, Győr, Pest és Vas vármegyék alispánjai megkérendők volnának aziránt, hogy vármegyei tűzrendészeti felügyelőiket az elnökségi ülésekre való egész évre szóló mindenkori kiküldetéssel bízzák meg, miáltal a szövetség anyagi terhei könnyebbülénének, minthogy ez esetben a várm. tűzr. felügyelő előadók napidíja és útiköltsége nem a szövetség pénztárát, hanem a vármegyét terhelné.

Ugyanekkor *Papp Ferenc* is arra kérte az elnökséget, hogy Szeged sz. kir. város polgármesteri hivatalával mindenkor közölje az ülések idejét; mire az ülés elhatározta az alispánok ezertelmű megkeresését, továbbá, hogy Szeged, Győr, Kiskunhalas polgármesteri hivatalát, végül Hajdú, Békés és Vas vármegyék alispáni hivatalát értesíteni fogja a mindenkori ülések megtartásának idejéről.

Erdélyi Ernő elnöks. előadó a vármegyei tűzr. felügyelői állásáról való lemondását jelentette be, mivel főparancsnoki állása mellett e tisztséget tovább nem vállalhatja, mikor erre az állásra már képesített tűzoltótisztek állanak rendelkezésre. Bejelentette továbbá azt is, hogy alispánja a várm. tűzr. felügyelőket eddig viselt állásaiktól felmentette, mivel ezek működése körül felmerülő költségekre fedezet nem áll rendelkezésre. Felkérte tehát az elnökséget, hogy olyan értelmű felirattal forduljon a belügyminiszterhez, hogy a tűzrendészeti kiadások fedezésére az 1931. évi költségelőirányzatban felvett összeget ne törölje; az ülés a felterjesztés elkészítését elhatározta.

Erdély előadó egyidejűleg azon javaslatot terjesztette elő, miszerint az elnökség értesítse a Belügyminisztert, hogy a belügyminisztérium a vármegyei háztartási alap felülbírálása során a tűzrendészeti kiadások címen felvett összegeket oly mértékben redukálta, hogy a vármegye a tűzrendészeti felügyeleti kiadásokat fedezet hiányában nem képes teljesíteni. Az ülés ezen javasolt jelentésnek a Belügyminiszterhez való felterjesztését is elhatározta.

Ezután *Nagy Sándor* főtitkár bemutatta az ülésnek a legutóbbi nagygyűlés alkalmával megválasztott elnökségi és választmányi tagok köszönő leveleit, mely tudomásul szolgált; *Breuer Szilárd* alelnök pedig arra a körülményre hívta fel az ülés figyelmét, hogy az újonnan megválasztott *Tolnay István*, *Bartha Gergely* és *Tendrők J. zsel* választmányi tagok a szövetségnek nem tagjai, mire az ülés elhatározta, hogy testületükkel együtt belépésre szólítja fel őket.

Papp Ferenc előadó a továbbiakban azt az öröndetes tényt jelentette be, hogy a szegedi kir. kath. tanítóképző intézet igazgatójának felhívására az intézet V. évfolyamából 38 tanuló tűzoltói kiképzésben részesít és egyúttal megfelelő bizonyítvány úrlapokat kér, melyeknek kiadását az ülés elrendelte.

Ezek után a Teudloff-Dittrich szivattyú- és gépgyár r. t. levele került tárgyalás alá, melyben a cég arra kérte az elnökséget, hogy adjon ki egy olyan nyilatkozatot részére, mely szerint nevezett cég „a legmodernebb szerkezetű tűzoltószerek, tűzoltó autók, fecskendők, motorikus és kézi hajtású fecskendők, lajtkocsik gyártásával rendszeresen foglalkozik”. Ülés azonban úgy határozott, hogy ilyen szövegű nyilatkozatot nem állít ki, legfeljebb, ha külföldi hatóságok hozzá fordulnának, ez esetben mint megbízható céget ajánlani fogja; különben is ez ügy illetékesség szempontjából a kereskedelmi és iparkamarához tartozván, annak

tanfolyamok bejelentése került sorra: mégpedig f. évi május hó 4—18-ig terjedő időben *Vi a Pál* Székesfehérváron, f. é. június hó 22—július hó 5-ig *ritéz dr. Roncsik Jenő* Debrecenben; f. évi június hó 30—július hó 13-ig *László István* előadó Esztergomban és f. évi június hó közepétől ugyanazon hó végéig Erdély *Ernő* rendezésében Győrött fog tartatni, mely bejelentések tudomásul szolgáltak. Ezek után Veszprém város polgármesterének átirata olvastatott fel, mely szerint a f. évi orsz. választmányi közgyűlésnek Veszprémben való megtartását tudomásul veszi és részletes tárgysorozat beküldését kéri; az elnökségnek azonban csak később lesz módjában a közgyűlés pontos idejét tudatni s így csak arról értesíti, hogy az a nyári hónapokban fog megtörténni.

Papp Ferenc bejelentésében ezzel a körülménnyel foglalkozott, hogy Szegeden nem lehetett foganatosítani a 230.000/1925. B. M. rend. 2. §-át, vagyis hogy az építési szabályrendeleteket az újabb tűzrendészeti szempontok figyelembevételével kell módosítani, mert az építések megkönnyítésére kiadott 151.744/1922. B. M. sz. rendelet érvényét a Belügyminiszter 1930. dec. 31-ig meghosszabbította, s így rendelete bizonyos fokig a tűzbiztonság rovására ad engedményeket. Előadó ugyanekkor javasolta azt is, hogy az Orsz. Tűzoltó Szövetség forduljon úgy a Belügyminiszterhez, mint az orsz. középítészeti tanáeshoz és közölje vele, hogy az építészeti rendeleteknek némely vonatkozásai nem felelnek meg a modern tűzrendészeti elveknek és ajánlja fel a szövetség szolgálatait arra nézve, hogy a szabályrendeleteket végleges kiadásuk előtti tűzrendészeti szempontból átnézi és véleményezi; a bejelentést az ülés elfogadta.

Ezek végeztével *Erdély Ernő* előadó „Győr vármegye Tűzrendészete” című kis füzetét mutatta be a főtitkár, melyet az ülés köszönettel tudomásul vett és a kis művet könyvtárába helyezni elhatározta.

Majd a Bástya-utcai székházra vonatkozó, a m. kir. közp. díj- és illetékhivatal által kiállított „fizetési meghagyás” került szőnyegre, minnek kapcsán *dr. Marinovich alelnök* bejelentette, hogy számbanforgó 3.500 pengőnek folyó évi április hó 1-én való kezdettel folytatólagos havi részletekben történő fizetését megengedjék. A bejelentés tudomásul szolgált.

Főtitkár azon bejelentését, hogy a budapesti IV. adókerületi adószámveteli osztály fizetési meghagyásában a Bástya-utcai háznak 1930. évi adóköteles bérjövendelmét 5155 P-ben állapította meg s ennek fejében ugyanez évre 876 P 35 f. állami adót vetett ki, az elnökség tudomásul vette és az ügy elintézésére *dr. Marinovich Imre* alelnököt kérte fel.

Ezután felolvasásra került Makó tűzoltóparancsnokának, *Nagy Sándornak* levele, melyben bejelentette, hogy városának újonnan szervezett hivatásos tűzoltóparancsnoki állását oly egyénnel akarják betölteni, kinek semminemű tűzoltói képesítése sincs; kéri tehát az elnökség közbenjárását, hogy az állásra megfelelő képzettségű egyen válasszassék; mire az ülés *dr. Marinovich Imre* alelnököt és *Papp Ferenc* előadót bízta meg, hogy Makón szálljanak ki és ott a város polgármesterével és az alispánnal tárgyalásokat folytassanak a leendő tűzoltóparancsnok személyét illetőleg.

Breuer Szilárd alelnök ugyancsak bejelentette, hogy a veszprémi vármegyei tűzoltószövetség beküldött utolsó választmányi ülésének jegyzőköny-

járjon el ez ügyben.

Ezután Békés megye alispánjának levele olvastatott fel, melyben tudomásul veszi, hogy vármegyei tűzrendészeti felügyelőjét, *Demusz Lajost* az elnökségi előadók sorába beválasztották, kinek kiküldetésével felmerülő költségeket a háztartási költségvetés tűzrendészeti rovatába felvett összeg terhére fogja elszámolni. Tudomásul vétetett.

Majd ugyancsak Békés vármegye alispánjának megleghangú levele olvastatott fel, melyben az elnökség jókívánatait újbóli alispánná való választása alkalmából köszönettel fogadta. Tudomásul szolgált.

Majd *dr. Roncsik Jenő* a vármegyei tűzrend. felügyelőkéről készített összeállítását mutatta be s jelezte, hogy a városi hiv. parancsnokok adatait is összegyűjtötte.

Az elnökség köszönettel fogadta az esztergomi tűzoltótestület csoportképét.

Délután fél 5-kor *gr. Széchényi Viktor* elávoztával az ülés további vezetését *Breuer Szilárd* alelnök vette át.

A további tárgyalás során az ülés elhatározta, hogy helyt adva *Papp Ferenc* felhívásának, miszerint az a „Tűzrendészeti Közigazgatás” című könyvét már most a jövő évi költségvetés terhére hajlandó rendelkezésre bocsátani — a szükséges feltételeket fogantatási fogja.

Ezután bemutatásra került *Tolnay István* járási tűzr. felügyelő által összeállított „Tűzoltó kis káté”, valamint a szerző levele, melyben arra kérte az elnökséget, hogy szakszerű bírálat után a könyvet a hivatalos lapban hirdesse. Az ülés a könyvet felülbírálás céljából *Erdély Ernő* és *dr. Roncsik Jenő* előadóknak adta ki.

Breuer Szilárd alelnök ezután bemutatta *Benedek Mihály* hiv. lapkiadó január havi nyugtáját és döntést kért arra nézve, hogy nevezettnek a nyugtázott összeget kiutalványozhatja-e; mire az ülés megengedte, hogy a szokásos összeg *Benedek Mihálynak* kifizettség. Ugyancsak *Breuer* alelnök jelentette, hogy a szövetség tisztviselői szemlélte a közgyűlésen nyert felhatalmazás alapján eggyel szaporodott; ugyanis *Schützong József* tűzoltótanfolyamot végzett okl. tűzoltótiszt f. évi febr. 1-től 160 P havi fizetéssel a szövetség központi irodájában alkalmazást nyert; a bejelentést az elnökség jóváhagyólag tudomásul vette.

Ugyancsak örvendetes tudomásul vette az elnökség, hogy a szegedi tűzoltószövetség 16 testülettel megalakult, mely jelentést, addig, míg a Belügyminiszter az orsz. szövetségi alapszabályokat jóváhagyja — előjegyzésbe vett.

Breuer Szilárd alelnök az elnökségnek bejelentette, hogy a tagtestületek számáról és az 1929. évi tagdíjhátralékokról szóló kimutatással elkészült, mely szerint a 7 törvényhatósági szövetségnél 1960.— P; 86 tagtestületnél 2899.— P tagdíjhátralék szerepel. A 86 testület részben közvetlen tag, részben oly th. szövetség tagja, mely tagjait a szövetségnél nem jelentette be s országos tevékenységet nem is fejt ki. Az örvendetes javulás tudomásul szolgált és elhatározatott, hogy a bejelentés az évi jelentésbe felvéteessék.

Tűry József miskolci parancsnok az orsz. tűzoltószövetség megkerülésével beadvánnyal fordult a Belügyminiszterhez, melyben a benzintárolásra vonatkozó rendelet kiadása céljából a vmegyei tűzr. felügyelők értekezletre hívását javasolja. Ezen beadványra vonatkozó válasz a Belügyminiszternek megadatott.

ből 28 tag szabályszerű egyenruhával is fel van szerelve. A megfelelő kiképzésük érdekében a szükséges lépéseket megtették. Maga pedig a megalkuló ünnepségen a szövetség képviselőjében részt vett. Bejelentette továbbá, hogy a m. kir. belügyminiszter engedélye alapján az elnökség tagjai által az egyenruhán, sapkán és sisakon viselhető a magyar szent koronával ellátott tűzoltójelvény mintája, a tűzoltó sisak címere gyanánt is elkészült. A sisakjelvények elkészítését *Mátrai Antal* választm. tag vállalta saját költségén és abból 20 darabot díjtalanul az elnökség rendelkezésére bocsátott, amit az elnökség köszönettel fogadott és tagjai között kiosztott.

Ezután *Erdély Ernő* közölte, hogy a „Tűzrendészet” I. füzetét a kapott megbízásnak megfelelően elkészítette, kérte annak felülbíráását és felhatalmazást arra, hogy a kinyomtatásra vonatkozó árajánlatokat a nyomdaktól beszerezhesse. A szervezési szabályzat felülvizsgálat céljából *dr. Roncsik Jenő* előadónak kiadatott, s *Erdély Ernő* előadó felhatalmazást nyert, hogy a kinyomtatást illetőleg a nyomdákkal tárgyaljon.

Végezetül *Erdély Ernő* előadó bemutatta *vitéz Lengyel Andor* mezőcsáti tűzoltóparancsnok levelét, melyben felhívja figyelmét az általa feltalált „szerelőnélküli feeskendő”-re és erre nézve szakvéleményét kérte ki. Az elnökség elhatározta, hogy felhívja *vitéz Lengyel Andor* tűzoltóparancsnokot, hogy találmányát az elnökségnek mutassa be, mert mindaddig a kérdéssel érdemlegesen nem foglalkozhatik. Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekesztette.

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség segélyzőpénztárának elnökségi ülése Budapesten, 1930 február 8-án. *Breuer Szilárd* ügyvezető alelnök a határozatképesség megállapítása után az ülést megnyitotta, mely *Nagy Sándor* szövetségi titkár által felolvasott jegyzőkönyvet jóváhagyólag tudomásul vette. Majd ugyancsak *Nagy Sándor* főtitkár a múlt ülés óta beérkezett segélykérelmeket ismertette. A szakorvosi vélemények alapján az ülés a következő segélyek kifizetését hagyta jóvá: *vitéz Jernye János* t. o. Kokad 46 P, *Mizda Vince* t. o. Döbörhegy 64 P, *Bagári József* t. o. Szentgotthárd 108 P, *Horráth Rezső* t. o. Szentgotthárd 84 P, *Török Károly* t. o. Szőcse 28 P, *Molnár Béla* t. o. Rum 42 P és *Hetyési László* t. o. Bük 24 P segélyben részesültek. *Csernák Rezső* fertődobozai t. o. kérelmét azonban az ülés teljesíthetőnek nem találta, mivel az ellenőrző szakorvosi vélemény szerint az 1929. évi júl. 6-i tüzességi alkalmával állítólag erőművi úton előállított sérvét csak 5 hónap múlva jelentette be s így igényjogosultsága az alapszabályok értelmében elévült és mivel kórházi ápolási idejének tartamára igényelt segélyt.

Ezután az elnök felhatalmazást kért arra, hogy a Szövetség kiegészítőként a segélyzőpénztárt igénybe vehesse, miután a székház vételárát és átalakítási költségeit kifizette; mire az ülés a segélyzőpénztár vagyonának szükség szerinti kölcsönképeni igénybevétele az elnökségnek a felhatalmazást megadta. Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekesztette.

A Szegedi Tűzoltó Testületek Szövetsége, melynek megalakulása még a múlt év folyamán történt, f. évi január-hó 26-án alapszabályait tárgyalta és azokat egyidejűleg a polgármester útján a m. kir. belügyminiszter úrhoz felterjesztette. E szövetség tagjaival a következő tűzoltóságok

léptek be: 1. Szeged sz. kir. város hivatásos tűzoltósága, 2. a szegedi önkéntes tűzoltótestületek, 3. a Szeged-Somogyi telep önkéntes tűzoltótestület, 4. a Szeged Röskei önkéntes tűzoltótestület, 5. a Szeged Szentmihálytelki önkéntes tűzoltótestület, 6. a Szeged Alsótanyai önkéntes tűzoltótestület, 7. a Szeged Felsőtanyai önkéntes tűzoltótestület, 8. a Magyar kender- és lenipar r. t. tűzoltósága, 9. az Angol-magyar juttaiipari r. t. tűzoltósága, 10. a szegedi kenderfonógyár r. t. tűzoltósága, 11. a szegedi légszeszgyár és villamtelep tűzoltósága, 12. a Bach-malom r. t. tűzoltósága, 13. a Lővi fűrészyár tűzoltósága, 14. a rókusi Máv. tűzoltósága, 15. a Winkler-fatelepe r. t. tűzoltósága.

A szövetség tisztikara a következőképp alakult meg: Elnök: *dr. Koszó István*, közjegyző, ny. államtitkár, alelnök: *Keller Mihály* gyufagyári igazgató, titkár: *nemes vitéz Stachó Széver* vár. adótiszt, okl. tűzoltótiszt, pénztárnok: *Biebert József*, a magyar kender- és lenipar r. t. tűzoltóság parancsnoka. Számvizsgáló bizottság: elnök: *Butler Ignác*, a Szeged-Somogyitelepi ö. t. elnöke, tagok: *ifj. dr. Dobay Gyula* ügyvéd, a Szeged-Somogyi telepi ö. t. t. parancsnoka, *Szabó János* igazgatótanító, a szentmihálytelki ö. t. t. parancsnoka és *Robiczek György*, az Angol-magyar juttaiipari t. t. parancsnoka. Törvényhatósági tűzrendészeti felügyelő: *Papp Ferenc*, Szeged sz. kir. város hivatásos és önkéntes tűzoltóságainak főparancsnoka.

Az alapszabályokban alkotott öt körzeti tűzrendészeti felügyelői állás egyelőre nem töltetett be. Választmányi tagok: a tagtestületek parancsnokai és azok egy-egy delegált tagja.

A Magyar Országos Tűzoltótisztképző Tanfolyam

II. évfolyama a Belügyminiszter úr rendelkezése folytán f. évi március 1-én a múltévi program szerint kezdetét veszi. E napon jelentkeznek a hallgatók a VIII., Kún-utca 2. sz. a. tűzoltólaktanyában beruházás végett és március 3-án reggel 8 órakor megkezdődnek az előadások és gyakorlatok is. E II. tanfolyamnak hallgatói létszáma ugyan alud maradt a múlt évinek, de mivel a tűzrendészeti felügyelői állások és a városi tűzoltótiszt hivatásos állások betöltésénél csak ezen 6 hónapos tanfolyam vizsgája szolgálhat alapul, ellenben a kerületi tanfolyam, avagy a régi tiszti vizsga erre nem minősít: a tanfolyamot kevesebb hallgatóval is meg kellett tartani, hogy az állások megszervezésekor már kvalifikációval bíró szakegységéből válogathassanak a hatóságok és a kiöregedő tisztek pótlására kellő számban új szakképzett utódok álljanak rendelkezésre.

H I R E K

Királyi díszérem. A belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén 25 éven át teljesített érdemes tevékenység jutalmazására alapított díszéremet újabban a következőknek adományozta: *Bahunka Lajos* elnök és *Berkó István* alparancsnok (Dunakesz), *Mártonffy Lajos* (Fehérgyarmat), *Boross Imre* tb. parancsnok és *Schmied Vilmos* alparancsnok (Vecsés), *Hullár János* és *Cserni János* őrmesterek, *Sallós János* szakaszvezető, *Herdi Lajos*, *Kerekes János* és *Soós Kálmán* csővezetők, *Hermann József* segédesővezető és *Csigó István* I. oszt. tüzoltó (Budapest hív.). *Hellmayer Gusztáv* és

rinc és *Geisbüchler Károly* őrmesterek (Csepel löszergyár), *id. Dávid Mihály* tb. tűzrendészeti felügyelő, *Német János* főszertáros és *Karos János* pénztári ellenőr (Viszák), *Rutthard János* tb. rancsnok (Alag), *Izsák János* és *Kapuy Ferenc* tb. alparancsnokok, *Jahimezik Ferenc*, *Horváth Sándor* és *Zrinyi József* szakaszparancsnokok, *Weber János*, *Schrammel Mihály* és *Kovács Vince* őrparancsnokok, *Seemann Antal* szertárnok, *Koncz József* rajvezető és *Petrikovits Ferenc* kürtősőrpáncsnok (Szombathely önk.), *Bárdossy János* parancsnok, *Baranyai János* alparancsnok, *Tóth Sándor* és *Tatai József* tüzoltók és *Seregély Dávid* szertáros (Csöngé).

Bárány Nándor Ernő

a magyar országos tűzoltó szövetség több cikluson át volt elnökségi előadója, a budapesti önkéntes tűzoltótestület több mint másfél évtizedig volt főparancsnoka és a székesfővárosi törvényhatósági bizottság volt tagja, f. évi február hó 8-án Budapesten 86 éves korában elhunyt. A múlt század hetvenes, nyolevanes és kilencvenes éveiben a magyar tűzoltó társadalom agilis tagja volt. 1875. évben, Széchenyi Ödön gróf kíséretében Konstantinápolyban a török katonai tűzoltóság kiképzésében tevékeny részt vett. A „Tűzoltó Közlöny” irányításában is, mint annak főszerkesztője, éveken át munkálkodott; majd 1898. évben a tűzoltói ténykedés teréről visszavonult. A mai tűzoltói nemzedéknek csak igen kis számú néhány koros tagja emlékszik már csak a megboldogult tűzoltói szereplésére. Néhány kortársa él már csak azok közül, akik mellette és vele a magyar tűzoltó intézmény úttörői gyanánt működtek. Nyugodjék békében!

Tscheppen Dezső

az eressii önkéntes tűzoltótestület parancsnoka és gyógyszerész, 1929. évi december hó 29-én 67 éves korában elhunyt. Ez év újév napján tűzoltói pompával rendezett temetése a helybeli és környék tűzoltóságának, valamint a község lakosságának őszinte részvéte mellett folyt le. Nyugodjék békében!

A győri tűzoltólaktanya kibővítése. Győr város közgyűlése már régebben elhatározta a tűzorségi laktanyának egy szárnyépülettel való kibővítését. *Dr. Szauter Ferenc* polgármester ennek a határozatnak a jóváhagyását megsürgette, ami meg is történt és így most már a tűzorségi laktanya munkálataira a szükséges előkészületek megkezdődtek, úgy, hogy az építési munkálatok még a kora tavasszal megindulhatnak.

A Szabad Lyceum Műszaki Osztálya ez év első harmadában Budapesten, az Egyetemi Ásványtani Intézet előadótermében (VIII., Múzeumkörtút 4., földszint) gáz- és légvédelmi előadásorozatot rendez, melynek folyamán április hó 1-én „A gázvédelem a tűzoltóságánál” címen *Dittrich József* székesfővárosi tűzoltótiszt és április hó 3-án „A tűzoltóság szerepe légi támadás esetén” címen *Nagy Sándor*, az orsz. tűzoltószövetség főtitkára tart előadást. Az egyes előadásokra szóló belépti díj 1 pengő, az egész sorozatra (26 előadás) 5 P.

A Budapesti Tűzoltó Testületek Szövetsége f. évi február hó 1-én felolvasó estélyt rendezett, melyen *dr. Balogh Dezső* „A cirkuszok tűzveszedelméről” és „A házfedelek fedőanyagának viselkedése tetőtűz esetén” című rövid tanulmányáról tartott felolvasást, melyet a nagyszámban megjelent érdeklődők élénk figyelemmel hallgattak végig.

Az iszlói önkéntes tűzoltó egyesület f. évi ja-

ság évi jelentését terjesztette elő, majd a számvizsgáló bizottság jelentésének ismertetése után a pénztáros részére a felmentvény megadatott. Végül a tisztikar megválasztása következett. Miután *Bolcák Imre* eddigi főparancsnok nem volt hajlandó tovább ezen tisztséget vállalni, egyhangúlag örökös díszparancsnokká választott. Ezután a közgyűlés parancsnokká *Kalmár Györgyöt*, alparancsnokká *Kuchár Józsefet*, titkárrá *Schrenk Jánost*, jegyzővé *Mika Vilmost*, pénztárnokká *Mutula Jánost*, szertárnokká *Lipták Róbertet* és raktárnokká *Páczay Vilmost* három évre megválasztotta. A tűzoltó egyesület jelenlegi taglétszáma 4 fizetett és 90 önkéntes tűzoltó. A közgyűlés a parancsnokok éltetésével véget ért.

A „Credo” . . . Budakeszin. A budakeszi Erzsébet Szanatórium alkalmazottainak ügyes műkedvelő gárdája folyó évi január hó 6-án nagy hatással mutatta be a tűzoltótárgyú és immár országosan ismert „Credo” című irredenta színművet a ma is még részben németajkú, de osztatlanul magyar érzelmű Budakeszi község hazafias közönsége előtt, melynek soraiban a helyi intelligencián s a szanatórium vezetőségén kívül ott volt *dr. Marinovich Imre* h. államtitkár, a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség alelnöke, aki a közönség felkérésére a színművet megelőző rövid műsor bevezetéséül nagy tetszéssel fogadott leikesítő és buzdító beszédet mondott. A nagyszámú közönség lelkes ünneplésben részesítette a megjelent szerzőt: *Techlár Ernő*, a budapesti önkéntes tűzoltók titkár-segédtitztjét is.

FELHÍVÁS

a győri kerületi tűzoltószaktanfolyam látogatására

A m. kir. belügyminiszter úr 230.000/1925. számú rendeletének 17. §-a alapján *Győrött* 1930. június hó 15-étől 29-éig

kerületi tűzoltószaktanfolyamot

tartunk, melynek célja, hogy a városok és községek részére a tűzoltóságok szervezésére, irányítására, kiképzésére és vezetésére alkalmas tűzoltótiszteket képezzünk ki.

A 254.300/1928. B. M. számú rendeletnek 27. §-a szerint önkéntes és gyári tűzoltóság tisztje vagy parancsnoka csak az lehet, aki ily kerületi tűzoltószaktanfolyamot sikerrel elvégzett és arról bizonyítványt kapott. Ily tanfolyamra a fenti rendelet 17. §-a szerint a szükséghez képest lehetőleg minden községnek, — amelyben legalább két kiképzett tűzoltó vezető még nincs — legalább egy hallgatót kell küldenie, akinek tandíját, úti és ellátási költségét a községi költségvetés keretében kell fedezni.

A győri kerületi tanfolyamra a jelentkezés határideje folyó évi május hó 1. Csak 20 és 42 év közti testileg alkalmas, az előadások megértéséhez kellő szellemi képzettséggel bíró, büntetlen előéletű és nemzeti szempontból teljesen megbízható jelentkezők vehetők fel. A hallgatók legkisebb létszáma 40, legnagyobb 60. A tanfolyam tandíja 40 pengő, amelyért a hallgatók díjtalan elszállásolást, tankönyveket és a szükséges felszerelést kapják. Akik a kedvezményes ellátásra igényt tartanak, a jelzett összegben felül még 60 pengőt tartoznak fizetni, amelyért bőséges reggelit, ebédet (három tál étel) és vacsorát (húsétel) kapnak.

A jelentkezők tartoznak Győr város tűzoltófőparancsnokához küldött kérvényeikhez mellékelni születési anyakönyvi kivonatot, erkölcsi bizonyítványt, orvosi bizonyítványt, iskolai bizonyítványt és a 40 pengő tandíj (ha kedvezményes étkezésre

10-éig a jelentkezőket értesítjük. A fel nem vett hallgatók a befizetett díjat visszakapják, a felvettek azonban az esetben sem, ha a tanfolyamon nem vennének részt. Az étkezési díjat mindazok visszakapják, akik azt nem vették igénybe.

A tanfolyam tanterve a következő: *Elméleti rész:* 1. Tűzoltóságok szervezése, felszerelése, szolgálata és ügykezelése. 3 óra. 2. A feeszkendő és tartozékai; a főmlők. 6 óra. 3. Mászó, mentő, védő, bontó és világító eszközök. 3 óra. 4. A tűzoltószerek gondozása; a szertár; működési zavarok. 2 óra. 5. Vízszerzés. 1 óra. 6. Tűzjelzés. 1 óra. 7. Az építkezés elemei. 2 óra. 8. Tűzoltói taktika. 7 óra. 9. Megelőző tűzrendészet; rendeletek, szemlék; a tűzkeletkezési okai; hatóságok. 7 óra. 10. Első segély baleseteknél. 3 óra. 11. Motoros feeszkendők. 2 óra. 12. Gyárvizsgálatok, helyszíni szemlék. 5 óra. Összesen 42 óra. *Gyakorlati rész:* 1. Rendgyakorlatok. 3 óra. 2. Szerek gyakorlati ismertetése, 1 óra. 3. Tümlőkezelés, 3 óra. 4. Feeszkendő szerelése, 10 óra. 5. Mászó, mentő stb. szerek kezelése, 8 óra. 6. Támadási gyakorlatok és vezénylés, 10 óra. 7. Szerek kipróbálása, 1 óra. 8. Motoros feeszkendők bemutatása, 2 óra. 9. Tűzoltóságok gyakorlatainak bemutatása, 4 óra. Összesen 42 óra.

Az elméleti előadásokat reggel 9-től 11-ig, a gyakorlatokat 15-től 19 óráig tartjuk. A hallgatókat ezenkívül beosztjuk színház, cirkusz stb. és laktanyaőrsei szolgálatra.

A tanfolyamot záróvizsga fejezi be, ennek sikeres elvégzéséről a hallgatók a 254.300/1928. B. M. rendelet 26. §-ában előírt bizonyítványt kapnak, amely önkéntes, gyári és kötelezett tűzoltóságok parancsnoki és tiszti állásainak betöltésére képesít.

A jelentkezők rangjelzés nélküli szabályszerű egyenruhában, sisakkal és övvel június hó 15-én délután tartoznak a győri tűzoltólaktanyában jelentkezni. Akinek egyenruhája, vagy felszerelése nincs, annak a tanfolyamparancsnokság bocsát rendelkezésére. Mindenki tartozik zárható katonai ládát vagy bőröndöt magával hozni.

A kerületi szaktanfolyam hallgatói szigorú fegyelem alatt állanak, közvetlen fegyelmi hatóságuk a tanfolyam parancsnoka, aki a 249.793/1929. VIII. B. M. rendelet 6. §-ában felsorolt fegyelmi eszközöket alkalmazhatja.

(Győr, 1930. évi március hó 1-én.)

Dr. Szauter Ferenc s. k.

Erdély Ernő s. k.

polgármester,

főparancsnok,

a tanfolyam felügyelője.

a tanfolyam parancsnoka.

Felelős szerkesztő: *Dr. Balogh Dezső* főorvos, budapesti önk. parancsnok.

Felelős kiadó: *Keresztes János*, az orsz. szöv. titkára.

Lapkiadó-bizottság: *Breuer Szilárd*, *Benedek Mihály*, *Köhler István* vál. tag, *Mátrai Antal* vál. tag.

Munkatársak: *Gróf Széchenyi Viktor* orsz. szöv. elnök, *Breuer Szilárd* főparancsnok (Budapest), orsz. szöv. alelnök, *Dr. Aujeszky László*, a m. kir. orsz. Meteor. Int. adjunctusa, *Benedek Mihály* fővárosi hivatásos tiszt, *Dittrich József* gépészmérnök, orsz. szöv. eln. előadó, fővárosi hivatásos főtiszt, *Erdély Ernő* főpar. (Győr), orsz. szöv. eln. előadó, *Falussy Károly* Máv. tűzr. felügyelő, orsz. szöv. titkár, *Kállay Imre*, *Dr. Kathona Mihály* par. (Kiskunhalas), *Kotsis Rezső* alpar. (Csepel, lőszergyár), *Nagy Sándor* orsz. szöv. főtítká, *Papp Ferenc* hiv. főpar. (Szeged), orsz. szöv. eln. előadó, *Dr. Roncsik Jenő* hiv. főpar. (Debrecen, orsz. szöv. eln. előadó, *Rehák Tamás* hiv. par. (Debrecen), *Rosta Géza* par. (Csepel, lőszergyár), orsz. szöv. eln. előadó, *Dr. Szalay Lajos* vegyész mérnök, budapesti önk. szak-par., *Techlár Ernő* m. kir. pénzügyi titkár, budapesti önk. titkár, *Teasdale Ottó* főv. hiv. főtiszt, *Vágó Zoltán* budapesti önk. szak-par., *Vida Pál* várm. szöv. titkár (Székesfehérvár), orsz. szöv. eln. előadó.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez beküldendő **PÉNZÖSSZEGEKET** szíveskedjék csekkszámaink szerint elosztva a következő számokra befizetni: „Tűzrendészeti Közlöny” előfizetése és hirdetések 57.454, Segélyzőpénztári tagsági díjak 57.453, Orsz. Szöv. tagdíjak, szolgálati érmek, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés 23.297. A csekklap hátuljára közlemények is írhatók, de ezen esetben 8 filléres postabélyeg ragasztandó fel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnél (Budapest, VII., Rákóczi-út 38. szám) a következő szakkönyvek, szabályzatok, belügyminiszteri rendeletek, tűzoltói vonatkozású színművek, könyvek és nyomtatványok rendelhetők meg. A megrendelés alkalmával a megrendelték ára a 23.297. sz. csekkszámára előre befizetendő. Elnökségi ülés határozata alapján utánvétellel semmit sem küldhetünk.

SZAKKÖNYVEK: A „Tűzrendészet” II—VII. füzet, ára 5.50 P. Ezen füzetek egyenként is kaphatók. Az I. sz. füzet a „Tűzoltóságok szervezése és felszerelése” elfogyott, az új kiadás most van átdolgozás alatt. II. füzet, Markusovszky Béla: Megelőző Tűzrendészet, ára 1.— P. III. füzet Breuer Szilárd: „A tűzoltás szabályai” (Taktika), ára 1.— P. IV. füzet, Apáthi Vilmos: Tűzjelzés, ára 1.— P. V. füzet, Dr. Balogh Dezső: Első segélynyújtás baleseteknél, ára 1.— P. VI. füzet, Erdély Ernő: Vízszerezés, ára 1.— P. VII. füzet, Köhler István: A feccskendő és tartozékai és Erdély Ernő: A tűzoltószerkek kipróbálása, gondozása és működési zavarai, ára 1.— P. Papp Ferenc: Tűzrendészeti Közigazgatás Kézikönyve, ára 20.— P. Papp Ferenc: Külföldi tűzoltóságokról, ára 1.60 P. Teasdale Ottó: A tűzoltás és robbanás veszélye, ára 10.— P.

SZABÁLYZATOK: Tűzoltó gyakorlati szabályzat, ára 2.— P. A tűzoltógyakorlati szabályzat kivonata, ára —.30 P. Tűzoltóverseny gyakorlati szabályzata ára —.50 P. Szolgálati szabályzat, ára 1.20 P. Egyenruházati és rangjelzési szabályzat, színes ábrákkal, ára 4.— P. Éremszabályzat, ára —.60 P.

BELÜGYMINISZTERI RENDELETEK: 230.000/1925. B. M. sz. Tűzrendészeti kormányrendelet, ára —.40 P.; 254.300/1928. B. M. kormányrendelet a tűzoltó-tanfolyamokról, ára —.40 P.

SZÍN-MŰ: Techlár Ernő: Credo...! színmű, ára 2.— P.

KÖNYV: Ortutay József: Néhai József főherceg élete, ára 3.— P.

NYOMTATVÁNYOK: Alapszabály nyomtatvány önkéntes tűzoltótestületek részére, ára darabonként —.40 P. Díszokmány-ürlap, ára 2.— P. Osztályozási lap tűzoltóversenyekhez, ára darabonként —.02 P.

Minden gondos parancsnokság, illetve községi előljáróság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség **SEGÉLYZŐPÉNZTÁRÁBA**, mely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj ellenében minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az összeg a névsor kapcsán az 57453. sz. postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnal bejelentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton igazolandó. A segélyösszegegen felül más költségek nem térítettek meg. Évközi létszámváltozás a befizetett létszámon belül díjtalanul jelenthető.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség **SZOLGÁLATI ÉRMEINEK** árai a következők: V. éves 2.—; X. éves 3.—; XV. éves 6.—; XX. éves 7.—; XXV. éves 11.—; XXX. éves 12.—; XXXV. éves 15.—; XL. éves 16.—; szalag —.70; igazolványlap —.30 pengő. Az érmek ára és a netáni tagdíjhátralék a szabályszerinti névkimutatás kapcsán, a 23297. számú postacsekk útján, előre küldendő be.

KÖHLER ISTVÁN

fecskendő-, szivattyu- és tűzoltófelszerelések gyára

Budapest, X. Korponai-utca 21.

Gyárt: modern motoros, turbinás és dugattyús tűzoltó fecskendőket, tűzoltószerkeket, felszereléseket és stabil szivattyu-telepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

Mátrai Antal és Társa R.-T. Budapest

VI., Teréz-körút 33 ♦ 30 éve fennálló tűzoltószergyára

GYÁRT: kézi- és motorfecskendőket, mindenféle létrákat, motollákat, vízihordó és öntöző lajtákat, szerkocsikat. Mindennemű tűzoltófelszerelési cikkek raktárról kaphatók. :: Sürgőny cím: 22-36 MÁTRAI :: Telefon T. 222-26

Büchler és Rausnitz, V., Vádor-utca 19

Polgári és katonai szabók ♦ Finom fehéreneműek ♦ A székesfővárosi tűzoltó-tisztikar szállítója ♦ Telefon T. 231—83
Csak tisztí egyenruhákat készít 5nk. és hiv. tűzoltótisztek részére.

110-féle tűzrendészeti nyomtatványról

részletes árjegyzéket kívánatra készséggel küld az

Magyar Tűzrendészeti Közlöny Szerkesztőségének Igazgatójának

"TOTAL"

a tűzoltókészülékek királya!

folyékony szénssavval működik és száraz porral olt és ezért télen nem fagy be, nyáron nem párolog el; sikeresen olt mindenféle tüzet, tehát a veszélyes folyékony anyagok, mint: benzín, szesz, éther, petrolium, olaj, kátrány égését, továbbá a kárbid és a villamos tüzeket, utóbbit is teljesen veszélytelenül. Kimerítő ismertetéssel készséggel szolgál a magyarországi lerakat:

Ligeti és Bíró, Budapest, V., Vágsház-u. 5. Tel.: T. 277-99

HEDAG

A LEGTÖKÉLETESEBB KÉZI TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK.

MINDEN TÜZET, IGY VILAMOS TÜZEKET IS VESZÉLY NÉLKÜL OLT. OLTÁSI KÁRT NEM OKOZ, AZ ENBERI SZEVEZETRE NEM ÁRTALMAS, ABSZOLUT FAGYÁLLÓ

MAGYAR GYÁRTMÁNY.
GYÁRTÁSI HELY: VADÁSZTÖLTÉNY,
GYŰJTACS ÉS FÉMÁRUGYÁR R. T.,
BUDAPEST

EGYEDÁRUSÍTÓ: KROPSCH GÜNTHER, BUDAPEST VIII
SCITOVSKY TÉR 2. TELEFON: JÓZSEF 406-39

Teudloff-Dittrich

Armatura-, Szivattyú- és Gépgyár R.-T.

Kézihajtású és motoros fecskendők — Autófecskendők — Lajtókocsik — Vészvonatok — Tűzoltósági felszerelések

KISPEST, ÜLLŐI-UT 216—222. SZÁM.

Lévelem: Budapest 4. Postafiók 139. Tel.: J. 463-92, J. 463-93

Vezérképviseltek: „Orbis” Műszaki R.-T. Budapest, Szeged, Győr, Miskolc, Debrecen, Pécs

Walser Ferencz

Budapest, VI., Lomb-utca 34-36. sz.

Telefon: L. 913—46

Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára,
harang- és fémöntőde

Siemens és Halske Rt.

BUDAPEST, VI. KER., TERÉZ-KÖRÚT 36. SZÁM

Telefon: Aut. 109—85

Gyárt és szerel

mindennemű villamos tűzjelző-készülékeket és berendezéseket gyárak, községek és városok számára

THERMOSONUS

a legújabb és legmegbízhatóbb automatikus tűzjelző-készülék.

Gyors, biztos, olcsó!

A keltekező-tüzet és helyét is, bármely-távolságban, másodpercek alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Előkelő referenciák. Részletes felvilágosítást ad és a készüléket működésben bemutatja:

Ipartermék Értékesítő Részvénytársaság

Budapest, V., Zoltán-utca 7—9.

Telefon: Aut. 110—18.

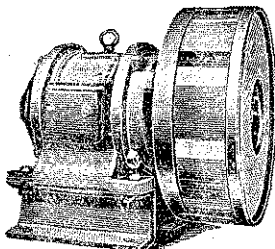
Nem tudja összeszedni

a tűzoltókat, ha tűz támad, mert nincs messzehallható

riasztó szirénája,

mely a határban dolgozó legénységet egyszerre alarmirozza! — Eddig több mint 1000 darab szirénánk van üzemben. —

Szirénaismertetőt díjtalanul azonnal megküldjük!

Egyesült Magyar Műszaki és Villamossági Vállalatok

Budapest, VI., Vilmos császár-út 15/E.

Minden kapható a

Párisi

Nagyáruház-ban

„PAX”

GYÁRTJA ÉS KAPHATÓ:

HIRMANN FERENC

SZÉNSSAVAS KÉZI

FÉMÁRUGYÁRÁBAN

BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 7. SZ.

TELEFON: JÓZSEF 460-49 ÉS JÓZSEF 460-48

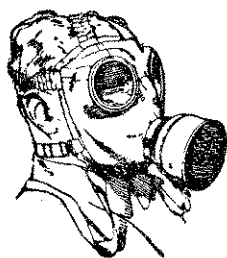
TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK VÖRÖSRÉZBŐL A LEGJOBB!

Németország legrégebb és leghíresebb autófecskendő és különleges tűzoltóautó-gyárai!!

DAIMLER-BENZ A.-G.

Különleges tűzoltófecskendői és kézi vontatásra berendezett kis motorfocskendői megtekinthetők fenti cég magyarországi fiókjánál,

A MERCEDES-BENZ AUTOMÓBI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

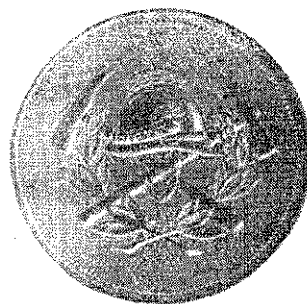

Tökéletes és olcsó
tüst- és gázálcokokat

gyárt az egyetlen hazai
gázvédelmi felszerelések
gyára

Mercur Műszaki és Vegyipari R.-T.

Gyár: IX., Illyus-út 9. Telefon: 423-32
Városi mintaraktár: IX., Üllői-út 1. Tel.: A. 866-94

Morzsányi J.

BUDAPEST, IV.,
Eskü-út 5. sz.

Gyárt: tűzoltó- és
sporttermeket,
zászlókat, zászlósze-
geket, mindennemű
jelvényeket, felirati
zománcablákat,
gumibélyegzőket.

Alapítva 1870.

SELTENHOFER FRIGYES FIAI SOPRON

szivattyúk, tűzifecskendők, tűzoltófelszerelések

„ERICSSON” (Ezelőtt
Deckert és Homolka)

Magyar Villamossági Részvénytársaság
A budapesti tűzoltóság hivatalos szállítója

Budapest,

I., Fehérvári-út 70.

Telefon: T. 228-09, T. 289-64, és J. 340-98.

Gyárt és szerel mindenfajta elektromos tűzjelző
berendezéseket városok, községek, gyárak számára

FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
KUN SÁNDOR, BUDAPEST

Telefonszám: Aut. 845-11 IV., Ferenc József-rakpart 18. szám

A MINIMAX

a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hason-
lítható össze a különböző utánszatokkal. Felvilágosítással szolgál a

MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST

Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefon T. 237-31.

CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.

BUDAPEST, VIII., BLAHA LUJZA-TÉR 1-3.

Szab. hat. engedélyezett

DABEG

Szab. hat. engedélyezett

TŰZ- ÉS ROBBANÁSMENTES BENZINTÁROLÓ BERENDEZÉSEKET

védőgáznélküli lézernre gyorsan és jutányosan szállít

Dávid és Kertész kazán- és gépgyár r.-t., Budapest, VI., Máglya-u. 75-77 - Tel. L. 914-46

Tűzifecskendőket,

mindenfajta felszerelési cikket, lajtos kocsiakat, szekerhídmérlegeket legelsőrangú kivitelben gyárt és szállít községek,
malmok, gazdaságok stb. részére, előnyös fizetési feltételekkel

MAGYAR MÉRLEG- ÉS GÉPGYÁR R.-T., BUDAPEST

Iroda: V., Honvéd-utca 18. sz. :: Telefon: L. 966-95, L. 910-47, J. 389-17. :: Gyártelep: X., Gyömrői-ut 40. sz.
Fecskendőinket az Országos Tűzoltó-Szövetség felülvizsgálatának vetjük alá.

Magyar Vegyipari Gépgyár R.-T.

TELEFON: J 390-07 és J 390-08

(REICHEL ÉS HEISZLER)

Budapest, X., Nosztopi-u. 1

Sürgőnycim: Desfillator, Bpest

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magy. Orsz. Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 57451 számú csekkszámlájára lehet beküldeni. Csekkürlap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,
VII., Rákóczi-út 38. szám.

Előfizetési ára egész évre 6.— pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazunk.

Ajánlva a m. kir. Belügyminisztériumnak 209.916/1923. B. M. sz., 44.616/1924. B. M. sz., 229.320/1925. B. M. sz. 277.462/1925. B. M. sz., 161.748/1926. VIII. B. M. sz., 302/1927. VIII. B. M. sz., 329.750/1928. VIII. B. M. sz. és a 256.673/1929. VIII. B. M. sz. körrendeleteivel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:

Budapest, VII., Rákóczi-út 38. szám, IV. emelet 15. a. — Telefon: József 418-45.

A II. Országos Tűzoltó Tisztképző Tanfolyam megnyitása.

Csendes egyszerűségben, az ünnepélyes formát kerülve, nyitotta meg a második tűzoltótisztképző-tanfolyamot folyó évi március hó 3-án d. e. 9 óra-
kor a belügyminiszter képviselőtében *Dr. Tomcsányi Kálmán* miniszteri tanácsos.

A budapesti központi tűzoltólaktanya tantermében a padokban helyet foglaló tanfolyamhallgatók egyenruhába öltözve várták a belügyminiszter küldöttjét, aki *Breuer Szilárd* kormányfőtanácsos, *Dr. Marinovich Imre* ny. h. államtitkár, *Dr. Szöllösy Alfréd* miniszteri titkár és a hivatásos tűzoltótisztikar kíséretében jelent meg.

A tanfolyam parancsnoka, jelentésének leadása után arra hívta fel a miniszter képviselőjének figyelmét, hogy a jelenlegi hallgatók létszáma ugyan jóval kisebb az első tanfolyam látogatóinak számánál, de minthogy a mostaniak legnagyobb része az ország oly vidékéről jött el a tűzoltói szak tudást elsajátítani, ahol képzett szakemberekben nagy a hiány, ezért annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a hazai tűzrendészet csak nyerni fog e tisztképző-tanfolyam megtartása által. A hallgatók kisebb létszáma pedig azok alaposabb kiképezését fogja lehetővé tenni. Egyben a tanfolyam főfelügyelőjét annak hivatalos megnyitására kérte fel.

Dr. Tomcsányi Kálmán miniszteri tanácsos, mielőtt ennek a tisztségnek eleget tett volna, a magyar Hiszekegy elmondására hívta fel a jelenvolutakat. Majd lendületes szavakkal a tűzoltótisztképző-tanfolyam létesítésének előzményeképp, az országos tűzoltószövetségnek ezirányban kifejtett kitartó fáradozásáról és ebbeli érdemeiről emlékezett meg.

Köszönetet mondott Budapest székesfőváros közönségének, mely nagyarányú és megértő támogatásával a tűzoltótisztképző-tanfolyamok megtartását elősegítette.

Reámutatott azon körülményre, hogy a tanfolyam létesítése a 230.000/1925. B. M. rendelet intézkedésének folyamánaként létesített, amennyiben annak értelmében a szervezendő hivatásos tűzoltótiszt és vármegyei tűzrendészeti felügyelői állások betöltésére csak ezen tanfolyam elvégzése

A mult év folyamán megtartott első tűzoltótisztképző-tanfolyamon a résztvevő hallgatók száma tetemesen nagyobb volt a mostaninál, amelynek résztvevői a tanfolyamparancsnok és szakelőadói karának kitartó fáradozása folytán kiváló és szakszerű kiképezést nyertek, amiért is a m. kir. belügyminiszter részéről külön elismerésben részesültek.

Már az első tanfolyam befejezése után felmerült az a kérdés, hogy a legközelebbi a következő évben tartassék-e meg, avagy hogy időszakosan, egy-két évi kihagyással rendeztessék. Más szóval, hogy a folytatólagos tűzoltótisztképző-tanfolyamok megtartására szükség van-e, vagy sem?

A m. kir. belügyminisztérium e kérdést mérlegelés tárgyává tévén, arra a meggyőződésre jutott, hogy a jelentkező hallgatók esetleges csökkenet létszámával is, a tűzoltótisztképző-tanfolyamot — egyelőre megszakítás nélkül — folytatni kell.

A 230.000/1925. B. M. rendelet végrehajtása esetén ugyanis, a törvényhatósági és vármegyei városok hivatásos tűzoltótiszt, továbbá a vármegyei tűzrendészeti felügyelői állások fokozatos szervezése folytán körülbelül 100 képesített tűzoltótiszt elhelyezésére van kilátás, ami csak e tanfolyamot sikeresen végeztek által érhető el.

Amennyiben a jövőben megfelelő számú tűzoltótiszt képesítéssel bíró végzett tanfolyamhallgató fog rendelkezésre állani, úgy a későbbiek rendezése a szükséghez képest megszakításokkal, illetve időszakosan fog történni.

Az első tanfolyam befejezte után, a következők megtartását azért sem lehet mellőzni, mivel a mult év folyamán a külföld tekintélyes szakemberei által meglátogatott ezen intézmény, azok részéről oly kiváló elismerésben részesült, hogy annak saját hazájukban való meghonosítása kérdését megfontolás tárgyává tették.*)

A tűzoltótisztképző-tanfolyam folytatólagosságát ezúttal azért sem lehetett megszüntetni, mivel ezen intézkedés azt a látszatot keltette volna, hogy annak életképessége az első kísérlet után kimerült.

Ezen fontos és országos közérdeket szolgáló célok szem előtt tartásával, eszerint mellőzni kellett azon magán érdekek által sugalmazott óhajást,

*) Azóta külföldön, a magyar országos tűzoltótisztképző-tanfolyam mintájára eddig már két helyen hasonló

hogy a további országos tűzoltótisztképző-tanfolyamok tartása egyelőre elhalasztassék.

Amint azonban megfelelő számú képesített tűzoltótiszt fog rendelkezésre állani, akkor a következő tisztképző-tanfolyamok a szükséghez képest és időszakosan fognak megtartatni.

Ezután a belügyminiszter képviselője a II-ik országos tűzoltótisztképző-tanfolyamot megnyitottanak nyilvánította. Majd a tanfolyamhallgatók bemutatása után az oktatás azonnal kezdetét vette.

*

Az országos tűzoltótisztképző-tanfolyam létesítésének apostola részéről elhangzott ezen szavak böles iránymutatása, a hazai tűzrendészet jövő fejlődésének oly értékes kilátásait világította meg, melyeket a multak tűzoltónemzedékei elérhetetlen álmokképpnek tartottak valamikor.

Természetesnek tartjuk azt a jelenséget is,

hogy a nemzeti kultúrháladás ez iskolájának a külföldi szakemberek által megcsodált létesítése, annak megteremtőjét büszkeséggel töltötte el, melyben minden magyar tűzoltónak osztatlan öröme telik.

Amikor azonban *Dr. Tomcsányi Kálmán* miniszteri tanácsos szavainak teljes súlyával, az állami fennhatóság alatt rendezett országos tűzoltótisztképző-tanfolyam folytatólagos fenntartásának szükségességét a jövőben kilátásba helyezett, száz szervezendő tűzoltótiszt állás betöltésének lehetőségével támasztotta alá, meg vagyunk győződve arról, hogy a hazai tűzoltó eszme jelenlegi fővezérének ezt a kijelentését, ez irányban kifejtendő újabb üdvös tettek fogják követni.

A vármegyei tűzrendészeti felügyelői állások szervezésének rögös útjait már sikeresen kiegyengette. Remélhetőleg a többieké sem fog sokáig késni.

Kerékpáros tűzoltó-járőr.

Irta: **Kotsis Rezső**, a Csepeli Löszergyári Önk. Tűzoltó-Testület alparancsnoka.

Nagykiterjedésű gyártelepünk egyes üzemeinek tűzveszélyes volta, természetesen magával hozza azon előrelátó ténykedés szükségességét, hogy üzemszünet alkalmával éber szemmel őrködjünk, nehogy egy keletkező tűz nagy mérvet ölthessen. E célból ilyenkor minden két órában, a gyár egyes kerületeibe két-két tűzoltóból álló járőrt indítunk el. E járőrök feladata a vízszelő helyek (al- és feltalaj-tűzesapok, földalatti víztartályok) megvizsgálása, hogy azok különféle tárgyakkal eltorlaszolva nincsenek-e és hogy a metán keletkező tüzek csírájukban elfojthatók legyenek.

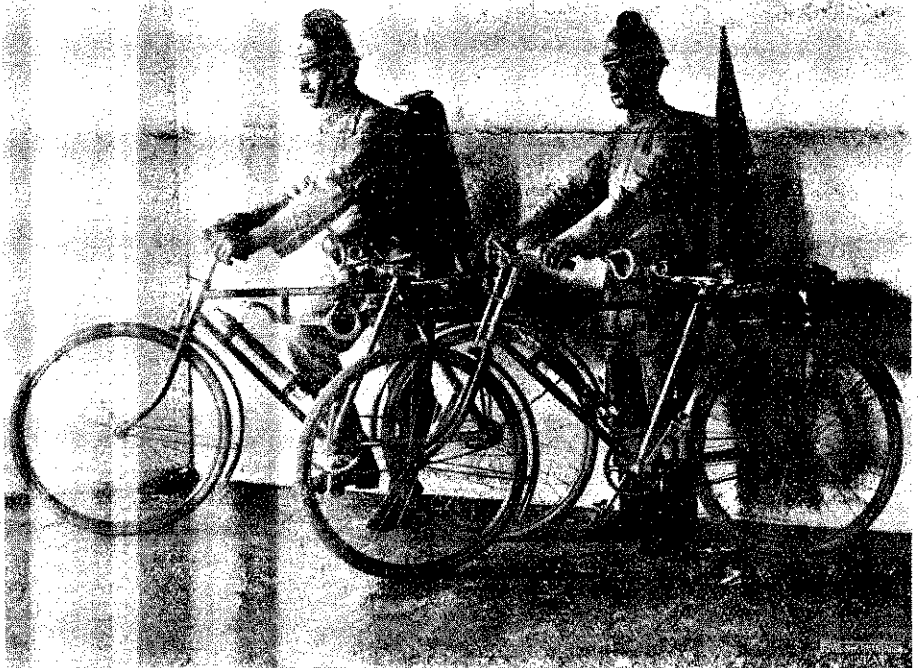
A járőri szolgálatot teljesítő tűzoltók az előtt is teljes felszerelésben indultak el; de az egész gyártelepet két óra alatt nem voltak képesek bejárni s így a következő járőr folytatta a vizsgálatmenetét ott, ahol az előbbinek az ideje lejárt.

Most azonban, miután a gyártási ágaink kerékpárok készítésével is kibővültek, a gyár igazgatóságának gondoskodásából, sikerült a járőröket kerékpárral ellátni. Ez az intézkedés egy csapásra megváltoztatta az eddigi helyzetet, amennyiben azóta az ellenőrzést teljesítő tűzoltók rövid idő alatt kerékpárral kerékpározzák az egész gyártelepet.

A kerékpárok hordképessége lehetővé tette, hogy most már az egyéni felszerelésen kívül a járőr egyéb tűzoltásra alkalmas eszközöket is vihet magával. Ézért az ú. n. „esomagtartó” helyére, egy tömlőtartó kosarat szereltünk; míg a váz közé egy darab tűzesap-kulesot és egy sugáresövet rögzítettünk. A tömlőtartóban egy darab 20 méter hosszú nyomótömlőt helyeztünk el. A járőr létszáma tovább is két ember maradt és így két kerékpáron

avatkozásnál rendelkezésre. Ezenkívül az egyik tűzoltó vállaira egy „Minimax”, a másikéra egy „Total” készülék van hátizsák módjára függesztve.

Az ily módon felszerelt két tűzoltó a gyárterület bármely pontjára érkezve, jelentékenyebb tűz felfedezése esetén is, első beavatkozás szempontjából a tűzjelzés leadása után képes egy 40 méter hosszú tömlővezetékot fektetni és a sűrűn található, legközelebbi tűzesap egyikéből nyert víz-sugárral az első beavatkozást megejteni. Ha a

tömlővezeték rövidnek bizonyulna, ekkor a járőr a tűzország megérkeztéig, ezzel a tömlőkészlettel is előkészíti a támadást.

Ha pedig csupán egy csekélyebb mérvű, keletkező tüzről van szó, akkor a járőr egyik embere a hátán lévő Minimax-készülékot hozza működésbe; vízzel nehezen oltható anyag (olaj, kátrány, zsiradék stb.) égésénél pedig a másik tűzoltónál lévő poroltót alkalmazzák.

E berendezkedésnek célja tehát az volt, hogy a gyártelep sűrűbb vizsgálatának lehetősége által a keletkező tüzet mielőbb észrevenni és azt csírájában elfojtani lehessen.

Észrevehető továbbá, hogy mióta a legénység

általános riasztásnál a szolgálaton kívül álló legénység is gyorsabban képes megjelenni a vészhelyen és nincs annyira kimerülve, mintha futva jött volna odáig. Eddig a helyzet az volt, hogy általános riasztásnál a gyakran 2—3, vagy még több kilométerre lakó tűzoltónak futólépésben kellett az utat megtennie s így — természetesen — a futástól kifáradva, lényegesen csökkent munkabírással jelent meg a tűznél.

Visszatérve a „járőr-kerékpár”-hoz, — sajnos, ezt a berendezkedést nem mindenütt lehet alkalmazni, de olyan városokban, vagy községekben, ahol az utak jók, nem hinném, hogy ne válna a tűzoltóság előnyére, ha minél több tűzoltónak kerékpárja lenne. Nem mintha állandó járőr alkalmazását javasolnám e helyeken, hanem kisebb szoba-, vagy kéménytűznél nem kell egy egész szert kivonultatni, hanem 2—3 kerékpárral felszerelt tűzoltó megfelelő kézikészülékkel ellátva — nem nagy távolságú körzetben — igen jó szolgálatot tehet. Kisebb községekben pedig, ahol nincs állandó tűzország és a kongatás megindítása miatt a szertárkezelőnek a templomhoz kell rohannia, ott szintén helyénvalónak látszik a kerékpár használata, nem is szólva arról, hogy küldőne-szolgálatot ma már kerékpár nélkül el sem lehet képzelni.

Természetesen ez mind a helyi viszonyoktól, a laktanya, illetőleg a szertár fekvésétől, a működő tagok lakóhelyének távolságától, az utak minőségétől és sok egyéb mellékkörülménytől függ. Elhiszem, hogy van olyan hely is, ahol e téren csak igen keveset lehet tenni, de tagadhatatlan, hogy a kerékpár-

ral sok időt és gyaloglást takaríthatunk meg, mert a tűzoltóknál fő cél a gyorsaság. A kerékpár pedig, mint szállítóeszköz, ennek elősegítésére igen alkalmas berendezkedés.

Az utcai forgalom és a tűzoltóság.

Írta: Papp Ferenc Szeged sz. kir. város tűzoltó-főparancsnoka.

Ha mi, vidéki tűzoltótisztek Budapestre feljutva, meghalljuk a tűzoltóautók vagy a mentőautó szirénabugását, irigykedve látjuk a példás rendet: a tűzoltók és mentők zavartalan haladásának a biztosítását. És mégis. A budapesti közönségről olvassuk folyton az újságokban, hogy az mennyire fegyelmezetlen. Mily szórakozottan, a közlekedési szabályokkal semmit sem törődve halad az utcán. S következtetésképpen a legtöbbször ennek tulajdonítják a budapesti balesetek nagy számát.

Külföldi nagy városok közlekedési viszonyai-val összehasonlítva meg is állja a helyét ez a megállapítás és következtetés. Nem is akarom én e tekintetben védeni a budapesti közönséget, sőt tudom személyes tapasztalásból, hogy lázas sietőségében sokszor vét a közlekedési szabályok ellen. De azt az egyet teljes határozottsággal megállapíthatom, hogy Budapesten, ha az általános közlekedési szempontból ma még nem kifogástalan is a rend, de a tűzoltóságnak és a mentőknek kiváltságos közlekedési szabályaira vonatkozó intézkedéseket a közönség ma már a legteljesebb mértékben betartja. És ezt nem is közlekedési parancsnak való engedelmességből, hanem a két intézmény jelentőségének, fontosságának teljes felismerésével és ennek tudatában valósággal ösztönyszerűleg eslekszi.

kedési eszközeinek a haladása és általában miképpen is tartják be itt a közlekedési szabályokat? Egy ú. n. hetivásáros napon, amikor a városba bekerül a tanyai kocsik nagy sokasága, — 5000—6000 kocsis — valósággal életveszedelem még lassúbb tempóban is eljutni ezek között a kocsik között. Tudatlan, a közlekedési szabályokat nem ismerő tanyai bácsik, legények, sokszor gyerekek és minden legkisebb bajra megijedő asszonyok kezében van a gyeplő. Mindegyik siet. Néha három, négy kocsis van előzésben. És ha ilyenkor tűzoltói vagy mentői jármű közeledik, kínos pereek telnek el, míg lassú mozgásukkal befejezik a megkezdett előzésüket, s így módot adnak a tűzoltószert elvonulására. De a legtöbbször még ehhez indolencia és ravasz paraszti furfang is járul. Azzal tetszeleg magának a sünyí legényke, hogy ő egymaga meg tudja fogni az egész utca forgalmát. Sokszor nem tudjuk ilyenkor, bosszankodjunk-e a hol közömbös, hol szándékos rosszakarattal miatt? Sajnáljuk-e a megijedtsége miatti tehetetlen kapkodásában, vagy nevéssünk-e azon a gyámoltalan tehetetlenségben, amit ilyenkor tapasztalunk? Igazoltatás, rendőr hívása stb. még csak a késcdelmet növeli, azért az ily eset, ha csak rendőr nem volt jelen, a legtöbbször minden megtorlás nélkül marad.

További képek a vidéki városok utcai forgalmáról: Túlterhelt kocsis nem bírja tovább a terhét. Kátyuban megrekedve az útban keresztben áll a kocsis. Fölös terhét lerakja az útnak általa még el nem foglalt részén és ezzel teljesen elzárja a közlekedést. Szálfákat szállító kocsiknak egész sora

vonul. Mindez természetesen a fővárosban régen megoldott és túlhaladott kérdés. Ha tűzoltószerv vagy mentőautó, akkor nem vitandó és nevetséges is volna esetenként keresni, vitatni, hogy mily járatban van? Gyakorlatra megy-e, esethez vonul-e, vagy onnan vissza? Ezeknek a kocsiknak a gyors kivételes hajtása mindig indokolt. És ismétlem, ha más indoka nem volna is bizonyos esetekben ezeknek a kivételes elbírálás alá eső kocsiknak, akkor is és ilyen esetekben is biztosítani kell részükre a kivételes hajtási szabályok kedvezményét csak azért, hogy ezzel mintegy közlekedésügyi gyakorlatlaltal a közönség nevelését és a forgalom szabályaihoz való szoktatást gyakorolhassuk a közönséggel. És ez különösen a vidéken volna szükséges, ahol ritkábbak a tüzesetek és mentői kivonulások és ahol még nagyon, de nagyon hátra vagyunk a közlekedési szabályok rendjének megszokásától.

A cirkuszok tűzveszedelme.

Írta: Dr. Balogh Dezső.

(Folytatás és vége.)

A Nagymező-utcai cirkusznak néhány óra alatt történt leégése után, amidőn hajszálon múlt, hogy egy csoport emberélet is nem veszett oda, mivel a tűz közvetlen az előadás befejezte után tört ki, mai felfogás szerint a hatóságok oly értelmes okulása lett volna várható, miszerint az ily veszélyes tűzfészek létesítését többé nem fogják engedélyezni.

Ehelyett még ugyanazon év tavaszán, alig néhány lépésnyire a leégett cirkusztól, a Nagymező-utca és Sugár-út sarkán (a Király-utca és Váci-körút felé eső részén) a Sugár-út áttörése folytán keletkezett szabad saroktelken, teljesen fából épült hippodrom létesült.

E néplovardák azon időben igen nagy népszerűségnek örvendtek, amennyiben 20 krajeár lefizetése ellenében bárki, rezesbanda recsegő zenéje mellett eleven lovon egynegyed óráig nyargalhattott. Csekély beléptídj mellett pedig a fapadokkal ellátott nézőtér is látogatható volt, minthogy e tökéletlen lovasok viselkedésénél kacagtatóbb mulatság az időtájt alig akadt. A lovaglásra vállalkozó természetes szakácsnak és borbélylegénynek, akik előzőleg soha lovon nem ültek, a fúvózenekart is túlharagosó visítás mellett igyekeztek az ügétésben körbefutó paripák hátán maradni, miközben nevetséges bukácsolásaik által a nézőközönséget alaposan megkacagtatták.

E hippodromokban, változatosság kedvéért esténként a szünetek közben, a nézőközönség szórakoztatására artisták is léptek fel és különböző mutatványok előadásával gondoskodtak a jelenlévők mulattatásáról. Különösen vasár- és ünnepnapon e vállalatok jól jövedelmeztek, amennyiben a mulatni vágyó nép a kora délutáni óráktól késő estig valóssággal megostromolta a hippodromot. Télen természetesen szabadon felállított, fűtött vaskályhák melege védte a hideg ellen a szórakozni vágyó közönséget.

Am a fent említett, 1873. évben épült hippodrom sem volt hosszú életű, amennyiben 1874 június hó 9-én délután fél 2 órakor a lovardával összefüggő istálló kigyulladt és rövid néhány óra alatt az egész komplexum porrá égett.

A budapesti városi tűzoltóság német nyelven írott hivatalos tüzeset-naplójának e tűzvész lefolyá-

után 1/2 órakor, 22° melegben, egy fiatalember a III-ik örséget arról értesítette, hogy a Sugár-út és Nagymező-utca sarkán tűz van. Azonnal valamennyi örség értesítetett; és odaérkezve, egy szabad térségen álló, teljesen fából alkotott hippodrom és a szoroson mellette álló, 4 emeletes épülfélben lévő lakóház állványzata lángban állott. Az összes örségek 4 oldalról fogták közre a tüzet és csak nagy erőfeszítés árán sikerült az erősen égő épülfél ház állványzatának tüzeit eloltani. E művelet végrehajtása minden baj nélkül eredménnyel járt; sajnos azonban, a hippodrom a földdel egyenlővé vált, úgy, hogy d. u. 4 órakor — egy örség visszahagyásával — bevonulhattunk. 1/5 órakor minden örség őrhelyén volt már. Petack nevű kéményseprősegéd a tűzoltósággal szemben oly durva magatartást tanúsított, hogy a tűz színhelyén előállított.”

E néplovarda leégése után, amidőn szerencsére emberéletben nem esett kár, feltehető volt, hogy ily veszélyes tűzfészek építését a hatóságok a jövőben engedélyezni nem fogják. De mintha az új egyesített főváros tanácsa az ácsipar fellendítését tartotta volna szem előtt, az erre vállalkozóknak ismét és ismét ily nagyobb nézőközönséget befogadó faalkotmányok építésére adott engedélyt. Sőt e tekintetben maga is jó példával járt elől, amennyiben felépítette a ma is részben eredeti alakjában lévő „Budai Színkört” és a Városligetben az Aréna-út és István-útsarkán, a német színelőadások céljait szolgáló „Városligeti Arénát”. Majd az István-téren (jelenleg Klauzál-tér), a Miklóssy-féle népszínház épült fel (természetesen teljesen fából), mely 1874. évi január hó 4-én este 3/4 órakor kigyulladt és körülbelül a fele (színpad és díszlet-raktár) leégett. A budapesti tűzoltóság ez alkalommal sikeres eredménnyel megmentette meg e tűzveszélyes színház nézőterét.

Azonkívül a főváros a Sugár-út és Gyár-utca sarkán lévő házak lerombolása folytán keletkezett hatalmas üres telken (a későbbi Japán kávéház helyén), egy új nagy, fából alkotott műlovarda (Cirkusz Suhr) építésére adott engedélyt, mely évekig fennállott és minthogy színpaddal is el volt látva, egyideig orfeum-előadások tartására is szolgált. E cirkusz mellett, annak szoros szomszédságában, a jelenlegi „Párisi Áruház” Andrássy-úti palotájának a telkén, egy teljesen fából készült büvész színház nyert elhelyezést, melyet egy délutáni szélvihar előadás közben szétszedett és romba döntött és amelyből a kevésszámú nézőközönségnek még idejében sértetlenül sikerült kimenekülni.

E faalkotmány helyére ismét egy fából alkotott hippodrom épült, mely a vele szomszédos nagy cirkusz-épülettel együtt még évekig fennállott és Budapest városa közönségének keresett szórakoztató helye volt. Amíg azonban a cirkusz a rohamosan épülő Sugár-út fejlődése folytán, természetes úton, lerombolás által távolíttatott el és helyére a Karpelesz (Karsai)-féle háromemeletes bérpalota épült, azt megelőzőleg a szomszédos hippodrom ép úgy, — mint a fentemlített és ettől száz lépésnyire állott előző néplovarda — tűzvész áldozatává vált.

E hippodrom ugyanis 1877. év március 14-ről 15-ére virradó éjjel 2 órakor kigyulladt és porráégett. A tüzet a szomszédos IV-ik (jelenleg VI-ik) tűzörség figyelő őr 2 óra 5 percekor vette észre, amire a felriasztott örség őrmestere az esetet a központnak távirat útján jelezte. A leadott értesítés után, a főváros minden tűzörsége az önkéntesekkel együtt a vész helyére vonult.

A tűzoltóság megérkezésekor a minden oldalról szabadon álló faalkotmány teljesen lángban állott már. A hippodrom mellett álló cirkusz épülete pedig komoly veszélyben forgott, úgy, hogy a tűzoltóság minden igyekezete annak megmentésére irányult, mely fáradozása sikerrel is járt.

A cirkusz megvédése sikerének előnyére szolgáló azon körülmény, hogy szélesend uralkodott és hogy az előrehaladt márciusi időszak ellenére is néhány nap előtt 30 cm. magasságot meghaladó friss hó esett, mely a szokatlanul tartós hidegben a veszélyben forgó, kátránypapír-lemezzel fedett hatalmas faalkotmány tetejét borította. A tüztér körül is nagymennyiségű hó állott, mely a védelem céljaira felhasználható volt. A tűzoltóság a mihamar összeomlott hippodrom tüzét reggel fél 5 órára teljesen eloltotta, amire az összes őrségek bevonultak. E tüzvész megfékezésében, az önkéntes tűzoltóság az időtájt lelkes tagja, *Battyhány Elemér gróf* is tevékeny részt vett.

Ennek a Sugár-úti hippodromnak leégése után, onnan nem messze, a Hunyadi-téren, rövidesen még egy ily teljesen fából alkotott népvárolda épült, mely egyízben szintén tüzvészélyben forgott és hajszálon múlt, hogy elődjének sorsára nem jutott. Utóbb azonban e városrész fejlődése és e téren létesített piac terjeszkedése folytán leromboltatott.

A mai megelőző tűzrendészeti álláspontot tekintve, csaknem érthetetlennek tetszik ezen időszak illtékes fórumainak felfogása, amidőn a polgárság életbiztonságával semmit sem törődtek, hogyha tüzvészélyes mutatóanyag épületek létesítésének engedélyezéséről volt szó. Ha ugyanis emberemlékezet óta ily fából alkotott objektumok sohasem égtek volna le, úgy az építési engedélyt adóknak a lelkiismeretlenséggel határos eljárása még érthető volna.

Amint azonban az eddig elmondtakból kiviláglik, a múlt század hetvenes éveiben a magyar fővárosban egy-egy leégett cirkusz vagy hippodrom üszkös romjait még alig hordták el, az új vállalkozó, az előbbtől néhány lépéssel odább már egy másik hasonló tüzvészélyes épületet ácsoltatott össze.

Talán mivel e lángok martalékává lett tüzfészekben történetesen és szerencsés véletlen folytán a nézőközönség, vagy a személyzet közül sohasem égett oda senki sem?

Pedig ezen időben külföldön egy-egy hasonlóan tüzvészélyes cirkusz katasztrófális leégésének rémségeiről, majd a bécsi Ring-színház szörnyű pusztulásáról az egész művelt világ az ijedtségtől megdermedve vett tudomást.

Emek ellenére még mindig beboesátották a fenyegető veszélyt meg nem értő nézőközönséget e fából összezsúfolott tüzfészekbe.

A budapesti cirkuszégek koronája nemsokára azután a múlt század nyolevanas éveinek első felében az Alkotmány-utcai Renz cirkusz pusztulása volt. Ez időtájt az úgynevezett régi pesti fatérren, mely mondhatni az Újépület kaszárnya északi oldalától (Báthory-utca) — a Budapesti gőzmalomig (Kötőld-utca), továbbá a Valeró-kaszárnya (Honvéd-utca) és a Súlyom-utca által határolt hatalmas téren bekerített fűrészelteken — egyik ölfatelep a másik hátán — föltörtte meg e beépítetlen területet. Kelet felé eső oldalán a Markó-utcai katolikus főgimnázium volt az egyedüli modern saroképület, mely e térséget részben határolta.

Az 1879-ik évben a Gregersen cég e térség északkeleti részében, a jelenlegi budapesti kir. törvényszék palotájának reikén, sőt azon túl is, a mai

den oldalról szabadon álló, teljesen fából alkotott és kátránypapír-lemezzel fedett óriási cirkusz épített, melynek faanyaga is kátránnyal volt áztatva.

A cirkusz főbejárata az Alkotmány-utca felé nyílt, előtte azonban sorjában, szorosan egymás mellett épült földszintes lakóházak állottak. E cirkuszban annak felépítése után egy ideig a bécsi Renz műlovarda társulata játszott; a tüzvész időszakában a Herzog cirkusz artistái tartottak abban rendszeresen előadásokat.

Az tűz eddig ismeretlen okból, esekély északi szél mellett 1883. év október 30-án délután $\frac{3}{6}$ óra körül, az előadás megkezdése előtt ötnegyed órával előbb tört ki. A tüzet a szomszédságban lévő Budapesti Gőzmalom Morse-féle tűzjelző útján jelentette. Két perc múlva a cirkusz is tüzet jelzett. E híradásra a városi tűzoltóság minden tűzorsége *Krause Waldemár* tűzfelügyelő és *Sczerbóvszky Szaniszló* segédtsízt vezetése alatt és az önkéntes tűzoltóság a vész helyére vonult. Kevéssel azután *Kempelen Béla* városi tűzoltó főparancsnok is a tűz színhelyére érkezett és a fővezényletet átvette.

A tüzhöz a szomszédos malmok tűzoltóságai is kivonultak és a Budapesti Gőzmalom stabil gőszivattyúja által táplált sugarakkal az északi oldalról, továbbá a Markó- és Súlyom-utca felől szorították vissza a lángok özönét. A városi tűzoltóság a Koháry-utca és az Alkotmány-utca sarka felől szállta meg az égő cirkuszt; míg az önkéntesek az Alkotmány-utca oldalán, a főbejárat felől foglaltak állást, amely irányban a szél fújt és amely oldalról a cirkusz előtt álló házsor komoly veszélyben forgott. E mellett a köröskörül fekvő ölfatelepeket is a szerte szállingózó tüzes zsarátnokok szikraszórása — felgyújtással fenyegette. A „Budapest” gőzfecskendő is a vész helyére rendeltetett, melynek felfűtése, illetve működésbe hozatala azonban nagy késéssel járt. Ezenközben az óriási faépület tartóoszlopai oly gyorsan égtek össze, hogy mire a sugarak minden oldalról megindultak, a cirkuszkörönd, illetve a nézőtér kupolája összeomlott és ezzel előretörttek a tüzvész fékevesztett tombolásának lánghullámai, melyek rémületbe ejtették a környék lakosságát és borzadva gyönyörködtették a tüztér körül összesereglett nézők ezreit.

Markusovszky Béla, a „Tűzoltó Közlöny” szerkesztője és e tüzesetnél működésben álló önkéntes tűzoltó a cirkusz látványos égését mesteri tollával így aposztrofálta:

... A működés kezdetével mintegy jeladásra kezdetét vette egyszerűen rémisztő tűzijáték, melyhez hasonló t csupán egy Néro császár parancsára rendezett incendiumnál lehetett valaha látni.

Sűrű, fojtó, tüzes füstgomolyok tödultak elő, melyek mögött elveszett pillanatra az ég és minden csillaga. Majd hirtelen görögtűz fényétől megvilágított, bíborvörös palástként takarta az eget a gomolygó füstfelhő, a tűz kékesvörös nyelve kigyózáva végigszaladt a kátrányos tetőn s egy lángtengerbe borítva, recseget-ropogva égett az egész faalkotmány. Az volt az örökös kéj, mellyel most az úrrá lett lángok a leggyőzött fapalotát marcangolni kezdték. Mint egy óriási röppentyűnek alkatelemei, úgy törtek ég felé a sziporkák messze elrepülő milliói. Az egész épületnek még áll a váza. Tűzhől vannak kirajzolva a körvonalak. Pokoli hőség terjed. Egyszerre ropogni kezd a megtámadott faalkotmány. A megannyi csillagként ragyogó sziporkák, miként izzó apróbb meteorok, hirtelen letűnnek és a másik pillanatban az izzó, lángoló, sercegő, pattogó hatalmas gerendák egyetlen lávatomoggé olvadnak egybe — a cirkusz tetője, monnu-

tása elhallatszott a szomszédos városrészekbe. Pillanatra tűzoltóink is meghátráltak a földön négyfelé szétcsapódó szikra- s lángtenger elől. Majd egymásután halomba dőltek az emeletek is, újra megjelentek a hatalmas lángoszlopok s a nagy körbeli zsarátnok-tömeg, mint egy óriási kráter, szakadatlan ontotta a sziporkáknak mivídjait. Az újból fel-lángolt borzasztó elem s a felvetődő fény, mint vilámvörödés csillant végig minden tárgyon, épületen, fenn az ég fellegein s a távol buda hegyek sötét gerincén . . .”

A nagy cirkusz porrá égett. Az idomított papirpákat a személyzet még idejekorán a szabadba kiver-te, ahol azokat a közeli kaszárnyák katonái fog-dosták össze és az „Újépület” tüzérlaktanya istál-lóiban helyezték el. A tudós malac azonban sehogy-sem akarta odahagyni ólját: ölben kellett onnan kihordani.

A cirkusz kétségbeesett artistái a lángban álló faalkotmányból lázas kapkodással azon fáradoztak, hogy ruhatárukat és eszközeiket kimentsék. Ezen vállalkozásuk azonban csak részben sikerült, mivel úgy kellett onnan kitzszkolni őket. Az utolsó tűz-oltó, aki az égő cirkusz az artisták eltávolítása után, közvetlen a nézőtér kupolájának összeomlása előtt elhagyta, *Breuer Szilárd* volt.

Este 9 órakor a tűzoltóság egy őrség hátra-hagyásával bevonult. A vész helyén 47 városi, 92 önkéntes, 25 malmi, 23 Ganz-gyári, 9 Grünwald-gyári és 7 osztrák államvasúti tűzoltó állott mű-ködésben. A veszélyben forgó szomszédos lakóházak és ölfatelepek mind megmentettek.

Budapesten ezután ily tűzveszélyes cirkusz épí-tésére engedély többé nem adatott. A főváros ta-nácsa e boszorkányos gyorsasággal lezajlott tűz-vész után, a lakossággal egyértelműen hálát adott a Gondviselésnek, hogy egy szörnyű katasztrófától menekültek meg mindazok, akik aznap e cirkusz előadásának megtekintésére határozották el magukat.

Azóta a múlt század kilenvenes éveinek leg-elején a főváros a Városligetben, az Állatkertből kihalított területen, egy hullámos vaslemezfalakkal és fedéllel bíró cirkuszt épített, melyben azonban a bérlő lovarda vállalkozó csak a nyári idényben, a színházak szünetelése időszakában tarthat előadáso-kat. Azonkívül a városligeti mutatványos téren és a Népligetben még egy kisebb, oldalt nyitott nyári cirkusz szórakoztatja mindazokat, akik e népmulat-ságért még lelkesülnek.

A cirkuszok aranykora leáldozott és jól is van ez így; mert a tűzkatasztrófák egyik tényezője ezáltal elvesztette talaját. Bár a gondatlanul alkot-tott és berendezett mozgószínházak szörnyű tűz-veszedelme (különösen külföldön) is észretérítének mindazokat, akikről azok létesítésének engedély-adása függ.

Az V. ker. Báthory-utca 10. számú IV emeletes bérpalota tetőzetének égése Budapesten.

A csendes és nappal is csaknem kihalt for-galmú Lipótváros e tájékának, a Szabadság-tér szomszédosságában levő Báthory-, Szemere- és Kál-mán-utcaiban, három oldalról szabadon álló négy-emeletes bérpalota tetőzete f. évi február hó 6-án délelőtt kigyulladt és mire a környéken járókelők és a ház lakói a tüzet észrevették, a padlás fele jó-formán kiégett már.

ezidő szerint Látvay Olivér tulajdona.

A palota tetőzetének fedése meglehetősen vál-tozatos anyagokból készült, amennyiben annak tornya, továbbá a tető síkja, az attikaszerűen sze-gélyezett párkánytól 2 méternyire felfelé, körös-körül és a tetőgerine mindkét oldalán 1.5 méter-nyire lefelé bádoglemezekkel volt fedve. A közbülső tetőrész a Báthory-utcai, valamint a Kálmán-utcai oldalon cseréppel, a Szemere-utcaiban és az udvar felől palával volt burkolva. A szomszéd háznak tá-maszkodó udvari szárnyrész padlásterében elhelye-zett mosókonyha tetőfedése teljesen bádoglemezek-ből készült. A négyszögletű hatalmas padlásterben, mint aféle régi házban, tűzbiztos határfalak nem épültek. Mi sem természetesebb, mint hogy a padlás-terben dülő tűz hatása, ezen különböző fedőanyag ellenállóképességének megfelelően érvényesült.

A tüzet d. e. 9 óra 23 perckor a 198.38. számú automata telefonon jelezték, amire *Blasnek Hugó* parancsnok és a szolgálatban levő 3 ügyeletes tiszt vezetésével a közp. tiszt-autó, a II-ik, a IV-ik és az V-ik tololétrás őrség, azonkívül a VI-ik és a VIII-ik ker. tűzország, összesen 10 szerrel és 76 tűzoltóval a vész helyére vonult. A tűz színhelyén mihamar *Csármann Ferenc*, a székesfőváros III-ik (középi-tési) osztályának vezető tanácsnoka is megjelent. A tűzoltóság megérkeztekor mindkét saroktorony nyílásain hatalmas lángok törtek elő, majd a sze-relés folyamán a Szemere-utcai tetőrész palafedésé-nek beomlása folytán, a 60 méter hosszú padlástér eddig rejtve égő tüze lángözönné fajult és az épü-let két sarkán túl, az oldalsó épületszárnyak pad-lásában rohamosan haladt előre.

A gyors egymásutánban a tűzhöz érkezett ör-ségek, a mellékelt támadási tervrajz szerint 3 tololé-trát állítottak fel és vízvezeték által táplált 5 nagy autófecske-dőrről 3 motor és 8 egységes, össze-sen 11 sugarat szereltek, melyek a túoldalra ábra szerint nyertek elhelyezést.

Az épület hátsó részének egyetlen padlásfel-járóján történt felhatolással 2 motorsugár a Báb-thory-utcai szárnyig hatolt előre; a harmadik egy-séges tömlővezeték a mosókonyha felett fektetve, annak sugárát kezelő-csővezető, az azon túl kibon-tott padlástérbe ereszkedve a Kálmán-utcai szárnyig hatolt előre és ott foglalt állást. Az előbbi két sugár támogatására a IV-ik őrség tololétráján felvezetett egységes sugár és a déli saroktoronynál felállított V-ik őrség tololétráján felvitt másik egységes su-gár szolgált. Az udvari hátsó épületszárny negye-dik emeleti folyosójáról ezenközben egy egységes su-gár, a Szemere-utcai épületszárny lángban álló tetőpárkányát és annak égő gerendázatát loesolta. Egy másik egységes tartaléksugár az udvar föld-szintjén a lehullott zsarátnokok eloltására szolgált, mely később szintén a negyedik emelet folyosójára rendeltetett.

Ezzel egyidejűleg a Kálmán-utcai oldalon, a 3 méterrel alacsonyabb szomszédház tetejéről angol dugolétrával való felhatolással, egy szabadon fel-húzott egységes és a II. ker. őrség tololétráján fel-vitt 2 egységes sugár az udvar felőli részen, a tűz átterjedésével szemben, eleinte védőleg, majd a padlástérbe hatolva, támadólag lépett fel.

A Szemere-utcaiban eleinte a földről, majd a szemközti levő kultuszminisztériumi palota III-ik emeleti erkélyéről, egy hatásos motorsugár az égő párkányt loesolta végig, mely utóbb a lángban álló tetőre irányítottatott. E keskeny utcában ugyanis az azon végig haladó villamos vasút kettős felső veze-téke és az úttest közepe felett, kétemelet magasban

keresztben felfüggesztett utcai villamos lámpa miatt tolólétrát felállítani nem lehetett. A villamos vasút két felsővezetékének áramtalanítása esetén is, a helyszűke miatt, legalább az egyiket el kellett volna vágni. A Szemere-utcaiban végül a földről egy rövid ideig működő egységes sugár a lehullott égő zsarátnokok eloltását végezte.

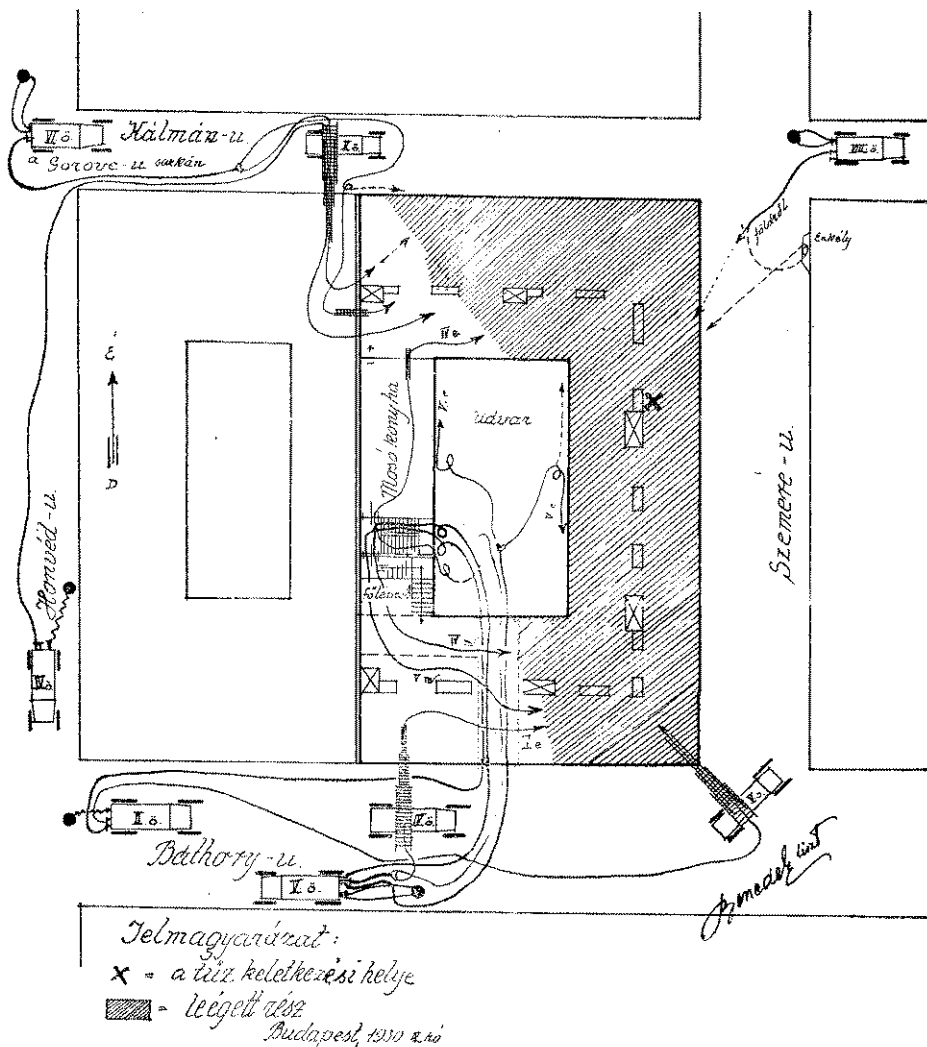
Egyébként attól a perctől fogva, hogy a tűzoltóság hatásos fecskendőszugarai megindultak, a tűz továbbterjedése megszűnt. A nagy lángok elnyomása után, mihamar a takarítási munkálatok megkezdhetők voltak. Dél tájban a tűzoltóság legnagyobb része bevonulhatott. A tűzoltóság utolsó emberei d. u. 1/26 órakor hagyták el a vész helyét. E tüzesetnél — órák közben — két tűzoltó könnyebb fokú sérülése fordult elő.

mi lehetett az oka annak, hogy abban a nagyméretű és tűzbiztos elválasztófalak nélküli hatalmas padlástérben dülő tüzet oly későn vették észre és csak akkor jelezté valaki, amikor az már ily nagy mértékben elfajult.

Pedig a jelenségnek adott esetben a magyarázata igen egyszerű.

Mindenekelőtt tudni való, hogy a főváros e tájékán, még nappal is aránylag igen kevés ember jár. A villamos vasút egy-egy kocsija is elég ritkán halad arra, melyek utasai a fedett kocsiból nem is láthatják, hogy mi történik e magas paloták padlása körül.

A lángbaborult tetejű épület körül közhivatalok és iskolák sorakoznak, a szemben levő bérpaloták pedig kevés lakójú urasági lakásokkal bírók,

A padlástérben a tetőgerendázaton és a lakók padlásait elrekesztő lécezetten kívül, faládák és öreg bútorok voltak felhalmozva, melyek élénken táplálták a tüzet. A tetőégés tartama alatt mindvégig szélesedő uralkodott.

A tűz keletkezési oka a tetőn dolgozó munkások gondatlansága volt.

E tűzvész alkalmából városszerte felmerült az a kérdés, hogy a délelőtti órákban, a székesfővárosnak legértékesebb palotákkal beépített e városnegyedében, miként történhetett meg az a jelenség, hogy e nagy kiterjedésű tetőtűz oly későn jutott a tűzoltóság tudomására, miszerint annak megérkezésekor a tető 60 méter hosszterjedelemben hatalmasan égett már.

Egyes napilapok egyfelől a tűzoltóságot hibáztatták a késedelmes megérkezéseért; másfelől nemcsak a főváros lakosságát, hanem a szakembereket

abban is figyelmeztetett arra, hogy mi történik a háztetőkön.

A kérdéses téli reggelen esőre hajló, ködös időjárás volt, amely alkalommal uralkodó nagy légnyomás, a lakóházak összes kéményeinek a füstjét lenyomva, a háztetőket elborította különösen ott, ahol közzénel erősebben fűtöttek.

Ilyen időjárás mellett ezen jelenséghez szokott járókelők, sőt a környező házak lakói is nem figyeltek arra, hogy a jelen tüzeset keletkezése és fejlődése folyamán, a palával fedett Szemere-utcai hosszú tető két sarkán levő tornyok nyílásaiból csapódott le a füst.

A nagy közönség, sőt gyakran a rendőrszemek is, tetőtűzet csak akkor jeleznek, hogyha a tető füstje mellett lángot is látnak, vagy legalább is szikrázást. Innen magyarázható azon jelenség is, hogy a szivaroklázó kéménytüzeknek tetőtűz

oly szembetűnő, mivel a megérkezett tűzörségek szerelése közben a Szemere-utcai hosszú tetőfront és az északi torony beomolva, az alatta lappangva égő tűz egyszerre oly hatalmas lángtengerré fajult. Ennek okát pedig a tűzoltószerek után siető bámész tömeg, megérteni képtelen volt.

Ily módon az a körülmény sem volt ismeretes a nagy közönség előtt, hogy az első tűzjelzés után 2 perc múlva a szomszédságban lévő V. ker. tűzörség már a vész helyén volt, a távolabbiak pedig 5—7 percen belül mind oda érkeztek.

A tűz keletkezési helye a Szemere-utcai padlás-tér északi része táján volt, amennyiben a Kálmán-utca sarkán levő torony mellett és azzal együtt omlott be a tető a leghamarább, pedig az bádoggal és palával volt fedve.

A tűznek e padlásszakaszban történt gyors végig terjedését többek közt siettetette azon körülmény is, hogy a padlás-térrel összefüggő két sarki nyitott torony, annak hosszában erős léghuzamot tartott fenn.

Végül oly értelmű feltevés is alakult ki, hogy a kigyulladt padlás-térben, akár az ott dolgozó munkások, akár a lakók valamelyike tűzveszélyes anyagot tartottak, illetve helyeztek el e helyen, ami a tető gyorsabb végigégését siettetette. Ily anyagoknak nyoma azonban az elhamvadt tetőgerendák közt, található nem volt.

Adott esetben egyébként e tűzbiztos határfalak nélküli tetőtűz eloltása szempontjából, a tűzoltóság szép eredményt ért el, mert a késői tűzjelzés ellenére is a tető egyharmad részét sikerült megmentenie.

A tűznél használt feeskendősugarak is, csak a szükségnek megfelelő ideig alkalmaztattak, amennyiben az épület vízkárt alig szenvedett; minthogy a legfelső emelet mennyezete csak a Kálmán-utcai oldal egyetlen lakásában ázott át.

Dr. Balogh Dezső.

RENDELETEK.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszternek a Magyar Országos Tűzoltó Szövetséghez intézett 20.807/1930. K. M. VIII. számú leirata a vármegyei törvényhatóságoknál alkalmazott vármegyei hivatásos tűzrendészeti felügyelők részére, köztisztviselői vasúti arcképes igazolvány kiszolgáltatása tárgyában.

Mult évi november hó 11-én kelt 1832/1929. sz. folyamodványára értesítem a Szövetséget, hogy egyidejűleg utasítottam a m. kir. államvasutak igazgatóságát, miszerint a köztisztviselői vasúti arcképes igazolványt az ezek kiállítására, illetőleg érvényesítésére vonatkozólag fennálló szabályok szigorú alkalmazása mellett, a vármegyei törvényhatóságoknál alkalmazott vármegyei hivatásos tűzrendészeti felügyelők részére kiszolgáltathassa.

Az arcképes igazolványok kiállítására, illetőleg érvényesítésére, valamint a térítmény lerovására és végül a családi pótlékban részesülő gyermekeknek a nyári idényre kiadható arcképes igazolványok kiszolgáltatására vonatkozólag az e tárgyban legutóbb mult évi november hó 9-én kelt az Igazgatósághoz, valamint az összes m. kir. miniszter urakhoz inté-

felelősen tájékoztatni sziveskedjék.

Budapest, 1930. évi február hó 12-én.

A miniszter helyett:

Tormay s. k.,
államtitkár.

A m. kir. minisztérium 1928. évi szeptember hó 11-én 4020. M. E. sz. a. kelt rendeletének kivonata.

Magyarország területén levő közforgalmú vasutak üzemszabálya a robbanás veszélyének kitétt tárgyak és gyulékony anyagok (XII. folytatás) fuvarozásának tárgyában.

(6) A 8. a) alatt megnevezett anyagok közül a használt tisztítógyapjút és a nem szárított tisztítórongyokat (tisztítókendőket) erősen összesajtolva jól elzárt, tartós, tömör tartályokba kell esomagolni.

(7) A 9. alatt megnevezett anyagokat, ha formákba vannak sajtoltva, tartós, tömör bádogtartályokba vagy tömör bádogbetéttel ellátott erős faládákba, ha pedig nincsenek formákba sajtoltva, akkor jól elzárt, erős, tömör tartályokba kell esomagolni.

(8) A 10. alatt megnevezett anyagokat jól elzárt tartós, tömör tartályokba kell esomagolni.

(9) A 11. alatt megnevezett anyagokat jól elzárt, tartós, tömör fémtartályokba kell esomagolni. Csomagolásra nincs szükség, ha a fuvarozás fődeles vaskoosiban vagy takaróponyvával ellátott vaskoosiban történik.

(10) A 13. alatt megnevezett anyagoknak üvegesövekbe kell beolvasztva lenniök, az üvegesöveket pedig kovafölddel vagy más hasonló alkalmas száraz, földszerű anyaggal kitöltött, forrasztott bádogdobozokba kell esomagolni.

(11) A cinkpornak (14) légmentesen elzárt, tartós fémtartályokba kell esomagolva lennie.

(12) A használt tisztítatlan élesztőzacskókat (15) biztosan elzárt tartályokba kell esomagolni.

(13) A használt gáztisztítóanyagot (16), ha nem tömör bádogtartályokba van esomagolva, csak vaskoosokban szabad fuvarozni. Ha ezek a kocsik nincsenek szorosan záródó vasfödelekkel ellátva, akkor a rakományt olyan ponyvakkal kell teljesen befödni, amelyek akként vannak felítve, hogy lánggal való közvetlen érintkezés esetén sem gyulladnak meg. A berakásról és kirakásról a feladónak és az átvéőnek kell gondoskodnia; a takaróponyvákat a vasút kívánságára szintén a feladónak kell adnia.

(14) A műselyemgyártásra szolgáló nitrocellulózafonalaknak (17) légmentesen elzárt fém- vagy fatartályokba kell esomagolva lenniök; ez utóbbi esetben a fatartályokban a tartályok mozgatása által könnyen észrevehető mennyiségű víznek kell lenni. Ha a fonalak bádogtartályokba vannak esomagolva, akkor elegendő, ha minden egyes orsó nedves szövetbe van csavarva. Ebben az esetben a feladónak a fuvarlevélben ki kell nyilatkoztatnia, hogy ez a felvétel teljesítve van.

(15) Az 1—4. alatt megnevezett anyagokat tartalmazó minden egyes küldeménydarabon vörös alapra nyomtatott „Tűzveszélyes” olvasható feliratnak kell lennie.

(Folytatása következik.)

Pest-Pilis-Solt-Kiskún vármegye alispánjának valamennyi járás főszolgabírájához, megyei város polgármesteréhez, község elöljáróságához, a vármegyei és járási tűzrendészeti felügyelőkhez intézett 13.802—1930. kig. sz. rendelete — a vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet életbelépése tárgyában

Tudomásulvétel és további megfelelő eljárás végett közlöm, hogy az 1930. évi 19. kgy. sz. új vármegyei tűzrendészeti szabályrendeletet a belügyminiszter úr a f. évi 121.745. sz. rendeletével meg erősítette s így ezen szabályrendelet annak 58. szakasza értelmében f. évi március hó 22-én életbe lép.

Felhívom a megyei városok polgármestereit, Nagykőrös város kivételével, hogy a szabályrendelet 2. §-a értelmében eljárva, tűzrendészeti szabályrendeletüket 6 hónap alatt alkossák meg, illetve a már meglévő szabályrendeletüket ezen idő alatt dolgozzák át és jóváhagyás végett terjesszék fel.

A most hivatkozott szabályrendelet-szakasz rendelkezései értelmében a községeket szabályrendelet-mintával el fogom látni.

Felhívom még a figyelmüket arra, hogy a most életbelépő vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet nem tartalmaz oly rendelkezést, hogy a városok és községek a tűzrendészeti felügyeleti kiadások fedezése céljából az egyenes állami adó egytized százalékát a vármegyei tűzoltószövetség részére befizetni kötelesek, ennél fogva ezen eddig fizetett, az állami adók egytized $\frac{1}{10}$ -os összegű hozzájárulást a városoknak és a községeknek már a f. évben sem kell befizetniük.

Budapest, 1930. február 24.

Dr. Erdélyi, alispán.

Szövetségi ügyek.

Komárom- és Esztergom-vármegyei Tűzoltó-Szövetség
Elnökségétől.

10—1930.

Valamennyi tűzoltóság parancsnokságának!

Értesítjük, hogy választmányunk 1929. évi november hó 7-én tartott ülésén hozott határozata értelmében az idei *június hó 22-én* Büttön meg tartandó közgyűléssel kapcsolatosan: szövetségi versenyt rendezünk a következő sorrend szerint:

I. Kezdő csapatok részére: 1. Süllyesztett medencéjű szívó-nyomó szerkezettű egységes kocsifeeszkendő iskolaszerelése, két szívó- és két nyomótömlő tekeréssel. A szerelésben résztvesz: 1 vezénylő és 5 szerelő. A nyomólegénység (6—8 ember) felvonul.

2. Támadási gyakorlat, az elnökség által megállapított és a helyszínen írásban átadott feladat megoldása. Rendelkezésre áll a fentemlített kocsifeeszkendő, 4 szívótömlő, 4 nyomótömlő tekerésekben és 3 darab dugólétra. Résztvehet: 1 vezénylő, 9 szerelő és 5 mászó.

II. Haladó csapatok részére: 1. Négykerekű billenő mozdonyfeeszkendő, vagy a kezdőcsapatoknál leírt kocsifeeszkendő gyors szerelése 4 szívó- és 4 nyomótömlővel, mely utóbbiak kétkerekű tömlőmotollal vannak elhelyezve. A szerelésben résztvesz: 1 vezénylő, 1 felügyelő altiszt, 9 szerelő. A nyomólegénység (6—8 ember) felvonul. A csapatok e két fajta feeszkendő közül tetszés szerint választhatnak.

oldása. Rendelkezésre áll: Egy egységes négykerekű billenő mozdonyfeeszkendő, vagy a fentemlített kocsifeeszkendő kétkerekű tömlőmotollal, 1 sugárosztó és szívótömlővel, megfelelő támasztólétrák és egyéb felszerelésekkel. A szerelésben résztvehet egy 25 főből álló teljes tűzoltócsapat.

III. Vezénylő tiszték részére: Az elnökség által megállapított és a helyszínen közölt „Támadási feladatoknak” megoldása elméletben (csapat nélkül). Ezen versenyben résztvesz az I. és II. alatt kiírt versenyben résztvevő minden csapat vezénylő tisztje. Ezen versenyszám egyéb föltételeit és módjait a helyszínen közöljük.

IV. Levente csapatok részére: 1. Az I. alatt leírt kocsifeeszkendő iskola- és gyors szerelése két szívó- és nyomótömlő tekeréssel. A szerelésben résztvesz: 1 vezénylő és 5 szerelő. A nyomólegénység (6—8 ember) felvonul.

2. Ugyanczen feeszkendő iskola- és gyors szerelése 4 szívó- és 4 nyomótömlő tekeréssel. A szerelésben résztvesz: 1 vezénylő, 1 felügyelő altiszt és 9 szerelő. Nyomólegénység nem vonul fel.

Versenyfeltételek. Versenyre Komárom- és Esztergom-vármegye területén létező minden tűzoltóság jelentkezhetik. A versenyben résztvenni szándékozó testületek tartoznak 10 pengő nevezési díjat fizetni, mely a jelentkezéssel egyidejűleg küldendő be az elnökségnek.

Jelentkezni (László István vm. tűzrendészeti felügyelőnél, Esztergom, Városház) 1930. évi május hó 15-ig írásban lehet a nevezési díj beküldésével.

Versenyre való kiállítás alkalmával köteles a vezénylő a versenyben résztvevő tűzoltók névsorát, ezek beosztásának és rangjelzésének megjelölésével a zsűri elnökének átadni.

A szerelési eljárásról névbe az Országos Tűzoltó-Szövetség egységes gyakorlati szabályzatában foglalt előírás mérvadó; a versenyzők mindenben ahhoz kötelesek alkalmazkodni! Minden attól való eltérés: hiba.

Úgy a szerelés, mint a visszaszerelésnél minden egyes teendő a legnagyobb pontossággal hajtható végre. A szerelést befejezettek akkor tekintjük, ha az összes szerelők munkájukat befejezték s a vezénylő kéthangú jelzővel a „vizet” jelet megadta.

A visszaszerelés csak a zsűri utasítására vehető kezdetét s akkor tekintjük befejezettek, midőn a szerelők a szakaszban kiindulási állásukat újra elfoglalták.

A versenyek a testületekkel külön-külön fognak megtartatni. A sorrend sorshúzás útján lesz eldöntve.

Támadási versenyeknél az írásban kapott feladat megoldását az átvételt követő öt perc alatt meg kell kezdeni, tehát a támadásra a vezénylőnek ez idő alatt a parancsot ki kell adni.

A vezénylők utasításait érthetően hangos szóval adják meg. A legénységnek utasítás nélkül semmit sem szabad tenni. Jelzéseknél az előírt sípjelkeket használják. A vezénylő utasításain kívül más szónak elhangzania nem szabad.

A versenyzők egyruhában, személyi felszereléssel, sisakban tartoznak megjelenni.

Azon testület, mely a folyó évi tagdíjat nem fizette meg, továbbá, amelynek tagjai a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség segélyező pénztáránál biztosítva nincsenek, a versenyben nem vehetnek részt.

Minden egyes versenyszorozatra külön díj állapítatik meg, mely elismerő okmány kíséretében

nyernek, a zsüri javaslatára a versenyesen való részvételtől igazolványt, esetleg elismerő díszoklevelet kaphatnak.

Egyebekben a netáni érdeklődők kérdéseire a vármegyei szövetség elnöksége is készséggel nyújt felvilágosítást és útbaigazítást.

A közgyűlésre szóló meghívó, tárgysorozat kapcsán, külön fog megküldetni minden egyes tagtestületnek.

Esztergom, 1930. évi február hó 15-én.

Reviczky Elemér

az Orsz. Szövetség választmányi tagja,
ügyvezető elnök,

László István

vármegyei tűzrendészeti felügyelő,
az Orsz. Szövetség elnökségi előadója.

Fontos! Hogy a félárú vasúti kedvezményre jogosító igazolványokat idejében beszerezhessük és szétküldhessük, kérjük *május 15-ig* a versenyre való jelentkezéssel egyidejűleg bejelenteni, hogy hány személyre mely állomásról igényel Cím ilyen igazolványt! A kiállítási díj személyenként 30 fillér, mely a jelentkezéssel együtt beküldendő! Akik igényüket ezen határidőig nem jelentik be, azokat úgy tekintjük, hogy ily kedvezményt nem kívánnak!

A bécsi vásár tűzoltó-cikkeiről.

(Levél a szerkesztőhöz.)

Bécs, 1930. március.

Fürkésző szemmel kutatok az idej vásáron is a tűzoltókészülékek és felszerelések között s bár feltűnően sok cég vett részt a kiállításon, nagyobb újdonságot, különösen szenzációt keltőt nem találtam.

Mindezek ellenére szükségesnek tartom megemlíteni, hogy feltűnően terjesztik a gumival impregnált nyomótömlőket és nincs olyan szer, melyen egy-két tekeres ne volna elhelyezve.

A kiállított tűzoltó-autó- és egyéb szerekre vonatkozólag közölhetem, hogy főleg a kis típusú automobilszereket mutatják be — egyet kivéve. Ez a nagyobb szer pedig túl van zsúfolva mindenféle eszközzel — hogy mást ne említsek — egymásra van helyezve a létrtartón egy kihúzó — egy gráci és két horoglétra . . . Továbbá furesának találok azt is, hogy a legénységi ülőhelyek nem hosszirányban, hanem keresztben, a menetiránnyal szemközt, vagy háttal vannak elhelyezve és mindössze 3—4 ember részére szolgálnak ülőhelyül.

Természetesen a „kézikészülék”-gyárak nagy számban vannak képviselve.

Itt találjuk pl. a „Stankö-Perkeo” fülkét haboltó-készülékeivel, közte kerékpárkerekekre szerelt iker Stankö-készülékkel.

A „Minimax”-gyár az ismert kézikészülékeken kívül két darab új hordozható nagy haboltó-készüléket mutat be. Ez az új típus tankhajók, petróleum- és vegyszeti gyárak részére készült és teljesítménye 10 perc alatt 40 köbméter hab; ára 5000 schilling.

Egy másik fülkében a „Manus” nevű haboltó-készüléket mutatják be, de ez is hasonlít a Perkeóhoz és habbal olt.

Érdekes, hogy a sok kézikészülék után most több gyár — a tömegfogyasztásra számítva — az

léc, mely a autó motorházában, a porlasztó közelében nyer elhelyezést. Ennek biztosítéka egy könnyen olvadó fémből áll, mely a hőségtől elolvad és a harangban lévő por a motorra, illetve a porlasztóra zuhan. Ára 130 schilling.

A másik a francia gyártmányú „Assuro”, melynek gránát formája van; kupakja celluloidból készült, s egy, a porlasztóból kiesapó lángtól elég a kupak és a gránát portartalma rázuhán a porlasztóra.

A bécsi vásár tűzoltói érdeklő cikkeinek sorozata ezzel ki is merült. Újdonságot e szerint alig lehetett látni.

Bajtársi üdvözléssel:

Kotsis Rezső,
alparancsnok.

H I R E K

Királyi díszérem. A belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén 25 éven át teljesített érdemes tevékenység jutalmazására alapított díszéremet újabban a következőknek adományozta: *Schneider Géza* parancsnok, *Bors József* titkár, *Ambuch Jakab*, *Luxemburger Mihály* és *Tessényi Pál* őrparancsnokok (Paks önk.).

A m. kir. állami vas-, acél- és gépgyárak igazgatósága f. évi február hó 21-én d. e. 11 órakor a gyár sporttelepén a Szilvay-féle nagy poroltószerelevénnyel száraz oltást mutatott be. Ugyanazon nap este 6 órakor pedig a Magyar Mérnök- és Építész Egylet nagy előadótermében *Nagy Sándor* orsz. tűzoltószövetségi főtitkár, a magyar mérnök- és építész egylet tagja, a mérnökök és építészek, továbbá a magyar biztosítástudományi társulat tagjai részére „*A modern szárazoltás előnyei a vízoltással szemben*” és „*A két tűzoltási elv összehasonlítása elméleti és gyakorlati szempontból*” címen vetített képek és filmek bemutatásával előadást tartott, melyet a nagyszámban megjelent érdeklődők élénk figyelemmel hallgattak végig.

Kerületi tűzoltótanfolyam Debrecenben. Debrecen sz. kir. város hivatásos tűzoltófőparancsnoksága ez évben is június hó 23-tól július hó 6-ig kerületi tűzoltótanfolyamot rendez. A tanfolyam díja fejenként 100 pengő, melyben a teljes ellátás és a tankönyvek ára is benne foglaltatik. A tanfolyamra csak korlátozott számban vétetnek fel hallgatók, minthogy a tanfolyam parancsnoksága nem a hallgatók nagy számára, hanem azok teljes kiképzésére fekteti a fősúlyt. A tanfolyamra május hó 15-ig lehet jelentkezni. Tekintve Debrecen sz. kir. város hivatásos tűzoltófőparancsnoksága által az 1928. és 1929. években rendezett kerületi tanfolyamok nagy sikerét, biztosra vehető, hogy a hallgatók alapos kiképzése tekintetében ez a tanfolyam sem fog elmaradni a többiektől.

Komárom és Esztergom közigazgatásilag egyelőre egyesített vármegye alispánja f. évi április hó 13—16-ig Felsőgalla községben járási tűzoltótanfolyam tartását rendelte el, amelyen Felsőgalla, Keeskéd, Környe, Oroszlány, Tarján, Várgesztes, Vértessomló, Vértesszőlős és Vértestolna községek, a községi pénztár terhére egy-egy községből legkevesebb 2—2 és legfeljebb 4—4 katonaviselt értelmes egyént tartoznak kiküldeni. A tan-

folyam-előadók és hallgatók elszállásolásáról, étkezéséről, tanterem, gyakorlótér és megfelelő tűzoltószerekről Felsőgalla község előjárósága gondoskodik. Az alispán a tanfolyam felügyelőjéül *Trojko Béla* főszolgabíró, parancsnokául *László István* vármegyei, előadóul *Berenz György* és *Tüesch Alfréd* járási tűzrendészeti felügyelőket nevezte ki. A résztvevők a tanfolyam parancsnokánál f. évi április hó 13-án reggel 7 órakor Felsőgalla község jegyzői hivatalában kötelesek jelentkezni. A tanfolyamot záróvizsga fejezi be. A vizsgálóbizottság elnöke a tanfolyam felügyelője, tagjai a tanfolyam parancsnoka és előadói. A záróvizsga elméleti és gyakorlati részből áll s a sikerrel vizsgázott hallgatók bizonyítványt kapnak. Jelentkezési határidő: 1930. évi március 25.

Vasvármegye törvényhatósági bizottsága f. évi február hó 17-én tartott közgyűlésén a vármegye alispánjának javaslatára a vármegyei tűzrendészeti felügyelői állás rendszeresítését határozattá emelte. A vármegyei tűzrendészeti felügyelői állás szervezésével kapcsolatban kimondotta, hogy erre esakis főiskolai végzettséggel bíró oly egyén választható meg, aki a 254.300—1928. B. M. számú rendeletben meghatározott tűzoltótisztai képzéssel bír. Ezen állást betöltő köteles évente 120 napon át külszolgálatot is teljesíteni. A vármegyei tűzrendészeti felügyelő szolgálatát a IX. f. osztályban kezdi. Az itt eltöltött 9 év után a VIII. és újabb 9 év után a VII. f. osztályba léptethető elő. Az 1929. évi XXX. t. c. 69. §-ának 14. bekezdése — a személyi pótlékok ügyében — a vármegyei tűzrendészeti felügyelőre is vonatkozik. A vármegyei tűzrendészeti felügyelőjét a vármegye törvényhatósági bizottsága választja. A törvényhatósági bizottság egyben *Kiss Emil dr. tb.* vármegyei főjegyző, eddigi várm. tűzr. felügyelőt — szerzett jogainak épségben tartásával — tekintettel eddigi buzgó és eredményes működésére — a vármegyei tűzrendészeti felügyelői állásában megerősítette, illetve véglegesítette és kimondotta, hogy az állásnak választás útján való betöltése csak az ő utódjánál fog kezdődni. A törvényhatósági bizottság ehhez képest a vármegyei tűzrendészeti felügyelői állás szervezéséről szabályrendeletet is alkotott.

Borsod vármegye vezetősége a vármegyei tűzrendészetének fejlesztése érdekében nagymérvű tevékenységet fejt ki. Ez új év folyamán 112 községet tűzoltószerekkel fog ellátni, melyeket 5 évi lefizetésre a Teudloff-Dittrich cég szállít a községeknek. Elképzelhetetlen nagy haladás az ott, ahol eddig a tűzoltószerek hiánya miatt alig volt meg a lehetősége a rendszeres tűzoltásnak. Gömör és Kishont vármegyék községei ugyancsak tűzoltószerekkel való ellátásban részesülnek, melynek munkálatait a vármegye a belügyminisztériumban jóváhagyott feltételek alapján központilag intézi.

Veszélyes raktártűz Budapesten. F. évi február hó 1-én délután fél 2 órakor a Thalmayer és Seiz nagydrogéria cég V. ker., Zrínyi-utca 3. sz. alatt lévő telepén, az udvar jobboldali hátsó épület-szárnyában elhelyezett vegyszer-raktárhelyiségében, közvetlen a benzinkamra mellett, az egyik 50 literes füstölő salétromsavval töltött üveggalton dugóját az abban fejlődött gőzök feszítő ereje kinyomta és feldobta, amire a visszaeső súlyos üvegdarab az edényt eltörte. A kiömlő salétromsav az üvegedény szalmaburkolatát és gyékénykosarát meggyújtotta (nitrálta) és az így keletkezett tűz a mellette lévő 7 drb másik marósavakkal töltött üveggalton gyékényfoglalatra áterjedt, mire az azokban lévő edényeket is megrensztyve tartalmuk

kört idéztek elő. Az égés következtében ammóniák, sósav és más vegyi folyadékokkal töltött üveggaltonok tartalma is kifolyt. A tűz kitörése időszakában az ott foglalatostudó munkások „Total” készülékekkel igyekeztek elnyomni a tüzet. De megfelelő légzőkészülék hiányában a veszélyes légkörű helyiségbe hatolni képtelenek voltak. A tűzjelzés után a vész helyére a kp. tiszti autó, a Szilvay-féle poroltógép, a IV. és V. ker. tűzország vonult ki. A tűzoltóság a száraz poroltót szerelve, Dréger és König-féle füstkészülékek védelme mellett, az égő helyiségbe hatolt és körülbelül 200 kg. por belövellésével a tüzet néhány pere alatt eloltotta. A tűzoltóság által behordott homok a kiömlő maró folyadékot felitta, miáltal annak további szétfolyása megsűnt. A tűz egyébként oltási kár nélkül oltatott el. Ugyanezen tüzeset vízsugarak beavatkozásával károsabb eredménnyel végződött volna, mert a raktáron volt angol sósav jelenléte miatt a robbanás veszélye is fennforgott. Az egyik poleon többek közt a savtartalmú üvegek közé állítva, egy 30 liter tartalmú benzines üveg is helyet foglalt. A száraz poroltógépen kívül a ker. tűzországok által használt 3 Total készülék is működésben állott. A tűzoltás és takarítás közben baleset nem fordult elő.

A zalaegerszegi mozgóképszínház tűzrendészeti ügyében a m. kir. belügyminiszter Zala vármegye alispánjának másodfokú véghatározatát, mint jogszabályba ütköző döntést megsemmisítette és új véghatározat hozatalát rendelte el. Zalaegerszeg m. város polgármestere ugyanis az ottani mozgófényképszínház tulajdonosát arra kötelezte, hogy a vm. tűzrendészeti felügyelő által kifogásolt rendellenességeket 30 nap alatt orvosolja és a karzati különbejáró kérdését is ez idő alatt oldja meg. Alispán ezt a véghatározatot abból az okból semmisítette meg, hogy az 1919. évi 90.089. B. M. sz. rendelet 3. §-a szerint a mozgóképszínházakban a tűzbiztonsági szempontokból szükséges óvintézkedések elrendelése nem a polgármester, hanem a m. kir. államrendőrség hatáskörébe tartozik. A belügyminiszteri véghatározat ezzel szemben a mozgófényképszínházakban a tűzvesz megelőzése érdekében szükséges intézkedések megtételét az 1925. évi 230.000. B. M. rendelet 20. §-a értelmében a tűzrendészeti hatóságoknak, megyei városokban a polgármester hatáskörébe tartozónak mondotta ki. Az 1919. évi 90.089. B. M. sz. rendelet 3. §-ának a) pontja ugyan a mozgófénykép-előadások engedélyezésével együtt az ott tűzbiztonsági szempontból szükséges óvintézkedések elrendelésének jogát is az államrendőrség hatáskörébe utalta, ez a jogkör azonban a tűzrendészeti hatóságoknak az 1925. évi 230.000. B. M. sz. rendeletben egységesen történt megállapítása után az állami rendőrséget csak annyiban illeti meg, hogy a játszási engedélyben — ott is azonban mindig a tűzrendészeti szakértő javaslata alapján — a tűzrendészeti szempontból szükséges kikötéseket is megteszi és azok megtartását ellenőrzi. A tűzrendészeti hatóságok nem lépik tehát túl törvényes hatáskörüket, ha a mozgófényképszínházakban szakértőkkel időszakos vizsgálatokat tartanak és a talált hiányok pótlása felől is intézkednek.

Új tűzoltótestületek a pomázi járásban. A pomázi járás új tűzrendészeti felügyelője, *Dósa István* szolgálatba lépése után ambícióval fogott hozzá ahhoz, hogy az alvó tűzoltótestületeket életrekeltsse s ahol tűzoltóság nincs, ott új testületet szervezzen. Az 1929. évben a következő helyeken szervezte meg az új tűzoltóságokat:

istván jegyző. A csapat ügye netem kerestem. Dósa István jár. si felügyelő képezte ki. A csapat ünnepélyes keretek között tartotta meg vizsgagyakorlatát és ugyanakkor jól sikerült háziversenyt is rendezett.

2. Nagykovácsiban május havában alakult meg a községi tűzoltótestület, melynek elnöke Lázár Gyula főjegyző, paranesnoka pedig Kaltwasser József községi jegyző lett. Ezen csapat kiképzését szintén Dósa felügyelő eszközölte.

3. „Uwag” Szövögyárban Pomázon a régi testület feloszlata után 16 főből Pataky Kálmán sz. k. v. hadnagy tűzoltóparanesnok lelkes vezetésével új testület alakult, amelyet szintén Dósa felügyelő képezett ki és jól sikerült vizsga-ünnepély keretében adta át ezen új testületet a gyárigazgatóság-nak.

4. Nagybátony-Ujlaki Iparművek esillaghegyi tégl- és palagyárában május havában 13 főből álló gyári tűzoltóság alakult, amely Dósa felügyelő irányítása mellett lelkesen működik.

5. Ürom községben vitéz Schuhbauer főjegyző agilis szervezésében október havában új tűzoltótestület alakult, melynek kiképzése folyamatban van.

6. Budapestvidéki Gőztéglagyár békásmegyeri gyárában 10 tagból álló gyári testület alakult augusztus havában.

7. Több községben, ú. m. Visegrádon, Szent-istván-telepen, Solymáron, Pilisborosjenón, Neuschloss téglagyárban és a Salzmann szövögyárban új tűzoltótestületek szervezése folyamatban van.

A folyó évben, 1930 május havában a járás székhelyén, Pomázon nagyszabású verseny fog tartatni, melynek előmunkálatai rövidesen megkezdődnek. A tél folyamán Dósa felügyelő a paranesnokok részére továbbképző-tanfolyamot szándékozik rendezni.

A budakalászi tűzoltótestület február hó 8-án Koller János paranesnok és Mollár Lajos alparanesnok vezetése mellett a népházban a „Tűzoltó” című vígjátékot szép sikerrel adta elő. Előadás után a Mirk-féle vendéglő nagytermében tánemulatság volt. A jól sikerült hál mintegy 100 pengő tiszta hasznot hozott, amelyet a tűzoltók felszereléseinek kiegészítésére szolgál.

A Mercur Műszaki és Vegyipari Részvénytársaság lapunk ez év 1-ső számában hirdett pályázatának határidejét 1930. évi május hó 15-ig meghosszabbította.

Pest-Pilis-Solt-Kiskún vármegye alispánja.

13.802—1930. kig. szám.

PÁLYÁZATI HIRDETMEŒNY.

A Törvényhatósági Bizottság 82.790—1929. kig./19—1930. kgy. számú véghatározatával alkotott és a belügyminiszter úr 121.745. számú rendeletével jóváhagyott vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet 56. §-ában szervezett 2 ((kettő) vármegyei tűzrendészeti felügyelői állásra pályázatot hirdetek.

Minősítési kellékek és az 1925. évi 230.000. B. M. számú rendelet 14. §-ában előírt hivatásos tűzoltótestületi állásra vonatkozólag előírt képesítés és feltételek. A 36. életévüket betöltötték a vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet 56. §-a értelmében ezen állásra ki nem vehetők.

Pályázó a vármegyei főorvos részéről kiállított igazolvánnyal bizonyítani tartozik azt, hogy testi fogyatkozásban nem szenved és oly egészségi állapotban van, hogy az állandó kiszállásokat, helyszíni vizsgálatokat ellátni képes.

1929. évi 230.000. B. M. számú rendelet az irányadók. A pályázati kérvényt a vármegyei főispán úrhoz címzendő és benyújtási határideje folyó évi március hó 28. napja.

A vármegyei tűzrendészeti felügyelők hivatalos eljárásban kötelesek az előírt egyenruhát viselni. Egyik vármegyei tűzrendészeti felügyelőnek állomáshelyét Budapesten kívül fogom megállapítani.

Felhívom mindazokat, akik ezen állásra pályázni óhajtanak, hogy pályázati kérvényüket, születési, erkölcsi és illetőségi bizonyítványukat, valamint a vármegyei főorvos által kiállított bizonyítványt fenti határidőre hivatalomnál adják be.

Az állásokat kinevezés útján a főispán úr tölti be.

Budapest, 1930 február 26.

Dr. Erdélyi, alispán.

Nógrád és Hont közigazgatásilag egyelőre egyesített vármegyék alispánjától.

4305—1930. szám.

Tárgy: Balassagyarmaton megtartandó ker. tűzoltói tanfolyamra való jelentkezés.

HIRDETMEŒNY.

Az 1928. évi 254.300. B. M. rendelet alapján, Balassagyarmaton 1930 április 1-én, a belügyminiszter úrnak tett előzetes bejelentés után, ker. tűzoltói tanfolyamot tartok. A tanfolyam tartama két hét, élelmezés, elhelyezés biztosítva lesz.

A jelentkezésre a határidőt március hó 15-ig állapítom meg azzal, hogy a később érkező jelentkezéseket el nem fogadom. A felvehető legmagasabb számát 45-ben állapítom meg. Felhívom a járási főszolgabíró és polgármester urakat, hogy jelen hirdetményt a legszélesebb körben tegyék közhírré, a nagyobb vállalatok igazgatóságát kérjék fel a jelentkezők kijelölésére, a községek előjáróságait utasítsák az alkalmas egyének által benyújtandó jelentkezési kérvények beadására.

A kérvényhez a jelentkezőnek csatolnia kell:

1. a születési anyakönyvi kivonatát,
2. a rendőrhatalósági erkölcsi bizonyítványt,
3. hatósági orvosi igazolványt,
4. iskolai bizonyítványt.

Balassagyarmat, 1930. évi február hó 19-én.

Alispán helyett:

Csonka s. k.,
vm. főjegyző.

Felelős szerkesztő: Dr. Balogh Dezső főorvos, budapesti önk. paranesnok.

Felelős kiadó: Keresztes János, az orsz. szöv. titkára.

Lapkiadó-bizottság: Breuer Szilárd, Keresztes János, Köhler István vál. tag. Mátrai Antal vál. tag.

Munkatársak: Gróf Széchenyi Viktor orsz. szöv. elnök, Breuer Szilárd főparanesnok (Budapest), orsz. szöv. al-elnök, Dr. Aujesky László, a m. kir. orsz. Meteor. Int. adjunctusa, Benedek Mihály fővárosi látatásos tiszt, Dittrich József gépészmérnök, orsz. szöv. eln. előadó, fővárosi hivatalos főtiszt, Erdély Ernő főpar. (Győr), orsz. szöv. eln. előadó, Falussy Károly Máv. tűzr. felügyelő, orsz. szöv. titkár, Kállay Imre, Dr. Kathona Mihály par. (Kiskunhalas), Kotsis Rezső alpar. (Csepel, lőszergyár), Nagy Sándor orsz. szöv. főtítká, Papp Ferenc hiv. főpar. (Szeged), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Rencsik Jenő hiv. főpar. (Debrecen), orsz. szöv. eln. előadó, Rehák Tamás hiv. par. (Debrecen), Rosta Géza par. (Csepel, lőszergyár), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Szálly Lajos vegyész-mérnök, budapesti önk. szak.-par., Teóhár Ernő m. kir. pénzügyi titkár, budapesti önk. titkár, Teasdale Ottó fív. hiv. főtiszt, Vágó Zoltán budapesti önk. szak.-par., Vida Pál várm. szöv. titkár (Székesfehérvár), orsz. szöv. eln. előadó.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez beküldendő **PÉNZÖSSZEGEKET** szíveskedjék csekkszámaink szerint elosztva a következő számokra befizetni: „Tűzrendészeti Közlöny” előfizetése és hirdetések 57.454, Segélyzőpénztári tagsági díjak 57.453, Orsz. Szöv. tagdíjak, szolgálati érmek, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés 23.297. A csekklap hátuljára közlemények is írhatók, de ezen esetben 8 filléres postabélyeg ragasztandó fel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnél (Budapest, VII., Rákóczi-út 33. szám) a következő szakkönyvek, szabályzatok, belügyminiszeri rendeletek, tűzoltói vonatkozású színművek, könyvek és nyomtatványok rendelhetők meg. A megrendelés alkalmával a megrendelték ára a 23.297. sz. csekk-számlára előre befizetendő. Elnökségi ülés határozata alapján utánvétellel semmit sem küldhetünk. **SZAKKÖNYVEK:** A „Tűzrendészet” II—VII. füzet, ára 5.50 P. Ezen füzetek egyenként is kaphatók. Az I. sz. füzet a „Tűzoltóságok szervezése és felszerelése” elfogyott, az új kiadás most van átdolgozás alatt. II. füzet, Markusovszky Béla: Megelőző Tűzrendészet, ára 1.— P. III. füzet Breuer Szilárd: „A tűzoltás szabályai” (Taktika), ára 1.— P. IV. füzet, Apáthi Vilmos: Tűzjelzés, ára 1.— P. V. füzet, Dr. Balogh Dezső: Első segélynyújtás baleseteknél, ára 1.— P. VI. füzet, Erdély Ernő: Vízszerzés, ára 1.— P. VII. füzet, Köhler István: A fecskendő és tartozékai és Erdély Ernő: A tűzoltószerkek kipróbálása, gondozása és működési zavarai, ára 1.— P. Papp Ferenc: Tűzrendészeti Közigazgatás Kézikönyve, ára 20.— P. Papp Ferenc: Külföldi tűzoltóságokról, ára 1.60 P. Teasdale Ottó: A tűzoltás és robbanás veszélye, ára 10.— P. **SZABÁLYZATOK:** Tűzoltó gyakorlati szabályzat, ára 2.— P. A tűzoltógyakorlati szabályzat kivonata, ára —.30 P. Tűzoltóverseny gyakorlati szabályzata ára —.50 P. Szolgálati szabályzat, ára 1.20 P. Egyenruházati és rangjelezési szabályzat, színes ábrákkal, ára 4.— P. Éremszabályzat, ára —.60 P. **BELÜGYMINISZTERI RENDELETEK:** 230.000/1925. B. M. sz. Tűzrendészeti kormányrendelet, ára —.40 P.; 254.300/1928. B. M. kormányrendelet a tűzoltó-tanfolyamokról, ára —.40 P. **SZÍN-MŰ:** Techlár Ernő: Credo...! színmű, ára 2.— P. **KÖNYV:** Ortutay József: Néhai József főherceg élete, ára 3.— P. **NYOMTATVÁNYOK:** Alapszabály nyomtatvány önkéntes tűzoltótestületek részére, ára darabonként —.40 P. Díszokmány-ürlap, ára 2.— P. Osztályozási lap tűzoltóversenyekhez, ára darabonként —.02 P.

Minden gondos parancsnokság, illetve községi elöljáróság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség **SEGÉLYZŐPÉNZTÁRÁBA**, mely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj ellenében minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az összeg a névsor kapcsán az 57453. sz. postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnal bejelentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton igazolandó. A segélyösszegegen felül más költségek nem téríttetnek meg. Évközi létszámváltozás a befizetett létszámon belül díjtalanul jelenthető.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség **SZOLGÁLATI ÉRMEINEK** árai a következők: V. éves 2.—; X. éves 3.—; XV. éves 6.—; XX. éves 7.—; XXV. éves 11.—; XXX. éves 12.—; XXXV. éves 15.—; XL. éves 16.—; szalag —.70; igazolványlap —.30 pengő. Az érmek ára és a netáni tagdíjhátralék a szabályszerinti névkimutatás kapcsán, a 23297. számú postacsekk útján, előre küldendő be.

KÖHLER ISTVÁN

fecskendő-, szivattyu- és tűzoltófelszerelések gyára

Budapest, X. Korponai-utca 21.

Gyárt: modern motoros, turbinás és dugattyús tűzoltó fecskendőket, tűzoltószereket, felszereléseket és stabil szivattyu-telepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

Mátrai Antal és Társa R.-T. Budapest

VI., Teréz-körút 33 ♦ 30 éve fennálló tűzoltószergyára

GYÁRT: kézi- és motorfecskendőket, mindenféle létrákat, motollákat, vízfordó és öntöző lajtákat, szerkocsikat. Mindennemű tűzoltófelszerelési cikkek raktárról kaphatók. :: Sürgőnyim: 22-36 MÁTRAI :: Telefon T. 222-26

Büchler és Rausnitz, V., Vádor-utca 19

Polgári és katonai szabók • Finom fehérneműek • A székesfővárosi tűzoltó-tisztikar szállítója • Telefon T. 231—83
Csak tisztí egyenruhákat készít önk. és hiv. tűzoltóosztályok részére.

110-féle tűzrendészeti nyomtatványról

részletes árjegyzéket kívánatra készséggel küld az

Egri Nyomda Részvénytársaság, Eger

Mintagyűjteményünket megtekintés végett szívesen megküldjük.

„TOTAL”
a tűzoltókészülékek királya!

folyékony szénsavval működik és száraz porral olt és ezért télen nem fagy be, nyáron nem párolog el; sikeresen olt mindentéle tüzet, tehát a veszélyes folyékony anyagok, mint: benzín, szesz, éther, petrolium, olaj, kátrány égését, továbbá a karbid és a villamos tüzeket, utóbbit is teljesen veszélytelenül. Kimerítő ismertetéssel készséggel szolgál a magyarországi lerakat:

Ligeti és Biró, Budapest, V., Vágsház-u. 5. Tel.: T. 277-89

HEDAG
A LEGTÖKÉLETESEBB KÉZI TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK.

MINDEN TÜZET, IGY VILAMOS TÜZKET IS VESZÉLY NÉLKÜL OLT. OLTÁSI KÁRT NEM OKOZ, AZ EMBERI SZEVEZETRE NEM ÁRTalmas, ABSZOLUT FAGYÁLLÓ

MAGYAR GYÁRTMÁNY.
GYÁRTÁSIHELY: VADÁSZTÖLTÉNY, GYŰTACS ÉS FÉMÁRUGYÁR R. T., BUDAPEST

EGYEDÁRUSÍTÓ: **KROPSCH GÜNTHER**, BUDAPEST VIII SCITOVSKY TÉR 2. TELEFON: JÓZSEF 406-39

Teudloff-Dittrich
Armatura-, Szivattyú- és Gépgyár R. T.

KISPEST, ÜLLŐI-UT 216—222. SZÁM.
Levelezim: Budapest 4. Postafiók 139. Tel.: J. 463-92, J. 463-93

Vezetőképviseltek: „Orbis” Műszaki R. T. Budapest, Szeged, Győr, Miskolc, Debrecen, Pécs

Kézihajtású és motoros fecskendők — Autófecskendők — Lajtókocsik — Vészvonatok — Tűzoltósági felszerelések

Walser Ferencz
Budapest, VI., Lomb-utca 34-36. sz.

Telefon: L. 913—46

Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára, harang- és fémdöntőde

Siemens és Halske Rt.
BUDAPEST, VI. KER., TERÉZ-KÖRÚT 36. SZÁM
Telefon: Aut. 109—85

Gyárt és szerel mindennemű villamos tűzjelző-készülékeket és berendezéseket gyárak, községek és városok számára

THERMOSONUS
a legújabb és legmegbízhatóbb automatikus tűzjelző-készülék.
Gyors, biztos, olcsó!

A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek alatti jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Előkelő referenciák. Részletes felvilágosítást ad és a készüléket működésben bemutatja:

Ipartermék Értékesítő Részvénytársaság
Budapest, V., Zoltán-utca 7—9.
Telefon: Aut. 110—18.

Parancsnok Úr csak egy gombnyomás és az egész helységben azonnal alarmirozza a tűzoltólegénységet a **szirénával!**

Gondoljon saját felelősségére, ha elmulasztja a modern riasztó berendezés beszerzését!

Szirénaismertetőnket azonnal díjtalanul rendelkezésére bocsátjuk

Egyesült Magyar Műszaki és Villamossági Vállalatok
Budapest, VI., Vilmos császár-út 15/E.

Minden kapható a **Párisi Nagyáruház**-ban

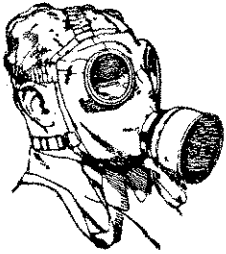
„PAX” SZÉNSAVAS KÉZI TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK VÖRÖSRÉZBŐL A LEGJOBB!

GYÁRTJA ÉS KAPHATÓ: **HIRMANN FERENC**
FÉMÁRUGYÁRÁBAN
BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 7. SZ.
TELEFON: JÓZSEF 460-49 ÉS JÓZSEF 460-48

Németország legrégebbi és leghíresebb autófecskendő és különleges tűzoltóautó-gyárai!

DAIMLER-BENZ A.-G.
a MERCEDES-BENZ AUTOMOBIL RÉSZVÉNYTÁRSASÁG-nál

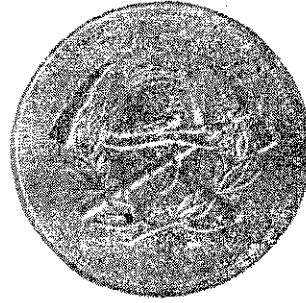
Különleges tűzoltófecskendői és kézi vontatásra berendezett kis motorfecskendői megtekinthetők lenti cég magyarországi fiókjánál,

Tökéletes és olcsó

tűst- és gázálcokot

gyárt az egyetlen hazai
gázvédelmi felszerelések
gyára
Mercur Műszaki és Vegyipari R.-T.

 Gyár: IX., Ilfatos-út 9. Telefon: 423-32
 Városi mintaraktár: IX., Üllői-út 1. Tel.: A. 866-94

Morzsányi J.

 BUDAPEST, IV.,
 Eskü-út 5. sz.

 Gyárt: tűzoltó- és
 sportérmeket,
 zászlókat, zászlósze-
 geket, mindenemű
 jelvényeket, felirati
 zománcablákat,
 gumibélyegzőket.

Alapítva 1870.

SELTENHOFER FRIGYES FIAI SOPRON

szivattyúk, tűzfecskendők, tűzoltófelszerelések

„ERICSSON” (Ezelőtt
Deckert és Homolka)
 Magyar Villamossági Részvénytársaság
 A budapesti tűzoltóság hivatalos szállítója

**Budapest,
 I., Fehérvári-út 70.**

Telefon: T. 228-09, T. 289-64, és J. 340-98.

Gyárt és szerel mindenfajta elektromos tűzjelző
berendezéseket városok, községek, gyárak számára
**FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
 KUN SÁNDOR, BUDAPEST**

Telefonszám: Aut. 845-11 IV., Ferenc József-rakpart 18. szám

A MINIMAX

a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hason-
lítható össze a különböző utánzatokkal. Felvilágosítással szolgál a
MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST

Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefon T. 237-31.

CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.

BUDAPEST, VIII., BLAHA LUJZA-TÉR 1-3.

Szab. hat. engedélyezett

DABEG

Szab. hat. engedélyezett

TŰZ- ÉS ROBBANÁSMENTES BENZINTÁROLÓ BERENDEZÉSEKET

védőgáznélküli üzemre gyorsan és jutányosan szállít

Dávid és Kertész kazán- és gépgyár r.-t., Budapest, VI., Máglya-u. 75-77 - Tel. L. 914-46

Tűzfecskendőket,
mindenféle felszerelési cikket, lajtos kocsikat, szekérhídmértegeket legelsőrangú kivitelben gyárt és szállít községek,
malmok, gazdaságok stb. részére, előnyös fizetési feltételekkel
MAGYAR MÉRLEG- ÉS GÉPGYÁR R.-T., BUDAPEST
Iroda: V., Honvéd-utca 18. sz. :: Telefon: L. 966-95, L. 910-47, J. 389-17. :: Gyártelep: X., Gyömrői-ut 40. sz.
Fecskendőinket az Országos Tűzoltó-Szövetség felülvizsgálatának vetjük alá.

Magyar Vegyipari Gépgyár R.-T.

TELEFON: J 390-07 és J 390-08

**(REICHEL ÉS HEISZLER)
 Budapest, X, Noszlopi-u. 1**

Sürgőnycim: Destillator, Bpest

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 5745-t számú csekkzárlatára lehet beküldeni. Csekkírlap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal;

BUDAPEST,
IV., Bástya-utca 13. szám.

Előfizetési ára egész évre 6.— pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Ajánlva a m. kir. Belügyminisztériumnak 209.916/1923. B. M. sz., 44.616/1924. B. M. sz., 229.320/1925. B. M. sz. 277.462/1925. B. M. sz., 161.748/1926. VIII. B. M. sz., 302/1927. VIII. B. M. sz., 329.750/1928. VIII. B. M. sz. és a 256.673/1929. VIII. B. M. sz. körrendeleteivel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:

Budapest, IV., Bástya-utca 13. szám. — Telefon: Aut. 847-94.

A tűzoltó szaksajtó nehéz helyzete hazánkban.

Hogyha az első magyar tűzoltóságok létesítése időpontjáig, vagyis a múlt század hatvanas éveinek közepéig pillantunk vissza, sajnálattal kell megállapítanunk azon körülményt, hogy a magyar tűzoltó szaksajtó — ezen hosszú évtizedek lefolyása ellenére — még mindig csaknem a kezdetlegesség korszakát éli.

Ugyanis közismert jelenség gyanánt áll fenn az az igazság, hogy valamely szakirodalmi termék, legyen az könyv avagy szaklap, csak akkor buzdíthatja élénkebb munkásságra azok íróit, hogyha az megfelelő számú pártolóra, illetve olvasóra is talál.

Köztudomású az a körülmény is, hogy a kultúra fejlődése hozza magával az irodalmi termékek iránt érdeklődők számának megnövekedését is.

Hazánkban úgy, amint más szakmában, a tűzoltói téren is, az intézmény fejlődése és kezelőinek magas színvonalra való növekedése kétségekívül megállapítható, de csak szórványosan. Ez a fejlődés azonban aránylag még mindig kevés helyen érte el azt a fokot, mint ahogy annak általánosságban emelkednie lehetett volna.

Pedig a magyar tűzoltó-intézmény hatvan évet meghaladó időszaka folyamán, kezdettől fogva akadtak lelkes úttörők, akik tanulmányt, fáradságot és időt nem kímélve, igyekeztek egy-egy szaklappal a működő tűzoltóságokat ellátni.

Az 1879. évben, a budapesti önkéntes tűzoltótestület költségén és kiadásában *Papp Emül* titkár szerkesztésével indult meg a „Tűzoltó Közlöny” első évfolyama, mely mint a magyar országos tűzoltószövetség hivatalos értesítője, annak összes tagtestülete részére díjtalanul küldetett meg. Ez, az annak idején közérdeket szolgáló szaklap, melynek későbbi szerkesztői *Markusovszky Béla*, *Goroczky Zsigmond*, *Kálmán Géza*, *Dr. Köncs Boldizsár* és *Dr. Szily József* voltak, 24 éven át állott fenn és amidőn ennek megszüntével az orsz. tűzoltószövetség kiadásában, mint hivatalos lap a mai „Tűzrendészeti Közlöny” címén jelent meg és annak 1903-ik évfolyama *Breuer Szilárd* szöveg. főtítkár, majd 1904. évtől a világháború derekáig *Markusovszky Béla* szerkesztése alatt 3000 példányban jelent meg, az összes tagtestületeknek továbbra is tagdíjuk fe-

adója az orsz. tűzoltószövetség államsegéllyel, melyből a lap költségei fedezhetőek voltak, bőven el volt látva.

Ezen óriási áldozathozatalnak — remélt gyümölcsei — sajnos, nem igen teremtek meg, mert azt a sok ezer és ezer példányban szétküldött szaklapot vajmi kevesen olvasták el és még kevesebben őrizték meg.

Akik a multakban e díjmentesen felajánlott és szétküldött szaklapok sorsa iránt érdeklődtek, azt a szomorú tapasztalatot tették, hogy e lapszámok vagy a községi előljáróságok lím-lomai közé jutottak, vagy a tűzoltóparanasnok asztalfiókjában legtöbbször felbontatlanul és elolvasatlanul hevertek mindaddig, amíg azok kiselejtezésére nem került a sor. Sok helyen a működő tűzoltók nem is tudták, hogy a testület részére szaklap jár; még kevésbé olvasták azt.

Időközben lelkes magán vállalkozás képében is egy-egy tűzoltó szaklap indult meg azzal a naiv-ideális hittel és reménnyel, hogy a magyar tűzoltótársadalom anyagi támogatásával — a nemes ügy — nem haszonért, hanem az intézmény fejlesztése és az eszme terjesztése érdekében, pártolásra talál. Sajnos, e vállalkozások — hosszabb-rövidebb fáradozás, küzködés és anyagi ráfizetés árán — a részvétlenség és közöny áldozataivá váltak.

A tűzoltó intézmény szélesebb látkörű és tapasztalt szakemberei előtt e kérdés mostoha volta régidőktől fogva ismeretes. A tűzoltók egy szűkebb, kisebb lelkes csoportja ugyan kezdettől fogva, nemcsak hogy érdeklődéssel viseltetett a szaklapokból meríthető szakismeretek iránt, hanem valósággal élvezettel és örömmel gyarapította azokból szakismereteit és a tűzoltói tapasztalatok tárházát. Sajnos azonban ilyen tűzoltóbajtárs aránylag mennél kevesebb akadt; annál többen voltak olyanok, akik ez időszert is azt vallják, hogy „mit érdekel minket a magasabb színvonalon álló tűzoltói szaktudás? A mi falunkban nincsen szükség sem a legújabb szerkezetű tűzoltógépek és autólétrák ismeretére, sem egyéb feltalálások megismerésére”...

Az ilyen értelmű gondolkozásnak tulajdonítható az a körülmény, hogy a külföldi szaklapok irányának megfelelően fejlődni törekvő hazai magyar tűzoltó szaksajtó, lappéldányainak nagyrésze felbontatlanul érkezett vissza a multban és vissza-

Ez a patópál-féle gondolkodás pedig a hazai tűzoltó intézmény fejlődésének semmiesetre sem szolgál előnyére, mivel a tűz falun is csak úgy ég, mint a városokban. A szakműveltség tudvalevőleg oly tényező, melynek elsajátítása fokenként tényleges szakemberré neveli mindazokat, akik a tűzoltói eszme szolgálatát komoly alapon művelik. Mert nem lehet komolyan tűzoltóknak elismerni azokat, akik elméleti tudás nélkül csak az egyenruhát viselik; emellett legfeljebb a gyakorlatokon és a nagy ritkán előforduló tüzesetek oltásában vesznek részt.

A magyar országos tűzoltószövetség önzetlen tevékenysége tudatában, bármennyire is kívánatosnak tartaná békebeli áldozatkészségét e téren tovább gyakorolni, nem áll módjában hivatalos lapját, a Tűzrendészeti Közlönyt — tagtestületeinek tagdíjuk fejében — díjmentesen megküldeni, mivel annak fenntartására csak az előfizetési és hirdetési díjak beszedése útján képes.

Igy is a m. kir. belügyminiszter kegyes pártfogása és ajánlása teszi lehetővé a lap költségeinek fedezését azáltal, hogy évről-évre meleg ajánlással, körlevél útján hívja fel a törvényhatóságok első tisztviselőjét, hogy a hatáskörük alatt álló városok tanácsát és községek előljáróságát az előfizetésre serkentse, módot nyújtva az erre szükséges költség honnan való fedezésére.

Ezzel szemben a községek költségeloirányzatát átvizsgáló állami szakközegek különös következetességgel igen sok helyen törlik, ezen egyébként jelentéktelen kis tételt. Nem esoda tehát, hogyha a lap előfizetői évről-évre ahelyett, hogy gyarapodnának, inkább apadnak. A tűzoltóságok pedig vagy azok parancsnokai a saját jószántukból — aránylag igen kis számmal tartják érdemesnek a jelentéktelen összegű előfizetési díjat áldozni.

A hazai tűzoltó szaksajtó kérdésének van még egy másik hátrányos jelensége is. Az értékes szakírók száma ugyanis nálunk sajnos, jelentéktelenül kevés, szaklapjainknak megfelelő nivójú szakeikkel való ellátása pedig — igen gyér.

Akik írni tudnának is, egyéb elfoglaltságuk miatt, vajmi ritkán vállalkoznak egy-egy szakeikk megírására. Viszont akadnak, de nem sokan, akik szárnypórbálgatásszerűen nekibuzdulva az írásnak, egy-egy cikkel támogatni igyekeznek a szaksajtót.

Ha talán ezek egyike-másikának szellemi terméke nem is állja meg a helyét, rendszerint valamely eredeti ötlet útján mégis hasznára válnak az eszme terjesztésének, mert cikkeik — némi módosítással és átdolgozással értékesíthetők.

Végül sértett hiúság által befolyásolt tehetséges szakírók is akadnak, akiknek viselkedése semmiesetre sem válik előnyére a közös célnak, az igyekeztetés körül szükséges önzetlenségnek.

Ily nehézségek mellett aztán nem lehet esodálkozni afelett, ha egy-egy tűzoltólap szerkesztője igen gyakran maga kénytelen annak egy-egy számát lejéltől a végéig megírni, már amennyire arra ideig-óráig képes, vagy pedig értéktelen anyaggal azt megtölteni, mely körülmény utóbb elkedvetlenedése és félreállításra vezet.

Mindezek ismertetése után megérthető, hogy hazánkban egy-egy tűzoltószaklap szerkesztése és fenntartása nem tartozik a rózsás feladatok közé. Pedig a tűzoltó szaksajtónak boldogulása és modern színvonalon való tartása az egész ország tűzoltó intézménye állapotának fokmérője.

A Magyar Országos Tűzoltószövetség irodája f. évi április hó 18-án saját székházába, Budapest, IV. ker., Bástya-utca 13. sz. alá költözött. Irodai hivatalos órák d. e.

A mérges gázok elleni védekezés módja a tűzoltóságnál.*

Írta: Ditttrich József

okl. gépészmérnök, a szűvárosi tűzoltóság főtisztje.

Egy évtizede annak, hogy a technika minden eddigi vívmányának felhasználásával lezajlott az a népek csatája, mely maga után csak szomorúságot és általános nyomort hagyott győzőknél és legyőzötteknél egyaránt. — Egy évtizede immár, hogy az irodalom kutató szelleme feltárja mindazon borzalmakat, melyeket a hadviselő felek pusztító fegyverei egymás ellen felvonultattak, hogy a pusztítást minél tökéletesebben elvégezhessek. És mégsem nyugodhat az emberi elme. Nem térhet át a nyugalmas polgári jólét és esendes kényelem légkörébe. A műszaki ismeretek haladása óriás léptekkel jár. Nemesak a békés foglalkozások eszközeinek tökéletesítése felé, hanem az emberirtó eszközök szaporítása és hatásosabbá tétele felé is. Napról-napra olvashatunk oly híreket, melyek a hadviselés új — még eddig nem létezett módját és ehhez kiagyalt eszközöket ismertetik vagy legalább is sejtetni engedik. Új és az eddigimél is hatásosabb, borzalmasabb fegyverek készülnek, hogy a legközelebbi háború irtó szellemét a pusztító energia minden képzoleket meghaladó eszközeivel ellássák.

Az emberi elme irányvú erőfeszítése tömkelegéből ez alkalommal kiragadjuk azt, mely a repülőgépek felhasználásával eszközölhető gáztámadás létrehozására törekszik. Az ily irányban megindult törekvésekből izelítőt már a lezajlott háborúban kaptunk és annak borzalmait tapasztalatból ismerjük. Mindazonáltal képzeletünk erőtlenné annak a felfogására, hogy mi történik, ha a jövőben a mérges gázoknak oly új fajtáit hozzák működésbe, melyekkel szemben a régi ártatlan fuvallatnak tűnik fel? A kérdés elevenbe vág, gondolkodásra és gondoskodásra késztet.

Mint ahogy a harczi eszközök hatásának gyengítésére elleneszközök létrehozásával és felhasználásával kell gondoskodnunk, azonképpen a gázokkal való támadások ellenében is keresnünk kell a célra vezető védelem eszközeit és módjait. Nincsen a hatóságoknak szentebb kötelessége, mint az, hogy az államban tömörült nemzet minden tagját a lehetőséghez képest védelmezze minden oly támadás ellen, mely azok elpusztítására törekszik. Sem munkát, sem költséget nem szabad kímélni akkor, mikor az istentelen támadás rémes hatásának elhárításáról kívánunk gondoskodni.

Az itt összegyűjtött és a „Szabad Líceum”-ban tartott felolvasások a kérdés minden oldalról való megvilágítását vannak hivatva szolgálni. Minél többfelől világítunk reá az előttünk fantomként lebegő kérdés minden részletére, annál tisztábban alakul ki a teendőink láncolata, mely a védelem sikeres megszervezésére irányul. Az eddig lezajlott értekezések már felölelték a kérdés fontosságát, a gázok és robbanó bombák minőségét, tulajdonságait, előállítását, és ezek ellen védelmiül szolgáló eszközök és építkezési módok gyakorlati alkalmazhatóságát stb., miért is ezek ismétlésébe nem boesájtkozom. Feladatomban áll, hogy a budapesti tűzoltóság gázelleni védelmi eszközeit és ezek gyakorlati értékét ismertessem.

*

A laikus közönség nagyrésze, mely a tűzoltóesapatok célirányos oltómunkáját közelről is több-ször meg nem figyelte, még ma is azt hiszi, hogy a tűzoltó működése abból áll csupán, hogy a kigyúló csövet a dübörgő gőzfejskendőtől megérintve, víz-

* Előadta a „Szabad Líceum” tudom. előadói körében.

magát, vagy a hídpillér tetejéről örületet hoz le a karjain, még csak rá sem gondolnak arra a sok, *de csendben és feltűnés nélkül*, senki által észre nem vett sok nehézségre, melyekkel a tűzoltónak hivatása gyakorlása közben kell lépten-nyomon megküzdnie, hogy embertársa életét vagy vagyonát önzetlenül, egészségének eleve tudott romlása, sőt néha *élete kockáztatása árán* megmenthesse.

Nem akarom e veszélyeket e helyütt mind felsorolni, — hiszen számuk légió — hanem csak *egyre* mutatok rá; arra, mely *minden alkalommal* fellép s ez a *füst*. Jobban mondva az ezzel járó *mérgezés*, mely kisebb vagy nagyobb fokon, de *mindig* érvényesül. Az égésnél fejlődő füstgázok egyik alkotórésze a *szénoxid* (CO), mely annál *több*, minél tökéletlenebb az égés: vagyis zárt térben, kevés oxigén (levegő) mellett folyik le. Legtöbb esetben nem fejlődik oly mértékben, hogy belélegzése *azonnali* rosszullétet okozzon, *fejfájást, szédülést* vagy *alétságot* eredményezzen, de annyi *mindenkor* van, hogy a tűzoltó egészségét majdnem *észrevétlenül* megtámadja, *rongálja*. És ez *annál* veszélyesebb, mert a CO gáz, színtelen, szagtalan és íztelen gáz, melynek jelenléte észre sem vehető. Olyanformán hat, mint pl. a gyufagyárak kén- vagy foszfor-gőzei, melyek a munkás egészségét évek alatt lassan, fokozatosan aláássák, míg teljes rokkantságot és korai halált idéznek elő. Ezért *nagyon erős, szívós szervezettel* kell bírnia a tűzoltónak — *különösen a hivatásosnak* —, hogy ezt a *lassú mérgezési folyamatot* minél tovább bírja. Igen gyakran adódnak tüzesetek, mikor a szénoxid oly nagy mennyiségben fejlődik — pl. szénégés, padlástűz, pincetűz, zárt üzlet- és raktártűz stb. —, hogy azt a *legedzettebb* tűzoltó tüdeje sem bírja el, s ahol az oltás csak jól-rosszul *védett* helyről történhetik. *Még nehezebb* a helyzet oly esetekben, hol az egészségre nézve *veszélyesebb, gyorsabban ölő mérges gázok* vannak jelen — pl. sósav, kénsav, salétromsav szétfolyásnál ciángáz (poloskairtásnál) celluloid, foszfor stb. égésnél — ahová a *mentés céljából* megérkező tűzoltó behatolni és *eredményesen működni* képtelen. Elsősorban tehát ezen utóbbi esetekben, de *lehetőleg minden zárt térben* történő égésnél — *bármí* égjen ott — gondoskodni kell arról, hogy a tűzoltónak *oly eszközt* boesássunk rendelkezésére, mely *lehetővé teszi*, hogy *bárhová* behatolhasson, célirányos működését kifejttesse *anélkül*, hogy életét vagy egészségét könnyelműen *veszélyeztesse*. De nemcsak *maga* miatt — hiszen a jó tűzoltó nem sokat gondol magára, — csak a *mások bajára* — hanem *amiatt is kell ily védőeszköz*, hogy a sűrű füstben vagy mérges légtérben elszerecsélenedett embertársait *haladéktalan beavatkozással* kihozni, s ezzel annak *életét megmenteni* módjában legyen.

*

Már régen érezték ennek szükségét a hivatásukat komolyan mérlegelő tűzoltóságok. Ezért már mintegy 80 éve azon fáradoztak, hogy *oly eszközöket* szerezzenek, melyek az ily helyzetekben *működésüket elősegítik*. A *mérgező gázokkal* telt levegőben való tartózkodásra szolgáló, *kezdetben primitív* készülékek a műszaki tudományok fejlődésével ma már *oly tökéletességi fokot* értek el, mely azok használhatóságát *kétségtelenné* teszi. Ezeket a készülékeket a *bányaiüzemekben mentőkészülékeknek*, a *tűzoltóságoknál füstvédő vagy légzőkészülékeknek* nevezik (jobb szó hiányában), mert ott a leggyakrabban *tömeges életmentésre*, itt a *füsttel szemben* való védekezésre használják. De azért is, mert a *tűzoltóságoknál mentőeszközöknek* több más fajta

vel illetjük. A készülékek természetesen *különböző* elvek és kivitel alapján készülnek aszerint, hogy azok *milyen célt* szolgálnak, *rövidebb vagy hosszabb* ideig való működésre valók, *kisebb vagy nagyobb* távolságra alkalmazhatók.

Füstvédőkészülékek beosztása.

A füstvédőkészülékeket általában *két* csoportba oszthatjuk:

I. *Azon készülékek, melyek használati ideje korlátlan, de a használható távolsága, illetve mozgási szabadsága korlátozott;*

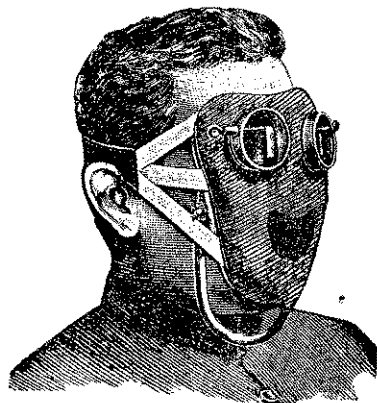
II. *azon készülékek, melyek használati ideje korlátozott, de ezen belül teljes mozgási szabadságot biztosítanak.*

Mielőtt az I. csoporthoz tartozó komolyabb készülékeket tárgyalnám, röviden meg kell emlékezni azon *kezdetleges* készülékekről is, melyek azokat megelőzték.

Légszűrő-álarcok.

A *legegyszerűbb védelem* a füst és korom ellen abból állott, hogy *vízbe mártott kendővel* a száj és orrot átkötöttük, s ezen át lélegzettünk. Ennél némileg jobbak voltak azok a *primitív készülékek*, amelyeket vegyészeti gyárakban és sok tűzoltóság-nál még ma is használnak és csak rövid ideig való és *tökéletlen* védelmet nyújtanak az ártalmas gázokkal szemben. Az ember légzőszervei: az orr és száj a *légszűrő-álarcokkal* teljesen elzártnak a körülötte levő légtérrel. Az *álarce célja*, hogy a *belélegzéshez* szükséges levegőt a *koromtól vagy portól* megtisztítva, vagy legalább is *tűrhetővé* téve, engedje a légzőszervekhez. Más szóval az *álarca* szorított állára a levegőt *megszűri*. Erre a célra az *álarcan szivacs* vagy valamely *porózus anyag* van elhelyezve, mely *rendesen ecettel vagy méztejvel* van átitatva és melyen keresztül a belégett levegő *ártalmas alkotórészei* visszatartatnak.

A hazai tűzoltóságoknál kevés ily típusú védőálarca volt használatban. Például bemutatom a „Hansatische Apparatenbau Gesellschaft m. b. H. Hamburg” ily gyártmányait: javított modern kivitelben:

Légszűrő-álarca szemvédővel.

Ezen *álarca* az egész arcot befedi, a szemet, orrot, száját a környező levegőtől hermetikusan elzárja, mert az *álarca* szélein körül egy *felújtható gummipárna* vonul végig. A szemüvegek *belső falain* lecsapódó nedvességet egy e célra alkalmazott *törőpálca* segítségével tisztíthatjuk le *anélkül*, hogy az *álarcot* levenni kellene. A *szájnyílás* előtt egy

bátorságát, mellyel az „égő lángok tengerére” veti magát, vagy a hídpillér tetejéről örültet hoz le a karjain, még csak rá sem gondolnak arra a sok, *de csendben és feltűnés nélkül*, senki által észre nem vett sok nehézségre, melyekkel a tűzoltónak hivatása gyakorlása közben kell lépten-nyomon megküzdnie, hogy embertársa életét vagy vagyonát önzetlenül, egészségének eleve tudott romlása, sőt néha *élete kockáztatása árán* megmenthesse.

Nem akarom e veszélyeket e helyütt mind felsorolni, — hiszen számuk légió — hanem csak *egyre* mutatok rá; arra, mely *minden alkalommal* fellép s ez a *füst*. Jobban mondva az ezzel járó mérgezés, mely kisebb vagy nagyobb fokon, de *mindig* érvényesül. Az égésnél fejlődő füstgázok egyik alkotórésze a *szénoxid* (CO), mely annál *több*, minél tökéletlenebb az égés; vagyis zárt térben, kevés oxigén (levegő) mellett folyik le. Legtöbb esetben nem fejlődik oly mértékben, hogy belégzése *azonnali* rosszullétet okozzon, *fejfájást, szédülést* vagy *alétságot* eredményezzen, de annyi *mindenkor* van, hogy a tűzoltó egészségét majdnem *észrevétlenül* megtámadja, *rongálja*. És ez *annál* veszélyesebb, mert a CO gáz, színtelen, szagtalan és íztelen gáz, melynek jelenléte észre sem vehető. Olyanformán hat, mint pl. a gyufagyárák kén- vagy foszforgózei, melyek a munkás egészségét évek alatt lassan, fokozatosan aláássák, míg teljes rokkantságot és korai halált idéznek elő. Ezért *nagyon erős, szívós szervezettel* kell bírnia a tűzoltónak — *különösen a hivatásosnak* —, hogy ezt a *lassú mérgezési folyamatot* minél tovább bírja. Igen gyakran adódnak tűzesetek, mikor a szénoxid oly nagy mennyiségben fejlődik — pl. szénégés, padlástűz, pincetűz, zárt üzlet- és raktártűz stb. —, hogy azt a *legedzettebb* tűzoltó tüdeje sem bírja el, s ahol az oltás csak jól-rosszul *védett* helyről történhetik. *Még nehezebb* a helyzet oly esetekben, hol az egészségre nézve *veszélyesebb, gyorsabban ölő mérges gázok* vannak jelen — pl. sósav, kénsav, salétromsav szétfolyásnál ciángáz (poloskairtásnál) celluloid, foszfor stb. égésnél — ahová a *mentés* céljából megérkező tűzoltó behatolni és *eredményesen működni* képtelen. Elsősorban tehát ezen utóbbi esetekben, de *lehetőleg minden zárt térben* történő égésnél — *bármí* égjen ott — gondoskodni kell arról, hogy a tűzoltónak *oly eszközt* bocsássunk rendelkezésére, mely *lehetővé* teszi, hogy *bárhová* behatolhasson, célirányos működését kifejthesse *anélkül*, hogy életét vagy egészségét könnyelműen *veszélyeztesse*. De nemcsak *maga* miatt — hiszen a jó tűzoltó nem sokat gondol magára, — csak a mások bajára — hanem *amiatt is* kell *ily védőeszköz*, hogy a sűrű füstben vagy mérges légtérben elszerecséltlenedett embertársait *haladéktalan beavatkozással* kihozni, s ezzel annak *életét megmenteni* módjában legyen.

Már régen érezték ennek szükségét a hivatásukat komolyan mérlegelő tűzoltóságok. Ezért már mintegy 80 éve azon fáradoztak, hogy oly *eszközöket* szerezzenek, melyek az ily helyzetekben *működésüket elősegítik*. A mérgező gázokkal telt levegőben való tartózkodásra szolgáló, *kezdetben primitív* készülékek a műszaki tudományok fejlődésével ma már *oly tökéletességi* fokot értek el, mely azok használhatóságát *kétségtelenné* teszi. Ezeket a készülékeket a *bányászatokban mentőkészülékeknek*, a *tűzoltóságoknál füstvédő vagy légzőkészülékeknek* nevezik (jobb szó hiányában), mert ott a leggyakrabban *tömeges életmentésre*, itt a *füsttel szemben* való védekezésre használják. De azért is, mert a *tűzoltóságoknál mentőeszközöknek* több más fajta

füstvédő (nem egészen magyaros, de rövid) jelzővel illetjük. A készülékek természetesen *különböző* elvek és kivitel alapján készülnek aszerint, hogy azok *milyen célt* szolgálnak, *rövidebb vagy hosszabb* ideig való működésre valók, *kisebb vagy nagyobb* távolságra alkalmazhatók.

Füstvédőkészülékek beosztása.

A füstvédőkészülékeket általában *két* csoportba oszthatjuk:

I. Azon készülékek, melyek *használati ideje* korlátlan, de a használható távolsága, illetve *mozgási szabadsága korlátolt*;

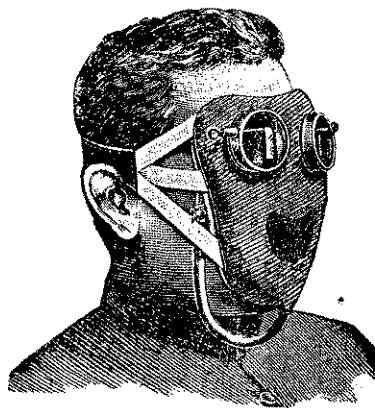
II. azon készülékek, melyek *használati ideje* korlátolt, de ezen belül teljes *mozgási szabadságot* biztosítanak.

Mielőtt az I. csoportba tartozó komolyabb készülékeket tárgyalnám, röviden meg kell emlékezni azon *kezdetleges* készülékekről is, melyek azokat megelőzték.

Légszűrő-álarcok.

A *legegyszerűbb védelem* a füst és korom ellen abból állott, hogy *vízbe* mártott kendővel a száj és orrot átkötöttük, s ezen át lélegzettünk. Ennél némileg jobbaktak azok a *primitív készülékek*, amelyeket vegyészeti gyárakban és sok *tűzoltóság*nál még ma is használnak és csak rövid ideig való és *tökéletlen* védelmet nyújtanak az ártalmas gázokkal szemben. Az ember légzőszervei: az orr és száj a *légszűrő-álarcokkal* teljesen elzártnak a körülötte levő légtérrel. Az *álarc célja*, hogy a *belégzéshez* szükséges levegőt a *koromból vagy portól* megtisztítva, vagy legalább is *tűrhetővé* téve, engedje a légzőszervekhez. Más szóval az *álarc* szorított *álarc* a levegőt *megszűri*. *Írre* a célra az *álarcban szivacs* vagy valamely *porózus anyag* van elhelyezve, mely *rendesen ecettel vagy mésztejjel* van átitatva és melyen keresztül a *belégzett levegő* ártalmas alkotórészei visszatartatnak.

A hazai tűzoltóságoknál kevés ily típusú védőálarc volt használatban. Például bemutatom a „Hansatische Apparatenbau Gesellschaft m. b. H. Hamburg” ily gyártmányait: javított modern kivitelben:

Légszűrő-álarc szemvédővel.

Ezen *álarc* az egész arcot befedi, a szemet, orrot, száját a környező levegőtől hermetikusan elzárja, mert az *álarc szélein* körül egy *felfújható gummipárná* vonul végig. A szemüvegek *belső falain* lecsapódó nedvességet egy e célra alkalmazott *törőpálca* segítségével tisztíthatjuk le *anélkül*, hogy az *álarcot* levenni kellene. A *szájnyílás* előtt *egy*

sűrű szivacs van, melyen át a belégzett levegő megtisztíttatik. Ez a szivacs ecettel vagy méztejvel van itatva. A kilévelt levegő ugyanez a szivacsra át távozik el.

Légszűrő-álarc szemüveg nélkül.

Az álarc kemény gummiból készült és az arc formájához idomított. Az álarc szélein gummitömítő van alkalmazva, mely azt az archoz légmentesen szorítja. A szájrészben egy gyenge ecetes vízzel nedvesített szivacs van, melyen át a belégzett levegő átszűrődik. A kilévelt levegő eltávolására itt az álarc felső részén két finom lemezis szelep van alkalmazva, mely a kilégzés alkalmából a nyílást szabaddá teszi, belégzésnél pedig zárja. Ha ezen álarcot a szemre nézve kellemetlen, csípős füstben használjuk, úgy külön védő szemüveget alkalmazhatunk.

(Folytatása következik.)

A tűzoltóság szerepe légi támadás esetén.

Írta és felolvasta: Nagy Sándor.

a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség főtitkára, Budapest. 1930. április 1-én a „Szabad Egyetemi műszaki tanfolyamon”.

Az általános tűzvédelem országos megszervezéséről 230.000/1925. B. M. számú tűzrendészeti kormányrendelet intézkedik. Ezen rendelet értelmében olyan községekben, melyekben társadalmi úton az önkéntes tűzoltóságot nem lehet megszervezni, a község előjáróságának kötelezett tűzoltóságot kell felállítani, kiképezni és a kormányrendeletben előírt tűzoltószerekkel felszerelni. A kötelezett tűzoltóságba a község 21—40 éves korú férfiak lakosságából soroznak olyan számban, hogy mindenképp 50 lélekre legalább egy tűzoltó essék. Tehát egy 200 lélekszámú községben legalább egy 40 főből álló tűzoltócsapatot kell felállítani és kiképezni. A legkevesebb létszám 20 főben van megállapítva.

Olyan községekben, ahol az „Önkéntes tűzoltóságot” társadalmi úton meg lehet szervezni, ilyeneket kell felállítani, kiképezni és felszerelni. Ezen önkéntes csapatok autonóm jogokkal rendelkező testületek, melyek vezetőiket, parancsnokaikat és tisztjeiket önmaguk választják. Tagjaik, mint a polgárújság is mutatja, tűzvédelmi kötelezettségüket csak társas emberszeretetből, altruizmusból, minden ellenérdekszolgálat nélkül önként vállalják magukra.

Az önkéntes tűzoltóságok örszobáiban olvashatók ilyen felírások: Becsülettel a közért, vagy: Istennek diésőség, egymásnak segítség, vagy: Először a büszke elem, e hármat ne feledd: erős kar, erős szív, testvéri szeretet, s jutalmad az legyen. Töltsd tisztvedet. Az önkéntes tűzoltóságok önzettségük emberszeretetüknek már sok esetben bizonyosságot adtak és a veszély pillanataiban egészségüket és életüket is kockára teszik. baiba jutott ember-

lakosság összessége részéről megkülönböztetett részvételben és megbecsülésben részesüljenek.

Az önkéntes tűzoltócsapatok már jobban vannak kiképezve és felszerelve a tűzvédelemre, mint a kötelezett tűzoltóságok, több helyen a mentőszolgálat is rájuk van bízva, egy-egy önkéntes mentőorvos vezetése alatt. Az önkéntes csapatok már kisebb-nagyobb létszámú, állandó őrszolgálatot is tartanak. Riasztás esetén a körülményekhez képest még éjjel is elég gyorsan megjelennek a vész helyén és akcióba lépnek.

A törvényhatósági joggal felruházott és a megyei városokban a már említett tűzrendészeti kormányrendelet szerint mindenütt hivatásos tűzoltócsapatot kell szervezni, hivatásos, szakképzett és vizsgázott tűzoltóparancsnok vezetésével. Éjjelnappal állandó őrszolgálatot tartanak, mintaszerűen vannak kiképezve és fegyelmezve. Riasztás esetére készen állnak úgy, hogy a tűzjelzéstől számított fél perccel belül már teljesen felkészülve kivonulnak laktanyájukból.

Ezen hivatásos tűzoltócsapatok rendszerint a mentőszolgálatot is ellátták egy-egy orvos vezetése alatt álló mentőosztaggal.

Külön kell ismertetnem székesfővárosunk tűzoltóságát és tűzvédelmi felkészültségét. Székesfővárosunk tűzvédelmét a következő alakulatok látják el:

I. Hivatásos tűzoltóság, mely 1 főparancsnok, 1 parancsnok, 6 főtiszt, 2 tiszt és 2 segédtsiszt vezetésével 607 főből áll. Fegyelem, kiképzés és teljesítmény tekintetében olyan magas nívóra áll, hogy külföldi bajtársaink saját bevallásuk szerint idejönnek tanulni. Ezen tűzoltóságunk a legmodernebb automobilos tűzoltógépekkel, létrákkal és eszközökkel van felszerelve. Nemesek vízzel-oltó, de száraz porral-oltó géppel, haboltó és hóval-oltókkal is rendelkezik. A tűzoltógépeken és eszközökön kívül van a főőrségen olyan szerkeszti is, amely emelőgéppel, csigákkal, kötelekkel, földhányó és ásó gépekkel van felszerelve, hogy épület- és földművelés, villamosvasúti szerelési munka és más bármilyen munkakörben bármely irányú munkatársaink segítségére szolgáljanak. A hivatásos tűzoltóság feladatát a lehető legnagyobb mértékben decentralizálva, minden őrszobában is akadékos. Az őrségek úgy vannak elhelyezve, hogy a város legkevesebb városrészeiben bárhol megtalálhatók. A legközelebbi tűzország egy városrészétől távolabb nem helyezték el. A XI. sz. körzetben például van, az ottani nyaralók és létező épületek közelében.

Az önkéntes tűzoltók mellett egy közel 100 főből álló önkéntes és feladatuk magaslatán lévő önkéntes csapatot is végez szolgálatot, akik a város minden részén a hivatásos csapatokhoz hasonlóan a vész színhelyére a saját eszközeikkel a hivatásos főparancsnok vezetésével a vész helyére munkájukat végzik. Ezen önkéntes csapatok a székesfővárosunk területén a városi és vállalkozói tűzoltóságok mellett az önkéntes körök és saját területükön a szomszédiaságára terjed ki. Igen erős és jól szervezett ilyen csapatok vannak különösen a textil-, ruházati-, szőnyeg-, kender-, juta-, textil-, szőnyeg-, szőnyeggyárak, sörfőzdék, műmalmok, szeszgyárak, szőlő- és gépgyárak és vasúti műhelyek területén. Ezen tűzoltócsapatoknál is állandó őrszolgálatot tartanak, állandó oktatás és gyakorlatozás folyik, és a fő feladatuk a megelőző tűzrendészet gyakorlati feladatainak megelőző önkéntes felkészítésére, vagyis afelett való őrködés, hogy őrzési feladatuk során ne legyen káros tűz, ha pedig az mégis bekövetkezik, az azt még esírójában elnyomják, megfékezik. A városi tűzoltócsapatok összlétszáma 700 fő.

Szekesvárosunknak hivatásos tűzoltósága nemcsak a tűzbiztonság felett örökdió, nemcsak a megelőző tűzrendészet gyakorlására és a kitört tüzek megfékezésére áll rendelkezésre, hanem a főváros közönsége igénybe veszi szolgáltatukat mindazon esetekben, amikor fegyelmezett, bátor, erős és minden időben szolgálatra kész megbízható emberekre van szükség. Az öngyilkosjelölt felmászik a Ferenc József híd oszlopán lévő turul-madárra, a tűzoltókat hívják, akik többször életveszélyes birkózás után lehozzák a szerencsétlent. Ha a zajló Duna jegén egy ember segítségért kiabál, hívják a tűzoltókat. Házbeomlás, vagy esatornaásáskor földbeomlás temetett be egy, vagy több munkást, hívják a tűzoltókat. Lófogat, autó beleesett a Dunába, hívják a tűzoltókat. A villamos elgázol valakit, akit nem tudnak a koesi alól kivenni, hívják a tűzoltókat. Felhőszakadás, nagy esőzés után víz önti el a lakást, vagy pincét, hívják a tűzoltókat. Egy elmebajos ember a háztetőn sétál, hívják a tűzoltókat. Sőt már az is előfordult az egyik világvárosban, hogy az állatkertből, vagy cirkusból kiszabadult oroszán veszélyeztette az utcán járó-kelők életét, hívták a tűzoltókat, akiknek sikerült vízsugaraikkal biztos helyre terelni a vadállatot.

Amikor szerencsétlenség, baj történik, mindig hívják a tűzoltókat és azok azonnal meg is jelennek és minden pillanatban készen vannak segítségnyújtásra, azt soha meg nem tagadják.

Egészen bizonyos, hogy légítámadás esetén is hívni fogják a tűzoltókat és az is bizonyos, hogy azok, ha az emberileg lehetséges lesz, megjelennek és nem tagadják meg segítségüket.

Székesfővárosunkban az Önkéntes Mentő Egyesület külön parancsnokság alatt, mint testvérszervezet párhuzamosan működik a tűzoltóságokkal. Vidéki nagyobb városainkban az önkéntes mentők közös parancsnokság alatt, közös laktányában együtt működnek a tűzoltókkal és a tűzoltóságok mentőosztályát képezik egy-egy orvos, mint mentőparancsnok vezetése alatt.

Tűzoltóink olyan katonák, akik állandóan harcban állnak a tűzveszedelemmel szemben. Veszélyes, önfeláldozó szolgálatuk bizonyosságául szolgálhatnak azok az emléktáblák, melyek a tűzoltólaktanyákban vannak, ahol a szolgálatuk közben tűzhalált szenvedett bajtársak nevei vannak megörökítve. Székesfővárosunk főőrségén, a Kun-uteai laktányában már eddig 2 önkéntes és 5 hivatásos tűzoltóink neve van megörökítve, akik veszélyes szolgálatuk áldozataivá lettek, tüzből haltak meg.

Tudomásunk szerint az elmúlt világháborúban arra még nem volt eset, hogy ellenséges gáztámadás alkalmával a polgári lakosság igénybe vette volna a tűzoltóság segítségét. De arra már volt eset a világháborúban, hogy légi támadás alatt, amikor az ellenség robbanó és gyújtó bombákat dobott a megtámadott városra, a tűzoltóságok azonnal beavatkoztak és nemcsak a polgári lakosságnak, hanem a katonaságnak is segítséget nyújtottak, a gyújtó bombák által okozott tüzeket még a légi harc alatt testi épségük kockázatásával megfékeztek.

Nem lesz talán érdektelen, ha ilyen légi támadás lefolyását és annak a polgári lakosságra való hatását a nyert tapasztalatok alapján ismertetem, ami azért is szükséges, hogy a világháborúban ezen a téren szerzett tapasztalatok feledésbe ne menjenek, az újabb nemzedék, azt szükség esetén felhasználhassa. Rá fogok mutatni azon megelőző intézkedésekre is, melyeket az illetékes katonai és polgári hatóságok a várt légi támadások esetére elrendeltek.

(Folytatása következik.)

gazdasági válság a hazai ipartelepek fokozatos visszafejlődését eredményezte, úgyhogy mondhatni világhírű gyáraink, gőzmalmaink stb. nagyrésze, üzemeiket egymásután részben vagy teljesen bezüntették.

E jelenséget természetesen a tűzoltó-intézmény egyik eléggé virágzó szervének, a gyári tűzoltóságnak visszafejlődése és nagyrészeének megszűnése követte.

Pedig a békebeli ipartelepek tűzelleni védelme szempontjából kiváló szerepet játszottak a vállalati tűzoltóságok. Számos nagy gyár 100 tagot meghaladó tűzoltócsapatot tartott fenn.

A kiképzett vállalati tűzoltóságok működése különösen vidéken számottevő jelentőségűnek bizonyult, ahol a helybeli hivatásos, önkéntes vagy kötelezett tűzoltóságok teljesítőképessége nem állott arányban annak az ipartelepnek tűzvész esetén szükséges védelmi követelményeivel.

A gyári tűzoltóságok örökdedése az ipartelep biztosítása, valamint szociális szempontból is értékes teljesítménynek volt minősíthető, mivel a csfrájukban felfedezett tüzek idejében való elnyomása által a munkások kenyeré is biztosított. Azonban mindezen értékes tevékenységük ellenére igen sok gánes érte az iparvállalatok tűzoltóságait, különösen oly városokban, ahol nagy létszámú fejlett hivatásos tűzoltóságok működnek. E helyeken sűrűn lehetett hallani észrevételeket, mely szerint felesleges elemeknek tekintették a gyári tűzoltókat. Főleg azért, mert önhitségükből kifolyólag egy-egy rohamosan terjedő műhelytűzet a maguk erejével igyekeznek eloltani és csak akkor hívják a városi tűzoltóságot segítségül, amikor a nagy lángokkal nem tudva megbirkózni, az már óriási tűzvésszé fajult.

Imen alakult ki egyes tűzoltói körökben az a felfogás, hogy sokkal célszerűbb, hogyha valamely ipartelepen gyári tűzoltók helyett megbízható, éber, fizetett tűzörök teljesítenek szolgálatot, akik gyengeségük tudatában a városi tűzoltóságot azonnal segítségül hívják.

Valószínű, hogy a városi tűzoltóság segítségül hívását a házi szabályzat oly irányú rendelkezése idézte elő, hogy a gyári vezetők az intézkedés jogát rendszeren maguknak tartják fenn. Ennek következtében a tűzörök, a tűzoltók, a telefonkezelők, portások stb. a tűz felfedezésének első percében, a saját felelősségükre nem merik a városi tűzoltóságot értesíteni, hanem a gyári tűzoltóparancsnokot vagy annak helyettesét kerestetik előbb, aki esetleg éppen ilyenkor nincsen kéznél. E késedelmes intézkedésnek aztán az szokott a következménye lenni, hogy a nyílt tűzzé fajult lángokat, vagy tűzfényt, a szomszédság vagy a járókelők is észre veszik, és ezek értesítik a városi tűzoltóságot.

A segítségül hívott városi tűzoltósággal való összeütközésnek egy régtől fennálló jelensége abban nyilvánult, hogy a gyári tűzoltóság helyben lévén, a telepen dülő tűz támadásának intézésénél természetesen a legközelebbi tűzcsapatokat foglalja le. Ha ilyenkor a gyári tűzoltóság sugaraik beavatkozása a tűz sikeres lokalizálására meg nem felelőnek bizonyult, a hatósági tűzoltóság vezetői — technikai szempontból való rendelkezési és vezénylési joguknál fogva — a már használatban lévő tűzcsapatok lefoglalták.

Szintúgy érthető elkeseredést keltettek azok az esetek is, amidőn valamely gyár szomszédságában vagy közelében kitört tűznél, ahová a gyári tűzoltóság is kivonult, a távolabbról érkező városi tűzoltóságot megelőzve és a legközelebbi tűzcsapat le-

foglalva, működni kezdett — az előbb említett eljárásához — hasonló elbánásban részesült.

Az ipartelepek üzeme közben kitört nagyobb tüzeseteinél nem egyszer az is megtörtént már, hogy a helybeli gyári tűzoltóság mellett a munkás-ság is a tűz oltásához fogott és ahol csak a falszekrényekben nyomótömlő-készletet és sugáresővet talált, azt a szanaszét levő tüzesapokra szerelve, szintén az oltáshoz fogott. Az ily módon nyert hatástalan sugarak számának felesleges megszorodása következtében, a házi vízvezeték nyomása és vízszállítóképesége annyira megesapant, hogy az 1 méter távolban lekonyuló sugarakkal a nagy lángokat megközelíteni sem lehetett.

Sok panasz és gánés érte a gyári tűzoltókat azért is, mivel egyesek szolgálaton kívül a gyár területét elhagyva, polgári ruhával vegyes tűzoltó egyenruhában mutatkoztak. Az ily vegyes egyenruhájú gyári tűzoltók, akik közt olyan is akadt, aki tűzoltóság helyett kemény kalapot viselt a fején, a járó-kelőkben természetesen mosolyt keltett és ezzel a tűzoltó-intézmény tekintélyének mindenestire ártott.

Panasz tárgyát képezte azon körülmény is, hogy egyes gyárak, nem valamelyik arra alkalmas tisztviselőjüket bízták meg a parancsnoki teendők ellátásával, hanem a portásra vagy egyik munkásra ruházták azt, akinek ily pozícióra való beállítása ismét csak a tűzoltó-intézmény tekintélyének ártalmára szolgált. Különösen akkor, hogyha az illető a portási vagy munkás teendőit is tűzoltóparancsnoki egyenruhában látta el.

Feltűnést keltett pl., hogy egyik közismert nagyobb vegyészeti gyár tűzoltóságának szakaszparancsnoka elől kigombolt munkászubbonyban, tűzoltótiszt sapkával a fején, Budapest főváros legnagyobb forgalmú útvonalán, fényes délelőtt, egy lofogatú gyári teherkocsi bakján mint kocsis a lovakat hajtotta. Ily rendellenességek mindenestire elsősorban az illető városok szervezett és fegyelmezett hivatásos vagy önkéntes tűzoltóságának körében keltenek visszatetszést.

Mindezek ellenére sem szabad azonban követelnünk ezen szervezetek létjogosultságának kérdése szempontjából különösen olyan gyárvárosok vállalati tűzoltóságaira, ahol kisebb létszámú városi hivatásos tűzoltóság tartja kezében a gyárak kiképzését és ahol sűrűn hívja azokat segítségül nagyobb tüzesetekhez, ami által azok tűzoltói tapasztalatai gyarapodnak és tényleges, megbízható tűzoltóság gyanánt működnek.

A 230.000/1925. B. M. rendelet 19. §-a elrendeli, hogy „Tűzvész esetén az önkéntes és vállalati (gyári) tűzoltóságok a helybeli hivatásos tűzoltóságnak a legnagyobb segítségére lenni és — a vállalat (gyár) helyén szükséges készenlét visszahagyása mellett — felszerelésükkel is rendelkezésre állani kötelesek.

E kormányrendelet ezen intézkedése tűzvész esetére súlyt helyez a vállalati tűzoltóságok érdemleges segítség szolgáltatására is, mely körülmény azok komoly beavatkozásának lehetőségét feltételezi.

A gyári tűzoltóságok érdemleges segítségszolgáltatása tűzvész esetén nem tartozik a ritkaságok közé. Így többek közt nem egy életrevaló vidéki gyári tűzoltóságot ismerünk, melyek kiváló felszerelésüknél és állandó készenléti őrsegeiknél fogva, saját községük területén minden számottevő tüzesethez kivonulnak és ott érdemleges beavatkozással nemcsak a helybeli önkéntes tűzoltóságnak, de a veszélyeztetett lakosságnak is nagy

tásának sorsa azon pereben kedvezőre fordul mint a gyáriak működése megindul.

Sajnálattal kell megállapítanunk azon körülményt, hogy különösen a fővárosban folyó eseten a gyári tűzoltóságok száma annak ellenére, hogy egyesek félszázadot meghaladó értékes multra tekintenek vissza. Hisszük és reméljük, hogy csak átmeneti állapotról van szó.

Majd ha ismét megindul e nagy hírnevű örvendő és kiváló teljesítőképeséggel bíró üzemek jóléte, úgy lassanként a leszerelt gyári tűzoltóságok ismét elfoglalják régi őrhelyüket. A fentemlített hibák könnyen megszüntethetők, s ezért az életrevaló vállalati tűzoltócsapatok ténykedése nem leki-csinylendő. Sőt, mivel egyike-másika 60—70 éves eredményes multra tekint vissza, fenntartásuk létjogosultsága fényes beigazolást nyert.

Vulkán.

A ciszternákról.

A legkitünőbbben megszervezett és felszerelt tűzoltóságok működését is sokszor lehetetlenné teszi a vízszerezés nehézségei. A „Tűzrendészet” külön fejezetben tárgyalja a „vízszerezést” — ezáltal is bizonyítva annak végtelen fontosságát. Még a laikusok által is ismert tény, hogy a tűz legtermészetesebb oltóanyagja a víz, mely hűtő, hőelvonó hatásán kívül főleg az égő felület bevonása — oxigéntől való elzárása által olt. A rendszeresen nagyobb felületet képviselő tűz bevonására, elárasztására természetesen nagyobb vízmennyiségre van szükségünk, mert az is köztudomású, hogy a kisebb mennyiségű víz oxigénje a nagy hőben felszabadulva a tüzet csak táplálja. Mindezek ellenére a nagyobb vízkészletek biztosítása, raktározása körül — a vízvezetékek létesítésére irányuló törekvéseket kivéve — **alig történik valami.** Pedig nemcsak községek, hanem, sajnos, városok is találhatók, melyek a vízszerezés mizériái ellen küzdeni kényszerültek.

Mindenestire a vízvezeték volna a vízszerezés biztosításának egyik legideálisabb tényezője, azonban — már csak kiterjedt eszhalózata következtében is annyira drága, hogy tisztán a tűzrendészet érdekében való létesítése — legalább ma még — elérhetetlen fogalom. De még a közegészségügy érdekében létesített vízvezetékek körül is történtek olyan — egész bátran lelkiismeretlenségnek, könnyelműségnek nevezhető — szarvashibák, melyek elcsúszták bekalkulálni a tűzrendészet vízszükségletét. A jobbik esetben, a mindig többéves, sőt évtizedes tárgyalások és viták eredményeként a jelen pillanatnyi vízszükségletéről történik gondoskodás, amikor is a község, a város természetszerű fejlődése folytán egy-két év alatt az ilyen méretezésű vízvezeték nemcsak hogy a tűzrendészet, hanem még a közegészségügy vízszükségletének ellátására is képtelen.

A tűzrendészet vízszükségletének biztosítása pedig mindenkor van annyira fontos követelmény, mint akár a közegészségügy uccaloesolása, akár a csatornaöblítés és szagtalanítás kérdése és sok más egyéb, melyek jelentős tételekkel szerepelnek ma már nemcsak a városok, de sok község budgetjében is. Mert a legmodernebb — ugyancsak drága — autózserekkel felszerelt tűzoltóság is csak fizikai abszurdum — víz nélkül — még a mai kor szárazporlító törekvései dacára is.

A tűzrendészet vízszükségletét ma 90%-ban a természetes vízforrások vannak hivatva biztosítani. E természetes vízforrások között szerepelnek természetesen a kutak is, melyek bár mesterséges alkotás-

ható, mely távolság miatt azok felhasználása legtöbbször lehetetlen, vagy legalább is körülményes. Eltekintve ettől, a vízszin ingadozó nívókülönbsége, de folyton változó mennyisége is sokszor teremt abszurd helyzeteket.

A legmegbízhatóbb vízforrás maradna tehát a kút — már ahol kút van — vagy az egyáltalán létesíthető! Ámde! hány lakott helye, községe, városa van csak ennek a szűkebb határok közé csönkített kiesi hazának is, ahol kutat ásni — még dinamitpatron segélyével sem lehet, s ahol lehet s bírja a türelem, a szívós akarat, meg a mindenható pénz, ott a víz 28—30 méter mélységben fakad. És hány községnek a kútja szárad ki egy-egy szárazabb esőtlen nyáron, amikor a tűzveszély is fokozottabb annyira, hogy még egy békának sem képes elegendő vizet kiizzadni. Vagy hány olyan egy méter átmérőjű és egy méter vízszlop magasságú kutat találnunk, mely 7—800 liter víztartalmával a legkisebb 160—200 pereliteres községi fecskendőt is csak 4—5 percig képes táplálni.

Az ilyen természetadta víznyomortanyákon csak a vízkészlet raktározása által biztosíthatjuk a tűzrendészet vízszükségletét. A raktározható vízmennyiség pedig égi adományként a csapadék, az eső, vagy hó alakjában önként kínálkozik. Az első pillanatban talán nevetséges erőlködésnek tetszik a parányi esőcseppek gyűjtésének a gondolata. Ámde, ha tekintetbe vesszük azt a rettenetes víztömeget, amely — csak egy-egy nyári futózapor után is — törni, zúzni, rombolni képes rettenetes erejével, embereket öl, falvakat, városokat sodor el, a nevetségesség gondolatától bizvást eltekinthetünk.

Végezzünk azonban némi számítást s így maradjunk a tények reális alapján. A víz raktározására legalkalmasabbnak tetszik a földbe ásott, így külön területet, felszint nem igénylő ciszterna. Egy 2 m széles, 3 m hosszú és 8 m mély, tehát a szívómélységnél nem mélyebb ciszterna vízbefogadó képessége 48 köbméter, azaz 48.000 liter. Ez a vízmennyiség egy 200 pereliter vízszállítóképeségű községi fecskendőt 240 percig, azaz 4 teljes órán át táplálhat. Egy motorikus 1000 pereliter vízszállítóképeségű fecskendőnek is 48 percen keresztül elegendő vízmennyiséget ad le. A 48 perces 1000 pereliteres víztömeg egy átlagtűz sorsának megpecsételésére normális körülmények között teljesen elegendő. Annyival is inkább elegendő, mert a kellő időben megérkezett tűzoltóság, idejének annyira fontos első pillanatait, nem kénytelen a mindig körülményes vízkeresésre pazarolni, hanem azonnal, már az első sorsdöntő pillanatban aktíve beavatkozhatnak. Eltekintve attól, hogy az egy forrásból nyerhető ily mennyiségű vízkészlet a rendes körülmények közt feltalálható 800—1000 literes kutak kimerülése következtében beálló és folyton ismétlődő szerelési és még körülményesebb visszaszerelési mizériákat megszünteti, folytonos sugarával lehetlenné teszi az egyszer már leoltott felületek újrabegyűlését, s lényegesen esőkenti a tűz amúgy is mindenkor túlgyors terjedésének lehetőségét.

A fentiek szerint a ciszternák létjogosultságához ilyenformán kétség alig férhet. Lássuk azonban a ciszternák vízszükségletének biztosítását. Lássuk azokat a bizonyos esőcseppeket, melyeket az első pillanatban lemosolyogtunk. Vegyük elő csak Csonka-Magyarország csapadéktérképét. Tekintsünk bele ebbe a talán egyetlen megbízható statisztikába, mely az időjárás szeszélyos voltának ellenére, mégis csak a legmegbízhatóbb,

mely magas vízszlopnak megfelelő mennyiségű víztömeg esik le, szóval 1 □ méterenként 10—80 liter. Nem sok. Azonban egy 4×5 m alapterületű — a legkisebbek közé sorozott fecskendőház 20 □ métert kitevő területéről — egy-egy ilyen futózapor alkalmával már 200—1600 liter vizet gyűjthetünk csatornánkba. Még mindig kevés. Egy normálisnak nevezhető 6×20 m alapterületű falusi lakóház 120 □ méteres tetőzetéről 1200—9600 liter vizet ad. 3—4 ilyen méretű épület tetője már majdnem színgig megtöltötte ciszternánkat, anélkül, hogy az ucca csatornáiban elfolyó piszkos, iszapos víz esetleges szűréséhez kényszerülnénk folyamodni.

Ez a vízmennyiség egyetlen nyári futózapor eredménye. Magyarország csapadékainak átlaga cca 500—1600 mm közt váltakozik. Ezen adatok után bárki is könnyen kiszámíthatja, hogy milyen nagyságú csapadékfelfogó felületre lesz szüksége a ciszterna megtöltéséhez, vagy egy adott terület hányszor képes ciszternáját megtölteni.

Készakarva említettem első helyen a tetőzetet, mint csapadékgyűjtőt, mert ez a legtermészetesebb és a legolcsóbb, azonkívül a tetőzetről lefolyó víz tartalmazza a legkevesebb szennyet, piszkot, iszapot. A tetőzet lefolyó vizével táplált ciszternákat elégséges évenként egyszer tisztítani.

Szándékosan említettem első helyen az esővizet is, mely tudvalevőleg úgy, ahogy, de mégis csak desztillált víz, mely kevésbé hamar romlik, s romlását erősen gátolja a földbe ásott ciszterna hőingadozásnak alig kitett egyenletes hőfoka. De gátolja a romlást az is, hogy a tetőzetről lefolyó esővíz az esetleges, alig számbavehető, madárürüléken kívül alig tartalmaz szerves, erjedést okozó anyagokat, mely anyagok kiszűrése egy egyszerű, a lefolyócsövön alkalmazott szűrővel is eszközölhető.

Hogy a ciszterna zárt legyen, az azt hiszem, nem szorul bővebb magyarázatra. Szükséges ez az ember és állat testi épsége érdekében is, de a víz megromlásának megakadályozásában is szerepet játszik. Egyébként a romlás megakadályozására sikerrel alkalmazható a víz sózása, az aránylag olcsó marha- vagy ipari sókkal, mely esetben a víz oltóhatása 7, sőt 14-szeresére fokozható.

Tölthető a ciszterna, a csatornák vizével is, ez azonban körülményes szűrőberendezést kíván s tartalma ennek dacára is gyorsan romlik. Táplálható magasabban fekvő forrásokból, hegyi patakokból, sőt mélyebben fekvőkből is bizonyos önműködő vízemelőszerkezetekkel — mindez esőhálózatot s mérnöki tudományt kíván.

Végző esetben pedig tölthető volna még a ciszterna — csapadékszegény időkben — ismétlődő tüzesetek után, fecskendővel, vagy lajttal, mely töltési módzat talán a legnehezebb, a legkörülményesebb és a legdrágább, de mindenesetre reálisabb a tűz esetében fellépő fejetlenség, kapcsolás közben való szintén csak lajttal végzett vízszerezésnél.

Maradjunk csak egyelőre az égi adománynál s használjuk fel ciszternánk vízkészletének biztosítására a közvetlen szomszédság tetőzetét.

A ciszternák alakja alig fontos. Mindenkor az adott viszonyok szerint, alakul. Anyaga cementbeton, esetleg izolálva. A teteje boltozat, lehetőleg a ma már annyira elterjedt és eléggé olcsó vasbeton, mely természetesen a tisztításhoz, illetőleg a tömlő beeresztéséhez szükséges és lezárható nyílással látandó el.

Elhelyezésénél végtelenül fontos annak könnyű hozzáférhetősége. Ezért inkább helyezzük az úttest közepére, mint az épületek közvetlen szomszédságába. A vasbeton tető megfelelően méretezett fedőajtóval ellátva, a kocsiközlekedés részére bátran járható, akár a nagyvárosok útteste közepén elhelyezett esatormatisztító aknanyílásai.

Egy-egy ciszterna hatáskörének sugara a 100 métert lehetőleg ne haladja túl, különösen kézi erővel dolgozó feckendők esetében. Motorikus feckendőknél, megfelelő tömlőkészlet mellett ez a távolság 250 méterig fokozható. Ezek szerint a ciszternák egymástóli távolsága 200—500 méter lehet, mely esetben a jobbára szokásos 20 méteres utcafronton telkek, illetve az ezeken emelt épületekből, 2 utcasort számítva, egy-egy ciszterna cca 20—50 ház védelmét szolgálja, a hatásköre kisebb telekmélység esetén a szomszédos utcákra is kiterjed, amikor már 60—150 ház számára nyújthat védelmet.

A 8 méteres mélység, tekintettel a szívótömlő hajlására, a feckendő szívónyújtványának a földtől való magasságára, vívíkülönbségére stb., talán túlzottnak tetszik egy fél, vagy talán egy egész méterrel is. Előnyét azonban abban találjuk, hogy a szűrőkosár nem fekszik a fenéken s így nem szívja be a feckendő éppen eléggé kényes szerkezeti részei közé — a víz minden tisztasága ellenére is lerakódó — iszapot. Egyébként a 8 méteres mélység éppen nem kötelező. Mindazonáltal a szívómélység határáig inkább törekedjünk lefelé, mint a nagyobb területre, mely utóbbi esetben nemcsak a boltozat erősebb méretezése drágít, hanem a kisebb mélységű s nagyobb területű ciszterna a hőingadozásra inkább reagál, ez pedig a víz romlására vezet. A ciszternák mindenestre a helyi viszonyok figyelembevételével méretezendők és helyezendők el. A vívíkülönbsétek kihasználása, a túlfolyók alkalmazása, a ciszternák esőhálózatallal való esetleges összekötése stb. már a fantáziának nyújt tág terepnumot.

Az elmondottak után állapítsuk meg azt, hogy a ciszternák létesítése indokolt mindazon városokban, községekben, ahol vízvezeték nincs, vagy amelynek vízszolgáltatása a tűzrendészet vízszükségletét fedezni képtelen, ahol a kutak vízszíne 8 méternél mélyebben fekszik, vagy azok víztartalma 1500—2000 liternél kisebb, ahol a folyó, patak, vagy tó vize hozzáférhetetlen, vagy az objektumoktól 200—500 méternél nagyobb távolságban fekszik.

Ezekben az esetekben kezdjük meg a ciszternaépítés szorgalmazását azonnal. Ami a költségeket illeti! — Sajnos, a tűzrendészet körül elkövetett hagyományosan mostoha finánciálák egész biztosan fognak nehézségeket támasztani a ciszternaépítés körül is. De elvégre is csak nem nézhetjük ölbe tett kézzel tétlenül, mint pusztul, mint esik nap-nap után a tűz moloch étvágyának áldozatául véres verejtékkel szerzett tulajdonunk. A cement, a modern építkezés e kitűnő anyaga eléggé tűrhető árban szerezhető be, kavics és homok is akad. A földbe süllyesztett, így alapfalazat természetű építményhez szükség esetén az 1:16-os arányú keverés is megfelel. Cementhez értő kőműves is akad ma már minden faluban. A költségek kiszámítása elemi tudomány, elvégzi bármely kőműves szívesen. Egy költségvetés sok esetben fog egy-egy ciszterna létesüléséhez vezetni, mert igen sok esetben fognak a 230.000. B. M. rendeletben szigorúan előírt és kötelező vízhordó-lajt beszerzési költségeinek összegéből talán 2.

nem egy 500 lit. lajt vízszállító-képességet adni felül lényegesen, de a vízszállítás biztosításának ideáljához vezet.

Egy kis jóakarattal, egy kis körültekintéssel, terepszemlével, gyakorlatias érzéssel tűzoltó-egység illő taktikával, mindenütt, még a legvízszegényebb pusztaságban is biztosíthatjuk az összes tűzoltószereknél hatásosabb oltóanyagot, a tűzoltóság fele kenyerét — a vizet. — Rajta!

Szemethy Gyula.

Szepezd, 1930 március 10.

Budapest székesfőváros legújabb nehéz tüzesetei.

Az utolsó időben gyors egymásutánban szokatlannul nagyarányú, főként magas tetőtűzesetek hozták izgalomba a hétköznapi élet szürkeségéhez szokott főváros lakosságát. A tüzesetek száma Budapesten más években is, egy-egy esztendő alatt az 1000-hez közel járt, sőt azt meg is haladta. Magas tetőtűz azonban aránylag elég ritkán fordult elő; mert ha évente egy-egy ily eset próbára is tette a székesfővárosi tűzoltóság teljesítőképességét, annak lezajlása után rendszerint hosszabb ideig újabb nagy tetőégés nem történt.

Ez évben, újév óta, eddig már négy magas tetőtűz fordult elő a fővárosban, melyek közül a Báthory-utcai eset, lapunk mult számában ismertetve volt. Azóta másik három nagy tetőtűz dűlt a fővárosban, melyek közül sorrendben a harmadik, amerikai stílusú tűzvész volt, amennyiben ez alkalommal az 1903. évben leégett budapesti „Párisi Nagy Áruház” esete ismétlődött meg, azaz a különbséggel, hogy e bérház otthontartózkodó összes (36) lakóját a tűzoltóság azok teljes testi épségben maradásával kimentette: modern tűzoltó gépeivel pedig a teljes kiégés veszélyében forgott 3 emeletes, hatalmas sarokbérpalotát, annak részleges megromlásával mellett megmentenie sikerült.

A legutóbbi, a József-körút 2. sz. alatti négyemeletes tetőtűz a padláson dolgozó 3 munkás fulladását okozta. A tüzesetek statisztikájának különös esete volt ez, amennyiben a szerencsétlenül járt embereket a palával fedett tető zárt helyiségében rohamosan fejlődött sűrű füst fojtotta meg, mielőtt a padlástérből kimenekülhettek volna.

Végül a Teréz-körúti négyemeletes tető égésével egyidejűleg, a VIII. ker., Práter-utcában előfordult világítógáz-robbanás által komplikált pinec-tűz esete is érdekelte, amennyiben ez alkalommal egy munkás halálos, kettő súlyos égési sérülést, 1 tűzoltótiszt és 5 tűzoltó pedig súlyos világítógázmérgezést szenvedett el. E tüzesetek lefolyása egyébként a következő volt:

1. Négyemeletes bérpalota tetőégése a VI. ker., Teréz-körút 25. sz. alatt.

Ugyanazon a soron, néhány házzal odább, mint ahol 1925-ben a „Modiano” transzparens vasállványzatának lezuhanása következtében egy tűzoltó halálát okozó nagy tetőtűz dühöngött, ismét lángbaborult egy másik négyemeletes palota fedélzete.

F. évi március hó 17-én d. u. 1 óra 48 perckor telefon útján a tűzoltóságot arról értesítették, hogy a fent jelzett helyen ég a tető. A mihamar egymást követő jelzés után *Ausch*, *Benedek* és *Kirchmann* ügyeletes tiszték vezetésével a IV. és V. ker. főfeljárás és a VI. ker. tűzország a vész he-

A három oldalról, a szomszédházak közé ékelte 40 méter hosszú utcai homlokzattal és tágas, 30 méter mély udvarral bíró négyszögletű épület padlásának délkeleti szárnyában keletkezett a tűz, mely az ott felhalmozott ládák és bútorok meggyúlása által is táplálva, harminc méter hosszúságban lángba borította a cseréppel fedett tető gerendázatát. Ezután a tűz nagy gyorsasággal egyfelől az utcai kapuval szemben lévő padlásfeljáró vasajtáig terjedt, másfelől az utcai homlokzat felé közeledett. A tűzvész tartama alatt mindvégig szélesend uralkodott.

A tűz színhelyére érkezett tűzoltóság 3 autófecskeendőjéről szerelt 6 sugárral, egyrészt a padlás feljárója felől történt állásfoglalással és előnyomulással, másrészt az utcai oldalán felállított 2 tololétraán történt felhatolással a lángok tovább terjedésének útját vágva, oly sikeresen nyomta el a tetőégést, hogy az csak helyenként fajult nyílt tűzzé. Az égő épület e szárnyán, a padlástér fedő cserepek túlnyomó része a helyén maradt és csak helyenként omlott be. E mellett a padlásmennyezet beázása kisebb mértékben csak két ponton történt. Ily körülmények közt a tűz félóra alatt oly mértékben elnyomható volt, hogy 45 perc múlva már a tololétrák visszaszerelése és a sugarak számának csökkentése elrendeltetett. Majd a takarítási munkálatok délután 5 óráig eltartottak, mire az őrségek bevonulása után, este 8 óráig 2 örködő tűzoltó hagyatott a helyszínén. A kivonult szerek száma 10⁴ volt. A tűz eloltásában közreműködött 4 tiszt és 95 tűzoltó.

E négyszögletű, tűzbiztos határfalak nélküli hatalmas tetőnek csak egynegyed része égett; míg annak háromnegyed része teljes épségben megmaradt. A veszélyben forgó tető túlnyomó részének vízkár nélküli megmentése által a tűzoltóság értékes eredményt ért el, mely természetszerűleg azon körülménynek is tulajdonítható, hogy a ház lakói a tüzet idejekorán észrevéve azonnal jelezték azt.

A tűz keletkezésének okozásával eleinte az aznap a tetőn rádió-antennát szerelő két munkást gyanúsítottak; utóbb a szomszéd „Globus” nyomda kéményéből papírégetés folytán a padlástérbe szállt tüzes pernye gyújtó hatását okolták. Végeredményként a tűz keletkezésének oka biztosan megállapítható nem volt.

2. Bolti-, raktár- és tetőtűz esete a VI. ker., Paulay Ede-utca 39. sz. háromemeletes sarokházban, tömeges életmentéssel.

Folyó évi március hó 15-én d. u. 2 óra 35 perckor, a fenti cím alól telefon útján a tűzoltóságot arról értesítették, hogy a házban levő bőrizletben tűz van. E jelentéktelen esetnek ígérkező boltitűzhöz *Erlésbek* főtiszt vezette alatt a VI. ker. tűzörség és a szárazoltó rendeltetett ki.

Az égő bolt e sarokház két utcára nyíló egy-egy üzlethelyiségében nyert elhelyezést, mely az udvar túlnyomórészét elfoglaló, kőfállal határolt és vasvázaz üvegtetővel fedett raktárhelyiségbe nyílt, ahonnan az udvarba kijárási nem vezetett. A Vasvári Pál-utcai és a hátsó épületszárny függő folyosói az üvegtető felett vezettek, míg az épület Paulay-utcai szárnyának udvari részén, emeletenként oszlopos, széles, nyílt folyosó nyert elhelyezést. A Paulay-utcaá nyíló kapubejárás udvari végén, az épület nyugati szárnyának inuenső sarkában a főlépcső, a hátsó sarkában pedig a padlásra vezető melléklépcső foglalt helyet.

A tűz kitörése időszakában az épület lakásai-

A megérkezett tűzoltóság egyrésze a Vasvári Pál-utcai boltibejárat felől, a másik része a Paulay Ede-utcai oldalán, a redőnyök feltörése után légzőkészülékekkel ellátva igyekezett az égő üzlethelyiségbe hatolni.

A benyomulás következő percében hatalmas robbanás történt, melynek hatása 6 tűzoltót és a vezénylő főtisztet az égő helyiségből kivetette, miközben közülük 5-en a szétvágódott üvegdaraboktól és a lobbanás lángjaitól könnyebb égési sérülést szenvedtek.

A vezénylő tiszt a robbanás következtében rohamosan fejlődő tűznek, az égő helyiségből az udvar felé történő terjedését látva, erősítést kért, amire 2 óra 32 perckor *Szilvay* főtiszt vezetésével a kp. tololétra és a VIII. ker. tűzörség is a vész helyére rendeltetett. Nyomban ezután *Breuer* főparancsnok és *Benedek* tiszt, majd *Kichmann* segéd-tiszt a helyszínére érkezett, valamint Csármann Ferenc székessővárosi tanácsnok, a középítési osztály vezetője is megjelent.

E közben az égő helyiségben újabb hatalmas robbanás történt, mely az udvarra beépített raktárhelyiség vasszerkezetű és üvegfedésű tetőzetét szétrombolta. E pillanatban a raktárban tüzetfogott tárolt anyagok, nevezetesen az üzleti berendezésen kívül, celluloid áru, aceton, benzoloz gummioldat, benzín, celluloid lappal borított női cipősarkok, sárcipők stb. nagy mennyisége kellő levegőhöz jutván, azok égése a harmadik emeletet meghaladó lángoszlopban tört a magasba.

A léghuzat által hajtott óriási lángok következtében néhány pere alatt az összes lakások, a lépcsőház udvari ajtó és ablakkeretei tüzet fogtak és a Vasvári Pál-utca felől eső épületszárny lakásainak egyes udvari helyiségeit is begyújtották.

A ház bennszorult lakói a menekülés útját egyrészt az udvarban dülő és a folyosókat perzselő hatalmas lángok miatt, másrészt a lépcsőket ellepő sűrű füst terjedése által, elvágyva látván, általános pánik kitörése mellett segítségért kiabáltak; az utcai lakásban tartózkodók egyrésze pedig az ablakokban állva, leugráshoz készült.

Ezen kritikus percekben a tűzoltóság a fősúlyt arra helyezte, hogy a begyulladt lakások beégését az utcai szobákon át vezetett erős motorikus sugarakkal megakadályozza és a bennszorult, illetve ott maradni nem akaró lakókat részint tololétrák segítségével levezesse.

Ilymódon 35 személyt sikerült is lehozni, akik közül senki sem sérült meg. Ez alatt azonban a felcsapó lángok és a sugárzó hő következtében, a cseréppel fedett tetőzet egy része is begyulladt, amire újabb erők kirendelése vált szükségessé. Erre 2 óra 46 perckor a IV. ker. tololétra és a közp. tűzörség is a vész helyére vonult.

A lángbaborult tető tüzet annak ellenére, hogy a nagyméretű padlástér tűzbiztos falakkal megosztva nem volt, rövid időn belül elhatárolni sikerült, úgyhogy annak csak $\frac{1}{4}$ része égett le.

Az udvarban tomboló lángok leverése után, délután $\frac{1}{2}$ órákor a második emeleten, egy udvari hátsó lezárt saroklakásban a helyiségeket átkutató tűzoltók egy aléltóságából magához tért asszonyt találtak, a 36-ik személyt, akinek a kiállott réműleten kívül egyéb baja nem történt.

A tűz oltásájt 10 sugár végezte, melyben 12 szerrel, 5 tiszt és 88 tűzoltó vett részt, akik derekas, dicséretreméltó magatartást tanúsítottak, e nem mindennapi feladattal szemben. Csármann tanács-

nok utasítására és Friedrich hatósági mérnök intézkedésére a Vasvári Pál-utca felőli részen levő lakások lakói kilakoltattak, mivel az ezekhez vezető és salakbetonból készült függő folyosókat a leszakadás veszélye fenyegette. Az utolsó őrség, három őrködő tűzoltó hátrahagyásával, éjjel 12 órakor bevonult.

E tüzesetnél is beigazolódott a fedett udvarok veszélyessége, mert itt is megállapítható volt, hogy azokat az alapengedélytől eltérőleg használják és azokban többnyire tűzveszélyes anyagokat halmoznak fel, melyek egy kitört tűz rohamos terjedését és esetleg a ház teljes leégését, valamint a lakók pusztulását idézhetik elő.

Ily fedett udvar égése esetén ugyanis az összes udvari folyosókra nyíló ajtók közlekedésre, az ablakok pedig menekülésre használhatatlanokká válnak, nemkülönben a lépcsők is megközelíthetetlenek, sőt a leomlás veszélye is fenyegeti azokat. Ily viszonyok mellett a lakók a függő folyosókon menekülni képtelenek és a tűzoltók sem férközhetnek az udvari lakásokhoz.

Jelen esetben különösen erős tűz hatásának volt kitéve, közvetlen az üvegtető feletti első emelet függő folyosója, mely a lángok hatását a felsőbb emeletek irányában némileg csökkentette. Bár e folyosók salakbetonból készültek és a tűz behatása folytán szétmálló állapotba jutottak, mégis fennmaradtak és nem omlottak le, mint ez pl. a márvány folyosókkal történt volna. A tűz hőhatása, — amint említve volt, — az üvegtető vasszerkezetét is beomlasztotta; a ház udvari vakolata pedig lehullott. Ezen oldalon gyulladt be a háztető is, míg a házmasterlakáshoz vezető 4 méter széles szabad köz oldalán a ház fala is kevesebbet szenvedett.

Az első tűzjelzés időszakában nem sejtett, majd fokról-fokra újabb meglepetést keltő és óriásivá fajult ezen tűzvész megfékezésének sikere ismét igazolta a motorikus fecskendők sugarainak eredményes hatását.

E nélkül e bérpalota is az 1903. évben leégett párisi nagy áruház sorsára jutott volna, mert mindkét tüzeset keletkezésének és kifejlődésének körülményei, valamint a két épület berendezésének viszonyai igen közel állottak egymáshoz.

3. Négyemeletes bérház tetőzetének égése a VIII. ker., József-körút 2. szám alatt, három halottal.

Budapest főváros legélénkebb forgalmú útkezesztésének egyik sarkán, a Nemzeti Színházzal szemben levő magas kupolával díszített és palával fedett, hatalmas bérpalota tetőzetéből, folyó évi március hó 29-én, fényes nappal, hatalmas füsttömeg tört elő, mely az egész környéket csakhamar elborította.

E látványos jelenség mutatkozásakor nyomban d. e. 10 óra 44 perckor, a Nemzeti Színház szemben levő tűzoltó őrszobájából, a kitört tetőégés tűzjelző telefonon jeleztetvén, *Blasnek* parancsnok, *Ausch* és *Kirchmann* ügyeletes tisztek vezetésével a IV. és közp. tolólétrás, továbbá a VI., VIII. és IX. ker. tűzőrség a vész helyére vonult. Kévéssel ezután *Csármann Ferenc* székesfővárosi tanácsnok is a tűzhöz érkezett.

A tűzoltóság megérkezése alkalmával mihamar megállapítást nyert azon körülmény, hogy a tűz fészke az épületnek a Nemzeti Szállóval határos padlástérben dűl és innen egyrészt a József-köruti homlokszárny felé, másrészt a hátsó udvari rész padlástérfeljárója mentén terjed tovább.

A tűzoltóság beavatkozása ezután a következőképpen folyt le: 3 sugár az udvar jobbsarkában lévő padlástérfeljárón át a padlástérbe irányított.

Rákóczi-út felé nyomult előre; 2 sugár pedig a IV-ik emelet folyosójáról támogatta hatásosan e belső sugarak működését. Egy sugár a fölépésőház már átégő mennyezetének oltását végezte. Egyidejűleg az épület József-köruti és Rákóczi-úti oldalán felállított egy-egy tolólétrán történt felhatolással, 2—2 sugár vonult előre és a padlástéri sugarakat támogatta.

Félóra elteltével, ezen koncentrikus támadás hatása annyira mutatkozott, hogy a tűz elhatároltnak volt tekinthető. A tető fele, a kupolával együtt, teljesen épen maradt, míg a másik fele részben teljes, részben részleges égést szenvedett.

Időközben a tűzoltóság arról értesülvén, hogy a kupolatáján a padlástérben három bennszorult munkás maradt, az egyik belső sugár védelme alatt a Rákóczi-úti épületszárny irányában gyors előre nyomulás történt. E kutatás mihamar eredménnyel járt, amennyiben a tűzoltók a Rákóczi-úti épületszárnynak a kupolához támaszkodó szegletében, a zárt padlástérben egymáshoz közel, 3 eszméletlen állapotban levő emberre akadtak.

A legnagyobb gyorsasággal a IV-ik emelet folyosójára leszállított 3 munkást a mentők vették ápolás alá. Élesztési kísérleteik azonban — sajnos — eredménytelenek maradtak, mivel a padlástér sűrű füstjében már előzőleg mindhárman fulladási halált szenvedtek.

Délután 2 órakor már csak két őrség végezte a takarítást, mely d. u. 6 órakor befejezést nyert, majd este 7 órától 3 ügyelő tűzoltó maradt a helyszínén. A tűzoltást 10 sugár végezte, melyben 3 tiszt és 90 tűzoltó vett részt, akiknek emberfeletti fáradozása e nagyszabású tetőtűz sikeres megfékezése által kiváló teljesítménynek bizonyult.

E hatalmas tető égésénél a tűz rohamos terjedésének jelen esetben is, különösen kedvezett a padlástért tűzbiztosan elválasztó határfalak hiánya. Egyébként szembetűnőnek mutatkozott azon rendelkezés is, hogy a padlástérben vasbádoggal ajtócsakkal ellátott kéménytisztító nyílások voltak alkalmazva.

A kupola és a tetőzet utcai oldala palával, az udvar felől cseréppel és a tetőgerince vasbádoggal volt fedve. A tetőtűz időszakában délkeleti szél fújt.

A három szerelőmunkás halálának bekövetkezése pedig annak a régen beigazolást nyert körülménynek tulajdonítható, hogy ily nagy padlás több, illetve legalább még egy feljárólépcsővel nem volt ellátva. Ily viszonyok mellett az életveszélybe jutott munkások az épület túlsó sarkában levő egyetlen padláslejárót, a rohamosan terjedő sűrű füst miatt elérni nem tudván, menekülni képtelenek voltak.

A tűz keletkezési oka kinyomozható nem volt. A kupolán levő reklámvilágító berendezéstől e tűzvész nem keletkezhetett, mivel annak kitörési helye attól távol, a túlsó épületszárnyának, a fölépésőház feletti padlástere táján volt. A reklámvilágításhoz szolgáló villamos vezetékek pedig a tűz kitörése időszakában áramtalanítva voltak. Szóba került a tűz keletkezésének az a lehetősége is, hogy a liftnak a padlástérbe vezető drótkötele, mely a fedélszék egyik oszloptartó gerendájának átfúrt nyílásán haladt át, surlódás folytán felmelegedve, okozta volna a padlástűzet. Ezen felfogás is megdőlt azáltal, hogy az a függőleges helyzetben álló fagerenda, melynek elég tág nyílásán a drótkötél áthatolt, nem égett el, hanem kissé megperzselve épségben megmaradt.

Ilymódon ezen tűz kitörésének oka is, úgy mint a közelmúltban előfordult nagy tetőtűzeké, a tetőn dolgozó és a padláson át közlekedő munkások gon-

Folyó évi február hó 17-én, d. u. 2 óra 6 per-
kor, mialatt a fővárosi tűzoltóság négy őrsége, a
fentleírt Teréz-köruti tetőtűz megfékezésével küz-
dött, egy rendőr telefon útján a VIII. ker., Práter-
utca 6. számú házban, robbanás folytán keletkezett
pincetűz esetét jelentette.

A vész helyére *Sturm István* tűzoltótiszt veze-
tésével a IX-ik tűzország rendeltetett ki. A tűzhöz
megérkező tűzoltóságot a ház lakói arról értesítették,
hogy 3 szerelőmunkás az égő pincében lennrekedt.
Mint hogy az utcai pinceablakból lángok törtek elő,
a IX. ker. tűzország két vízvezetéki sugarat szerelt,
melyek közül az egyik az utcáról, a másik a lépcső-
ház alatti pincelejáró felől fogta közre a tüzet.

A vezénylő tiszt egyidejűleg a pincében maradt
munkások kimentésére füstkészülékekkel ellátott
tűzoltókat küldött a pincébe, akik két eszméletlen
állapotban levő munkást mihamar a levegőre
hoztak.

Ezenközben a pincében újabb gázömlés támadt,
mely a pincébe lehatolt tűzoltókat menekülésre
kényszerítette, akik alighogy a földszintre értek,
újabb gázrobbanás történt.

A pincéből kimenekült *Sturm* tisztet és 5 tűz-
oltót, akik gázmérgezés folytán rosszul lettek, a
mentők vették ápolás alá, amely körülmény miatt
egyelőre a harmadik munkás kimentéséről le kellett
mondani. E nehéz helyzet a tűzoltófőparancsnok-
ságnak telefon útján jelentetvén, *Wunderlich* fő-
tiszt vezetésével a VIII. ker. tűzország a vész he-
lyére rendeltetett.

Ezalatt az esethez kihívott gázművek szerelői
is megérkeztek és csaknem egy óra hosszáig tartó
munka után az utca felől kiasott gázvezetékét el-
vágták és eldugaszolták, mire a pincében a robba-
nás óta állandóan égő gáz ömlése megszűnt, amikor
is úgy a részben égő egyik pincerekesz végleges el-
oltása, valamint az égő gázvezeték alatt fekvő har-
madik szerelő hullájának felhozatala lehetővé vált.
A házba bevezetett világítógázcső, amint az általá-
nos szokás, az utcán elzárható csappal ellátva nem
volt.

A tűz keletkezési oka az égő karbidlámpa mel-
lett folyó szerelési munka közben történő gázömlés
volt, mely levegővel keveredve felrobbant és a pince
falécrekeszeit felgyújtotta.

Amint az ismertetett esetleírásból megérthető,
az ily természetű pincetűzek mindig veszéllyel jár-
nak, melyek folyamán nemcsak az ott foglalatos-
kodók, hanem az oltást végző tűzoltók súlyos bal-
esetének bekövetkezése is fenyeget.

Figyelő.

Szövetségi ügyek.

Meghívó.

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség
elnöksége 1930. június 1-én Veszprémben, a vár-
megyeházán ülést tart, melyre az elnökség tagjait
ezúton is tisztelettel meghívjuk.

Az ülés napirendje:

1. Jegyzőkönyvvezetők kiküldetése, az előző
elnökségi ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hi-
telesítése.

2. Az országos választmányi közgyűlés tár-
gyának előkészítése.

Budapest, 1930 április 14.

Breuer Szilárd s. k.,
m. kir. kormányfőtanácsos,
ügyvezető alelnök.

Nagy Sándor s. k.,
főtitkár.

Meghívó.

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség
országos választmányja 1930 június 1-én Veszprém-
ben, a vármegyeházán tartja évi rendes közgyűl-
ését, melyre az országos választmány tagjait tiszte-
lettel meghívjuk.

A közgyűlés napirendje:

1. Az elnökség jelentése az 1929. évi műkö-
déséről.

2. Az 1929. évi zárszámadás bemutatása, a
számvizsgáló bizottság jelentése és a zárszámadás
feletti határozathozatal.

3. Az 1930. évi költségvetés feletti határozat.

4. Elnökségi bejelentések és indítványok.

5. Esetleges indítványok, melyek a közgyű-
lést 20 nappal megelőzően az elnökséghez írásban
beadandók.

6. Jegyzőkönyvhitelesítő két tag kiküldése.

Budapest, 1930 április 14.

Breuer Szilárd s. k.,
m. kir. kormányfőtanácsos,
ügyvezető alelnök.

Nagy Sándor s. k.,
főtitkár.

Meghívó.

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség
segélybizottsága 1930 június 1-én Veszprémben, a
vármegyeházán tartja rendes évi közgyűlését,
melyre a tagtestületeket meghatalmazott képviselő
kiküldésére tisztelettel felhívjuk.

A közgyűlés napirendje:

1. Az elnökség 1929. évi jelentése.

2. Az 1929. évi zárszámadás feletti határozat-
hozatal.

3. Az elnökségnek a házvételi kölcsönre, az
irodai segédcéru díjazására vonatkozó s egyéb je-
lentései.

4. Netáni egyéb indítványok.

5. Jegyzőkönyvhitelesítők kiküldése.

Budapest, 1930 április 14.

Breuer Szilárd s. k.,
m. kir. kormányfőtanácsos,
ügyvezető alelnök.

Nagy Sándor s. k.,
főtitkár.

H I R E K

Királyi díszérem. A belügyminiszter a tűz-
oltás és mentés terén 25 éven át teljesített érde-
mes tevékenység jutalmazására alapított dísz-
éremet újabban a következőknek adományozta:
Trak Géza elnök, *Mihalica Ferenc* szakaszparancs-
nok, *Ruttkay Béla* tiszthelyettes, *Fecske János* és
Gyürki Géza őrparancsnokok (Eger), *Walisch Lé-
nárd* tb. parancsnok, *Petz József* szakaszparancs-
nok, *Mádl Henrik* szakaszparancsnok helyettes,
Obinger Alajos, rajvezető és *Rohrwild Adolf* tűz-
oltó (Magyaróvár), *Laczkó József* alparancsnok
(Kiskomárom), *Magyar Imre* őrparancsnok (Török-
szentmiklós) és *Piló Géza* szertáros (Sátoraljaúj-
hely).

Kitüntetés. A kormányzó úr öfömlétsége a m. kir. miniszterelnök úr előterjesztésére *Mátyás József* gősfai önk. tűzoltónak önfeláldozó és bátor magatartással végbevitt életmentéséért a Magyar Bronz Érdemérmét adományozta.

nagybudafalvi Vermes Béla volt országgyűlési képviselő, a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség választmányának volt tagja, a Szabadkai Önkéntes Tűzoltó Testületnek egy negyedszázadot meghaladó időn át működő főparancsnoka, f. évi április hó 8-án Budapesten elhunyt. Népszerű bajtársunk, aki a multakban nemesak a közélet terén, hanem a tűzoltótársadalom mozgalmában is tevékenyen részt vett, a világháború befejezte óta, kedvelt tűzoltótól megvált. Az ország megeseonkítása után a szerbek kiűzték otthonából; azóta Budapesten élt és közéleti működésével általános tiszteletet és megbecsülést keltett. Díszes temetése f. évi április 10-én tisztelőinek és barátainak tömeges részvétele mellett folyt le. Tisztelet emlékének!

A „Szabad Lyceum” műszaki osztályának, a gáz- és légvédelmi előadássorozata keretében *Dittlich József* „A gázvédelem a tűzoltóságban” címen f. évi március hó 27-én és *Nagy Sándor* „A tűzoltóság szerepe légi támadás esetén” címen f. évi április hó 1-én felolvasást tartott, melyek mind egyikét nagyszámú érdeklődő közönség hallgatta végig. Ezen értékes felolvasások szövegének közlését jelen lapszámunkban megkezdöttük.

A Budapesti Tűzoltó Testület Szövetsége f. évi május hó 3-án, szombaton d. u. 6 órakor a VIII. ker., Mária Terézia-tér 8a. sz. alatt lévő Pedagógiai Szeminárium nagy előadótermében felolvasó estélyt rendez. Ez alkalommal *Teasdale Ottó* székesfővárosi tűzoltófőtiszt vetített és mozgófényképek bemutatásával kapcsolatban „*Párizsi és angolországi tanulmány-utam*” címen nagy gondot összegyűjtött külföldi tűzoltói tapasztalatait fogja ismertetni. A szövetség elnöksége e tanulságos felolvasásra tagtestületeinek tisztikarát, valamint a tűzoltóügy barátait ezúton is tisztelettel meghívja.

Pest-Pilis-Solt-Kiskún vármegye főispánja az újonnan rendszerített két vármegyei tűzrendészeti felügyelői állásra *Pethő János* volt tb. szolgabíró és *Lukács Zoltán* okleveles tűzoltótiszteket nevezte ki. Ennek folytán Csepreghy Pál hivatásos tűzoltóparancsnok újpesti, Tarnay Béla közs. főjegyző rákoskeresztúri, dr. Dabasi Ödön városi tb. főorvos monori, Bíró Dezső pénzügyi főtitkár kiskőrösi, dr. Kathona Mihály városi főügyész kiskúnhalasi és Hajós Emil okl. tűzoltótiszt vezelési lakosokat vármegyei tűzrendészeti felügyelői tényleges tisztségüktől, továbbá Jirka József községi főjegyző torbágyi, Mercz Gyula tanító apostagi, Petrovics Endre községi jegyző gyömrői, Mandich Miksa közs. főjegyző duna-szentbenedeki, Szepessy Béla közs. főjegyző jász-szentlászlói, Zankó Antal hiv. tűzoltóparancsnok kispesti, Wögerl Gyula földbirtokos szabadszállási, Prikel Kálmán községi főjegyző alberti és Stettner Pál járási irodatiszt nagykátai lakosokat járási tűzrendészeti megbízatásuk és szolgálatuk alól felmentette és ez alkalommal a fölmentett vármegyei és járási tűzrendészeti felügyelőknek a tűzrendészet terén kifejtett önfeláldozó, lelkes és eredményekben gazdag munkásságukért teljes elismerését és köszönetét nyilvánította.

Az iglói csehszlovák tanítóképzőintézetben elrendelték, hogy a IV. évfolyam tanulói a tűzoltásban kiképztessenek. Az elméleti és gyakorlati kiképzést Bolcik Imre iglói tűzoltóparancsnok már meg is kezdte. Több tanuló is jelentkezett.

e tekintetben, mert az illetékes körök nálunk még mindig nem akarnak a tanítójelölteknek a háború előtt igen jól bevált kiképzésére visszatérni.

(Győr szab. kir. város tűzoltófőparancsnoksága 393/930.)

Felhívás Magyarország tűzoltótisztjeihez.

A német tűzoltótisztek május hó 25—június 9-ig tanulmányi kirándulást rendeznek, amelyen való részvételre a magyar tűzoltóságokat is felhívták. Miután a német bajtársak ismételt megkerestek, hogy a kiránduláson a magyarországi tűzoltótisztek is minél nagyobb számban vegyenek részt, felhívom a magyar bajtársakat, hogy legkésőbb május hó 10-ig részvételüket nálam jelentseék be. A tanulmányi kirándulás két részre oszlik. Az első rész a bécsi tűzoltóság megtekintése, amely május 25—26-án történik, míg a másik rész a thüringiai. Az utiköltség Budapesttől-Lipcséig és vissza gyorsvonaton III-ad osztály 100 pengő, míg a thüringiai út, amelyet autóbuszokon teszünk meg (párnázott ülésekkel ellátva) 68 pengő, úgyhogy a teljes út utiköltsége 168 pengő, amelyhez az elszállásolás és ételmezés költsége járul, amely előreláthatólag 180—200 pengő lesz. Természetesen itt mindenki, amennyiben olesőbb ételmezést és elszállásolást kíván, jelentékenyebb összeget megtakaríthat. Az utiprogramm a következő: Május 25-én reggel érkezés Bécsbe s a város megtekintése, délután a mödlingi önkéntes tűzoltóság gyakorlata, Gumpoldskirchen megtekintése. Május 26-án hétfőn 9 órakor a bécsi mentőállomás megtekintése, 10 órakor Elektropathológiai múzeum megtekintése, délután 2 órakor a bécsi hivatásos tűzoltóság központjának megtekintése (füstvédő pince, telefonszoba, különleges szerek) utána egyik kerületi főőrség, majd a grünzingi őrség megtekintése, oszonna Kobenzben, este a bécsi hivatásos tisztekkel vacsora. A csak bécsi úton résztvevők este hazautazhatnak. 27-én utazás Lipcsébe, 28-án körutazás Lipcsében, az újjáépített és megnagyobított főőrség megtekintése, s a híres „Népekesatájának emléke” megtekintése. 29-én utazás Böhlenbe, a nagy vasművek megtekintése (szénbánya, nyugatszászország elektromos ellátása, gyári tűzoltóság gyakorlata, riasztás Böhlenben. A böhleni gyári autószerkek, továbbá Gautzsch, Zwenkau, Hartmannsdorf, Gaschwitz, Grosdeuben, Prohstdeuben önkéntes tűzoltóságainak riasztása 10 autófecskenővel és löfogató szerekkel), utazás Altenburgba. 30-án az altenburgi tűzoltó berendezések megtekintése, utazás Kösenbe, az ottani berendezések megtekintése és a saali tavon kirándulás. Utazás Jenába. 31-én a Zeiss-gyár megtekintése, kirándulás. Június 1-én a jeni tűzoltóság gyakorlata, a város megtekintése. Június 2-án utazás Weimarba, Dr. Mayer kerületi tűzoltóparancsnok előadása a thüringiai tűzoltóságokról, séta a városban, este a színházban díszelőadás. Június 3-án utazás Hørselgauba, a gothianai tömlőgyár megtekintése, nyomáspróbák, utazás Eisenachba. Június 4-én tűzoltóság, mentőállomás és ifjú tűzoltóság megtekintése, kirándulás Wartburgba és a várban ünnepély. Június 5-én utazás a thüringiai erdőbe. Június 6-án a Mauxion-művek megtekintése, városi tűzoltóság, mentőállomás és vízművek tanulmányozása. Június 7-én a tündérbarlang megtekintése, utazás Blankenburgba. Június 8—9. kirándulások Schwarzatal, Tripstein, Schwarzburgba, hazautazás.

(Győr, 1930 március 31.)

Erdély Ernő s. k.,

K Ö R R E N D E L E T .

Valamennyi község előljáróságának!

A m. kir. Belügyminiszter úr 256.210/1928. szám alatt félézőleg elrendelte, hogy a vármegye székhelyén minden évben 14 napra terjedő tűzoltói szaktanfolyamot kell tartani.

Ennek megrendezésére tehát tűzoltó szövetségünk elnökségét ismételten felhívtam, mely azt az előző kétévi módszer szerint ezúttal is Székesfehérvárott az ottani téli földműves iskolában Vida Pál szövetségi titkár vezetése alatt fogja megtartani, még pedig

1930. évi május hó 4-től 18-ig terjedő időben.

Azonban, mivel a kétízben megtartott tanfolyam eredményének helyszíni ellenőrzéséből azon tapasztalatokat szerezte a megyei tűzoltószövetség elnöksége, miszerint — dacára múltévi 7369/1929. számú rendeletben is körvonalazott szellemi feltételeknek — oly egyéneket küldtek be községeink egy része a lefolyt két tanfolyamra, hogy a tanfolyamon résztvevő hallgatók hatvanhetven százaléka nemcsak hogy a vezetésre, de még az alantas tiszti állás betöltésére sem vált alkalmassá és pedig a tekintély teljes hiánya, valamint alacsony társadalmi helyzetük, túlságosan függő életviszonyaik és főleg szegény sorsuk miatt.

Ennélfogva óhajtasomnak megfelelőleg a tűzoltószövetség elnöksége ez évben meg fogja változtatni a jelentkező hallgatókat, *lehetőleg személyes ismeret alapján* és mérlegelésével annak, hogy az illető elméleti képessége, vagyoni és társadalmi körülményei kielégítést nyújtanak-e arra, miszerint otthon továbbszervező, vezető és a helyi tűzrendészet ellátásában való közreműködésre alkalmas férfiút nyer-e a község az illetőben.

Hogy ezen utóbbi fontos közigazgatási feladat elérésében a községeket támogassam, tűzoltószövetségünk elnökségével egyetértőleg akként intézkedtem, hogy a községi előljáróságok által bejelentendő hallgatók közül ezen évben csak 40—50 egyént válogat ki az elnökség, *kiket megbírálván külön kibocsátandó* értesítéssel hív majd be kellő időben.

A behívandók megrostálásával szemben azonban messze terjedő kedvezményben részesülnek a községek, illetőleg az általuk felkérendő és az *elnökség által behívandó* hallgatók, úgymint

1. A tanfolyamon való részvételért *semmit sem kell fizetni.*

2. A hallgató szép tiszta lakást fog kapni *ingyen* az iskolában, hol 10—12-en lesznek egy-egy szobában és ahol némi kényelemben is részük lesz, de személyes tisztálkodási eszközeikről (törülköző, kefe stb.) önmaguk tartoznak gondoskodni.

3. Naponta háromszor bőséges, kitűnő ételmezésben részesülnek, valószínűleg az iskola éttermében, vagy egyik közeli vendéglőben.

De ezen ételmezést is ingyen kapják a hallgatók.

4. Ha netán tűzoltó egyenruhája nem lenne a hallgatónak, vagy kölcsön szerezni sem tud, előre kifejezett kérelmére a tanfolyam parancsnoka szerez neki egyenruhát. Egyenruhának állni kell tűzoltó fekete sapka, csikos vászon zubbony, vászon nadrág és deréköv kendérszövetből.

Közös jelvényül a megye színét képviselő zöld-sárga karszalagot és tankönyvét szintén *ingyen kapja a hallgató.*

5. Egyik vasárnapon felutaznak a hallgatók

Ennek kottségeit is az elnökség viseli.

Ezek szerint a községekre más teher nem hárul, mint alkalmas jelöltek felkutatása, azok megnyerése és bejelentése. Ha azonban valamelyik költségvetési tétel megtakarításából, vagy más forrásból a község az illető jelentkezőt némi térítménnyel ellátni tudná és akarja, e tekintetben igényeket formálni, annál kevésbbé követelni, nem lehet azon émen, hogy ez, vagy amaz a község jelöltjének esetleg többet vagy kevesebbet adott, mint ez a multban megtörtént.

Egyébként tudnivalókra nézve jelzem, hogy a behívandó hallgatók katonai fegyelem alatt fognak állani és e részben Vida Pál tanfolyamparancsnoknak minden tekintetben feltétlen engedelmességgel tartozniak, melynek megszegése a vármegyei tűzr. szabályrendelet szerinti büntetést vonja maga után.

Az itt szóban forgó tanfolyamra vonatkozólag további útbaigazításért ne én hozzam, hanem közvetlen a vármegyei tűzoltószövetség elnökségéhez kell fordulni, de itt említem meg, hogy jövőre tűzoltóparancsnok és tiszt csak az lehet, aki az ilyen kerületi (megyei) szaktanfolyamot elvégezte, mely tekintetben a 230.000/1925., 254.300/1928. és 249.793/1929. sz. belügyminiszteri rendeletek részletesen intézkednek.

A tanfolyam kezdetével kapcsolatos tudnivalókat egy később kiadandó értesítésben fogja tudatni a szövetség elnöksége azokkal, kik behívattai fognak.

Mindezeknek előrebocsátása után felhívom a vármegye összes községeit, hogy tegyék ezen rendeletemet gondos megfontolás tárgyává és kutasanak fel olyan tekintélyes egyént, ki a tűzoltó intézmény iránt ügyszeretettel és hajlammal viselkedik, ki szellemi képességénél, egyéni tekiutélyességénél, kedvező anyagi körülményei és e mellett rátermettségénél fogva alkalmas — helyesebben alkalmasabb — lenne arra, hogy a tanfolyamra behivatván, otthon a parancsnoki állásra méltó legyen, vagy ilyennek megléte esetén tiszti állás elnyerésére komolyan alkalmas lehessen.

Az erre vonatkozó jelölés szempontjából egyéni felelősség terhe mellett utasítom a községeket, hogy a megfelelő férfiút:

1. nevét,
2. foglalkozását és vagyoni helyzetének bő ismertetését,
3. életkorát,
4. iskolai képesítését,
5. társadalmi szereplésének mibenlétét,
6. a lakosság előtt való tekintélyének mérvét,
7. a rátermettség és érdemesség egyéb indokait a Fehérvármegyei Tűzoltó Szövetség elnökségével közvetlen (tehát nem én velem) jelen rendeletem vételétől számítandó 8 nap alatt közöljék.

Remélem, hogy nemleges jelentéssel egyik község sem törekszik a kérdéses közérdekű hivatalos kötelesség alól kitérni, hanem engem a tűzvédelem előmozdítását célzó humanisztikus intézkedésben támogatni fognak.

Székesfehérvár, 1930. évi március hó 10.

Dr. Havranek s. k., alispán.

Debrecen város tűzoltósága egy drb. 600 literes, lapos víztartányú, rúgókra épített jó állapotban lévő **vizeslajt** előnyös áron **elad.**

Felelős szerkesztő: Dr. Balogh Dezső főorvos, budapesti önk. parancsnok.

Felelős kiadó: Keresztes János, az orsz. szöv. titkára.

Lapkiadó-bizottság: Breuer Szilárd, Keresztes János, Köhler István vál. tag, Mátrai Antal vál. tag.

Munkatársak: Gróf Széchenyi Viktor orsz. szöv. elnök, Breuer Szilárd főparancsnok (Budapest), orsz. szöv. al-elnök, Dr. Aujezky László, a m. kir. orsz. Meteor. Int. adjunctusa, Benedek Mihály fővárosi hivatásos tiszt, Dittrich József gépészmérnök, orsz. szöv. eln. előadó, fővárosi hivatásos főtiszt, Erdély Ernő főpar. (Győr), orsz. szöv. eln. előadó, Falussy Károly Máv. tűzr. felügyelő, orsz. szöv. titkár, Kállay Imre, Dr. Kathona Mihály par. (Kiskunhalas), Kotsis Rezső alpar. (Csepel, löszergyár), Nagy Sándor orsz. szöv. főtitkár, Papp Ferenc hiv. főpar. (Szeged), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Roncsik Jenő hiv. főpar. (Debrecen, orsz. szöv. eln. előadó, Rehák Tamás hiv. par. (Debrecen), Rosta Géza par. (Csepel, löszergyár), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Szalay Lajos vegyész-mérnök, budapesti önk. szak-par., Techlár Ernő m. kir. pénzügyi titkár,

budapesti önk. titkár, Teasdale Ottó főv. hiv. főtiszt, Vágó Zoltán budapesti önk. szak-par., Vida Pál várm. szöv. titkár (Székesfehérvár), orsz. szöv. eln. előadó.

"TOTAL" a tűzoltókész- lékek királya!

folyékony szénsavval működik és száraz porral olt és ezért télen nem fagy be, nyáron nem párolog el; sikeresen olt mindenféle tüzet, tehát a veszélyes folyékony anyagok, mint: benzín, szesz, éther, petrolium, olaj, kátrány égését, továbbá a karbid és a villamos tüzeket, utóbbi is teljesen veszélytelenül. Kimerítő ismertetéssel készséggel szolgál a magyarországi lerakat:

Ligeti és Biró, Budapest, V., Vízszínház-u. 5. Tel.: T. 277-99

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez beküldendő PÉNZÖSSZEGEKET szíveskedjék csekkszámaink szerint elosztva a következő számokra befizetni: „Tűzrendészeti Közlöny” előfizetése és hirdetések 57.454, Segélyzőpénztári tagsági díjak 57.453, Orsz. Szöv. tagdíjak, szolgálati érme, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés 23.297. A csekklap hátuljára közlemények is írhatók, de ezen esetben 8 filléres postabélyeg ragasztandó fel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnél (Budapest, VII., Rákóczi-út 38. szám) a következő szak-könyvek, szabályzatok, belügyminiszteri rendeletek, tűzoltói vonatkozású színművek, könyvek és nyomtatványok rendelhetők meg. A megrendelés alkalmával a megrendelték ára a 23.297. sz. csekk-számlára előre befizetendő. Elnökségi ülés határozata alapján utánvétellel semmit sem küldhetünk. SZAKKÖNYVEK: A „Tűzrendészet” II—VII. füzet, ára 5.50 P. Ezen füzetek egyenként is kaphatók. Az I. sz. füzet a „Tűzoltóságok szervezése és felszerelése” elfogyott, az új kiadás most van átdolgozás alatt. II. füzet, Markusovszky Béla: Megelőző Tűzrendészet, ára 1.— P. III. füzet Breuer Szilárd: „A tűzoltás szabályai” (Taktika), ára 1.— P. IV. füzet, Apáthi Vilmos: Tűzjelzés, ára 1.— P. V. füzet, Dr. Balogh Dezső: Első segélynyújtás baleseteknél, ára 1.— P. VI. füzet, Erdély Ernő: Vízszerezés, ára 1.— P. VII. füzet, Köhler István: A fecskendő és tartozékai és Erdély Ernő: A tűzoltószerkezet kipróbálása, gondozása és működési zavarai, ára 1.— P. Papp Ferenc: Tűzrendészeti Közigazgatás Kézikönyve, ára 20.— P. Papp Ferenc: Külföldi tűzoltóságokról, ára 1.60 P. Teasdale Ottó: A tűzoltás és robbanás veszélye, ára 10.— P. SZABÁLYZATOK: Tűzoltó gyakorlati szabályzat, ára 2.— P. A tűzoltógyakorlati szabályzat kivonata, ára —.30 P. Tűzoltóverseny gyakorlati szabályzata ára —.50 P. Szolgálati szabályzat, ára 1.20 P. Egyenruházati és rangjelzési szabályzat, színes ábrákkal, ára 4.— P. Éremszabályzat, ára —.60 P. BELÜGYMINISZTERI RENDELETEK: 230.000/1925. B. M. sz. Tűzrendészeti kormányrendelet, ára —.40 P; 254.300/1928. B. M. kormányrendelet a tűzoltó-tanfolyamokról, ára —.40 P. SZÍN-MŰ: Techlár Ernő: Credo...! színmű, ára 2.— P. KÖNYV: Ortutay József: Néhai József főherceg élete, ára 3.— P. NYOMTATVÁNYOK: Alapszabály nyomtatvány önkéntes tűzoltótörségek részére, ára darabonként —.40 P. Díszokmány-úrlap, ára 2.— P. Oszálozói lap tűzoltóversenyekhez, ára darabonként —.02 P.

Minden gondos parancsnokság, illetve községi előjáróság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség SEGÉLYZŐPÉNZTÁRÁBA, mely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj ellenében minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az összeg a névsor kapcsán az 57453. sz. postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnal bejelentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton igazolandó. A segélyössze- gen felül más költségek nem térítetnek meg. Évközi létszámváltozás a befizetett létszámon belül díj-talanul jelenthető.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség SZOLGÁLATI ÉRMEINEK árai a következők: V. éves 2.—; X. éves 3.—; XV. éves 6.—; XX. éves 7.—; XXV. éves 11.—; XXX. éves 12.—; XXXV. éves 15.—; XL. éves 16.—; szalag —.70; igazolványlap —.30 pengő. Az érme ára és a netáni tagdíjhátralék a szabályszerinti névkimutatás kapcsán, a 23297. számú postacsekk útján, előre küldendő be.

KÖHLER ISTVÁN

fecskendő-, szivattyu- és tűzoltófelszerelések gyára

Budapest, X. Korponai-utca 21.

Gyárt: modern motoros, kézi és dugattyús tűzoltó fecskendőket, tűzoltószerkezet, felszereléseket és stabil szivattyu-telepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

Mátrai Antal és Társa R.-T. Budapest

VI., Teréz-körút 33 ♦ 30 éve fennálló tűzoltószergyára

GYÁRT: kézi- és motorfecskendőket, mindenféle létrákat, motollákat, vízfordó és öntöző lajtákat, szerkocsikat. Mindennemű tűzoltófelszerelési cikkek raktárról kaphatók. :: Sürgőncím: 22-36 MÁTRAI :: Telefon T. 222-26

Walszer Ferencz

Budapest, VI., Lomb-utca 34-36. sz.

Telefon: L. 913—46

Tűzoltási szerek és szivattyuk gyára,
 harang- és fémöntöde

Siemens és Halske Rt.

BUDAPEST, VI. KER., TERÉZ-KÖRÚT 36. SZÁM
 Telefon: Aut. 109—85

Gyárt és szerel mindennemű villamos tűz-
 jelző-készülékeket és berendezéseket gyárak,
 községek és városok számára

THERMOSONUS

a legújabb és legmegbízhatóbb
 automatikus tűzjelző-készülék.

Gyors, biztos, olcsó!

A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek
 alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Élőkelő referenciák.
 Részletes felvilágosítást ad és a készüléket működésben bemutatja:

Ipartermék Értékesítő Részvénytársaság
 Budapest, V., Zoltán-utca 7—9.

Telefon: Aut. 110—18.

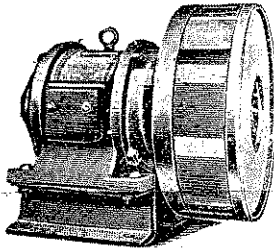
Leéghet a fél falu,

míg a határban dolgozó
 tűzoltólegénység tudomást
 szerez a tűzről,

ha nincs sziréna

a falu közepén, mely egy
 gombnyomásra alarmíroz
 mindenütt — mindenkit!

Szirénaismertetőt díjtalanul
 azonnal küldünk!

Magyar Műszaki és Villamossági Vállalatok, Jankovich János

Budapest, VI., Vilmos császár-út 15/E.

Minden kapható a

Párisi

Nagyáruház-ban

„PAX”

GYÁRTJA ÉS KAPHATÓ:

HIRMANN FERENC

SZÉNSAVAS KÉZI

FÉMÁRUGYÁRÁBAN

TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK VÖRÖSRÉZBŐL A LEGJOBB!

BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 7. sz.

TELEFON: JÓZSEF 460-49 ÉS JÓZSEF 460-48

Németország legrégebb és
 leghíresebb autófecskendő és
 különleges tűzoltóautó-gyárai!!

DAIMLER-BENZ A.-G.

Különleges tűzoltófecskendői és
 kézi vontatásra berendezett kis
 motorfecskendői megtekinthetők
 tenni cég magyarországi fiókjában!

a MERCEDES-BENZ AUTOMOBIL RÉSZVÉNYTÁRSASÁG-nál

BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 24. SZÁM

Büchler és Rausnitz, V., Nádor-utca 19

Polgári és katonai szabók • Finom fehérneműek • A székesfővárosi tűzoltó-tisztikar szállítója • Telefon T. 231—83
 Csak tisztí egyenruhákat készít önk. és hiv. tűzoltótisztek részére.

110-féle tűzrendészeti nyomtatványról

részletes árjegyzéket kívánatra készséggel küld, az

Egri Nyomda Részvénytársaság, Eger

Mintagyűjteményünket megtekintés végett szívesen megküldjük.

Tökéletes és olcsó

füst- és gázálcokat

gyárt az egyetlen hazai
gázvédelmi felszerelések
gyára

Mercur Műszaki és Vegyipari R.-T.

Gyár: IX., Illatos-út 9. Telefon: 423-32
Városi mintaraktár: IX., Üllői-út 1. Tel.: A. 866-94

Morzányi J.

BUDAPEST, IV.,
Eskü-út 5. sz.

Gyárt: tűzoltó- és
sportérmeket,
zászlókat, zászlósze-
geket, mindennemű
jelvényeket, felirati
zománcablákat,
gumibélyegzőket.

Alapítva 1870.

SELTENHOFER FRIGYES FIAI SOPRON

szivattyúk, tűzifecskendők, tűzoltófelszerelések

„ERICSSON” (Ezelőtt
Deckert és Homolka)

Magyar Villamossági Részvénytársaság

A budapesti tűzoltóság hivatalos szállítója

Budapest,
I., Fehérvári-út 70.

Telefon: T. 228-09, T. 289-64, és J. 340-98.

Gyárt és szerel mindenfajta elektromos tűzjelző
berendezéseket városok, községek, gyárak számára

FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA

KUN SÁNDOR, BUDAPEST

Telefonszám: Aut. 845—11 IV., Ferenc József-rakpart 18. szám

A MINIMAX

a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hason-
lítható össze a különböző utánzatokkal. Felvilágosítással szolgál a

MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST

Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefon T. 237-31.

CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.

BUDAPEST, VIII., BLAHA LUJZA-TÉR 1—3.

Szab. hat. engedélyezett

DABEG

Szab. hat. engedélyezett

TŰZ- ÉS ROBBANÁSMENTES BENZINTÁROLÓ BERENDEZÉSEKET

védőgáznélküli üzemre gyorsan és jutányosan szállít

Dávid és Kertész kazán- és gépgyár r.-t., Budapest, VI., Máglya-u. 75—77 - Tel. L. 914-46

Tűzifecskendőket,

mindenféle felszerelési cikket, lajtos kocsikat, szekérhidmérlegeket legelsőrangú kivitelben gyárt és szállít községek,
malmok, gazdaságok stb. részére, előnyös fizetési feltételekkel

MAGYAR MÉRLEG- ÉS GÉPGYÁR R.-T., BUDAPEST

Iroda: V., Honvéd-utca 18. sz. :: Telefon: L. 966—95, L. 910—47, J. 389—17. :: Gyártelep: X., Gyömrői-ut 40. sz.
Fecskendőinket az Országos Tűzoltó-Szövetség feülvizsgálatának vetjük alá.

Magyar Vegyipari Gépgyár R.-T.

TELEFON: J 390—07 és J 390—08

(REICHEL ÉS HEISZLER)
Budapest, X, Nosztopi-u. 1

Sürgöncym. Destillator, Bpest

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magy. Orsz. Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 57454. számú csekkzámaíjára lehet beküldeni. Csekkürlap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

**BUDAPEST,
IV., Bástya-utca 13. szám.**

Előfizetési ára egész évre 6.— pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Ajánlva a m. kir. Belügyminisztériumnak 209.916/1923. B. M. sz., 44.616/1924. B. M. sz., 229.320/1925. B. M. sz. 277.462/1925. B. M. sz., 161.748/1926. VIII. B. M. sz., 302/1927. VIII. B. M. sz., 329.750/1928. VIII. B. M. sz. és a 256.673/1929. VIII. B. M. sz. körrendeleteivel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:

Budapest, IV., Bástya-utca 13. szám. — Telefon: Aut. 847-94.

A tűzoltótiszti továbbképzés nehézségei hazánkban.

A tűzoltótisztek kiképezése valamikor igen kezdetleges volt. A tűzoltóintézmény létesülésének gyermekéveiben, csaknem dilettáns próbálkozásnak lehetett minősíteni az első úttörő tűzoltótisztek ténykedését, mert csak a fegyelem, az összetartozandóság körülménye és a kezdetleges tűzoltó eszközökkel való rendszeres bánás elsajátítása hozta meg az első tűzoltócsapatok sikereit. Idővel ezen a téren is haladás mutatkozott hazánkban. Újabban a kerületi és az országos tűzoltótisztképző-tanfolyam elvégzése szolgáltatja a tűzoltótisztek kiképezésének alapvetését.

A kerületi tanfolyamok résztvevőinek egy része, több avagy kevesebb előzetes tűzoltói ismerettel vállalkozik annak végighallgatására és a gyakorlati kiképzés módszereinek rendszeres elsajátítására. A másik része előbb sohasem volt tűzoltó, csak a tanfolyam elvégzése után kezdi meg ezirányú működését. Ezek szolgáltatják a vidéki önkéntes tűzoltóságok túlnyomó részének tisztikarát.

A féléves országos tűzoltótisztképző-tanfolyam a leendő hivatásos tűzoltótisztek iskolája, akik előzetesen ténylegesen teljesített tűzoltói szolgálatot tartoznak felmutatni. A tanfolyam sikeres elvégzése és a tisztvizsga letétele után pedig hivatásos tűzoltótiszti, vagy vármegyei tűzrendészeti felügyelői állások betöltésére igényjogosultak és ilyértelmű állást vállalnak, amennyiben elhelyezkedésük sikerrel jár.

Úgy a kerületi, mint az országos tűzoltótisztképző-tanfolyam végzett hallgatói, több vagy kevesebb szaktudással lépnek a tűzoltó-intézmény szolgálatába, amelyet megkezdve mihamar kénytelenek tapasztalni, hogy tényleges, főként gyakorlati szakemberré való kiképezésüktől még igen messze állanak.

E tanfolyamok alatt ugyanis sok mindent meg lehet tanulni; tapasztalatokat szerezni azonban csak az élet iskolájában, vagyis a tényleges szolgálatban kifejtett törekvéses megfigyelések útján lehet. Ily tapasztalatokat a vidék községeiben és kisebb városaiban kevesebbet, míg nagy városokban természetesen annál többet lehet gyűjteni.

A népes városok lakosságának, épületeinek és üzemének sokasága hozza magával a sűrűn előforduló tűzveszedelmek körülményeit és a tűzesetek számának növekedését. Ily helyzetben a tűzoltótiszti továbbképzés alkalma és lehetősége magától adódik, mert az esetek gyakorisága és változatossága, a tűzrendészet kérdéseivel való folytonos foglalkozásra kényszeríti az azt kezelőket és az újabb tudományos haladás figyelemmel kísérése sem mellőzhető. A tűzesetek nagy száma pedig a tűzoltótiszteknek a tűzoltás terén való jártasságát gyarapítja.

Míg a kisebb helyeken, ahol soha semmi sem fordul elő, (legfeljebb minden 10 évben egyszer) és minden a régi, megszokott kerékvágásban halad és marad, ott változatosságot várni alig lehet s így tűzoltói tapasztalatok szerzésére sincsen alkalom. Ez az utóbbi körülmény idővel a kerületi tanfolyamokon hallottak és elsajátítottak fokozatos elfelejtésére vezet, mert hiszen nincsen, ami a szakdolgozattal való foglalkoztatás eszméjét ébrentartsa.

Ily helyeken a tűzoltóparanesnok, hogyha lelkes híve is intézményének, egyebet aligha cselekszik, minthogy a téli hónapokban elméleti oktatást folytat; nyáron a köteles gyakorlatait tartja meg, mely fokozott mértékben történik akkor, hogyha csapata valamely tűzoltóversenyre is készül. Ennek elmúltával aztán minden marad a régiben.

A járási és vármegyei tűzrendészeti felügyelők végigvizsgálják ugyan a körzetükbe tartozó tűzoltóságok felszerelését, azok állapotát, kiképezését és tettekkészségét. De hogy azok tisztikara a szaktudás terén, hivatásuk magaslatán áll-e? ezen kérdéssel alig törődnek, mert ha vizsgálódásukat ezirányban ki is terjesztenék, alig áll módjukban e helyzeten változtatni.

Az ilyirányú törekvésnek az érdekelt tűzoltótisztekben kell rejleni, akiknek minden módot és alkalmat meg kell ragadni, hogy ne csak a tanfolyamon hallottakat tartsák meg emlékezetükben, hanem az ott nyert irányítás alapján és azon a csapáson haladva, ismereteiket kibővítsék és gyarapítsák.

Erre pedig módot nyújt: a régebbi és újabb szakirodalmi termékek folytonos tanulmányozása,

a szaklapok gondos olvasása, a székvárosba való ellátogatásuk alkalmával a városi hivatásos tűzoltóságok meglátogatása, az ott működő tapasztalt tűzoltótisztekkel való folytonos érintkezés fenntartása és a tűzrendészet keretébe tartozó műszaki ismereteknek mennél szélesebb körben való elsajátítása.

A külföldi tűzoltóságok és tűzrendészeti viszonyoknak a helyszínén való tanulmányozása is rendkívül növeli a továbbképzés lehetőségét. Sajnos, egy-egy külföldi tanulmányút költségei oly nagyok, hogy annak áldozását csak igen kevesen engedhetik meg maguknak.

A tűzoltótisztai továbbképzés felsorolt módszereinek gyakorlása azonban nem egyszerű feladat, mivel sok időmulasztással, fáradsággal és áldozathozattal jár.

Az önkéntes tűzoltóságok vezetőinek, akiknek ezen ténykedésük polgári foglalkozásuk mellett elég gondot ad, a tűzoltó-intézménnyel való fáradozásuk, főként a testület anyagi gondjaival való küzködés mezején merül ki.

Mindazonáltal a lelkes és ügybuzgó önkéntes tűzoltótiszteknek ezen nehéz gondjaik mellett is, műveltségüknek megfelelő mederben, a további tűzoltói szakművelődést elhanyagolniuk nem szabad.

A multban volt egynéhány tűzoltótisztai továbbképző-tanfolyam is, melyek rendezői is éppen ennek a kérdésnek megoldásán fáradoztak.

Ez irányú törekvésük elismerésre méltó volt, mert igen sok lelkes tűzoltótiszt akad, aki magán-szorgalomból nehezen tanul, illetve nem tudja azt, hogy miként haladjon a szaktudás terén tovább.

Ezért a tűzoltótisztai továbbképző-tanfolyamok újra felvételre és célszerű továbbfejlesztése kívánatos volna a jövőben is, mivel a magyar tűzoltó-intézmény színvonalának emelésére csak a tűzoltótisztek folytonos művelődése vezethet.

A mérges gázok elleni védekezés módja a tűzoltóságnál.

Írta: **Dittrich József**

okl. gépészmérnök, a székvárosi tűzoltóság főosztályvezetője.

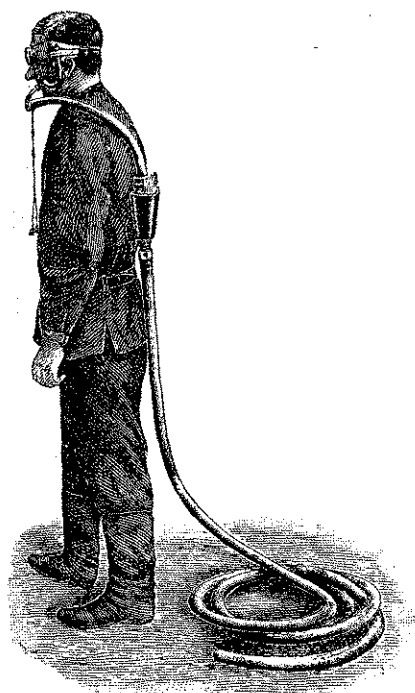
(I. folytatás.)

Ezen készülékek nyilvánvalóan nem feleltek meg a tűzoltói követelményeknek, mert a füstben levő *ártalmas gázokat nem tartották vissza*. Inkább ipartelepeken a *porbeszívás* ellen használják még ma is. E tökéletlenségük csakhamar más irányban fejlesztette a füstvédő-készülékek elvi alkalmazhatóságát.

I. csoport.

LÉGTÖMLŐVEL MŰKÖDŐ KÉSZÜLÉKEK.

Amint említettem, a füstvédő-készülékek I. csoportjába tartoznak azok, melyek *korlátlan ideig*, de *korlátolt távolságra* alkalmasak. Ezen készülékek a mérgező gázokban tartózkodó tűzoltó részére állandóan tiszta, *friss levegőt* szállítanak a belégzésre és nem a rossz levegő *fogyatékos átszűrésén* alapulnak. A friss levegő szállítása kétféleképp történhet; vagy *szívás* vagy *nyomás* útján. Észereint osztjuk be tehát a készülékeknek ezen első csoport-

1. Szívólégtömlővel.

A *szívással működő* készülékeknel a tűzoltó saját tüdejének működésével szívja be a *friss levegőt* a tömlőn át, melynek vége a fertőzött helyiségen kívül — a szabad jó levegőn marad. Ily készülékek nagy része már elavult és csak a legmodernebbet ismertetjük, a *Hanza-társaság* ily gyártmányát.

A készülék lényegében három főrészből áll: a szelepházból, a szájdarabból és a tömlőből.

Szelepház.

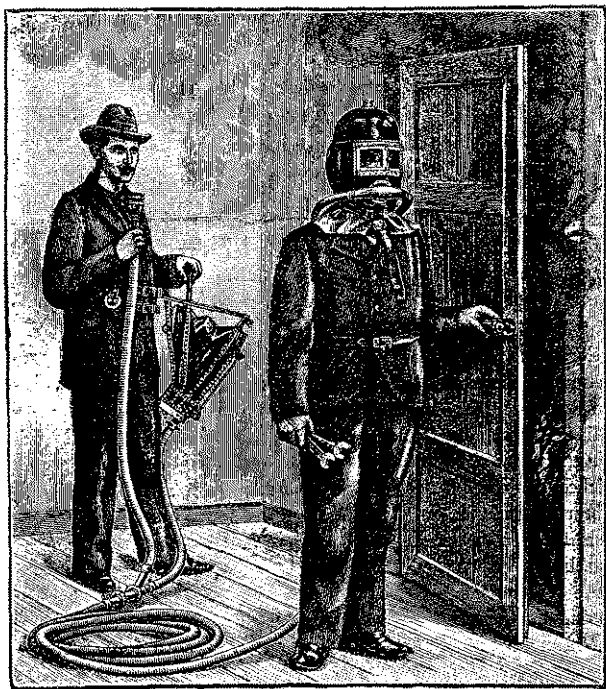
Ez egy bádogdoboz, melyet egy derékszíjjal megerősítve a háton viselnek, s melynek *felső* részéből a szájhoz vezető tömlő, az *alsó* részéből a friss levegőre vezető tömlő ágazik el. A szájhoz vezető tömlő, a szájnál egy kemény gumiból készült szájdarabban végződik, mely a fogak közt tartva a száját a külső rossz atmoszférától elzárja. A dobozban két szelep van elhelyezve, az oldalnyílás előtt a kilégző szelep, az alsó nyílás előtt a belégző szelep foglal helyet. *A készülék tehát tisztán a tüdő természetes működésére reagál*. A légzés *szájon* át történik, mert az orrot egy szorítóval zárjuk el a mérgező gázok behatolása ellen. A füst ellen még külön szemvédő üveg is alkalmazható.

A készülék működése a következő: a *belégzésnél* a dobozban levő alsó szelep kinyílik és a külső levegő beáramlik, mialatt az oldalt eső szelep zárva marad. *A kilégzésnél* az oldalsó szelep nyílik és a kilégzett levegőt a szabadba engedí, mialatt az alsó szelep marad zárva.

Mínthogy az orresiptető alkalmazása kellemetlen, a berendezés oly módon is készül, hogy a szemvédő üveg alján két *vattacsomó* illeszkedik az orrba, s az orra húzott gumivédő azok kihullását akadályozza meg. Ez az orr- és szemvédő berendezés *gumipárnával* fekszik az arcra szorosan. *A légtömlő* kendervásonból spirális acélbetéttel készült ú. n. szívótömlő, melynek belső átmérője 20 mm. Ezen készülék 20—25 m tömlőhosszal alkalmazható és nagyobb távokra nem használható. Egyébként a tömlő esetleges törése révén megszűkülő belső keresztmetszet és a rendkívül érzékeny kautsuk szelepek romlása az ily rendszerű — bár olcsó — készülékek alkalmazását a gyakorlatban nem nagyon teszi ajánlatossá. Ezért *tűzoltóságoknál* nem igen

A legfontosabb készülékek másik csoportja a nyomással működő készülékek csoportja. Ezen készülékek lényege az, hogy a friss levegőn felállított légszivattyú vagy fúvó segítségével a tömlőbe szorított tiszta levegőt a fejre alkalmazott álaré vagy füstsisak alá szállítjuk. Mivel pedig ez a légszállítás *folytonos és a tűzoltó friss levegővel való táplálása tetszés szerint ideig eltarthat, a mérgezett levegőben való tartózkodást korlátlanul mondhatjuk.* Ezzel szemben a *levegőforrástól való távolság* már nem lehet korlátlan, mert részben a tömlő kifektetése és utánvontatása, részben a rendelkezésre álló *tömlők hossza*, valamint a légnyomás előállítására alkalmazott berendezés *teljesítménye* és a tömlőkben fellépő *surlódási és egyéb nyomásvesztések* azt bizonyos határokhoz kötik. Eszerint a tűzoltóságoknál, hol a behatolás szükséges távola rendszeren a 60 m-en belül van, ez a fajta készülék igen jól használható. A tűzoltóság átlagos esetei szempontból annyira kedvezőek, hogy a levegőnyomás előállítása *kézi berendezéssel* bárhol eszközölhető. Mivel pedig a nyomott levegővel táplált füstvédőkészülékek nagyobb távolságra is alkalmazhatók, mint a szívólégtömlővel felszerelt készülékek, világos, hogy azokat előnyben részesítjük. Annál inkább, mert emezek 20—25 m távolsága helyett azokat minden baj nélkül 100 m-ig is használhatjuk. A felszerelési többlet gyanánt előálló *fúvó- vagy légszivattyú* szállítása ugyanis különösebb hátrányt nem okoz. A *nyomólégtömlővel* bíró füstvédőkészülékek vagy egyszerű szájlégzéssel, álaréval, vagy sisakkal bírnak. A *szájlégzésnek* előnye az egyszerűség és könnyűség. Hátránya a *szokásban, kényelmetlen* belégzés egyedül a szájon át (mert az orr ilyenkor zárt), a *szájdarab nehézkes, fárasztó fogása*, mely erős nyálazást is okoz és a *mentő figyelmének* nagyrészt lekötve tartja, no meg az is, hogy a *mentő beszélni* képtelen.

Ezzel szemben a *sisaknál* mindezen hátrányok kiesnek, és a *száj és orr szabadon* lélezkzik, sőt a sisak az *arcot a sugárzó hő hatása* ellen is megvédi, amennyiben a befúvott *hűvös levegő* az arcot is állandóan éri. A sisak *hátránya* csak a *szűk látóköri*, mely azonban amazoknál is megvan és a *hallás teljes hiánya*, mely néha kellemetlen érzést idéz elő. Néhány ismertebb és a gyakorlatban bevált készüléket ismertetünk.

König-féle légtömlős készülék.

„C. B. König in Altona” cég gyártmány. A fúvó által a légszállító tömlőbe szorított *friss levegő* a sisak alá ömlik a kétrészesre osztott fém-bevezető-csővön át. Az itt *túlnyomás* alatt álló levegő a *kilégzett* levegőt részben a nyakkörül szíjjal összeszorított gallér *redőin* át, részben a sisak tetején alkalmazott *lemez szelepen* át kiviszi magával és így állandóan *jó levegőt* juttat a tűzoltónak. A zárt ablak *Máriaüveggel* bír és nyitható. A *légtömlő* olyan elágazással bír, mely a légvezető nyomótömlőbe iktatott *Reichel-féle beszélő-hallgató* készülékben végződik. A beszélő egy vékony lemezből áll. Ez a beszélő berendezés *hallgatóval* csak a fúvó embernél van ellátva, mert a bentlevőnek a sisakba áramló levegő a hangot *e nélkül* is jól közvetíti. Ez a beszélő mintegy *40 m-re* használható. A nyomólégtömlő a derékszíjon áthúzva erősítetik meg a sisak mögött összefutó léges csavarzatához. Ily König-féle füstsisakos készülék *nálunk 12 db* áll szolgálatban.

A nehéz sisak helyett egy *zsákformájú* bőrsüveg is alkalmazható, melynek szem- és szájnnyílása csak *sűrű dróthálóval* van ellátva. Ilyen pl. a *Müller-féle* is.

A König-féle füstsisak egy új, modernebb formája a *Drüger-féle Westfalii* készülék.

A *Westfalii készülék* elvben ugyanolyan, mint a König-féle, különbség csak abban van, hogy a *légvezető tömlők biztonsági kapcsolatokkal* illeszthetők össze, melyek a szétnyílás ellen védenek, s melyek a tömlő mindkét végén egyformák. Újítás az is, hogy míg a König-féle sisaknál a *küléző-szelep* a sisak tetején van, addig itt az *álaré* alatt a *légtömlőben* van elhelyezve. A légtömlő alján ezenkívül egy *visszacsapó szelep* is van alkalmazva. Egyébként ugyanesak *kettős működésű kézi fúvót* alkalmaz a levegő szállításához, mely a tűzoltó övére akasztható. Ehelyett erősebb *emeltlyűs fújtatószerkezet* is alkalmazható, mely *nagyobb távolságra, nagyobb légnyomást* szolgáltat. A nálunk alkalmazott *bőrálaré helyett sisak* is alkalmazható, de mint az előzőekben már említettem, ennek több hátránya van. Használati ideje és módja teljesen azonos a König-félével.

A légtömlős készülékek előnyei és hátrányai.

Az elmondott légtömlős rendszerek, melyek a *külső levegővel* való tápláláson alapulnak, egyaránt alkalmazhatók mindenről, hol *korlátolt távolságra* való behatolásról, de *korlátlan időről* lehet szó. Közös előnyeik, hogy *egyszerű szerkezetűek, könnyűek, gyorsan felszerelhetők.* Legfőbb előnyük azonban, hogy *bárki által, tehát gyakorlatlan laiku-*

sok által is, használhatók és a természetes életfolyamatot, a levegővel való táplálkozást, semmi sem zavarja meg.

Hátrányuk, hogy csak bizonyos távolságra alkalmazhatók, pl. a szívólégtömlős rendszerek 20—25 m-ig, a nyomólégtömlősök kettős kézi fújtatóval legfeljebb 60 m távolságig. Nagyobb hatású gépi légszivattyú alkalmazása esetén a távolság ugyan növelhető egész 200 m-ig, de a tömlőtörések folytán előfordulható keresztmetszet-csökkenés veszélye és a nagyobb súllyal bíró tömlőhossz miatt azt erőltetni nem tanácsos.

A légtömlők használata egyébként sem veszélytelen, mert egy szög vagy éles tárgy azt vontatás közben felhasíthatja, anélkül, hogy azt valaki észrevenné, s ott mérges gáz hatolhat be, mely a sisák alá kerülhet. Bzenkívül a félkemény tömlő előrevontatása zezugos útvonalon lehetetlen, a esővezetőt megállásra kényszeríti, mielőtt célját elérhette volna.

Mindezen hátrányok dacára ezen készülékek a hazai tűzoltóságoknál nagy elterjedtségnek örvendenek és gyakran igen kiváló szolgálatokat is teljesítettek; legfőként azért, mert a helyszíni kedvező viszonyok a felsorolt hátrányok érvényesülését kizárták.

Ezek voltak az indítókai annak, hogy a technika fejlődésével ezeknél tökéletesebb füstvédőkészülékek után kutattak, s más elvi rendszerre tértek át: a független, oxigénnel működő készülékekre, melyek a II. csoportot alkotják.

(Folytatása következik.)

A tűzoltóság szerepe légi támadás esetén.

Írta és felolvasta: Nagy Sándor.

a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség főtitkára, Budapest, 1930 április 1-én a „Szabad Egyetemi műszaki tanfolyamon”.

(I. folytatás.)

A háború kezdetén egyetlen tengerparti kikötő városunk, Fiume, távol esett a harcmezérettől, nyugodalmas élet folyt benne. A fiumei öböl összes bejáratai el voltak aknázva, a hajózás — kivéve a partmenti rövidjáratú forgalmat — teljesen szünetelt. Az olaszoknak a világháborúba való belépésétől kezdve megváltozott a helyzet. 1915. május 23-án Pünkösöd első napján tudtuk meg az olasz hadüzenetet. Megkezdődött Fiumében is a védekezés. Mivel Fiumében sok hadianyaggyártó ipartelep volt, mint a Torpedó-gyár, Ganz Danubius hajógyár, Kőolajfinomító, rizshántoló, papírgyár, esokoládé- és vegyigyárak, bizonyosra vettük, hogy a délnyugati frontról légítámadás következik. Ebben a feltevésünkben nem is csalódtunk, nem is sokáig kellett rá várni.

A légítámadás esetére szolgáló óvrendszabályokat a hadvezetőség a lakossággal falragaszok útján közölte. A tűzoltóesapatok magatartására vonatkozó rendelkezések kiadattak. A polgári lakosságra vonatkozó főbb rendelkezések a következők voltak: Légítámadás alatt a szabadban, a balkonokon, a háztetőken, valamint az ablakokban való tartózkodás veszélyes. Azok, akiket a légítámadás a szabad ég alatt talál, keressenek fedezéket a magasabb házakban, a kapuk és átjárók alatt. Akinek nem sikerül fedezéket találni, feküdjön le a földre. Tanácsos a magas házak alsóbb részeiben, alacsonyabb épületeknél a pin-

gondoskodni kell arról, hogy a konyhákban, illetve a kályhákban lévő tüzek rendszeresen eloltassanak. Este, lefekvés előtt az öltözködéshez tartozó ruhaneműk kéz alatt legyenek. Gyufa és gyertya előkészítendő, mert riadó esetén a villamosáram ki lesz kapesolva. Minden néven nevezendő fuvarozás beszüntetendő. A járművek lámpái kioltandók. Házbejáratok és a kapuk lámpái nyitva tartandók, hogy a fedezéket keresők könnyen bejuthassanak. Az utasítás azután ismerteti a bombák mineműségét, a robbanó és gyújtó bombákat és azt is felemlíti, hogy azon esetben, ha az ember közelében olyan bomba robban fel, mely gázokat boesájt ki magából, akkor olyan gyorsan, amint csak lehetséges, a szabad levegőre kell kizsaladni. A gyermekek maguktartására vonatkozólag a szülők által előre kitanítandók. A hadvezetőség elrendeli, hogy a repülőtámadások bekövetkezéséről híreket terjeszteni nem szabad és végül figyelmeztet arra, hogy minden repülőtámadásnál főszabály az, hogy minden alakulatnál a védelem vezetője megőrizze a nyugodtságot, mert akkor a lakosság nyugodtabban fog viselkedni.

A tűzoltóesapatok részére kiadott bizalmas utasítások elrendelték, hogy légítámadás okozta tűzkitörésekor a tűzoltók az oltási munkát azonnal kezdjék meg, de ezen munkálatokhoz a katonai esapatok segítségét, csak a légítámadás lezajlása után vehetik igénybe, mert a katonáknak a légitámadás alatt fedezékeiket elhagyni nem szabad. Éjjeli támadás esetén a tűzoltók feladatává tételtt úgy a város, mint a kikötő és az állomás egész területén az összes villamos és egyéb lámpák kikapcsolása és eloltása. A hadvezetőség és a lakosság is éjjeli támadást várt, erre jobban készültünk, mint a nappali támadásra. Ezen feltevésünkben csalódás ért bennünket, mert a háború további tartama alatt csak nappali világosságnál támadtak. Éjjel sohasem.

A hirdetémenyek megjelenése után mindenki a bekövetkezendő szörnyűségekről beszélt. A lakosság idegesebb része a családját nyugodtabb helyekre, az ország belső részébe, a fronttól távolabbra küldte. A Torpedó-gyár, hajógyár, állomás, kikötő, petróleumfinomító és a kiviteli faterlepek közvetlen szomszédságában lakók nagy része lakásáról elköltözött. A légítámadások várása állandó izgalomban tartotta a lelkeket.

1915. június hó 8-án, kedden hajnalban a hadüzenettől számított 16-ik napon, esendes, tiszta nyári meleg időben általános riasztás, szírenák bűgása, puskaropogás és gépfegyverek katgotatására ébredtünk. A városi tűzoltóságok elsőfokú készenlétebe helyeztetek, ami azt jelenti, hogy minden órség teljesen felkészülve, az autószeréken ülve, a tűzoltószertárban várta a telefon útján befutó tűzjelentéseket. Ezen időben Fiumében és a vele szomszédos Horvát területen decentralizálva voltak a tűzörsegek és pedig az ó városban a fiumei városi olasznyelvű hivatásos tűzörség, a Fiumara folyó balpartján a susáki horvátnyelvű önkéntes tűzoltóesapat és a brajdicai és deltai faterlepeken, az állomáson, a kikötőben, a punto francoban és a petróleum kikötőben 3 órség elosztva a magyar királyi államasvasuti és kikötői tűzörség tartott állandóan szolgálatot, melyeknek összlétszáma tisztekkel és paranesnokokkal együtt mintegy 120 főből állt.

Reggel 3 óra 15 perc. A délnyugati frontról Abazzia Matuglie felől körülbelül 3000 méter magasságban egy Parseval-rendszerű nagy szivar-

napsugarak az alumínium lemezekkel burkolt burkolót hajót gyönyörűen megvilágították, úgyhogy a löfegyvereknek igen jó célpontot nyújtott.

A léghajó a Ganz-Danubius hajógyár és ennek szomszédságában lévő torpedógyár fölé érkezve, robbanó bombáinak ledobásával megkezdte a támadást. Már hallottuk azt a sajátságos, kutya vonításához hasonló hangot, mely az ilyen magashól ledobott bomba útját kíséri. A becsapódó nagybomméretű robbanó bomba olyanforma érzést vált ki a közelben lévőkben, mintha nagy viharban a villám közvetlen közelében esapott volna le. Megremeg a föld, recseg, ropog minden, ha a közelben élő-fák vannak, az apró ágak és levelek nagy zajjal leszakadnak, a levegő zúg, forgószél támad, mely tele van a bomba repeszdarabjaival kívül földdel, kavicssal, falevéllal, szeméttel. A lecsapódás helyétől kiinduló erős levegőnyomás érezhető, amely olyan nagy is lehet, hogy a közelben lévő levágja a földre. A magyar királyi államvasutak Pioppin lévő 3 emeletes fűtőházi iroda és lakóépülete előtt, attól 10 méteres távolságra, ezen támadás alkalmával lecsapott ilyen nehéz (mintegy 100 kg súlyú) robbanóbomba, mely 3 m átmérőjű és 1½ méter mélységű gödört vájt ki a sziklás-kavicsos talajban. A bomba repeszdarabjai az épületet kissé megrongálták. A nagy légnyomás az épület homlokzatán lévő összes ablakokat betörte, de a házban levőknek az ijedségen kívül semmi bajuk sem történt.

Még ebben az időben nem volt Fiumében repülő állomás. Elhárítóágyuk is csak későbbben állították fel. A védelemre vonatkozó részletes utasítások a hadvezetőség részéről még nem voltak kidolgozva. Éppen ezért minden fegyveres alakulat, a katonaság, a rendőrség, a susaki csendőrség, a pénzügyőrség és mindenki, akinek puskája volt, felfelé fordított a jó célpontot adó léghajóra, hogy a visszahulló lövedékek az egész Fiume területét jobban veszélyeztették, mint az ellenséges léghajó robbanó bombái.

A léghajó bombáit ledobálva, a vasuti állomás fölé érkezett, ahol irányt változtatva, déli irányban Cherso felé fokozott sebességgel eltávozott. Tüzet sehonnan sem jelentettek, valószínűleg gyújtóbombákat nem is dobtak. Az egész támadás fél óra alatt lezajlott.

A harci zaj elcsendesedett. A veszedelem elmúltával kárlátóba mentünk. Megállapítottuk, hogy ezen légitámadás alatt 16 darab nagyobb méretű — 200 mm átmérőjű, 500 mm hosszú — egyenként körülbelül 100 kg súlyú, tehát összesen 1600 kg nehéz robbanó bombát dobtak le a vegyigyárak, a hajógyár, a torpedógyár és az államvasuti fűtőházi telep környékén. Ezekből 2 db a tengerbe esett, fel sem robbant, 8 db, tehát fele az összesnek útra, udvarra, sziklára, vagy egyéb szabad tere esett, kárt nem okozott. 6 db épületre esett és pedig 2 db az Union vegyigyárra, 1 db a torpedógyárra, 2 db az olajgyárra és 1 db a Ganz-Danubius hajógyárba. Tüzet sehol sem okozott. A bombázás alatt okozott összes kár 8 ezer koronán alul maradt. A légitámadásnak 1 halottja, 4 súlyos és 10 könnyebb sebesültje volt. Valamennyi a polgári lakosság, gyári alkalmazottak köréből.

A fiumei helyőrség parancsnoksága még a légitámadás alatt telefon útján a legközelebbi hydroplán állomásról Polából segítséget kért. Onnan később, reggel 8 órakor jelentették, hogy az ellenséges *Citta di Ferrara* nevű olasz léghajó a fiumei támadás után Lussin szigete közel-

dőzött, tönkretette, lehozta, mindenestül elpusztult. Azt is megtudtuk később, hogy az ellenséges léghajó még a Fiume fölötti támadás alatt az alulról jövő kézi löfegyverek lövedékeitől találatot kapott, a kezelő személyzetből egy meghalt, kettő pedig megszesült, ez kényszerítette a gyors menekülésre.

Vizsgáljuk most a polgári lakosság magatartását ezen első légitámadás alatt. A korahajnali órákban álmából felriasztott lakosság leginkább hiányos ruházatban a kiadott utasítás szerint rohant le a pincékbe, vagy a házak alsó részeibe. Néhol, különösen, ahol férfi nem volt a családban, pánik keletkezett. Az asszonyok és gyermekek nagy sikoltozások között egymást rémítve siettek le az emeletekről, a lépcsőházakban egymást taposták és remegve várták az elkövetkezendőket. Volt olyan is, aki a kutyáját és kanárimadarát magával hozta le, de a kisgyermekét elfelejtette lehozni. A pánik azonban csak egyes házakra izolálódott, általánossá nem vált. Lakóházát menekülésszerűen senki el nem hagyta.

A támadás után a lakosság nyugalma visszatért, ki-kimerészkedtek a házakból és reggel 8 óra felé már tele volt a Corso sétáló néppel, boldogan ujságolták egymásnak észleleteiket és, hogy ki, miként viselkedett a támadás alatt. Ekkor már köztudomású lett a *Citta di Ferrara* ellenséges léghajó szomorú sorsa, mire mindenki fellélekzett, mintha egy lidérenyomástól szabadult volna meg. Délután pedig, mint valami ünnepen, az összes Cantridai osteriák tele voltak mulatózó néppel, még táncoltak is.

Az ellenség annak ellenére, hogy nehéz, 100 kg súlyú robbanó bombákkal dolgozott és hogy a ledobott 16 db bomba közül 6 db, vagyis 37% volt a telitalálat, ami kitűnő találati eredmény, célját el nem érte, sikert nem aratott, mert számbevehető nagy anyagi károk nem keletkeztek, a megtámadott és telitalálatot kapott gyárak üzemeiben még egy órai üzemenzavart sem okoztak. A polgári lakosság körében általános pánik nem keletkezett, sőt azt lehet mondani, hogy az állandó várakozó feszült izgalomban, a légitámadás eredménytelensége bizonyos megnyugvást váltott ki. A drága, kormányozható léghajó pedig, mely a hozzáértők becslése szerint félmillió aranykorona értéket képviselt, elpusztult a személyzetével együtt. Léghajóval nem is támadtak többet a délnyugati fronton.

Már itt felemlítem, hogy légitámadáskor ilyen kitűnő találati eredményt csakis kormányozható léghajóval lehet elérni, mert a léghajó meg is állhat akkor, mikor a bombáit útra bocsátja, pontosan előzhat és csendes időben 2—3000 méter magasságból még 50%-os találatot is elérhet. Repülőgépekkel végrehajtott légitámadásnál olyan találati eredményről szó sem lehet, melynek okát később fogom tárgyalni.

Az első légitámadás után is többször riasztottak bennünket, különösen, mikor a délnyugati front Triest alatt a Hermadán volt, tehát elég közel Fiuméhez. Mindenkor, mikor ellenséges repülő a fronton átrepültek, légitámadást jeleztek, de ezek csak átrepültek felettünk nagy magasságban, anélkül, hogy támadtak volna.

Ezután pedig, mikor már Fiumében is hydroplán-állomást rendeztek be, elhárító hosszűesőrű ágyúkat állítottak fel a haditengerészeti akadémia kikötőjében, a Fiume feletti magaslatokon tűzérsgé foglalt állást, már nem is igen gondoltunk repülőátadásra, nyugodtan végeztük mindennapi szolgálatunkat. (Folytatása következik.)

RENDELETEK.

A m. kir. belügyminiszternek valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez intézett 121.182/VIII—1930. B. M. számú körrendelete, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség megbízására hivatkozó egyének által, az ottani tűzoltóság javára rendezendő hangversenyek tartásának megakadályozása tárgyában.

Tudomásomra jutott, hogy az utóbbi időben egyes törvényhatóságok első tisztviselőjénél, továbbá megyei városok polgármestereinél gyakrabban jelennek meg olyan egyének, akik a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség megbízására hivatkozva, az ottani tűzoltóság javára hangversenyeket óhajtanak rendezni.

Tudomás és mihez tartás végett közlöm Alispán, Polgármester úrral, hogy a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség senkiinek sem adott megbízást ily hangverseny rendezésére.

Az ily egyénekekkel szemben Alispán, Polgármester úr a fennálló rendelkezések értelmében járjon el.

Budapest, 1930. évi március hó 8-án.

A miniszter rendeletéből:
Dr. Kontz s. k.,
miniszteri tanácsos.

Szövetségi ügyek.

ÉRTESÍTÉS.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Elnöksége a folyó évi június hó 1. napjára meghirdetett elnökségi ülést közbejött akadályok miatt nem tarthatja meg, ezért a Tűzrendészeti Közlöny 4/1930. számában kiadott „Meghívót” érvénytelennek nyilvánítjuk és ehelyett a következő meghívót adjuk ki.

MEGHÍVÓ.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Elnöksége 1930. évi június hó 22-én*, Veszprémben, d. e. 11 órakor, a Vármegyeházán ülést tart, melyre az Elnökség tagjait ezúton is meghívjuk.

Az elnökségi ülés napirendje:

1. Jegyzőkönyvhitelesítő kiküldése. Az előző elnökségi ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése.
2. Az Országos Választmányi közgyűlés tárgyaitól előkészítése.
3. Jelentés a szövetségi székház átalakításairól és ügyeiről.
4. Esetleges indítványok.

Budapest, 1930. évi május hó 14.

Breuer Szilárd s. k., Nagy Sándor s. k.,
m. kir. kormányfőtan. főtitkár.
ügyv. alelnök.

ÉRTESÍTÉS.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Országos Választmánya a folyó évi június hó 1. napjára meghirdetett közgyűlését közbejött akadályok miatt nem tarthatja meg, ezért a Tűzrendé-

* Az elnökség és a választmány Budapestről, vagy a fővároson át utazó tagjai a Déli Vasút állomásáról rendezik.

szeti Közlöny 4/1930. számában kiadott „Meghívót” érvénytelennek nyilvánítjuk és ehelyett a következő meghívót adjuk ki.

MEGHÍVÓ.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Országos Választmánya 1930. június 22-én, Veszprémben, a Vármegyeházán, délben 12 órakor tartja évi rendes közgyűlését, melyre az Országos Választmány tagjait tisztelettel meghívjuk.

A közgyűlés napirendje:

1. Az elnökség jelentése az 1929. évi működéséről.
 2. Az 1929. évi zárszámadás bemutatása, a számvizsgálóbizottság jelentése és a zárszámadás feletti határozathozatal.
 3. Az 1930. évi költségvetés feletti határozat.
 4. Elnökségi bejelentések és indítványok.
 5. Esetleges indítványok, melyek a közgyűlést 20 nappal megelőzően az elnökséghez írásban beadandók.
 6. Jegyzőkönyvhitelesítő két tag kiküldése.
- Budapest, 1930. évi május hó 14.

Breuer Szilárd s. k., Nagy Sándor s. k.,
m. kir. kormányfőtan. főtitkár.
ügyv. alelnök.

ÉRTESÍTÉS.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Segélyzőpénztára a folyó évi június hó 1. napjára meghirdetett évi rendes közgyűlését közbejött akadályok miatt nem tarthatja meg, ezért a Tűzrendészeti Közlöny 4/1930. számában kiadott „Meghívót” érvénytelennek nyilvánítjuk és ehelyett a következő meghívót adjuk ki.

MEGHÍVÓ.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Segélyzőpénztára 1930. évi június hó 22-én, Veszprémben, az országos választmányi közgyűlés lezajlása után, a Vármegyeházán tartja rendes évi közgyűlését, melyre a tagtestületeket meghatalmazott képviselő kiküldésére tisztelettel felhívjuk.

A közgyűlés napirendje:

1. Az elnökség 1929. évi jelentése.
2. Az 1929. évi zárszámadásnak felolvasása és efeletti határozathozatal.
3. Az elnökségnek a házvételi kölesönre, az irodai segéderő díjazására vonatkozó s egyéb jelentései.
4. Netaláni egyéb indítványok.
5. Két jegyzőkönyvhitelesítő kiküldése.

Budapest, 1930. évi május hó 14.

Breuer Szilárd s. k., Nagy Sándor s. k.,
m. kir. kormányfőtan. főtitkár.
alelnök.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségének az 1929. évi és az 1930. év első negyedévi működéséről szóló jelentése.

„Emlékezzünk régiokról”, 1870 december hó 5-én Pesten tartott tűzoltói értekezlet 17 tűzoltótestület képviselőjének részvétele mellett mondta ki, hogy az Országos Tűzoltószövetségre szükség van és elhatározta, hogy a soproni előkészítőbizottság által kidolgozott és az ülést vezető

ber 5-én lesz 60 esztendő annak, hogy Országos Tűzoltószövetségünk megalakult.

Igaz ugyan, hogy 60 esztendő csak egy por-szem az örökkévalóságban, de egy szövetség életében már valami és az embernél pedig már egy egész életet jelent. Álljunk meg tehát ezen határkőnél egy rövid időre, vessünk egy pillantást a múltba és emlékezzünk meg azokról az úttörő bajtársakról, akik magvetők voltak, elültették az eszmét, a gondolatot, melyből a hat évtizedre terjedő önzetlen és fáradhatatlan küzdelem árán elérkeztünk a mai országos választmányi közgyűlésünkhöz.

A meglévő régi jegyzőkönyvek tanúsága szerint az első választmányba a következők választottak meg: Gróf Széchenyi Ödön elnök, Follmann Alajos (Budapest önkéntes), Weinmann Albert (Budapest, malmi), Krause Waldemár (Budapest, városi), Varjassy József (Arad), Dr. Thinagl János (Nagyszombat), Schwarz József (Esztergom), Martinengó Nándor (Pozsony), Somogyi Pál (Debrecen), Rösch Frigyes (Sopron) és Crahor János (Zágreb).

Az első alapszabály 15 szakaszból állt és a m. kir. belügyminisztérium által 1871. évi szeptember 12-én jóváhagyatott.

Szövetségünk, a régi írások tanúsága szerint, néhai Rösch Frigyes soproni tűzoltóparancsnok, boldogemlékű Bajtársunk kezdeményezésének köszöni létét. Rösch Frigyes nevével a régi jegyzőkönyvekben gyakran találkozunk, mindig az élen haladva, úttörő munkájával szövetségünk háláját és elismerését többször kiérdemelte.

Az eszmének nagy Magyarország egész területén való propagálása Gróf Széchenyi Ödönre várt, aki mint az ügyek vitelével megbízott első választmány elnöke, ezen feladatának sikeresen megfelelt. Az első nagygyűlés, mely tűzoltószervelettel és díszgyakorlatokkal volt egybekötve, 1871. szeptember 15—18-án tartatott meg Pesten. Ennek az első nagygyűlésnek a sikere kizárólag Gróf Széchenyi Ödön érdeme, aki Follmann Alajos, Krause Waldemár és Weinmann Béla által támogatva, olyan nagy propagandát fejtett ki, hogy az első nagygyűléssel kapcsolatos tűzoltószervelet kiállítását és díszgyakorlatot 1871. szeptember 17-én első Ferenc József magyar király legmagasabb látogatásával kitüntette.

Az úttörők emléke örökre megmarad szövetségünk annaleseiben.

Az elmúlt 60 esztendő alatt sok minden történt, azóta nagyot fordult a világ kereke. A megalakulástól körülbelül négy évtizedre tehető fejlődés magas nivóra emelte szövetségünket. Gazdagok voltunk. Tekintélyre tettünk szert. Megbecsültek bennünket. Jött a nagy világégés, amikor mindent elvesztettünk. Koldusbotra jutottunk és csak a szerenéses véletlennek köszönhetjük, hogy hajléktalanok nem maradtunk.

A világháború, forradalmak és gazdasági válságok után Istenben vetett hittel, erős akarattal és nagy munkakészséggel újra munkához látunk, megkezdjük újra a talpraálláshoz szükséges tökegyűjtést, de most már a multakon okulva, a nehezen összekuporgatott és a tagjainktól fillérekből összegejtett vagyonunkat nem értékpapírokba fektettük, hanem, mint arról már az 1929. évi december 18-án megtartott nagygyűlésünkön is beszámoltunk, megvettük rajta 70 ezer pengőért a IV., Bástya-utca 13. szám alatti egyemeletes bérházat. Ennek a földszinti helyiségeit, körülbelül 10 ezer pengő költséggel céljainknak meg-

házunkba.

A közmondás szavai szerint: „A mi házukba, a mi várunk”. Ebben sok igazság van, mert az állandó, biztos lakhely a megnyugvás érzését váltja ki bennünk. Most már a negyedévenként megújuló, folytonosan növekedő lakbérfizetés gondjai alól felszabadultunk, sőt magunk is hazulajdonossá válván, házuknak emeletén lévő nagylakás bérét, mint a házba fektetett tőkénk kamatait újabb tőke képzésére használhatjuk fel.

Ezen örvendetes nagy eredmény méltatásánál nem szabad lekicsinyelni szövetségünk mostani vezetőségének el nem vitatható érdemeit, de ezen felül hálásan kell megemlékeznünk összes tagtestületeinkről, akik bár nehezen, de mégis csak befizetik a szövetségi és segélyzőpénztári tagsági díjait. Köszönet illeti a törvényhatóságok első tisztviselőit, akik különösen a segélyzőpénztári tagsági díjak beszedésénél hathatósan támogatnak bennünket, és legfelső fokozatú hálás köszönetet kell ezúton is nyilvánítanunk tűzrendészeti közigazgatásunk legfőbb vezetőinek, a m. kir. Belügyminisztérium VIII-ik ügyosztályának és ennek élén álló Dr. Tomcsányi Kálmán és Dr. Kontz Endre miniszteri tanácsos uraknak, akik rendeleteik és ajánlásaik kiadásával támogatnak bennünket, szeretettel foglalkoznak nemcsak hazánk tűzrendészetével, hanem szövetségünkkel is.

A mult évi szombathelyi nagygyűlés óta szövetségünk tisztikarában történt változásokról a következőkben számolunk be.

A Budapesten 1929. évi december 22-én tartott tisztújító országos választmányi közgyűlés által pénztárosra választott Benedek Mihály székesfővárosi hivatásos tűzoltótiszt bajtársunk pénztárosi tisztségéről 1930. február 1-én lemondott. Helyét az 1930. február 8-án tartott elnökségi ülés ideiglenesen Keresztes János titkárral töltötte be. De mivel a pénztárosi teendőknél a titkári teendőkkel együtt való ellátása egy ember munkaerejét meghaladja és mivel az 1929. évi szombathelyi segélyzőpénztári közgyűléstől felhatalmazást kaptunk arra, hogy a felszaporodott segélyzőpénztári teendők ellátására, egész napi foglalkozásra egy irodai segéderőt alkalmazhassunk, folyó évi február hó 1. napjától kezdve Schilzong József okleveles tűzoltótisztet havi 160 pengő tiszteletdíjjal irodai tisztviselőnek alkalmaztuk és neki a székházunk földszintjén az üresen volt egy szoba-konyhából álló lakást az 1930. április hó 12-én tartott elnökségi ülés vonatkozó határozata alapján 1930. május hó 1. napjától kezdve évi 360 pengő kedvezményes lakbér fizetése ellenében rendelkezésére bocsájtottuk.

A hivatalos lapunknál volt felelős kiadói fizetése. állást megszüntettük és a lapkiadói teendőket a pénztárnok munkakörébe utaltuk.

A központi irodai munkák ellátására hivatott tisztikarban tehát végeredményben, egyelőre a pénztárosi állás végleges betöltéséig, redukálás történt annak ellenére, hogy Schilzong urat alkalmaztuk, mert a fizetéses lapkiadói állást megszüntettük, a pénztárosi teendőket pedig egyik titkárunkra bíztuk, tehát a felszabadult két munkahelyre csak egy új munkaerőt állítottunk be.

Ennek ellenére a központi irodai munkák zavartalan ellátása mégis jobban biztosítva lesz, mert most már az összes tisztviselők — a lapszerkesztő kivételével — hivatalos helyiségei az új székházunkban vannak összpontosítva.

Szövetségünknek legrégbben szolgáló tisztviselője, Keresztes János titkárunk, aki magas

kora ellenére most is még fiatalos erővel és nemambició által sarkalva fáradhatatlanul végzi értékes munkáját, folyó évi március 16-án töltötte be szolgálatának 40-ik esztendejét. Amidőn öt ezen nevezetes évforduló alkalmából ezen a helyen is meleg szeretettel üdvözljük, azt kívánjuk, hogy még hosszú ideig friss, jó egészségnek örvendjen.

Szövetségi életünkben az elmúlt időszakban az események rendes mederben folytak, mégis ki kell emelnünk, hogy az 1929. évi augusztus hó 16—18-án Szombathelyen tartott országos versenyekkel kapcsolatos nagygyűlésünk, a világháború óta nem tapasztalt nagy érdeklődés mellett, körülbelül 5000 tűzoltó bajtárs részvételével minden zavaró incidens nélkül folyt le.

Alapszabályaink módosítása és az ezzel kapcsolatos tisztújítás miatt szükségessé vált rendkívüli nagygyűlés és országos választmányi közgyűlésünk pedig Budapesten 1929. december hó 22-én a Vármegyházán tartatott, amelyen a módosított alapszabályok elfogadtattak és jóváhagyás végett felterjesztettek a m. kir. Belügyminiszter úrhoz. A tisztújítás alkalmával, csekély változással, a régi tisztikar közfelkiáltással újra megválasztott.

A II-ik országos tűzoltótiszt-tafolyam 1930. évi március hó 3-án 10 hallgatóval megnyílt, a képzés zavartalanul folyik, a záró, illetőleg képesítővizsgák pedig augusztus hó végén fognak megtartatni. Igaz ugyan, hogy az 1929. évi első tanfolyamot végzett tűzoltótiszt-bajtársak sem tudtak még valamennyien elhelyezkedni, de állandóan résen vagyunk és amikor tudomásunkra jut, hogy egy-egy hivatásos parancsnok vagy tűzrendészeti felügyelői állás betöltésre kerül, minden lehető elkövetünk, hogy a törvényhatóságok és a megyei városok az ilyen állásokat a tanfolyamot végzett okleveles tűzoltótiszt-bajtársakkal töltsék be.

A tűzrendészet terén valami nagy haladásról nem számolhatunk be, de ennek legfőbb oka nyomasztó gazdasági helyzetünk, melynek javulásával ezen a téren is gyorsabb tempó várható.

Ezekután áttérünk jelentésünk alapszabályszabta részére.

Halottaink.

Öszinte fájdalommal jelentjük, hogy az elmúlt időszakban tűzoltótársadalmunkat a beérkezett jelentések szerint a következő veszteségek érték.

Marton Károly, a községi önkéntes tűzoltótestület örökös főparancsnoka, városi képviselő, életének 73-ik évében 1929. július hó 19-én meghalt.

Hodányi Lajos, a budapesti csavar- és kovácsárugyár tűzoltótestületének parancsnoka, 1929. évi szeptember hó 17-én, 59 éves korában elhunyt.

Tschuppen Dezső gyógyszerész, az eresi önkéntes tűzoltótestület parancsnoka, 1929. évi december hó 29-én, 67 éves korában meghalt.

Bárány Nándor Ernő, szövetségünknek több cikluson át volt elnökségi előadója, a budapesti Önkéntes tűzoltótestület több mint másfél évtizedig volt főparancsnoka és a székesfővárosi törvényhatósági bizottság volt tagja, Budapesten, 1930. évi február 8-án, 86 éves korában elhalálozott.

Marossy Vince, dorozsmai tűzoltóparancsnok, járási tűzrendészeti felügyelő, 1930. évi március hó 28-án, 62 éves korában elhalt.

Mátray Gyula, a gyöngyösi önkéntes tűzoltótestület segéd tisztje, 1930. évi április havában elhunyt.

tagja, a szabadkai önkéntes tűzoltótestületnek negyedszázadot meghaladó időn át volt főparancsnoka, 1930. évi április hó 8-án Budapesten meghalt.

Elhunyt bajtársaink emlékét kegyelettel megőrizzük szívünkben.

Ügymenet.

Az elmúlt 1929. év folyamán 9 elnökségi ülés tartatott, melyen 142 darab bejelentés, javaslat, előterjesztés és megkeresés tárgyaltatott.

A folyó 1930. évben április hó 30-ig két elnökségi ülés tartatott és 49 ügydarab intéztetett el.

Az 1929. évi országos versenyekkel egybekötött nagygyűlésünket és országos választmányi közgyűlésünket, mint arról már jelentésünk bevezető részében is megemlékeztünk, a vasvármegyei tűzoltószövetség fennállásának 40 éves jubileumával kapcsolatban Szombathelyen, 1929. augusztus 16—18-án, fényes és ünnepélyes keretek között lelkes hangulatban tartottuk meg. Az országos versenyeknél a falusi csapatok versenyében az első díjat, a m. kir. Belügyminiszter úr nagy serlegét; a Kiszombori Önkéntes Tűzoltótestület, míg a városi csapatok versenyében az első díjat, a Breuer Szilárd nevére alapított örökös vándordíjat és a Magyar Országos Tűzoltószövetség ezüstserlegét a Sárvári Önkéntes Tűzoltótestület versenycapata nyerte el. Ezen tűzoltó-ünnepélyeken a táborigazgató (Gróf Mikes János megyés püspök) szolgáltatta, a m. kir. Belügyminiszter urat pedig Dr. Kontz Endre miniszteri tanácsos úr képviselte.

Belügyminiszteri véleményezések és előterjesztések.

Az 1929. évben a m. kir. Belügyminiszter úr 197 (205)* ügydarabot küldött le véleményezés végett hozzánk, és pedig:

53	(52)	tűzrendészeti felülvizsgálat.
23	(49)	telepengedély
4	(7)	építési ügyben,
9	(9)	tűzoltószer-beszerzés,
11	(7)	vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet,
9	(9)	városi és községi tűzrendészeti szabályrendelet,
1	(0)	közlekedési szabályrendelet,
8	(7)	kéményseprő-szabályrendelet,
3	(6)	kézi tűzoltókészülék,
11	(0)	mozgósínház,
3	(0)	színház,
5	(0)	szérűrendelet,
3	(0)	tűzoltóparancsnoki állás szervezése,
5	(4)	benzinkút és tárolás,
35	(31)	kir. díszérem és egyéb kiüntetés ügyben,
14	(10)	különbféle egyéb tűzrendészeti ügyben.

Összesen 197.

Az 1929. év folyamán 6 esetben tettünk felterjesztést és javaslatot a magyar kir. Belügyminiszter úrhoz.

Ezen felterjesztések közül megemlékezésreméltó az államsegély fellemlése iránti kérelmünk, mely sajnálatosképpen még most sem nyert elintézést.

A m. kir. belügyminiszter 249.793/1929—VIII. B. M. számú rendelete, a Magyar Országos Tűzoltótisztképző-Tanfolyam és a kerületi tűzoltó-tanfolyamok fegyelmi szabályzata tárgyában.

Pest-Pilis-Solt-Kiskún vármegye alispánjának 10.583/1929. kig. számú rendelete, a vármegyei tűzoltószövetség részére 1929. évre járó hozzájárulási és tagdíjak befizetése tárgyában.

A m. kir. kereskedelmi miniszter, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez intézett 95.537/1929. K. M. VIII. sz. leirata, a nagygyűléssel kapcsolatosan rendezendő országos tűzoltóversenyen közreműködő csapatok tagjai részére, a m. kir. államvasutak és a kezelésük alatt álló helyiérdekű vasutak vonalain kilátásba helyezett menetdíj-kedvezmény tárgyában.

A Fővárosi Közmunkák Tanácsa által Budapest székesfőváros területére szóló Építésügyi Szabályrendelethez függelékként megállapított és a m. kir. belügyminiszter által jóváhagyott szabályzat, Budapest székesfőváros területén mozgóképszínházak létesítése tárgyában.

Pest-Pilis-Solt-Kiskún várm. alispánjának 36.513/1929. kig. sz. rendelete, kerületi tűzoltó-tanfolyamhallgatók kiküldetése tárgyában.

A m. kir. belügyminiszter 259.591/1929. B. M. sz. körrendelete, a vármegyei tűzrendészeti felügyelet megszervezése tárgyában.

A m. kir. belügyminiszter 256.673/1929—VIII. B. M. sz. körrendelete, a Tűzrendészeti Közlöny előfizetésének ajánlása tárgyában.

A m. kir. belügyminiszter 260.917/1929. B. M. sz. rendelete, a vármegyei tűzrendészeti felügyeletről szóló rendelet kiegészítése tárgyában.

Kitüntetések és szolgálati érmek.

Örömmel jelentjük, hogy a Kormányzó Ófőméltósága 1929. évi szeptember hó 5-én (Gödöllőn) kelt magas elhatározásával Dr. Balogh Dezső székesfővárosi tűzoltó-főorvosnak, a budapesti önkéntes tűzoltótestület tb. parancsnokának, hivatalos lapunk, a Tűzrendészeti Közlöny szerkesztőjének, segélyzőpénztárunk ellenőrző főorvosának, a közegészségügyi szolgálat terén kifejtett eredményes működése elismerésül a magyar királyi egészségügyi tanácsosi címet adományozta.

Kormányzó Ófőméltósága Müller Józsefnek, a budapesti Goldberger S. és fiai textilgyár művezetőjének és a gyári tűzoltóság főparancsnokának, több mint öt évtizedes példás szolgálata alatt szerzett érdemei elismerésül az V. oszt. magyar érdemkeresztet adományozta.

Kormányzó Ófőméltósága megengedte, hogy Horn Józsefnek, a Budapesti Kender-, Juta- és Textilipar R.-t. művezetőjének és a gyári tűzoltóság parancsnokának, több mint három és fél évtizedes működéséért elismerése tudtul adassék.

Kormányzó úr Ófőméltósága Guba András, Stankovits Sándor és Ibi Lajos hevesi önkéntes tűzoltóknak negyven éven át teljesített buzgó szolgálatuk elismerésül az ezüst érdemérmét adományozta.

A kormányzó úr Ófőméltósága 1929. december hó 24-én kelt elhatározásával a tűzoltás terén teljesített buzgó és eredményes szolgálatukért megengedte, hogy a Budapest székesfővárosi hivatalos tűzoltóságnál Teasdale Ottó tűzoltófőtisztnek és Sturm István tűzoltótisztnek elismerése tudtul adassék, továbbá Budai László törzsőrmesternek az V. oszt. Magyar Érdemkeresztet, Timár Antal szakaszvezetőnek a Magyar Ezüst

szári Ferenc és Sebestyén József-esővezetőknek, valamint Kóbor József segédesővezetőnek a Magyar Bronz Érdemérmét adományozta.

A magyar kir. belügyminiszter az 1929. év folyamán a tűzoltás és mentés terén 25 éven át kifejtett érdemes tevékenység jutalmazására alapított kir. díszérmét 98 bajtársunknak adományozta.

Tűzoltói szolgálati érmek kiadattak az 1929. év folyamán: V. éves 645 drb, X. éves 164 drb, XV. éves 99 drb, XX. éves 104 drb, XXV. éves 44 drb, XXX. éves 34 drb, XXXV. éves 29 drb és XL. éves 10 darab. Összesen 1129 darab.

Tanfolyamok.

Az 1929. évi június hó 1. napjától 1930. évi június hó 1. napjáig terjedő időszakban a folyó évi március hó 3-án kezdődött Országos Tűzoltótisztképző-Tanfolyamon kívül, melyről már jelentésünk első részében beszámoltunk, a következő tanfolyamok tartattak a 254.300/1928. B. M. rendelet alapján.

1929 június 7—21. kerületi tűzoltótanfolyam Kispesten 32 hallgatóval. Tanfolyamparancsnok: Zankó Antal.

1929 június 15—29. kerületi tűzoltótanfolyam Debrecenben 27 hallgatóval. Tanfolyamparancsnok: vitéz Dr. Roncsik Jenő.

1929 augusztus 19—szeptember hó 1-ig kerületi tűzoltótanfolyam Pécsen 28 hallgatóval. Tanfolyamparancsnok: Reéh György.

1929 augusztus 21—szeptember 3-ig kerületi tűzoltótanfolyam Sopronban 36 hallgatóval. Tanfolyamparancsnok: Zügn Nándor.

Tehát összesen tartatott 4 kerületi tanfolyam 123 hallgatóval és folyamatban van az Országos Tűzoltótiszt-tanfolyam 10 hallgatóval, melynek záróvizsgái folyó évi augusztus végén lesznek.

Ezen a helyen jelentjük, hogy a szegedi kir. Katolikus Tanítóképző-Intézet igazgatójának felkérésére Papp Ferenc szegedi tűzoltófőparancsnok előadónk az 1891. évben kiadott 49749. V. K. M. sz. rendeletben előírt tűzoltói kiképzésben részesítette a Tanítóképző-Intézet 38 ötödéves hallgatóját. A világháború óta ez az első eset, hogy tanítóképző-intézet növendékei ismét tűzoltói kiképzésben is részesülnek.

A tanfolyamokon közreműködött előadó-bajtársaink ezen a helyen is hálás köszönetünket nyilvánítjuk értékes oktatói tevékenységükért.

Kiszállások.

A 230.000/1925. B. M. sz. rendelet mikénti végrehajtásának ellenőrzése céljából az 1929. évi július hó 1-től 1930. évi május hó 31-ig terjedő időszakban a m. kir. Belügyminiszter úr rendeletére történt kiszállásokról a következőkben számoltunk be:

1929 július hó 15-én Decleva Rezső m. kir. miniszteri osztálytanácsos vezetése mellett Kiskőrös, Kecel, Szakmár községekben és Kalocsa megyei városban.

1929 július 16-án pedig Hajós, Bajaszentiván községekben és Baja tj. városban.

Horváth Dezső miniszteri titkár vezetése mellett 1929 augusztus hó 1. napján Békásmegyér, Budakalász, Pomáz, Tahitótfalu, Leányfalu, Dunabogdány, Visegrád községekben és Szentendre megyei városban.

1929 augusztus 2-án Nagykovácsi, Solymár,

Piliszentiván, Pilisvörösvár, Pilisesaba és Pest-hidegkút községekben.

1929 szeptember 16-án Cinkota, Csömör, Mogyoród, Szada, Gödöllő községekben.

1929 szeptember 17-én Kerepes, Kistarcsa, Nagytarcsa, Rákosesaba, Rákosliget, Rákoskeresztúr és Pécel községekben.

1929 szeptember 18-án Valkó, Vácszentlászló, Zsámbok, Dány és Isaszeg községekben.

Ezen ellenőrzési szemléken szövetségünket Dr. Marinovich Imre h. államtitkár, alelnök és Nagy Sándor főtitkár képviselték. A szerzett tapasztalatainkról és észrevételeinkről kimerítő jelentéssel mindenkor beszámoltunk a m. kir. Belügyminiszter úrnak. Kétségtelen, hogy fejlődés a tűzrendészet terén el nem vitatható, mégis kötelességünk bejelenteni, hogy a 230.000/1925. B. M. sz. rendelet végrehajtásánál még sok kívánni való van és ennek szorgalmazását egyik főkötelességünknek tartjuk.

Az elmúlt időszakban tűzoltóünnepélyeken, jubileumokon és versenyeken a következő helyeken jelentünk meg:

Résztvettünk a szegedi hivatásos tűzoltóságának múlt évi szeptember 27. és 28-án tartott 50 éves jubileumi ünnepélyén, amikor az ünnepély fényének emelésére ott elnökségi ülést is tartottunk. Ezen lélekemelő szép ünnepség méltatása hivatalos lapunk 10/1929. számában fellelhető.

Megjelentünk továbbá Jászárokszálláson, Aszódon, Mátészalkán, Nyíregyházán, Öttövényen, Dunakeszialagon, Gyöngyösön, Pestújhelyen, Rákoshegyen, Rákosligeten, Balassagyarmaton és Budaörsön.

A kiszállások, ünnepélyek és versenyek alkalmával, nemkülönben a felsőbb helyeken való közbenjárások- és sürgetéseknel szövetségünk elnökségét Dr. Marinovich Imre h. államtitkár, alelnökünk képviselte, aki miként az előző időkben, ezen terhes és nagy energiát kívánó feladatot mindig készséggel vállalta és nagy tekintélyével sikeres tevékenységet fejtett ki, melyért ezen a helyen is köszönetünket nyilvánítjuk.

Már múlt évi jelentésünkben beszámoltunk arról, hogy az 1929 június 21-től július hó 7-ig tartó párisi tűzoltókiállításon és a nemzetközi tűzoltóértékelésen résztvettünk, ahol magyar tűzoltótársadalmunkat Dr. Tomcsányi Kálmán miniszteri tanácsos vezetése mellett Papp Ferenc, Dr. Praek István, vitéz Dr. Roncsik Jenő, Szilvay Kornél és Teasdale Ottó kiváló bajtársaink képviselték. A kiállításon Szilvay Kornél legújabb szárazalótgépe helyet kapott, nagy feltűnést és általános érdeklődést keltett.

Tűzoltószeresek műszaki felülvizsgálása és kipróbálása.

Az 1929. év folyamán a budapesti és soproni tűzoltószer-gyárosok telepein, a megrendelő testületek és hatóságok kérelmére 108 db kézihajtású, 7 db motorhajtású tűzfeeskendőt, 4 db lajtót, 8 db létrát és 1 db gépezetes tolétrát vizsgáltunk meg és próbáltunk ki. A próbákról szóló bizonylatokat közvetlenül küldtük el a megrendelőknél.

Az iroda működése.

Az elmúlt 1929. évben 3 iktatókönyvünk volt. A köziktatóba 2206, a segélyzöpénztár iktatókönyvében 3264, végül a Tűzrendészeti Közlöny iktatókönyvében 1924 számunk volt.

előző évvel szemben 925 darabbal több iktatmány volt.

Az utolsó öt esztendei ügyforgalom emelkedésének feltüntetésére szolgáljanak a következő számok. Az összes iktatmányok száma volt:

1925. évben	3495
1926. „	4733
1927. „	4978
1928. „	5769
1929. „	6694.

A folyó 1930-ik esztendőben május hó 15-ig már 4545 darab iktatmányunk van.

Szakkönyvek.

Az elmúlt időszakban a szakkönyvek forgalma normális volt.

Mint azt már a múlt évi jelentésünkben is megírtuk, hogy a Tűzrendészet I. füzeté a „Tűzoltóságok szervezése és felszerelése” elfogyott. Ezen könyv immár harmadik kiadásának megírására Erdély Ernő előadó kéretett fel, aki ezen munkáját elismerésméltó módon már el is véggezte, melyért köszönetünket ezen az úton is nyilvánítjuk. A könyv sajtó alatt van és folyó évi június havában meg fog jelenni.

„Tűzrendészeti Közlöny” és egyéb szaklapok.

A nyomozó gazdasági helyzet, az általános pénztelenség legjobban érezhető hivatalos lapunk, a „Tűzrendészeti Közlöny” előfizetőinek csökkenésében. Amilyen örömdetes gyarapodás volt az 1928/1929. évben (1210 előfizetőről 1550-re) olyan, sőt még nagyobb arányú visszaesés volt a múlt 1929. évben, mert az 1928 december hóban volt 1550 előfizető száma lecsökkent az 1929. év folyamán 1124-re. A veszteség tehát az előző évvel szemben 426 volt.

Ezen a téren a helyzetet aggasztónak tartjuk, mert a folyó 1930. évben előreláthatólag még nagyobb esökkenés várható, mivel folyó évi május 15-ig még csak 650 lapszámra érkezett be előfizetés, ellenére annak a jóakarató és megleghangú 256.673/1929—VIII. B. M. számú körrendeletnek, mellyel a m. kir. Belügyminiszter úr 1929 nov. 26-án a törvényhatóságok első tisztviselőinek figyelmébe ajánlotta lapunkat és azt is megengedte, hogy a lap előfizetési árát a városok és községek a többi hivatalos lap előfizetési árával háztartásuk terhére számolják el.

Mivel hivatalos lapunk fejlődését és értékének emelkedését elvitatni nem lehet, az előfizetők számának ilyen nagyarányú csökkenését esakis a nyomozó gazdasági helyzetnek a községek és testületeink szegénységének tulajdoníthatjuk.

Minden lehetőet elkövertünk az előfizetők számának emelésére, ezért úgy a m. kir. Belügyminiszter úrhoz, mint a törvényhatóságok első tisztviselőihez újabb kérelemmel járultunk, aminek hatását valószínűleg még az év folyamán meg fogjuk érezni.

Hivatalos lapunkon kívül esonkahazánk területén még 2, havonként megjelenő tűzoltó szaklap van, és pedig a „Vármegyei Tűzoltó Közlöny” Bojtor István, biharvármegyei tűzrendészeti felügyelő szerkesztésében és a Vasvármegyei Tűzrendészeti Közlöny Barabás István érdemes bajtársunk, tiszteletbeli tagunk szerkesztésében.

Államsegélyünknek ilyen nagymérvű (33%) csökkentését semmivel sem tudjuk megmagyarázni. Folyó évi március hó 70-én kelt, a m. kir. Belügyminiszter úrhoz intézett 497/1930. sz. Felterjesztésünkben rámutattunk arra, hogy jövedelmi forrásaink ilymérvű apasztása milyen károsan befolyásolja a tűzrendészet terén immár hat évtizeden keresztül kifejtett elvitathatatlanul értékes munkánkat és ismételve kértük államsegélyünk tetemes felemelését. Ezen kérelmünk még a mai napig sem nyert elintézését.

Vármegyei szövetségek és tagtestületeink.

Az 1926. évi január 1. előtti időre eső tagdíjhátralékok az 1929. évi szombathelyi országos választmányi közgyűlés vonatkozó határozata alapján töröltettek. A tagnyilvántartóban a befizetett tagdíjak és tagdíjhátralékok tehát visszamenőleg 1926. évi január hó 1. napjáig pontosan vezetettek és nyilvántartatnak.

Kötelességünknek tartjuk bejelenteni, hogy bár alapszabályaink 33. §. szerint a tagnyilvántartó és a tagdíjhátralékok nyilvántartása a szövetségi pénztárnok munkakörébe tartozik, fáradszónak és mindig fiatalos erővel dolgozó szeretett alelnökünk, Breuer Szilárd m. kir. kormányfőtanácsos úr, ezen nagy fáradságot igénylő munkát is önként magára vállalta és nagy elfoglaltsága mellett ezen a téren is olyan nagy értékű, önzetlen munkát végez, minden ellenszolgáltatás nélkül, melyért hálás köszönetünket ezen a helyen nyilvánítjuk.

A tagnyilvántartó alapján készült az alábbi kimutatás, melyből tagtestületeink száma törvényhatóságokként pontosan megállapítható.

Kimutatás

a tagtestületek létszámáról az 1930. év elején.

Folyószám	Vármegye	Tagtestületek száma	Van-e th. szövetség
1.	Abauj-Torna	4	nincs
2.	Bácsbodrog—Baja	19	van
3.	Baranya—Pécs	206	"
4.	Békés	31	"
5.	Bihar	60	"
6.	Borsod-Gömör—Miskolc	14	"
7.	Csanád-Arad-Torontál	27	megszűnt
8.	Csongrád—Szeged—Hódmezővásárh.	11	"
9.	Fejér—Székesfehérvár	106	van
10.	Győr-Moson—Győr	102	"
11.	Hajdu-Debrecen	21	"
12.	Heves	116	"
13.	Jász-Nagykun-Szolnok	49	"
14.	Komárom-Esztergom	52	"
15.	Nógrád-Hont	14	"
16.	Pest-Pilis-Solt—Kecskemét	255	"
17.	Somogy	313	"
18.	Sopron—Sopron	120	"
19.	Szabolcs-Ung	22	"
20.	Szatmár-Ugocsa-Bereg	3	"
21.	Tolna	26	"
22.	Vas	289	"
23.	Veszprém	183	"
24.	Zala	25	"
25.	Zemplén	14	"
26.	Budapest főváros	46	"
Összesen		2129	22 (23)

Ebből közvetlen tag 57 testület volt.

Ezen kimutatás tanúsága szerint 22 törvényhatósági (volt vármegyei) szövetségben folyik már a munka és még csak 3 olyan törvényhatóság

állt a munka és tűzrendészet és tűzoltás terén. 1930 január 1. napjáig összesen 2129 (1929 január 1-én 1768) tagtestület tömörült szövetségünk zászlója alá, melyből közvetlen tag 57 testület volt.

Tagtestületeinként csak 30 embert számítva, tehát körülbelül 64 ezer tűzoltó bajtárs áll mögöttünk.

Kimutatás a tagdíjhátralékokról az 1930. év elején.

Tagdíjhátralék 7 th. szövetségnél . . . 1960.— P
 Tagdíjhátralék 86 tagtestületnél . . . 2899.— P
 Összesen . . . 4859.— P

A 86 tagtestület részben közvetlen tag, részben olyan törvényhatósági szövetség tagja, amely tagjait ide nem jelentette be, vagy pedig észlelhető országos tevékenységet nem fejt ki.

Tisztelt Országos Választmány!

Évi jelentésünk végére érkezünk. Az elmúlt esztendőben sem voltunk télenek, résen álltunk, emberileg minden lehető elkövettünk esonkábank tűzrendészetünk fejlesztése érdekében és bár nemes céljainktól még messze vagyunk, de összetartással, kitartó munkával és törhetetlen akarattal azokat évről-évre mindig jobban megközelítjük. Évi jelentésünket azzal zárjuk, hogy kivisztusi szeretettel a szívünkben Isten nevében előre!

Kérjük jelentésünk szíves tudomásul vételét.
 Budapest. 1930. évi május hó 15-én.

Breuer Szilárd s. k., Gróf Széchenyi Viktor s. k.,
 m. kir. kormánybíró. elnök.
 ügyv. alelnök.

Nagy Sándor s. k.,
 főtitkár.

Az elnökség jelentése a Segélyzőpénztár 1929. évi működéséről.

Segélyzőpénztárunknak 1929. évi működéséről szölv jelentésünket van szerenesénk a következőkben előterjeszteni.

Az elmúlt esztendőben 9 elnökségi ülést tartottunk, melyen 82 ügydarab, segélyiránti kérelem tárgyalatott. Az évi közgyűlés Szombathelyen augusztus hó 18-án tartatott, az alapszabályokban előírt tárgysorozattal.

A Segélyzőpénztár külön iktatókönyvében 1929. évben 3264 számunk volt (1928-ban 2427). A folyó évben május 15-én már 2900 számunk volt. Ebből látható, hogy az ügyforgalom folytonosan nagyobbodik.

Segélyzőpénztárunknak az 1929. évben 3102 tagtestülete volt 82.051 taggal.

Segélyzőpénztárunk fejlődését a következő adatok feltűnően bizonyítják.

A biztosított tagok száma volt:

1925. évben 15.047
 1926. „ 20.460
 1927. „ 38.865
 1928. „ 65.723
 1929. „ 82.051.

Baleset folytán megsérült, illetve megbetegedett az elmúlt esztendőben 76 tag (1928-ban 33), akik részére összesen 3308 pengő baleseti segély és végkielégítés utalványoztatott ki (1928-ban 1094 pengő).

Tűzoltás közben szenvedett sérülések és megbetegedések:

Zúzott seb a kézen	16	esetben
Égett seb a kézen	12	"
Lábsérülés és rándulás	12	"
Füstmérgezés	4	"
Légzőszervi megbetegedés, garat- és tüdőgyulladás, mellhártyagyulladás	6	"
Szakított seb	2	"
Bordatörés	2	"
Szemgyulladás	1	"
Csúz	1	"
(gyakorlatozás és tűzoltói egyéb szolgálat köz- ben szenvedett sérülések és megbetegedések.)		
Zúzott seb a kézen	12	esetben
Lábzúzódás	4	"
Tüdőgyulladás (halálos)	1	"
Csípőízületi gyulladás	1	"
Szemsérülés	1	"

Végül itt is bejelentjük, hogy az 1929. évi augusztus hó 18-án Szombathelyen tartott évi közgyűlés vonatkozó határozata alapján a Segélyzőpénztár lehetővé tette az Országos Tűzoltó-Szövetség székházának megszerzését azáltal, hogy az Orsz. Szövetségnek megtérítette a 40 éven át a Segélypénztárra költött kezelési- és lakbérköltségeket és hogy Segélyzőpénztárunk terhére Schilzong József okl. tűzoltótisztet alkalmaztuk 1930. évi február hó 1. napjától kezdve, ideiglenes minőségben irodai tisztviselőnek, egész napi foglalkozásra, havi 160 pengő tiszteletdíjjal.

Kérjük jelentésünk szíves tudomásul vételét.
Budapest, 1930. évi május hó 15-én.

Breuer Szilárd s. k., Gróf Széchenyi Viktor s. k.,
m. kir. kormányfőtau. elnök.
üggy. alelnök.

Nagy Sándor s. k.,
főtítkár.

BEVÉTEL A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Zárzáradása az 1929. évről KIADÁS

	P	f		P	f
1929. január 1. Maradvány:					
a) szakkönyvek kiadói hátraléka	13,000	—	1929. január 1. Házbér	2,870	—
b) lakbértartalék	10,808	24	Fűtés, világítás, takarítás és telefon	835	95
Államsegély	3,060	—	Irodai és postai kiadások	722	06
Tagsági díjak:			Tisztviselők tiszteletdíja	4,280	—
a) vármegyei szövetségek	9,584	92	Elnökségi tagok útiköltségei	2,433	85
b) közvefien tagtestületek	1,089	06	Szolgálati érmek árának visszatérítése	213	50
Tűzoltó Otthon telekbér és kamata	282	95	Kezelési nyomtatványokért	120	90
Szolgálati érmekért	6,588	44	Tagdíj visszatérítés	298	06
Szakkönyvek és nyomtatványokért	2,003	57	Szolgálati érmekért	3,522	94
Előre nem látható s albérlőtől	1,659	44	Szakkönyvek beszerzése	261	12
Kamatokból	779	83	Előre nem látható kiadások, adó	1,176	38
Breuer-alap u.	50	12	Breuer Szilárd-alap kamata	50	12
Dr. Szily-alap u.	100	70	Tűzoltó Otthon kamata, telekbére	282	95
Papp F. könyve után	897	99	Dr. Szily-alap	100	70
Előadói jelvényekért	126	16	Papp F. könyve	897	09
Házbér	702	50	A IV. Bástya-u. 13. sz. új szövetségi székház vételára	71,595	91
Administracionális költségek címén:			Nagygyűlés költségei	1,801	06
a) segélyzőpénztártól 40 évre	30,000	—	Elnökségi jelvényekért	310	—
b) Tűzr. Közlöny részéről hozzájárulás	11,205	61	Számlakivonatok kezelési díja címén	166	04
	91,939	53		91,939	53

Budapest, 1929. december 31.

Sturm István s. k.
szövetségi pénztáros.

Falusy Sándor s. k. Nagy Sándor s. k. Aranyos István s. k. Breuer Szilárd s. k. Darvas László s. k.
titkár. főtítkár. számv. biz. tag. szöv. alelnök. számv. biz. elnök.

BEVÉTEL A M. O. Tűzoltó-Szöv. Segélypénztárának zárzáradása az 1929. évről. KIADÁS

	P	f		P	f
1929. január 1. Maradvány	26,577	59	Baleseti segélyek kifizetése címén	3,308	—
Tagsági díjakból	16,410	25	Kezelési nyomtatványok u.	447	—
Kamatok	979	98	Irodai és postai kiadások	58	18
Előre nem látható	74	—	Orvosi tiszteletdíj	200	—
			Tagdíj visszatérítés	22	80
			Administracionális költségek megtéri- tése 40 évre	30,000	—
			Maradvány	10,005	84
	44,041	82		44,041	82
1930. január 1. Maradvány	10,005	84			

Budapest, 1929. december 31.

Sturm István s. k.
szöv. pénztáros.

Falusy Károly s. k. Nagy Sándor s. k. Aranyos István s. k. Breuer Szilárd s. k. Darvas László s. k.
titkár. főtítkár. számv. biz. tag. szöv. alelnök. számv. biz. elnök.

H I R E K

Királyi díszérem. A belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén 25 éven át teljesített érdemes tevékenység jutalmazására alapított díszéremet újabban a következőknek adományozta: Kasper Siegfried főparancsnok, Horn József parancsnok, Pischeli György főrzsármester és Szamos István eső-

Kitüntetés. A Kormányzó Ófőméltósága, a m. kir. miniszterelnök előterjesztésére *Hirling Gyulának*, a Hatvani Népbank Részvénytársaság vezérigazgatójának a közélet terén szerzett érdemei elismeréséül a magyar királyi kormányfőtanácsosi címet adományozta.

Hirling Gyulát, az Orsz. Tűzoltó Szövetség elnökét.

zedek óta, taradástog nem ismerve mukodik, a legfelső helyről érkezett ezen magas kitüntetése alkal- mából, a magyar tűzoltók nevében üdvözljük. És amidőn azon óhajtasunknak adunk kifejezést, hogy a magyar tűzoltóügyet a jövőben is még hosszú éveken át ily odaadással szolgálja, példaként álljon más közéleti működést kifejtő férfiak előtt min- denkor.

FENDRIK JÓZSEF

a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség választmányának tagja, a Zala- vármegyei Tűzoltó-Szövetség több mint egy évti- zeden át volt alelnöke és a Zalaegerszegi Önkéntes Tűzoltó Testület főparanesnoka, folyó évi május hó 8-án, 52 éves korában elhunyt. Tűzoltóságát, melynek két évtizeden át lelkes és tettekre kész veze- tője volt, elhalálózásával nagy veszteség érte. A helybeli és környéki bajtársainak nagy tömege kí- sérte el utolsó útjára. Nyugodjék békével!

MÁTRAY GYULA

a Gyöngyösi Önkén- tes Tűzoltó- és Mentőtestület tb. alparanesnoka és segédtsitzje, folyó évi április hó 18-án elhunyt. Díszes temetése bajtársainak és a város közönsé- gének nagy részvéte mellett, folyó évi április hó 20-án folyt le. Nyugodjék békével!

A Budapesti Tűzoltó Testületek Szövetsége folyó évi május hó 3-án, a Pedagógiai Szeminárium nagytermében felolvasó-estélyt rendezett. Ez alka- lommal *Teasdale Ottó* székesfővárosi tűzoltófőtiszt, párisi és angolországi tűzoltói tanulmányútja fo- lyamán észlelt, kimerítően alapos megfigyeléseiről tartott felolvasást, melyet számos vetített- és mozgó- kép bemutatása kísért. A hatalmas előadói termet megtöltö, helybeli és környéki tűzoltóságok tisztika- ra és nagyszámú vendégközönsége, akiknek sorai- ban *Csármann Ferenc* székesfővárosi tanácsnok is helyet foglalt. — ezen kétórát meghaladó ideig tartó érdeklészítő felolvasást — mindvégig élénk figyelemmel hallgatta végig.

Kerületi tűzoltótanfolyam Debrecenben. Jú- nius hó 22-től július hó 6-ig tartja Debrecen szab. kir. város hivatásos tűzoltófőparanesnoksága a ke- rületi tűzoltótanfolyamot, amelyre jelentkezöket más vármegyéből is felvesz. Az önkéntes, kötele- zett és magán tűzoltóságok tisztjeinek a 254.300/ 1928. B. M. rendelet szerint 1931. évig meg kell szerezni a kerületi tűzoltótanfolyami végzettséget, miért is ajánljuk azoknak, akik ennek a kötelezett- ségüknek még nem tettek eleget, hogy a kerületi tűzoltótanfolyamot még ez évben végezzék el. A debreceni tanfolyam díja 100 P, melyért a hallgatö teljes ellátást (lakás, reggeli, ebéd, vacsora) és tan- könyveket is kap. A jelentkezési határidő június hó elseje.

Az „Ujpesti és Környékbeli Tűzoltótisztek Bajtársi Szövetsége” folyó évi május hó 10-én Ujpesten, az ipartestület előljáróságai termében fel- olvasó-estélyt rendezett, mely alkalommal *Göllner Kornél*, a „Wolfner Gyula és Társa” cég fő- vegyese, „*a cellon és egyéb vegyi termékekről tűz- oltó technikái szempontokból*”, címen érdeklészítő felolvasást tartott. A tűz- és robbanásveszélyes vegyitermékek ezen szakszerű ismertetése, különö- sen gyakorlati szempontokból felette értékesnek bi- zonyult azáltal, hogy e vegyi anyagoknak úgy a nagy-, mint a kisiparban, azok használatára vonat- kozó viszonyait és veszélyességét világította meg, érthető magyarázatok keretében. A szép számmal egybegyült hallgatóság a szakszerű adatok felsoro- lása által kísért előadás után, annak előadóját me- leg ovációban részesítette.

ezzen év majus hó 11-én volt, delelőtt 11 orai kez- dettel a Kossuth Lajos-utcai „Fórum” filmszín- ház fényes helyiségében, díszes és nagyszámú meghívott közönség előtt, melynek sorában a tűzoltótársadalom ismert vezéregyéniségein kívül ott láttuk a belügyminisztérium rendészeti osztá- lyából *Dr. Koncz Endre* miniszteri tanácsost, s több más magasállású tisztviselőt, valamint a köz- élet számos előkelőségét. A tartalmas előadás, me- lyet vetítettképek illusztráltak — mindvégig a leg- nagyobb érdeklődést keltették a hallgatóságban, melyet nemcsak arról győzött meg, hogy az előadó nyitott szemmel, alapos szaktudással és helyes ítélőképességgel utazott, hanem arról is, hogy a „tűzoltókért semmi sem drága” jelszóval a modern technika legújabb vívmányait állandóan gyakorlati módon felhasználó német tűzoltóság és intézményeik mellett is büszkén mutathatunk fővárosunk tűzoltó- intézményének fejlettségére.

Tűzoltótiszti kinevezés. Pécs szab. kir. város polgármestere *Milassin László*, országos tűzoltó- tisztképző-tanfolyamot végzett okl. tűzoltótisztet, a pécsi hivatásos tűzoltóságához — amíg a tűzoltó- tiszti állás megszervezése az önkormányzat útján megtörténik — ideiglenes minőségben, tűzoltó- tisztté kinevezte.

Királyi díszérem átadás. Folyó évi május hó 17-én *Breuer Szilárd* kormányfőtanácsos, tűzoltó- főparanesnok, az orsz. tűzoltószövetség alelnöke, Budapest székesfőváros főpolgármesterének meg- bízásából a budapesti *Kender-, Juta- és Textilipari R.-t.* önkéntes tűzoltósága négy érdemes tagjának, nevezetesen *Kasper Szigfrid* főparanesnoknak, *Horn József* paranesnoknak, *Pischeli György* törzs- őrmesternek és *Szamos István* csövezetőnek, a gyár udvarán sorakozott és díszbe öltözött tűzoltócsapat előtt, a királyi díszéremet — buzdító és elismerő szavak kíséretében — átnyujtotta. A főváros, e kö- zel félszázad óta fennálló és jelenleg is virágzó ha- talmas ipartelepének jól felkészült tűzoltósága ré- széről *Kasper Szigfrid* főparanesnok, a gyár igaz- gatója, ezen kitüntetést, testülete nevében, köszönő szavak kíséretében fogadta; *Breuer Szilárd*, Buda- pest székesfőváros tűzoltófőparanesnokának pedig — ezen ünnepélyes alkalom emlékére — a gyár több esetben előfordult tűzveszedelmének, a székes- fővárosi tűzoltóság élen kifejtett sikeres megféke- zése elismeréséül — egy díszes kiállítású ezüstpla- kett felajánlásával hálálta meg.

A textilhulladékot vattává feldolgozó gyárak a kereskedelemügyi miniszter úr 124.610/1930. sz. rendeletével a telepengedélyhez kötött iparágak közé soroztattak.

A Hajdú vármegyei tűzoltóverseny elmarad. A Hajdú vármegyei tűzoltószövetség június hó 29-én, Péter Pál napján, Debrecenben vármegyei tűzoltóversenyt szándékozott rendezni, melyet más- nap hortobágyi kirándulás követett volna, hogy az ország tűzoltótisztjei a nagy magyar pusztát is megszemlélhessék. A versenyre a megye önkéntes tűzoltótöstelei, az anyagi erők hiánya miatt, oly kevés számban jelentkeztek, hogy azt az 1931. évre el kellett halasztani; így természetesen a hortobágyi kirándulás is elmarad.

A Szegedi Önkéntes Tűzoltó Testület értesíti mindazokat a bajtársakat, akik a Szegedi Önkéntes Tűzoltó Testület autósorsjegyeiből vásároltak, hogy az autósorsjegyeknek május hó 15-én, hatósági ki- küldötték jelenlétében megtartott nyilvános húzá- sán a D-sorozatú 321. számú sorsjegy lett a nyertes, mely sorsjegyet a testület az újhutaí önkéntes tűzoltótestület paranesnokának, vitéz Hegedüs Elemérnek küldte el eladás céljából.

Felelős szerkesztő: Dr. Balogh Dezső főorvos, budapesti önk. parancsnok.

Felelős kiadó: Keresztes János, az orsz. szöv. titkára.

Lapkiadó-bizottság: Breuer Szilárd, Keresztes János, Köhler István vál. tag, Mátrai Antal vál. tag.

Munkatársak: Gróf Széchenyi Viktor orsz. szöv. elnök, Breuer Szilárd főparancsnok (Budapest), orsz. szöv. alnök, Dr. Aujeszky László, a m. kir. orsz. Meteor. Int. adjunctusa, Benedek Mihály fővárosi hivatásos tiszt, Dittrich József gépészmérnök, orsz. szöv. eln. előadó, fővárosi hivatásos főtiszt, Erdély Ernő főpar. (Győr), orsz. szöv. eln. előadó, Falussy Károly Máv. tűzr. felügyelő, orsz. szöv. titkár, Kállay Imre, Dr. Kathona Mihály par. (Kiskunhalas), Kotsis Rezső alpar. (Csepel, löszgyár), Nagy Sándor orsz. szöv. főtitkár, Papp Ferenc hiv. főpar. (Szeged), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Roncsik Jenő hiv. főpar. (Debrecen, orsz. szöv. eln. előadó, Behák Tamás hiv. par. (Debrecen), Rosta Géza par. (Csepel, löszgyár), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Szalay Lajos vegyész-mérnök, budapesti önk. szak-par., Techlár Ernő m. kir. pénzügyi titkár,

budapesti önk. titkár, Teasdale Ottó f. hiv. főtiszt, Vágó Zoltán budapesti önk. szak-par., Vida Pál várm. szöv. titkár (Székesfehérvár), orsz. szöv. eln. előadó.

"TOTAL"
a tűzoltókész-
lékek királya!

folyékony szénsavval működik és száraz porral olt és ezért télen nem fagy be, nyáron nem párolog el; sikeresen olt mindentéle tüzet, tehát a veszélyes folyékony anyagok, mint: benzín, szesz, éther, petrolium, olaj, kátrány égését, továbbá a karbid és a villamos tüzeket, utóbbi is teljesen veszélytelenül. Kimerítő ismeretesséi készséggel szolgál a magyarországi lerakat:

Ligeti és Biró, Budapest, V., Vízszínház-u. 5. Tel.: T. 277-99

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez beküldendő PÉNZÖSSZEGEKET szíveskedjék csekkszámainak szerint elosztva a következő számokra befizetni: „Tűzrendészeti Közlöny” előfizetése és hirdetések 57.454, Segélyzőpénztári tagsági díjak 57.453, Orsz. Szöv. tagdíjak, szolgálati érmek, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés 23.297. A csekklap hátuljára közlemények is írhatók, de ezen esetben 8 filléres postabélyeg ragasztandó fel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnél (Budapest, IV., Bástya-utca 13. szám) a következő szak-könyvek, szabályzatok, belügyminiszteri rendeletek, tűzoltói vonatkozású színművek, könyvek és nyomtatványok rendelhetők meg. A megrendelés alkalmával a megrendelték ára a 23.297. sz. csekk-számlára előre befizetendő. Elnökségi ülés határozata alapján utánvétellel sem küldhetünk. **SZAKKÖNYVEK:** A „Tűzrendészet” II—VII. füzete, ára 5.50 P. Ezen füzetek egyenként is kaphatók. Az I. sz. füzet a „Tűzoltóságok szervezése és felszerelése” elfogyott, az új kiadás most van átdolgozás alatt. II. füzet, Markusovszky Béla: Megelőző Tűzrendészet, ára 1.— P. III. füzet Breuer Szilárd: „A tűzoltás szabályai” (Taktika), ára 1.— P. IV. füzet, Apáthi Vilmos: Tűzjelzés, ára 1.— P. V. füzet, Dr. Balogh Dezső: Első segélynyújtás baleseteknél, ára 1.— P. VI. füzet, Erdély Ernő: Vízszerezés, ára 1.— P. VII. füzet, Köhler István: A fecskendő és tartozékai és Erdély Ernő: A tűzoltószerkek kipróbálása, gondozása és működési zavarai, ára 1.— P. Papp Ferenc: Tűzrendészeti Közigazgatás Kézikönyve, ára 20.— P. Papp Ferenc: Külföldi tűzoltóságokról, ára 1.60 P. Teasdale Ottó: A tűzoltás és robbanás veszélye, ára 10.— P. **SZABÁLYZATOK:** Tűzoltó gyakorlati szabályzat, ára 2.— P. A tűzoltógyakorlati szabályzat kivonata, ára —.30 P. Tűzoltóverseny gyakorlati szabályzata ára —.50 P. Szolgálati szabályzat, ára 1.20 P. Egyenruházati és rangjelzési szabályzat, színes ábrákkal, ára 4.— P. Éremszabályzat, ára —.60 P. **BELÜGYMINISZTERI RENDELETEK:** 230.000/1925. B. M. sz. Tűzrendészeti kormányrendelet, ára —.40 P; 254.300/1928. B. M. kormányrendelet a tűzoltó-tanfolyamokról, ára —.40 P. **SZÍNMŰ:** Techlár Ernő: Credo...! színmű, ára 2.— P. **KÖNYV:** Ortutay József: Néhai József főherceg élete, ára 3.— P. **NYOMTATVÁNYOK:** Alapszabály nyomtatvány önkéntes tűzoltótestületek részére, ára darabonként —.40 P. Díszokmány-úrlap, ára 2.— P. Osztályozási lap tűzoltóversenyekhez, ára darabonként —.02 P.

Minden gondos parancsnokság, illetve községi elöljáróság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség **SEGÉLYZŐPÉNZTÁRÁBA**, mely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj ellenében minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az összeg a névsor kapcsán az 57453. sz. postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnal bejelentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton igazolandó. A segélyösszegegen felül más költségek nem téríttetnek meg. Évközi létszámváltozás a befizetett létszámon belül díj-talanul jelenthető.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség SZOLGÁLATI ÉRMEINEK árai a következők: V. éves 2.—; X. éves 3.—; XV. éves 6.—; XX. éves 7.—; XXV. éves 11.—; XXX. éves 12.—; XXXV. éves 15.—; XL. éves 16.—; szalag —.70; igazolványlap —.30 pengő. Az érmek ára és a netáni tagdíjhátralék a szabályszerinti névkimutás kapcsán, a 23297. számú postacsekk útján, előre küldendő be.

KÖHLER ISTVÁN

fecskendő-, szivattyu- és tűzoltófelszerelések gyára

Budapest, X. Korponai-utca 21.

Gyárt: modern motoros, turbinás és dugattyús tűzoltó fecskendőket, tűzoltószerkeket, felszereléseket és stabil szivattyu-telepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

Mátrai Antal és Társa R.-T. Budapest

VI., Teréz-körut 33 ♦ 30 éve fennálló tűzoltószergyára

GYÁRT: kézi- és motorfecskendőket, mindenféle tűzoltó-

Walser Ferencz

Budapest, VI., Lomb-utca 34-36. sz.

Telefon: L. 913—46

Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára,
harang- és fémöntőde

Siemens és Halske Rt.

BUDAPEST, VI. KER., TERÉZ-KÖRÚT 36. SZÁM
Telefon: Aut. 109—85

Gyárt és szerel

mindennemű villamos tűz-
jelző-készülékeket és
berendezéseket gyárak,
községek és városok számára

THERMOSONUS

a legújabb és legmegbízhatóbb
automatikus tűzjelző-készülék.

Gyors, biztos, olcsó!

A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek
alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Élőkelő referenciák,
Részletes felvitágosítást ad és a készüléket működésben bemutatja.

Ipartermék Értékesítő Részvénytársaság
Budapest, V., Zoltán-utca 7—9.

Telefon: Aut. 110—18.

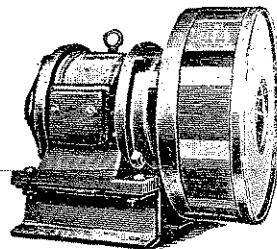
Nem tudja összeszedni

a tűzoltókat, ha tűz támad, mert nincs messzehallható

riasztó szirénája,

mely a határban dolgozó
legénységet egyszerre alar-
mírozza! — Eddig több
mint 1000 darab sziré-
nánk van üzemben. —

Szériaszámot díjtalanul
számla megküldjük!

Magyar Műszaki és Villamossági Vállalatok, Jankovich János

Budapest, VI., Vilmos császár-út 15/E.

Minden kapható a

Párisi

Nagyáruház-ban

„PAX”

GYÁRTJA ÉS KAPHATÓ:

HIRMANN FERENC

SZÉNSAVAS KÉZI

FÉMÁRUGYÁRÁBAN

TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK VÖRÖSRÉZBŐL A LEGJOBB!

BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 7. sz.

TELEFON: JÓZSEF 460-49 ÉS JÓZSEF 460-48

Németország legrégebb és
leghíresebb autófecskendő és
különleges tűzoltóautó-gyárai!

DAIMLER-BENZ A.-G.

Különleges tűzoltófecskendői és
kézi vontatásra berendezett és
motorfecskendői megtekinthetők
fenti cég magyarországi fiókjánál.

a **MERCEDES-BENZ AUTOMOBIL RÉSZVÉNYTÁRSASÁG-nál**

BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 24. SZÁM

Büchler és Rausnitz, V., Nádor-utca 19

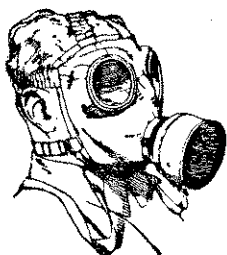
Polgári és katonai szabók • Finom fehérneműek • A székesfővárosi tűzoltó-tisztikar szállítója • Telefon T. 231—83
Csak tisztí egyenruhákat készít önk. és hiv. tűzoltótisztek részére.

110-féle tűzrendészeti nyomtatványról

részletes árjegyzéket kívánatra készséggel küld az

Egri Nyomda Részvénytársaság, Eger

Mintagyűjteményünket megtekintés végett szívesen megküldjük.

Tökéletes és olcsó

füst- és gázálcokat

gyárt az egyetlen hazai
gázvédelmi felszerelések
gyára
Mercur Műszaki és Vegyipari R.-T.

 Gyár: IX., Illatos-út 9. Telefon: 423-32
 Városi mintaraktár: IX., Üllői-út 1. Tel.: A. 866-94

Morzsányi J.

 BUDAPEST, IV.,
 Eskü-út 5. sz.

 Gyárt: tűzoltó- és
 sportérmeket,
 zászlókat, zászlószeg-
 geket, mindennemű
 jelvényeket, felirati
 zománcablákat,
 gumibélyegzőket.

Alapítva 1870.

SELTENHOFER FRIGYES FIAI SOPRON

szivattyúk, tűzifecskendők, tűzoltófelszerelések

„ERICSSON”
(Ezelőtt
Deckert és Homolka)
Magyar Villamossági Részvénytársaság

A budapesti tűzoltóság hivatalos szállítója

Budapest,
I., Fehérvári-út 70.

Telefon: T. 228-09, T. 289-64, és J. 340-98.

Gyárt és szerel mindenfajta elektromos tűzjelző
berendezéseket városok, községek, gyárak számára

FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA

KUN SÁNDOR, BUDAPEST

Telefonszám: Aut. 845—11 ~~~~~ IV., Ferenc József-rakpart 18. szám

A MINIMAX

a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hason-
lítható össze a különböző utánzatokkal. Felvilágosítással szolgál a
MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST

Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefon T. 237-31.

CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.

BUDAPEST, VIII., BLAHA LUJZA-TÉR 1—3.

Szab. hat. engedélyezett

DABEG

Szab. hat. engedélyezett

TŰZ- ÉS ROBBANÁSMENTES BENZINTÁROLÓ BERENDEZÉSEKET

védőgáznélkül üzemre gyorsan és jutányosan szállít

Dávid és Kertész kazán- és gépgyár r.-t., Budapest, VI., Máglya-u. 75—77 - Tel. L. 914-46

Tűzifecskendőket,

mindenféle felszerelési cikket, lajtos kocskat, szekérhidmérlegeket legelsőrangú kivitelben gyárt és szállít községek,
malmok, gazdaságok stb. részére, előnyös fizetési feltételekkel
MAGYAR MÉRLEG- ÉS GÉPGYÁR R.-T., BUDAPEST
Iroda: V., Honvéd-utca 18. sz. :: Telefon: L. 966—95, L. 910—47, J. 389—17. :: Gyártelep: X., Gyömrői-ut 40. sz.
Fecskendőinket az Országos Tűzoltó-Szövetség felülvizsgálatának vetjük alá.

Magyar Vegyipari Gépgyár R.-T.

TELEFON: J 390—07 és J 390—08

 (REICHEL ÉS HEISZLER)
 Budapest X. Nesztopia-u. 1

Sürgőnycim: Destillator, Bpest

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magy. Orsz. Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 57454. számú csekkzámlájára lehet beküldeni. Csekkürlap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,
IV., Bástya-utca 13. szám.

Előfizetési ára egész évre 6.— pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Ajánlva a m. kir. Belügyminisztériumnak 209.916/1923. B. M. sz., 44.616/1924. B. M. sz., 229.320/1925. B. M. sz. 277.462/1925. B. M. sz., 161.748/1926. VIII. B. M. sz., 302/1927. VIII. B. M. sz., 329.750/1928. VIII. B. M. sz. és a 256.673/1929. VIII. B. M. sz. körrendeleteivel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:

Budapest, IV., Bástya-utca 13. szám. — Telefon: Aut. 847-94.

Visszaélések.

Hazai tűzoltóságaink túlnyomó része, annak a kevés számú hivatásos testületnek kivételével, melyek teljes fenntartásáról saját városa gondoskodik, a maga erejéből, illetve túlnyomó részben társadalmi úton tartja fenn magát.

Szerencsésnek mondhatja magát az az önkéntes tűzoltóság, mely városa, vagy községe részéről oly mérvű anyagi támogatásban részesül, hogy abból túlnyomó részben képes kiadásait fedezni; míg azok legtöbbször a fenntartási költségek hiányossága miatt, szükségét szenved.

Nyilvánvaló tehát, hogy a tűzoltóságoknak társadalmi úton való fenntartása száraz kenyéren való tengődésnek bizonyul, mert az esetleges kis községi hozzájárulás, a pártoló tagok csekély tagdíja, egy-egy ötletes tűzoltónap, bál vagy majális jövedelme rendszerint gyengén hoz a konyhára.

A tűzoltó-intézményt pártoló lakosság ugyan ily alkalmakkor nagy előszeretettel szolgáltatja be filléreit, de csak az esetben, ha megfelelő ellenszolgáltatásban részesül. Szívesen pártolja a tűzoltó mulatságokat, melyek rendszerint jól is sikerülnek és a város színe-java részt vesz azokon.

Az elszámolás után azonban a rendezőség többnyire szomorú eredményre virrad, mert a kész kiadások a legtöbb esetben a jövedelem nagy részét felemésztik, úgy hogy a fennmaradt tiszta bevétel csekély összeggé zsugorodik össze.

A közönség jól mulatott, jól érezte magát és ezt el is várta az intézőktől, akik végül búsan tekintenek a csekély pénzmaradványra, fáradozásuk rosszul sikerült termésére.

A pénzügyítésnek ily sokadalmak rendezésén kívül még más módja is volna, t. i. belügyminiszteri engedéllyel megtartható egy-egy gyűjtőnap útján. A pénzzolgáltatásnak ez a módja azonban a nagyközönség előtt népszerűtlen és a tűzoltó-intézmény tekintélyét is sérti.

Ez oknál fogva a vidéki tűzoltóságok vezetősége inkább a csekélyebb jövedelmet hozó tűzoltómulatságok mellett tart ki, mivel ez a testület népszerűségének előnyéül szolgál.

Ezidő szerint — sajnos — olyan lelkes és jó módú tűzoltóparancsnokok, mint a néh. *Brutscher*

József Szombathelyen volt, aki az egész vagyonát tűzoltóságának fejlesztésére áldozta, alig akad már.

Mennél többen vannak azonban olyanok, akik a mostoha sorsban tengődő tűzoltóságtól, — ha a vész órája üt — annak önzetlen és emberfeletti működését elvárják. A nyújtott segítséget talán meg is köszönik és aztán napirendre térnek afelett, hogy a tűzoltóság miből tartsa fenn magát tovább és hogyan szerezzék meg felszerelésének fejlesztésére szolgáló költségeket.

Ily viszonyok mellett nem lehet csodálkozni afelett, hogy az anyagi gondokkal küzdő önkéntes tűzoltóságok vezetősége minden alkalmat megragad az célból, hogy a testület szerény jövedelmét gyarapítsa; mert ahol a parancsnokság elég ötletes, ott a lakosság egy-egy alkalmi szórakoztatása esetén megnyitja erszényét a tűzoltóság javára.

Ezt a népszerűségen nyugvó körülményt figyelte meg egy-egy felbukkanó közkereseti társaság, de nemcsak a közelmúltban, hanem régebben is és kihasználva a vezetőség jóhiszeműségét, a tűzoltóság cégére alatt, hangzatos jelszavak hirdetése mellett, annak javára, magas beléptidíjjal egy-egy ünnepélyt vagy hangversenyt rendezett és már eleve a tiszta jövedelemnek tekintélyes százalékát ígérve, fogott a jegyek eladásához, ügynökökkel dolgozván, ötszörannyi pénzt tudtak összeszedni, mint máskor a szerénységhez szokott tűzoltók. És aztán? A tűzoltóságnak rendszerint fillérek — vagy semmi sem — jutott azon a címen, hogy a rendezési költségek a bevételt felemésztették. Sőt olyanok is akadtak, akik csak a pénzt szedték össze, de hangversenyt nem rendeztek, hanem megkárosítva a résztvenni szándékozó közönséget, cserben hagyták a felültetett tűzoltóságot.

Az ilyen irányú panaszok elhangzása után a magas belügyminisztérium is tudomást szerzett e visszaélésekről és ezek megszüntetése érdekében látott napvilágot a m. kir. belügyminiszternek a törvényhatóságok első tisztviselőjéhez intézett 121.182—VIII/1930. B. M. számú körrendelete, mely figyelemért és gondoskodásért, annak kibocsátóját — az eddig félre nem vezetett tűzoltótestületek vezetőségének köszönete és hálája kíséri.

Egyébként hívva a hazai gazdasági viszonyok kedvező irányú megváltozásában, hisszük és reméljük, hogy a nem messze jövőben a községek és városok megfelelőbb anyagi támogatásban lesznek

képesek részesíteni a vidéki önkéntes tűzoltóságokat, hogy mennél ritkábban szoruljanak rá a társadalmi úton való szerény jövedelem szerzésre. Mert az önzetlenül működő tűzoltóság mindenkor a lakosság élet- és vagyónbiztonsága érdekében tartandó fenn.

A mérges gázok elleni védekezés módja a tűzoltóságnál.

Írta: Dittrich József

okl. gépészmérnök, a szűvárosi tűzoltóság főtisztje.

(II. folytatás.)

II. csoport.

LÉGTÖMLŐ NÉLKÜL MŰKÖDŐ KÉSZÜLÉKEK.

Ezen készülékeknek a légzéshez szükséges levegőt, illetve oxigént a mentő magával viszi és nem a külvilágból kapja, tehát a légtömlő elmarad. Más szóval a külső levegőtől független mozgást biztosít magának. Az oxigént vagy erősen komprimált állapotban, acélpalackban viszik magunkkal, vagy oly oxigéndús vegyszereket viszünk, melyekből használat közben az oxigént termeljük. Mindkét esetben az oxigén meghatározott mennyiségben áll rendelkezésünkre, tehát a készülék használati ideje korlátolt, viszont ezen időtartamon belül a bejárat távolság, illetve mozgási szabadság a lehető legnagyobb. Hogy az oxigénkészlet minél tovább legyen elegendő, ezen készülékek oly regeneráló berendezéssel is bírnak, mely a kilévelt rossz levegőből az ártalmas szén-savat és vízgőzt visszatartva, a többitől belégzésre alkalmassá teszi.

a) Oxigénes készülékek. Aerophor.

Az első oxigénes készülék feltalálásának érdeme Schwann, lüttichi egyetemi tanár nevéhez fűződik (1854). Aerophornak nevezett készüléke a háton hordható bádógtartányból állott, melyben 6 atm. nyomású oxigén volt. Továbbá egy, a mellén hordott légzőszákból és egy a háton hordott regeneráló berendezésből állott. Az orr, csipetgövel elzáratott. A szádeleghát részén volt. Ezekik óta a rossz

ága légzőszákkal és megfelelő szelepekkel bírt. A kilévelt levegő ugyanis egy oltott mésszel telt edényen át vezetve a szén-savtól megtisztult, aztán az oxigénes edényből kiáramló és szelepen át redukált nyomású oxigénnel egyesülve a légzőszákba jut, honnan a mentő a légzéshez szükséges levegőt újból beszívja.

Ezen eredeti elv megtartásával újabb és modernebb készülékek is származtak, melyek szerkezeti javításaikkal csaknem a tökéletes megoldásig jutottak.

A kísérletek során 1897-ben a londoni Henry Fleuss készüléke, a Walcher-Gertner „pneumatophorja” (1896), a Mayer-féle Shamrock típusú acrophor készülék (1892), a Mayer Pilar készülék (1898, Neupert-Wien), a Giseberg-féle készülék (1900, Berlin), a Westfalia készülék (Gelsenkirchen), a Dräger készülékek (Lübeck), valamint az AuerGesellschaft többféle formái addig alakultak, míg a tapasztalatok az egyes alkotórészek legcélszerűbb alakját megtalálták. A kísérletek során megállapítást nyertek azon követelmények, melyeket egy kifogástalan, jól és megbízhatóan használható oxigénes készüléknek teljesítenie kell.

A regenerációs készülékek követelményei.

A modern regenerációs készülékek azon csoportjának, melynél az oxigén vastartányban készen áll, elvi követelményeit a következőképpen állították fel:

1. Az oxigénes adagolásnak automatikusan kell történnie egy redukciós szelep alkalmazásával, mely a nagy nyomású oxigént, üzemi nyomásra leszállítja.

2. A kilévelt levegő megtisztítandó és felfrissítendő, illetve újból belégzésre alkalmassá teendő, vagyis regenerálendő.

Mintogy ugyanis a belévelt oxigénnek csak mintegy 4%-a ég el a tüdőben és válik szén-savvá, a változatlanul megmaradt 96% oxigén a szabadba való kilévelés esetén kárba veszne. Pedig ezen oxigén a belégzéshez újból felhasználható, mely esetben az oxigéntartányból kevesebb oxigént kell adagolnunk, a készlet tovább tart. Illetve ezt szabványos, vagyis bizonyos mértékű oxigéntartályokat alkalmazva

3. A regenerált levegő körfolyamata automatikusan biztosítandó. Ezt azért érik el, hogy egy *Injektort* iktatunk a esőhálózatba, mely a friss oxigén redukált nyomású áramlása révén úgy működik, hogy az elhasznált levegőt a szájától elszívja. A készüléket át tovább szívja, aztán a szénsavtól és vízgőztől megtisztult levegőt a friss oxigénnel egyesülve a légzsákba, s onnan a szájhoz nyomja. A folytonos áramlás ily módon előáll, a légcirkuláció tökéletes.

4. *Oly szilárd halmazállapotú vegyiszer alkalmazása*, mely a romlott levegőt teljesen megtisztítja azáltal, hogy azzal többszörösen érintkezve a szénsavat és vízgőzt abszorbeálja.

5. *Hűtőberendezés alkalmazása*, mely a regenerálás alatt felmelegedett levegőt ismét lehűteni képes.

Ezek azok a követelmények, melyeket egy regenerációs-oxigénes készüléktől megköveteltek. Mint-hogy azonban a készülékek szerkezeti megoldásánál az emberi szervezet élettani funkcióit is figyelembe kell venni, ezeket röviden a következőkben ismer-tetjük.

Az emberi tüdő fiziológiája.

Már az előzőkben láttuk, hogy az emberi tüdő a belélegzett levegő oxigénjének csak mintegy 1%-át használja fel, s az szénsavvá alakul. A megmaradt 96% oxigént és a szénsavat, valamint a levegőben volt nitrogént a tüdő ismét kilehelé. A nitrogén tehát a légzés folyamata alatt semleges szerepet játszik, s ezért füstvédőkészülékeinknél erre nem is vagyunk figyelemmel. Ellenben ügyelnünk kell arra, hogy a tüdőnek szükséges oxigénmennyiség eléréséhez szükséges munkánál is elegendő mennyiségben álljon rendelkezésre és hogy az ártalmatlan szénsav elhárítására teljesen elnyelések a regeneráló anyagok legyenek. Ezért a tüdőre való tekintettel tudnunk kell tehát: 1. hogy mennyi oxigénre van szüksége a tüdőnek a különböző munkák közben, tehát a készüléknek mennyi oxigént kell szállítania percenként?

2. hogy mennyi szénsavat lehel ki a tüdő percenként, tehát mennyi abszorbeáló anyagot kell alkalmaznunk annak lekötésére.

3. Mennyi vízgőz fejlődik percenként a kilélegzett levegőben?

4. Hogy mennyi levegőre van szüksége a tüdőnek percenként, hogy teljesen megteljen, tehát mily térfogattal kell bírnia a légzsáknak, hogy ezt a levegőmennyiséget készletben tartsa.

Ad. 1. Az emberi tüdőnek oxigénszükséglete egyéni dolog. De ugyanazon egyénnél is változó aszerint, amint az illető ül, dolgozik, fut stb., szóval más és más munkát végez. A tudományos vizsgálatok is eltérnek egymástól. Dr. Speck az emberi tüdőnek egy lélegzetvételénél beszívott levegőmennyiségét 0.3 literben állapította meg. Minthogy normális körülmények közt a tüdő percenként 20 lélegzést végez, a percenkénti levegő 6 litert teszi ki. Tekintettel arra, hogy a levegőben az oxigén 21.3%, a többi nitrogén és egyéb anyagok, mondhatjuk, hogy a 6 liter levegőben 1.278 liter oxigén van. Nyugalmi állapotban a tüdőnek csak 1/4-résznyi oxigénre, vagyis 0.3 literre van szüksége, ellenben izom-munkában minden kgm. munka után 0.003 liter oxigént fogyaszt. Mivel pedig a legnagyobb izom-munka 10 kgm. másodpercenként, tehát 600 kgm. percenként, az oxigén legnagyobb szükséglete percenként 1.8 liter, vagyis összesen 2.1 liter oxigén. Mások kísérletei szerint hol kevesebb, hol több oxigénre van szükség percenként, de mind megköze-

léntől fogyasztásra konstruálták a redukeios szelepet. Mivel azonban könnyebb munka esetén időnként a fogyasztás kevesebb, de az oxigén szállítása változatlanul 2 liter marad, a légzőzsákban oxigéntartalék is halmozódik fel. Ez a felhalmozódás biztosítja egyrészt az időnkénti nehezebb munkatöbblet oxigénjét, másrészt az esetleges réseken át elillanó oxigén pótlását is. Azon esetre azonban, ha az oxigén mennyisége ily nagy adagolás mellett a légzőzsákban annyira felszaporodna, hogy a nyomás növekedtével a kilégzés megnehezítettetné, gondoskodás kell, hogy történjék aziránt, hogy a felesleges oxigén eltávozhasson. E célra szolgál a légzőzsákon alkalmazott *automatikus túlnyomászelep*, mely a szabadba nyílik és a túlnyomást megszünteti.

Ad. 2. Most vizsgáljuk meg, hogy mennyi szénsavat termel a tüdő percenként nehéz munka mellett. Az erre vonatkozó számítások mellőzésével közlöm, hogy a vizsgálat eredménye 1.98 liter szénsavat ad percenként. Ez az a mennyiségű szénsav, melyet a kilévelt levegő tartalmaz, s melyet el kell nyeletnünk az abszorbeáló anyaggal. Ha a szénsav elnyelése nem tökéletes és egy része a levegőben visszamarad, akkor az újra belélegzett levegő szénsavtartalma fokozatosan növekszik. Tudva azt, hogy a szénsav belégzése ártalmas, kérdés, hogy mennyi annak határa, mely még veszély nélkül belélegezhető? Dr. Brochmann tanár Bochnuban megállapította, hogy a kilégett levegőben 4% szénsav (CO₂), 17% oxigén (O), és 79% nitrogén (N) foglalatik. Ugyancsak megállapítást nyert, hogy a belégett levegő legfeljebb 4% szénsavat tartalmazhat, mert ha ennél több van, úgy beáll a nehéz légzés, fejfájás, rosszullét, hányás és 10% hosszabb ideig tartó belégzés után a halál. 15% szénsav-tartalmú levegőben a láng elalszik (pl. musterdjedéskor a borpince). A 4%-on felüli szénsav élvzetét a többlet oxigéntartalom némileg fűrhetővé teszi, de azon felül hatástalan. Mindezekből folyik, hogy a füstvédőkészülék hosszabb munkára csak akkor lesz használható, ha a kilevelt szénsav oly mértékben nyeletik el a regeneráló edényben, hogy az újra belégett levegő semmi szín alatt se érje el a 4% szénsavtartalmát.

Ad. 3. De nemcsak a szénsav küszöbölendő ki a kilégett levegőből, hanem a vízgőzök is lecsapandók, nehogy a légzéshez használt cirkulációs levegő mód nélkül felmelegedjék. A kilégett és vízgőzzel telített levegőből ugyanis a zárt sisakban a vízgőz kondenzálódik, e közben meleg szabadul fel és a levegőt mindinkább felmelegíti, az arcot izzadásra készíti. A felnőtt ember által 24 óra alatt kilégett levegőben Mayer szerint 500—600 gramm víz van, vagyis óránként kb. 25 gr. Ha ehhez az izzadás révén termelt vízmennyiséget is hozzávesszük, úgy óránként terhen 100 gr. vizet állapíthatunk meg. Ez az a vízmennyiség, melyet a regeneráló edényben a szénsavval együtt abszorbeálni kell. A vízgőzt legjobban egy szilárd halmazállapotú anyag tarthatja vissza, s ezért hibás úton haladtak azok a szerkesztők, kik a regenerálásra folyékony anyagokat alkalmaztak (pl. a pneumatophornál lúgosoldat).

Regeneráló anyagok.

Az ezidő szerint alkalmazott száraz anyagok a *marókálium* (KOH) és a *marónátrium* (NaOH), valamint a *nátronmész* (Ca ONa OH).

Az abszorbeáló anyagot úgy kell elhelyezni, hogy minél nagyobb felületet nyújtson a felette

átáramló levegőnek, hogy a vízgőz és szén-sav lehetőleg teljesen visszatartassák. Ennek a fontos követelménynek ezidő szerint a *Dräger-Werke* (Lübeck) által szerkesztett vagy ehhez hasonló regeneráló edény és annak anyaga felel meg. Ez az anyag $\frac{1}{3}$ részben marókáli, $\frac{2}{3}$ részben marónátron kristályokból áll és laposészékben szétterítve nyer elhelyezést. A kristályokat egy drótháló borítja, hogy el ne mozduljanak, alattuk pedig itatóspapír van, mely a vízgőz-lecsapolások révén kiváló légot magába szívja.

Ad. 4. Arra a kérdésre, hogy egy nehéz munkát végző embernek mily tömegű levegő belégzésére van szüksége percenként, a következőkben válaszolhatunk. Láttuk, hogy nyugalmi állapotban ez a szükséglet dr. Speck szerint lélegzetvételenként 0.3 liter, percenkénti 20 lélegzéstől pedig 6 liter levegő: *Dräger kísérletei* szerint azonban ez a percenkénti levegőszükséglet nyugalmi állapotban 8—9 liter, futás után 30 liter, versenyfutásnál 50—60 liter. Ezen adatok szerint megállapítható, hogy mivel a mentő- vagy oltómunkálatok nehéz izommunkát feltételeznek, a készülékek légszákjának percenként legalább 50 liter levegőt kell szolgáltatnia. Ehhez képest, ha csak percenként 20 lélegzést veszünk alapul és a légszákjban legalább 3 lélegzésre való levegőt tartunk készen, a légszákjnak legalább 5—6 liter űrtartalmúnak kell lennie. Ehhez alkalmazkodik úgy a *Dräger*, mint a *Westfalia* és minden modern készülék is.

(Folytatása következik.)

A tűzoltóság szerepe légi támadás esetén.

Írta és felolvasta: Nagy Sándor.

a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség főtitkára, Budapesten, 1930 április 1-én a „Szabad Egyetemi műszaki tanfolyamon”.

(II. folytatás.)

14 hónappal később 1916. év augusztus hó 1. napján újabb, jobban előkészített, nagyobbarányú repülőtámadásban volt részünk. Ezen a verőfényes, esendes nyári nap reggelén 8 órakor a Fiumétől nyugatra fekvő állomások Dorneggefeistritz, Jurdáni később Matuglie a vasuti táv-írdán jelentették, hogy egy egész repülőraj közeledik Fiume felé. A hír vétele után azonnal fel is tűnt Cantrida felett öt darab ellenséges repülőgép. Általános riasztás. A tűzoltócsapatok elsőfokú készenlétben. Amint a repülők a Ganz Danubius hajógyár fölé érkeztek, megkezdődött a légi harc, de megkezdődött a védelem is. A légi harc 2 óra hosszáig tartott, mely idő alatt minden repülőgép átlag 20 drb, összesen tehát 100 drb. egyenként mintegy 14 kg súlyú gyújtóbombát dobott le 2500—3000 mtr magasságból. A ledobott bombák legnagyobb része célt tévesztve, a tengerbe, a pályaudvari vágányok közé, utakra, terekre, vagy olyan létesítményekre esapott le, melyek meg sem gyulladtak, pl. vasbetonból készült tárházakba. Ezen támadás csupán két helyen okozott komoly tűzveszedelmet és pedig: egy gyújtóbomba a petróleumfinomító expedíció helyiségébe esapott be, ahol az elszállításra fahordókban előkészített kőolajat és ásványkőolajat felgyújtotta, amitől az épület tetőszerkezete is meggyulladt. Ezen tüzet kitoréása után azonnal a házi tűzoltóság, a Fiume városi tűzoltóság és az állami tűzoltóság 1—1 szakasza még a légitámadás alatt 30 perc alatt eloltotta, úgyhogy a 2500 m² nagyságú tetőszerkezetnek csak $\frac{1}{5}$ része égett meg.

tásnál dolgozó tűzoltók közé csekély magasságból egy robbanó-bombát dobott, amely a kavicsos, sziklás talajba befuródott és szerenésére nem robbant fel.

A másik találat a torpedó-gyár egyik iroda-épületét gyújtotta fel, ahol a tető, mivel a padlásokon sok tűzfogó anyag volt, le is égett, de a tüzet a közelben levő államvasuti tűzörség szintén, még a támadás ideje alatt elhárította, eloltotta.

A nagykiterjedésű Brajdica és Deltai fatelepeket is fel akarták gyújtani, de véletlenül egyetlen gyújtóbomba sem esett a farakások közé, leginkább a tengerbe, a szabad terekre, utakra és a Reccina folyóba estek a bombák és semmi kárt sem okoztak. Egy ilyen, a fatelepeknek szánt bomba a Fiumare csatorna mellett egy régi kis kétemeletes lakóházra hibázott rá, melyet megrongált, de tüzet ez sem okozott, mert a bomba a tetőt és a mennyezetet átütve, egy első emeleti kisebb szobában robbant fel, ahol tűzfogó anyag nem volt.

A polgári lakosság ezen repülőtámadás alatt már sokkal nyugodtabban viselkedett, mint az első támadáskor, megszokták a veszedelmet. Csak a felső emeleten lakók jöttek le, a lakosság nagyrésze ki sem mozdult a lakásából, sőt az erkélyekre és a balkonokra is kihozta őket a kíváncsiság.

Az állomás területén és a kikötőben volt vasutasok, pénzügyőrök, katonák, rendőrök és a munkába beosztott orosz hadifoglyok a nagy vasbetonból épített tárházak alsó részeiben találtak menedéket.

A védelem már jobban meg volt szervezve, mint az első légitámadásnál. A tűzérség schrapnellrel lőtt, a segédcirkálókon és a katonai lak-tanyákban felállított gépfegyverek és az elhárító ütegek állandóan tüzeltek a támadó repülőkre, úgyhogy a tűzoltóra nagyobb veszedelmet jelentett a visszahulló lövedékek és a schrapnell-repezsdarabok tömege, mint a támadó repülők bombái.

Az igazság kedvéért meg kell említeni, hogy a Fiume elleni légitámadások a világháború egész tartama alatt szemmel láthatólag sohasem irányultak a polgári lakosság ellen, azok mindig a háborús célokat szolgáló iparüzemek, kikötő berendezések, pályaudvarok, torpedógyár és hajógyár elpusztítását célozták. Ennek ellenére a polgári lakosság is minden ilyen légitámadás alkalmával veszedelemben forgott, mert a bombák a csekélytalálati valószínűség miatt nem oda esaptak be, ahová szánták, hanem ráhibáztak a cél környékén lévő lakóházakra is, az elhárító lövedékek és azok repezsdarabjai visszahullottak és az egész város területén mindenkit egyformán veszélyeztettek.

A repülők által ledobott kb. 100 drb gyújtóbomba 5 találatot eredményezett, de ebből is csak 2 drb okozott komoly tűzveszedelmet. Míg az első léghajótámadás alkalmával a találat 37% volt, a repülőtámadás alatt ez csak 5%, sőt ha szigorúan vesszük, csak 2% volt, mert csak két helyen okoztak tüzet. Ezen csekély eredmény nemesak a jobban megszervezett védelemnek, hanem annak tulajdonítható, hogy a kisebb-nagyobb, de legalább óránként 60 km sebességgel haladó repülőgépről és 2500—3000 mtr magasságból a találati valószínűség nagyon csekély. Míg a léghajó a bombák ledobása pillanatában meg is állhat, amikor a bomba útja esendes, nyugodt atmoszférában közel vertikális egyenes vonal, addig a repülő a támadás alatt meg nem állhat, sőt minél

A nagy sebességgel haladó magasas repülő gépről leszórt bomba útja a hajított testek mozgását követi, a cél eltalálása több tényezőtől függ és pedig a támadó repülő sebességétől, a magasságtól és az atmoszféra mikénti mozgásától.

A repültótámadás eredménye, illetve mérlege a következőkben foglalható össze:

Az anyagi kár 50.000 aranykorona körül volt, az iparüzemeknél zavart nem okozott. Emberéletben kár nem esett. 8 polgári személy kisebb-nagyobb sérülést szenvedett, 1 tűzoltó haslövést kapott, egy visszahulló gépfegyver-lövedéktől, de ez sem volt halálos.

Ellenben az 5 ellenséges repülő közül egyet a védelem hareképtelenné tett, kénytelen volt leszállni a katonai gyakorlótér közelében, ahol annak pilótáját és megfigyelőjét az éppen itt gyakorlatozó egy szakasz önkéntes foglyul ejtette.

Tudjuk, hogy ezen 14 év előtti légitámadás csak akkor volt nagy esemény, azóta már nagyot fordult a világ kereke. Ma már másképpen végződne ilyen légitámadás, különösen, ha az egy egész város elpusztítására és az összlakosság ellen irányulna, nagy felkészültséggel, sok repülővel, robbanó-, gyújtó- és gázbombákkal.

A 14 év előtti fiumei tűzoltóság kötelességét híven teljesítette, az egyidőben két helyen keletkezett komoly tűzveszedelmet még a légitámadás alatt eloltotta. Talán, ha egyidőben 4—5 helyen keletkezett volna tűz, azzal is sikeresen megbírkózott volna, de vajjon mi lett volna azon esetben, ha egyidőben 15—20 helyen törnek fel a lakások? Erre csak azt mondhatjuk, hogy nagy bajok lettek volna, talán az egész város a tűz martalócánná esett volna.

Mint ahogy már előbb említettük, a légitámadás idejében 5 önálló akcióra képes tűzörség volt Fiúmban, egyenként körülbelül 20 tűzoltóval. Ezen közül csak nagyon szerencsés esetben lehetett olyan riasztásnak megfelelni, ahol a tűz még nem nagyméretű, még csak kezdeti szakában van. Már a petróleumfinomítóban kitört tűzhöz a házi tűzoltóságon felül még két örséget kellett mozgósítani, mert ezen helyen, ahol sok tűzveszélyes anyag: nyersolaj, benzin, petróleum, ligroin stb. van, a tűz már kezdetben nagyméretű és veszedelmes. Így is csak a jó tűzoltóberendezésnek és a 6 atm. nyomású jól méretezett vízvezetéknek tulajdonítható, hogy ezen, már nyílt tetőtűzzé fajult veszedelmes tüzet 30 perc alatt sikerült eloltani.

A harmadik tűzörség a torpedógyári tűzhöz küldetett, tehát már csak 2 örség maradt tartalékban, melyekkel a legkedvezőbb esetben lehetett volna csak legfeljebb még két kisebb tüzet megfékezni. Már ebből is kétségtelenül megállapítható, hogy a tűznek, mint harc eszközként, az ellenség által való igénybevétele esetében a tűzoltóságnak a védelemnél nehéz szerepe van, szinte lehetetlen feladat előtt áll akkor, mikor egyidőben több helyről jelentenek tüzet, mint ahány önálló akcióra képes örsége van.

Ezen két légitámadás leírásával csak rá akarunk mutatni arra, hogy miképpen viselkedett a lakosság, hogy milyen szerepe volt a tűzoltóságnak akkor és hogy milyen tapasztalatokat szereztünk.

A jövőt illetőleg a világháborúban szerzett értékes tapasztalatokon felül csak feltevésekre vagyunk utalva.

A vonatkozó szakirodalom és a hírlapi közlemények szerint a legközelebbi háborúban a front-

bák pusztításainak, a mérges gázokkal való támadásnak és a tűzveszedelmet okozó ellenséges bombák pusztító hatásának.

Vizsgáljuk meg, milyen szerepe lesz a tűzoltóságoknak azon esetben, ha a felsorolt veszedelmek a legközelebbi háborúban valóban bekövetkeznek.

A légitámadások elleni védekezés általános megszervezése a honvédelem feladata. A légi harcokból keletkező minden néven nevezendő veszedelmek, pusztítások és bajok megelőzésére és enyhítésére vonatkozó összes utasítások pontos végrehajtása a lakosság összességének, tehát mindenkinék a kötelessége.

Feltételezzük, hogy az illetékes tényezők foglalkoznak a légitámadások elleni védekezés mikénti megszervezésével és kétségtelenné tartjuk, hogy mikor arról lesz szó, hogy milyen tanácsokat, utasításokat adjunk polgártársainknak az ellenséges légitámadásból keletkező veszedelmek és bajok megelőzésére, enyhítésére és leküzdésére, meg fogják kérdezni azon szakembereket, akik már békében is hivatásszerűen mindennap szemben állnak a tűzveszedelemmel, védekeznek a fojtógázok ellen, sőt már a fojtógázokkal tüzet is oltanak, meg fogják kérdezni és munkatársul fogják felkérni a tűzoltó-szakembereket.

Gyilkos levegőből leendő mentés védelmi eszközök hiányában.

Irta: Dr. Szalay Lajos, vegyész-mérnök,
a budapesti önkéntes tűzoltótestület szakaszparancsnoka.

Gázok által okozott veszedelmek mindig a legsúlyosabb eseteket szolgáltatják és az ellene való védekezés éppen úgy, mint a baleset alkalmával az életmentés, a legkomolyabb felkészültséget, körültekintést, gyors cselekvést és abszolút biztos ismeretét kívánja meg a gázok kémiai, fizikai és fiziológiai hatásának. Ezen ismereteknek és készségeknek hiányában a beavatkozás sikere csak nagyon ritka esetben biztosítható és csak szerencséről lehet beszélni, ha a cél nélküli próbálkozások újabb áldozatok okozóivá nem válnak.

Komolyabb alapokon létesült testületek már belátták a gázok elleni védekezés fontosságát és a lehetőség szerint felkészültek az ellene való küzdelemre. Sajnos azonban általánosságban meg kell állapítani, legtöbbször még mindig harminnegyedrangú kérdésnek tekintik ezen óriási horderejű probléma megoldását. Legtöbbször a vizes, esetleg ecetes szivacs vagy kendő használatával teljesen befejezettnek tekintik a gázokkal szembeni teendőjüket. Hogy azután egyes gázok speciális tulajdonságait tanulmányozzák, az szinte elképzelhetetlen. Pedig állítom, hogy éppen a tűzoltónak egyenlő elbírálás tárgyává kellene tenni a gázokat, a többi éghető, égő és robbanó anyagokkal még akkor is, ha történetesen a szóbanlévő gáz nem tartozik az égő vagy robbanó gázok csoportjába. És ha pedig ezt megtennék, úgy a felkészültségnek sem szabadna hátrább maradni az előbbiekkal szemben.

Könnyen megérthetjük ezen állítás fontosságát akkor, ha elképzeljük a gázoknak aránylag nagymérvű áthatoló képességét, terjedési lehetőségét, mely szerint rövid idő alatt relatíve kevés gáz nagy körzetet olyannyira képes megfertőzni, hogy ott élő lény megmaradása lehetetlenné válik

és végül az ellene való védekezés nehézségét mérlegelve, ellene csak úgy védekezhünk, ha a fertőzött levegőtől lélegzési lehetőségünket függetlenítjük; más szóval külön tiszta levegővel látjuk el magunkat, valami úton módon. Az utóbbi lehetőséget azonban könnyű megállapítani, azonban adott esetben nagyon nehéz azt megoldani.

És ha fentiek kapcsán a gázok veszélyt-rejtő tulajdonságainak osztályozását átnézzük, még nehezebb feladatnak fog az ellenük való védekezés kidomborodni.

Veszélyt rejtjenek magukba a gázok azáltal, 1. hogy a lélegzéshez szükséges oxigéndús (lélegzésre egyedül alkalmas) levegőt felhigítják, vagy azt a térből teljesen kiszorítják és így a lélegzést megnehezítik vagy teljesen lehetetlenné teszik — tehát fulladást okoznak; továbbá 2. a gázok mérges volta miatt, melyek a szervezetbe jutva arra mérgezőleg hatnak, s végül 3. tűzveszélyes gázok pedig a tűzveszélyesség, illetőleg robbanó veszélyessége képezi a veszélyokozást. De minden esetben élő lényre vonatkozólag fennáll az első pont alatti megnevezett veszélyességi ok.

Az itt nagyjában vázolt okok tehát mindenképpen megerősítik azt, hogy a gázokkal, mint egy elsőrendűen veszélyes anyagokkal számoljunk. Ez indított egyúttal arra, hogy az egyik magyar tűzoltó szaklapban megjelent hasonló című közleménnyel kapcsolatban az ott felsorolt gázokkal bővebben foglalkozzam, illetőleg a közleményben lévő tévedéseket, melyekből közveszély származhat, helyreigazítsam.

A szóbanlévő gázok a szén-sav, a mocsárgáz és végül az ammóniákgáz.

Ezek közül a szén-sav-gáz a leggyakoribb, a mocsárgáz kevésbé, míg az ammóniákgáz veszedelmes egész ritka esetekben fordul elő.

Sorrend szerint tehát kezdjük a szén-sav-gázzal. A szén-sav a szerves anyagok tökéletes elégségi (oxidációs) gáz terméke, mely úgy keletkezik, ha szerves anyag levegő jelenlétében elég. Ez keletkezik a kilégzésnél, ugyancsak cukros anyagok erjedésénél is. Így a szőlő nedvében lévő cukor erjedésénél is, amidőn a cukorból szesz képződik, miközben erős szén-sav fejlődik, mely nehezebb lévén a levegőnél lefolyik és a padlón helyezkedik el, és úgy tölti meg a helyiséget, mint a víz és oly magasságig emelkedik, míg nyílásra nem talál, ahol azután kifolyik. Ha a helyiségben léghuzat folytán, vagy bármely más ok miatt levegőmozgás áll elő, úgy a szén-sav is összekeveredik a levegővel és gázkeveréket alkotva, a helyiséget egyenlően tölti meg. Az első esetben, mely erjedő pincékben gyakori, a szén-sav és a levegő két külön rétegben helyezkedik egymás fölé; alul a szén-savréteg, felül pedig egyenlően fertőzött levegő foglal helyet. Gyertyával a rétegezés magasságát olyképpen lehet ellenőrizni, hogy égő gyertyát különböző rétegben nyújtunk bele, amely a szén-sav rétegénél hirtelen elalszik.

A szén-sav szagtalan, színtelen, nem égő gáz, mely maga nem mérgező és így mérgezést nem is okoz. Az égést azonban nem táplálja; így tehát a beléje helyezett égőtest elalszik. Éppígy nem táplálja azt az égést sem, mely élőlények szervezetében megy végbe; épp azért tiszta szén-savban azonnal, de még olyan levegőben is beáll a fulladás, ahol különben a lélegzéshez elegendő oxigén meg van, mert ily esetben meg van nehezítve vagy lehetlenné téve a szervezetben keletkező szén-savnak a tudón át való kiválasztása.

Minden olyan helyen tehát, ahol meg van a lehetősége annak, hogy szén-sav nagyobb mennyiség-

erjesztő pincék, pöcegödrök, elhagyott kutak, barlangok. Gyertyával a próba minden esetben megteendő, amidőn nem felejtendő el, hogy a gáz nehezebb lévén, az rétegeződik; tehát a próba nemcsak egy magasságban tehető meg, hanem mélyebb pontokon is.

A szén-savval telített helyiségben, a behatolóknak tisztába kell lenni azzal, hogy semmiképpen sem tud tovább maradni fertőzött helyiségben, mint amennyi ideig egy lélegzetvétel tart; mert a szén-savval telített levegőből egy lélegzés már fuldoklási rohamot idéz elő és ha a balesetet szenvedett nem jut azonnal friss levegőre, összecsis s rövid idő múltán megfullad. Ezen állapotot teljesen anatógiába lehet hozni a víz alámerüléssel. Ott is addig képes az alámerült ember a víz alatt maradni, míg az egyszeri kilégzést bírja húzni, mert belélegzésnél már vizet szív be, mely azután görcsös fuldoklást okoz és ha nem kerül a felszínre, friss levegőre, ott is beáll a fulladás. A száj elé kötött vizes ruha tehát nem menti az egyént ezen veszedelemtől éppen úgy, mint a vízbe merülésnél és időben is alig okoz eltolódást ez esetben, mert a vizes ruha nem szolgál gázzűrőként. Gyakorlati célja legfeljebb abban mutatkozik, hogy az egyén kilégzését könnyebben tudja szabályozni és egyenletesebben tudja végezni.

Ha már ily primitív módon való előkészület mellett mégis leengedünk valakit a helyiségbe, úgy feltétlenül kötelet erősítsünk a derekára, hogy rosszullete esetén annál fogva ki lehessen húzni, mielőtt még a fulladás beállna. Ha azonban nem számítható arra, hogy ily rövid, tehát mondjuk lélegzetvétel ideje alatt célját elérje, vagyis, hogy nem a helyiség bejáratának közeléből, hanem mélyebben vagy távolabb fekvő helyről kell valakit kimenteni, esetleg keresgélni, úgy semmiesetre se küldjünk be egyszerű vizes kendővel bekötött szájjal embert, hanem előzőleg feltétlenül kell, hogy szellőztetést vagy más úton a gázt eltávolítsuk, illetőleg friss levegővel felhigítsuk annyira, hogy bár nehezen is, de a lélegzés még lehetséges lesz.

Ha a helyiség elszéndezése olyan, hogy azon valahol nyílást bontunk, ezen eljárás legalkalmasabb a szellőztetésre, különösen, ha sikerül több ily nyílást és pedig ellentétes oldalon és különböző magasságban készíteni. Ekkor természetes léghuzat áll be, mely hamarosan kitisztítja a levegőt annyira, hogy veszély nélkül be lehet hatolni. Hatását természetesen fokozni kell oly módon, hogy a bejáratnál olyan mélyen előre állva, ameddig csak lehet — két-három ember egymás mellett vagy egymás után nehéz ruhadarabokkal, zsákokkal stb. a bejárat hosszirányában ventilátor módjára gyors forgatással levegőt csapkodnak be. Ernyőnek gyors ki- és becsukásával szintén lehet hatást elérni, azonban a szén-savnak ez úton való kiemelése nagyon lassú. A fent említett módon eljárva, nagyon rövid idő alatt felhigul a szén-sav oly annyira, hogy a mentést megfelelő elővigyázatossággal meg lehet kezdeni. A szellőztetés gyors előidőzésére felhasználható még falon s tanyákon található szelelő-rosta, amelyet a pince bejáratánál annyira előre állítunk, amennyire az lehetséges. Ugyancsak jó hatást érhetünk el, ha a szellőztetés előbb leírt módjai mellett a szivattyúval, puttyonyfecskendővel, permetezővel szórt sugarat permetezünk be. Ennek kettős célja van: először nagymennyiségű friss levegőt visz be magával, ezáltal higitást eszközöl; másodsor a szén-sav vízben elég jól oldódik, sokat abból leköt és így ez is tisztítja a légkört.

A gyors beavatkozás lehetőségének azonban

ható légzőkészülékre való átalakítását.

Ezen átalakítás olyképen képzelhető el, hogy megfelelő hosszú, lehetőleg kis átmérőjű gumitömlő, akár áttéti darabbal, akár fadugóval a fecskendő nyomó nyílására szerelendő.

Hirtelen szükségelt összeállításnál a tömlő végét a nyomónyílásba kell dugni és rongyokkal, vagy kóccal körülömíteni, majd zsineggel a nyomónyújtványra erősíteni.

A tömlő másik vége a mentést eszközölő szája elé vezetendő és pedig oly módon, miszerint a tömlő hátulról dupla hurkolással, a derékövhöz köthető legyen, hogy a tömlő fel és le ne esúszhasson. A tömlő végének oly hosszúnak kell lenni, hogy pontosan a mentést eszközölő szája elé érjen.

Az arca való felerősítés kendő segítségével. Állkötés módja szerint eszközözendő, melyen keresztül a tömlőt a fül alatt kell átvezetni; egy másik kendőt pedig a száj elé kell kötni, mely alatt és a száj előtt a tömlő vége rögzítendő.

Ezen improvizált légzőkészülékkel megfelelő óvatossággal és körültekintéssel leküldhetjük emberünket a veszélyeztetett helyre. Ha tömlőnk nehéz és vastag, úgy annak felerősítése az övre oldalról történjék, mely ez esetben a bekötözött száj elé alulról vezetendő és a tömlő végét a tűzoltó a kezében tartja, hogy a tömlő helyes helyzetét állandóan szabályozhassa. A tömlő végét tolszerűen le is vágthatjuk.

Ezen kisegítő eszközzel a mentés minden olyan gáznál megkísérélhető, mely *nem mérges*, csupán a légzést gátolja; de semmiesetre sem használható mérgező gázok jelenlétében.

Természetesen az ilyen próbálkozások csak akkor fognak eredményre vezetni, ha megfelelő körültekintéssel történnek azok és éppen azért szükség van már a gyakorlatok alkalmával ilyen improvizált eszközökkel szerelést tartani. Gumieső a legkézbesebb helyeken, rendelkező helyiségben is megtalálható, így borszivattyútömlő, öntözötömlő stb., fontos azonban, hogy az tiszta és gumiból készült legyen. Ugyancsak könnyen kezelhető szivattyú is akad; ha a tűzoltóságnak nincsen kis hydroforja, amelyet tetszés szerinti helyre állíthat, úgy borszivattyú, vagy bármely más könnyen szállítható és szintén mindenütt megtalálható, de haugsúlyozottan megbízható szivattyú is felhasználható.

A következő megemlített gáz, a moesárgáz, ha moesarakban, vagy moesaras helyen keletkezik; ha földből tör elő, úgy földgázuak hívják és bányákban, mint bányaléget ismerik. Mindezen esetekben a gázt a methán szolgáltatja, egy színtelen, szagtalan, nem mérgező gáz, mely meggyújtva halvány, alig látható lánggal ég, levegővel keveredve azonban lobban, illetőleg robban.

Éppen ezért itt már a gyertyapróba *nem alkalmazható*, mert előfordulhat, hogy a gáz levegővel éppen a robbanási arányban van keverve; ily módon megtörténhet tehát, hogy a különben a fulladástól megmenthető egyént halálos égési sebekkel tudjuk csak felhozni.

Látjuk tehát már itt is, hogy az egyes anyagok speciális tulajdonságának megismerése mily fontos.

Míg a szénsavnál a gyertyapróba kitűnő szolgálatot tesz, addig itt ezzel külön veszedelmet idézhetünk elő.

Különben a methánnál a mentési módokat ugyanazok, mint a szénsavnál és mindenkor a jelenlévő mentést eszközölőnek kell megtalálni a helyes utat, hogy a mentést miként végezze.

get és annál ritkább az ammóniákkal való baleset; mert az erősen szűrő szaga már messziről elárulja jelenlétét és így megfelelő óvatosságra inti az embereket. Legtöbbször azonban az ammóniák a szerves anyagok rothadása miatt szintén szénsavval kevertve van jelen. Különösebb szerencsétlenséget okozhat azonban az ammóniák az iparban és pedig jéggyárakban, hűtőházakban, ahol a jéggépeknél használják az ammóniákat. Jéggéprobbanás, vagy bármi más sérülés folytán nagyobb mennyiségű amóniák juthat a levegőbe, amely azután komolyabb veszedelemmel fenyegeti az ott dolgozó embereket.

Az ammóniák-gáz egy színtelen, igen erősen szűrő szagú gáz, mely vízben jól oldódik és egy maró folyadékot ad, az ammóniákszeszt. Azonban éppen ezen tulajdonságát, hogy a vízben jól oldódik (1 liter víz 15° C. 740 liter gázt old fel), tudjuk mentésnél elsőrangúan felhasználni; ugyanis a veszélyeztetett helyre sórt sugárral nyeletjük el a gázt. A mentést eszközölő pedig szája elé kötött erős ecetes ruhával védekezhetik ellene. Az ecetnek savas tulajdonsága leköti az ammóniák-gázt és így teljesen meg tudjuk tisztítani a kendőn áthatoló levegőt ammóniáktól. Nagy tömegnél természetesen ezen módszerek nem alkalmasak és csak komoly felkészültséggel lehet mentésre gondolni. Itt is azonban erős léghuzammal vízlöcsölással és esetleg ecet megfelelő tömegének felhasználásával a mentést meg lehet kísérelni. Az ammóniák-gáz nem ég és az égést sem táplálja, gyertyapróba azonban nem szükséges, mert a szaga már messziről elárulja jelenlétét. A balesetet szenvedettet, ha kimentettük, jól mossuk át, különösen a szemét, és sikeres mesterséges légzés alkalmazása után, ha a sérült eszméletre tért, gyenge citromos, vagy gyenge ecetes vízzel itassuk meg, hogy ezzel is az ammóniák lúgos hatását ellensúlyozzuk.

Láthatjuk tehát, hogy gázok által való balesetknél a segítségnek sokféle módja van és azt megtalálni a helyi viszonyoktól függően a mentést eszközölő találékonyosságára van bízva. Szükséges azonban, hogy a mentést eszközölő mindig tisztában legyen azzal, hogy milyen gárról van szó, milyen a tulajdonsága, mert mint a moesárgáz esetében is nyilvánvaló, hogy robbanó képessége által, ha úgy kezeljük, mint a szénsavat és ammóniákat, külön veszélyt is idézhetünk elő. Az ilyen életmentésben pedig nincsen köszönet.

Magyar tűzoltók tanulmányútja Ausztriában.

George Paul író írta nemrég: „A pedagógiai munkás a magányban képezi magát; de a tanulmányutakon a látókör szélesedik. Sehonnán sem távozik el az ember ajándék nélkül; valamit mindig tanul, amivel a saját kritikai tudását élesíti. Nem tudom, mi hoz több kamatot, mint az a tőke, amit pedagógiai tanulmányutakba fektetünk.”

Ezzel a bevezetéssel hívta meg *Syndikus Frank* lipesei tűzoltófőparancsnok magyar kollégáit, egy thüringiai tanulmányútra, melyet azonban el kellett halasztani, mert a magyar bajtársak, akiknek a meghívás szólt, ebben az időben akadályozva voltak a huzamosabb távolmaradásban.

A kedvezőtlen időjárás ellenére, a magyar tűzoltótisztek vezető szakemberei, az orsz. tisztképző-

tanfolyam 9 hallgatójával, Mödling és Gumpoldskirchen városok meghívására, Bécsbe és Ausztriába utaztak, hogy a nevezett helyeken a tűzoltóságot megtekintsék.

A magyar tanulmányi társaság, melynek tagjai *dr. Marinovich Imre* orsz. tűzoltó szövetségi alelnök, *Erdély Ernő* győri főparancsnok, *dr. Roncsik Jenő* debreceni főparancsnok, *Szilvay Kornél* székesfővárosi tűzoltófőtiszt, *Falussy Károly* Máv. tűzr. szakelőadó, *dr. Kathona Mihály* kiskúnhalasi parancsnok, *Supper Ferenc*, a soproni vasúti tűzoltóság parancsnoka, *Zepkó Ferenc* soproni hiv. tűzoltótiszt és *Radomsky* soproni önk. tiszt voltak és akiken kívül a magyar országos tűzoltótiszt-képzőtanfolyam ez idei hallgatói, névszerint *Banovits József* (Mohács), *Dudás István* (Csongrád), *Jonák Ernő* (Újpest), *vitéz Kiss Lajos dr.* (Miskolc), *Lieszkovszky Vladimír* (Makó), *Luncz Sebestyén* (Zsámbék), *Ruzsin Ferenc* (Eger), *Schmidt Ferenc* (Székesfehérvár) és *dr. Varró István* (Budapest) is résztvettek, f. évi május hó 25-én hajnalban lépték át az osztrák határt. Bécsbe érve az első nap délelőttjén *Staar* hiv. tűzoltósági felügyelő vezetésével a favoriti főörséget tekintették meg. Innen Mödlingbe mentek, hogy a vidéki tűzoltóságot megismerjék. Itt *Lowatschek* országgyűlési képviselő, főpolgármester, *Buchberger* és *Rupperech* alpolgármesterek és *Horky* községi tanácsos köszöntötték a tűzoltó-vendégeket. A város által adott ebéd közben *Buchberger* alpolgármester üdvözölt a magyar vendégeket legszívélyesebben, melyre *dr. Marinovich* orsz. szöv. alelnök válaszolt, aki beszédének során a kölcsönös barátságot és a tűzoltóság által elérendő kultúrélokat hangoztatva, köszöntötte meg a szíves fogadtatást. *Keller* mérnök a hölgyekre köszöntötte poharát.

Délután 3 órakor *Mayer* parancsnok jelentette, hogy a tűzoltóság készenlében áll. A tűzoltó-laktanyához érve a zenekar a vendégek tiszteletére a magyar Himnuszt játszotta. Ezután *Rachenzentner* kerületi parancsnok a mödlingi tűzoltóságról és a kerületben működő 18 önkéntes tűzoltóságról szolgált felvilágosítással, mely 23 autószerrel rendelkezik. Majd *Mayer* parancsnok vezetése mellett a tűzoltóberendezést tekintették meg, amikor is a vendégek örömmel tapasztalták, hogy a 2000 lakosú városnak ily gazdagon felszerelt tűzoltósága van. Hinterbrüllön átutazva, megtekintették a mödlingi ker. szövetség tűzoltó technikai tanintézetének tűzoltóságát és berendezését, amely bemutatáson *Rachenzentner* ker. parancsnok vezetése mellett a kerület minden parancsnoka részt vett. A műszaki iskola dísztermében *Altisch* műszaki tanácsos, a tűzoltóságnak műszaki alapokon történő továbbfejlesztéséről igen tartalmas előadást tartott. Ezen értékes előadáshoz *dr. Marinovich* alelnök szölt hozzá, s beszédében a tűzoltói továbbképzés nehézségeit fejtegette. Majd *Buchmeister* polgármester üdvözölő szavai után *Keller* mérnök az osztrák tűzoltóság szervezéséről tartott előadást. Utóbb *Altisch* udvari tanácsos vezetése mellett a vendégek a sokoldalúan berendezett technikai iskolában az építőtermet, a géptermet, az asztalosműhelyt stb. és az új szertárat tekintették meg, melyet a tanulók maguk építenek. Végül is, az intézeti téren felállított 16 autó került bemutatásra, melyek a vendégek előtt elvonultak.

Délután 5 órakor Gumpoldskirchenben a városház termében *Rasser* polgármester fogadta a vendégeket. Beszédében hangsúlyozta, hogy Gumpoldskirchen község a tűzoltóságot igen fontos szervnek tekinti. *Rasser* polgármester a megjelenteket mint bajtársakat is üdvözölte, amennyiben ő

tűzoltóságnak. Majd *Hunger* mérnök a Siemens-Halske cég kétvonalú tűzoltókészülékét ismertette.

A tűzoltóság berendezésének meg szemlélése után a vendégek a szép estét a Wienhauernél töltötték el, ahol *Rasser* polgármester, *Schrank* hadnagy és *Strebl* mérnök, tűzfelügyelő, a legszívélyesebb hangon mondtak köszöntőt; majd *Radic*, mint házigazda, a legtisztább magyar nyelven üdvözölte a vendégeket, akik a különös figyelmet hála-lasan fogadták. Végül *Lowatschek* képviselő és *Mayer* parancsnok tartottak még egy-egy értékes előadást.

Május 26-án a magyar tűzoltók a bécsi központi mentőállomást tekintették meg. *Dr. Krausz* főorvos üdvözölő beszéde után *Wortmann* titkár tartott előadást, melyben Budapest és Bécs mentőinek benső barátságára utalt, megemlékezvén arról a körülményről is, hogy a budapesti önk. mentőegyesület megalakulásánál *Wortmann* titkár is mint keresztapa szerepelt. A bécsi mentőegyesületnek egyébként két állomása, 18 orvosa és 20 autója van. Télen a kocsikat nem fűtik, mert a kocsiajtó gyakori nyitása és csukása következtében a betegek csak megfáznak. Mint újítást, minden kocsi-ban egy kiemelhető széket helyeztek el, melyen az ülve szállítható sérültek foglalnak helyet. Ezzel is a hozzátartozók felesleges izgalmát igyekeznek elkerülni. Télen a szállítandó betegeknek a hideg ellen való megvédésére takarókat és melegítő palackokat használnak.

Ezután a központi tűzoltó főörség megtekintése következett, amikor is a magyar tűzoltókhoz *Mayer* mödlingi parancsnok és *Welzl* acai tűzoltótiszt is csatlakozott. A vendégeket *Wagner Antal* főparancsnok, *König*, *Stanzig*, *Bernaschek*, *Staar* és *Priesnitz* mérnök-tűzfelügyelők fogadták. Először az első emeleten lévő telefontermet tekintették meg, ahol *Bernaschek* mérnök a berendezés tökéletességéről, a riasztásról és tűzjelzésről nagyértékű előadást tartott. Majd a szemléhez felsorakoztatott különleges szereket tekintették meg, melyek ismertetését *Priesnitz* tűzoltó-mérnök eszközölte: míg a két emelet mély füstpincét *Stanzig* mérnök mutatta be és a tűzoltóknak lézókészülékkel való kiképzés módjáról tartott előadást. Bécsnek egyébként 7 körzetben 32 tűzörsége teljesít szolgálatot.

Ezután a vendégek a „Fiat” cég által készítesen felajánlott teherautón az elektropathológiai múzeumba indultak, ahol *dr. Jellinek István* egyetemi tanár a villamosságról, a villamos múzeumról, a háborús gyűjteményről és a villamosságról, mint tűz okozóról, rendkívül érdekes előadást tartott, melynél *Maresch* mérnök segédkezett és több preparátumot hozott a boncasztráról, melyen éppen egy villamossági baleset áldozata feküdt. A szív bemutatása közben *dr. Jellinek* rámutatott arra, hogy az asszony a szerenéséltenség után csak tetszhalott volt, akin azért nem lehetett segíteni, mivel a baleset megtörténte után csak ötnegyed óra múlva találtak rá. *Dr. Jellinek* végül a mesterséges légzés kérdését részlegesen fejtegette és a kézzel végzendő eljárást, mint legmegfelelőbbet, a leghosszabb életűnek jósolta.

Ebédközben *dr. Marinovich* orsz. szöv. alelnök *Keller Róbert* mérnöknek üdvözölő szavak kíséretében a magyar orsz. tűzoltószövetség tiszteletbeli tagságáról szóló díszoklevelet nyújtotta át, melyet a kitüntetett köszönettel fogadott. Délután a favoriten főörségen *Staar* és *Strebl* mérnökök ismertető előadást tartottak és egy próbariasztást mutattak be.

Ezután a marienhilfi örség megtekintése kö-

működésbe hoztak. Ugyanitt a tömlőjavítást is végig szemlélték. A tervrajz irodában Nagl titkár tartott ismertető előadást, mely után a kerületi tűz-
őrségek meglátogatása következett, mire a kirándulás Grinzingenben végződött.

Búcsúzásul a vendégtársaság a városházán gyűlt össze, ahol a már nevezett urakon kívül Linder hivatalvezető, városi tanácsos, Wagner főparancsnok, Muck mérnök, Auer tanácsos és Purgstaller főfelügyelő nejeikkel jelentek meg. Keller mérnök búcsúbeszédét a vendégekhez intézte és a tanulmányút értékét méltatta. Linder tanácsos örömeinek adott kifejezést, hogy a magyar tűzoltószövetség vezetőembereit és a tiszti iskola növendékeit Bécsben üdvözölhette. Dr. Marinovich a magyar tűzoltók nevében megköszönte azt a sok értékes látnivalót, melyet módjuk volt végig szemlélni és annak a reményének adott kifejezést, hogy a bécsi és a budapesti tűzoltóságok közt fennálló jóbarátság és összeköttetés minél tartósabb fog maradni. Bernaschek tűzfelügyelő válaszában kifejtette, hogy a magyar tűzoltóságoknál is sokat lehet tanulni és a kölcsönös érdeklődés fenntartására hivatkozva, öltette a magyar tűzoltóságot.

Végül Erdély tűzoltófőparancsnok a tűzoltótiszti tanfolyamot hallgatók nevében köszönte meg a Bécsben, Mödlingben és Gumpoldskirchenben látott értékes bemutatásokat.

Vidám hangulatban, szakkérdések megvitatása közt a vonatindulásig maradtak együtt a bécsi tűzoltók magyar vendégeikkel, akik a soha nem remélt szíves és meleg vendégszeretet hatása alatt örömmel fognak visszaemlékezni mindenkor az ott eltöltött kellemes órákra.

RENDELETEK.

Pest-Pilis-Solt-Kiskún vármegye alispánjának valamennyi járás főszolgabírójához és községi előljáróságához intézett 23.990/1930. kig. számú rendelete a községi tűzrendészeti szabályrendeletek megalkotása tárgyában.

A folyó évi 19. kgy. sz. vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet (V. H. L. f. évi 42. oldal) 2. §. értelmében minden község köteles új szabályrendelet alkotására, vagy a meglévő átdolgozásával hat hónap alatt szabályozni mindazokat a kérdéseket, amelyek szabályozását a vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet előírja s amelyeket a helyi viszonyok figyelembevételével szükségesnek talál.

Felhívom tehát a községi előljáróságokat arra, hogy az új tűzrendészeti szabályrendelet tervezetét tárgyalassák sürgősen a község képviselőtestületével és a megalkotott községi szabályrendelet jóváhagyás végett 4 példányban legkésőbb október 1-ig terjesszék fel.

A megalkotandó szabályrendelet tervezeti mintáját alább közlöm azzal, hogy a községek ezen mintában foglalt rendelkezéseken felül szabályozhatják mindazokat a kérdéseket, amelyek szabályozása a helyi viszonyok figyelembevétele mellett szükségesnek látszik, felhívom azonban figyelmüket arra, hogy a már érvényben lévő felsőbb rendelkezéssel szabályozott kérdéseknek a községi szabályrendeletbe belefoglalása felesleges s azokra csak utalás történhet.

a községi kötelezett tűzoltóság megszervezése mel-
lőzhető, azonban az esetben is célszerűnek látszik a 4. §. e) pontja szerint megszervezni a kötelezett községi tűzoltóságot.

A községi szabályrendelet mintáját a következőkben közlöm:

..... község tűzrendészeti szabályrendelete.

I. Általános rendelkezések.

1. §.

Az 1888. évi 53.888. számú tűzrendészeti kormányrendelet és az azt kiegészítő 1925. évi 230.000. B. M. számú rendeletben, továbbá a mezőgazdasági terményeknek tűzvéstől való megóvása tárgyában kiadott 1924. évi 44.200. B. M. sz. rendeletben, végül az 1930. évi 19. kgy. számú vármegyei tűzrendészeti szabályrendeletben és az ezen rendelkezéseket kiegészítő és módosító rendeletben foglalt szabályok és intézkedések foglalják magukban mindazokat a rendelkezéseket, amelyeknek célja a tűz keletkezését megakadályozni, vagy ha mégis kiütne, azt lehetőleg minél előbb eloltani.

Ezen rendelkezések alapján ezen szabályrendelet a község helyi viszonyaira figyelemmel kiegészíti és szabályozza mindazokat a kérdéseket, melyeknek szabályozását a rendeletek, illetve a vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet 2. §-a elrendelik és megengedik.

A megelőző tűzrendészethez tartozó építkezési szabályokról és kéményseprésről külön szabályrendeletek intézkednek.

2. §.

A község területén a tűzrendészetet a községi előljáróság gyakorolja és annak vezetése s kezelése a községi bírót és főjegyzőt, vagy az általuk megbízott előljárósági tagot és a községi tűzoltóparancsnokot illeti meg.

II. Tűzoltóságok.

3. §.

A tűzoltóságok megszervezését illetőleg az 1925. évi 230.000. B. M. számú rendelet 8—16. §-ai és a várm. tűzrend. szab. rend. 23—33. §-ai rendelkeznek.

Az önkéntes tűzoltóság tagjai a község részéről támogatásban részesíttetnek és részükre mindazon kedvezmények megadatnak, amelyek a fennálló rendelkezések keretén belül nyújthatók.

Az előljáróság évenként gondoskodni köteles arról, hogy a tűzoltóság a tűzoltói és mentőszolgálaton kívül mindazon különleges szolgálatra ki-
képeztesse, mely szolgálatok ellátása közveszély esetén a lakosság megmentése és segítése érdekében szükséges.

4. §.

A községi tűzoltói szolgálatokat és feladatokat:

- Az önkéntes tűzoltótestület látja el;
- A községi kötelezett tűzoltóság látja el, amelynek létszáma, az 1925. évi 230.000. B. M. sz. rendelet 11. §-a értelmében . . . főben állapítatik meg.
- Az önkéntes tűzoltóság megerősítésére és támogatására . . . főből álló kötelezett tűzoltóság szerveztetik.

Községi kötelezett tűzoltóságok.

5. §.

A községi kötelezett tűzoltókat (20—40 éves korú férfiakosság) évenként az adóösszeírás alkalmával az előljáróság összeírni és az így összeállított nyilvántartást bevezető jegyzőnek átadni köteles.

Az összeírottak egyénenként vétív mellett kötelezettségükéről a községi előljáróság által kiértécsítendő azzal, hogy jogukban áll a szolgálatteljesítés megváltása fejében önkéntes felajánlás alapján váltságdíjat fizetni, amely váltságdíj a háztulajdonos összeírtakra vonatkozólag a kézierejű közmunkaváltságnak kétnapi, a többieknél egy-napi összegét teszi ki.

A váltságdíjösszegeket a község költségvetésében rendes bevételek között kell elszámolni.

A kötelezett tűzoltói szolgálat alól való felmentés kérdésében az 1925. évi 230.000. B. M. számú rendelet 11. §-a értelmében elsőfokban a járási főszolgabíró dönt.

6. §.

Az összeírt köteles tűzoltók közül a községi előljáróság a tűzoltóparancsnoknak meghallgatása mellett jelöli ki a 4. §-ban megjelölt számban több csoportra osztva azokat, akik a tényleges tűzoltói szolgálatot teljesíteni kötelesek. A kijelölteket a tűzoltóparancsnok hívja be a törvényes követelményekre való figyelmeztetés mellett írásban.

A vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet 29. §-ában előírt kiképzésre és gyakorlatokra évenként több csoport hívandó be.

A váltságdíj fizetése behívás után is felajánlható.

III. *Tűzoltóparancsnok.*

7. §.

Tűzoltóparancsnok alkalmazására vonatkozólag az 1925. évi 230.000. számú B. M. rendelet 11. §-ának 2-ik bekezdése rendelkezik.

A tűzoltóparancsnok évi pengő tiszteletdíjban részesül a községi pénztár terhére.

A község területén kívül hivatalból kirendelt községi tűzoltóparancsnokot, továbbá alparancsnokot a községi bírót illető napidíj és útiköltség illeti meg a községi pénztár terhére.

A községi tűzoltóparancsnok mulasztás esetén a községi előljáróság előterjesztésére a járás főszolgabírójára által állásától azonnal elmozdítható, mely esetben állására a következő év elejéig a helyettes tűzoltóparancsnokot a járási főszolgabíró rendelheti ki.

8. §.

A várm. tűzrend. szabályrendelet 28. §-ában elrendelt fogatos készenlét módozatai akként szabályoztatnak, hogy annak miként leendő teljesítését a községi előljáróság a tűzoltóparancsnok meghallgatásával megállapítja és erről a lakosságot évenként a szokásos módon való közhírrététel mellett értesíti.

IV. *Tűzjelzés.*

9. §.

Aki a községben történt tűzveszélyt észreveszi, köteles azt azonnal köztudomásra hozni. A tüzet észlelő köteles a harangozókat a harangok megkondítására felszólítani és jogában áll a község háza gyors értesíthetése érdekében a község területén lévő bármelyik távbeszélőállomást használni. A távbeszélőállomások tulajdonosai kötelesek a távbeszélőt tűzjelzés céljára átengedni. Az általános tűzjelzés zajjal, a lakosság felriasztásá-

Az összes tornyok színes zászlóval és lámpával látandók el és nappali világosságban a zászló, sötétségben a lámpa abban az irányban tüzendő ki a toronyban, amely irányban a tűz kiütött. A zászlók és lámpák beszerzésére a községi előljáróság köteles, megőrzésére és felhasználására pedig az illetékes templomok egyházi vezetői kötelesek.

Hogy a felriasztott lakosság és tűzoltóság a tűz irányáról a harangkondítás útján is tudomást szerezhessen, a következő jelzések adandók:

A tűzriadó a templom nagyharangjával jeleztetik és pedig három egymásutáni, 3—3 harangkondítással, azután I. kerületben kiütött tűznél 1, a II. kerületben kiütött tűznél 2, a III. kerületben kiütött tűznél 3, a IV. kerületben kiütött tűznél 4 harangkondítás adandó.

A jelzések mindaddig folytatandók, míg azokat az előljáróság be nem szünteti.

V. *Idegen községek támogatása tűz esetén.*

10. §.

A várm. tűzrend. szabályrendelet 45. §-a utolsó bekezdésében elrendelt segélynyújtás akként teljesítendő, hogy az okvetlen szükséges készenlét visszatartásával a tűzoltóság és fecskendők azonnal a szomszédos községbe a veszélyeztetett helyszínre szállítandók.

A tűzvész elfojtása után az idegen helyekről érkezett tűzoltók és szerek hazaszállítása iránt az előljáróság köteles intézkedni.

VI. *Szerek karbantartása.*

11. §.

A község tűzifeccskendői és tűzoltószerei a község házában épült feccskendők részére zárt és lajtok részére nyitott szertárakban őriztetnek. A zárt szertár egyik kulcsa a tűzoltótestület parancsnokánál, a másik kulcsa pedig a szertár oldalfalán feltűnő helyen kifüggesztett üvegszekrényben őriztetik.

A szerek karbantartásával évenként, tiszteletdíjjal alkalmazott szakértő bizatik meg. A tiszteletdíj megállapítása a községi képviselőtestület, felfogadása a tűzoltóparancsnok meghallgatása után a községi bíró és főjegyző feladata. A községi bíró és főjegyző felelősek a szerek és a szertár állandó jókarbantartásáért.

VII. *Jutalmazások.*

12. §.

A község előljárósága a rendelkezésére álló anyagi eszközökhöz képest tanácsülésben jutalmazhatja azon előfogatosokat és tűzoltókat, akik tűzveszély esetén magukat különösen kitüntették. Elsősorban azon fogat tulajdonosai jutalmazhatók, akik a község belterületén kívül bocsátották fogataikat rendelkezésre.

Budapest, 1930 április 7.

Dr. Erdélyi s. k., alispán.

Szövetségi ügyek.

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség elnökségi ülése Budapesten, 1930. évi április hó 12-én. **Gróf Széchényi Viktor** elnök a határozatképesség megállapítása után az ülést megnyitva, mindenkélt meg szavakkal üdvözölte **Keresztes János** titkárt, a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség szolgálatában eltöltött érdemdíús 40 esztendejének betöltése alkalmából; jó kívánságait az elnökség he-

olvasla fel, mely észrevétel nélkül tudomásul szolgált. Majd *Bencze István* előadó, *Bartha Gergely* újonnan megválasztott választmányi tagnak a Budapesti Önkéntes Tűzoltó Testület pártoló tagjai sorába való belépését jelentette be.

Dr. Marinovich Imre alelnök azon jelentését terjesztette elő, mely szerint a IV. ker. adószámviteli hivatalnál azt az értesítést nyerte, hogy a Bástya-utcai székház megadóztatására vonatkozó felhívás téves volt, mert időközben az adómentesség elnyerése ügyében intézkedés történt és így az adófizetés nem esedékes. Tudomásul szolgált. *Dr. Marinovich* alelnök bejelentette továbbá, miszerint a belügy- és a pénzügyminisztériumban eljár, hogy a VI-ik fizetési osztály a törv. hatósági városok hivatásos tűzoltó főparancsnokai, illetőleg a hivatásos törv. hatósági tűzrendészeti felügyelők előtt megnyílhat. A pénzügyminisztériumban *Lukács Ödön* min. tanácsos, kihez az ügy a Belügyminisztériumból meleg pártolással áterkezett, a leghatározottabb ígéretet tette arra nézve, hogy a maga részéről minden telhetőt el fog követni az ügy kedvező elintézése érdekében.

Erdély Ernő előadó azon javaslatát terjesztette elő, miszerint a „Segélyző Pénztár” évi közgyűlésének napirendjébe vétessék fel azon indítvány, hogy a Bástya-utcai székház vételére kölcsönképen nyert összeget a Segélyző Pénztár engedje el, ellenszolgáltatásul azon körülménynek, hogy a segélyzőpénztár ügyeit intéző tisztviselőket viszont az orsz. szövetség hosszú évtizedeken át a sajtójából díjazta. Elnökség ezen indítványt határozattá emelte.

Papp Ferenc elnökségi előadó azon bejelentése, hogy a nemzetközi tanács tagjává való választását köszönettel elfogadta, tudomásul szolgált.

Ezután *Nagy Sándor* főtitkár a szegedi városi tűzoltóság 1929. évi jelentését ismertette, melynek keretében annak ötvenéves jubileumáról is megemlékezett. Majd *Vass Lajos Rudolf* átiratát ismertette, melyben a számvizsgálóbizottsági póttagságáról újból lemondott. Bemutatta továbbá a Budapest IX. ker. elöljáróság átiratát, mely az elnökséget arról értesítette, hogy a Mária Valéria-telepi önkéntes tűzoltótestület pénzkezelése ellen kifogás nem merült fel.

Ezek után *Dr. Marinovich* alelnök bejelentette, hogy f. évi március hó 12-én az orsz. szövetség képviselőtelésében megjelent a budapesti kir. büntető járásbírószágon *Dávid Endre* ellen indított perből kifolyólag; minthogy nevezett a bírói tárgyaláson azon kijelentést tette, hogy sértő szándéka a Török-szentmiklósi Önkéntes Tűzoltó Testület ellen irányult, a bíróság a tárgyalást elnapolta és a sértett tűzoltótestület megidézése iránt intézkedett. Az elnökség a bejelentést azzal a meghagyással vette tudomásul, hogy ítélet után az a hivatalos lapban leközlendő. A továbbiak során a főtitkár *Makucz Jenő*, *Pázmándy József* és *Dr. Márky Barnabás* leveleit ismertette, kik választmányi taggá történt megválasztásukat köszönettel elfogadták.

Dr. Marinovich alelnök, a *Szilvay*-féle poroltógép február hó 21-én történt kitűnően sikerült kipróbálásáról számolt be, melyen osztrák tűzoltó szövetségek képviselői is jelen voltak, valamint *Nagy Sándor* főtitkár nagyértékű előadásáról is megemlékezett, melyet „A modern szárazoltás előnyei a vízzel szemben” címen tartott. Mindkét eseményt az elnökség örömmel vette tudomásul. *Dr. Marinovich* alelnök bejelentette továbbá, hogy a Szabad Lyceum műszaki osztálya f. évi január hó 28-tól április hó 29-ig sorozatos „Gáz- és légvédelmi

orsz. szövetségi főtitkár pedig április 1-én értékes és széles körben érdeklődést keltett előadásaikkal vettek részt.

Vitéz Roncsik Jenő dr. előadó ezután a belügyminisztérium VIII-ik osztályának leiratát ismertette, mely többek közt kimondja, hogy „nincs törvényes alapja annak, hogy a lakosság ingyenes tűzoltói szolgálatra, vagy annak nem teljesítése esetén váltságdíj fizetésére kötelezhető volna”, valamint, hogy „a tűzoltással kapcsolatos egyéb ingyenes kézi- vagy írás munkára köteleztessék.” Az elnökség a leiratot *vitéz Roncsik dr.* előadónak tanulmányozás és jelentéstétel céljából kiadta. Majd ugyancsak *vitéz Roncsik dr.* előadó a hivatásos tűzoltó-tisztekről és a vármegyei tűzrendészeti felügyelők-ről a nyert megbízatása alapján készült kimutatását terjesztette elő, mely azzal a határozattal szolgált tudomásul, hogy a hivatalos lapban leközlendő.

Ezután bemutatásra került az országos nagygyűlés által megválasztott számvizsgálóbizottság megalakulása tárgyában felvett jegyzőkönyv, melynek tanúsága szerint a bizottság elnökéül *Darvas László* választott meg.

Erdély Ernő bejelentette, hogy megbízatásának megfelelően a „Tűzkárjelentés” és a „Tűzkárszámlálólap” szövegét elkészítette, melyet az elnökség elfogadva, annak a belügyminiszterhez való felterjesztését határozta el.

Főtitkár *Esztergom-Komárom* vármegye tűzrendészeti felügyelőjének f. évi február hó 20-án kelt azon bejelentését ismertette, mely szerint a vármegyei tűzoltószövetség az évi közgyűlését és versenyeit Süttön tartja meg. Az elnökség az orsz. szövetség képviselőtelésében *Vida Pál* előadót küldötte ki. Egyidejűleg a Hajdu vármegyei tűzoltó szövetségnek f. évi június hó 29-ére tervbe vett tűzoltóversenye is bejelentetett. Debrecen városának annyi évi szünetelése után az orsz. szövetség tagjainak sorába való újbóli belépése örvendetes tudomásul szolgált, viszont az elnökség sajnálattal vette tudomásul azt a tényt, hogy Nógrád és Hont közigazgatásilag egyelőre egyesített vármegyék f. évi április 1. kezdettel hirdetett kerületi tűzoltó szaktanfolyama — jelentkezők hiányában — nem volt megtartható.

Ezután *Schilsong József* orsz. szövetségi tisztviselő lakás iránti kérelme került szőnyegre, melyre nézve az elnökség úgy döntött, hogy amennyiben az orsz. szövetség székházában lévő szoba-konyhas lakás használata elválaszthatatlan lévén a szövetségi tisztviselői teendők permanens ellátásától, nevezettnek a helyiségeket átengedve, bérét havi 30 pengőben állapította meg, amely mellett bérlő külön villamos árammértőt köteles beszerezni; a megállapodások pedig szerződés formájában köttessenek meg.

A Zala vármegyei tűzoltószövetség azon átirata tárgyában, melyben hátralékos tagdíjának 1930. január 1-ig való törlesztését azzal a megindokolással kéri, hogy a szövetség ezen időpont előtt, hosszú éveken át nem működött, az elnökség úgy határozott, hogy csak az 1928. és 1929. évi zárszámadások beküldése után hozza meg a végleges döntését.

Bemutatásra került *Dr. Lampel Rudolf* osztrák tűzoltószövetségi elnök *Erdélyi Ernő* előadóhoz intézett levele, melyben közli, hogy a németországi tűzoltószövetség szabályzatának értelmében a más országokban töltött tűzoltói szolgálati idő viszonsóság alapján náluk beszámítást nyer: az osztrák tűzoltószövetség is hasonló határozatot készül hozni és ez alapon kérte szövetségünket ilyen értelmű tervezet készítésére; a szövetség elnöksége olyan ér-

telemben határozott, hogy az esetben, ha az osztrák-szövetségnek ilyen értelmű határozata életbelép, úgy ez elől nem fog a mi szövetségünk sem elzárkózni. A továbbiak során az ülés sajnálattal vette tudomásul, hogy a m. kir. kereskedelemügyi miniszter a vármegyei tűzrendészeti felügyelők részére kedvezményes vasúti bérletjegy-engedélyezésre írást hozza intézett kérelmét teljesíthetőnek nem találta. Majd bemutatásra került a „Káli” Önkéntes Tűzoltótestület parancsnokának levele, mely szerint a testület 2 tagja részére kiállított éremigazolványokat visszaküldte, mert azok tulajdonosai az éremelnyerés feltételeinek nem felelnek meg; mire az elnökség az illető testület parancsnokságától felvilágosítás kérését határozta el, mivel az éremigazolványokat szabályszerűen kiállított kimutatások alapján készítették.

Erdélyi Ernő bejelentette, hogy a „Tűzrendészet” I. füzetét elkészítve, nyomdai árajánlatokat szerzett be, melyek közül a legelőnyösebbnek, a „Győri Hírlap nyomda” bizonyult, amennyiben 500 példány megrendelése esetén a nyomtatás, beleszámítva a klisék elkészítését is, 1500 pengőtet tesz ki; mire az elnökség az utóbbi nyomda megbízását rendelte el. Ezután az elnökség *Benedek Mihály* leköszönt szövetségi pénztáros végelszámolásáról összeállított kimutatását a számvizsgálóbizottságnak átvizsgálás céljából kiadta.

Majd *vitéz Lengyel Andor*, mezőcsáti tűzoltóparancsnok által feltalált „szerelés nélkül működésbe hozható fecskendője” került megtárgyalásra. A szakértők véleménye szerint a találmány kivitelre alkalmasnak nem bizonyult, amiért is az elnökség az azzal való további foglalkozás feletti napirendre tért. Az elnökség tudomásul vette továbbá a belügyminiszter azon leiratát, mely szerint a tűzoltó-mulatságok engedélyezésével kapcsolatos rendőri felügyeleti és engedélyezési díjak el nem engedhetők. *Gróf Széchenyi Viktor* elnök d. u. 1/25 órakor eltávozáván, az ülés további vezetését *Dr. Marinovich Imre* alelnök vette át.

A következők során tudomásul vétetett a belügyminiszter azon leirata, hogy az Orsz. Tűzoltó-Szövetség kötelékében a múlt évi nagygyűlésen megválasztott külföldi állampolgároknak tiszteletbeli tagokká való megválasztásához hozzájárult, melynek kapcsán az elnökség nevezettek részére magyar nyelvű díszokmány és jelvény megküldését határozta el. Majd a „Tűzoltás és megelőzése nemzetközi műszaki bizottságának” megküldött alapszabálytervezete képezte vita tárgyát, melynek eredményeképp az elnökség oly értelmű átirat küldését határozta el, hogy a „Nemzetközi Bizottság” megalkulása semleges területen történjék.

Belügyminiszter valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez intézett azon körrendelete, hogy a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség hangversenyek rendezésére senkinek sem adott megbízást s egyben felhívást közöl, hogy a hangverseny rendezésére jelentkezőkkel a fennálló rendeletek értelmében kell eljárni, azzal a határozattal szolgált tudomásul, hogy az a hivatalos lapban közlendő. Ezután elnökség *Papp Ferenc* előadót a belügyminiszter leiratában kért ásványolaj-szállításra és elraktározásra vonatkozó kormányrendelettervezet számára szolgáló javaslat elkészítésével bízta meg.

Nagy Sándor főtitkár *Schwarz János* tűzoltóparancsnok szerkesztésében megjelent „Tankönyv” kéziratát mutatta be, amelyről szóló véleményt elkészítésére elnökség *Dr. Roncsik Jenő* előadót kérte fel. *Dr. Marinovich alelnök* bejelentette ezután, hogy a számvizsgálóbizottságok megfelelően a Makó városá-

melynek eredményeként ezen tisztségre *Demusz Endre*, orsz. tűzoltótisztképző-tanfolyamot végzett okl. tűzoltótiszt választatott meg.

Bejelentést nyert továbbá azon körülmény is, hogy Heves vármegyében a miniszterközi bizottság a vármegyei háztartási alap kiadásai közül, a tűzrendészeti kiadások fedezésére felvett tételeket — állítólag törölte — mire az elnökség úgy határozott, hogy az erre vonatkozó adatok beszerzése után a belügyminiszterhez felterjesztést intéz.

A német birodalmi tűzoltó-mérnökök egyesületének átirata tárgyában, melyben az orsz. tűzoltó-szövetséget csatlakozásra szólítja fel arra nézve, hogy a Nemzetközi Tűzoltó-Szövetség székhelye semleges területen levő városban helyeztessék el, az elnökség úgy határozott, hogy majd a Párisban tartandó alakuló ülésen közösen állapíttassék meg annak végleges székhelye.

Ezután az elnökség a Veszprémben tartandó országos választmányi közgyűlés megtartásának időpontját f. évi június hó 1. napjára tűzte ki; majd a Bástya-utcai székházban levő kislakás kiadásának, továbbá az irodai helyiségek száma és értékelt bérjövödelmének, a IV. ker., Adófelügyelőségnél történő sürgős bejelentése iránt intézkedett. Egyben főtitkár bejelentette, hogy Nagy Ferenc fuvaros vállalkozóval megegyezés történt az iránt, hogy az irodai berendezések a VII., Rákóczi-út 38. szám alól az új székházba 244 pengőért, Keresztes János titkár lakásberendezése pedig a VIII. ker., Röck Szilárd-utca 25. sz. házba 110 pengőért fognak elszállíttatni, mely megállapodáshoz az elnökség hozzájárult. Bejelentést nyert továbbá, hogy a Bástya-utcai székház első emeleti helyiségeit bérlő lakó, áprilisi lakbérével adós maradvány, fizetési halasztást kért. Elnökség ezen kérésnek nem tehetvén eleget, nemfizetés esetén a kilakoltatási eljárás megindítását határozta el.

Az elnökség sajnálattal vette tudomásul *Darvas László* számvizsgáló bizottsági elnök azon megállapítását, hogy a tűzoltószerek beszerzése alkalmával nem mindenütt tartják be a „Közszállítási szabályrendelet”-ben előírtakat, amiért ily esetek előfordulását követőleg, a jövőben a belügyminiszterhez intézendő jelentéstételét határozta el. Végül *Dr. Marinovich alelnök* kegyeletes szavakkal emlékezett meg azon körülményről, hogy az elnökség egynegyed századon át bírt helyiségeinek falai közt ezúttal az utolsó ülését tartotta meg és azon reményének adott kifejezést, hogy az orsz. tűzoltó-szövetség új székházában ép oly érdemes tevékenységet fog kifejteni, mint amilyen az eddigi működése volt. Több tárgy nem lévén, elnök az ülést be-
rekesztette.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Segélypénztárának elnökségi ülése Budapesten, 1930. évi április hó 12-én. Az elnöki székét *Dr. Marinovich Imre* alelnök foglalta el. A határozatképesség megállapítása után, az 1930. évi február hó 8-án tartott ülés jegyzőkönyve olvastatott fel, mely észrevétel nélkül tudomásul vétetett és hitelesített.

Ezután *Nagy Sándor* főtitkár a múlt ülés óta beérkezett segély iránti kérelmeknek, szakorvosi vélemény figyelembe vételével történt elintézését ismertette, melynek alapján a következő segélyek folyósítottak: *Pongrácz János* tűzoltó részére (Abaújszántó) 54 pengő, *Mayer János* tűzoltó részére (Hatvan) 28 pengő, *Máté János* tűzoltó részére (Csipkerek) 28 pengő, *Schönfeld Károly* és *Hauer József* tűzoltók részére (Köszeg) 28—28 P, *Tarián Lajos* parancsnok részére (Kál) 14 pengő.

helyi MÁV tűzoltó kérelme igényjogosultnak bizonyulván, minthogy súlyos sérülésének gyógytatama a 120 napot meghaladta, elnökség nevezett részére végkielégítési összeg címén 350 pengőt utalványozott.

Újabban beérkezett orvosi nyilatkozat alapján *Csernics Rezső* fertőzőbízi tűzoltó kérelme ismét tárgyalás alá vétetvén, bár a szakorvosi vélemény alapján nevezett a kórházban műtét céljából eltöltött időn kívül, egy napig sem volt keresőképtelen, elnökség méltányosságból részére 60 pengő segély kiutalványozását határozta el. Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekesztette.

KÖNYVISMERTETÉS.

Dósa István: „Tűzoltó Évkönyv”-e. Lapunk 1929. évi XXVII. évf. 11. számában a „Könyvismertetés” rovata igazolja azt az őszinte jóindulatot, melyet *Dósa István* jár. tűzrend. felügyelővel, az íme már évenként megjelenő „Tűzoltó Évkönyv” áldozatkész és rendkívül tevékeny szerkesztőjével szemben tanúsítottunk eddig is, ezután is, akkor, ha bármilyen szerény művét ismertettük, méltattuk. Félremagyarázásra tehát nem adhat alkalmat az a néhány megjegyzésünk, melyekkel ezen évben megjelenő „Évkönyv”-ét fogadjuk. Nem tartjuk helyénvalónak még „Évkönyv”-ben sem, ha más helyen, pl. szaklapokban már megjelent szakcikkekkel töltik ki a könyvnek szakszerűség szempontjából értékesebb részét. Ezzel szemben igazán élvezetes és hasznos „Az építkezés és a tűzrendészet” című eredeti elmefuttatás. Amilyen feltétlenül szükséges, továbbá az összes tűzoltóságok tisztikarának, a városi és községi tűzoltóparancsnokok névsorának 1—1 „Évkönyv”-ben való kimutatásánál mindenkor a legfrissebb adatok megszerzése és feltüntetése — ami ezen évkönyvben több helyen is megvalósult — éppen olyan „fontos tudnivaló” lett a tűzoltóságok és köteleességek”-nek kissé ötletgazdag történet esopotosításánál és rendkívül szükséges méretű közlésénél feltüntetni minden esetben a vonatkozó törvényes rendelkezéseket, jogforrásokat is. Végül meg kell állapítanunk, hogy a szakirodalomnak vonatkozó tárgyú szépirodalmi közleményekkel, — versekkel, tárcákkal, stb. — való élénkítése csak akkor éri el a célját, ha az a szépirodalmi közlemény legalább többé-kevésbé megüti az átlagos mértéket. Az immár III. évfolyamú évkönyv szerzőjénél: *Dósa István* jár. tűzrend. felügyelőnél Pilisen 2 pengőért megszerezhető.

H I R E K

Királyi díszérem. A belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén 25 éven át teljesített érdemes tevékenység jutalmazására alapított díszérmeit újabban a következőknek adományozta: *Pelczmann László* parancsnok (Esztergom, önk.), *Kicsindy Kálmán* parancsnok (Süttő, önk.), *Blázsik Máttyás* hiv. parancsnok (Szentés), *Schratz József* szakaszparancsnok (Báttaszék, önk.), *Gerencsér István* elnök, ifj. *Tancsics Lajos* alparancsnok, *Hegedűs Antal* segédtsiszt, *Mándli József* és *Németh Ferenc* szakaszparancsnokok, *Varga István* és *Horváth József* őrparancsnokok, *Kivicsi István*, *Horváth János* és *Jávorits József* tűzoltók (Vép, önk.).

A „Tűzrendészet” I. füzetének harmadik kiadása (A tűzoltóságok szervezése, felszerelése, szolgálata, ügykezelése), melyet a Magyar Országos

végzettség irodájában, Budapest, IV., Bástya-utca 13. szám. Ára 1, azaz egy pengő. A Tűzrendészet I—VII. füzetének ára összesen 6 pengő.

A fejevármegyei ker. tűzoltótanfolyam folyó évi május hó 17-én véget ért. E napon tartott záróvizsgán a belügyminisztert *Dr. Kontz Endre* miniszteri tanácsos, az orsz. tűzoltószövetséget *Dr. Marinovich Imre* alelnök és a vármegyei tűzoltószövetséget *Gróf Batthyány Gyula* elnök képviselte. A megyei hatóság részéről *Dr. Havranek József* alispán és *Dr. Lauschmann Géza* főjegyző, a székesfehérvári tűzoltóság részéről pedig *Simon Sándor* főparancsnok, h. polgármester volt jelen. Az elméleti vizsga a földműves iskolában, a gyakorlati bemutatás a városmajorban folyt le. Ennek végeztével *Vida Pál* tanfolyamparancsnok irányításával egy, a falusi viszonyoknak megfelelő támadási gyakorlat következett, melyen a Felmayer gyári tűzoltóság, *Schwartz János* parancsnok vezetésével szintén részt vett. A tanfolyamot sikerrel elvégzett 34 hallgatóhoz *Dr. Kontz Endre* miniszteri tanácsos és *Dr. Marinovich Imre* alelnök, egy-egy buzdító beszédet intézett, melyet a hallgatóság nevében *Jany László* gazdatiszt, hálás szavakkal köszönt meg, amire a tanfolyam végleges berekesztést nyert.

Helyreigazítás. A „Tűzrendészet” folyó évi 5-ik számának 73. oldalán, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség évi jelentésének „Tanfolyamok” című rovatában, az 1929. évben tartott debreceni ker. tanfolyam megtartásának időpontja és a hallgatók száma tévesen közöltetett, melynek helyreigazítása a következő: „1929 július hó 7-től július hó 21-ig kerülő tűzoltótanfolyam Debrecenben 41 hallgatóval.”

Wienben ez év október havában nemzetközi tűzoltó-kongresszus és kiállítás fog tartatni, melynek tárgya „az ipari tűzvédelem, a mentőügy és a balesetelhárítás”. A felolvasások és bemutatásokkal rendezett kongresszus október hó 17—19. napjaira tűzetett ki, a vásár-palotában rendezendő kiállítás pedig október 17—26-ig fog nyitva tartatni. A rendezőbizottságba a szomszédos államok tűzoltóságait is bevonták; így hazánkból *Breuer Szilárd* székesfővárosi tűzoltófőparancsnokot, az orsz. tűzoltószövetség alelnökét, a díszbizottság tagjává megválasztották. Wien közelségére való tekintettel, a magyar tűzoltóságok előreláthatólag nagyobb számmal lesznek képviselve. Budapest főváros és a budapesti tűzoltószövetség hivatalos kiküldöttjeivel vesz részt e tűzoltónapokon.

Rotterdamban folyó évi július hó 25-től augusztus hó 10-ig, nemzetközi tűzoltókiállítás (Internationale Brandweer-tentoonstelling) rendezését tették közhírré, melyre a magyar kiállítókat a belügyminisztérium útján hívták meg. Bár Hollandia távol van tőlünk, tekintettel azon szociális kapcsolatra, mely a holland és a magyar nép között fennáll, kívánatos lenne, hogy e kiállításon a magyar ipar is képviselve legyen.

Fürdő-kedvezmény. A Bajtársi Szövetség ezúttal értesíti mindazokat a tűzoltó bajtársakat, akik a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Segélyzőpénztárának tagjai, hogy Gyopáros-fürdő igénybevétele érdekében a fürdő vezetőségével megállapodást létesített. Ezek szerint a fürdőt igénybe venni kívánók, a fürdőárakból 20%-os kedvezményt kapnak. Élelmezés és lakás tekintetében pedig sikerült a következő megegyezést hozni létre: napi ötszöri étlapszerinti étkezés esetén fizetendő 5 pengő, míg ugyancsak napi ötszöri, de nem étlapszerinti élelmezés esetén 4 pengő fizetendő. Ebben az árban

az élelmezésen kívül a szoba és világítás, valamint a takarítás is bennfoglaltatik. Gyopáros-gyógyfürdő vizének fürdőgyógyászati használata kitünő eredményt biztosít eszós, reumatikus bántalmaknál, görvélyes megbetegedéseknél, úgymint tuberkulotikus mirigydagadatoknál, ízületi betegségeknek és megvastagodásoknál, kisebb fokú ízületi zsugorodásoknál, esonthártya gyulladásoknál, angolkórnál, bőrgyulladásoknál, stb. A fürdőtelepen állandó gyógyszerár, fürdőorvos, kitünő vendéglők és kávéház, posta, telefon, villanyvilágítás, tennispálya van. A fürdőidény alatt félóránként közlekedő motoros-vonat áll rendelkezésre. A fürdő környékét tíz holdnyi 20 éves gyönyörű park szegélyezi. A fürdőidény május hó 15-étől szeptember hó 15-ig tart. A kedvezmény igénybevétele beutalás útján történik. Egy-egy turnusban csak meghatározott számú jelentkező vehető fel. Itt említjük meg, hogy a kedvezményt a bajtársak családtagjai is igénybe vehetik. A beutalást *Démusz Lajos* vármegyei tűzrendészeti felügyelő eszközli, aki készségesen ad bővebb felvilágosítást is, s akinek címe Gyula, Vármegyeháza.

A Bajtársi Szövetség Elnöksége.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez beküldendő **P É N Z Ö S S Z E G E K E T** szíveskedjék csekkszámaink szerint elosztva a következő számokra befizetni: „Tűzrendészeti Közlöny” előfizetése és hirdetések 57.454, Segélyzőpénztári tagsági díjak 57.453, Orsz. Szöv. tagdíjak, szolgálati érmek, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés 23.297. A csekklap hátuljára közlemények is írhatók, de ezen esetben 8 filléres postabélyeg ragasztandó fel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnél (Budapest, IV., Bástyá-utca 13. szám) a következő szakkönyvek, szabályzatok, belügyminiszteri rendeletek, tűzoltói vonatkozású színművek, könyvek és nyomtatványok rendelhetők meg. A megrendelés alkalmával a megrendeltek ára a 23.297. sz. csekk számlára előre befizetendő. Elnökségi ülés határozata alapján utánvétellel semmit sem küldhetünk. **S Z A K K Ö N Y V E K**: A „Tűzrendészet” I—VII. füzet, ára 6 pengő. Ezen füzetek egyenként is kaphatók. Az I. sz. füzet Erdély Ernő: „A tűzoltóságok szervezése, felszerelése, szolgálata, ügykezelése”, ára 1.— pengő. II. füzet, Markusovszky Béla: Megelőző Tűzrendészet, ára 1 P. III. füzet Breuer Szilárd: „A tűzoltás szabályai” (Taktika), ára 1.— P. IV. füzet, Apáthy Vilmos: Tűzjelzés, ára 1.— P. V. füzet, Dr. Balogh Dezső: Első segélynyújtás baleseteknél, ára 1.— P. VI. füzet, Erdély Ernő: Vízszerezés, ára 1.— P. VII. füzet, Köhler István: A fecskendő és tartozékai és Erdély Ernő: A tűzoltószerkezet kipróbálása, gondozása és működési zavarai, ára 1.— P. Papp Ferenc: Tűzrendészeti Közigazgatás Kézikönyve, ára 20.— P. Papp Ferenc: Külföldi tűzoltóságokról, ára 1.60 P. Teasdale Ottó: A tűzoltás és robbanás veszélye, ára 10.— P. **S Z A B Á L Y Z A T O K**: Tűzoltó gyakorlati szabályzat, ára 2.— P. A tűzoltógyakorlati szabályzat kivonata, ára —30 P. Tűzoltóverseny gyakorlati szabályzata ára —50 P. Szolgálati szabályzat, ára 1.20 P. Egyenruházati és rangjelzési szabályzat, színes ábrákkal, ára 4.— P. Éremszabályzat, ára —60 P. **B E L Ű G Y M I N I S Z T E R I R E N D E L É T E K**: 230.000/1925. B. M. sz. Tűzrendészeti kormányrendelet, ára —40 P; 254.300/1928. B. M. kormányrendelet a tűzoltó-tanfolyamokról, ára —40 P. **S Z Í N M Ű**: Techlár Ernő: Credo...! színmű, ára 2.— P. **K Ö N Y V**: Ortutay József: Néhai József főherceg élete, ára 3.— P. **N Y O M T A T V Á N Y O K**: Alapszabály nyomtatvány önkéntes tűzoltótestületek részére, ára darabonként —40 P. Díszokmány-ürlap, ára 2.— P. Osztályozási lap tűzoltóversenyekhez, ára darabonként —02 P. Barabás István: „Szépligeti tűzoltóság,” ára 5.— P.

Minden gondos parancsnokság, illetve községi előljárárság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség **S E G É L Y Z Ö P É N Z T Á R Á B A**, mely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj ellenében minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az összeg a névsor kapcsán az 57453. sz. postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnal bejelentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton igazolandó. A segélyösszegegen felül más költségek nem téríttetnek meg. Évközi létszámváltozás a befizetett létszámon belül díj-talanul jelenthető.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség **S Z O L G Á L A T I É R M E I N E K** árai a következők: V. éves 2.—; X. éves 3.—; XV. éves 6.—; XX. éves 7.—; XXV. éves 11.—; XXX. éves 12.—; XXXV. éves 15.—; XL. éves 16.—; szalag —70; igazolványlap —30 pengő. Az érmek ára és a netáni tagdíjhátralék a szabályszerinti névkimutatás kapcsán, a 23297. számú postacsekk útján, előre küldendő be.

Felelős szerkesztő: Dr. Balogh Dezső főorvos, budapesti önk. parancsnok.

Felelős kiadó: Keresztes János, az orsz. szöv. titkára.

Lapkiadó-bizottság: Breuer Szilárd, Keresztes János, Köhler István vál. tag, Mátrai Antal vál. tag.

Munkatársak: Gróf Széchenyi Viktor orsz. szöv. elnök, Breuer Szilárd főparancsnok (Budapest), orsz. szöv. alnök, Dr. Anjeszky László, a m. kir. orsz. Meteor. Int. adjunctusa, Benedek Mihály fővárosi hivatásos tiszt, Dittrich József gépészmérnök, orsz. szöv. eln. előadó, fővárosi hivatásos főtiszt, Erdély Ernő főpar. (Győr), orsz. szöv. eln. előadó, Falussy Károly Máv. tűzr. felügyelő, orsz. szöv. titkár, Kállay Imre, Dr. Kathona Mihály par. (Kiskunhalas), Kotsis Rezső alpar. (Csepel, löszergyár), Nagy Sándor orsz. szöv. főtitkár, Papp Ferenc hiv. főpar. (Szeged), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Ronesik Jenő hiv. főpar. (Debrecen), orsz. szöv. eln. előadó, Reháik Tamás hiv. par. (Debrecen), Rosta Géza par. (Csepel, löszergyár), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Szalay Lajos vegyész-mérnök, budapesti önk. szak-par., Techlár Ernő m. kir. pénzügyi titkár, budapesti önk. titkár, Teasdale Ottó főv. hiv. főtiszt, Vágó Zoltán budapesti önk. szak-par., Vida Pál várm. szöv. titkár (Székesfehérvár), orsz. szöv. eln. előadó.

**Minden kapható a
Párisi
Nagyáruház-ban**

KÖHLER ISTVÁN

Budapest, X. Korponai-utca 21.

Gyárt: modern motoros, turbinás és dugattyús tűzoltó fecskendőket, tűzoltószerkezet, felszereléseket és stabil

MATRAI ÁLLATI ÉS TÁJSA R.T. Budapest
 VI., Teréz-körút 33 ♦ 30 éve fennálló tűzoltószergyára
GYÁRT: kézi- és motorfecskendőket, mindenféle létrákat, motollákat, vízhordó és öntöző lajtokat, szerkoecikat.
 Mindennemű tűzoltófelszerelési cikkek raktárról kaphatók. :: Sürgőnycim: 22-36 MÁTRAI :: Telefon T. 222-26

Teudloff-Dittrich

Armatura-, Szivattyú- és Gépgyár R.-T.

Kézihajtású és motoros fecskendők — Autófecskendők — Lajtkocsik — Vészvonatok — Tűzoltósági felszerelések

KISPEST, ÜLLŐI-UT 216—222. SZÁM.

Levélcím: Budapest 4. Postafiók 139. Tel.: I. 463-92, I. 463-93

Vezérképviseltek: „Orbis” (Műszaki R.-T. Budapest, Szeged, Győr, Miskolc, Debrecen, Pécs

Walsler Ferencz

Budapest, VI., Lomb-utca 34-36. sz.

Telefon: L. 913—46

Tűzoltási szerek és szivattyuk gyára,
 harang- és fémöntöde

Siemens és Halske Rt.

BUDAPEST, VI. KER., TERÉZ-KÖRÚT 36. SZÁM

Telefon: Aut. 109—85

Gyárt és szorol

mindennemű villamos tűz-
 jelző-készülékeket és
 berendezéseket gyárak,
 községek és városok számára

THERMOSONUS

a legújabb és legmegbízhatóbb
 automatikus tűzjelző-készülék.

Gyors, biztos, olcsó!

A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek
 alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Előkelő referenciák.
 Részletes felvilágosítást ad és a készüléket működésben bemutatja:

Ipartermék Értékesítő Részvénytársaság
 Budapest, V., Zoltán-utca 7—9.

Telefon: Aut. 110—18.

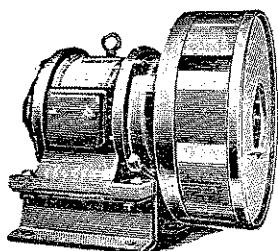
Parancsnok Ur csak egy gombnyomással

és az egész helységben azonnal alarmirozza a veszélyességet a

szirénával!

Gondoljon saját felelős-
 ségére, ha elmulasztja a
 modern riasztó be-
 rendezés beszerzését!

Szirénaismertetőnk azonnal díj-
 tálanul rendelkezésére bocsátjuk

Magyar Műszaki és Villamossági Vállalatok, Jankovich János

Budapest, VI., Vilmos császár-út 15/E.

"TOTAL"

a tűzoltókészülékek királya!

olyékony szénsavval
 működik és száraz por-
 ral olt és ezért télen nem
 fagy be, nyáron nem
 párolog el; sikeresen olt
 mindentéle tüzet, tehát
 a veszélyes folyékony
 anyagok, mint: Benzín,
 szesz, éther, petro-

leum, olaj, kátrány égését, továbbá a karbid és a villamos
 tüzeket, utóbbi is teljesen veszélytelenül. Kimerítő ismertetéssel
 készséggel szolgál a magyarországi lerakat:

Ligeti és Biró, Budapest, V., Vigszínház-u. 5. Tel.: T. 277-99

„PAX”

GYÁRTJA ÉS KAPHATÓ:

HIRMANN FERENC

SZÉNSAVAS KÉZI

FÉMÁRUGYÁRÁBAN

TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK VÖRÖSRÉZBŐL A LEGJOBB!

BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 7. sz.

TELEFON: JÓZSEF 460-49 ÉS JÓZSEF 460-48

Németország legrégibb és
 leghíresebb autófecskendő és
 különleges tűzoltóautó-gyára!!!

DAIMLER-BENZ A.-G.

Különleges tűzoltófecskendői és
 kézi vontatásra berendezett kis
 motorfecskendői megtekinthetők
 fenti cég magyarországi fiókjánál.

a MERCEDES-BENZ AUTOMOBIL RÉSZVÉNYTÁRSASÁG-nál

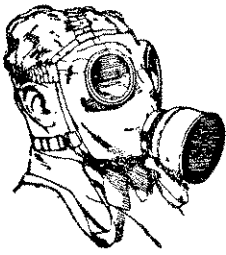
BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 24. SZÁM

110-féle tűzrendészeti nyomtatványról

részletes árjegyzéket kívánatra készséggel küldöz

Egri Nyomda Részvénytársaság, Eger

Mintagyűjteményünket megtekintés végett szívesen megküldjük.

Tökéletes és olcsó
füst- és gázálarcokat
gyárt az egyetlen hazai
gázvédelmi felszerelések
gyára

Mercur Műszaki és Vegyipari R.-T.

Gyár: IX., Hlatos-út 9. Telefon: 423-32
Városi mintaraktár: IX., Üllői-út 1. Tel.: A. 866-94

Morzsányi J.

BUDAPEST, IV.,
Eskü-út 5. sz.

Gyárt: tűzoltó- és
sportérmeket,
zászlókat, zászlósze-
geket, mindenemű
jelvényeket, felirati
zománcablákat,
gumbélyegzőket.

Alapítva 1870.

SELTENHOFER FRIGYES FIAI SOPRON

szivattyúk, tűzifecskendők, tűzoltófelszerelések

„ERICSSON” (Ezelőtt
Deckert és Homolka)

Magyar Villamossági Részvénytársaság
A budapesti tűzoltóság hivatalos szállítója

**Budapest,
I., Fehérvári-út 70.**

Telefon: T. 228-09, T. 289-64, és J. 340-98.

Gyárt és szerel mindenfajta elektromos tűzjelző
berendezéseket városok, községek, gyarak számára

FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA

KUN SÁNDOR, BUDAPEST

Telefonszám: Aut. 845-11 IV., Ferenc József-rakpart 18. szám

A MINIMAX

a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hason-
lítható össze a különböző utánzatokkal. Felvilágosítással szolgál a

MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST

Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefon T. 237-31.

CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.

BUDAPEST, VIII., BLAHA LUJZA-TÉR 1-3.

Szab. hat. engedélyezett

DABEG

Szab. hat. engedélyezett

TŰZ- ÉS ROBBANÁSMENTES BENZINTÁROLÓ BERENDEZÉSEKET

védőgáznélküli üzemre gyorsan és jutányosan szállít

Dávid és Kertész kazán- és gépgyár r.-t., Budapest, VI., Máglya-u. 75-77 - Tel. L. 914-46

Tűzifecskendőket,

mindenfajta felszerelési cikket, lajtos kocsikat, szekérhidmérlegeket legelsőrangú kivitelben gyárt és szállít községek,
malmok, gazdaságok stb. részére, előnyös fizetési feltételekkel

MAGYAR MÉRLEG- ÉS GÉPGYÁR R.-T., BUDAPEST

Iroda: V., Honvéd-utca 18. sz. :: Telefon: L. 966-95, L. 910-47, J. 389-17. :: Gyártelep: X., Gyömrői-ut 40. sz.
Fecskendőinket az Országos Tűzoltó-Szövetség felülvizsgálatának vetjük alá.

Magyar Vegyipari Gépgyár R.-T.

TELEFON: J 390-07 és J 390-08

(REICHEL ÉS HEISZLER)
Budapest, X., Nosztopi-u. 1

Sürgőnycim: Destillator, Bpest

Gyártmányaink: Kézi- és benzinmotoros tűzoltófecskendők, automobillal benzinmotoros tűzifecskendők és automobillal utaalcsoló-kocsik

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 57454 számú csekszámlájára lehet beküldeni. Csekkürlap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,
IV., Bástya-utca 13. szám.

Előfizetési ára egész évre 6.— pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Ajánlva a m. kir. Belügyminisztériumnak 209.916/1923. B. M. sz., 44.616/1924. B. M. sz., 229.320/1925. B. M. sz. 277.462/1925. B. M. sz., 161.748/1926. VIII. B. M. sz., 302/1927. VIII. B. M. sz., 329.750/1928. VIII. B. M. sz. és a 256.673/1929. VIII. B. M. sz. körrendeleteivel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:

Budapest, IV., Bástya-utca 13. szám. — Telefon: Aut. 847-94.

A 60 esztendő Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség.

Hat évtized ugyan a világtörténelemben eseményes időt jelent, de a magyar tűzoltóintézmény életfolyásában számot tevő kornak felel meg. Ez alatt az idő alatt új tűzoltónemzedékek cserélték fel egymást. A legelső tűzoltóvezérek közül pedig már egy sínesen életben. A második generációból is csak egynéhány öreg bajtárs jár itt a földön még.

Hatvan és egynéhány év előtt, amikor az első magyar tűzoltóságok létesültek, hazai intézményünk igen kezdetleges volt még, de kezdők voltak a tűzoltóvezérek is.

Magyarországi Ödön, Rösch Frigyes, Follmann János, Kóssa Waldemár, Martinengó Nándor, Székely Pál, Lindner Gusztáv, Putsch Tibor és társai, akiknek földi maradványai rég elporladtak már; de az a lelkesedés, amellyel a bölcsőjében ringó magyar tűzoltó-ügyet felkarolták és nagygyá, fejletté tenni igyekeztek, élni fog mindig a hálás utódok emlékében. És a 60 év előtt megszületett országos tűzoltószövetség élete, bár kezdetleges mederben folyt eleinte, mégis mondhatni, hogy működésének megindulásától fogva ugyanaz a cél lebegett az alapítók előtt, mint a későbbi irányító utódok törekvésében, vagyis, hogy egyesült fáradozással a magyar tűzoltóintézmény továbbfejlesztése napirenden tartassék. Emellett az első vezérek szeme előtt is kezdettől fogva az az eszme lebegett, hogy szakszerű előterjesztéseivel és javaslataival meggyőzzék a közigazgatási hatóságokat a tűzrendészet nemzetgazdasági fontosságának körülményeiről.

Így már az első magyar tűzoltó-nagygyűlések értékes közérdekű kérdések megvitatásával foglalkoztak, mint az egységes tömlőcsavar általánosítása, az egyenruha egységtűzoltóságok terjesztése, a tűzkárbiztosító intézetek tűzoltói célokra való megadóztatása, a segítségül hívott tűzoltók és szereiknek — tűzvész esetén — a szomszédos körzetekbe vasúton való díjmentes szállítása, tűzoltószerek kiállítások rendezése stb. És ily irányban haladt az országos tűzoltószövetség tevékenysége tovább.

Az 1876-iki aradi nagygyűlés már napirendre tűzte azt az életre való javaslatot, hogy minden 1200 lakosnál többel bíró község tűzoltó-egylet alakítására és legalább egy 115 mm hengerátmérőjű szívó-nyomó feeskendő beszerzésére köteleztessék.

Szintúgy az egységes gyakorlati szabályzat megteremtésével is foglalkozott e nagygyűlés és elkészülése esetén annak általánossá tétele határozattal emeltetett. Ugyanez alkalommal a segélyzöpnéztár létesítésének kérdése is tárgyalás alá került, melynek a belügyminiszterhez felterjesztett alapszabályai jóváhagyattak. Végül ezen a nagygyűlésen nyert bemutatást az első tűzrendőri törvénytervezet is, melynek a belügyminiszterhez való felterjesztése egyhangúlag elfogadtatott.

1877. évben a szövetség hivatalos lap kiadását határozta el és rendes államszolgálat elnyerése iránt lépéseket tett. Ugyanezen évben az V. és X. éves szolgálati érmek alapítása látott napvilágot.

Az országos tűzoltószövetség mindinkább fejlődő értékes működésének elismeréséül 1878. évben jelent meg az 5372/77. B. M. sz. belügyminiszteri rendelet, mely a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséget minden tűzrendészeti és tűzoltói ügyben, véleményadásra illetékes szakközegéül elismerte.

A magas bizalom ezen megnyilvánulására rászolgált orsz. szövetség e megbízatása óta, mind a mai napig, úgy a m. kir. belügyminisztériumnak, mint másoknak a szakvélemények ezreit szolgáltatva.

Az orsz. tűzoltószövetség hivatalos lapjának kérdése az 1880. évben szintén megoldást nyert, amennyiben a budapesti önkéntes tűzoltótestület költségén és kiadásában egy év óta megjelenő „Tűzoltó Közlöny” költségmentesen rendelkezésre bocsátatván, a központi választmány ezen ajánlatot elfogadta.

Ugyanezen évben néh. József főherceg, az orsz. tűzoltószövetség védnökségét elfogadta. Az időközben elkészült falusi tűzoltó-egyletek minta alapszabályai 500 példányban kinyomattak. Az 1880. évben tartott pozsonyi nagygyűlés a budapesti önkéntes tűzoltótestület által bemutatott egyenruhát és rangjelzést azzal a változtatással fogadta el, hogy a ruha színének megválasztását a testületek tetszésére bízta.

Az 1882. évi zalaegerszegi nagygyűlés legértékesebb határozata az volt, hogy felterjesztés intéztesse a belügyminiszterhez, miszerint oly városban, ahol már egy tűzoltó-egylet működik, ott egy másik létesítését ne engedélyezze. Ez évben készült el a magyar tűzoltóságokról szóló statisztikai kimutatás is, mely szerint hazánkban az időtájt a működő tűzoltóságok száma 443 volt.

Az 1883. évben *gr. Cziráky Béla* elnök javaslatára a közp. választmány a városok és községek tűzoltóságainak tanulmányozását határozta el, mely után a szűkebb körű elnökség 8 város tűzoltóságát látogatta meg.

Az 1884. évi selmecbányai nagygyűlés után a közp. választmány az egységes fömlőcsavar megállapítását végleg elintézte, melyet azonban a belügyminiszternek a 6870/89. B. M. számú rendelete csak az 1889. évben hagyott jóvá.

Az 1885. évben a belügyminiszter kiküldötteinek jelenlétében tartott meg az első szaktanácskozás, mely az elkészített tűzrendőri törvénytervezet gyökeres átdolgozását határozta el. Míg az 1887. évi fiúmei nagygyűlésen az egyenruha és rangjelzés szabályzata módosításon esett át.

Az 1888. év legkimagaslóbb és a magyar tűzoltóügy haladásának korszakalkotó eseménye az 53.888/1888. B. M. számú kormányrendelet megjelenése volt.

Az 1889. évi székesfehérvári nagygyűlés alkalmával a magyar országos tűzoltószövetség segélyzőpénztárának végleges megalakítása határozattá emeltetett, mely azóta szakadatlanul folytatja a tűzoltói szolgálatban balesetet szenvedett és megbetegedett tűzoltók segélyezését. Ugyanez alkalommal a nagygyűlés a belügyminiszterhez felterjesztés intézését határozta el, hogy a vármegyei szövetségek alakítását meghagyó rendelet kibocsáttassék.

Az 1890. évben az orsz. tűzoltószövetség első ízben részesült a törvényhozás által megállapított 2000 forintnyi államszegélyben, mely körülmény lehetővé tette külön pénztárosnak és irodatisztnak alkalmazását és ez alkalommal az iroda is megfelelő berendezést nyert.

Az 1894. évben, a szabadkai nagygyűlés alkalmával az orsz. szövetség első országos tűzoltóversenyét rendezte, mely azóta minden nagygyűlés egyik értékes tárgysorozatát képezi.

Az 1898. évben az egyenruha és rangjelzés egyszerűsítés szempontjából gyökeres változtatáson esett át. Ez időtől fogva tüntek el hazánkban a lószőrforogós főparanasnoki sisakok.

Az 1899. évben az orsz. szövetség elnökségének szerkesztésében tűzoltósági alapszabály és szolgálati szabályminták készültek, melyek kinyomatva alakuló testületek részére szétküldettek.

Az 1900. évben, a 21.321/900. V. e. B. M. sz. rendelet alapján a m. orsz. tűzoltószövetség megbízást nyert az iránt, hogy kiküldött szakértőit *Adorján Antal* belügyminiszteri segédtitkárral együtt, az ország tűzrendészeti viszonyait helyenként megvizsgálják. Még ez évben 18 vármegye 258 községe szakscemle tárgyát képezte, amelyről szóló tanulságos jelentés a belügyminiszterhez felterjesztetett. Ugyanezen évben az orsz. szövetség által elkészített újabb tűzrendészeti törvényjavaslat Széll Kálmán miniszterelnöknek küldöttség útján átnyújtott. Azonkívül a gyakorlati szabályzat 3-ik kiadásának megjelentetése is elhatározott. Végül ugyanezen évben, az orsz. tűzoltószövetség a Párisban megalakult nemzetközi tűzoltószövetség tagjává lett.

Az 1901. évben, a m. orsz. tűzoltószövetség előterjesztésére a magy. kir. belügyminiszternek a 127.693/X—1901. B. M. sz. rendelete, mely a tűzoltásnak a közigazgatási tanfolyamokon leendő kötelező tanítása tárgyában adatott ki, megjelent.

Az 1902. évben, az orsz. tűzoltószaktanfolyam elméleti tantárgyait egyenként felőlelő, „Tűzrendészet” című szakkönyv első kiadása, az orsz. tűzoltószövetség elnökségének szerkesztésében és költségén 4000 példányban megjelent, melyet a m. kir.

községi közigazgatási tanfolyamok számára, mint segédkönyvet engedélyezett.

Az 1903. évben, az orsz. szöv. javaslatára az egységes fecskendőről szóló 83.860/1902. B. M. sz. rendelet megjelent. Ugyanezen évben az orsz. szövetség államszegélye 10.000 koronára felemeltetett. Az előző évben megszűnt Tűzoltó Közlöny helyett, mint a szövetség hivatalos lapja, saját kiadásában, a Tűzrendészeti Közlöny első évfolyama indult meg, mely 1903. évben csupán hivatalos ügyek közlésére szolgált és csak a következő évben emeltetett egyúttal szaklappá is. 1903. évben a belügyminiszter intézkedése folytán, a budapesti önkéntes tűzoltótestület által 1890. óta évenként tartatni szokott országos tűzoltószaktanfolyam rendezését is az orsz. tűzoltószövetség vette át.

Az 1904. évben, az orsz. szövetség az 1902. évben, Berlinben tartott II-ik nemzetközi tűzoltókongresszus határozata alapján, Budapesten, a III-ik nemzetközi tűzoltószövetségi gyűlés és az ezzel kapcsolatos tűzoltószertkiállítás rendezését kiváló sikerrel intézte.

Az 1905. évben, az orsz. szövetség a tűzoltótisztai képesítés színvonalához méltó, magasabb képzettséget megkívánt tűzoltótisztai vizsga életbeléptetését határozta el, melynek időnkénti megtartása még ezen évben megindult.

Az 1906. évben, a Milanóban tartott IV-ik nemzetközi tűzoltókongresszus alkalmával rendezett tűzoltóversenyen, melyen az I-ső díjat a nyíregyházi önkéntes testület nyerte el, a versenybírószám tagjaivá *Breuer Szilárd* és *Lukács Gyula* elnökségi tagok is megválasztottak.

Az 1907. évben, az orsz. választmány közgyűlése a „Tűzrendészet” című szakkönyv, füzetenként szerkesztendő II-ik kiadásának 5000 példányban való megrendelését határozta el.

Az 1908. évi országos nagygyűlés Szatmárnémetiben az alapszabályokat a *Dr. Vass János* előadó által javasolt szakosztály rendszernek megfelelően megváltoztatta; szintúgy az egyenruha és rangjelzési szabályzatot a szövetségek tisztikara és a tűzrendészeti felügyelők szempontjából kibővítette, illetve módosította.

1910. évben az orsz. szövetség a szervezeti szabályzatot 5000 példányban, a községi tűzrendészeti és a szolgálati szabályzatot 2000—2000 példányban kinyomatva.

Az 1911. évi veszprémi nagygyűlésen *Dr. Némethy Károly* belügyi államtitkár, a kir. díszérmes engedélyező legfelsőbb helyen kelt elhatározást kihirdette. E nagygyűlés határozta el az orsz. tűzoltószaktanfolyamok mellett a kerületi tanfolyamok rendezését is. Ugyanezen évben az orsz. szöv. által kezdeményezett és kezelt Tűzoltó Otthon-alap létesítettén, az általános gyűjtésből befolyt tőkéből, annak értékes telke Budapesten megvásároltatott.

Az 1912. évi orsz. választmányi közgyűlésen a kir. díszérmesre jogosultak első illusztris csoportjának *Dr. Némethy Károly* személyesen osztotta ki a kitüntetés jelvényét. Ugyanezen évben az orsz. szövetség az első két ker. tanfolyam tartása mellett, Budapesten magasabbtárgyú orsz. továbbképzőtanfolyamot rendezett. Ugyanez évben rendezett második Tűzoltó Otthon-gyűjtés is kedvező eredménnyel járt.

Az 1914. évben a „Tűzoltó Otthon” palotájának tervrajzai elkészülvén, annak felépítése már-már csaknem megindult, amikor a világháború kitörésével minden kulturális élet továbbfejlődése vérbe fult.

A négy évet meghaladó ideig tartó világháború és ezután még a 9 hónapig dúló forradalmi állapotok rémségei, annvíra megbénították az or-

1920. évben mutatkozott a tűzoltóintézmény beborult egén, amidőn az 1914. évben elmaradt nyíregyházi nagygyűlés után az első rendes nagygyűlés Budapesten megtartható volt.

A tatárjárás elmúltára emlékeztető idők voltak ezek, amidőn az ország tűzoltóinak kis töredéke a vészes világlegés után ismét összeverődött. E nagygyűlés első feladata volt a régi alapszabályok kitaposott útjaira visszatérni és a be nem vált szakosztályrendszert eltörölni, végül pedig az alapszabálymódosítás keretében, időközben az orsz. szövetség tagtestületként belépett székesfővárosi hivatalos tűzoltóságnak is az elnökségben megfelelő pozíciót biztosítani.

Az éledező tűzoltóintézmény talpraállításának különösen kedvezett az a körülmény, hogy e sívár időkben *Dr. Ilosvay Bálint* államtitkár, a belügyminisztériumi közigazgatási rendészeti osztály vezetője, ezen emberbaráti intézmény iránt táplált előszeretete által sugalva, a közigazgatási hatóságokat az ismét zászlók alá gyülekező tűzoltóságok támogatására serkentette.

Még az 1923. évben, Budapesten megtartott következő nagygyűlés is szürke keretek közt folyt le. De mihamar a magyar tűzoltóintézmény életfolyásában korszakalkotó események következtek. A belügyminisztérium közigazgatási rendészeti osztályának vezetését rövidesen *Dr. Tomcsányi Kálmán* miniszteri tanácsos vette át, aki párját ritkító lelkesedéssel ragadta ki a lassan feléledő tűzoltóintézményt, nehéz helyzetéből; mert fáradságot nem ismerő buzgalommal tette tanulmány tárgyává a tűzoltóságok talpraállítását hátráltató nehézségek megállítását, mely tevékenykedésének eredményeként látott napvilágot a m. kir. belügyminiszter 230.000/1925. B. M. számú, továbbá a 254.300/1928. B. M. számú és a 260.917/1929. B. M. számú rendelete. A tűzoltóügy e nagymestere örökbeesű alkotásaival feledhetetlen érdemeket szerzett minden magyar tűzoltó szívében.

Az 1926. évi soproni és az 1929. évi szombathelyi nagygyűlések már a régi békebeli keretekben mozogtak. És végezetül az 1930. évben, az országos tűzoltószövetség fennállásának 60-ik esztendejében, megértük azt az örvendetes eseményt, hogy az a saját székházában berendezkedve, folytathatja tovább közhasznú tevékenységét.

Ezek után — egy visszapillantást vetve a multa — úgy érzem, hogy az alapítóvezérek neveinek felemlítése után, a 60 esztendő lefolyásának derekán és azután is még, az orsz. tűzoltószövetség sok ügybuzgó munkása közt, néhány hervadatlan érdemű tűzoltó-apostolról kell még megemlékezni, akik az elődök nehéz munkáját törhetetlen kitartással folytatták és a szövetség tekintélyét az ország határain túl is nemcsak felvirágoztatták, de azt magas színvonalra is emelték: ezért *Czirák Béla gróf, Dr. Kék Lajos, gr. Széchenyi Viktor, Dr. Óvári Ferenc, Dr. Szily József, Breuer Szilárd, Markovszky Béla* és *Barabás István* neveit arany betűkkel kell a magyar tűzoltóintézmény történetében megörökíteni.

Az orsz. tűzoltószövetség utolsó évtizedében működő legújabb nemzedék tűzoltósági vezéreinek kara is méltóképp folytatja a nagy elődök munkáját.

A még mindig fáradhatatlan *Breuer Szilárd* és a tűzoltói propaganda mestere, *Dr. Marinovich Imre*, valamint a jelenlegi elnökség minden tagja, a régi önzetlen elvek magaslátán haladva, méltó

vább, a magyar jólét és a kultúra boldogulásának dicsőségére.

Szerkesztő.

A mérges gázok elleni védekezés módja a tűzoltóságnál.

Írta: **Dittrich József**

okl. gépészmérnök, a szűvárosi tűzoltóság főtisztje.

(III. folytatás.)

OXIGÉNTERMELŐ KÉSZÜLÉKEK.

Az oxigénes készülékek második csoportjába tartoznak azon készülékek, melyek az oxigént nem készen viszik magukkal, hanem a szükséghez képest maguk termelik. Ilyen berendezésűek a Degrez- és Balthasard-féle, valamint a Dr. Bamberger és Dr. Böck bécsi tanárok által konstruált „Pneumatogen” nevű készülékek. Ezek közül az utóbbit ismertetjük.

„Pneumatogen” készülék.

Az O. Neupert utódai bécsi cég gyártmánya. A regeneráló készülékek első csoportjánál, mint láttuk, 2 órai időtartamra elegendő oxigént komprimált állapotban, vaspalaekben készen viszük magunkkal és redukciós szelepen át kellő nyomásra redukálva használjuk. A „Pneumatogen”-rendszerű készülékeknél a belégzéshez szükséges friss oxigént egy vegyiszerből nyerjük: oly módon, hogy a *kélegzett rossz levegő szén-sav és vízgőz tartalma elnyeletése közben* az illető szerből *annyi oxigént fejleszt*, amennyi a normális légzéshez esetről-esetre pillanatnyilag szükséges. *A fejlesztés itt túlnyomás nélkül áll elő. Az alkaloidek* (Kálium, Nátrium, Barium, Strontium, Calcium, Magnesium) *super-oxidjainak van meg az a tulajdonsága, hogy a levegő szén-savát (CO₂) és vízgőzét (H₂O) gyorsan*

elnyelik és egyben szabad oxigént bocsájtanak ki. A Pneumatogen a (KNaO3—) szert egy erre a célra szolgáló zárt patronban viszi magával és pedig 330 gr-ot, melyből kerekén 122 liter oxigén fejlődik 760 mm higanyoszlop nyomás mellett.

A KNaO3-at Franciaországban gyártják és a patronban szemeses alakban helyezik el. A szemcsék használat előtt sárgák, az oxigén kivonása után fehérek.

A Pneumatogen elve szerint a kilégzett levegő a patronba jutva, ott a szén-savtól és vízgőztől megtisztul, egyben friss oxigénnel telítődik és az így nyert jó levegő a légzsákban raktározatik, melyből ugyanazon úton visszafelé a belégzés történik. Úgy a kilégzett, mint a belégzett levegőnek áthajtása a patronon a tüdő saját természetes erejével megy végbe.

A Pneumatogen két kivitelben készül: egyik az önmentéshez, rövid időre alkalmas kisebb készülék, a másik a hosszabb időre szánt berendezés.

Az oxigénes készülékek eddig ismertett követelményei és berendezései önként felvetik a kérdést, hogy az ezzel járó légzési folyamat mily hatást gyakorol az emberre? És meg kell állapítanunk, hogy a levegő táplálástól eltérő oxigénes légzés az emberben szokatlan érzést kelt. Éppen ezért szükséges, hogy a tűzoltók a készülékek fokozatosan hozzá szoktattassanak, hogy a sajátos légzési körülményeket megismerjék és megszokják. Ha kellő gyakorlattal ezt elvégezték, a mentés sikeres végrehajtása a készülék segélyével semmi nehézségbe nem ütközik.

Meg kell említenem, hogy az orvosok kezdetben bizalmatlanul fogadták azokat a légzőkészülékeket, melyek tiszta oxigén belégzésén alapultak, mert az emberi szervezetre ártalmasnak hitték. Azóta azonban a fiziológusok beható vizsgálata mindezen aggodalmakat eloszlatta. Dr. Hill angol fiziológus pl. az „Engineering” című szaklap 1908. januári számában a következőképp nyilatkozik: „Az oxigéndús levegő, sőt a tiszta oxigéngáz belégzése nincs befolyással a tüdők oxidációs működésére, ennél fogva az emberi szervezetre ártalmas nem lehet. Nem veszélytelen azonban az 1 atm.-nál nagyobb nyomással bíró oxigén tartósabb belégzése, mert ezáltal tüdőgyulladás és ideggöresök léphetnek fel. 3 atm. nyomású oxigén belégzése állapotknál pl. nagy görcsöket idéz elő.”

A modern oxigénes légzőkészülékeknel ez a veszély nem léphet fel, mert a belégzésre kerülő oxigén alacsony nyomású. A nyomás véletlen növekedése ellen pedig biztosító szelep szolgál, mely a túlnyomást a szabadba elvezeti. Így a Dräger-féle készüléknél ez a biztonsági szelep 0.0058 atm.-nál, (Westfália-készülékeknel már 0.0014 atm. túlnyomásnál) működésbe lép.

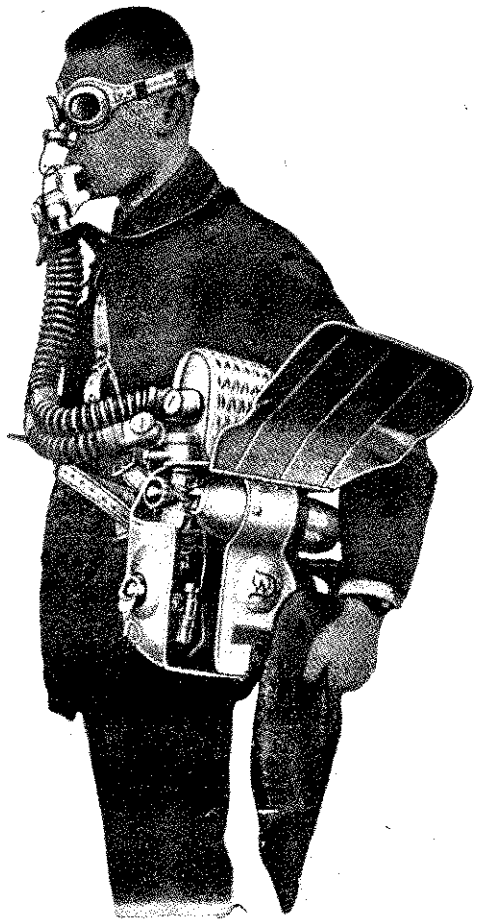
Az oxigénes légzőkészülékek a fejlődés folyamán folytonosan tökéletesebbek lettek, mind a mellett vannak előnyeik és hátrányaik is az előbbi csoportban fargyalt légvezetőkészülékkel és tiszta levegővel működő légzőkészülékekkel szemben.

Ezek előrebocsájtása után lássuk azon oxigénes készülékeket, melyeket a budapesti tűzoltóság használ.

Meg kell jegyezmem, hogy a háború előtti években beszerzett néhány darab Dräger-féle ily készülék a háború alatt elromlott, s mert alkatrészeinek utánpótlása nem volt eszközölhető, használhatatlanná vált.

A háború lezajlása után a Dräger-gyár egy újabb típust hozott a piacra, mely H. S. S. 1924. autom. tüdőlégző készülék elnevezést nyert s melyet a budapesti tűzoltóság is beszerzett s mai napig is

DRÄGER H. S. S. AUT. TÜDŐLÉGZŐ KÉSZÜLÉK.

A tüdőlégző készülékeknel az oxigén adagolása a tüdők mozgása által szabályozva történik és szükség szerint hol több, hol kevesebb. A készülék a következő alkatrészekből áll:

1. Szájdarab és orresíptető.
2. Légvezetőtömlők a csavarzatokkal és nyakhevederrel.
3. Kalipatron a szén-sav és vízgőz lekötésére.
4. Körvezeték ki- és belégzőszelepekkel.
5. Oxigénpalack szeleppel a 150 atm. alatt levő 120 liter folyékony oxigén részére.
6. Nyomáscsökkentő (redukciós) ház, beáramló szeleppel és pótagulógombbal.
7. Pótlégzsák — automatikus emelőszerkezettel és automatikus kibocsájtószeleppel.
8. Légzsák a friss és a visszatérő oxigén keverésére.
9. Tartó állvány, szíjjazattal és védőburkolattal.
10. Szemvédő-üveg.

Ezek a készülékek a régiekhez képest már sem injectorral, sem hűtőberendezéssel nem bírnak, mert ezek alkalmazása feleslegesnek bizonyult.

A készülék működése már most a következő: Ha az oxigénpalack szelepét megnyitjuk, az oxigén a nyomáscsökkentő szelepen át a pótlégzsákba nyomul, azt felfújja és részben a légzsákban, részben a tüdők szívása folytán a csöveken és tömlőn át a szájhoz jut.

A kiléhell, elhasznált levegő a kilégzőtömlőn és a kalipatronon áthalad, ott a vízgőztől és szén-savtól megtisztul, azután a csöveken át tovább halad a légzsákba; egyben a pótlégzsákba is és az automata emeltyűjét mozgásba hozza.

E két ütem folytonos játék a készülék működése.

Be- és kilégzés.

A belégzésnél mély léggzéssel kell szívunk, a

ben lemezes szelepek vannak elhelyezve.

Nyomógomb.

E ennek benyomásával az oxigénadagolást szükség szerint növelhetjük, ha az automatikus úton szolgáltatott mennyiség nem lenne elegendő. (Pl. nehéz munkánál stb.)

Kalipatron.

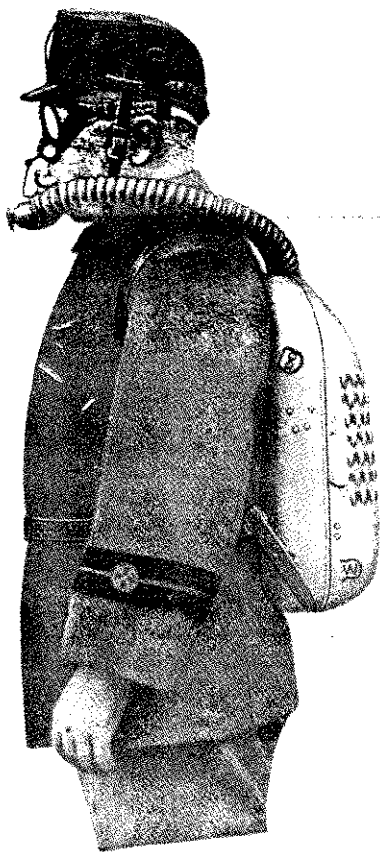
Marókalium és *marónatron* szemcséi száraz állapotban esőrögnek, használat alatt felmelegsznek és pépessé lesznek a vízgőztől. Ekkor nem esőrög és elhasználdik. Tartalma 1½ órai használatra elég.

Finimeter, mely az oxigén mennyiségét a palackban mutatja.

A készüléket komoly használat előtt röviden *kipróbáljuk*, hogy rendben van-e, s csak azután használjuk. Erre külön *kezelési szabályok* vannak megállapítva.

Használatára minden tűzoltó be van oktattva. s állandó gyakorlatok révén a szükséges bizalomnak örvend, s már sok esetben kiváló szolgálatot teljesített. Apró-cseprő tömitési hibákon kívül nagyobb javításra még nem szorult. Ezen 1½ órás készülék 11 kg nehéz.

Dräger kis készülék 1928. 1 órás.

Újabb *Dräger kis készülék 1928.* elnevezés alatt újabb típust hozott piacra, mely a H. S. S. készülékkel szemben lényeges eltéréseket tüntet fel.

A készülék leírása.

Ez a készülék jóval kisebb és könnyebb, mint a régi HSS. tüdőautomatikus készülék. Mert míg ez 11 kg, addig az 8 kg súlyú. A leglényegesebb különbség a kettő közt az, hogy a kis készülék *állandó oxigénmennyiséget* adagol a légzsákba (percenként 1.2 litert), tehát a tüdők szívó- és nyomóhatása által mozgatott *automatikus pótlégszák elmarad.* Azonkívül a légzsák nem *szabadon lóg le*, hanem a készülék belsejében *védtett helyen*

1. a szájdarab orriszítetvével,

2. a be- és kilégzőtömlő,

3. a zárt szekrényben elhelyezett *oxigénpalack, kalipatron, redukciós ház, finimeter* és az összekötő *csővezetékek.* Az oxigén szükség szerinti pótlására egy *nyomógomb* szolgál, mely a szekrényből baloldalt kiáll. A felesleges oxigén kibocsájtására egy *automatikus kibocsájtószelep* van alkalmazva, mely az oxigénpalack és kalipatron közt az összekötő tömlőben van elhelyezve. Minden készülékhez egy gumikeretű *szemüveg* tartozik.

A készülék működése.

A *kilégzett szénsavas* levegő a kilégzőtömlőn át (az itteni lemezszelep megnyitásával) a kalipatronba kerül. Itt a szénsavat és vízgőzt a káli- és natron-szemcsék lekötik. A megtisztított levegő az összekötő csövön keresztül a *légzsákba* jut.

Az oxigénpalack *nyitva tartott* elzárószelepe át az oxigén a *légzsákba* ömlik. A palack 150 atm. nyomásnál 105 liter oxigént tartalmaz. *Percenként* a redukciós nyomásszabályozón keresztül 1.2 liter oxigén megy át. A légzsákban a friss oxigén a megtisztult levegővel keveredik, s innen az összekötő csövön át a belégzőtömlőn keresztül (itt is szelep van) a szájhoz jut. A légzsákban összegyűlt *felesleges* levegőt egy *automatikus szelep* bocsátja ki, míg az oxigénhiány pótlására (nehéz munka esetén) a *nyomógomb* szolgál. Ez a nyomógomb a redukciós házban egy szelepet nyit meg, melyen át az oxigéntöbblet a légzsákba tódul.

A készülék használata.

A teljesen burkolt készülék a vállsíjak segítségével *háton* hordható.

A készülék *szarolése, próbája, gondozása és vizsgálata* ugyanúgy történik, mint a HSS. tüdőautomatikus készüléknél, azzal a különbséggel, hogy itt az automatikus pótlégszák kipróbálása elmarad.

Gyakorlatoknál a készülék épúgy használandó, mint a HSS. készülék. Utasítás szerint.

A Dräger 1928. kis készülék használati ideje teljes töltés mellett 1 óra.

A LÉGTÖMLŐS ÉS A REGENERÁCIÓS OXIGÉNES KÉSZÜLÉKEK ÖSSZEHASONLÍTÁSA.

Az oxigénes készülékek előnyeit és hátrányait általában a következőkben foglalhatjuk össze:

Előnyök.

1. A regeneráló oxigénes készülékek *legnagyobb* előnye a légtömlővel működő rendszerekkel szemben az, hogy használata egy bizonyos időn belül — mely az oxigéntápanyag *mennyiségétől* függ — teljesen *korlátlan* távolságot és *mozgási szabadságot* biztosít.

2. Az oxigénes készülékeknél *nincs szükség* a *hosszú légtömlőkre*, tehát annak összes veszélyességétől ment. A légvezetetőtömlők ugyanis töréseket szenvedhetnek, összenyomódhatnak, kilyukadhatnak, minek következtében a mentő vagy tűzoltó elegendő levegőt kívülről nem kaphat, sőt annak utánszállítása teljesen meg is szűnhet.

3. Az oxigénes készülékeknél *elmarad a légtömlő vonszolása*, valahányszor a mentő előre menni kényszerül. Tehát teljes mozgási szabadsággal bír.

4. Az oxigénes készülékek a *külvilágtól teljesen függetlenek* lévén, a működést csaknem korlátlan távolságokra engedik meg, míg ez a légtömlős rendszereknél a légtömlő hosszától függ. Ez pedig nem lehet túlhosszú.

Hátrányok.

1. Az oxigénes készülékek üzemanyaga az *oxigén csak bizonyos mennyiségben* lévén, a készülék *használati ideje ezzel korlátolt* lesz, míg a légtömlősöknél a levegő alkalmazási ideje *határtalan*.

2. Az oxigénes készülék *súlya* a felszerelési tárgyak tömege folytán mindig súlyosabb, mint a légtömlős készülék, miért is benne dolgozni nehezebb.

3. Az oxigénes készülék igen nagy hátránya az, hogy a regenerálás után belégzett levegő, illetve oxigén *felmelegszik*, ami kényelmetlen érzést kelt a gyakorlatlan embernél. Ezt ugyan némely régebbi típusnál bizonyos hűtőberendezésekkel enyhítik, de tökéletesen meg nem szüntethetik. A kalipatron hőmérséklete ugyanis 1 órai használat után 66° C-ra, 2 órai használat után 75° C-ra emelkedik. Ezzel szemben a légtömlős rendszereknél a belégzett tiszta levegő *hűvös és kellemes*.

4. Az oxigénes készülék hátránya az is, hogy *komplikált berendezése* miatt gyakoribb iskoláztatást és *sokszoros gyakorlatot* követel, ami költséges, mert az elfogyott oxigén és kalipatron megújítandó.

(Folytatása következik.)

A tűzoltóság szerepe légítámadás esetén.

Írta és felolvasta: Nagy Sándor.

a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség főtitkára, Budapest, 1930 április 1-én a „Szabad Egyetemi műszaki tanfolyamon”.

(III. folytatás.)

A tűzoltóságok első feladata tehát a légítámadások elleni védekezésnél a tanácsadás lesz.

Foglalkozunk elsősorban a robbanó-bombákkal.

Az idevonatkozó szakirodalomból tudjuk, hogy a robbanó-bombák nagyon hatásosan pusztítanak, rombadöntenek házakat, sőt egész háztömböket. 5 kg-tól 2000 kg súlyig készülnek. A becsapódás pillanatában, vagy pedig úgy vannak készítve, hogy a becsapódás után egy kis idő múlva robbannak fel. Kis súlyú bombákkal is lehet kellemetlenkedni, mert állítólag a legkisebb robbanó-bomba repeszdarabjai is 300 méteres körzetben halált okozó sérüléseket okozhatnak. A városi lakosságot a házakba való menekülésre kényszerítik. Nagy tömegben való leszórása esetén a közszolgálatban levők, katonák, tűzoltók és mentők gyors felvonulását késleltetheti, sőt egészen meg is akaszthatja.

Ilyen bombaszórás után az első segélynyújtás a mentők feladata lesz.

Az épületek rombadöntésére a hatásosabb, nehéz, néhány száz, sőt egy-kétezer kilós robbanó-bombákat fogják alkalmazni. Valószínű, hogy az ilyen nehéz bombákat nem léghajóról, hanem repülőgépekről fogják ledobni, mert a léghajó ilyen célra nem alkalmas, drága, nagy célpontot ad és bármely kis harci repülő által könnyen elpusztítható. A repülőgépről, mely nagy sebességgel halad és magasan repül, a találati valószínűség nagyon kicsi; a már ismertetett okok miatt a bomba nem oda esik, ahová szánták. Valószínű, hogy a drága és nehéz robbanó-bombákkal leginkább a közműveket, villamosműveket, vízműveket, pályaudvarokat, távbeszélő-központokat, vasuti fűtőházakat és a nagyobb garageokat fogják fokozottabb mérvben támadni, mint a közönséges lakóházakat. Tehát ezen okból az ilyen légi-

mint a többi ház. Légítámadás esetén az ilyen helyekről célszerű lesz menekülni. Teli találat esetén a rombadöntött létesítmény alul már nem lehet a romok alatt lévő szerencsétleneket megmenteni, még akkor sem, ha azok véletlenül életben volnának, mert ilyen romhalmaz feltárása nagy munkacélt, több napi munkát igényel, a tűzoltóság által gyorsan el nem végezhető. Azon esetben, ha a robbanó-bomba az épületnek csak egy részét teszi tönkre és a lépcsőházat, főbejáratot leszakítja vagy eltorlaszolja, az emleteken fentszorult lakók lejönni nem tudnak, tűzoltóink létráik felállításával bizonyára segítségükre sietnek.

A mérgező gázokat már az elmúlt világháborúban is használták harci eszköznek. Azt folytonosan tökéletesítették, a laboratóriumokban most is sokan dolgoznak annak hatásosabbá tételén. Ennek már külön szakirodalma van. Az ellene való védekezés is eredményeket tud felmutatni. A különféle védőkészülékeknek már egész sorozata áll rendelkezésre. A fővárosi és vidéki hivatásos, sőt az önkéntes tűzoltócsapatok egy része is már fel van szerelve ilyen készülékekkel, melyeket füstalare és gázalare néven ismernek tűzoltóink és amelyeket ezen a helyen a legutóbbi előadáson Dittrich József gépészmérnök, tűzoltó-főtiszt előadótársam ismertetett:

Légítámadás keretében a polgári lakosság ellen irányuló gáztámadás esetére gyakorlati tapasztalatok még nem állnak rendelkezésre, de a vonatkozó szakirodalom és a hírforrások szerint már egész Európa, sőt Amerika lakossága is felkészül a gáztámadásokkal szemben való védekezésre. Franciaországban állítólag már 20 millió gázalarcot osztottak ki a lakosság használatára, Lengyelországban pedig egy ott megjelenő napilap híradása szerint a város minden lakója fel van szerelve gázalarcokkal és ki van képezve annak használatára.

Ezen hírek valóságát nem tudjuk ellenőrizni.

A légítámadások keretében indított gáztámadások alatt a tűzoltócsapatok a legjobb esetben csak önmagukat tudják megvédeni a mérges gázok ellen, a lakosságnak védelmet nem nyújthatnak. A megmérgeztettek ápolása és az elhaltak összegyűjtése már nem a tűzoltók feladata.

Véleményünk szerint azon közszolgálatban lévőket, akiknek minden veszély ellenére helyükön kell maradni, tehát a rendőröket, mentőket, az összes tűzoltókat, a közművek alkalmazottjait és a köztisztviselői személyzet minden tagját a mérges gázok elleni megfelelő védőkészülékekkel, gázalarcokkal fel kellene szerelni és azok mikénti használatára még a békeséges időkben kioktatni.

Elgondolásunk szerint polgári lakosságnak gáztámadás esetén a szabad levegőről azonnal az elzárt helyiségekbe kell menekülni. A jól elzárt lakások, termek, színházak, mozik templomok stb. eléggé biztos védelmet nyújtanak a mérges gázok ellen, ha ott az atmoszféra nyomása valamivel nagyobb, mint a szabad levegőn, ha légmozgás nincs, nyílt tűz nincs, az ajtók és ablakok hézagos helyei, különösen az alsó részeken jól el vannak tömítve, nedves pokróc, paplan, vagy egyéb puha szövetekkel.

A legnehezebb feladat jut a tűzoltóságnak a jövő háborúban akkor, ha az ellenség légítámadások keretében tüzzel akarja a városokat és falvakat elpusztítani. Az elmúlt világháborúban a tűz, mint támadó-eszköz a front mögötti lakosság ellen csak kisebb mérvben használtatott, tehát ezen a téren a védekezés mikénti megszervezésére

eszméletlen. A gyújtóbombák két csoportra osztathatók és pedig: nehéz és könnyű bombákra. A nehéz gyújtóbombákat éppen úgy, mint a nehéz robbanóbombákat, nagyobb létesítmények, kikötőhelyek, állomások, gyárak stb. ellen használják, míg kisméretű, könnyű szóróbombákat nagymennyiségben ezerszámra hozzák a repülőgépek magukkal és minden célzás nélkül szórják a felgyújtandó helyekre, a találatot a véletlenre bízzák. Ezen utóbbi típust, a szóróbombákat tartjuk veszedelmesebbnek, tehát ezekkel kissé bővebben kell foglalkoznunk. A szakirodalom említi a néhány kilogram súlyú gyújtóbombákat, melyek a becsapódáskor explodálnak és gyujtanak. Említik az elektrobombákat, melyeknek súlya csak 1 kg, a magasból ledobva, bármely tetőszerkezetet átütik, a padlásteret felgyújtják, állítólag vízzel nem olthatók, égési hőmérsékletük 3000 C°. Említik a már kipróbált francia Chenard-bombát, mely nitrocellulózéval, gyantával, terpentinnel van megtöltve és a ledobás után 500 méternyi út után szétnyílik, lángrollobban és a célt égő állapotban éri el, ha nagy mennyiséget szórnak le belőle, mint valóságos tüzeső elárasztja a felgyújtandó területet és a széjjelfolyó égőanyag minden éghető tárgyat lángrollobban. A világháborúban a leghatásosabb volt az angol Baby-bomba, melynek súlya csak $\frac{1}{8}$ kg; termittel volt töltve (vasoxid-alumínium-porból való keverék), melynek olyan magasfokú égési hőmérséklete van, hogy még a vasat is megolvasztja. Csekély súlyánál fogva nagy mennyiséget tud a támadó repülőgép magával vinni.

A támadó ellenség tehát már eddig is többféle gyújtóbomba között választhat, pedig még olyan is sokfajta lehet, melyeket titokban tartanak, melyekről még híreket nem lehetett a szakirodalom útján szerezni.

Ezen gyújtóbombákról általában azt híresztelik, hogy olyan magas égési hőmérsékletűek, hogy azokat nem is lehet eloltani, hogy azok égéséhez nincs is levegőre szükség, mert azokban, úgy mint általában a robbanóanyagokban az égéshez szükséges oxigén a gyújtóbomba anyagában már benne van és hogy vízzel sem olthatók, mert calcium carbid van bennük, amely vízbontásra acetyléngázt fejleszt, ami veszedelmes égő gáz, tehát a víz a tüzet még éleszti.

Ezekre a híresztelésekre vonatkozólag a következő észrevételeink vannak.

A robbanóanyagok égése nagyon rövid ideig tart, a robbanást semmiféle oltási művelettel megakadályozni nem lehet, a tűzoltóság nem is gondol arra, hogy azt eloltsa, hanem a robbanás után gyorsan beavatkozik azért, hogy a robbanás folytán lángbaborult anyagokat eloltsa. Bizonyos, hogy a calcium carbid vízzel nem oltható, de ilyen tüzek ellen a szárazoltó-készülékkel, mely közömbös fojtógázt és szódabikarbonsavat visz az égő carbidra, vagy elegendő mennyiségű finomszemcséjű száraz homokkal már eddig is sikeres oltómunkát végeztek tűzoltóink.

Bármilyen gyújtóbomba által okozott zárt tüzek a Szilvay-féle szárazoltógéppel pár perc alatt könnyen megfékezhetők és olthatók, úgy-hogy még be sem kell menni a tűzoltóknak az égő helyiségbe.

A francia Chenard-bomba, mely már a levegőben útközben széjjelesik és lánggal égve, mint folyékony tűz érkezik a felgyújtandó létesítményekre, de a tetőszerkezetet, a tetőhéjat át nem törli, nagy városokban, ahol a házak tűzbiztos

nem sok kárt okozhat, nem olyan féltelmetes, mint amilyennek látszik, mert az ilyen tetőszerkezeteket kívülről nehéz felgyújtani. Ilyen Chenard-bomba mezőgazdasággal foglalkozó kisebb helyeken, községekben, ahol még a lakóházak és egyéb létesítmények faszindellyel, náddal, zsuppal és egyéb tűzfogó anyagokkal vannak fedve, ahol az udvarokban és az épületek padlásán száraz, szálastakarmány van nagy mennyiségben tárolva, mérhetetlen tűzkárokat, teljes pusztulást okozhat, nyári, száraz és kissé szeles időben az összes létesítményeket, erdőt, mezőt, gabonát, mindent tönkrevétegethet.

(Folytatása és vége következik.)

A Hungária műtrágya- kénsv- és vegyi ipar r.-t. ipartelepének égése Budapesten.

Folyó évi július hó 5-én, d. u. 4 óra 47 perckor a tűzoltófőparanesnokságot nyilvános telefon útján arról értesítették, hogy a IX. ker., Kén-utca-ban levő Hungária műtrágya- és kénsvgyár területén egy fából épült raktárépület ég.

A kérdéses gyártelep a főváros balpartjának déli határához közel, a Kén-utca, a külső Mester-utca, az Illatos-út és a Gubaesi-út által határolt térségen, 25 holdnyi telken terül el. A vett tűzjelzés után a központi, a VIII. és a IX. ker. tűzország, a szolgálatban levő *Erlésbek György* főtiszt és *Sturm István* tiszt vezetésével a vész helyére rendeltetett, akiket *Breuer Szilárd* főparanesnok is azonnal követett. A tűz színhelyén csakhamar *Csárman Ferenç* tanácsnok, a székesfővárosi középítési ügyosztály vezetője is megjelent. Tekintettel a tüzeset veszedelmesnek ígérkező voltára, a budapesti önk. mentőegyesület is nagy készültséggel vult fel.

A tűz színhelyére érkezett tűzoltóság már három hatalmas gyárépületet teljesen lángban állónak talált, amelyek közül az északi oldalon levő, ahol a tűz kitört, 75 méter hosszú és 35 méter széles, az ezzel párhuzamosan fekvő másik két, egymástól tökéletlenül elválasztó, határfallal bíró épület 100 méter hosszú és 55 méter széles volt.

A tűzoltóság megérkeztekor is már óriási mérvet öltött tűz továbbterjedésének veszedelme forogván fenn, *Erlésbek* főtiszt még a IV-ik és a X-ik kerületi tűzország kirendelése iránt is intézkedett.

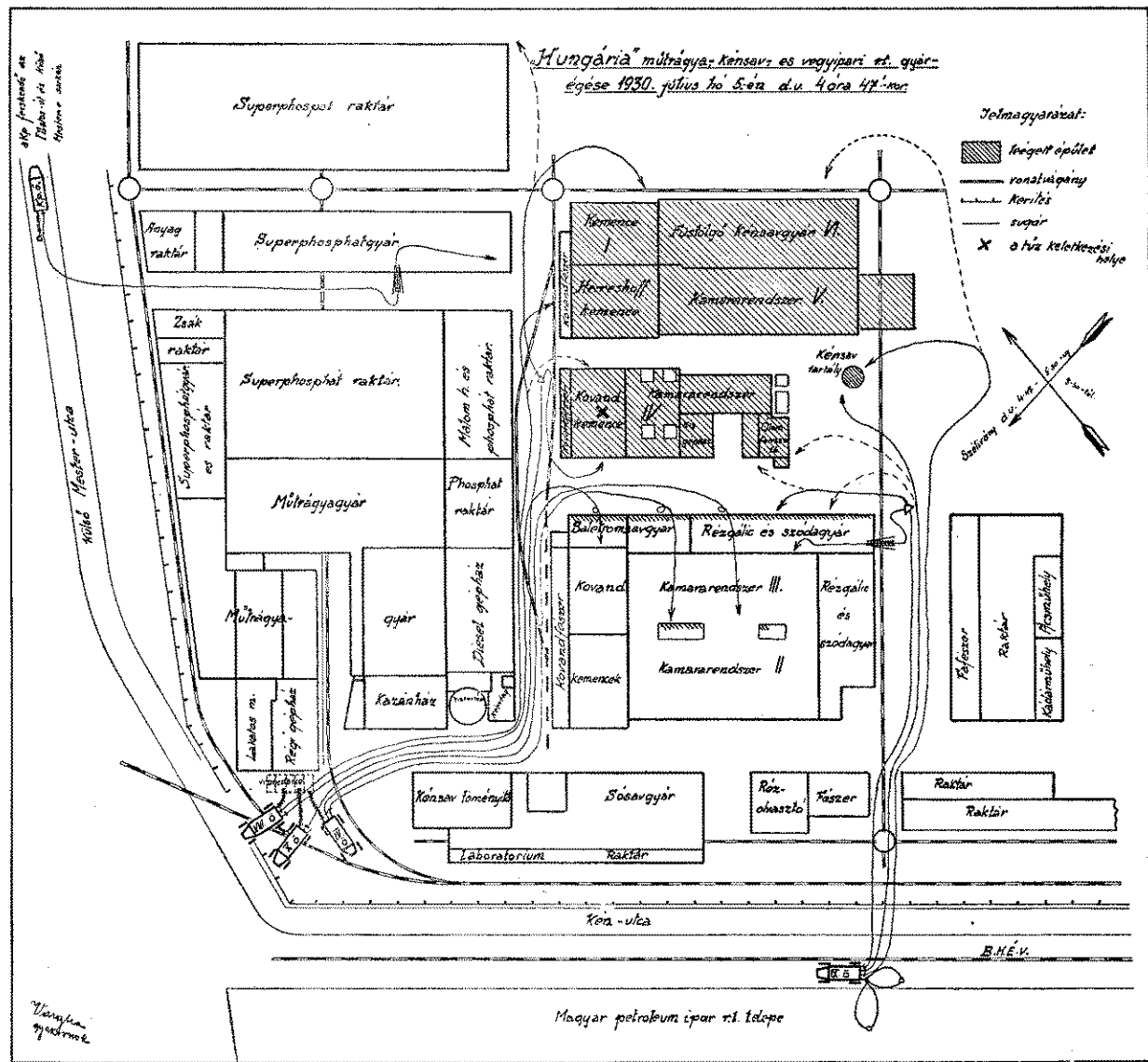
Nagy nehézséget okozott a védelem gyors keresztülvitelénél azon körülmény, hogy a gyár környékén levő néhány tüzesap kevés vizet szolgáltatott, mert az egyetlen csővezetékét a kénsvgyár és a szemben levő petróleumgyár túlságosan igénybe vette. Hasonló helyzete volt az égő gyár szivattyútelepe által táplált sugarainak is, melyekből a munkások teljesen tervtelenül, többet szereltek a kelle-ténél. A városi vízvezeték pótlására, a feeskendők részben a petróleumgyár szivattyúja által nyertek táplálást, részben pedig a kénsvgyár délkeleti sarkában levő és a Dunából folytonos pótlást nyert bővízü vízmedencéből szívták a vizet. Ezen vízforrásokból nyert hatásos motorsugarakkal sikerült a begyuló szomszédos épületeket megtartani.

A tűzoltóság gyors beavatkozását késleltette még azon körülmény is, hogy a tüzet késve jelezték és hogy a gyár területén levő vízmedence megköze-lítése igen nehézkes volt, amennyiben a nagy autó-feeskendőket a kiemelkedő vasuti iparvágányokon keresztül kellett átbukdácsoltatni.

A rendelkezésre álló víz elfecsérlésének megakadályozása, illetve a tűzoltóság sugarainak hatásosabbá tétele céljából, a főparanesnok a gyáriak által feleslegesen szerelt sugarak beszüntetését rendelte el, miáltal a csővezetők által kezelt fontos sugarak ezután már kellő mennyiségű vizet szolgáltatottak, úgyhogy most már rövidesen a védelemről át lehetett térni a tűz közvetlen oltására is.

A IV. sz., az V. sz. kénsav- és a VI. számú (anhydrid-rendszerű) kénsavelőállító gyárépület teljesen leégett, míg az ipartelep minden egyéb épülete épségben maradt; hasonlóan a műtrágyagyár teljes épületesoportja is, úgyhogy itt az üzem további feuntartása fennakadást nem szenvedett.

A tűznél 5 nagy autófecskenő állott működésben. A felhasznált nyomótömlők mennyisége 180

Csaknem két óráig tartó kemény munka után a tűz elhatároltnak volt tekinthető. Ezenközben az óriási hőségtől és a nagy mennyiségben terjedő kéndioxid gőzöktől a lángokkal küzdő tűzoltóság igen sokat szenvedett. Az oltási tér körül a kénsavtömegek szétfolyását nem lehetett megakadályozni, mely körülmény folytán több tűzoltó és munkás marósav sérülési balesetet szenvedett. Különböző magas tartányok és támasz nélkül maradt magas falak esetleges ledőlése is állandó életveszedelemmel fenyegette az oltásban résztvevő tűzoltókat, amiért is e veszélyes helyzetek közepett a legközelebbi figyelemre volt szükség.

A tűz megfékezése után az őrségek fokozatos bevonulása rendeltetett el, majd a munkában már teljesen kimerült csapat felváltásáról is gondoskodás történt. Este 9 órakor a központ tartalékőrsége és az önkéntes testület éjjeli őrsége, a vész helyőrc rendeltettek. Ezen felváltó csapatok még hajnalig működtek, amikor már a további örökösést és a takarítási munkálatok végleges befejezését a gyár vezetősége által összeállított munkásosztagra lehetett bízni. Az oltásban még az önként jelentkező napszemüveges, napszemüveges és a soroksári tűz-

tekeres, vagyis a fővárosi tűzoltóság által kifektett tömlők hossza összesen 3600 méter volt. Ezenkívül még számos gyári tűzesapról szerelt házi-vezeték is működésben állott. A fővárosi tűzoltóság fecskendőiről szerelt 16 sugár és a gyári vezetékek által táplált 10 sugár vett részt az oltásban. A tűzhöz kivonult 12 szer, 5 tiszt, 2 gyakornok és 100 főnyi tűzoltólegénység, valamint az önként jelentkezett környékbeli tűzoltók ismeretlen száma.

E kénsavgyár tűzveszélyes volta a fővárosi tűzoltóság előtt évek óta ismerte volt, amennyiben ezen ipartelep épületeinek egy része — bár óriási alapterületen — hat emelet magas faalkotások voltak, melyek csak részben voltak kőfalak által határolva és csak az új épületnél volt tűzfal emelve, de azon is számos nyílás volt alkalmazva. Egyébként e hatalmas, tűzveszélyes épületek alig néhány méter térköznyi távolban állottak egymástól.

Amidőn tehát nem sikerült a tüzet keletkezésben elfojtani, az a kiszáradt faanyag rohamosan terjedt tovább; a kisugárzó hő ellen pedig a kis távlat nem nyújtott védelmet. Így történt, hogy a tűzörsegek kiérkeztek már három szomszédos óriási méretű gyárépület lánghoz állott és hogy az

vegso pillanatokban sikerult eros sugarat a legkritikusabb pontokra odavetni és hogy a tűzoltóság az óriási sugárzó hő ellenére nem hátrált meg; emellett a szél is, mely eleinte délkeleti volt, utóbb állandóan északnyugati maradt, tehát a szikrát és hőséget később inkább Pesterzsébet megyei város irányába hajtotta.

A kivonult mentők e veszedelmes tűzvész lefolyása közben 10 esetben nyújtottak első segélyt, melyből a fővárosi tűzoltóság embereire csak 3 bal- eset esik.

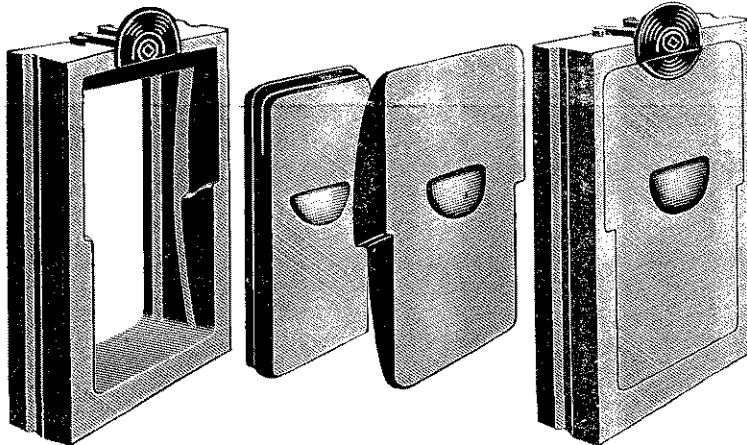
A tűz kitörése a IV. számú épületből indult ki, mely a kérdéses időben üzemen kívül állott. Ily módon a tűz keletkezési oka, a tűzvizsgálat alkalmával megállapítható nem volt, mivel e lángba- borult épület, az alapfalakon kívül hamuvá égett.

Erlesbek György.

Kéménytisztító-ajtók és kéménytoldalékok fontossága a megelőző tűzrendészet nézőpontjából.

Közli: Kónya Imre, kecskeméti parancsnok.

Azon városokban és községekben, melyekben a kéménytisztító-ajtók szabálytalanul a padlás- úrben is el vannak helyezve, azok tűzbiztos el- szigetelésének megelőző tűzrendészeti tekintetek- ből igen fontos szerepük van.

Szétszedve.

Összeállítva.

Az igen szegény emberek által lakott helye- ken a kémény-nyílásra nem is tesznek tisztító- ajtót, hanem annak helyére egy téglát, vagy vá- lyogot helyeznek. A gondosabb háztulajdonos eze- ket betapasztja, a kevésbbé gondos pedig ezt mel- lözi, amely körülmény számos tetőtűznek volt okozója.

A vármegyék és városok építkezési szabály- rendeletei bizonyos rendelkezéseket írnak elő a kéménytisztító-ajtókra és kéménytoldalékokra vonatkozólag, éppen ezért a gyárosok és ipar- sok törekvése oda irányult, hogy e tekintetben minél tökéletesebb kéménytisztító-ajtókat és ké- ménytoldalékokat hozzanak forgalomba.

Az első kéménytisztító-ajtók vékony pléhből készültek és csak egyes ajtókkal voltak ellátva. Ezek az olcsó kéménytisztító-ajtók hamar meg- rozsdásodnak, kilyukadnak és sokszor váltak tűz- veszélyesekké. Majd a pléhből készült, de kettős ajtóval ellátott kéménytisztító-ajtók, később pe- dig az öntöttvasból készült kettős ajtóval ellá- tott tisztítóajtók kerültek forgalomba, amelyek-

szétük voltak és amikor a hosszú- nyelű kefével akár lefelé, akár felfelé dolgozott, annak drótnyelve a tisztítóajtó széleit erősen hor- zsolta. Ennek következtében az ajtó, — a háztulaj- donos kárára és veszélyére, — *elferdült és kimo- zdukt helyéből*, ami által az elferdült és lazán álló tisztítóajtóból a padlástérbe jutott szikra tető- vagy padlástűzet okozott.

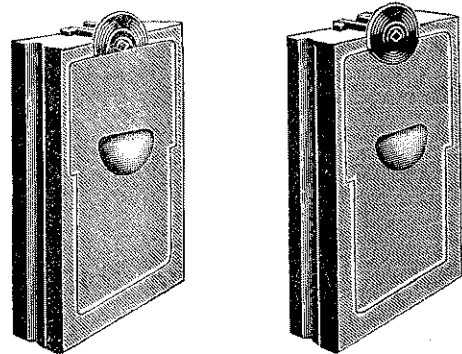
A vékony pléhből készült kéménytoldalékok az idő viszontagságainak jobban ki vannak téve, még hamarabb rozsdásodnak, míg végre elferdül- nek és a szél lesodorja a kéményről.

Ez idő szerint a megelőző tűzrendészet és a kéményseprő-munka szempontjából legmegfelelőbb- nek mondhatók a Nagybátony-Újlaki Egyesült Iparművek R. T. (Budapest, V., Vilmos esászár-út 32.) által „Schwendilator” néven nemrég forga- lombba hozott, *betonból készített* kéménytisztító- ajtók és kéménytoldalékok, melyek szerkezete a mellé- kelt ábrákon láthatók.

A betonajtók és toldalékok nagy előnye a vas- és bádogajtók fölött, hogy:

- tűzállók,
- nem rozsdásodnak,
- hézagmentesen záródnak,
- rajtuk lyukak nem támadnak,
- a téglák közül ki nem mozdíthatók,
- a szélek belül nem élesen, hanem *dombo- rítan* vannak kiképezve, tehát a megelőző tűzrendé- szet szempontjából maradandó értéket jelentenek a háztulajdonosoknak.

Különös figyelmet érdemel a *betonból készült* kéménytisztító-ajtón lévő *újrendszerű zár*, mely az ajtóra úgy van szerelve, hogy az ajtóról bármikor levethető és esetleges szükség esetén bármikor ki- cserélhető.

A zár nyitva.

A zár csukva.

Amint láthatjuk, a kezdetleges kivitelű ké- ménytisztító-ajtók ma már teljes biztonságot nyújtó

betonajtókkal pótolhatók anélkül, hogy ez a pótlás, illetve kieserítés a háztulajdonosokat anyagiilag érzékenyen terhelné, mert a praktikus eljárás az lenne, ha az újonnan épített házak kéményeit a tulajdonosok teljes egészében betöntisztító-ajtókkal szerelnék fel, az elkorhadtt, elrozsdásodott pléhajtókat pedig betonajtókkal pótolnák.

Ilyen intézkedés beállítása volna kívánatos a vármegyék és városok építkezési és tűzrendészeti szabályrendeleteibe is.

RENDELETEK.

Pest—Pilis—Solt—Kiskun vármegye alispánjának Albertfalva, Alsónémedi, Bátya, Bogyiszló, Budakeszi, Bugyi, Császártöltés, Drágszél, Dány, Dunagyháza, Dunaharaszti, Dunapataj, Felsődabas, Fót, Fülöpzállás, Galgamácsa, Harta, Kocsér, Makád, Nemesnádudvar, Ókéske, Ordas, Öregcsertő, Pesthidegkút, Pestujhely, Pestszentlőrinc, Pilis, Pilisszántó, Pilisszentiván, Pilisszentlászló, Pronayfalva, Puztavacs, Püspökszilágy, Rákoshegy, Rákoskeresztúr, Rákosliget, Soltvadkert, Solymár, Szabadszállás, Szakmár, Szank, Szentmártonkáta, Szigetsép, Szigetszentmárton, Szigetujfalu, Tápiógyörgye, Tápiószentmárton, Tóalmás, Tök, Tököl, Törökbálint, Uri Uszod, Visegrád község, valamint a külön meg nem nevezett községek előljárásihoz és valamennyi város polgármesteréhez intézett 34.965/930. kig. sz. rendelete, kerületi tűzoltó-tanfolyamra hallgatók kiküldése tárgyában.

A belügyminiszter úr engedélye alapján vármegyei kerületi tűzoltó-szaktanfolyam a Vármegyei Tűzoltó-Szövetség közreműködésével folyó évi augusztus hó 1-től augusztus hó 15-ig fog megtartatni Vác megyei városban.

Minthogy az 1928. évi 254.300. B. M. számú rendelet 27. §-a értelmében a jövőben a tűzoltóság tisztje és parancsnoka csak az lehet, aki legalább az ily kerületi tűzoltó-tanfolyamot elvégezte, a f. évi tanfolyamra elsősorban a községekben működő azon tűzoltótestületek parancsnokát hívom be, akik még ily tanfolyamot nem végeztek.

Felhívom tehát a Címben megnevezett községek előljárásihoz, hogy ezen tanfolyamra egy-egy oly hallgatót küldjenek ki, aki a fentebb említett B. M. rendelet 22. §-ába előírt feltételeknek megfelel, tehát büntetlen előéletű, nemzeti szempontból teljesen megbízható, magyar állampolgár, életének 20-ik évét betöltötte, 42 évet még nem haladta túl, testileg alkalmas, s kellő szellemi képességgel rendelkezik, végül aki parancsnoki állás betöltésére egyébként is alkalmas.

Felhívom a városok polgármestereit, hogy a város területén lévő gyári (vállalati) tűzoltóságokat illetőleg figyelmeztessék a testület fenntartóit fentiekre azzal, hogy a ker. tanfolyamot nem végzett parancsnokokat küldjék ki a tanfolyamra.

Felhívom a községi előljárásihoz (polgármestereket), hogy a kiküldött hallgató nevét, foglalkozását, iskolai végzettségét és egyéb személyi adatait hozzám jelentsék be.

A címben fel nem sorolt községi előljárásihoz és a városok, amennyiben hely rendelkezésre fog állani, szintén küldhetnek ki hallgatókat.

A tanfolyam a résztvevőkre teljesen díjmentes, a hallgatóknak elszállásolásáról és ételme-

geit a Vármegyei Tűzoltó-Szövetség viseli, a kiküldő községet (várost) csupán az utazási költség és hallgatóként 40 (Negyven) pengő térítési költség terheli, mely összeg a Vármegyei Tűzoltó-Szövetség 35272. csekk számlájára azonnal befizetendő.

Kívánatos, hogy a kiküldő község (város) felelősségére állása esetén a kiküldött hallgató részére, kívánsága esetén, anyagi veszteségeinek némi kárpótlása címén lehetőleg 20 pengő térítési összeget fizessen ki a látogatási bizonyítvány felmutatása után.

A tanfolyam utolsó napján a Vármegyei Tűzoltó-Szövetség elnöksége és a hatóságok kiküldöttjei jelenlétében záróvizsga tartatik s a hallgatók látogatási igazolványt nyernek. A tanfolyamra felvett hallgatókat a községi előljárásihoz (polgármester) útján egyenként fogom behívni.

A tanfolyamra felvett hallgatók kékesfűző, vászonzubbonyt, fehér-vászonadrágot, sapkát és sisakot, mászóövet és szerelvényt, 2 törülközőt kötelesek magukkal hozni.

Budapest, 1930 június 5.

Alispán h.v. távol:
Rudnyánszky s. k.
főjegyző.

Szövetségi ügyek.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségi ülése Veszprémben, 1930 június 22-én. Az elnöki széket gróf Széchenyi Viktor foglalta el, majd az ülés határozatképességének megállapítása után azt megnyitotta.

Napirend előtt elnök az ülésen megjelent Dr. Óvári Ferenc felsőházi tagot, az orsz. tűzoltószövetség hosszú éveken át volt ügybuzgó alelnökét melegen üdvözölte.

Főtítkárra az 1930. évi április hó 12-én tartott elnökségi ülés jegyzőkönyvét olvasta fel, mely észrevétel nélkül tudomásul vétetett. Felolvasta továbbá gr. Széchenyi Viktor elnöknek azon levelét, melyben unokája születése alkalmából az elnökségnek a hozzá intézett üdvözléséért köszönetet mondott.

Ezután az elnökség sajnálattal vette tudomásul Fendrik Józsefnek, a zalavármegyei tűzoltószövetség több mint egy évtizeden át volt alelnökének és a zalaegerszegi önkéntes tűzoltótestület parancsnokának f. évi május hó 8-án történt elhunytát.

Szintügy különös részvétét nyilvánította az elnökség Frank Pál Arthur, Lipcse város tűzoltó-főparancsnokának, az országos tűzoltószövetség tiszteletbeli tagjának folyó évi június hó 6-án történt elhalálzásáról szóló bejelentés alkalmából is.

Főtítkárra Hirling Gyula elnökségi előadó, kormányfőtanácsossá történt kinevezése alkalmából, a hozzá intézett elnökségi üdvözlést megköszönő sorait olvasta fel, mely örvendetes tudomásul szolgált. Főtítkár bejelentette továbbá, hogy a f. évi július hó 25-től augusztus 10-ig Rotterdamban rendezendő tűzoltószervekiallítás rendezősege részéről az orsz. tűzoltószövetséghez megkeresés érkezett, melyben a magyar tűzoltószervek részvételét szorgalmazza, valamint a magyar tűzoltók figyelmét a kiállítás látogatására felhívja. Tudomásul szolgált.

Az elnökség az orsz. tűzoltószövetség 1929. évi és az 1930. év első negyedének működéséről szóló jelentés felolvasásától eltérve, mivel az a hiva-

emlékével, hogy a múlt évi június hó 16—30-ig tartott székesfehérvári tanfolyam megtartása, mely az évi jelentésből kimaradt, abba pótlólag felvették.

Papp Ferenc előadó azon javaslata tárgyában, hogy a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség fennállásának hatvanadik esztendejében, a szegedi tűzoltóság 50 éves fennállásának jubileuma alkalmával tartott ünnepélyhez hasonlóan Budapesten is egy nagyszabású és jövedelmet hozó Duna-ünnepély rendeztessék, az elnökség úgy határozott, hogy Dr. *Marinovich Imre* alelnököt, *Beneze István* és *Papp Ferenc* előadókat az ünnepély előkészítő bizottságaként kiküldötte, akik által készített jelentés után fog ez ügyben dönteni.

Főtitkár által bemutatott 1929. évi zárszámadást az elnökség tudomásul vette és az országos választmányi közgyűléshez való terjesztését határozta el.

Vida Pál előadó a Tolna vármegyei szövetség tagsági díjainak befizetése tárgyában tett közbeszólását az elnökség tudomásul vette. Ezután a számvizsgálóbizottságnak az 1929. évi zárszámadásra vonatkozó jelentése és a felmentvény megadása iránt tett javaslata felolvastatván, tudomásul szolgált és annak az orsz. választmányi közgyűléshez való utalása határozattá emeltetett. A számvizsgálóbizottságnak azon javaslatai pedig, melyek a pénztárazárlatra, továbbá *Keresztes János* pénztárosi teendőikkel megbízott titkár illetményére és a könyvelési rendszer megváltoztatására vonatkoznak, a szűkebbkörű elnökségnek azzal a meghagyással adták ki, hogy azt kellő előkészítés után a legközelebbi elnökségi ülés elé terjessze.

A főtitkár által bemutatott 1930. évi költség-előirányzatot az elnökség elfogadta és annak az országos választmányi közgyűlés elé való terjesztését határozta el.

Főtitkár ezután az orsz. szövetség IV., *Bástya-utca 13.* sz. székháza átalakítási munkálatainak befejezését, költségeinek kifizetését és az irodának új helyiségeibe f. évi április hó 17-én történt beköltözését jelentette be, továbbá azon körülményt is, hogy az emeleti hatszobás lakás időközben megüresedvén, az 2 háromszobás lakássá volna átalakítandó; az erre vonatkozó tervet *Sturm Károly* építőmesternek, 12.230 pengőt kitevő költségelőirányzatával együtt bemutatta. Az elnökség az átalakításra vonatkozó javaslatot elfogadta, egyben a szűkebbkörű elnökséget más két vállalkozó ajánlatának beszerzésével bízta meg, valamint azzal is, hogy a legolcsóbb ajánlattevőt az elvégzendő átalakítási munkálatokkal bízta meg.

E határozat kimondása után *Erdély Ernő* előadó bizalmas tárgyú indítványának előterjesztése céljából elnök az ülést berekesztette és d. e. 11 óra 50 percekre a zárt ülést megnyitotta.

A zárt ülést elnök 12 óra 10 percekre berekesztette és a nyilvános ülést ismét megnyitotta.

Papp Ferenc előadó azon jelentését, hogy *Schwarz János* győri tűzoltóparancsnok által, a kerületi tűzoltó-tanfolyamok céljaira összeállított szakkönyvét áttanulmányozva, arról győződött meg, hogy ezen irodalmi termék ugyanazt az anyagot tartalmazza, mint amely az eddig megjelent szakkönyvekben előfordul, amiért is annak az orsz. szövetség által való kiadását nem javasolja, ha pedig azt a szerző saját költségén adná ki, előbb alapos átdolgozást igényel — az elnökség tudomásul vette — és a bemutatott könyvpéldányt a szerző rendelkezésére bocsátotta.

Ezután főtitkár a lapkiadó bizottság jelentését terjesztette elő, melynek legfontosabb tárgya a hi-

vezető arajánasavai szemben, mint ahogy *Uj. uen-ner Ernő* nyomdájára hajlandónak mutatkozott, az eddigi szállítási árat leszállítva, a lapot ugyan olyan árárt tovább elkészíteni, az elnökség nevezett cég ajánlatát fogadta el.

Debrecen szab. kir. város tűzoltóságának f. évi június hó 22-től július hó 6-ig tartandó kerületi tűzoltótanfolyam rendezéséről szóló bejelentését és a tanfolyam rendjének megállapítását az elnökség tudomásul vette és a záróvizsgán az orsz. szövetség képviselőjére *Dr. Marinovich Imre* alelnököt kérte fel.

Ezután főtitkár a belügyminiszter 124.093/1930—VIII. számú leiratát ismertette, melyben a kereskedelemügyi miniszter azon értesítését közölte, hogy az önkéntes tűzoltótestületek részére telefondíjkedvezmény engedélyezése iránt felterjesztett kérelmét teljesíthetőnek nem találta. Tudomásul szolgált.

A *Liget* és *Bíró* cég azon javaslata tárgyában, mely szerint hazánkban is németországi mintára „Tűzvédelmi bét” rendeztessék, mely a lakosság minden rétegének, a tűzvédelem iránti érdeklődésének felkeltésére alkalmas körülmény, az elnökség úgy határozott, hogy ezen indítvány az orsz. szövetség 60. éves fennállásának jubileumát előkészítő bizottságnak javaslatként végezt kiadassék.

Vida Pál előadó a Székesfehérváron f. évi május hó 4-től 18-ig megtartott kerületi tűzoltótanfolyam befejezését jelentette be, mely alkalomból megtartott záróvizsgán a belügyminisztert *Dr. Kontz Endre* miniszteri tanácsos, az orsz. szövetséget *Dr. Marinovich Imre* alelnök, a vármegyét *Dr. Havranek József* alispán és *Dr. Lauschmann Géza* vm. főjegyző, Székesfehévár városát *Simon Sándor* h. polgármester és a vármegyei szövetséget *gr. Batthyány Gyula* elnök képviselte és hogy mind a 34 hallgató sikeres eredményt mutatott fel. Tudomásul szolgált.

Erdély Ernő, Győr sz. kir. város tűzoltósága által f. évi június hó 15-én megkezdett kerületi tanfolyam tartását jelentette be, melyen 15 győri és 34 vidéki hallgató vesz részt. E bejelentést az elnökség tudomásul véve, a f. évi június hó 28-án tartandó záróvizsgán az orsz. szövetség képviselőjére *Dr. Marinovich Imre* alelnököt kérte fel.

Bejelentést nyert továbbá azon körülmény, hogy a „Tűzrendészet” I-ső füzetének III-ik kiadása 5000 példányban megjelent. Ezzel kapcsolatban *Erdély Ernő* tiszteletdíjának megállapítása került szőnyegre, melyet az elnökség a korábbi ezirányú határozat szemmelartásával ívenként 60 aranykorona helyett 60 pengőben, vagyis 4½ év után összesen 270 pengőben állapított meg.

Az elnökség ezután tudomásul vette a belügyminiszter azon leiratát, melyben kivételesen megengedte, hogy Pest vármegye ezidei kerületi tűzoltótanfolyamát Vác megyei városban tarthassa meg.

Dr. Lampl Rudolf, osztrák tűzoltó szövetségi elnök azon levélbeli megkeresése tárgyában, hogy az orsz. szövetség az Osztrák Tűzoltó-Szövetség tiszteletbeli tagjává megválasztható vezető tagját jelentse be, az elnökség úgy határozott, hogy ezen tiszteletbeli tagságra *gróf Széchenyi Viktor* elnököt ajánlja.

Papp Ferenc előadó azon bejelentését, hogy a szegedi kir. kath. tanítóképző-intézet IV-ed éves növendékeit 1930 június hó 13-tól június hó 30-ig terjedő időben tűzoltói kiképezésben részesíti, az elnökség tudomásul vette és nevezett e tanfolyam vizsgán az orsz. szövetség képviselőjével megbízta.

Bejelentést nyert továbbá azon körülmény, hogy a belügyminiszter az orsz. szövetség részére

2000 pengő államszegélyt utalt ki, mely összeg a pénztárban — megfelelő gyümölcsötetés mellett — elhelyezést nyert. Tudomásul szolgált.

A Francia Nemzeti Tűzoltó-Szövetségnek az orsz. szövetség címére a f. évben június hó 2—5-ig Algírban tartandó kongresszusára küldött meghívását az elnökség tudomásul vette.

Főttkár azon bejelentése, hogy az orsz. tűzoltószövetség székháza tűzkár ellen a Foncier Pesti Biztosító Intézetnél 60.000 pengőre, évi 41 P 80 fillér díj ellenében biztosított, tudomásul szolgált.

Végül *Breuer Szilárd* ügyvezető alelnök alább ismertetett indítványai terjesztettek elő:

I. a) A székház tűz ellen, az iroda pedig tűz és betörés ellen biztosíttassék.

b) A takaréknévtárak az orsz. szöv. pénzszekrényének külön rekeszében, másodkulcs ellenzárása mellett helyeztessenek el.

c) Az alapítványok könyvelése külön könyvben eszközöltessék.

II. A „Tűzoltó-Otthon” felkénél hasznabére az előző években nem esatoltatott az alapítókéhez, hanem a folyó pénztárban hagyva, felhasználtatott; ezen összeg az alapnak megtérítendő, illetve annak javára átkönyvelve, takaréknévtárára befizetendő.

III. Az állandó irodai alkalmazott állásának megszervezése kapcsán és az új alapszabály rendelkezésének megfelelően, de a tiszteletdíjak összegének emelkedése miatt is, a választmányi közgyűlésnek egy titkári és a lapkiadói állás üresen hagyása javaslandó.

IV. A tisztviselők munkaköre ezekután újból a következőképpen állapítandó meg:

Nagy Sándor főttkár: az iroda általános vezetése, irányítása, üléstárgyak előkészítése és véleményezés szignálás szerint.

Falussy Károly titkár: költségvetés szerinti nyilvántartó, éremnyilvántartó vezetése és éremjogosultság megállapítása, igazolványok, ülésjegyzőkönyvek és gépelés.

Keresztes János pénztáros: pénztári ügyek, könyvek, tagdíj nyilvántartó, éremkezelés és lapkiadó munka.

Schilzong József: iktatás, tárgymutató, expedíció, irattár, lapexpedíció, ülésjegyzőkönyvek és gépelés.

Valamennyien: kölesönös kíségetés, ügyek nyilvántartása és közreműködés az ügyek gyors elintézésében.

Mindezen javaslatokat az elnökség észrevétel nélkül — egyhangúlag — határozattá emelte. Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekesztette.

H I R E K

A m. kir. belügyminisztérium közigazgatási rendészeti osztályának éléről *Dr. Tomcsányi Kálmán* miniszteri tanácsos, a vármegyei osztály vezetőjévé helyeztetett át; helyére pedig *Dr. Csátáry Béla* miniszteri tanácsos nyert beosztást, akit ezen alkalomból a magyar tűzoltók nevében melegen köszöntünk. Amidőn *Dr. Tomcsányi Kálmán* távozását az ország egész tűzoltótársadalma végnélkül fájjalja, annak a hitünknek és reményünknek adunk kifejezést, hogy a tűzoltóintézmény iránt eddig tanúsított határtalan ügyszervetét a jövőben sem fogja szüneteltetni, hanem új beosztása helyén is alkalmat fog találni eddigi tevékenységének folyta-

Keller Róbert mérnök-igazgató, a „Brand-schutz” című szaklap szerkesztője és kiadója, folyó évi június hó 1-én töltötte be 50-ik életévét, mely alkalomból számos tisztelője üdvözölte. Keller mérnök, aki a tűzoltó- és mentésügy terén több mint 500 szakelőadást tartott és aki az irányadó-szakirodalom egyik legtermékenyebb művelője, a legnagyobb nyomatékkal szállt síkra annak érdekében, hogy a technikai tudományok a tűz elleni védelem szolgálatába állíttassanak és mint ilyen a magyar tűzoltó vezető szakkörök barátja és tiszteletbeli tagja a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnek. Fél százados születési évfordulója alkalmából melegen üdvözöljük.

FRANK PÁL ARTHUR

Lipcese város tűzoltófőparancsnoka, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség tiszteletbeli tagja, a szász országos tűzoltószövetség alelnöke, a lipcsei járás tűzrendészeti felügyelője, a központi szaklap szerkesztője és a szász szamaritánus szövetség választmányának tagja, f. évi június hó 6-án, 52 éves korában elhunyt. A magy. tűzoltók lelkes barátjának — aki múlt év tavaszán a német tűzoltó- és mentőügyet tanulmányozó társaság magyarországi útjának vezetője volt — elhalálása fájdalmas részvétet kelt bennünk. Az itt jártában életerős, daliás férfiú, aki nemesak nagy szaktudásával, de kiváló tollával a szaksajtó terén is elismert tekintélyre tett szert, ez év folyamán is tanulmányi társaságával, a tervezett thüringiai kirándulásra hívta meg magyar bajtársait. A tanulmányi út elmaradt, mert annak lelke-vezére súlyos, gyógyíthatatlan betegségének áldozatává vált, mely néhány hónap alatt kioltotta érdemdús életét. Kétszeresen fájjaljuk német bajtársunk időelötti elmúlását: mivel egy kiváló tűzoltó-szakemberrel és szakíróval megfogytakozott a mai tűzoltónemzedék és mert egy tisztelő barátunkat, a magyar tűzoltóintézmény fejlődésének és magas színvonalának elismerőjét, valamint annak hirdetőjét veszítettük el benne. Díszes temetése f. évi június hó 9-én, Lipcese város közönségének és bajtársainak, valamint a környék őriasi részvétele mellett folyt le. Tisztelet emlékének!

DR. ADÁM SÁNDOR

a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség központi választmányának (elnökségének) az 1891—93. ciklusban tagja, a Mezőtúri Önkéntes Tűzoltó Testület volt parancsnoka, majd elnöke, volt országgyűlési képviselő és Mezőtúr város volt polgármestere, f. évi június hó 28-án, 69 éves korában elhunyt. Mint az orsz. szövetség előadója és a mezőtúri tűzoltóság parancsnoka, a tűzoltóintézmény fejlesztése érdekében élénk tevékenységet fejtett ki. Temetése f. évi június hó 29-én, a város közönségének és volt bajtársainak tömeges részvétele mellett folyt le. Nyugodjék békével!

A Budapesti Önkéntes Tűzoltó Testület hat évtizedet meghaladó működése után, f. évi július hó 10-én tartotta 21.000-ik éjjeli őrsgét, melyen a szolgálatot a hagyományos szokáshoz híven, a tisztek és a rangidős őrparancsnokok látták el. A Kúntei központi tűzoltóaktanya udvarán a jubiláló testület legénységének és a fővárosi tűzoltóság szakaszai előtt este 8 órakor *Dr. Balogh Dezső* egészségügyi tanácsos, h. parancsnok, beosztva az őrsgét, jelentését *Breuer Szilárd* kormányfőtanácsos, tűzoltófőparancsnoknak leadta. Majd a belügyminisztérium rendészeti osztályából megjelent *Decleva Rezső* miniszteri osztálytanácsost, a polgár-

köszönését *Csármann Ferenc* tanácsnok, az országos tűzoltószövetség és az egész magyar tűzoltótársadalom elismerését *Dr. Marinovich Imre* h. államtitkár, a Budapesti Önkéntes Mentők üdvözlését pedig *Dr. Bodó Jenő* főorvos tolmácsolta.

BREUER SZILÁRD

(v. Pataky Ferenc festménye)

Ezután Breuer Szilárd, a fővárosi hivatásos tűzoltóság főparancsnoka és a jubiláló Budapesti Önkéntes Tűzoltó Testület parancsnoka intézkedésére a díszsereg riasztása következett, mely két autófecskenővel végezte a szokásos rövid kivonulását. Majd a parancsnokság üléstermében *Dr. Balogh Dezső* hálás elismeréssel emlékezett meg a háború idején szünetelő testületet új életre keltő parancsnok: *Breuer Szilárd* érdemeiről és leleplezte az ünnepelt arcképét, mely *vitész Pataky Ferenc* műve. *Breuer Szilárd* meghatottan köszönte meg az üdvözlést. Végül *Csármann Ferenc* tanácsnok, a testület működő tagjainak nagynevű parancsnoka irányában tanúsított odaadó ragaszkodását elismerő szavakkal méltatta, melynek elhangzása után e csendes jubileumi ünnepély véget ért.

A debreceni kerületi tűzoltótanfolyam záróvizsgálója július hó 6-án volt megtartva. A tanfolyamon az ország minden részéből 64 hallgató vett részt, akik megyék szerint a következőképpen oszlottak meg: Hajdu 19, Heves 11, Szabolcs 11, Békés 3, Borsod 3, Csanád 3, Zemplén 3, Abauj-torna 2, Bácsbodrog 2, Csongrád 2, Bihar 1, Jásznagykúnszolnok 1, Pest 1, Tolna 1, Veszprém 1. A záróvizsgán a belügyminisztériumot és a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséget *Dr. Marinovich Imre* h. államtitkár, szövetségi alelnök képviselte s azon megjelentek a város, Hajdu vármegye, a katonaság, kerületi rendőrfőkapitányság és más hivatalok képviselői és százakra menő közönség. A tanfolyam parancsnoka *vitész Dr. Roncsik Jenő* tűzoltófőparancsnok, előadói *Rehák Tamás* tűzoltóparancsnok, *Bíró Antal* és *Jakobinyi*

Ez évben már több kisebb városban hirdettet tanfolyam elmaradt jelentkezők hiányában s beigazolást nyert az, hogy tanfolyamok rendezésének csak ott van létjogosultsága, ahol úgy az előadói kar, mint a szükséges felszerelések rendelkezésre állanak. A debreceni hivatásos tűzoltófőparancsnokság 1925. év óta már a negyedik kerületi tűzoltó-tanfolyamát rendezte és 202 önkéntes tűzoltótisztet szolgáltatott az országnak.

A hatvani járás községeinek második, teljes számú tűzoltóversenye f. évi augusztus hó 17-én, Pásztón fog megtartatni, melyre a járás tűzrendészeti felügyelője, a tűzoltóügy minden barátját e tűzoltónapra ezúton is tisztelettel meghívja. A verseny után kétnapos kirándulás van tervbe véve a Mátrába, melyre jelentkezéseket elfogad a pásztói önkéntes tűzoltótestület parancsnoksága vagy *Szöke Benedek* járási tűzrendészeti felügyelő, Ecséd.

Járási tűzoltóverseny. A járszági felsőjárás községei f. évi június hó 22-én, *Pusztamonostoron* tűzoltóversenyt rendeztek. A versenybíróóság élén *Dr. Koller Andor* főszolgabíró állott, melynek tagjai *Köhler István* orsz. szöv. vál. tag, *Szimon Géza* és *Szép Sándor* vármegyei szöv. kiküldöttek és *Szabó László* jászberényi hiv. parancsnok, járási tűzr. felügyelő voltak. A versenyre felvonult tűzoltók száma 100 főnyi volt. *Dr. Koller* főszolgabíró a versenyt délelőtt 10 órakor megnyitotta, melynek lefolyásából megállapítható volt, hogy a községek tűzoltócsapatai az utóbbi években kiképezésük és rátermettségük tekintetében sokat fejlődtek. A verseny első díját, *Dr. Koller* főszolgabíró által adományozott stílszerű bronz-szobrot *Jászárokszállás* község, a második díjat *Jászdósa* község tűzoltósága nyerte el. A többi községek versenyző csapata dícsérő oklevéllel és egy-egy emléktárggyal jutalmaztattak, melyeket *Köhler* és *Mátrai* tűzoltószerelvények ajánlottak fel. A versenyen *Beleznay Zoltán* önkéntes tűzoltóparancsnok vezetésével a jászberényi önkéntes tűzoltócsapat is részt vett. A verseny, melyen szép számú érdeklődő közönség jelent meg, *Dr. Koller* főszolgabíró buzdító beszédével ért véget, majd a vezetőséget *Nagy Lajos*, a község főjegyzője, a tűzoltólegénységet pedig *Dr. Koller* főszolgabíró látta vendégül.

Pécs szab. kir. város polgármesterétől.
17408/1930. szám.

HIRDETMÉNY.

Pécs szab. kir. város és Baranyavármegye Tűzoltó-Szövetsége felhívásomra és felügyeletem mellett a 254.300/1928. B. M. számú rendelet alapján Pécssett 1930. évi augusztus hó 21-től szeptember hó 3-ig bezáróan

kerületi tűzoltói szaktanfolyamot rendez, melynek célja az, hogy Pécs szab. kir. város és Baranyavármegye önkéntes, köteles és gyári tűzoltóságainak tisztjeit és vezetésére hivatott tagjait megfelelő elméleti és gyakorlati kiképzésben részesítse. A tanfolyamhallgatók a tanfolyam sikeres elvégzése után az előbb említett tűzoltóságoknál érvényes tiszti minősítést nyernek. Éppen ezért a tanfolyamra oly általános műveltséggel rendelkező 20—42 éves, lehetőleg katonaviselt egyének jelentkezhetnek, akik testileg alkalmasak, büntetlen előéletűek és nemzeti szempontból teljesen megbízhatók.

A tanfolyamra 1930. évi augusztus hó 16-ig kell jelentkezni. A jelentkezésre irányuló és Pécs szab. kir. város polgármesteréhez, mint a kerületi tanfolyam felügyelőjéhez címzendő kérvényeket, melyekhez csatolni kell: 1. születési anyakönyvi

kivonatot, 2. erkölcsi bizonyítványt, 3. hatósági orvosi bizonyítványt, 4. iskolai bizonyítványt, Pécs szab. kir. város és Baranyavármegye Tűzoltó-Szövetségéhez (Pécs, Tűzoltólaktanya, Rákóczi-út 3. sz.) kell beküldeni. A felvételről minden jelentkező írásbeli értesítést kap.

Minden felvett hallgató köteles a tanfolyam megkezdésekor a tanfolyam költségeire 90 P-t, azaz kilencven pengőt készpénzben befizetni, amely összeg vissza nem téríthető. Ebben az összegben benne foglaltatik a hallgatók laktanyaszerű elszállásolásának költsége, napi háromszori étkezés és tandíj.

A felvehető hallgatók legkisebb száma 30, legmagasabb száma pedig 50 lehet, tömegesebb jelentkezés esetén két, vagy több egymást követő tanfolyamot tartunk.

A m. kir. belügyminiszter úr 254.300/1928. B. M. számú rendelete szerint e tanfolyamra a szükséghez képest lehetőleg minden községnek, — amelyben legalább két kiképzett tűzoltóvezető nincs, legalább egy hallgatót kell kiküldenie és a kiküldetéssel járó költségeket fedeznie. Ugyanezen rendelet folytán az önkéntes tűzoltótestületek tisztjei csak azok lehetnek, akik kerületi tűzoltó-tanfolyamot végeztek.

Esetleges érdeklődésre felvilágosítást Baranyavármegye Tűzoltó-Szövetsége (Pécs, Tűzoltólaktanya) ad.

Pécs, 1930. évi július hó 19-én.

Dr. Neudtvich Andor s. k.
polgármester.

Felelős szerkesztő: Dr. Balogh Dezső főorvos, budapesti önk. parancsnok.

Felelős kiadó: Keresztes János, az orsz. szöv. titkára. Lapkiadó-bizottság: Breuer Szilárd, Keresztes János,

Köhler István vál. tag. Mátrai Antal vál. tag.

Munkatársak: Gróf Széchenyi Viktor orsz. szöv. elnök, Breuer Szilárd főparancsnok (Budapest), orsz. szöv. alelnök, Dr. Aujezky László, a m. kir. orsz. Meteor. Int. adj. junctusa, Benedek Mihály fővárosi hivatásos tiszt, Dittrich József gépészmérnök, orsz. szöv. eln. előadó, fővárosi hivatásos főtitst, Erdély Ernő főpar. (Győr), orsz. szöv. eln. előadó, Erlesbek György fővárosi hivatásos főtitst, Falussy Károly Máv. tűzr. felügyelő, orsz. szöv. titkár, Kállay Imre, Dr. Kathona Mihály par. (Kiskunhalas), Kotsis Rezső alpar. (Csepel, lőszergyár), Nagy Sándor orsz. szöv. főtitkár, Papp Ferenc hiv. főpar. (Szeged), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Roncsik Jenő hiv. főpar. (Debrecen), orsz. szöv. eln. előadó, Rehácz Tamás hiv. par. (Debrecen), Rosta Géza par. (Csepel, lőszergyár), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Szalay Lajos vegyész mérnök, budapesti önk. szak-par., Techlár Ernő m. kir. pénzügyi titkár, budapesti önk. titkár, Teasdale Ottó főv. hiv. főtitst, Vágó Zoltán budapesti önk. szak-par., Vida Pál várm. szöv. titkár (Székesfehérvár), orsz. szöv. eln. előadó.

Minden kapható a
Párisi
Nagyáruház-ban

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez beküldendő PÉNZ ÖSSZEGET szíveskedjék csekkszámaink szerint elosztva a következő számokra befizetni: „Tűzrendészeti Közlöny” előfizetése és hirdetések 57.454, Segélyzőpénztári tagsági díjak 57.453, Orsz. Szöv. tagdíjak, szolgálati érmek, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés 23.297. A csekklap hátuljára közlemények is írhatók, de ezen esetben 8 filléres postabélyeg ragasztandó fel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnél (Budapest, IV., Bástya-utca 13. szám) a következő szakkönyvek, szabályzatok, belügyminiszteri rendeletek, tűzoltói vonatkozású színművek, könyvek és nyomtatványok rendelhetők meg. A megrendelés alkalmával a megrendelték ára a 23.297. sz. csekkszámlára előre befizetendő. Elnökségi ülés határozata alapján utánvétellel semmit sem küldhetünk. SZAKKÖNYVEK: A „Tűzrendészet” I—VII. füzeté, ára 6 pengő. Ezen füzetek egyenként is kaphatók. Az I. sz. füzet Erdély Ernő: „A tűzoltóságok szervezése, felszerelése, szolgálata, ügykezelése”, ára 1.— pengő. II füzet, Markusovszky Béla: Megelőző Tűzrendészet, ára 1 P. III. füzet Breuer Szilárd: „A tűzoltás szabályai” (Taktika), ára 1.— P. IV. füzet, Apáthi Vilmos: Tűzjelzés, ára 1.— P. V. füzet, Dr. Balogh Dezső: Első segélynyújtás baleseteknél, ára 1.— P. VI. füzet, Erdély Ernő: Vízszerzés, ára 1.— P. VII. füzet, Köhler István: A fecskendő és tartozékai és Erdély Ernő: A tűzoltószerek kipróbálása, gondozása és működési zavarai, ára 1.— P. Papp Ferenc: Tűzrendészeti Közigazgatás Kézikönyve, ára 20.— P. Papp Ferenc: Külföldi tűzoltóságokról, ára 1.60 P. Teasdale Ottó: A tűzoltás és robbanás veszélye, ára 10.— P. SZABÁLYZATOK: Tűzoltó gyakorlati szabályzat, ára 2.— P. A tűzoltógyakorlati szabályzat kivonata, ára —.30 P. Tűzoltóverseny gyakorlati szabályzata ára —.50 P. Szolgálati szabályzat, ára 1.20 P. Egyenruházati és rangjelzési szabályzat, színes ábrákkal, ára 4.— P. Éremszabályzat, ára —.60 P. BELÜGYMINISZTERI RENDELETEK: 230.000/1925. B. M. sz. Tűzrendészeti kormányrendelet, ára —.40 P; 254.300/1928. B. M. kormányrendelet a tűzoltó-tanfolyamokról, ára —.40 P. SZÍNMŰ: Techlár Ernő: Credo...! színmű, ára 2.— P. KÖNYV: Ortutay József: Néhai József főherceg élete, ára 3.— P. NYOMTATVÁNYOK: Alapszabály nyomtatvány önkéntes tűzoltótestületek részére, ára darabonként —.40 P. Díszokmány-úrlap, ára 2.— P. Osztályozási lap tűzoltóversenyekhez, ára darabonként —.02 P. Barabás István: „Szépligeti tűzoltóság,” ára 5.— P.

Minden gondos parancsnokság, illetve községi előljáráóság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség SEGÉLYZŐPÉNZTÁRÁBA, mely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj ellenében minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az összeg a névsor kapcsán az 57453. sz. postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnal bejelentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton igazolandó. A segélyösszegegen felül más költségek nem téríttetnek meg. Évközi létszámváltozás a befizetett létszámon belül díj-talanul jelenthető.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség SZOLGÁLATI ÉRMEINEK árai a következők: V. éves 2.—; X. éves 3.—; XV. éves 6.—; XX. éves 7.—; XXV. éves 11.—; XXX. éves 12.—; XXXV. éves 15.—;

Mátrai Antal és Társa R.-T. Budapest

VI., Teréz-körút 33 ♦ 30 éve fennálló tűzoltószergyára

GYÁRT: kézi- és motorfecskendőket, mindenféle létrákat, motollákat, vízhorodó és öntöző lajtákat, szerkocsikat. Mindennemű tűzoltófelszerelési cikkek raktárról kaphatók. :: Sürgőny cím: 22-36 MÁTRAJ :: Telefon T. 222-26

Teudloff-Dittrich

Armatura-, Szivattyú- és Gépgyár R.-T.

KISPEST, ÜLLŐI-UT 216—222. SZÁM.

Lévélcím: Budapest 4. Postafiók 139. Tel.: I. 463-92, I. 463-93

Vezérképviseltek: „Orbis” Műszaki R.-T. Budapest, Szeged, Győr, Miskolc, Debrecen, Pécs

Kézihajtású és motoros fecskendők — Autófecskendők — Lajtakocsik — Vészvonatok — Tűzoltósági felszerelések

Walser Ferencz

Budapest, VI., Lomb-utca 34-36. sz.

Telefon: L. 913—46

Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára, harang- és fémöntöde

Siemens és Halske Rt.

BUDAPEST, VI. KER., TERÉZ-KÖRÚT 36. SZÁM

Telefon: Aut. 109—85

Gyárt és szerel mindennemű **villamos tűzjelző-készülékeket és berendezéseket** gyárak, községek és városok számára

THERMOSONUS

a legújabb és legmegbízhatóbb automatikus tűzjelző-készülék.

Gyors, biztos, olcsó!

A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Élőkelő referenciák. Részletes felvilágosítást ad és a készüléket működésben bemutatja.

Ipartermék Értékesítő Részvénytársaság
 Budapest, V., Zoltán-utca 7—9.

Telefon: Aut. 110—18.

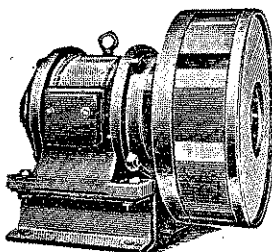
Leéghet a fél falu,

míg a határban dolgozó tűzoltólegénység tudomást szerez a tüzről,

ha nincs sziréna

a falu közepén, mely egy gombnyomásra alarmíroz mindenütt — mindenkit!

Szirénaismertetőt díjtalanul azonnal küldünk!

Magyar Műszaki és Villamossági Vállalatok, Jankovich János

Budapest, VI., Vilmos császár-út 15/E.

„TOTAL”

a tűzoltókészülékek királya!

tolyékony szénsavval működik és száraz porral olt és ezért télen nem tagy be, nyáron nem párolog el; sikeresen olt mindentéle tüzet, tehát a veszélyes folyékony anyagok, mint: benzín, szesz, éther, petroléum, olaj, kátrány égését, továbbá a karbid és a villamos tüzeket, utóbbit is teljesen veszélytelenül. Kimerítő ismertetéssel készséggel szolgál a magyarországi lerakat:

Ligeti és Biró, Budapest, V., Vígsház-u. 5. Tel.: T. 277-99

„PAX”

GYÁRTJA ÉS KAPHATÓ:

HIRMANN FERENC

SZÉNSAVAS KÉZI

FÉMÁRUGYÁRÁBAN

TŰZOLTÓKÉSZÜLÉK VÖRÖSRÉZBŐL A LEGJOBB!

BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 7. SZ.

TELEFON: JÓZSEF 460-49 ÉS JÓZSEF 460-48

Németország legrégibb és leghíresebb autófecskendő és különleges tűzoltóautó-gyára!!!

DAIMLER-BENZ A.-G.

Különleges tűzoltófecskendői és kézi vontatásra berendezett kis motorfecskendői megtekinthetőek fenti cég magyarországi fiókjánál.

a MERCEDES-BENZ AUTOMOBIL RÉSZVÉNYTÁRSASÁG-nál

BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 24. SZÁM

Tökéletes és olcsó
füst- és gázálcokat
gyárt az egyetlen hazai
gázvédelmi felszerelések
gyára

Mercur Műszaki és Vegyipari R.-T.

Gyár: IX., Hlatos-út 9. Telefon: J. 423-32
Városi mintaraktár: IX., Üllői-út 1. Tel.: A. 866-94

Morzsányi J.

BUDAPEST, IV.,
Eskü-út 5. sz.

Gyárt: tűzoltó- és
sporttermeket,
zászlókat, zászlósze-
geket, mindennemű
jelvényeket, felirati
zománcablákat,
gumiüvegzőket.

Alapítva 1870

SELTENHOFER FRIGYES FIAI SOPRON

szivattyúk, tűzfecskendők, tűzoltófelszerelések

„ERICSSON” (Ezelőtt
Deckert és Homolka)
Magyar Villamossági Részvénytársaság
A budapesti tűzoltóság hivatalos szállítója

**Budapest,
I., Fehérvári-út 70.**
Telefon: T. 228-09, T. 289-64, és J. 340-98.
Gyárt és szerel mindenféle elektromos tűzjelző
berendezéseket városok, községek, gyárak számára

FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
KUN SÁNDOR, BUDAPEST
Telefonszám: Aut. 845—11 IV., Ferenc József-rakpart 18. szám

A MINIMAX

a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltó készítmék. Nem hasonlítható össze a különböző utánzatokkal. Felvilágosítással szolgál a

MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST
Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefon T. 237-31.

CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.

BUDAPEST, VIII., BLAHA LUJZA-TÉR 1—3.

Szab. hat. engedélyezett

DABEG

Szab. hat. engedélyezett

TŰZ- ÉS ROBBANÁSMENTES BENZINTÁROLÓ BERENDEZÉSEKET

védőgáznélküli üzemre gyorsan és jutányosan szállít

Dávid és Kertész kazán- és gépgyár r.-t., Budapest, VI., Máglya-u. 75—77 - Tel. L. 914-46

Tűzfecskendőket,

mindenféle felszerelési cikket, lajtos kocsikat, szekerhídmérlegeket legelsősorban kivitelben gyárt és szállít községek, malmok, gazdaságok stb. részére, előnyös fizetési feltételekkel

MAGYAR MÉRLEG- ÉS GÉPGYÁR R.-T., BUDAPEST

Iroda: V., Honvéd-utca 18. sz. :: Telefon: L. 966—95, L. 910—47, J. 389—17. :: Gyártelep: X., Gyömrői-ut 40. sz.
Fecskendőinket az Országos Tűzoltó-Szövetség felülvizsgálatának vetjük alá.

Magyar Vegyipari Gépgyár R.-T.

TELEFON: J 390—07 és J 390—08

(REICHEL ÉS HEISZLER)
Budapest, X., Noszlopi-u. 1

Sürgőnycim: Destillator, Bpest

... és autómobil utatörölő-kocsik

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 57451. számú csekkszámájára lehet beküldeni. Csekkürlap minden postahivataltban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,
IV., Bátya-utca 13. szám.

Előfizetési ára egész évre 6.— pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Ajánlva a m. kir. Belügyminisztériumnak 209.916/1923. B. M. sz., 44.616/1924. B. M. sz., 229.320/1925. B. M. sz. 277.462/1925. B. M. sz., 161.748/1926. VIII. B. M. sz., 302/1927. VIII. B. M. sz., 329.750/1928. VIII. B. M. sz. és a 256.673/1929. VIII. B. M. sz. körrendeleteivel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:

Budapest, IV., Bátya-utca 13. szám. — Telefon: Aut. 847-94.

Falusi tüzek nyáron.

Emberemlékezet óta, nyári szárazság időszakában, újra meg újra, hol itt, hol ott egy-egy elemi csapás látogatja meg a földműves népet, melyek közül a várva-várt eső helyett egy végzetes jégverés tönkre teszi a lábon álló gabona- és szőlő-termést. Ez azonban még csak részleges károsodást jelent. De a másik rém — a tűzvész — koldusbotra juttatja igen gyakran egy-egy község jólétnek örvendő lakosságát, amidőn nemcsak a learatott termés, hanem a lakó- és egyéb épületek sokasága, esetleg még az állatállomány is mindenestül odavész.

A falvak tűzveszedelmes volta hazánkban nemcsak a tűzoltó-szakemberek, hanem azok lakossága előtt is régtől fogva ismeretes. A nemzedékeken át csaknem változatlanul fennmaradt falusi építkezés sajátossága, mely mellett a szomszédságtól való tűzbiztos elválasztás legtöbbször figyelmen kívül hagyott; a tűzveszélyes tetőfedésekhez való ragaszkodás (mint a nád és szalma), mivel az télen meleget tart, nyáron pedig a hőségtől védi a lakást, a padlásokon felhalmozott takarmány, a szérűskert rendelet ellenére sok helyen a lakóházak udvarába behordott termés, széna- és szalmaboglyák, ölfarakások beállítása, kevés vízkészlet, kezdetleges és hiányos vagy rosszkarban tartott tűzoltó-eszközök és végül a papíron működő tűzoltóság gyarlósága, — mind oly körülmény, mely nyílt tűz kitörése esetén — a falvak népeit nemcsak fenyegeti, hanem főként nyáron, állandó rettegésben is tartja.

Hát még hogyha szélvihar idején, történetesen a község olyan utcájának a végén gyullad ki egy ház, ahonnan az orkánszerű szél fúj; akkor annak irányában a lángözön feltartóztathatlanul, rohanva terjed egyik épületről a másikra, amíg csak a tűz éghető anyagot talál.

A tűzveszélytől való félelem fennforgása a lakosság körében természetszerűleg megérthető, amennyiben minden falu népe igen jól tudja, hogy mi sors vár egy-egy községre, hogyha a veres kakas szélviharos időben valamelyikük házára száll.

A földműves nép értelmesebbje igen jól tudja azt is, hogy a legtöbb tüzeset a dohányzás körüli gondatlanságból, vagyis az égve eldobott gyufa, vagy a pipából kihullott égő szikra gyújtóhatása folytán keletkezik.

Ennek a megértésnek volt tulajdonítható még a múlt század nyolcvanas éveiben is észlelhető azon

előrelátó intézkedés, hogy az ország- és megyei utak mentén országszerte, a községek ki- és bejáratánál, a helység nevét, a járást és vármegyét feltüntető tábla mellett egy másik figyelmeztető tábla is állott, mely a község területén, gyalog vagy szekéren áthaladók figyelmét arra hívta fel, hogy „csak zárt kupakkal ellátott égő pipával van a dohányzás megengedve”. E tilalomtáblán könnyebb megérthetős és az erre való figyelem felkeltése céljából egy pipa is rá volt festve. A rendelet természetesen a falu lakosaira is vonatkozott.

Ez a preventív intézkedés a mai nemzedék előtt alig ismeretes. A sok záporos idővel a táblára festett pipát, a figyelmeztető felirattal együtt lemosta. A táblát tartó oszlop kidült és annak még az emléke is elenyészett; mert ma már a falusi hölgyek is égő cigarettával járnak az utcán.

A falusi gyermekeknek gyufával való játszása, mely sok tűzvész okozója volt a múltakban, ma már ritkán fordul elő, mivel a gyújtófa drága, skatulyája pedig nem hever a kéz alatt.

Annál nagyobb a tűzveszedelem eséplésnél, akár gőzgép, akár pedig benzinmotor hajtja a eséplőgépet, mert ott a nagyon is gyulékony száraz termés- és szalmakazlak közt tüzzel dolgoznak. E gépek kezelése körül mutatkozó csekély gondatlanság is óriási tűzkár okozója lehet.

A lakóházak tűzhelye és a világító eszközök körüli gondatlanság, avagy a kémények hibája is, vagy az azokból kiszállt tüzes pernye, különösen szeles időben — nyári szárazság mellett — sok falusi tűzvész okozója volt már.

Egy-egy villámesapás legfeljebb azt a házat gyújtja fel, ahová belevágott, mivel az egyidejűleg zuhogó eső áztatása megvédi a szomszédságot a tűz tovaterjedésétől.

Amióta hazánk községeinek túlnyomórészt szervezett tűzoltóság működik, különösen ahol azok felszerelése és kiképezése megfelelő, a községekben kitörő tüzek elhatárolása szélviharmentes időben, vagy ha a szél a tűz továbbterjedésének nem kedvez és kellő vízmennyiség áll rendelkezésre — rendszerint könnyűszerrel sikerül.

Különös előnyt jelent ilyenkor az a körülmény, hogy a közeli szomszédos községek tűzoltóságai is a veszélyben forgó falu segítségére sietnek.

Ezen esetek felemlítésénél, amidőn a környező községek tűzoltóságai akár hívásra, akár azért, mert észrevették a szomszédos tüzet, — elhagyva saját

községüket — működési körüket, ha ideig-óráig is más területre helyezték át, kell hogy e helyzetet némileg elmélgedés tárgyává tegyük.

Az 53.888/1888. B. M. kormányrendelet 24-ik §-a, a vész színhelyén működő több tűzoltóság jelenléte esetén, a műszaki vezérlet gyakorlását a helybeli tűzoltóság parancsnokára ruhazza, ahol pedig díjazott vagy önkéntes tűzoltóság nincsen, a műszaki vezetés jogát — a segélyül elsőnek megérkező szervezett tűzoltóság parancsnokának — biztosítja. E rendelkezés jóhiszeműen feltételezi azon körülményt, hogy a szomszéd községek tűzoltóságai saját jószántukból sietnek segítségül a tűzveszedelemben jutott falunak.

A 230.000/1925. B. M. sz. belügyminiszteri rendelet 19-ik §-ának harmadik pontja, a segítségadásra vonatkozólag már imperatívus intézkedik, elrendelvé, hogy „*Tűzvész esetén a szomszédos községek, illetőleg azok tűzoltóságai a tűz elleni védekezésben részt venni, illetőleg a helybeli tűzoltóságnak a legmesszebbmenő támogatást nyújtani kötelesek.*”

A legmesszebbmenő segítségnyújtás szempontjából mindazonáltal figyelembe veendő azon körülmény, hogy különösen nyári szárazság idején, amikor a falvak és gazdaságok tűzveszélye fokozott mérvben forog fenn, valamely szomszédos tűzoltósegélyesapat küldése csak *részeleges* lehet, mivel ilyenkor a segítségre induló tűzoltóság teljes erejével és felszerelésével saját községét el nem hagyhatja. Mert ha ilyenkor védő tűzoltóesapat és tűzoltó-eszközök nélkül hagyott faluban is tűz támad, könnyen megeshetik, hogy a későn hazatérő tűzoltóság esetleg romokban leli saját otthonát.

Ez az eshetőség különösen azokra a tűzoltóesapatokra vonatkozik, amelyek kis létszámúak és egyetlen feckendővel rendelkeznek.

Ily esetben megérhető annak a segítségül siető tűzoltóparancsnoknak ösztönszerűleg előálló lelki-furdalása, mely nyugtalanítani fogja a legszebb felebaráti cselekmény gyakorlása közben is — arra gondolva — hogy: „mi történe akkor, hogyha azonközben a saját falujában is tűz támadna?”

Pedig a hazai tüzesetek krónikája szerint többek közt előfordult egy ily, természetű segítség szolgáltatás, mely egy kis város tőzsomszédóságában levő községhez tartozó gyárégés alkalmából vált emlékeztetéssé. A kis létszámú városi tűzoltóság teljes felkészültségével, egyedüli tisztjével (parancsnokával) az élén, a szomszéd község és a gyár tűzoltóságának segítségére vonult, ami által saját területe tűz elleni védelem nélkül maradt. Ezenközben azonban saját városában is egy hosszú földszintes lakóház tetőzete kigyulladt, amelyhez a segítségül hívott kebelbeli városi tűzoltóság természetesen oly nagy késéssel érkezett meg, hogy ennek megfelelően a tűzkár is nagy méretűvé vált. A felettes hatósága által felelősségre vont hiv. tűzoltóparancsnok ellen fegyelmi eljárás indult meg, melynek eredményeként nevezett a két felső fokon felterjesztett fellebbezése ellenére is, állásából elmozdított.

Az ily kínos esetek elkerülése céljából és a lakosság megnyugtató szempontjából, a segítséget szolgáltató tűzoltóságnak más szomszédos területre való távozása esetén, saját községük tűz elleni védelmére megfelelő tűzoltó-eszközökkel ellátott készütséget kell visszahagyni.

Hasonló, sőt mondhatni még nehezebb helyzet áll elő olyankor, amidőn járási tűzoltóversenyek alkalmával az összes körzetbe tartozó tűzoltóságok

kodnak. Mert ha csak a versenyesapat, mint testületének kis töredéke jelenik meg ily alkalommal valamely távolabb eső községben, abból végzetes baj nem származhat, mivel az otthon maradt tűzoltók biztos garanciát szolgáltatnak arra, hogy megbízhatóan fognak őrködni a falut netalán fenyegető tűzveszély ellen.

Számos esetben azonban az egész csapat kirándul a versenyt rendező község területére, mi alatt otthon legfeljebb egy-két öreg tűzört hagynak a helyszínén.

Ily esetből kifolyólag emlékeztetéssé vált az az izgalmas zűrzavar, mely egy ily alkalommal a versenyterén keletkezett, amidőn sürgöny útján vett tudomást az illető község tűzoltóparancsnoka arról, hogy a 25 km távolban levő saját területén tűz ütött ki. Az érdekelt község tűzoltóságának — teherautón történt hazavonulása — a jelen voltakban kínos benyomást keltett. Szerencsére jelentéktelen erdőégesről volt szó, melyet a község lakosságának idejében sikerült eloltani.

A szomszédoságnak nyújtandó segítség szolgáltatást tehát mindig okkal és móddal kell érvényesíteni, úgyhogy a megszorultaknak jusson is, — a saját jószágukat féltők védelmére pedig maradjon is — megfelelő tűzoltó erő.

A napisajtó hírei közt — ez évben is — a nyár eleje óta sűrűn lehetett olvasni egy-egy község lakosságának tűzvész következtében elszenvedett, kisebb-nagyobb mérvű károsodását. E hírek közt néhány falu teljes leégése is előfordult.

Pedig a közigazgatási hatóságok a nyári tüzesetek csökkentése érdekében, hatáskörükben mindent elkövetnek, amikor is nemcsak figyelmeztetés és irányítás, de büntetések útján is igyekeznek a földművelő lakosságot a megelőző tűzrendészet követelményeinek betartására szorítani.

Ezen intézkedések respektálása tekintetében, az utóbbi időben hazánkban talán némi javulás észlelhető. A szervezett tűzoltóságok száma is egyes vármegyékben szembetűnően megsaporodott. Ezek fejlesztését, kiképezését, továbbá tűzoltó-eszközök beszerzését és azok kiegészítését azonban — a nehéz gazdasági viszonyok ellenére — sem szabad elhanyagolni. Mert az erre áldozott költség és fáradozás gazdagon fog megtérülni azáltal, hogyha a vész órája ütni talál, felkészült tűzoltóság ellenállásán fog megtörni a lángok pusztító ereje.

A mérges gázok elleni védekezés módja a tűzoltóságnál.

Írta: **Dittrich József**

okl. gépészmérnök, a szfővárosi tűzoltóság főtisztje.
(IV. folytatás.)

Légszűrő álarcok.

Az oxigénes készülékek ismertetett nagy előnyeik dacára a tűzoltóságok körében nem tudták elérni azt az elterjedést, melyet megérdemelnének. Valószínűség szerint azért, mert költséges beszerzési árak és állandó üzemköltségük a szegény magyar tűzoltóságokat visszariasztja azok beszerzésétől. De még tehetősebb tűzoltóesapatok sem tudnak annyit beszerezni, amennyi elegendő lenne ahhoz, hogy nagyobb számú tűzoltóikat *egyidőben* lehessen felszerelni és nagyobb feladatok megoldására képesíteni.

Ezen okok voltak, úgy hiszem, mértékadó és ösztönzők ahhoz, hogy a gyárosok oly készülékek látogatásával próbálkozzanak, melyek olcsóságuk,

... egy-egy munkaszorgalmában, hanem magának a népességnek nagy tömegeiben is. Egyszóval oly egyéni védőkészülék létesítéséről volt szó, mely mindenkinek kellő védelmet nyújt esetleges mérgező gázokkal szemben, melyek korunk ily irányban fejlődő hadviselése alkalmából meglephetnek.

És érdekes, hogy a gyárosok ebbeli törekvésükben újból visszatértek a füstvédelem első, primitív formáihoz, melyeket a tűzoltók és bányászok közel 80 év óta alkalmaztak. *Visszatértek az egyszerű szűrőkészlettel ellátott álarcok formájához.* Igaz, hogy a tudomány mai állásához képest rajta lényeges javításokat eszközöltek. Már a háborúban először és meglepetésszerűen alkalmazott gáztámadások kényszere alatt keletkezett a mindannyiunk által ismert *gázvédőmaszk*, mely az ellenség által alkalmazott *klórgázok* ellen megfelelően töltött *szűrődobozzal* volt ellátva. Háború után pedig a vegyszereti ipar már sorozatosan gyártotta azon anyagokat, melyek a különböző ártalmas gázok, gőzök és porok visszatartására szolgálnak és a szűrődobozok tartalmát képezik. Nagyon serény, és — tudományos alapon — évek során át lefolytatott kísérletek eredménye gyanánt hozták piacra a gyárosok, főleg a lübecki Dräger és a berlini Auergesellschaft azon légszűrő-álarcokat, melyek az egyéni védelmet hivatottak szolgálni úgy a tűzoltóságoknál, mint a honvédelmi csapatoknál, az ipari életben és néptömegeknél egyaránt.

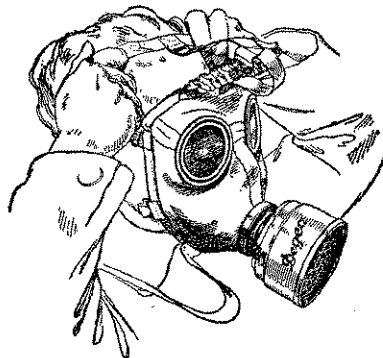

Kis F-dobozos készülék.

Természetes, hogy a budapesti tűzoltóság, mely a műszaki fejlődés útjában állandóan tartja kezét, hogy minden a mentés és oltás célját szolgáló újítást és vívmányt magáévá tegyen és gyakorlati működésében felhasználjon, ugyanez felfigyelt az új gázvédőálarcok megjelenésére. Kötelességszerűen azonban nem sietett a szokásos *üzleti* díshimnuszok nyomán, hogy azokkal embereit felszerelje, hanem *előzetes* tanulmányok tárgyává tette a készülékről megjelent *tudományos vizsgálati eredményeket*, megfigyelte a *külföldi tűzoltóságok ily irányú felszerelését és tapasztalatait* és végül *saját gyakorlati kísérletei részére* mult évben 3 drb Dräger-féle, ez év elején 22 drb Degea-féle, illetve Mercur-gyári légszűrő álarcot szerzett be és osztott ki, hogy *saját tapasztalatai alapján* azok nagyobb méretű alkalmazhatóságát a tűzoltói szolgálatban megállapítsa.

Ezt az *óvatos* előkészítést indokolják nemcsak a zűrzavaros egyoldalú vélemények, melyek minden újdonság megjelenését kísérik, hanem főként az a körülmény, hogy *tűzoltóinkat csak akkor bocsájt-*

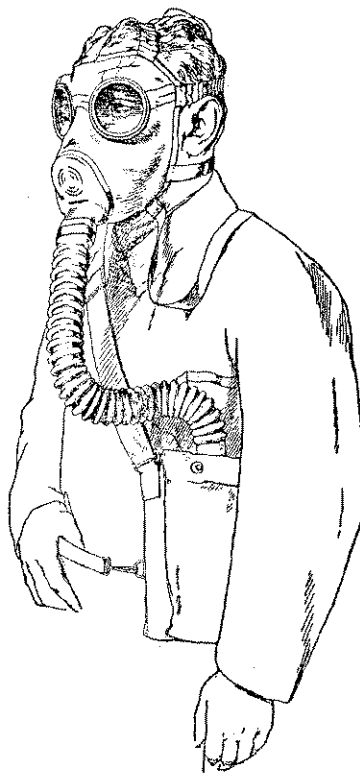
... eietet vagy vagyont mentsenek, ha a kellő védelmi eszköz *teljes és kifogástalan használatáról magunk meggyőződünk.*

Kis F-dobozos készülék felesatolása.

Miután az idő rövidege miatt kellő tapasztalatok nem állhatnak rendelkezésünkre, csak arra szorítkozhatom, hogy röviden megállapítsam azon elveket, melyek a vizsgáldás irányát megszabják és leszögezzem azon követelményeket, melyeket a készülékek alkalmazhatóságához fűzünk. Ezek a következők:

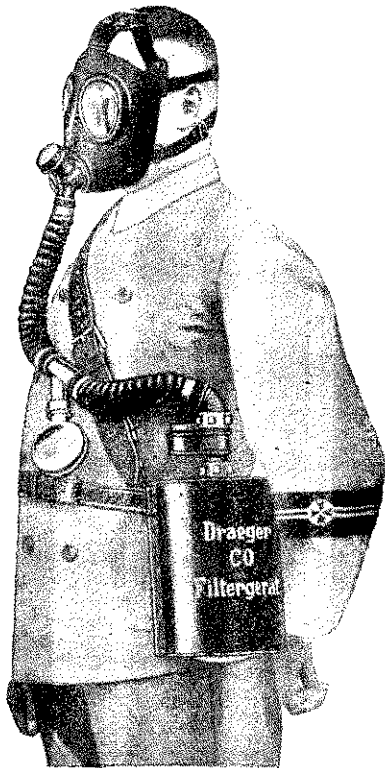
1. Egyszerű, könnyű és olcsó legyen.
2. Az arcon légmentes zárást, a szemüvegen tiszta látást biztosítson.
3. A légzést ne nehezítse meg.
4. A betétdoboz lehetőleg minden oly gáz ellen védjen, mely rendszerint égéseknél előfordulhat. De leginkább CO ellen. Továbbá elegendő oxigént bocsásson át, mely a tüdők táplálására szükséges.
5. Használati ideje ne legyen nagyon korlátolt.

Nagy F-dobozos készülék.

Ad 1. Ami a készülék *egyszerűségét, könnyűségét és olcsóságát* illeti, ez ellen a forgalomba hozott légszűrő-álarcoknál komoly ellenvetés nem merül fel. E tekintetben megállapíthatjuk, hogy a *kis*

F-dobozos, valamint a nagy F-dobozos, sőt a Dräger-CO-készülék berendezése is teljesen megfelelnek a tűzoltóság követelményeinek.

Dräger CO-készülék.

Ad 2. Az álarc pontos illesztése az arcon igen fontos — különösen erősebben koncentrált mérges gázok esetén. Véleményünk szerint ezen szempontból az álarcok széle, kerete, oly módon lenne készíthető, hogy annak felfekvése minden arcformára pontosan illeszkedjék. A gyárak által ma forgalomba hozott 3-féle álarc méret nem fedi a gyakorlati szükségletet, szélei nem mindig töltik be az arc szabálytalan mélyedéseit, s így hézagos felfekvést eredményez igen sok esetben. Ily szempontból azonban a jelenlegi álarcok átalakítása és tökéletesítése oly egyszerű feladat, hogy annak mielőbbi keresztülvitelében nem is kételkedem.

Ad 3. A légszűrő álarcok szerkezete önmagától involválja azt, hogy a betétben elhelyezett porózus anyagokon át a légzés természetes lefolyása megnehezül. Ha ez a nehezebb ki- és belégzés a patronon át nem lényeges, akkor jó, ha azonban nagyobb arányú, mely a tűzoltót nehéz munkája közben hátráltatja, akkor annak alkalmazása komoly megfontolást igényel. Ezt a követelményt a gyárosok is honorálták. A légszűrő akadályok részbeni megkönnyítését ugyanis a nagyobb szűrőknél és a CO-készüléknél a légszűrőbe iktatott kilégzőselep beiktatásával igyekeznek megoldani. Így a kis dobozoknál végbemenő ingaszerű be- és kilégzés helyett a nagyobb dobozokon át már csak a belégzés történik, míg a kilégzett levegő a szelepen át a szabadba jut. Ezzel legalább a kilégzés munkája megkönnyíttetik. A tüdők szokatlan megterhelését még lényegesen meg lehet könnyíteni azáltal is, hogy fokozatos gyakorlatozással a szervezetet a változott tudómunka elvégzéséhez hozzászoktatjuk. Ezt is persze csak bizonyos fiziológiai határokon belül érhetjük el. De nem minden ember tüdeje bír ily rugalmassággal. Ezért tehát — véleményünk szerint — a mai készülékek légszűrő megkönnyítése még továbbfejlesztést és javításokat követel meg a jövő-

A tűzoltóság szerepe légi támadás esetén.

Írta és felolvasta: Nagy Sándor.

a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség főtitkára, Budapest, 1930. április 1-én a „Szabad Egyetemi műszaki tanfolyamon”.

(IV. folytatás és vége.)

Legveszedelmesebbnek tartjuk nagyvárosokban azokat a gyújtóbombákat, melyek a repülőgépről leszórva, a házak tetőhéját áttörik és a padlásürben robbannak fel, kiöntik gyújtóanyagukat és a tetőszerkezetet belülről a padláson gyújtják meg. Rendes körülmények között a padláson senki sem tartózkodik. A tüzet csak későn, legtöbbször a szomszédok veszik észre, mikor a tető már nagyon füstöl, sőt nyílt lánggal ég. A tűzjelzést elkésve adják le. A kiérkezett tűzoltóknak, magasan fekvő nagyterjedelmű, nyílt tüzzel szemben kell a harcot felvenni. Ilyen tüzek gyújtják meg a szomszédos háztetőket, ilyen tüzek ölthetnek nagy méreteket. Egész háztömbök éghető részei lánbaborulhatnak. Olyan nagymennyiségű égési hő szabadul fel és olyan kibíratatlan nagy a sugárzó hő, hogy tüzes pokollá válik a tűz egész környéke. Ilyen nagy tűz alkalmával a lakosság csak a gyors menekülésre gondolhat, szerencsés, ha a maga és legközelebbi hozzátartozóinak pusztá életét megmentheti. Az ilyen nagyra-növekedett tűz elhatárolása sok tűzoltót, nagy munkát, sok tűzoltószert és még több oltóvizet igényel.

Kétségtelen, hogy belülről a lakásokban keletkezett tüztől is leéghet egy-egy lakóház, de ez csak a legritkább esetben történik, mert ott a tűz, mint zárt tűz, téglá, vagy kőből épült falak közé van szorítva, korábban észrevehető. A zárt tűz elegendő levegő hiánya miatt lassan terjed, könnyűszerrel hamar megfojtható, akár vízzel, akár száraz oltókészülékkel.

Már az eddigiekből is megállapítható, hogy minden lakóháznak a tetőszerkezete és az alatta levő padlástere az a hely, ahonnan a legkönnyebben és bizonyosan fel lehet gyújtani.

A lakóházak padlásain tartják a legtöbb éghető, sőt tűzfogó anyagot, mintha csak állandóan felgyújtásra volna előkészítve. A tetőszerkezetek, kisebb-nagyobb méretű puhafa gerendákból, deszkákból és lécekből vannak összeállítva, sőt vannak még olyan tetők is, melyek faszindellyel vannak fedve. A padlás, különösen nagyobb városokban puhafa lécekkal, sok apró rekeszre van osztva, hogy minden lakónak jusson egy-egy fülke. Ezen fülkébe vannak tárolva a használhatatlan bútorok, ócska ruhák, matracok, szalmazsákok, esomagolóládák, esomagoló anyagok, mint fagyapot, szalma, papírhulladék és még sok mindenféle tűzfogó lim-lom, úgyhogy minden lakóház padlása veszedelmes tűzfészek.

A jövő háborúban, ha az ellenség valamely frontmögötti várost robbanó bombákkal és tűz által akar elpusztítani valószínű, hogy egyidejűleg mind a két eszközt igénybe fogja venni. Azon esetben, ha honvédségünk az ellenséges repülőknél a határokon való átrepülését és a fenyegetett város fölé való megérkezését nem tudja megakadályozni, kivédeni, ha a fenyegetett várost elközdítéssel nem tudja láthatatlanná tenni és ezzel az ellenséget úgy meglepetésszerűen, hogy a tájékozódást elveszítse, akkor elgondolásunk szerint a légitámadás a következőképpen fog lezajlani:

Az ellenség nagy felkészültséggel, többszáz repülőgéppel nagymennyiségű robbanó és gyújtó-

...amely a kisebb bombák minden célzas nélkül száz, sőt ezer számra fogja leszórni. A bombái leszórása után visszarepül saját állomására, újabb robbanó anyagot vesz fel és ezen útját megismétli akár 24 órán keresztül. Ilyen módon a támadás megszakítás nélkül hosszú ideig tarthat, nem engedi, hogy a védelem lélekzethez jusson. Ledobhatnak egy ilyen támadás alatt az 1 kg súlyú gyújtó bombából néhány óra, sőt kevesebb idő alatt is 10 tonnát, vagyis 10.000 darabot. Ha a ledobott bombáknak a sűrűn lakott városrészekben csak 2%-a okoz tűzveszedelmet, akkor is egyidőben 100—200 helyen éghet a város. Hol van annyi tűzoltónk, annyi tűzoltószerünk, tűzfecskendők, létránk, stb., mellyel ilyen nagyarányú tűzveszedelemmel szembeállhatunk, megbirkózhatunk.

Gondoljunk arra, hogy ilyen nagyarányú légitámadás alatt a telefonok által közvetített tűzjelző szolgálatban a vezetékek megszakadása miatt zavarok vannak, a vízvezetékek több helyen megrongálódnak, a villamos áramszolgáltatás megakad, a nagyméretű robbanó bombák pusztításai következtében a tűzoltók és mentők felvonulási vonalán az utcákon közlekedési akadályok, torlaszok keletkeznek, a tűzoltók autós szereikkel, nehéz létráikkal, csak hosszú bolyongás után, kerülőutakon, elkésve érkehetnek meg a már megnagyobbodott tüzekhez. Gondoljunk arra, hogy az ellenség a védelmet azáltal is meg akarja bénítani, hogy a tűzoltóközpontokat, a főőrséget és a kerületi őrségeket is támadja és igyekszik hareképtelenné tenni, hogy fel se vonulhasson. A felvonuló tűzoltó- és mentőcsapatokat a kisebb-nagyobb brisans bombák és gyújtóbombák repeszdarabjai, valamint az elhárító tüzérség lövedékeinek visszahulló repeszdarabjai úgy a felvonulás alatt, mint tűzoltó- és mentő-munkájuk közben állandóan veszélyeztetik.

A magukra hagyott tüzek mindig nagyobb méreteket öltenek, egész háztömbök, később egész városrészek égnek, a tűzveszedelem négyzetes arányban növekedik. A kibíratatlan hőség következtében és a fenyegető tűzhalál rémületében a lakosság kénytelen lakását elhagyni, mindig nagyobb tömegekben pánikszerűen menekül és még szerencse, ha a puszta életét megmentheti.

Sikeres támadás bevégezése után a város romhalmaz, az életben maradt lakosai pedig hajléktalan földönfutók.

Ezek csak feltevések, talán ezen sötét kép, ezen viaszatlan állapot nem is fog elkövetkezni még háború esetén sem. De mivel ennek lehetősége nincsen kizárva, komolyan foglalkozni kell addig, amíg nem késő, azon megelőző intézkedésekkel, melyek alkalmasak lesznek arra, hogy ilyen szerencsétlenség be ne következzen, vagy legalább enyhíthessék.

Mint azt már előbb említettük, székesfővárosunkban a hivatásos, önkéntes és gyári tűzoltócsapatokban 1200 kiképzett tűzoltó áll rendelkezésre. Ha székesfővárosunk lakóinak számát kerekken egy milliónak vesszük, akkor minden 833 lélekre jut egy tűzoltó. Ha pedig a tűzoltók létszámát a házak számához viszonyítva keressük, akkor mivel itt 18.500 épület van, minden 15 házra jut egy tűzoltó, ami békességes időkben eddig még elegendőnek bizonyult; de háborúban, amikor az ellenség a tüzet harc eszközként egész bizonyosan felhasználja, nagyon kevés lesz, amiatt feladatának nem képes megfelelni, a lakosság vagyonát és életét nem tudja megmenteni.

Káros tűz kitörése esetében a hivatásos tűzoltóságunk 11 őrsége állítja ki a szükséges csapa-

tetőtűzhöz, vagy veszedelmebb raktár, gyári tüzekhez három őrséget mozgósít egy időben. Ebből kitetszik, hogy egyidőben keletkezett három, egymástól távolabb eső tetőtűzhez már majdnem egész létszámát mozgósította. Újabb riasztáshoz a tartalékok bevonásával legfeljebb még egy-két akeióra képes csapatot tud kiállítani. Vajjon mit tehet akkor, ha a légitámadás esetén különböző helyekről egymásután 10, 20—100 tetőtűzet jeleznek és sürgős segítséget kérnek. A tűzoltók mai létszáma mellett a követelmény a teljesítőképesség határát túlhaladja.

Legjobb védelem a támadás. Mivel Trianon minden támadó fegyvert kivett a kezünkből, fokozottabb mértékben kell a védelmünket megszervezni, hogy a legközelebbi háborúban a bizonyosan reánk zúduló veszedelem készületlenül ne találjon bennünket.

Az itt tartott előadások alatt kiváló szakemberektől, építészekről hallottuk, hogy a légitámadások keretében használt gyújtóbombák pusztításai ellen úgy lehetne védekezni, ha a városokat nagy területen, széles utcákkal, nagy terekkel, parkokkal építenék és a házak befedésénél, tetőszerkezeteinél éghető anyagokat nem alkalmaznánk. A padlás nélküli vasbeton födémmel épített lakóházak a gyújtóbombáknak, nem adnak nagy támadási felületet, kívülről könnyűszerrel fel nem gyújthatók.

Ez igaz és ezen tanács irányadó lesz a jövőben építendő városokra, de nekünk az adott helyzettel kell számolni, a mostani építési módokkal szemben kell a védekezést előkészíteni, a preventívát kidolgozni.

Minden háznak a tetőszerkezete és az alatta lévő padlásterc az a hely, ahonnan gyújtóbombával a legkönnyebben és bizonyosan fel lehet gyújtani a már ismertetett okokból. Ezért a légitámadásokból származó általános tűzveszedelem véleményünk szerint a következő megelőző intézkedésekkel volna mérsékelhető.

Az összes épületek padlásai kiürítendőek. A padlásfülkék léckerítései leszerelendőek és minden felesleges deszkaburkolat, kerítés és deszkafal a padlásról eltávolítandó. A padlásürben az éghető anyagból készült tetőszerkezet tűz ellen impregnáló anyaggal vagy homokkal sűrített mésztejjel gondosan bemeszelendő, mert tudvalevő, hogy a mész jó tűzvédő anyag.

Minden padlásajtó mellett lehetőleg kívül 1 db kézi szárazoltó-készülék, egy legalább 200 liter ürtartalmú hordóban tűzoltó folyadék, hozzá 2 db vashádógból készült tűzoltóveder állítandó fel és ládában legalább fél köbméter száraz homok lapáttal helyezendő el. A végére állított nyílt, de fedővel letakart 200 literes tűzoltó folyadékos hordó tartalma 180 liter víz, 5 kg denaturált só, 5 kg szódabikarbóna és 5 kg vízüveg. Ezen folyadék csak 10 C° alatti hőmérsékletnél kásásodik meg, tehát fagyálló és nem bűzösödik. Minden házban a házmaster, nagyobb házaknál ennek segédje és ezen előkészített tűzoltószerkek használatára és a tűznek csírájában való eloltására kiképzendő megfelelő füst-, illetve gázvédő-készülékekkel felszerelendő. A tűzoltói kiképzés legalább olyan mérvű legyen, hogy egy kis gyújtó bomba robbanásától és a kezdődő tüztől meg ne ijedjenek.

Az összes házmasterek és azok segédjei utasítandók volnának, hogy légitámadás esetén azonnal védőfelszerelésükkel együtt a padlásajtónál, kívülről foglaljanak állást, folytonosan figyelje-

nek és gyújtóbombának a padlásürbe való becsapódása esetében, ha az tüzet okoz, a rendelkezésükre álló eszközökkel még csirájában oltásuk el.

A gyári, malmi és vállalati tűzoltóságok fejlesztendők úgy, hogy légitámadás esetén ne legyenek a hivatásos és önkéntes csapatok segítségére ráutalva, azok segítségét ne is kérjék.

Légitámadás esetében a hivatásos és önkéntes csapatok elsősorban a város sűrűn lakott részeiben igyekezzenek a kitért tüzeket elhátrolni és a lakosság segítségére sietni. A nagyobb gyárak ügyis a periferiákon vannak, megfelelő tűztávlatokkal. Ezek égése a lakosság körében nem okoz általános pánikot. Ezek volnának a legsürgősebb védelmi intézkedések.

Az elkövetkező háborúban, melyben a tüzet, mint harc eszközt, okvetlen igénybe fogják venni, a tűzoltásnak életbevágó szerep jut; ezért a tűzoltás és a megelőző tűzrendészet körébe eső ismeretek minél szélesebb körben való terjesztése, tanítása államérend.

Véleményünk szerint a honvédség minden tagja, közszolgálatban levők közül a csendőrség, a folyamőrség, a pénzügyőrség, a vámőrség és a rendőrség a tűzoltásban kiképzendők volnának, hogy légitámadás esetén a csekély békelétszámú tűzoltócsapatok létszám felemelésére beoszthatók legyenek.

Az összes szakiskolák, felsőipariskolák, a műegyetem, a tanítóképzők és közigazgatási tanfolyamok tantervébe a tűzoltás és tűzrendészet, mint kötelező tantárgy felveendő volna.

A meglévő tűzoltó-alakulatok, különösen a vidéki városokban fejlesztendők, létszámuk szaporítandó, régi, kézihajtású, kis teljesítményű oltószerszámaik, tűzfeeskendők a csekély súlyú nagy teljesítményű motorikus feeskendőkkel kicserélendő; mert csak a veszedelem ellen jól felkészülve menthetjük meg azt, ami menthető.

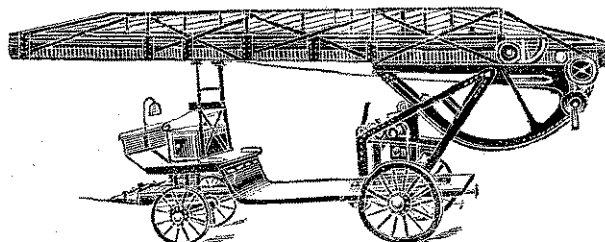
Előadásomat azzal zárom, hogy ne ijedjünk meg a reánk törő tűzveszedelemtől, de készüljünk fel ellene és résen legyünk!

A magyar létragyártás egy új alkotásáról.

A Mátrai Antal és Társa R.-T., mely immár negyedik évtizede foglalkozik speciálisan tűzoltólétrák gyártásával, a napokban mutatta be Budapest Székesfőváros Tűzoltóparancsnokságának legújabb típusú 24 méteres forgólétráját.

Örömmel és megelégedéssel szemléltük e bemutatást; újabb bizonyítékát láttuk ebben a megcsontított magyar nemzet törhetetlen energiájának, mely bármily erős bilinesekbe is legyen szorítva, utat tör magának és megmutatja életrealóságát minden téren, legyen az kultúra, sport vagy ipari termelés.

A bemutatott létra, bár négykerekes lófogatú alvárra van szerelve, szerkezetének és megépítésének modernségével lepi meg az embert. Feltűnő a létra könnyűsége és emellett stabilitása.

himbás kiképzésű előkocsival, úgy elől, mint hátul, félelliptikus rugózással, hátsó rugó rögzítéssel, golyóságyazású derékszöggel és ugyancsak acélgolyós csapágyazású acéltengelyekkel. A vasabroncsos kerekek acéltárcsás agyakkal és sárgaréz porvédő sapkákkal készülnek.

Az alváz plateauja recés vaslemezzel, illetve alumíniumlemezzel van burkolva és kétszer háromszemélyes, összesen 6 ember részére készült üléssekkel és egy nagyméretű szereládával felszerelve.

A kocsiszerkezet felszereléséhez tartozik a sárgarézlemezből készült lábvető, a 2 db rútlámpa, a hátsó kerekre ható fapofás kéziemeltű gyorsfék, a rugós kapcsolású hámvasak és kocsirúd s egy sárgaréz-menetharang.

Az ülések felett van megépítve a kovácsolt vasból készült létrartatóállvány, melyen a lefektetett létra kétféle magasságban rögzíthető: a magasabb helyzetben menetközben, az alacsonyabb helyzetben a szertárban.

A létraszervezet három részből áll; 1. a forgóállványból, 2. az ezen elhelyezett létrartatóbaktól és 3. a négyrészes létrából.

A forgóállvány kovácsolt vasból készül és acélöntésű acélgolyókon gördülő forgótárcsán nyugszik, melynél fogva a felállított és kihúzott létra 360°-ra teljesen körülfordítható. Az elfordítás kézzel két ember által eszközölhető. A forgóállványnak a kívánt helyzetben való rögzítésére egy kéziemeltű rugós fék szolgál.

A létraszervezet felállítására szolgáló mechanizmus a forgóállványra van szerelve. A felállítás két darab, sokszoros biztonsággal méretezett horganyzott acélsodrony heveder és egy kétforgattyús háromszoros fogaskerék áttételű szerkezettel történik. A mechanizmus önműködő dörzsfékekkel, kilines és kilineskerékkel van felszerelve. A felállítás könnyűségét a szerkezet tengelyeinek golyós ágyazása biztosítja. A kézforgattyúk összeesukhatók úgy, hogy használaton kívül útbá nem állanak.

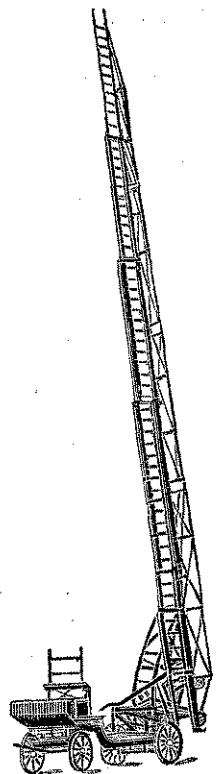
A felállított létrát helyzetében az acélhevedereken, dörzsféken és kilineskeréken kívül még egy önműködő rögzítőszervezet is biztosítja, mely a létrartatóbak fogasveibe önműködőleg kapcsolódik be.

A létrartatóbak tengelye a forgóállvány felső végén kiképzett csapágyakban van ágyazva. A bak teljesen kovácsolt vasból készül, alsó része fogazott köríveknek van kiképezve. Ezek fogaiba kapcsolódik a fentemlített biztonsági szerkezet.

A bakon nyugszik a négyrészes létra; a bak és a létra összekötése egymáshoz képest elmozdíthatóan van kiképezve, úgyhogy a felállítás után a talaj egyenetlensége miatt esetleg ferdén álló létra kézikerekes esavarorsó és anya segítségével mindenkor a függőleges irányba állítható.

A létra négyrészes; a második létra az alaplétrán, a harmadik a másodikban és a negyedik a harmadikban mozog el; az elmozgásokat vezető vasalások és bronzgörgők teszik biztossá és könnyűvé.

A létrák oldaljai sűrű és egyenes rostú, esomómentes amerikai fenyőfából (Oregon Pine), a

A kihúzás kézierővel a létratartóbakra szerelt kétforgattyús kihúzó mechanizmussal történik, mely erősen méretezett horganyzott acélsodrony kötélekkel, kétszeres fogaskerék-áttétellel és kötél-dobbal eszközi a létrák kihúzását. A tengelyek golyós csapágyakban forognak. A kézforgattyúk összeszecsukhatók. A dobra felesavarodó sodronykötél vezetését a szerkezet által meghajtott kényszermozgású görgőpár végzi.

A kihúzó-szerkezet hajtja meg az olajfeket, mellyel a létrák visszaengedése gyorsan eszközölhető.

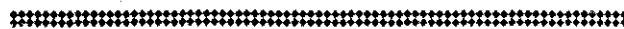
A létrák önműködő esési zárrakkal vannak felszerelve.

A kihúzó-szerkezettel összefüggésben áll a magasságjelző-készülék, mely kihúzás alatt a momentán elért magasságot s ezenkívül az esési zárrak ki- és bekapcsolását mutatja. A létrák túlhúzását ütőközök határolják. A végleges kihúzást esengő jelzi. A létra lejtését, a vízszintessel bezárt hajlásszöveget és az oldalirányú elhajlást egy kombinált mérőkészülék mutatja.

A létra fényezése és kiállítása díszes és ízléses. Kezelését 4 ember könnyen ellátja.

A fentiekben ismertetett létra teljes egészében eleget tesz azoknak a kívánalmaknak, melyeket a vidéki városi tűzoltóságok ily létrákkal szemben támaszhatnak. Az egész szer könnyűsége, könnyű kezelhetősége, stabilitása és biztonsági berendezései, továbbá a felhasznált anyagok, de elsősorban a faanyag elsőrendűsége garantálják azt, hogy ezen létratípus hazánkban a gyakorlati követelményeknek minden tekintetben meg fog felelni.

Mint a konstrukció egyik specialitását meg kell említenünk azt, hogy a felépítmény nemcsak löfogatú kocsiszerkezetbe, hanem autóalvázba való beépítésre is alkalmasan van megszerkesztve.

„A vállalati tűzoltóságok alkonyá“-hoz

Irta: Schwarz János,

a Székesfehérvári Felmayer-gyári Tűzoltóság parancsnoka.

A „Tűzrendészeti Közlöny” f. évi 4-ik számában cikk jelent meg a vállalati tűzoltóságokról, amelyhez — mint ilyen vállalati tűzoltóság parancsnoka — röviden hozzá akarok szólni.

Sajnos igaz, hogy a mai mostoha gazdasági viszonyok között az iparvállalatok üzemüket csökkentik és ez a csökkentés elsősorban a tűzoltóságokat érinti. De még azok a vállalatok is, amelyek üzemüket nem csökkentik, kénytelenek kiadásait erősen korlátozni és ezt a korlátozást rendszerint a tűzoltóságon kezdik. Ezen eljárást azzal indokolják, hogy a tűzoltóság révén semmi anyagi előnyben vagy kedvezményben nem részesülnek; tehát a tűzoltóságra nem áldozhatnak. Ez különben is régi sebé a vállalati tűzoltóságok kérdésének, mert a biztosítótársaságok sem adnak kedvezményt, vagy ez a kedvezmény oly csekély, hogy a tűzoltóságok fenntartási költségének csak töredékét teszi. Más országokban, pl. Ausztriában úgy a biztosítótársaságok, mint a tűzoltószövetség lényeges támogatásban részesítik a tűzoltóságot fenntartó vállalatokat.

Pedig a vállalati tűzoltóságok fenntartása — mint a cikk is említi, — tűzrendészeti szempontból igen fontos körülmény, mert a vidéki városok hivatásos tűzoltósága rendszerint nem akkora létszámú, hogy nagyobb tűzvész esetén — külön-

vállalati tűzoltóságok első segélycsapatai a hivatásosoknak, mert a nap nagy részében teljes létszámban együtt vannak munkahelyükön és riasztás esetén gyorsan, egységes vezénylet alatt és kellő felszereléssel vonulhatnak ki.

A cikkben említett kifogások nem kizárólag a vállalati tűzoltóságokat illetik; mert ugyanezek más tűzoltóságoknál ugyanúgy, sőt talán nagyobb mértékben is előfordulhatnak. Természetesen sokat árt az is, hogy a gyári tűzoltóságok működését, illetve a hivatásos tűzoltósággal való együttműködésük módját előre nem szabályozzák, hanem rendszerint ott a tűz színhelyén akarják elintézni. Pedig sok sűrűlődnak és véleményeltérésnek lehetne éltetni nyugodt időben való, higgadt megállapodás útján. Persze ehhez kölcsönös megértés kell.

A hivatásos tűzoltóság ne tekintse a vállalati fölöslegesnek és műkedvelőnek; felügyeleti jogait pedig ne csak a tűz színhelyén, hanem máskor is érvényesítse, amivel a vállalati tűzoltóság kellő képzettségéről és szaktudásáról meggyőződhet. Viszont a vállalati tűzoltóság tekintse első sorban a vállalatot működési területének és máshol csak a hivatásos tűzoltóság hívására működ-jék közre.

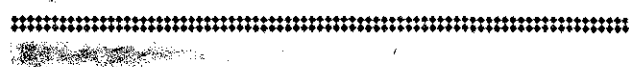
Hogy az ipartelepen előforduló tüzekről, a hivatásos tűzoltóságot csak későn értesítik, ez rendszerint az illető vállalati tűzoltóság hiányos fegyverzettségének és szaktudásának tulajdonítható, mert a vállalatokban kitört közepes tüzek oltására minden vállalati tűzoltóságnak képesnek kell lenni, nagy tüzekhez pedig minden kellő szakképzettséggel rendelkező parancsnok segítségről fog gondoskodni. Természetesen a városi tűzoltóság értesítését felelős egyénnek, lehetőleg a gyári tűzoltóparancsnoknak kell fenntartani, mert a városi tűzoltóságnak kis tűzhoz való kihívása a gyári tűzoltóság tekintélyét rontaná.

Természetesen a működésben lévő gyári sugaraknak hivatásos vezénylő részéről való visszaszerelése csak megfelelően indokolt esetben történjék, ne pedig hatalomvágyból, vagy fölényeskedni akarásból. Ha gyári tüzeseteknél a munkásság minden céltudatos terv nélkül vesz részt az oltásban, ez újra csak az illető gyári vezénylő hiányos erélyességének tudható be, mert a gyári vezénylőnek kell azt megítélni, hogy a munkásságot felhasználja-e és milyen mértékben a tűzoltóság kiegészítésére.

A szabálytalan egyenruha-viselés, különösen az egyenruhának polgári ruhával vegyesen való viselése már nemcsak az illető tűzoltóság fegyverzettségének és a parancsnok erélytelenségének tudható be, hanem a többi tűzoltóságok vezetőinek nemtörődömsége is szerepet játszik ebben. A 230.000/1925. számú belügyminiszteri rendelet a szabálytalan (tehát polgári ruhával vegyesen viselt) egyenruha viselését épúgy tiltja, mint a jogtalan egyenruha viselését. Igen fontos kötelessége tehát az illető város tűzoltótisztjeinek, hogy az ilyen szabálytalanságokat — amelyek egyáltalán nem a vállalati tűzoltóságok különlegességei — lehetőleg teljes erejükkel megakadályozni igyekezzenek és az ilyen szabálytalan egyenruha viselőit parancsnokuknál feljelent-sék. Ha pedig ez irányban orvoslás nem történ-nék, az ilyen szabálytalanságoknak nyilvánosság-ra kerülését — ha szükséges — rendőrség igénybevételevel is, akadályozzák meg. Ez nemcsak a tűzoltóság belső fegyelmének, hanem a nagyközönség előtti tekintélyének kérdése is;

már pedig a nagyközönség méltán elvárhatja a tűzoltóságtól, amelyre élet- és vagyónbiztonságát bízta és amelyet a miniszteri rendelet hatósági jelleggel ruház fel, hogy a nyilvánosság előtt is megfelelő komoly alakban jelenjen meg. A tűzoltóság tekintélyét pedig egyformán tartozik biztosítani bármilyen jellegű tűzoltóság, mert valamennyi egyaránt letéteményese a tűzoltóságba vetett bizalomnak és a tűzoltóság hatósági jellegének.

Nagyon helyesen jegyzi meg a cikk szerzője azt, hogy azok a hibák, amelyeket a vállalati tűzoltóságoknál helyenként észlelhetünk, messze elmaradnak azon előnyök mögött, amelyeket a vállalati tűzoltóságok működése általában jelent és amelyek nem egy helyütt a város tűzrendészetének igen komoly biztosítékai, különösen, mint a hivatásos tűzoltóságok kiképzett, egységes vezénylet alatt álló és kellően felszerelt segélycsapatai.

A Szilvay-féle szabadalmazott poroltógépnek, a bécsi hivatásos tűzoltóság szakértői által 1930. évi május hó 15. és 16-án eszközölt kipróbálásáról szóló hivatalos jelentés.*

Wien, 1930 május 20.

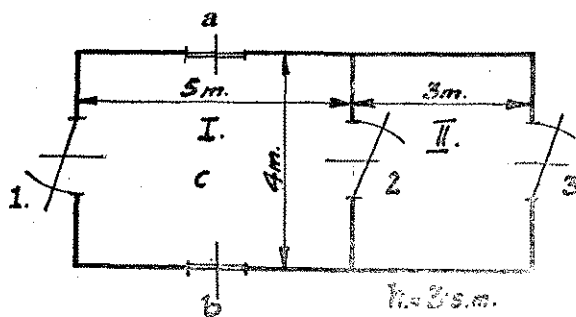
Kísérletek a Szilvay-féle szabadalmazott szárazoltógéppel.

Jelentés

a Szilvay-féle szabadalmazott poroltó-készülék oltóhatásának megállapítása céljából 1930 május 15-én és 16-án eszközölt kísérletekről.

A bécsi hivatásos tűzoltóság részéről jelen voltak 1930 május 15-én: *Starr Lipót* mérnök, tűzrendészeti felügyelő, *Muck Albert* mérnök, tűzrendészeti főbiztos; ezenkívül még 1930 május 16-án megjelentek *Linder Gyula* városi tanácsos és *Wagner Antal* mérnök, tűzoltófőparancsnok urak.

A kísérleteket a Magy. Kir. Állami Vas-, Acél- és Gépgyár sporttelepén hajtották végre, ahol egy kisebb, kísérleti célokra felállított épület áll rendelkezésre.

Az 1, 2 és 3-mal jelzett vasajtókon 30 cm-mel a padló felett kerek, vaslemezzel lezárható nyílás volt elhelyezve a sugárcső bevezetésére; azonkívül a szemek magasságában egy megfigyelőnyílás, dróttüveggel lezárva.

A főfalaknak a- és b-vel jelölt helyein egyegy 25—30 cm nagyságú szellőztető nyílás található, melyek közül az egyik közvetlenül a tető alatt, a másik közvetlenül a padló fölött volt elhelyezve s melyek egy tologatható vaslappal egészben vagy részben elzárhatóak voltak.

A kísérletekhez az 1. sz. helyiségben fát halmoztak fel és a mindenkor oltószert a 2. számú ajtónyíláson fújták be. Minthogy az 1. sz. helyi-

ségben beépített 2 elektromos pyrométer nem kifogástalanul működött és a sugárcső manométerét alkalmatlan helyen állították fel, sem a kísérleti helyiség hőmérsékletét, sem a befújt gáztömeg mennyiségét nem lehetett megmérni, miért is a kísérletnek csak tisztán praktikus értéke van. (A helyiség belső hőmérsékletét 5—700 C-ra becsülték.)

1930 május 15-én a következő kísérletek hajtották végre:

1). 100 kg-nyi keresztbe rakott puha hasábfát felgyújtottak. Az alsó ventiláció a-nál 250 cm²-nyi, a felső pedig 370 cm²-nyi nyíláson keresztül történt, miközben a másik két levegőnyílás teljesen elzárattott. 10'-nyi égési idő után 10'-ig gázt fújtak a helyiségbe, ezután az ajtókat kinyitották. A tűz teljesen el volt oltva.

2). 75 kg hasábfát az I. kísérletnél alkalmazott körülmények között meggyújtottak. Égési idő 2'. A megfigyelő-nyíláson keresztül nagy világos láng vált láthatóvá. A gáznak 2'-en keresztül való befújása után minden izzás megszűnt. Ezután újabb 6'-en keresztül fújtak be gázt, hogy a fát a gyullási hőmérséklet alá hűtsék; az oltás eredménye ugyanaz volt, mint az 1. számú kísérlet esetében.

3). 50 kg keresztbe rakott hasábfát gyújtottak meg teljesen nyílt ventiláció mellett. A teljes ventilációs felület 3000 cm² volt. A fa 2 m magas zárt lánggal égett. Közvetlen a gáz befújása után a láng eltűnt és újabb egy perc elteltével még izzás sem volt megfigyelhető. 2 pernyi oltási időtartam után az ajtókat kinyitották, mire a fa lassan ismét égni kezdett, mivel nem minden része hűlt le a gyullási hőmérséklet alá.

4). A 3. számú kísérlet maradványainak nyílt ventiláció mellett való újra meggyújtása után erős lángképződés lett észlelhető. A szellőztető nyílások úgy állították be, mint az 1. számú kísérlet alatt. A gáz befújása után a lángok rögtön elaludtak, míg az izzás még 1—1/2 percen át látható volt. 5 pernyi oltás után a tűz megszűnt egészen a hasábok érintkezési helyein levő kis izzási fészkekig.

5). 200 kg-nyi két farakásban elhelyezett hasábfát nyitott szellőztető nyílások és nyitott ajtók mellett felgyújtottak. A II. számú helyiségben a lángok által a 2-vel jelzett ajtón keresztül kisugárzott hőség a farakásoktól számított 5 m-en belül a tartózkodást lehetetlenné tette. Miután a hasábok teljes lánggal kezdtek égni, s az egész I. sz. helyiséget betöltötték, az ajtókat lezárták és a szellőztető nyílások tolokáit olyanképpen állították be mint az 1. kísérlet alkalmával. A gázbefújás után a lángok azonnal eltűntek, az izzás 3/4 pere múltán, míg 10 pernyi további oltó behatás után még a farakások alatt a padlón fekvő izzó kis szénszilánkok is teljes oltást nyertek. A hasábok mintegy 2 cm mélységig elszenesedtek, egyébként azonban teljesen alak maradtak.

6). Az 5). sz. kísérlet alkalmával megmaradt fatömeget, mintegy 180 kg-ot újra meggyújtották, utána az ajtókat és az alsó szellőztető nyílásokat bezárták, míg a felsőket kb. 1500 cm² szabad összfelületen nyitva hagyták. A gáz befújásának megkezdése után a lángok azonnal megszűntek, az izzás pedig 25' múlva. Oltási idő 5'. Oltási eredmény pedig mint az 5. sz. kísérlet alkalmával.

7). A kísérlet elrendezése ugyanaz, mint a 6. sz. kísérleté volt. A felgyújtott fa súlya kb. 170 kg-ot tett ki. 10'-nyi gázbefújás után az oltási eredmény ugyanaz, mint azt az 5. sz. kísérletkor tapasztaltuk. A 2. ajtó kinyitása után a 15 cm

lejezése előtt meg 100 C-nál melegebbek voltak, mert a rájuk boesátott víz azonnal gőzzé vált.

8—9). 80×80×100 cm méretű puhafából álló farakást szabadban erős szélben meggyújtották. A teljes kigyulás beállása után a farakást gázzal és oltóporral egyszer 30" alatt, a kísérlet megismétlésekor pedig $\frac{3}{4}$ " alatt teljesen eloltották. még a hasábok érintkezési helyén levő kis izzási fészkeket is beleértve.

1930 május 16-án végzett kísérletek:

10). Az 5. sz. kísérlet megismétlést nyert az előző napon kapott eredménnyel.

11). A 10. sz. kísérletből visszamaradt fát, kb. 180 kg-ot újra meggyújtották, az ajtókat bezárták s a szellőztető nyílásokat olyanképpen állították be, mint az 1. sz. kísérlet alkalmával. Az oltóporral kevert gáz befújása után a lángok és izzás azonnal eltűntek. 4'-ig tartó oltási időtartam után pedig a tűz tökéletesen elaludt.

12). Erős szél mellett, szabadban felgyújtottak egy 160×80×100 cm méretű farakást, miután az teljesen lángban állott, gáz és oltóporral befújva 1' alatt még izzási maradékaiban is teljesen ki-aludt.

Muck s. k.

Wagner s. k.,
mérnök, tűzoltóparancsnok.

Starr s. k.,
mérnök.

RENDELETEK.

A m. kir. minisztérium 1928. évi szeptember hó 11-én 4020. M. E. sz. a. kelt rendeletének kivonata.

Magyarország területén lévő közforgalmú vasutak üzemszabálya a robbanás veszélyének kitett tárgyak és gyúlékony anyagok fuvarozásának tárgyában. (XII. folytatás.)

B) Egyéb szabályok.

(1) Az A) fejezetben a tartályokra nézve előírt szabályok betartása mellett jól elzárt, tartós, tömör fatartályokba más tárgyakkal is együvé lehet csomagolni a következő anyagokat:

a) a közönséges phosphort (1) 250 gram mennyiségig; az ilyen kis mennyiségeket vízzel telt és légmentesen elzárt, erős üvegedényekbe is lehet csomagolni. Ezeket az edényeket bádógtartályokba beállítva, alkalmas csomagolási anyaggal szorosan be kell ágyazni. A phosphort tartalmazó tartályokat a külső tartályokba szorosan kell elhelyezni;

b) a 2. alatt megnevezett anyagokat 5 kg mennyiségig;

c) a cínkaethylt és cínkmethylt (4) 2 kg mennyiségig, mi mellett az edényeknek a tartályokba szorosan be kell ágyazva lenniök. Tilos azonban ezeket az anyagokat más öngyuló anyagokkal, továbbá robbanóanyagokkal [I. a)], lőszerekkel [I. b)], gyújtószerekkel és tűzijátékszerekkel [I. c)], valamint a III. alatt felsorolt gyúlékony anyagokkal együvé csomagolni;

d) a 12. és 13. alatt megnevezett anyagokat korlátozás nélkül.

(2) Ha a fuvarlevélben foglalt nyilatkozat szerint;

a) a korom (5) és az örölt, szemcsés vagy darabos faszén (6) nem frissen izzított, (azaz, hogy legalább 48 óráig volt lehűtve),

b) a szellem — fonatokban — (7) nem nagy mértékben nehezített,

c) a 8. alatt megnevezett anyagok nincsenek

d) a használt élesztőzacskók (15) tisztítva vannak,

e) a használt gáztisztító anyag (16) teljesen oxidálva van, akkor ezek az anyagok minden korlátozás nélkül fuvaroztatnak.

(Folytatása következik.)

Békés vármegye alispánjának valamennyi járás főszolgabírájához, megyei város polgármesteréhez és község elöljáróságához 10.553/1930. sz. alatt intézett rendelete, tűzvész keletkezésének megelőzése érdekében teendő intézkedések tárgyában.

Az ország különböző részében a közelmúltban előfordult nagyarányú tűzvészekre tekintettel, addig is, míg a vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet kormányhatóságilag jóváhagyást nem nyer, a tűzvész keletkezésének megelőzése és a tűzoltói szolgálat hatályosabb ellátásának érdekében a következőket rendeltem el:

1. A vagyonértékeknek a tűzvész pusztításától való fokozottabb védelme céljából az 53888—1888. B. M. rendelet 10. §-a alapján foganatosítandó, általános tűzrendészeti vizsgálatok alkalmával a legmesszebbmenő módon gondoskodni kell arról, hogy minden, ami a tűzvész keletkezésének és terjedésének oka lehet, megszüntetessék; a lakosság a kormányrendeletekben, szabályrendeletekben és a tűzrendészeti hatóság által kiadott rendeletekben előírt megelőző tűzrendészeti intézkedéseket pontosan tartsa be.

2. A tűzjelzés és a tűzi riasztás megfelelőbbé tétele érdekében tegyék meg mindazokat az intézkedéseket, amelyek még szükségeseknek mutatkoznak.

Ott, ahol a távbeszélő előfizetők száma csekély, avagy pedig a telefonszolgálat korlátozott, szükségesnek tartom, hogy a kerékpárral rendelkező egyének bevonásával a tűzjelzési szolgálat megfelelőbbé tétessék. Ennek keresztülvitele céljából a kerékpárosokról vezetett nyilvántartási adatok figyelembevételével a községet tűzjelző körzetekre kell felosztani. Egy-egy körzetben — lehetőleg otthon dolgozó — két-három, esetleg több kerékpárral rendelkező egyént kell kijelölni, akiknek kötelességük lesz a körzetükben keletkezett tüzezetet a tűzrésznek tudomására hozni. A kerékpárral eszközszendő tűzjelzéssel lehetővé lesz téve, hogy tűz keletkezése esetén, az a tűzoltóságnak még akkor jut tudomására, amikor kezdeti szakában van s amikor az még tűzvészé nem fajult. A tűzjelzésnek kerékpárosok által való teljesítését nagyban előmozdítaná az, ha a község — kellő fedezet birtokában — a jutalmazási rendszert vezetné be. Vagyis, ha annak részére, aki kerékpárjának felhasználásával elsőnek hozza tudomására a tűzoltóságnak a kitört tüzezet, bizonyos összegű díjazás lenne megállapítva. A tűzjelző körzethez tartozó utcák, valamint a körzetben levő kerékpárral bíró egyének nevét és lakását a legszélesebb körben közhírré kell tenni. Üdvös volna a tűzjelző kerékpárosok lakóházát táblával megjelölni.

3. A vízszerezés érdekében a lakosság kötelezendő, hogy a nyári időszakban vízmedencében vagy hordóban a kút mellett kellő, minél nagyobb mennyiségű vizet tartson, hozzáférhető módon készenlétben.

A tűzoltószerekkel gyors, késedelem nélkül való kivonulás érdekében — lehetőleg — gondoskodni kellene arról, hogy a 44200/1924. B. M. rendelet 8. §-a alapján a behordás és cséplés idején felszerszámozottan készenlétben tartandó egy pár ló, akkor is rendelkezésre álljon, amikor szeles

idő van, s amikor tűz keletkezése esetén tűzvész veszélye fenyegeti a községet, hogy ilyenkor a tűzvédelmi szerek azonnal szállíthatók legyenek, végül

4. Elrendelem, hogy a. hivatásos, fizetéses és önkéntes tűzoltócsapatok mellett ott, ahol a köteles tűzoltóság még eddig megszervezve nem lett és kiképezve nincs, vagy ahol annak létszáma elégtelen, a 21—40 éves. életkorban levő férfilakosokból — az 53.888/1888. B. M. rendelet 18. §-a alapján — a tűzoltóság sürgősen szerveztesse meg és annak mielőbbi kiképzésére szükséges intézkedések a helybeli tűzoltóparancsnokság útján tétessenek meg. A köteles tűzoltóság létszámának, az 5000 lakossal bíró községekben legalább 30, a városokban és a nagyobb községekben pedig 1000 lakosonként 6—6 főnyinek kell lennie.

A 8399/1928. szám alatt kiadott rendelettemmel elrendelem, hogy a testnevelési bizottságok alakítsák meg a levante-tűzoltó szakaszt (századot), ahol e rendelet nem volna még végrehajtván, az most már haladéktalanul foganatosítandó s a kiképzés sürgősen folyamatba teendő.

Jelen rendeletem alapján tett intézkedésekre s annak eredményére vonatkozó jelentés hozzám június 20-ig terjesztendő be. A községeknek jelentéseiket a főszolgabírák útján kell megtenniök.

E rendeletemet kiadom a járási főszolgabíráknak és a vármegyei tűzrendészeti felügyelőnek azzal a meghagyással, hogy a rendeletben foglalt végrehajtását tegyék ellenőrzés tárgyává s a netán észlelt mulasztást nekem jelentésük.

Végül kiadom még e rendeletet a vármegyei testnevelési felügyelőségnek a levante-tűzoltószakaszok felállítására vonatkozó rendelkezés végrehajtásának ellenőrzése, valamint a szükséges intézkedéseknek saját hatáskörben való megtételének érdekében.

Gyula, 1930 május hó 27-én.

Dr. Daimel Sándor s. k.,
alispán.

Szövetségi ügyek.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség országos választmányi közgyűlése Veszprémben, 1930 június hó 22-én. Gróf Széchenyi Viktor a választmányi közgyűlés határozatképességének megállapítása után, azt megnyitotta.

Napirend előtt Dr. Marinovich Imre alelnök. a Trianoni békekötés 10 éves fordulójáról való gyászos megemlékezése kapcsán azon indítványát terjesztette az orsz. választmány elé, hogy a magyar tűzoltótársadalomnak ezen igazságtalan békekötés ellen megnyilvánult tiltakozása jegyzőkönyvileg megörökíttessék.

Ezután főtitkár bemutatta az orsz. szövetség elnökségének az 1929. évi és az 1930. első negyedévi jelentését, mely észrevétel nélkül tudomásul vétetett. Bemutatta továbbá az orsz. szövetség 1929. évi zárószámadását, melyet az orsz. választmány észrevétel nélkül elfogadott. Szintúgy tudomásul vette a számvizsgáló-bizottságnak az 1929. évi zárószámadásról szóló jelentését, melynek alapján a közgyűlés a pénztáros, a számvizsgáló-bizottság és a tisztikar részére a felmentvényt megadta. Majd az orsz. szövetség 1930. évi költségelőirányzatát, az országos választmányi közgyűlés észrevétel nélkül megszavazta.

Benedek Mihály leköszönt pénztáros helyének betöltése kerülvén tárgyalásra, az orsz. választmányi közgyűlés úgy határozott, hogy titkári teendői alól való megváltás mellett Keresztély

tet egyszersmind a lapkiadói teendőkkel is megbízta; egyidejűleg az elnökségi ülés határozatát elfogadva, a lapkiadói és az egyik titkári állást üresedésben hagyta.

A „Tűzrendészet” I-ső füzeté harmadik kiadásának 5000 példányban való megjelenése alkalmából az orsz. választmányi közgyűlés jóváhagyta az elnökség azon intézkedését, hogy e füzet egyes vételénél annak árát 1 pengőben, míg a „Tűzrendészet” mind a hét füzetének egyidejű megvétele mellett, azok árát 6 pengőben állapította meg.

Az elnökség azon előterjesztéséhez, hogy a „Tűzrendészet” I-ső füzetének a győri nyomda által 5000 példányban szállított példányaiért felszámított 1430 pengő 54 fillér, nevezett cég részére az orsz. szöv. pénztárából kiutaltassék, az orsz. vál. közgyűlés hozzájárult. Szintúgy az elnökség azon javaslatához, hogy a „Tűzrendészet” I-ső füzeté III-ik kiadásának megírásáért Erdély Ernő előadó részére ívenként 60 pengő, vagyis 4½ év után 270 pengő kiutaltassék, az orsz. választmány észrevétel nélkül hozzájárult.

Végül az elnökség azon bejelentését, hogy az orsz. szövetség Budapest, IV., Bástya-utca 13. sz. alatt levő székháza földszinti helyiségeinek átalakítása elkészülvén, a kp. iroda 1930 április hó 13-án oda átköltözött, továbbá hogy az emeleten levő hat-szobás lakás két kisebb lakásra volna átalakítandó, az orsz. választmány tudomásul vette; azon javaslat tárgyában pedig, hogy Sturm Károly építőmester által elkészített terv alapján felmerülő 12.230 P költség utalványoztassék, az orsz. választmányi közgyűlés úgy határozott, hogy az átalakítás költségeit azzal a kikötéssel szavazta meg, miszerint még más két építőmester árajánlatának beérkezése is bevárando és ezek közül a legolcsóbb ajánlattevő a szükséges munkálatok elvégzésével megbízassék.

Befejezésül elnök Veszprém vármegye első tisztviselőjének, a Vármegyeiház nagy termének átengedéseért, a város polgármesterének pedig a szívességgel történő köszönetét nyilvánítva, az orsz. választmányi közgyűlést berekesztette.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség segélyző-pénztárának közgyűlése Veszprémben, 1930 június hó 22-én. Gróf Széchenyi Viktor elnök a határozatképesség megállapítása után a közgyűlést megnyitotta, mely az elnökség által beterjesztett 1929. évi működéséről szóló jelentést észrevétel nélkül tudomásul vette, szintúgy a főtitkár által ismertetett zárószámadást is elfogadta.

A számvizsgáló-bizottságnak az 1929. évi zárószámadásról szóló jelentése is előterjesztetvén, a közgyűlés a tisztikar részére a felmentvényt megadta.

A főtitkár által bemutatott 1930. évi költségelőirányzatot is a közgyűlés észrevétel nélkül elfogadta.

Erdély Ernő előadó azon javaslata, hogy az orsz. tűzoltószövetség székházának megvétele alkalmával, annak folyó pénztára részére kölcsönadott összeg visszatérítésétől a közgyűlés tekintsen el, illetve úgy ezen összeget, mint a székház I-ső emeletének átalakításáért még kifizetendő összeget az orsz. szövetségnek adományozza azokért a szolgálatokért, hogy 30 éven át a segélyzőpénztár ügyeit annak elnöksége és tisztikara díjtalanul végezze, észrevétel nélkül határozattá emeltetett.

Főtitkár azon bejelentését, hogy a legutóbbi közgyűléstől nyert felhatalmazás alapján az elnökség Schülzong József orsz. tűzoltótiszt oklevéllel bíró tisztviselőt a segélyzőpénztár terhére 160 pengő havi díjazás mellett alkalmazta, miáltal a közp. irodában a hivatalos órák megtartása a délutáni szüneten kívül a 8 órától 12 óráig is lehet-

Kimutatás

a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség tagtestületeiről s azok tagdíjhátralékairól 1930. augusztus hó 1-én.

Vármegye	Van-e vmegyei szövetség?	Tagtes- tületek száma	Tagdíjjal hátralékos tagtestület			
			1927-re	1928-ra	1929-re	1930-ra
Abaúj-Torna	nincs	4	2	2	3	3
Bácsbodrog (+ Baja)	van	26	—	—	—	—
Baranya (+ Pécs)	van	207	1	1	1	207
Békés	van	31	—	—	—	—
Bihar	van	60	—	—	—	60
Borsod (+ Miskolc)	van*	14	—	—	1	5
Csanád—Arad—Torontál	nincs (volt)	27	14	13	14	22
Csongrád (+ Szeged, Hódmezővásárhely)	nincs (volt)**	11	5	5	6	11
Fejér (+ Székesfehérvár)	van	107	—	—	—	—
Győr—Moson—Pozsony (+ Győr)	van	103	—	—	—	—
Hajdu (+ Debrecen)	van	21	—	—	—	—
Heves	van	116	—	—	—	116
Jász-Nagykun-Szolnok	van	48	—	—	—	—
Komárom—Esztergom	van	53	—	—	—	—
Nógrád—Hont	van*	16	5	5	7	12
Pest—Pilis—Solt (+ Kecskemét)	van	257	21	23	1	255
Somogy	van	314	—	181	311	313
Sopron (+ Sopron város)	van	120	—	—	1	120
Szabolcs—Ung	van*	23	—	—	—	4
Szatmár—Ugocsa—Bereg	van*	3	1	1	1	2
Tolna	van	27	—	—	—	14
Vas	van	290	—	—	—	81
Veszprém	van	183	—	—	—	183
Zala	van*	27	10	10	13	23
Zemplén	van*	15	1	4	3	14
Budapest szöv.	van	45	—	—	—	45
Budapest főv. hiv. csapat	—	1	—	—	—	—
Összesen:	23	2149	60	245	363	1360
Hátralékos évi tagdíj:			2028			

Budapest, 1930 augusztus 1-én

* Tagtestületeinek névsorát nem küldte be.

** Az újonnan alakult Szeged városi szövetség még nincs figyelembe véve.

Breuer Szilárd
alelnök.

A Budapesti Tűzoltó Testületek Szövetségének tisztújító közgyűlése. F. évi július hó 19-én *Breuer Szilárd* főparancsnok elnök megnyitó szavai és a jegyzőkönyvHITELESÍTŐ bizottság megválasztása után *Vágó Zoltán* titkár előterjesztette az elnökség évi jelentését, melyben megemlékezett a hazai tűzoltótestületek — főleg pedig a főváros területén működő magántűzoltóságok válságáról, mely a szomorú gazdasági viszonyokban leli magyarázatát; beszámolt az 1929. év szövetség eseményeiről, mely után a közgyűlés nevében *Dr. Soltész Adolf* mondott köszönetet az elnökségnek tevékenységéért és az évi jelentésben foglaltakért, egyben felkérte az elnökséget, hogy erőteljesebb propagandával igyekezzen a társadalom és a tűzoltóság közti kapcsolatot kimélyíteni.

A számvizsgálóbizottság jelentésének meghallgatása és tudomásul vétele után az évi zárószámadás és az 1930. évi költségelőirányzat előterjesztése egyhangú elfogadásra talált.

A költségvetéssel kapcsolatosan a közgyűlés elfogadta az elnökség azon javaslatát, hogy az 1930. évre megszavazott tanulmányi segílyt 600 pengőre kiegészítve, pályázat útján kiválasztott négy önkéntes, illetve gyári tűzoltótisztet küldjön ki a szövetség tagjai közül, a Bécsben folyó évi október 17—19-én tartandó gyári tűzvédelmi kiállításra.

Az ezután következő tisztújítás alkalmával a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel újból elnökké választotta *Breuer Szilárd* főparancsnokot, alelnökké *Mátrai Antal* tűzoltószergyárost, pénztárnokká *Blasnek Hugó* főparancsnokhelyettest, főtitkárrá *Kállay Imre* ny. tűzoltófőtisztet, titkárrá *Vágó Zoltán* budapesti önk. szakaszparancsnokot.

A választmányban időközben megüresedett helyek betöltésével a szövetség új választmánya a közgyűlés egyhangú hozzájárulásával a következő-

képpen alakult meg: A működő tagtestületek képviselőiben; *Dr. Balogh Dezső* bp. önk. h. parancsnok, *Nagy Sándor* Orsz. Szöv. főtktár, ny. Máv. tűzr. felügyelő, *Falusy Károly* Orsz. Szöv. titkár, Máv. tűzr. felügyelő, *Sarkadi Henrik* Láng gépgyári tűzoltópar., *Berecz Vilmos* Mavag gépgyári tűzoltópar., *Dragossy János* Máv. északi főműhelyi tűzoltópar., *Erdélyi Béla* Ganz vagongyári tűzoltópar., *Karkos Adolf* Ganz törzsgyári tűzoltópar., *Veesei Miklós* Ganz villamossági r.-t. tűzoltópar., *Horn József* jutaggyári tűzoltópar., *Sörös Gyula* csavargyári tűzoltópar., *Poldermann Lajos* rugygyantaárugyári tűzoltópar., *Kemény Lajos* kétfestőgyáros, *Szabó István* MFTR ujpesti hajóműhely tűzoltópar., *Wasel Emil* Kammer textilgyári tűzoltópar., *Königstein I.* Filtextgyári tűzoltópar., *Virágh József* „Gizella malmi” üzemvezető, *Hönnich Antal* dunagőzhajózási hajógyári tűzoltópar., *Lengyel Kálmán* Weiss Manfréd konzervgyári tűzoltópar., *Nitsch Sándor* Dreher sörgyári tűzoltópar.

A pártoló tagok közül: *Dr. Marinovich Imre* orsz. szöv. alelnök, *Dr. Soltész Adolf* igazgató, *Rosta Géza* Weiss Manfréd csepeli gyári tűzoltópar., *Opfermann Ferenc* Wolfner börgyári tűzoltópar., *id. Köhler István* tűzoltószergyáros, *Walser Ferenc* tűzoltószergyáros, *Fischer Samu* gyárgondnok, *Schiffler Ottmár* postajárműtelepi műszaki igazgató, *Berthly László* ny. m. kir. ezredes, *Douffrain János* léglagyári igazgató, *pestszentlőrinc* önk. tűzoltóparancsnok. A választás megejtése után a közgyűlés az elnök zárószavaival véget ért.

A Heves vármegyei Tűzoltó-Szövetség rendkívüli közgyűlése Egerben, 1930 július hó 12-én. Az elnöki széket *Okolicsányi Imre* alispán foglalta el, aki a közgyűlés határozatképességének megállapítása után, azt megnyitotta.

A szövetségi titkár ezután a m. kir. belügy-

miniszter 151.685/1929—VII. sz. a. 1929. évi november hó 9-én kelt azon leiratát ismertette, mely szerint a felterjesztett alapszabályokat láttamozhatónak nem találta. Majd az ujonnan elkészített alapszabályokat mutatta be, melyeket a 77.000/1922. B. M. sz. rendeletben foglaltak szerint átdölgözve, a választmány elfogadásra ajánlott. A közgyűlés ezen új alapszabálytervezetet változtatás nélkül elfogadta és annak a m. kir. belügyminiszterhez jóváhagyás céljából való felterjesztését határozta el.

A közgyűlés a választmány javaslatára a számvizsgálóbizottság rendes tagjaivá *Balassa Márton*, *Dr. Hevesi Sándor* és *Dr. Svetitska Antal* egri lakosokat, póttagjaivá pedig *Dr. Bartha István*, *Hoffman József* és *Czillingner Lajos* egri lakosokat, végül pénztári ellenőrré *Zahradnik József* egri lakost választotta meg.

Breznay Imre indítványára a folyó évben, október közepén tartandó rendes közgyűlés helyéül Gyöngyös városa állapítottatott meg, ahol ez időben a Heves vármegyei Gazdasági Egyesület kiállítását rendezi.

Dr. Alföldy Béla hevesi járási tűzrendészeti felügyelő indítványára a közgyűlés Egerben a tiszafüredi, a hevesi, a pétervásári és az egri, Hatvanban a hatvani és a gyöngyösi járásbeli tűzoltó-tisztek részére egynapos továbbképző-tanfolyam rendezését határozta el, melynek előadói a vármegyei és járási tűzrendészeti felügyelők lesznek. Több tárgy nem lévén, elnök a közgyűlést berekesztette.

KÖNYVISMERTETÉS.

Benedek Mihály: Tűzoltói tanulmányutam Németországban. Szerző, mint a székesfővárosi hivatásos tűzoltóság tisztje, 1929 dec. havában tűzoltó tanulmányi szempontból meglátogatva Drezda, Hamburg, Berlin, Brema, Magdeburg, Hannover és Lipese városokat, az ott szerzett tapasztalatairól a fenti címen, egy értékes füzetben számol be a magyar tűzoltó-szakközönségnek.

A kis tanulmány szerzőjének Európa egy oly nemzetét volt alkalma meglátogatni e szempontból, melyről elmondhatjuk, hogy tűzoltóságainak felszerelése, berendezkedése, a tűzoltóintézmény fontosságának felismerése és megbecsülése terén a legelső. Ezt az elsőséget a német nemzet a háború miatt bekövetkezett általános gazdasági leromlás mellett is megtartotta, szem előtt tartván azt az elvet, hogy a jól szervezett, jól felszerelt, derék tűzoltóság a polgári élet és vagyónbiztonság egyik legfőbb biztosítéka; ügye tehát elsőrendű fontosságú nemzeti ügy.

Az igazi tűzoltó örömet és lelkesedését érzi az olvasó a kis tanulmány során, melyet a szerzőben a tapasztalt böles polgári előrelátás, áldozatkészség s a technikai berendezések tökéletesedésének e kiváló eredményei keltettek. A kis mű mindenki számára oly érdekes anyaga, rendkívül ügyes csoportosításban van az olvasó elé tárva. A szokásos téma helyett — hogy t. i. a leíró városról-városra elmondja tapasztalatait, sokszor teljesen ugyanazt — szerző az egyes tűzoltói kérdéseknek általában országszerte tapasztalt állapotát ismerteti. Így általában szól a személyzet laktanya, felszerelési, stb. viszonyokról a német városokban; egy-egy város nevet csak ott emelve ki, ahol valami az általános berendezkedéstől kitűnve, említésreméltó. Ily módon a német városi tűzoltóságoknak érdekes képét kapjuk, tekintve hogy a szerző Németország legnagyobb és legmodernebb vá-

Így élénk tárja a szerző azokat a módozatokat, miként igyekszik a német nemzet úgy a lakosság városrendészeti elhelyezésével, berendezésével, a tűzjelzés módjaival, szereik tökéletesítésével megvalósítani a legideálisabb, rövid időtartamot, mely alatt tűzoltóságaik a vész helyére érkeznek s hogyan igyekeznek minden olyan körülményt kiküszöbölni, mely ennek megvalósítását akadályozná. Látjuk a nagyszerű és praktikus mentőberendezéseket, úgy a bajbajutott polgárok, mint a tűzoltólegénység számára. Különösen megragadja figyelmünket az a nagyarányú érdeklődés, melyet a német tűzoltóságok a füst- és gázvédelem szempontjából kifejtének. E tekintetben felszereléseik szinte a lehető tökéletességet közelítik meg, mely körülményben talán a jövőendő gázháború előrevetett árnyékának körvonalai bontakoznak ki. Mindezekkel karöltve összehasonlításképpen a megfelelő hazai viszonyok is ismertette vannak, kiemelve a magyarországi és németországi berendezés előnyös, hátrányos, vagy hiányos voltát. Ez az összehasonlítás az olvasót sok helyütt a feletti óhajra ragadja, bár csak ez hazánkban is minél hamarább megvalósulhatna; máskor pedig afeletti büszkeségre, hogy nálunk ugyanez a kérdés praktikusabban, ügyesebben van megoldva. Különösen a megelőző tűzrendészet az a terület, amelyen a német tűzoltóságok tanulhatnak tőlünk. A szöveget egy térkép-vázlat, 4 tervrajz és 26 kitűnő fénykép illusztrálja, hatványozva a kis mű érdekességét és értékét.

A kis tanulmányt színes, lelkes hangú, szerzőjének alapos szakismeretei, ügyes tárgycsoportosítása és összehasonlító ismertetései nemesak a tűzoltó-szakember, de a laikus olvasó előtt is komoly tanulságú és őszinte érdeklődést keltő olvasmánnyá avatják, mint tűzoltó-irodalmunk ilyeszerű tanulmányai között egyik legkitűnőbbet.

H I R E K

Címadományozás. A Kormányzó Úr Ó Főméltósága az 1930. évi július hó 28-án kelt magas elhatározásával a belügyminisztérium ideiglenes vezetésével megbízott m. kir. pénzügyminiszter előterjesztésére *Dr. Tomcsányi Kálmán* miniszteri tanácsosnak a miniszteri főtanácsosi címet adományozta.

Heves vármegye alispánja *Dr. Alföldi Béla* egri lakos ügyvédet, a hevesi járás tűzrendészeti felügyelőjét tiszteletbeli vármegyei tűzrendészeti felügyelővé nevezte ki. — *Hollós Béla* gyöngyösi járási tűzrendészeti felügyelő eltávozott a vármegyeből, helyébe a vármegye alispánja *Marton József* gyöngyösi járási irodatisztet nevezte ki járási tűzrendészeti felügyelővé.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség kiadásában megjelent „Tűzrendészet” című csoportos szakmunka III-ik füzeté, Breuer Szilárd: „A Tűzoltás Szabályai” (Taktika) kifogyott és újabb kiadásának megjelenéseig meg nem rendelhető.

A németországi „Deutsche Gasglühlicht — Auer — Ges. m. b. H.” cég Berlin melletti oranienburgi telepén ez év szeptember hó 9-én és 10-én tűzoltótisztek részére külön tanfolyamot rendez, mely a gázvédelem ismertetését célozza. A résztvevők szándékukat a „Mereur” műszaki és vegyipari részvénytársasággal (Budapest, IX., Üllői-út 1. sz.), mint az Auer társaság magyarországi képviselőjével közölni szükségeskedjenek, hogy nevezett cég a résztvevők neveit a tanfolyam

miatt — folyó évi szeptember hó 15-ről szeptember hó 22-ére (hétfő) és 23-ára (kedd) halasztott el.

A hatvani járás tűzoltóversenye közbe jött akadályok miatt f. évi szeptember hó 14-ikére halasztott el.

Tűzoltóverseny Tahitótfalun. Folyó évi jún. hó 22-én, délelőtt Tahitótfalun szokatlanul nagy érdeklődés mellett folyt le a pomázi járás tűzoltóversenye, amelyen Békásmegyer, Budakalász, Pomáz, Szigetmonostor, Pócsmegyer-Leányfalú, Tahitótfalu, Dunabogdány, Visegrád, Csobánka, Pilisszentlászló, Üröm, Pilisborosjenő, Solymár, Nagykovácsi, Pilisszentiván, Pilisvörösvár, Pilisszántó, Pilisszentkereszt és Piliscsaba községek, valamint Szentendre város tűzoltóságai vettek részt. A zászlóaljban felállított tűzoltócsapatok élén az országos és a vármegyei tűzoltószövetség képviselőiben érkezett Dr. Csilléry Zoltán vármegyei főszolgabíró, Petheő János vármegyei tűzrendészeti felügyelőt és Boross Imre vármegyei szövetségi titkárt Dósa István járási tűzrendészeti felügyelő fogadta. A csapatok megsejtelése után Dr. Csilléry Zoltán elnöklete alatt, az érkezőkből és Elefánthy járási tűzrendészeti felügyelő, Domokos váci parancsnok, Minka újpesti alparancsnok és Schilzong József okl. tűzoltótiszt tagokból megalakult a három csoportban működő zsűri, hogy a 22 versenyzőcsapat 58 versenyszámát elbírálja. Délután 2 óra volt, amikor a zsűri elnöke kihirdette a következő versenyeredményeket: Tömlőfektetésből első díjat, a Minimax rt. ezüst cigarettatárcáját Katzinger József Budakalász, második díjat Bienenstock József és Fia cég ezüst óráját, Szeifert Márton Pilisszentkereszt, harmadik díjat, 7 méter Klinger-gyári bourett-vásznat Makray Lajos Kisoroszi, negyedik díjat, szintén 7 méter vásznat Panisz csővezető Szentendre, ötödik díjat, 3 méter Uwag-gyári ruhaszövetet Komenda Sándor, hatodik, hetedik és nyolcadik díjat, Köhler István tűzoltószergyáros egyegy cigarettatárcáját Murner János, Bognár Gyula és Zólyomi József, végül a járás dicséret oklevelét Waltz Ede nyerték el. — Ötös kocsifeckendőszerelés vándordíját, Dr. Zboray Géza járási főszolgabíró ezüstserlegét Tahitótfalu, a vármegyei szövetség bronzplakettjét Pomáz község, 12 méter fehér vásznat Nagykovácsi község, oklevelet Békásmegyer, Budakalász, Üröm, Pilisszentlászló, Solymár, Pilisszentiván, Kisoroszi, Pilisszentkereszt, Pilisszántó és Szigetmonostor községek csapatai, díszbáltát Kecéry Róth leányfalusi parancsnok, 3—3 méter szövetet Solymár, Pilisszentiván és Szigetmonostor község csapatainak nyomóegyse érdemelték ki. — Kilences kocsifeckendőszerelés vándordíját, Szentendre város díszóráját a pomázi Uwag szövögyár, Dr. Mandics Milán földbirtokos vándordíját, ezüstserleget Pilisvörösvár, a Mercure műszaki rt. gázalarcát Békásmegyer, a járás dicséret oklevelét Budakalász, Kisoroszi, Dunabogdány, Pócsmegyer-Leányfalú és Csobánka községek tűzoltócsapatai, Wallenfeld Mátyás egyéni vándordíját, tűzoltó díszbáltát Szatmáry Zoltán pilisvörösvári parancsnok, Neuschloss Elek egyéni díját, ezüstórát Zólyomi Gábor pomázi szakaszparancsnok, 2 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ méter Klinger-gyári bourette-vásznat Tahitótfalu, Pócsmegyer, Szigetmonostor és Csobánka községek csapatainak nyomóegyse; — ötös mozdonyfeckendőszerelésből a Klinger-gyár vándordíját, ezüstórát a szentendrei, Nagybátony-Ujlaki Iparművek Rt. csapatdíját, ezüstserleget a tahitót-

lésből a Budapestvidéki Kőszénbánya Rt. vándordíját, ezüstserleget a pomázi községi, oklevelet a pomázi Uwag-szövögyári csapat, Dr. Almássy László házelnök, ker. országgyűlési képviselő díszes ezüst cigarettatárcáját, mint legjobb vezénylő, Pataky Kálmán Uwag-gyári parancsnok, 3 $\frac{1}{2}$ méter Uwag-gyári ruhaszövetet a Pomáz községi csapat csővezetője, a jelképes támadásból a pomázi járás közönségének vándordíját, ezüstserleget a szentendrei, a vármegyei tűzoltószövetség ezüstplakettjét a Pomáz községi csapat, Benes József egyéni tiszteletdíját, ezüst cigarettatárcáját Pálffy Andor szentendrei parancsnok és 2 $\frac{1}{2}$ m Salzman-gyári vásznat a szigetmonostori nyomóegyse nyerték el. Ezekon kívül rendezői tiszteletdíjként Dósa felügyelő Benes József tiszteletdíját, ezüstórát, Kontra Imre tahitótfalusi főjegyző, Bartók János földbirt. tiszteletdíját, ezüstórát Bartha Jenő titkár és Vámos tahitótfalusi alparancsnok, Köhler István tűzoltószergyáros és a Perkeő-gyár egy-egy tárcáját és Kácsér községi tisztviselő két méter vásznat, végül Piliscsaba község parancsnoka a bemutatott motorfeckendőszerelésért Köhler gyáros ezüst cigarettatárcáját s az összes résztvevő csapatok nyomóegysei és csővezetői Dósa felügyelő 1—1 drb tűzoltó-évkönyvét kapták. Ugyanekkor osztotta ki a zsűri elnöke a 46 tűzoltónak az Országos Szövetség szolgálati érmeit, a díjnyertesekhez és a kitüntetettekhez intézett beszéd után, majd a csapatok díszmenetben elvonultak. A jól sikerült verseny azt mutatta, hogy a járás főszolgabírája a járási felügyelő munkáját hathatósan támogatja s így a pomázi járásban a tűzoltóságok fejlődésének ügye biztosítva van.

A Budapesti Tűzoltó Testületek Szövetsége ezúton hívja fel a szövetség kötelékébe tartozó önkéntes és gyári tűzoltóságok parancsnokait, hogy a Wienben, folyó évi október 17—19-én tartandó gyári tűzvédelmi kiállításra a szövetség képviselőiben való kiküldetés céljából jelöltjeiket a szövetség elnökségéhez legkésőbb folyó évi szeptember 15-ig írásban terjesszék be. A folyó évi közgyűlés által megszavazott 600 pengő tanulmányi segélyt egyenlő részekben a szövetség választmánya fogja 4 (négy) működő önk., illetve gyári tűzoltótisztnek odaitélni. A választmányi ülés október elején, a szokott módon fog összehívadni.

2004/1930.

A Lajosmizsei Önkéntes Tűzoltó Testület Parancsnoksága.

A folyó évi szeptember hó 28-án Lajosmizsén megtartandó járási tűzoltóversenyre — az 1930. évi április hó 29-én megtartott Vármegyei Tűzoltó Szövetség közgyűlésének határozata értelmében, hogy az alsódabasi járásban tűzoltóverseny tartásék — bajtársi üdvözetünk tolmácsolásával Címet ezennel meghívjuk.

A versenyen csak 9-es iskolaszerezés, gyors-szerelés és támadási gyakorlatok kerülnek bírálat alá. A szerelésben részt vesz 1 vezénylő tiszt, 9 szerelő és 2 létraszerelő. A szerelés az egységes országos sülyesztett medencéjű kocsifeckendővel történik; a lábdeszkan elhelyezett nyomótömlők szerelésnél onnan vétetnek el és visszaszerelésnél ugyanoda helyezendők vissza. Nyomótömlőt a versenyzőknek hozni felesleges.

Minden község köteles tűzoltócsapatát a versenyre kiállítani. Leventecsapatok is részt vehetnek a versenyen: ötös iskola- és gyors-szereléssel. A csa-

patók elmaradása tekintetében semmiféle kifogás el nem fogadható, mert a versenyen egyenruha nélkül is részt lehet venni.

A verseny részletes programja:

1. Ünneplés fogadtatás a vasuti állomáson. (Vonat indulása Bpest ny. p. u. 6.15, érkezés 9.21.)
2. Díszfelvonulás az iparosok kultúrházába — zenekísérettel.
3. Díszközgyűlés a 30-ik jubileumi év alkalmából d. e. $\frac{3}{4}$ 10 órakor.
4. A verseny kezdete $\frac{1}{2}$ 11 órakor.
5. Díszebéd $\frac{1}{2}$ 1 órakor.
6. Ebéd után 1.30 ó. a verseny folytatása.
7. Díjkiosztás.

A verseny keretében 1 járási vándordíj és egyéb díjak kerülnek kiosztásra.

A versenyen résztvevő csapatok kötelesek folyó évi szept. 1-ig az itteni parancsnokságnál részvételeiket bejelenteni és szept. 20-ig azt is, hogy a díszebédén hány személy vesz részt. A díszebéd részvételi díja (ital nélkül) tiszték részére: 2.50 P, legénység részére: 1.80 P. A díszebédre csak azok tarthatnak igényt, kik az ebédért járó összeget szept. 20-ig az itteni parancsnokságnak beküldik.

A versenyre vonatkozó egyéb utasítások az Országos Tűzoltó-Szövetség által kiadott Verseny-szabályzatban találhatók meg és ugyanott szerepelhetnek be.

Amennyiben a versenyzők részéről valamelyes kívánság felmerülne, úgy testületünk bajtársi készséggel és szeretettel a lehetőség szerint rendelkezésre áll.

Lajosmizse, 1930 július hó 15-én.

Bajtársi üdvözlettel

Olvashatatlan aláírás
járási főszolgabíró.

Magyar József s. k.,
ő. t. parancsnoka.

Felelős szerkesztő: Dr. Balogh Dezső főorvos, budapesti önk. parancsnok.

Felelős kiadó: Keresztes János, az orsz. szöv. titkára.
Lapkiadó-bizottság: Breuer Szilárd, Keresztes János,
Köhler István vál. tag, Mátrai Antal vál. tag.

Munkatársak: Gróf Széchenyi Viktor orsz. szöv. elnök, Breuer Szilárd főparancsnok (Budapest), orsz. szöv. al-elnök, Dr. Aujezsky László, a m. kir. orsz. Meteor. Int. adjunctusa, Benedek Mihály fővárosi hivatásos tiszt, Dittrich József gépészmérnök, orsz. szöv. eln. előadó, fővárosi hivatásos főtiszt, Erdély Ernő főpar. (Győr), orsz. szöv. eln. előadó, Erlesbek György fővárosi hivatásos főtiszt, Falussy Károly Máv. tűzr. felügyelő, orsz. szöv. titkár, Kállay Imre, Dr. Kathona Mihály par. (Kiskunhalas), Kotsis Rezső alpar. (Csepel, löszergyár), Nagy Sándor orsz. szöv. főtítká, Papp Ferenc hiv. főpar. (Szeged), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Roncsik Jenő hiv. főpar. (Debrecen, orsz. szöv. eln. előadó, Rehák Tamás hiv. par. (Debrecen), Rosta Géza par. (Csepel, löszergyár), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Szalay Lajos vegyész-mérnök, budapesti önk. szak-par., Techlár Ernő m. kir. pénzügyi titkár, budapesti önk. titkár, Teasdale Ottó főv. hiv. főtiszt, Vágó Zoltán budapesti önk. szak-par., Vida Pál várm. szöv. titkár (Székesfehérvár), orsz. szöv. eln. előadó.

Minden kapható a
Párisi
Nagyáruház-ban

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez beküldendő **PÉNZÖSSZEGEKE**T szíveskedjék csekkszámaink szerint elosztva a következő számokra befizetni: „Tűzrendészeti Közlöny” előfizetése és hirdetések 57.454, Segélyzőpénztári tagsági díjak 57.453, Orsz. Szöv. tagdíjak, szolgálati érmek, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés 23.297. A csekklap hátuljára közlemények is írhatók, de ezen esetben 8 filléres postabélyeg ragasztandó fel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnél (Budapest, IV., Bástya-utca 13. szám) a következő szakkönyvek, szabályzatok, belügyminiszteri rendeletek, tűzoltói vonatkozású színművek, könyvek és nyomtatványok rendelhetők meg. A megrendelés alkalmával a megrendelték ára a 23.297. sz. csekk-számlára előre befizetendő. Elnökségi ülés határozata alapján utánvétellel semmit sem küldhetünk. **SAKKKÖNYVEK:** A „Tűzrendészet” I—II. és IV—VII. füzet ára 5.50 P. Ezen füzetek egyenként is kaphatók. Az I. sz. füzet Erdély Ernő: „A tűzoltóságok szervezése, felszerelése, szolgálata, ügykezelése”, ára 1 P. II. füz. Markusovszky Béla: Megelőző Tűzrendészet, ára 1 P. IV. füz. Apáthy Vilmos: Tűzjelzés, ára 1.— P. V. füzet, Dr. Balogh Dezső: Első segélynyújtás baleseteknél, ára 1.— P. VI. füzet, Erdély Ernő: Vízszerezés, ára 1.— P. VII. füzet, Köhler István: A fecskendő és tartozékai és Erdély Ernő: A tűzoltószerkek kipróbálása, gondozása és működési zavarai, ára 1.— P. Papp Ferenc: Tűzrendészeti Közigazgatás Kézikönyve, ára 20.— P. Papp Ferenc: Külföldi tűzoltóságokról, ára 1.60 P. Teasdale Ottó: A tűzoltás és robbanás veszélye, ára 10.— P. **SZABÁLYZATOK:** Tűzoltó gyakorlati szabályzat, ára 2.— P. A tűzoltógyakorlati szabályzat kivonata, ára —.30 P. Tűzoltóverseny gyakorlati szabályzata ára —.50 P. Szolgálati szabályzat, ára 1.20 P. Egyenruházati és rangjelzési szabályzat, színes ábrákkal, ára 4.— P. Éremszabályzat, ára —.60 P. **BELÜGYMINISZTERI RENDELETEK:** 230.000/1925. B. M. sz. Tűzrendészeti kormányrendelet, ára —.40 P; 254.300/1928. B. M. kormányrendelet a tűzoltó-tanfolyamokról, ára —.40 P. **SZÍNMŰ:** Techlár Ernő: Credo...! színmű, ára 2.— P. **KÖNYV:** Ortutay József: Néhai József főherceg élete, ára 3.— P. **NYOMTATVÁNYOK:** Alapszabály nyomtatvány önkéntes tűzoltótörségek részére, ára darabonként —.40 P. Díszokmány-úrlap, ára 2.— P. Oszályozási lap tűzoltóversenyekhez, ára darabonként —.02 P. Barabás István: „Szépliget-i tűzoltóság,” ára 5.— P.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség **SZOLGÁLATI ÉRMEINEK** árai a következők: V. éves 2.—; VI. éves 3.—; VII. éves 4.—; VIII. éves 5.—; IX. éves 6.—; X. éves 7.—; XI. éves 8.—; XII. éves 9.—; XIII. éves 10.—; XIV. éves 11.—; XV. éves 12.—; XVI. éves 13.—; XVII. éves 14.—; XVIII. éves 15.—; XIX. éves 16.—; XX. éves 17.—; XXI. éves 18.—; XXII. éves 19.—; XXIII. éves 20.—; XXIV. éves 21.—; XXV. éves 22.—; XXVI. éves 23.—; XXVII. éves 24.—; XXVIII. éves 25.—; XXIX. éves 26.—; XXX. éves 27.—; XXXI. éves 28.—; XXXII. éves 29.—; XXXIII. éves 30.—; XXXIV. éves 31.—; XXXV. éves 32.—; XXXVI. éves 33.—; XXXVII. éves 34.—; XXXVIII. éves 35.—; XXXIX. éves 36.—; XL. éves 37.—; XLI. éves 38.—; XLII. éves 39.—; XLIII. éves 40.—; XLIV. éves 41.—; XLV. éves 42.—; XLVI. éves 43.—; XLVII. éves 44.—; XLVIII. éves 45.—; XLIX. éves 46.—; L. éves 47.—; LI. éves 48.—; LII. éves 49.—; LIII. éves 50.—; LIV. éves 51.—; LV. éves 52.—; LVI. éves 53.—; LVII. éves 54.—; LVIII. éves 55.—; LIX. éves 56.—; LX. éves 57.—; LXI. éves 58.—; LXII. éves 59.—; LXIII. éves 60.—; LXIV. éves 61.—; LXV. éves 62.—; LXVI. éves 63.—; LXVII. éves 64.—; LXVIII. éves 65.—; LXIX. éves 66.—; LXX. éves 67.—; LXXI. éves 68.—; LXXII. éves 69.—; LXXIII. éves 70.—; LXXIV. éves 71.—; LXXV. éves 72.—; LXXVI. éves 73.—; LXXVII. éves 74.—; LXXVIII. éves 75.—; LXXIX. éves 76.—; LXXX. éves 77.—; LXXXI. éves 78.—; LXXXII. éves 79.—; LXXXIII. éves 80.—; LXXXIV. éves 81.—; LXXXV. éves 82.—; LXXXVI. éves 83.—; LXXXVII. éves 84.—; LXXXVIII. éves 85.—; LXXXIX. éves 86.—; LXXXX. éves 87.—; LXXXXI. éves 88.—; LXXXXII. éves 89.—; LXXXXIII. éves 90.—; LXXXXIV. éves 91.—; LXXXXV. éves 92.—; LXXXXVI. éves 93.—; LXXXXVII. éves 94.—; LXXXXVIII. éves 95.—; LXXXXIX. éves 96.—; LXXXXX. éves 97.—; LXXXXXI. éves 98.—; LXXXXXII. éves 99.—; LXXXXXIII. éves 100.—

KÖHLER ISTVAN

fecskeendő-, szivattyu- és tűzoltófelszerelések gyára

Budapest, X. Koronai-utca 21.

Gyárt: modern motoros, turbinás és dugattyus tűzoltó fecskendőket, tűzoltószereket, felszereléseket és stabil szivattyu-telepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

Mátrai Antal és Társa R.-T. Budapest

VI., Teréz-körút 33 ♦ 30 éve fennálló tűzoltószergyára

GYÁRT: kézi- és motorfecskendőket, mindenféle létrákat, motollákat, vízfordó és öntöző lajtákat, szerkocsikat. Mindennemű tűzoltófelszerelési cikkek raktárról kaphatók. :: Sürgőnycim: 22-36 MÁTRAI :: Telefon T. 222-26

Teudloff-Dittrich

Armatura-, Szivattyú- és Gépgyár R.-T.

Kézihajtású és motoros fecskendők — Autófecskendők — Lajtocsik — Vészvonatok — Tűzoltósági felszerelések

KISPEST, ÜLLŐI-UT 216—222. SZÁM.

Levélcím: Budapest 4. Postafiók 139. Tel.: I. 463-92, I. 463-93

Vezérképviseletek: „Orbis” Műszaki R.-T. Budapest, Szeged, Győr, Miskolc, Debrecen, Pécs

Walser Ferencz

Budapest, VI., Lomb-utca 34-36. sz.

Telefon: L. 913—46

Tűzoltási szerek és szivattyuk gyára, harang- és fémöntöde

Siemens és Halske Rt.

BUDAPEST, VI. KER., TERÉZ-KÖRÚT 36. SZÁM

Telefon: Aut. 109—85

Gyárt és szerel mindennemű villamos tűzjelző-készülékeket és berendezéseket gyárak, községek és városok számára

THERMOSONUS

a legújabb és legmegbízhatóbb automatikus tűzjelző-készülék.

Gyors, biztos, olcsó!

A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Élőkelő referenciák. Részletes felvilágosítást ad és a készüléket működésben bemutatja:

Ipartermék Értékesítő Részvénytársaság
Budapest, V., Zoltán-utca 7—9.

Telefon: Aut. 110—18.

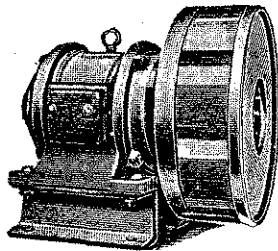
Nem tudja összeszedni

a tűzoltókat, ha tűz támad, mert nincs messzehallható

riasztó szirénája,

mely a határban dolgozó legénységet egyszerre alarmirozza! — Eddig több mint 1000 darab szirénánk van üzemben. —

Szirénaismertetőt díjtalanul azonnal megküldjük!

Magyar Műszaki és Villamossági Vállalatok, Jankovich János

Budapest, VI., Vilmos császár-út 15/E.

„TOTAL”

a tűzoltókészülékek királya!

folyékony szénssavval működik és száraz porral ott és ezér télen nem fagy be, nyáron nem párolog el; sikeresen olt mindenféle tüzet, tehát a veszélyes folyékony anyagok, mint: benzín, szesz, ether, petrolium, olaj, kátrány egészét, továbbá a karbid és a villamos tüzeiket, utóbbi is teljesen veszélytelenül. Kimerítő ismertetéssel készséggel szolgál a magyarországi lerakat:

Ligeti és Biró, Budapest, V., Végsház-u. 5. Tel.: T. 277-99

Németország legrégebb és leghíresebb autófecskendő és különleges tűzoltóautó-gyárai!

DAIMLER-BENZ A.-G.

Különleges tűzoltófecskendői és kézi vontatásra berendezett kis motorfecskendői megtekinthetők fenti cég magyarországi fiókjánál.

a MERCEDES-BENZ AUTOMOBIL RÉSZVÉNYTÁRSASÁG-nál

BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 24. SZÁM

Minden gondos parancsnokság, illetve községi előjáróság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség **SEGÉLYZŐPÉNZTÁRÁBA**, mely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj ellenében minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az összeg a névsor kapcsán az 57453. sz. postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnal bejelentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton igazolandó. A segélyösszegegen felül más költségek nem térítetnek meg. Évközi létszámváltozás a befizetett létszámon belül díjtalanul jelenthető.

Tökéletes és olcsó
füst- és gázálarcokat
gyárt az egyetlen hazai
gázvédelmi felszerelések
gyára

Mercur Műszaki és Vegyipari R.-T.

Gyár: IX., Illatos-út 9. Telefon: J. 423-32
Városi mintaraktár: IX., Üllői-út 1. Tel.: A. 866-94

Morzsányi J.

BUDAPEST, IV.,
Eskü-út 5. sz.

Gyárt: tűzoltó- és
sportérmeket,
zászlókat, zászlósze-
geket, mindenemű
jelvényeket, felirati
zománcablákat,
gumiélemezöket.

Alapítva 1870.

SELTENHOFER FRIGYES FIAI SOPRON

szivattyúk, tűzfecskendők, tűzoltófelszerelések

„ERICSSON” (Ezelőtt
Deckert és Homolka)

Magyar Villamossági Részvénytársaság
A budapesti tűzoltóság hivatalos szállítója

Budapest,

I., Fehérvári-út 70.

Telefon: T. 228-09, T. 289-64, és J. 340-98.

Gyárt és szerel mindenfajta elektromos tűzjelző
berendezéseket városok, községek, gyárak számára

FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA

KUN SÁNDOR, BUDAPEST

Telefonszám: Aut. 845—11 IV., Ferenc József-rakpart 18. szám

A MINIMAX

a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hason-
lítható össze a különböző utánzatokkal. Felvilágosítással szolgál a

MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST

Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefon T. 237-31.

CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.

BUDAPEST, VIII., BLAHA LUJZA-TÉR 1—3.

Szab. hat. engedélyezett

DABEG

Szab. hat. engedélyezett

TŰZ- ÉS ROBBANÁSMENTES BENZINTÁROLÓ BERENDEZÉSEKET

védőgáznélküli üzemre gyorsan és jutányosan szállít

Dávid és Kertész kazán- és gépgyár r.-t., Budapest, VI., Máglya-u. 75—77 - Tel. L. 914-46

Tűzfecskendőket,

mindenféle felszerelési cikket, lajtos kocsikat, szekérhídmérlegeket legelsőrangú kivitelben gyárt és szállít községek,
malmok, gazdaságok stb. részére, előnyös fizetési feltételekkel

MAGYAR MÉRLEG- ÉS GÉPGYÁR R.-T., BUDAPEST

Iroda: V., Honvéd-utca 18. sz. :: Telefon: L. 966—95, L. 910—47, J. 389—17. :: Gyártelep: X., Gyömrői-ut 40. sz.
Fecskendőinket az Országos Tűzoltó-Szövetség felülvizsgálatának vetjük alá.

Magyar Vegyipari Gépgyár R.-T.

TELEFON: I 390—07 és I 390—08

(REICHEL ÉS HEISZLER)

Sürgőnycim: Destillator, Bpest

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magy. Orsz. Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 57451. számú csekkzámlájára lehet beküldeni. Csekkürlap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

**BUDAPEST,
IV., Bástya-utca 13. szám.**

Előfizetési ára egész évre 6.— pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Ajánlva a m. kir. Belügyminisztériumnak 209.916/1923. B. M. sz., 44.616/1924. B. M. sz., 229.320/1925. B. M. sz. 277.462/1925. B. M. sz., 161.748/1926. VIII. B. M. sz., 302/1927. VIII. B. M. sz., 329.750/1928. VIII. B. M. sz. és a 256.673/1929. VIII. B. M. sz. körrendeleteivel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája:

Budapest, IV., Bástya-utca 13. szám. — Telefon: Aut. 847-94.

A tűzoltóság laikus hitelrontói.

A közelmúltban és újabban is úgy a napilapokban mint egyéb érdekeltségek folyóirataiban, különösen egy-egy nagyobb tüzeset lezajlása után, arra illetéktelen, illetve laikus egyének által, a tűzvész technikai oltásáról — szakszerű jelmezbe öltöztetett közlemények jelennek meg, melyekben főként a fővárosi tűzoltóság beavatkozásának célszerűtlenségéről, szereinek hiányosságáról és a tűzkárt szenvedett épület vagy ipartelep tűzvédelmi berendezésének fogyatékoságairól esik szó.

E cikkek egy része ezenkívül, tapasztalt tűzoltói szemmel való vizsgálatnál, szembetűnően magukon viselik egyes konkurrens kézi tűzoltókészülékek forgalombahozóinak érdekeltségét, mely mellett egymás eszközeinek célszerűségét lesajnálva, kiké a magáét igyekeznek jobbnak minősíteni. A nagy tüzesetek izgalmat keltő hatása ugyanis alkalmas arra, hogy úgy a nagyközönséget, mint egyéb tűzveszélyes berendezéssel bíró telepek és épületek tulajdonosait fokozottabb tűzelleni védelem iránti berendezkedésre serkentse.

Minthogy az ily hírlapi közlemények szerzői a tűzoltói szaktudástól távol állanak és tűzoltói tapasztalatok nélkül valók, e cikkek tartalmán meg is látszik bírálataik téves és laikus volta, amelynek során — a hozzánemértés gyarlósága — minden lépten-nyomon elárulja magát.

Emellett még különösebb az a jelenség, hogy egy-egy lapnak hasábjain, hasonlóan szaktudás nélkül írt válaszcikkek is látnak napvilágot, melyek érvelése többnyire ép oly értéktelenek, mint az eredeti közlemény.

Ami a tűzoltói szaktudást illeti, ennek keretei valamikor tényleg oly kezdetlegesek voltak, hogy csaknem mindenki érthetett hozzá. Egy félszázadot meghaladó idő óta azonban tűzoltói téren oly óriási haladás történt, ameddig a laikus nagyközönség ismerete fel nem ér.

A hírlapok hasábjain igen gyakran más szakmabeli kérdésekhez is — illetéktelen egyének részéről történik egy-egy hozzászólás, melyek szintén magukon viselik a laikusság és hozzánemértés jellegét. A nagyközönség ugyan elolvassa e közleményeket; majd különösebb benyomások nélkül napirendre tér azok felett.

Másként áll ez a tűzoltóságot érdeklő esetek-

nél, ahol egyrészt jóhiszemű, de téves bírálat útján, másrészt szándékos alapon — üzleti érdekből — történik az olvasó közönség felfogásának ferde irányba való terelése, mely körülmények kiválóan alkalmasak arra, hogy a szervezett tűzoltóság és általában a tűzoltóintézmény tekintélyét aláássák és népszerűségének magaslatáról letaszítsák.

Így ez év elején a Báthory-utcai hatalmas bérpalota óriási tetőtűzének, 10 erőshatású motorosfecskendőszugárral történt eloltása után egy lapban egy hozzászólás keretében, többek közt a cikkíró azt a kérdést is felvetette, hogy e tűzvész alkalmával „a tűzoltóság mért nem alkalmazott poroltókészüléket?... mert ez esetben az egész tetőt meg lehetett volna menteni.” A legutóbbi budapesti Hungária kénsvagyár égésének lezajlása után pedig több napi- és egyéb lapokban cikkek jelentek meg, melyek a tüzesetnél a székesfővárosi tűzoltóság szárazoltógépének kudarcát aposztrofálták, erősen hangsúlyozva azon körülményt, hogy „a gyár megfelelőbb kézi tűzoltókészülékkel ellátva nem volt és hogy mért nem alkalmazta a tűzoltóság a drága költségen beszerzett haboltókészüléket?” stb.

Nem tudjuk, hogy ezen laikus alapon vagy célzatosan üzleti érdekből napvilágot látott cikkek írói látták-e közelről azt az egy tömbben 100 méter hosszú — 105 méter széles és 6 emelet magas hármass — kívül részben, belül pedig teljesen fából alkotott épületóriások perei alatt történt lángbaborulását és veszélyesen tomboló tüztengerét, amelyekben 35 vagon kénsvagyár ömlött el?

Különös fantázia szüleménye lehet az a felfogás tehát, hogy ilyen rohamosan terjedő tűzvész alkalmával, ahol a tűzoltóság megérkeztekor a hatalmas épületek mindegyike nyílt lángban állott, az alkalmazott 16 erőshatású motorsugár helyett haboltókészülékkel kísérte volna meg a kezdetben megközelíthetetlen tüztenger eloltását, amikor a környező épületek is tüzet fogtak, s azok megvédése volt az első és legfontosabb feladat.

Sajnos, az üzleti versengés sugalmazta e közlemények még tovább folytatódhatnak. Az egyik lapban újabban a cikkíró a fővárosi tűzoltóság tisztjeit a kézi tűzoltó eszközök ajánlásától akarja eltiltani, miközben ismét és ismét a tűzoltóság szakilletékességének pellengérré való állítása nyert kifejezést, megfélemlítve azon józan körülményről, hogy akinek valamely tűzvédelmi berendezésre van szüksége, az nem a gyógyszerárban fog ez

irányban kérdezősködni, sem pedig a napilapok szerkesztői postáját fogja igénybevenni, hanem a megfelelő tűzoltó-szakemberek tanácsát kéri ki.

A fenti észjárásból ugyanis az következnek, hogy a jövőben a betegeknek ne az orvos adjon tanácsot és javasoljon gyógyszert, hanem azoknak a patikaszeret előállító gyárhoz kell fordulniok, ha bántalmukra orvosság kell.

Ügylátszik, hogy e tülekedés lassankint a humor mezejére tér, anélkül, hogy ez a versengés bárkinek is használna.

Annál inkább árt azonban a tűzoltóság tekintélyének, mert elvégre arra nem illetékesek kritizálják folyton annak minden egyes ténykedését.

A tűzoltóság védekezése a sajtóhadjárat ellen igen nehéz; mert nem áll módjában minden gáncsolás ellen felszólalni, mivel azt felettes hatósága el nem tűrné.

Valamit mégis tenni kellene, melyhez előreláthatólag minden hivatásos tűzoltóság felettes hatósága is hozzájárulna. Minden nagyobb és számottevő tüzeset hivatalos jelentését, a könyomatosok útján, — még aznap — úgy, amint azt más intézmények is tenni szokták, — a napilapokban közzé kell tenni, hogy a nagyközönség az illetékes tűzoltóság részéről, szakemberek útján tájékoztatva legyen. Akkor az olvasó közönség ezen illetéktelek által írott hírlapközlemények téves adatai felett egyszer s mindenkorra napirendre tér.

Blasnek Hugó

a székesszévfárosi tűzoltóság
h. főparancsnoka.

A tűz- és jégkárokról.

DR. STEUER GYÖRGY

a kiskundorozsmai kerület országgyűlési képviselőjének interpellációja, melyet az országgyűlés képviselőházában 1930 június hó 25-én, a m. kir. belügyminiszterhez és földművelésügyi miniszterhez intézett

A képviselőház elnöke: Kérem a jegyző urat, szíveskedjék Steuer György képviselő úr interpellációjának szövegét felolvasni.

Urbanics Kálmán jegyző (olvassa): „Interpelláció Takácsi, Fertőhomok és más községek tűz- és jégkárai tárgyában a m. kir. belügy- és földművelésügyi miniszter urakhoz.

1. Van-e tudomásuk a belügy- és földművelésügyi miniszter uraknak arról, hogy Takácsi, Fertőhomok és más községekben a legutóbbi időkben keletkezett felbecsülhetetlen tűz- és jégkárok a magyar nemzeti vagyonnak leírhatatlan és helyre nem hozható veszteséget okoztak.

2. Van-e tudomásuk a belügyminiszter úrnak arról, hogy Takácsi, Fertőhomok és más községekben keletkezett tűzkárokat gyujtogatások idézték elő, továbbá a tűz nagyarányú pusztítása nagyobb részt a tűzrendészet hiányaira, illetőleg főleg arra vezethetők vissza, hogy a tűzrendészettről alkotott 53.888/1888. és 230.000/1925. számú belügyminiszteri rendeletek a gyakorlati életben sokhelyütt nagyon hiányosan, vagy egyáltalán nincsenek foganatosítva és ezzel az idézett rendeletekkel a tűzrendészetnek és főleg a tűzoltóság intézményének szélesebb keretek között tervbevétt újjáépítése, sajnos, még mindig nincsen végrehajtva.

Hajlandó-e a belügyminiszter úr intézkedni, hogy az ilyen gyujtogatásnak lehetőleg elejét vegyék és a gyujtogatók szigorú megbüntetésben részesüljenek, továbbá hajlandó-e idézett rendeleteinek teljes mértékben érvényt szerezni, illetőleg a tűzrendészeti rendeletek végrehajtását gátló aka-

3. Van-e tudomása a belügyminiszter úrnak arról, hogy a hivatásos tűzoltótisztek és a tűzoltók kiképzése, valamint a falusi lakosságnak a tűzoltás terén való kiképzése, a községeknek tűzoltószerekkel való ellátása és azoknak karbantartása, valamint a hivatásos, a tűzoltás terén kiképzett tűzrendészeti felügyelők alkalmazása nem történik abban a mértékben, amint ezt a tűzrendészet jóságához és a nemzeti vagyonnak a tűzvesztek ellen való megvédéséhez fűződő közgazdasági érdekek megkövetelik.

Hajlandó-e a belügyminiszter úr e téren a szükséges intézkedéseket foganatosítani?

4. Van-e tudomása a belügyminiszter úrnak arról, hogy az 1924 évi 44.200. szám alatt kibocsátott, úgynevezett szérű-rendeletnek az aratásra, a behordásra, a közös szérűk kijelölésére, a cséplésre és a cséplőgépeknek vizsgálatára, valamint a szálás takarmányoknak behordására vonatkozó intézkedései nagyon hiányosan, vagy egyáltalán nincsenek végrehajtva és ez a mulasztás tűzkárok esetén helyrehozhatatlan anyagi károkat von maga után.

Szándékozik-e a belügyminiszter úr a szérű-rendeletnek lelkiismeretes végrehajtásáról a nagyközönség méltányos érdekeinek lehető figyelembevételével gondoskodni.

5. Van-e tudomása a belügyminiszter úrnak arról, hogy sok községben a tűzoltáshoz a tűzoltó-feleskendők és tömlők használatához szükséges vízkészlet nincs meg. A vízgyűjtőmedencék hiánya miatt egész községek a tűzvész martalékául emek.

Szándékozik-e a belügyminiszter úr intézkedni aziránt, hogy a tűzoltáshoz szükséges vízgyűjtőmedencék létesíttessenek.

6. Van-e tudomása a belügyminiszter úrnak arról, hogy a tüzesetek igen sok esetben azért keletkeznek, mert az építkezési szabályrendeletek hiányosak és elavultak, a modern középítkezési kívánalmaknak egyáltalán nem felelnek meg és azokat, hogyha az előírt követelményeknek meg is felelnek, igen sok helyütt nem hajtják végre, továbbá az építkezésekhez előírt engedélyek kieszközlése pedig az építetők súlyos megterhelésével jár.

7. Van-e tudomása a belügyminiszter úrnak a Biztosító Intézetek Országos Szövetsége (Biosz.) által a magyar nemzeti vagyon megmentése érdekében alakult Tűzveszélyelhárítási Bizottságnak tervbe vett működéséről, mely a községekkel, városokkal, csendőrséggel, tűzoltósággal és az érdekelt-séggel közvetlenül érintkezésbe lépve, az utolsó időkben annyira elharapódzott tűzkároknak további fokozódását az egész országra kiterjedő munkájával igyekszik megakadályozni és hajlandó-e a Tűzveszélyelhárítási Bizottságnak közérdekű működését a közigazgatási hatóságok útján a maga részéről is előmozdítani?

8. Van-e tudomása a belügyminiszter úrnak arról, hogy gazdaközönségünk a tűz- és jégbiztosítás szükségéről és fontosságáról nincsen felvilágosítva és ennek folytán egész vidékek az elemi csapások ellen egyáltalán nincsenek biztosítva és ezáltal a nemzeti vagyon teljes, helyrehozhatatlan pusztulásnak van kitéve.

Hajlandó-e a földművelésügyi miniszter úr intézkedni aziránt, hogy falusi népünket az Országos Mezőgazdasági Kamara és a vidéki mezőgazdasági kamarák, valamint a Falu Országos Földműves Szövetség és a vidéki vármegyei gazdasági egyesületek közhasznú előadások keretében a tűz- és jégbiztosításnak, valamint az állatbiztosításnak fontosságáról felvilágosítsák, valamint a biztosítások feladásánál és a keletkezett károk felvételénél és megbeesülésénél közreműködjenek.

9. Van-e tudomása a földművelésügyi miniszter úrnak arról, hogy a falusi életben átvonulás pusztít-

Mily intézkedéseket tett a földművelésügyi miniszter úr a jégkársújtotta vidék gazdaközönségének támogatására, illetőleg szándékozik-e intézkedni az iránt, hogy a mezőgazdasági jégkárbiztosítás minél szélesebb körben bevezetessék, hogy ilykép jégkár esetén a károknak a biztosító intézetek által való megtérítésével az államkincstár ne legyen kénytelen adóelengedéseket és más kedvezményeket engedélyezni.

10. Hajlandó-e a belügyminiszter úr a nemzeti vagyon pusztulásának lehető megelőzése érdekében az Országos Tűzoltószövetség és a Biztosító Intézetek Országos Szövetségének bevonásával a minden oldalról sürgetett tűzrendészeti törvény megalkotásának előmunkálatait napirendre tűzni és azokat az érdekeltekkel megtárgyalni, hogy ennek alapján a modern tűzrendészeti törvény megalkotható legyen.

Budapest, 1930 június hó 16-án. Steuer György s. k., országgyűlési képviselő.

Elnök: Az interpelláló képviselő urat illeti a szó.

Steuer György: T. Ház! Széles ebben az országban tűz- és jégkárrok terjednek, a vörös kakas rengeteg sok anyagi, erkölcsi kárt okoz az országnak. A legtöbb községben a nyári hónapokban a magukra hagyatott gyermekek cigarettával, gyufával játszva okozzák a tűzkárokat. Amikor a nagy tűzkárokat megvizsgáljuk, rendszerint azt látjuk, hogy üszkös gerendák, összedőlt falak, összetörtelt gyümölcsös kertek és tönkrement udvarok jelzik a tűzkárokat.

Legutóbb a Dunántúl két virágzó községét, Takácsi és Fertőhomok községét a legborzalmasabb tűzkatasztrófa tette tönkre. Takácsi községben leégett körülbelül kétszáz ház, a templom, két ember tűzben lelta a halálát, sokan halálos égési sebeket szenvedtek, többen megőrültek és igen sok állat pusztult el. A kár hivatalos becslés szerint körülbelül 546.392 pengő.

Fertőhomokon leégett 52 ház, 120 pajta és istálló, négy ember pusztult el a tűzben és sok háziállat. Mindkét községben a tüzet gyújtogatás okozta. A tűzkárok, mint mondtam, napról-napra szaporodnak. Fertőhomokon és Takácsi községben kívül tűzkárok voltak Igal, Pápóc, Rimóc és más községekben is. Az elmúlt évben Hosszúláz zempléni megyei községben volt nagy tűz és amikor a tűz oka felől érdeklődtek, azt felelték, hogy az ott elhelyezett elmebetegek okozták a tüzet. Ezek ugyanis cigarettázva, gyufával játszadozva okozták a tüzet, és amikor kérdőre vonták őket, azt felelték, ők szabadon járhatnak, őket cselekedeteikért kérdőre vonni nem lehet, mert ők bolondok. Erre a lakosság kérte a járás főszolgabíráját, hogy távolítsa el ezeket az elmebetegeket a községből, mert azok rengeteg kárt okoznak. Szegvár községben is a múlt évben a templom úgy égett le, hogy 10—14 éves gyerekek felmentek a templomtornyba baglyot keresni és gyufával játszadozva, felgyújtották a templomtornyot.

A tűz- és jégkárrok felett napirendre térni nem lehet és nem szabad, hanem le kell vonnunk a tanulságokat, ki kell kutatnunk a tűzkárok valódi okait és a szükséges hiányokat, mulasztásokat pótolni kell, a kormánynak a szükséges intézkedéseket foganatosítania kell. Nem elég, hogy a sajtóban akként emlékezzenek meg a tűz- és jégkárokról, hogy „a kár biztosítás útján megtérül”. Az egyéni károk megtérülnek ugyan, de a nemzeti vagyon elpusztul. Az az érték- és vagyonesökkenés, ami a

állapított kárt idejében kifizetik. Legyen szabad csak az ország két első legnagyobb biztosító intézetét megemlítenem. Az Első Magyar Biztosító Intézet az utolsó öt évben 8,673.366 pengő tűzkárt fizetett ki. 1925. évben 1,523.200 P-t, 1926-ban 1,380.352 pengőt, 1927-ben 1,728.155 pengőt, 1928-ban 2,121.010 pengőt és 1929-ben 1,920.549 pengőt. A Gazdák Biztosító Szövetkezete tűzkár címén összesen 3,068.118 pengőt fizetett ki, 1925-ben 449.542 pengőt, 1926-ban 470.519 pengőt, 1927-ben 559.998 pengőt, 1928-ban 729.295 pengőt, 1929-ben pedig 858.859 pengőt. Az ország két első magyar biztosító intézete tehát tűzkárban az utolsó öt év alatt 11,741.579 pengőt fizetett ki. Az ország többi intézete is idejében és híven tett eleget fizetési kötelezettségének és a magyar nemzeti vagyon megmentése terén elévülhetetlen érdemeket szerzett.

Ha a tűzkárok okai iránt érdeklődünk, úgy rájövünk arra, illetve megállapították azt, hogy a tűzkárok 50%-a ismeretlen okokból keletkezett, kémenységéből 20%, gondatlanságból, vigyázatlan-ságból 16%, gyermekjátékból ugyancsak 16%, vilámgyujtásból 6%, egyéb okból pedig 8%. Egyéb okok is szoktak előfordulni az ilyen tüzeseteknél. Így sikerült megállapítani, hogy hisztériások, elmebetegek követnek el gyújtogatást elégedetlenségéből, hiúságból követtek el gyújtogatást. Az egyik községben, amikor megállapították, hogy a másik községben a leégett rozoga iskola helyett újat kaptak, felgyújtották az iskolát. Egy másik esetben szerelem miatt történt a gyújtogatás. Előfordult, hogy egy leány a bíróságnál azt vallotta, hogy azért gyújtogatott, mert a szeretője tűzoltó, és mivel azt rég nem látta, így akart vele találkozni.

Megesonkított hazánkban a gondatlanságból, bűnös szándékból keletkezett gyújtogatások, tüzesetek száma oly nagy mértékben terjed, hogy minden lehető el kell követni, hogy ezeknek a bűncselekményeknek elejét vegyük. A nemzeti vagyonnak vétkes gondatlanságból, gonosz szándékkal való pusztítását a legszigorúbb büntetés kell, hogy kövesse. Nem rég Budapesten volt dr. Franczke, a seihelwig-holsteini biztosítási intézet vezérigazgatója és egy előadás keretében rámutatott arra, hogy Németországban milyen elővigyázatossággal, lelkiismeretességgel és gondossággal járnak el tűzkár esetében. A bizottság kiszáll a tűz színhelyére, de maga a királyi ügyész is haladéktalanul kiszáll, hogy megállapítsa a tűzkár tulajdonképpeni okát. Amikor a lakosság látja, hogy a helyszínén maga az ügyész is megjelenik, sokkalta komolyabban, sokkalta lelkiismeretesebben igyekszik az eljáró bizottsággal megállapítani a tűzkár igazi okát.

Amikor a tűzkárok okait kutatjuk, nem térhetünk azok felett egyszerűen napirendre, hanem az iránt is kell érdeklődnünk, vajjon népünk biztosítja-e a vagyonát, vajjon megteszi-e népünk e tekintetben kötelességét és ha nem teszi meg kötelességét, úgy mi ennek az oka. A legtöbb esetben a rossz gazdasági helyzet miatt nem tudja a nép vagyonát biztosítani. A magas adóterhek, a mezőgazdasági termékek értékének esökkenése, a szegényebb néposztály fizetéseképtelensége. Alacsonyabb biztosítás esetén azt mondják, hogy nem kapják meg a kárt. A biztosító társaságok kikapcsolásának idejéből származó bizalmatlanság. Főleg az asszonyok viseltetnek általános bizalmatlansággal a biztosítással szemben. A vasuti állomásoktól távolabb eső községek egyáltalán nem szokták vagyonukat biztosítani. Igen sokszor azért nem biztosítanak, mert arra a tudatra ébredtek, hogyha nem is biztosítanak, az államsegély, a társadalom gondos támoga-

tása folytán amúgy is megtérül a kár. A tűzkárosultak tényleg állami, megyei és községi támogatást élveznek és ilyenkor adományok gyűjtésére is adnak engedélyt. A tűzkársegélyt az adójövedelem terhére adják ki és így a segélyt bizony azok fizetik, akik adófizetési kötelezettségüknek eleget tesznek és vagyonukat biztosítják. Nem biztosít népünk, főleg az Alföldön, különösen a Jászságon és Kúnságon, s a Hajdúságban, Baranya, Zala, Tolna, Komárom, Fehér, Heves és egyéb megyékben. Gyakori tüzesetek szoktak előfordulni Somogy megyében, Karádon, Labadon, Gamáson, Nagylőcön, Dejtáron, Nógrádpatakon, nagyobb károk voltak a felsorolt községeken kívül Fertőendrőd, Bükk, Nyarád, Pápateszér községekben.

Amikor mindezeket leszzegezem, nagyon figyelmébe ajánlom a kormánynak, hogy a tűzrendészeti szabályok végrehajtásánál minden lehetőséget kövessen el. A tűzrendészeti szabályban ki van mondva, hogy a vármegyék vezetői, az alispánok, saját felelősségének terhe mellett kötelesek a rendeleteket végrehajtani és minden intézkedést megtenni. Mindazokban a községekben, ahol önkéntes tűzoltóság, önkéntes tűzoltó egylet nincsen, vagy akár a létszám, akár a kiképzés tekintetében nem felel meg a kívánalmaknak, ott a tűzrendészeti érdekeknek megfelelően a tűzoltóságot meg kell alkotni.

A köteles tűzoltóság alakítása, a tűzrendészeti rendelet értelmében alakítandó meg, hogy minden lakosra egy tűzoltót kell kiképezni. A tűzoltók kiképzését nemesak tűzrendészeti szempontból tartom kívánatosnak, hanem egyúttal nemzetvédelmi szempontból is. Mint tudjuk, a jövő háborúja a gáz és tűz háborúja lesz. Ha falusi lakosságunkat ki nem képezik idejében, újabb háború, egy tűzháború esetében nemzeti vagyonunkat az ellenség teljesen tönkre fogja tenni és a falusi lakosság nem fog tudni védekezni. A tűzoltásra lakosságunkat bármily áldozat árán is ki kell oktatni, a tűzoltó ismereteket terjeszteni kell mindenütt, ahol fegyelem van: a katonaságnál, esendőrségnél, a levénteintézményeknél, iskolákban, tanítóképzőintézetekben, amire a jövő háborúja szempontjából is igenis szükség van.

A honvédelmi érdekeken kívül, gazdasági és nemzeti érdekekből a tűzrendészet ellenőrzésére nagy gondot kell fordítani. A tűzrendészet nagymérvű fejlesztése érdekében a tűzrendészeti rendelet előírja, hogy a jövőben rendszeres vármegyei tűzrendészeti állások szerveztessenek. Minden vármegyében és törvényhatósági joggal felruházott város élén egy szakképzett tűzrendészeti felügyelőnek kellene lennie. Ehelyett azonban ezidő szerint csak négy helyen van öt tűzrendészeti szakfelügyelő: Pest vármegyében kettő, Bihar megyében egy, Békés megyében egy és Nógrád megyében egy.

A községek tűzoltói felszerelése is nagyon hiányos.

Kérném beszédeddöm meghosszabbítását.

Elnök: Mennyi idővel?

Steuer György: 15 perccel.

Elnök: Kérdem, méltóztatnak-e hozzájárulni, hogy a képviselő úr 15 perccel meghosszabbítja beszédeidőjét? *(Igen.)* A Ház az engedélyt megadta.

Steuer György: A tűzoltószerek mennyiségének és minőségének biztosítása érdekében kiadott rendeleteket a községek nem tudják végrehajtani, amennyiben háztartási költségvetésük redukálva van, úgyhogy egyéb kötelezettségeiken kívül a tűzrendészet kívánalmainak sem tudnak kellően eleget tenni. A miniszterközi ellenőrzőbizottság magának a miniszter úrnak intézkedéseit kontrakarirozza, amennyiben nem egy község megrendeli a Tűzoltói Közlönyt a belügyminiszter úr rendelkezésére és erre

amelynek felvételéhez a belügyminiszter úr már hozzájárult. A tűzoltók megérdemlik a legmesszebbmenő anyagi és erkölcsi támogatást, mert azok a nemzeti vagyon őrői, azok minden anyagi kárpótálás nélkül, emberbaráti szeretetből és hazafias kötelességből végzik kötelességüket. Megérdemlik a kormány támogatását, a vármegye és község támogatását. Ezért minden oldalról azt is kérik, hogy a tűzoltói versenyeknél is kapjanak megfelelő támogatást.

Legyen szabad a miniszter úr figyelmét az úgynévezett szérűskertekre is felhívnom. A nyári hónapokban, amint tudjuk, falusi lakosságunk gabonáját és szalastakarmányát behordja a község belterületére a szérűskertekbe és más alkalmas helyekre. Gazdasági indokok szólnak emellett, de a gazdasági érdekek mellett tűzrendészeti érdekek is vannak. A rendeletek előírják, hogy milyen távolságban hordhatják össze a gabonát és szalastakarmányokat, s ha ezeket az előírt távolságokat be nem tartják, helyrehozhatatlan károkat okoznak. Nem az a célom, hogy falusi lakosságunkat zaklatásnak tegyük ki, hanem jóakarattal, tapintattal és szeretettel oktassák ki a falusi lakosságot, hogy az előírt távolságba rakja le a gabonát és az előírt tűzrendészeti szabályzatnak megfelelően.

A tűz terjedését különösen meg kell akadályozni közhelyeken és középületeknél. Tiszaoszlár községben megtörtént, hogy magában a községháza udvarán olyan sűrűn, olyan közel rakták össze a gabonát és takarmányt, hogy a szabálytalan rakodás miatt leégett a községháza, s a községházából a tűz áttért a református lelkészi épületre. A református lelkész feleségével együtt bennégett a házban.

A szérűsrendeletek alapján kiadott engedélyeknél nagyon célszerű volna, hogy amikor a főszolgatartó kiadja az engedélyt, kimondandó azt is, hogy az összehordott gabona, valamint a közeli épületek is, tűzkár ellen biztosítandók.

Gondoskodni kell a szükséges vízmennyiségről is. Már a népjóléti- és munkaügyi tárcza tárgyalásánál rámutattam arra, hogy a községeket ivóvízzel el kellene látni. A községek megfelelő vízzel való ellátása nemesak egészségügyi, hanem tűzrendészeti szempontból is indokolt. A legtöbb helyen, amikor azután kutatnak, vajjon mi az oka a tűznek, azt mondták, hogy nem voltak kutak, nem voltak vízmedencék s így nem állott a szükséges vízmennyiség rendelkezésre.

Legbiztosabb óvszer a tűzkárok ellen a szilárd építkezés. A vármegyéket felszólították, hogy alkossák meg az építési szabályrendeleteket, különösen az építési anyagokra, tüzelőhelyekre és kéményekre való tekintettel. Ebben a tekintetben azonban — sajnos — igen nagy mulasztások vannak, amennyiben igen sok községben vannak házak, amelyekben nincs kémény, vagy ha van, fából van készítve s ezáltal keletkeznek a legtöbb esetben a tűzkárok.

A tűzveszedelem meggátolásának előmozdítása érdekében megalakult Budapesten a Biztosító Intézetek Országos Szövetsége kebelében a tűzveszélyelhárítási bizottság. Ez a bizottság a közigazgatási hatóságokkal, érdekeltségekkel és a tűzoltókkal teljes egyetértésben fel akarja venni a harcot abban az irányban, hogy a tűzkár okai redukáltassanak. Különösen az ellen küzd a tűzveszélyelhárítási bizottság, hogy ne elégedjünk meg azzal, hogy a kár biztosítás útján megtérül, hanem vigyük át igenis a biztosítás eszméjének szükségességét és fontosságát a köztudatba. Erre már az iskolákban neveljük a gyermekeket. A falu hivatott vezetőit: a papot

tenni a tűzbiztosítást!) Kötelezővé kell tenni, de nem államosítani. Ha kötelezővé tesszük és népünk körébe bevisszük azt a tudatot, hogy milyen nagy károk származnak a biztosítás elmulasztásából, akkor falusi népünk fel fogja adni biztosítását. Falusi népünk tudatába át kell vinnünk, hogy a vagyont, a gazdasági épületeket, mindent, ami értéket képvisel, biztosítanunk kell, hogy az elemi károktól vagy pusztulásoktól megmentsük. Néhány 100 pengővel megmenthetjük az egész vagyont, ellenben biztosítás hiányában 1000 és 1000 pengő kárt szenvedünk.

Magyarország nemzeti vagyonát nagymértékben apasztja az a kár is, amelyet a mezőgazdasági termelés terén a jégverések szoktak okozni. Ebben az évben igen nagy jégverés vert végig az országban. A katasztrófális jégverés eredményét a mai napig sem tudták elég pontosan megállapítani. A gabona még nincs learatva, a szőlő és dohány is hátra van. Június közepéig az eredményről igen szomorú képet kaptunk. A központi jégkárfelvélteli iroda összeírása szerint június közepéig az érdekelt biztosító társaságoknál 243 községből jelentettek be jégkárt. Eddig 6700 darab jégkárijelentés érkezett be és az eddigi jégkár eléri a 14 millió pengőt. 100 percentes jégkárokat jelentettek be azokról a vidékekről, ahol eddig egyáltalában nem volt jégkár. A biztosító intézetek megteszik ebbeli kötelezettségüket, idejében likvidálják a károkat és a megállapított károkat ki is fizetik. Az ország két első magyar biztosító intézete, az Első Magyar Általános Biztosító Intézet az utolsó évben kifizetett 3,242.156 pengőt, a Gazdák Biztosító Szövetkezete pedig 3,916.910 pengőt. Az ország két biztosító intézete tehát jégkár címen 7,159.066 pengőt fizetett ki. A két nagy biztosító intézetten kívül a többi biztosító intézet is gyorsan liquidálja az idej károkat és azonnal intézkedik a kifizetés iránt.

Az uradalmak jégkárok ellen biztosítják a gabonájukat, a kisgazdák azonban igen sok helyen nem adták fel a biztosítást, pedig a jégverés okozta károk ellen egyedül a biztosítás útján lehet védekezni. A kisgazdának érdeke, hogy gabonáját biztosítsa, mert ez az egyedüli jövedelmi forrása, és ha ezt az egyedüli jövedelmi forrását elveszti, nem tud kárpótlást kapni.

A földművelésügyi miniszter úr évről-évre felhívja a gazdasági felügyelőket, a vármegyék alispánjait, a vármegyei, járási és községi mezőgazdasági bizottságokat, hogy a jégkár elleni védekezésre hívják fel a gazdákat. A miniszter úr rámutat az ő rendeletében arra is, hogy minél többen biztosítsák gabonájukat, mert minél többen feladják biztosításukat, annál inkább kevesbedik a kockázat, s annál előnyösebben és olcsóbban lehet a biztosítást feladni.

A földművelésügyi miniszter úr említett intézkedése azonban nézetem szerint nem elegendő, hanem a mezőgazdasági kamarák, a gazdatársadalmi szervezetek, a Faluszövetség, a Magyar Gazdaszövetség és a vármegyei gazdasági egyesületek révén is országos propagandát kellene kifejteni e biztosítás eszméjének a legszélesebb néprétegek, a kisgazdák körébe való átvitelére. *(Helyeslés.)* Magam 1927. évi október 15-én voltam bátor emlékiratot beadni az Országos Mezőgazdasági Kamarának, hogy a mezőgazdaság érdekeit miképp óvjuk meg a biztosítás terén, a mezőgazdasági kamarákat miként kapcsoljuk be a biztosítási propagandába. Az Országos Mezőgazdasági Kamara megtette a maga intézkedéseit, de ez az akció még nem elég intenzív. Egyik-másik kamara csinálja a propagandát, a biztosításra vonatkozó tudnivalókat lapjaiban

lágosítást adni, kioktatni az embereket... *(Csonotos Imre:* A malmokat sem biztosítom, mert nagy a költség.) — A malmok biztosítása tényleg drága, mert nagy a kockázat. Népszerű, közhasznú, felvilágosító előadások útján kellene népünket megismertetni a biztosítás szükségességével és fontosságával és a biztosított károk likvidálásánál is segítségére kellene jönni falusi népünknek.

Hiszem, hogy falusi népünk meg fogja érteni a kor intő szavát és a biztosítást felkarolja. A köztudatba át kellene vinni, hogy mindegyik gazdának, amikor gazdasági számadását végzi, nemcsak azt kell felírnia, hogy mennyi az adója, mennyi a rezszi költsége, hanem a rezsiköltségbe be kell kalkulálni a biztosítási költséget is. Hiszem, hogy a miniszter úr, aki eddig is szíven viselte a magyar falusi nép érdekeit, e téren is megindítja az országos propagandát. Ez lesz a magyar nemzeti vagyonnak egyik legeredményesebb védelme.

Arra is kérem a mélyen t. miniszter urat, hogy a gazdasági felügyelőktől beérkezett jelentések alapján a szükséges intézkedéseket megtenni méltóztassék. Megtörtént az, hogy igen sok gazdasági felügyelő nyomban táviratilag bejelentette a miniszter úrnak a károkat, egy-két gazdasági felügyelő azonban késett a bejelentéssel.

Midőn mindezeket közérdekből, a magyar falusi nép, a kisgazdák iránti szeretetből szóváteszem, a tűz- és jégkárt szenvedett lakosságunk érdekében arra kérem a belügy- és a földművelésügyi miniszter urakat, hogy a maguk részéről a szükséges intézkedéseket fogantossanak szíveskedjenek.

Elnök: A földművelésügyi miniszter úr kíván szömi.

Mayer János földművelésügyi miniszter: Az interpellációból az én tárcámat a jégkársújtotta vidéken a termelés biztosításának kérdése érinti. Vagyok bátor közölni a t. képviselő úrral, valamint a t. Házzal, hogy akkor, amikor a jelentések hozám befutottak és azt láttam, hogy az idén még a szokottnál is nagyobbarányú jégkár fordult elő az ország különböző vidékein, előterjesztéseket tettem a kormánynak, hogy bizonyos fedezetet bocsássanak rendelkezésemre, hogy ezeken az elemi károk által sújtott vidékeken a vetőmagot kamatmentesen hitelezhessem a kárt szenvedett gazdáknak. A kormány a megfelelő fedezetet rendelkezésre is bocsátotta és így módomban áll a jégkárosult vidékeken az idő előrehaladottságának és az ottani talaj- és éghajlati viszonyoknak megfelelő vetőmagot kamatmentesen rendelkezésére bocsítani, úgy hogy a vetőmag szállítási költségét tárcám terhére vállalom és kamatmentesen kell a vetőmag árát szeptember 1-éhez egy évre visszafizetnie a gazdaközönségnek. *(Helyeslés.)*

Idevonatkozólag tehát köteletségemet teljes mértékben teljesítettem.

Ami pedig a takácsi tűzkárosultak kérdését illeti, a minisztertanács szintén foglalkozott ezzel a kérdéssel és tekintettel arra a nagyarányú kárra, amely ezt a községet érte, a minisztertanács hozzájárulásával felhatalmaztam a Faksz-ot arra, hogy eltérően attól az eredeti rendelkezéstől, amely szerint a Faksz építési hitelt csak a földbirtokreform során házhelyhez jutottaknak adhat, itt kivételesen a takácsiak a Faksz közbejöttével és a Faksz által nyújtandó építési hitellel építhessék fel házaikat. Gondoskodtam továbbá arról is, hogy a Faksz közbejöttével az ottani tűzkár martalékává vált gazdasági épületeket szintén helyrehozhassák, illetve felépíthessék.

Ami a biztosítási propagandát illeti, t. Ház, e tekintetben a biztosítási társulatok eléggé propa-

gálják a biztosítás fontosságát és szükségességét, mindazonáltal — mint azt a t. interpelláló képviselő úr is említette — az alárendelt hatóságoknak minden esztendőben felhívom a figyelmét arra, hogy ne mulasszák el a közömbös gazdaközönseget ismételten és ismételten figyelmeztetni a jégkár elleni biztosítás, valamint a tűz elleni biztosítás fontosságára, úgy hogy e tekintetben a kormányzatot semmiféle kötelességmulasztás nem terheli. Ha tehát az igen t. képviselő úr valamely jégkársujtotta vidéken megfordul és ott érdeklődés történik, méltóztassék közölni az elemi kár sujtotta gazdaközönséggel, hogy a kamatmentes vetőmagkölesön rendelkezésükre áll és hogy amennyiben jelentkeznek, ezt a megfelelő hitelt rendelkezésükre tudom bocsátani.

Ezeket válaszolhatom a magam és a belügyminiszter úr nevében is a t. képviselő úr interpellációjára és kérem a t. Házát, hogy a választ tudomásul venni méltóztassék. (Helyeslés.)

Elnök: Kérdem a t. Házát, méltóztatik-e a miniszter úr válaszát, amelyet a belügyminiszter úr nevében is adott, tudomásul venni, igen vagy nem? (Igen!) A Ház a választ tudomásul vette.

A mérges gázok elleni védekezés módja a tűzoltóságnál.

Írta: Dittrich József

okl. gépészmérnök, a szűvárosi tűzoltóság főtisztje.

(V. folytatás és vége.)

Ad 4. Minthogy a tűzoltóság ritkán jut abba a helyzetbe, hogy kimondottan koncentrált mérgező levegőbe kénytelen behatolni, ezen esetekre a gyárosok által készített különböző speciális szűrőbetétek elfogadhatók és használhatók lennének, feltéve, hogy a mérgezett levegőben még legalább 12% oxigén van jelen. Mert ez a legkevesebb, ami a tüdők táplálására szükséges. Ha a mérges gázok sikeres leszűrése dacára ennél kevesebb oxigént lélegzünk be, a készüléket használni — bármily tökéletes legyen egyébként — nem lehet.

A gázok minősége és mennyisége attól függ, hogy mily anyagok égnék. Majdnem minden égésnél fejlődik CO, de más gázok is. Kérdéses, hogy mindezeket az F-patron megsűrűri-e, mert ha nem, akkor alkalmazása tűzoltói szolgálatban aggályossá lesz. A gyári jegyzék szerint a kis és nagy F-patron a füstön kívül a klór, ammoniák, kénhidrogén, foszgen, pikrinsav és kénsav gázok ellen is nyújt védelmet. Emellett őszintén bevallja, hogy a CO-gázt sem a kisdobozok, sem a nagyok nem abszorbeálják, csak a speciális CO-doboz, mely légzőtömlővel ellátva táskában hordandó.

Ennél a tételnél a kérdések egész tömege merül fel és választ követel. Itt is az első és legfőbb kritérium az, hogy van-e a füstben elegendő szabad oxigén, mely a tüdők táplálására szükséges és mely a behatolást ab ovo lehetségessé teszi? Igaz, hogy rendes körülmények közt a füstös levegő még mindig 12%-on felül tartalmaz oxigént. De ki biztosít arról, hogy ez biztosan megvan-e ott, ahová a tűzoltónak behatolnia kell?

Tudvalevő, hogy minden égés csak oxidáció, tehát tetemes oxigén fogyasztással jár. Nyílt tűznél az elhasznált oxigén állandó utánpótlást nyer a légáram révén, tehát oxigénhiány nem állhat be. Legfeljebb a füstgázok áramlási irányában, vagyis ott, hol a tűzoltónak taktikai szempontból, a tűz tovaterjedésének megállítására miatt, el kell helyez-

áramlása igen kevés és így az oxigén hiánya csakhamar beáll. Fontos tehát, hogy az oxigén jelenlevő mennyiségéről meggyőződjünk, mielőtt oda tűzoltót szűrőkészülékkel beengedünk.

Ennek előzetes megállapítása egy újabb nehéz problémát vet fel. Mily eszközökkel lehet a füst oxigén tartalmát gyorsan és egyszerű módon kimutatni? A javasolt gyertyaláng ugyanis nem mindenhol alkalmazható veszély nélkül (mert robbanásnak lehet előidézője), a madár vagy egér bevitele kalitkában nem teljesen megbízható mérték (mert ki vigye be?), a vegyi elváltozások alapján szerkesztett mutatókészülékek pedig nincsenek kellő gyakorlati értékkel felruházva és komplikált-ságuknál fogva egyszerű tűzoltó kezébe alig valók. Mit tegyünk tehát az oxigén mennyiségének pontos megállapítása végett, hogy a segély miatt behatoló, illetve bevezényelt tűzoltó biztonságát minden körülmények közt megóvjuk?

További megfontolást igényelő fontos kérdés, hogy amennyiben minden füstben van CO, melynek számottevő jelenlétét színtelen, szagtalan és íztelen voltánál fogva nem érzékelhetjük, hogyan állapítjuk meg ennek jelenlétét és mennyiségét? Mert, ha a CO-gáz 0.2%-kal szerepel a füstben, ami fojtott égéseknél jól elzártnál térben csakhamar beáll, akkor ennek lekötése nélkül oda behatolni nem szabad. Tehát az egyszerű kis és nagy F-dobozos álarcok ily esetben nem használhatók és csakis a különleges Degea-CO-készülék lenne alkalmas.

De menjünk tovább!

Feltéve, — de meg nem engedve, — hogy az oxigén elegendő, a CO pedig veszélytelen arányban van jelen a füstben, ami a gyakran előforduló kedvezőbb esetekben áll, tehát az F-szűrők alkalmazhatók, ki biztosít az iránt, hogy az F-patron imént felsorolt 7-féle gázelyelőképeségét kijátszva oly — az égésnél keletkező — más mérges gázok nem léphetnek fel, melyek a készülék biztonságába vetett hittől végeztesé válhatnak?

Ad 5. Az F-dobozok szűrőképességének tartamára nézve a gyári jegyzék azt mondja, hogy ez a gázok koncentrált minőségétől függ, más helyen pedig kijelenti, hogy a doboz tartalma a tűzoltói szolgálatban gyakori használat esetén is circa 1 évig működőképes. Csak nedvességnek nem szabad hozzá jutni, mert akkor tönkre megy. Ez a tilalom gondolkodásra késztet... Kétségtelen ugyanis, hogy az F-szűrődoboz papírburkolatát letépvé, annak tartalma a levegővel állandóan érintkezik. Minden levegőben pedig több-kevesebb vízpára van, mely a doboz szárazkristályát megtámadja. Ha pedig benne dolgozunk, úgy az ingszűrés folytán (kis F-doboznál) a tüdőkből kilehelt vízgőz, mely kísérleti megállapítás szerint 0.4 gr. percenként, ugyancsak behatol a doboz tartalmába.

Az atmoszferikus levegőnek és a kilégtett levegőnek víztartalma ilyen módon pépessé teszi a doboz tartalmát, szűrőképességét vesztí és csakhamar használhatatlanná válik. A dobozok tartósságát lényegesen lehet fokozni, ha minden használat után a doboz lyukacsos lemezét papírral beragasztjuk, tehát a levegő nedvességétől elzárjuk.

Mindezekből láthatjuk tehát, hogy a felvetett kérdések egész tömege vár megfelelő válaszra. Nem kötekedés vagy okoskodás tehát az, ha a készülék gyengéit feltárjuk és a kérdések tömegét felsoroljuk. Mert igenis ezekre olyan megnyugtató válaszok kellene, melyek a szóbanforgó légszűrő-álarcok használhatóságát, illetve ezek keretét pontosan megállapítják, nehogy az albiztonságot szolgálva, oly váratlan körülmények közé jussunk, melyek a tűzoltó egészségének vagy életbiztonságá-

Nemcsak kívánatos, de örömteljes lenne, ha a vizsgálatok minden vonatkozásban kedvező eredménnyel végződnenek. Hiszen ily módon jutna a tűzoltóság azon *régőhajtott* kedvező helyzetbe, hogy a füst és ennek mérgező hatása alól *felszabadulna*, nemes hivatását *kétszeres erővel és nagyobb sikerrel* folytathassa.

Úgy hiszem azonban, hogy ehhez az eredményhez a gyárosoknak még intenzív fejlesztő munkája is szükséges. És meg vagyok győződve, hogy a megkezdett úton tovább haladva, végül is oly *tökéletes* készüléket fognak a piacra hozni, mely *minden körülménnyel* számol és *teljes* biztonságot fog nyújtani nemcsak a tűzoltó nehéz munkája közben, hanem a nemzeti hadseregnél és a néptömegek védelménél is.

Befejezés. A felsorolt gázvédelmi készülékek minden rendszerének vannak előnyei és hátrányai, amint azt részletesen fel is soroltuk, s a szakemberek ítéletén áll, hogy a helyi körülmények mérlegelésével, mely rendszert tartják a legegyszerűbbnek a tűzoltóság használatára. Kétségtelen, hogy a *legjobb* mindig a *legegyszerűbb*, mert ennek működése a legmegbízhatóbb. Amint különféle és komplikált berendezések szükségesek a helyes belégzés szempontjából, a készülék biztonsága szenved.

Hazai tűzoltóságaink ezidő szerint sajnos, igen gyéren vannak ellátva füstvédőkészülékekkel. Bizonyára az anyagiakban való állandó szűkölködés miatt. De nem legutolsó sorban azért is, mert a tűzoltólegénység egészségének védelmét alárendelték a *virtuskodás* kétes dicsőségének, vagy mert a sikertelen, elkésett mentést a lehetetlen atmoszférikus körülményekkel sikerült kimagyarázni.

A szükségszerű fejlődés azonban megköveteli, hogy a tűzoltóság oly felszerelésekkel lássa el magát, melyek a modern tudás minden előnyével lehetővé teszik a sikeres működést ott is, hol eddig felszerelés híján a legjobb akarat is megtorpant. A törekvés irányzata: *a lehető legkisebb emberáldozat és anyagi kár okozása a tűzoltói beavatkozás nyomán.* Ezt pedig csak a gyors és tévovázás nélküli működés biztosíthatja tekintet nélkül arra, hogy a veszély elhárítása csak a mérgező füst által okozott nehézségek sikeres leküzdése után lehetséges. A tűzoltóság humanisztikus működése a közvéleményben elismert, mert az *önfeláldozás és önzetlenség* bizonyítékait napról-napra szolgáltatja. Ámde ha a tűzoltó embertársainak segítségére a humanizmus legnemesebb érzéseivel siet, magáról se feledkezze meg, legyen magával szemben is humanisztikus, *örvénységet és egészséget* a rendelkezésére álló eszközökkel. Ha magát védi, embertársainak is jobban szolgál. Mert mi haszna, ha a mérgező füstben felszerelés nélkül előrehaladni képtelen, s emiatt a segítség késik vagy lehetetlenné válik?

Az emberi erők korlátoltak, de ha *kellő* eszközökkel támogatjuk, a *legcsodálatosabb* erő kifejtésekre képesek. Adjuk meg tehát a tűzoltónak az eszközt és munkánk áldásos eredménye nem fog elmaradni.

Tűzveszedelmes üzemek elhelyezési klimatológiája.

Írta: Dr. Aujezsky László.

a m. kir. orsz. Meteorológiai és Földmágnességi Intézet adjunktusa.

Értekezésünk címében szakkifejezések szerepelnek. Mindenek előtt engedjék meg nekünk, hogy ezeket megmagyarázzuk. *Klimatológia* alatt

vizsgálja.

Minden természettudomány arra törekszik, hogy az általa felkutatott igazságokat az emberiség javának, erkölcsi és anyagi gyarapodásának szolgálatába állítsa. A klimatológia sem önéélő, hanem közérdekű alkalmazásokra törekvő tudomány.

Éghajlati ismereteket nagyon sokféle irányban használunk fel a gyakorlati életben. Vízművek és csatornahálózatok tervezése, hidak méretezése, vasúti vágányok lefektetése, a mezőgazdaság művelési formáinak megválasztása mind megkövetelik, hogy az éghajlati ismereteket figyelembe vegyük. Bennünket ezen a helyen az érdekel, hogy bizonyos nagyobb telepeknek, költségesebb intézményeknek *már a helyét is* célszerű éghajlatilag kedvező pontokon kiválasztani. A tüdőbeteg-szanzatóriumot napos és pormentes, enyhe éghajlat alatt, a textilgyárakat és faipari telepeket nedves légkörben, a vízzel hajtott elektromos erőműtelepeket csapadékban gazdag hegyvidéken kell elhelyezni, mert céljuknak csak így felelhetnek meg. Ilyen példákából könnyen megértjük, minő kérdésekkel foglalkozik az alkalmazott klimatológiának az az ága, amelyet *elhelyezési klimatológiának* kívánunk nevezni.

A tűzrendészet körében minő feladatok vannak az *elhelyezési klimatológiára*? Vannak épületek és üzemek, amelyek különösen tűzveszélyesek. Vannak időjárás folyamatok, amelyek a tűz keletkezését és terjedését nagyban előmozdítják. (Pl. heves szél, száraz levegő, magas hőmérséklet, erős napsugárzás stb.) Nyilvánvaló, hogy a veszedelmes objektumoknak olyan helyet kell keresnünk, amelynek éghajlatában minél kisebb mértékben vannak képviselve ezek az időjárás folyamatok.

Egy példa, amelyet a legutóbbi hónapok tűzkrónikáiból merítünk, világosabbá fogja tenni gondolatmenetünket.

A napilapok annakidején bőven megemlékeztek róla, hogy *Tiszalök* község az idei nyár folyamán milyen komoly tűzveszedelembe jutott. A június hó 17.-ről 18.-ára *virradó* éjszakán súlyos feteleptűz ütött ki a község közelében, amely az egész lakosságot könnyen hajléktalanná tehetné volna. A helybeli és a segítségül hívott nyiregyházai tűzörtség együttes fáradozása ezt a katasztrófát elhárította. Ez a szép eredmény azonban nem ok arra, hogy az esetből adódó komoly tanulságokat le ne vonjuk magunknak.

Amenyire a napisajtó közleményeiből megállapítható, a különös veszedelem ebben az esetben is nem annyira magából a már kitört tűzből, hanem inkább a pillanatnyilag fennálló súlyos időjárás mellékkörülményekből fakadt. Azt a sokszor tapasztalt tényt akarjuk ezzel kiemelni, hogy ugyan az a tüzeset közönséges időjárás mellett egészen veszélytelenül folyhat le, de ha véletlenül olyankor következik, amikor bizonyos előnytelen időjárás jelenségekkel találkozunk, akkor egyszerre nagy veszedelem válik belőle. A tiszalöki feteleptűzről is megjegyezték az újságközlemények, hogy a község irányába tartó élénk szél tette a helyzetet különösen aggasztóvá.

A hivatalos meteorológiai észlelőhálózat jelenségeiben utána néztünk azoknak az időjárás viszonyoknak, amelyek a szóbanforgó éjszakán fennállottak. Azt találtuk, hogy valóban volt szél, és pedig közepes erősségű észak-északkeleti légáramlásnak kellett azon a vidéken uralkodnia. Az tűnik ki tehát, hogy *a tiszalöki fetelep a községtől észak-északkeleti irányban feküdt.* Éppen ez a körülmény az, amely mellett nem mehetünk el szó nélkül.

Azt állítjuk ugyanis, hogy az ilyen tűzveszedelmes telepeket a lehetőség szerint úgy kell elhelyezni, hogy a lakott helyeknek ne a szél oldalára, hanem éppen a másik oldalára kerüljenek. Hiszen gondolnunk kell rá, hogy a veszedelemes telep szélben is kigyulladhat, sőt ismerve a nagy tüzek keletkezésének fizikai feltételeit (jó ventiláció, szikraszállítás, szárító hatás stb.) még valószínűnek is látszik, hogy az ilyen tűz éppen szeles időben fog kitörni.

Első pillanatra úgy tűnik, hogy javaslatunk megvalósíthatatlan, hiszen a szél nem jön mindig ugyanabból az irányból. A szélkakas bármelyik oldalra fordulhat, tehát az a telep, amely egyik szélirány esetében a széloldalon fekszik, egy másik alkalommal már ellenkezően fekszik.

Szerencsére a magyar viszonyok között sokkal egyszerűbb a helyzet. Nálunk az erős szelek majdnem *ugyanabból* az irányból szoktak jönni, amiről kevés figyelemmel bárki meggyőződhetik. Hogy ebben a tekintetben milyen szigorú szabályszerűség uralkodik, arról a meteorológusok rendszeres statisztikái tesznek tanulságot.

Magyarországon évtizedek óta végeznek időjárási megfigyeléseket, amelyek természetesen a szél erejére és irányára is kiterjeszkednek. E megfigyeléseknek világos tanulsága a következő két tétel:

1. A megcsontított ország összes területein az északi, északnyugati és nyugati irányú szelek lépnek fel leggyakrabban.

2. Viharos erősségű szél (egészen ritka, évtizedenként csak egy-kétszer ismétlődő kivételes eseteket nem számítva) *csakis* északi, északnyugati és nyugati irányból érkezik. Az északnyugati szél lehet erős és lehet gyenge is, de már a délkeleti mindig csak gyenge. Viharos délkeleti szelet a mai Magyarország területén nem észlelünk.

Látjuk tehát, hogy az említett három irány nem csak gyakoriság tekintetében válik ki; mert ehhez járul még, hogy a többi szélirány, amikor jelentkeznek is, csak egészen gyenge áramlásokkal van képviselve.

Ezeknek az éghajlattani alapigazságoknak fontos tanulságaik vannak a megelőző tűzrendészet számára. Minthogy a *leggyakrabbi* és egyúttal *legerősebb* szelek nyugat és észak között fekvő irányból jönnek, nyilvánvaló, hogy egy kitörő tűz *legtöbbször* és *legvalószínűbben* azokra a létesítményekre fog áttérjedni, amelyekről nyugati, északnyugati vagy északi irányban fekszik a tüzfészek.

Jogunk van tehát kimondani azt a tételt, hogy *éghajlati szempontból a tűzveszélyes objektumokat lehetőleg bárhol máshol tanácsos elhelyezni, csak éppen a lakott helyek északi, északnyugati és nyugati oldalán nem.*

A dolog természetéből következik, hogy ennek a szabálynak a betartását elsősorban a kisebb helységeken kell megkövetelnünk. Nagyobb városokban a jól kiképzett és célszerűen felszerelt tűzoltóság könnyebben és biztosabban határolja el a tüzet, még akkor is, ha a szélviszonyok kedvezőtlenek volnának. Kisebb helységeken viszont a szélirányban terjedő tűz mindig komoly szerencsétlenségnek a forrása. Méltánylandó körülmény az is, hogy kisebb kiterjedésű községekben egy-egy üzem helyét könnyebben meg lehet válogatni, mint nagyvárosban, ahol közlekedési, birtokpolitikai vagy hasonló okok korlátozzák a telep alkalmas elhelyezését.

Önként következnek az elmondottakból, hogy ha a helység északnyugati oldala alkalmatlan ilyen üzemeknek vagy telepeknek az elhelyezésére, az ellenkező *délkeleti* oldal viszont különösen alkalmas rá. Hiszen itt ismét azt az elvet kell érvényesíte-

lévő üzem tüzesete a várost magát már alig veszélyezteti.

De nemcsak a városnak, hanem magának a telepnek is tűzrendészeti érdeke, hogy a délkeleti oldalra kerüljön. Mert a város háztömege mögött egy *szélárnyékos zóna* húzódik. A város felett áthaladó szél megtörik, megszeli, a nagy súrlódási felületek miatt sokat veszít erejéből. Ebben a szélárnyékos zónában tehát az *átlagos éghajlati viszonyok tűzrendészetileg kedvezőbbek*, hiszen a gyengébb légáramlás miatt nehezebben, lassabban fejlődhetnek ki a tüzesetek és kivált nagygyárfelüdésükhöz több idő kell, annyi idő, amely alatt a szükséges beavatkozásokat végre lehet hajtani.

A tűzveszélyes objektumok *elhelyezési klimatológiájának alaptétele* tehát abban foglalható össze: *a tűzveszedelmes üzemeket lehetőleg a lakott helyek délkeleti oldalára kell elhelyezni, ha pedig ez nem lehetséges, akkor legalább is nem az északnyugati oldalára, amely a megelőző tűzrendészet szempontjából a legveszedelmesebb elhelyezési irányt jelentené.*

Ez a kívánság találkozik más fontos közérdekű követelésekkel is. A tűzveszedelmes üzemek rendszert ipari jellegűek, amelyeknek az a nagy hátrányuk is megvan, hogy a levegőt káros vagy veszedelemes testekkel szennyezik. Port, füstöt, esetleg veszedelemes vagy kellemetlen szagokat bocsátanak a levegőbe. Ha ezek az üzemek a város délkeleti oldalán vannak, az nagyon kedvező, mert a leggyakoribb északnyugati vagy északi szelek a szennyezett levegőt elszállítják a városból. Annál kellemetlenebb és károsabb, ha ilyen üzemeket a város északnyugati vagy északi oldalán is létesítenek. A nyugateurópai nagyvárosokban *már tisztán egészségügyi okokból sem engedik meg*, hogy ilyen ipartelepeket, amelyek a város levegőjét a szó szoros értelmében *megmérgezik*, a város északi vagy északnyugati részében elhelyezzenek.

Az *elhelyezési klimatológiának* ezt a tanítását nálunk Budapesten több ízben figyelmen kívül hagyták; többek között az óbudai gyárakat (közöttük a nagy gázgyárat is) nem lett volna szabad úgy elhelyezni, hogy levegőszennyező termékeik az egész várost folytonosan elárasszák. Az illetékesek rége óta felismerték ezt a súlyos hibát, remélni lehet tehát, hogy a jövőben nem fogják megtérni újabb füsttermelő üzemek elhelyezését a város északi és északnyugati területein. Ezt az irányzatot nekünk, a tűzrendészet zászlóvivőinek is támogatnunk kell, mert mi sem mondhatunk le róla, hogy a tudomány összes vívmányait fel ne használjuk közérdekű céljaink megvalósítása érdekében.

Hangsúlyoznunk kell természetesen, hogy a fővárosban sokkal inkább előtérben áll az egészségügyi, mint a preventív tűzrendészeti érvelés; hiszen mi olyan tűzoltóság felett rendelkezünk, amely akkor is meg fogja menteni a szomszédos városrészeket, ha kedvezőtlen irányú szélviharban törne ki egy nagyobb tűzvész. Mindennél nagyobb tűzrendészeti jelentőséget kell azonban tulajdonítanunk ezeknek a tételnek *vidéken*, ahol a tűzveszélyes természetű üzemek célszerűtlen elhelyezése a legsúlyosabb katasztrófák okává válhatik.

Az *elhelyezési klimatológiának* más megszívleendő tanulságai is vannak számunkra, mint az, hogy a veszélyes üzemeket az uralkodó széllel ellenkező irányban kell elhelyezni.

Hiszen a viharos szél nem az egyetlen időjárási tényező, amelynek nagy szerepe van egy-egy tűzkatasztrófa kifejlődésében. Ugyanilyen döntő

a meteorológiai tényezők egész sorának.
Kifárasztanók mélyen tisztelt olvasóink türelmét, ha ennek a sokféle időjárási elemnek a hatásával most egyenként foglalkoznánk. Csak annak említésére szorítkozunk, hogy az éghajlati fekvésnek különös jelentősége van a legtöbb olyan üzem tűzbiztonságánál, amelyben *önmelegedésre hajlamos anyagok* vannak felhalmozva.

A tűzoltói meteorológiának ezzel a nagyjelentőségű kérdésével azonban egy más alkalommal kívánunk foglalkozni.

A közúti közlekedésrend és közrend egységes szabályzatának a tűzoltóságokra és mentőkre vonatkozó rendelkezései.

A m. kir. belügyminiszter és kereskedelemügyi miniszter 250.000/1929. B. M. számú rendelete, mely a közúti közlekedés rendjét szabályozta, a tűzoltóságok és mentők különleges helyzetükhöz figyelembevételével — gépjárműveikkel a tűzvész vagy veszély helyére való vonulás sürgős és akadálytalan elősegítése céljából a következőket rendelte el:

A kitérés.

6. §. (2) *Minden körülmények között szabad utat kell biztosítani az államfő, valamint a tűzoltók és mentők szolgálatban levő járműveinek.*

A 6. §. (1), (3) és (4) bekezdése a szembejövő járművek kitérésének módozatait szabályozza.

A közlekedés korlátozása.

31. §. (7) *A korlátozás alól a m. kir. posta, a tűzoltók és mentők járműveit lehetőleg mentesíteni kell.*

E szakasz (1)—(6) bekezdései az elsőfokú rendőrhatalóság az irányú hatáskörét ismerteti, hogy a járművek közlekedését milyen körülmények figyelembevételével korlátozhatja.

A gépjárművek felszerelése.

58. §-a g) pontjának utolsó rendelkezése szerint: *Riasztó különleges hangjelző készüléket csak a közbiztonsági szervek (rendőrség, csendőrség stb.), tűzoltók és mentők gépjárműveire szabad szerelni.*

A gépjárművek sebessége.

81. §. (6) *Az (1)—(5) bekezdésben megállapított rendelkezések a közbiztonsági szervek, a tűzoltók és mentők szolgálatban levő gépjárműveire nem vonatkoznak ugyan, de ezek is csak az 5. §. rendelkezéseinek keretei közt haladhatnak.*

A 81. §. (1)—(5) bekezdései a különböző típusú és súlyú gépjárművek sebességi maximumát határozza meg. A tűzoltóságokra és mentőkre is vonatkozó 5. §. rendelkezései a következők:

A sebesség.

5. §. (1) *A járművet mindenkor a legnagyobb figyelemmel és körültekintéssel kell vezetni és csak oly sebességgel szabad haladni, mely gondos vezetés mellett a személy- és vagyonbiztonságot, továbbá a közlekedés rendjét nem veszélyezteti és amely lehetővé teszi, hogy a vezető mindenkor ura legyen a járműnek és azt kellő időben megállíthassa.*

ben:

- a) házakból kihajtásnál, azokba behajtásnál;
- b) keskeny és nagyforgalmú utcákban és utakon;
- c) javítás alatt álló utakon és hidakon;
- d) oly utakon, ahol az úttestet gyalogközlekedésre is használják, különösen a tömegesen látogatott kirándulóhelyeken, valamint községeken és tanúutakon átvonuló utakon;
- e) rendkívüli forgalom (körmenet, temetés, katonai és egyéb felvonulások stb.) esetén;
- f) útkeresztezéseknél és úttorkolatoknál;
- g) éles átkanyarulatoknál és erősen lejtős utakon lefelé haladás esetén;
- h) vasúti vágányok keresztezésénél;
- i) más útvonalra való befordulás esetén;
- j) síkos, sáros utakon;
- k) hídfőknél;
- l) lófogatokkal, lovasokkal, kézen vezetett vagy szabadon hajtott állatsportokkal (nyáj, csorda, farka stb.) találkozás esetén;
- m) elromlott jármű vontatása esetén;
- n) robbanó tűzveszélyes anyagokat előállító üzemek előtt;
- o) vásárok tartama alatt azok területén;
- p) iskolák, kórházak, istentisztelet alatt templomok előtt vagy mellett való elhaladás esetén; végül
- q) ahol a vezető a szabad kálításban akadályozva van.

*

A tűzoltóságoknak és a mentőknek a veszély színhelyére való sürgős és akadálytalan vonulása — úgy a hatóságok, mint a nagyközönség részéről — kezdettől fogva megértéssel találkozott; mivel mindenki előtt jól ismert volt azon körülmény, hogy tűz kitérése vagy baleset megtörténte után, a segítségül hívottak minden percnyi késése folytán fokozódni szokott az emberek életét és vagyonát fenyegető veszély és kár nagysága.

Ez oknál fogva a közönség és a hatóságok, a szervezett tűzoltóságok és mentőegyesületek működésének első percétől fogva, készségesen és egyértelműleg azon fáradoztak, hogy tűz- és egyéb veszély esetén, az arra hivatott segítségül sietők haladását és gyors megérkezését elősegítsék. Ennek lehetővé tétele szempontjából mi sem természetesebb, minthogy hosszú évtizedeken át, a száguldó lovak által vontatott tűzoltó-szerek és a sebesen haladó mentőkocsik elöl, mindenki köteleességszerűen kitért, illetve a szembejövő vagy egyirányban haladó egyéb járművek félreálltak; mivel a tűzoltók és mentők sietségükben ugyancsak nem tehettek.

A kitérés idejében való eszközlésének elősegítésére szolgált a mozgó lófogatú tűzoltó-szereken, a messze elhallatszó harsány kürtészó és a sötétség beálltával a fáklyavilágítás alkalmazása, valamint a tűzoltó-kocsik élénk pirosra-zöldre, avagy kék-színűre való fényezése, amiáltal más járművek szürke vagy fekete színétől eltérőleg, már messziről is fel-tűnővé váltak, nem is szólva a fecskendők kicsiszolt fémalkatrészeinek csillogásáról.

A lófogatú tűzoltó-szereknek és mentő-kocsiknak automatizálása folytán a tűz- és balesetekhez vonulás szempontjából változott helyzet állott elő.

E gépjárművek haladási sebessége, a mozgó lófogatú-szerek és kocsik sebességét messze túlszárnyalja, különösen akkor, hogyha az elérendő cél távolsága az 1 kilométert meghaladja. A vontató-lovak élőlények lévén, azok kifáradása illetve kifulladás, vágóban való hajtásuk esetén, a befutandó távolság növekedésének arányában fokozódik, a

szerek menetsebessége pedig utóbb lassú ügétéssé válik.

Ily körülmények mellett a múltban, (valamint a jelenben is) egy-egy nagyobb távolban keletkezett nyílt tüzesethez, a lőfogatokkal ellátott tűzoltóság, különösen ha útközben valamelyik tűzoltó ló a patkóját is elvesztette (vagy elveszti), legtöbbször oly nagy késsedelemmel érkezett (illetve érkezik) a vész helyére, hogy ott már csak a takarítási munkák elvégzése vált (illetve válik) szükségessé. Ami eléghető volt ilyenkor ugyanis, az mind a lán-gok martalékává vált. Kivételt képeztek azok az esetek, amidőn a tűz tovaterjedését elősegítő éghető anyagok, a közelben bőven voltak felhalmozva.

A tűzoltó-lovak teljesítő képessége menetsebesség szempontjából Budapesten és oly városokban, ahol a tűzoltóságnak állandóan pihenő készenléti lovak állottak rendelkezésre, a helyzet még türehető volt. Ahol azonban tűz esetén a feeskendőhöz előbb lovakat kell requirálni, különösen ha azok kinn a mezőn dolgoznak, vagy a kisvárosban szemetet fuvaroznak, esetleg öntöző kocsit vontatnak és a mellett el is vannak esigázva már, ott a tűzoltószereknek gyors kivonultatásáról szó sem lehet.

A budapesti mentők is évtizedeken át, a reggeltől estig és éjjelen át is előfordult nagyszámú balesethez, fáradt és elesigázott lovaikkal, csak igen mérsékelt sebességgel voltak képesek haladni azon oknál fogva is, mivel a nagy kiterjedésű főváros egész területének bármily távol eső pontjára, csak egy főőrségről indíthattak lőfogatú mentő kocsikat.

A gépjárművek beállítása óta, ezek a mizériák egy csapásra megszűntek. A tűzoltókat és mentőket vivő autó-szerek, szakadatlanul sebes haladásuk és gyors megérkezésük által, sok veszélynek esirájában való megszüntetését teszik lehetővé. A tűzoltó-szerekkel és mentő-kocsikkal való sebes haladás, mely a fent ismertetett közlekedési rendelet intézkedése folytán korlátozva nincsen, ép úgy, mint a múltban, a közbiztonsági közegek támogatása alatt áll.

A lőfogatok által vontatott tűzoltó-szerek sebességi viszonyait, az autójárművekével hasonlítva össze, a mutatkozó különbség szembeszökő.

Egy kilométer távolságig egy mozdony-feeskendővel és egy szerkocsival ellátott lőfogatú tűzoltó őrség, vágatában 2—3 perc alatt, vagyis jó bakokkal és jó úton, 20 kilométert is meghaladó sebességgel tette meg rövid útját a tűzhöz. Ennek hosszabb úton, különösen ha több kilométerrel nagyobb távolságra kellett, (vagy kell) a tűzoltóságnak lovas szerekkel vonulnia, ez esetben a lovak vágatása ügétéssel megszakítva volt végezhető: még nagyobb távolságnál pedig csak ügétési menetben volt a tűz színhelye elérhető. A lőfogatú, nehéz súlyú tololétrák és gőzfeeskendők haladási sebessége természetsszerűleg még lassúbb volt.

Ez alatt pedig múlt az idő; a percekből negyedóra, a negyedórából félóra lett, sőt annál is hosszabb idő, amíg a tűzoltóság a vész helyére érkezett. Ezért a nagyvárosok kezdettől fogva tűzoltóságuk decentralizált őrségeinek létesítése útján segítettek e nehéz helyzetben. Ily módon legalább a vész helyéhez legközelebb eső tűzoltó őrség néhány perc alatt a helyszínén termett és amíg az első beavatkozásával a tűz tovaterjedését megakadályozni igyekezett, azalatt a nagyobb távolságból érkező őrségek is segítségül érkezhettek.

A jelenlegi tűzoltó és mentő autójárművek előtt, e tekintetben a távolság már alig számít; csak a tűz-vagy a baleset jelzése késést ne szenvedjen. Így a fővárosi tűzoltóság tisztai lakott területen is

súlyú autólólétraí 40 kilométerig fokozható sebességgel haladnak a vész helyére.

A tűz- és mentési esetekhez ily sebességgel haladó szereket — a város legforgalmasabb útvonalain vezetni és azokkal baj nélkül a veszély színhelyét elérni — csaknem állandóan katasztrófális szerencsétlenségek veszedelmével fenyegeti a segítségül sietőket. Lakott területen ugyanis, a nagy sebességgel való haladás, fokozott veszélyt rejt magában azért, mivel sűrűn fordul elő, hogy a tűzoltóság vonulásának útvonalában más mozgó járművek vezetői — a tűzoltó-sziréna messze elhangzó sívítását figyelmen kívül hagyva, a kitérést a kellő időben végezni vonakodnak.

Mi sem természetesebb, minthogy az ily helyzetekből súlyos következményekkel járó összeütközések keletkezhetnek. Ha tehát a tűzoltó- és mentőgépjármű kocsivezetők kiválóan nem egyes és lig-gadt képességűek, úgy istenkísértés e drága szereket és kocsikat, valamint a velük kivonult tűzoltókat és mentőket az ily soffőrokre bízni. Mert az elég sűrűn fellépő akadályok tűzhöz menet, igen gyakran oly nehéz helyzetek elé állítják a legkiválóbb tűzoltó-gépjármű vezetőket, hogy a nehézkesen kitérő egyéb járművek közt, a nagy súlyú tűzoltó-szerekkel — valóságos tojástáncot — kénytelenek járnai, hogy az összeütközés elkerülhető legyen.

A budapesti tűzoltóságnak egyébként nagy tehersúlyú autófeeskendői légabroncos kerekkel, autólólétraíának tömör abroncos kerekei pedig rugalmas légpárnával vannak ellátva, mely berendezésükönél fogva a szerek szerkezete, nagyobb sebességgel történő haladás esetén is, rázás által előálló rongálódást nem szenvednek. E nehéz szereknek mozgásuk közben, szükségsszerűen mutatkozó hirtelen lassítása vagy megállítása pedig az által válik lehetővé, hogy azok Bosch de Wander rendsszerű, 4 kerékfékkel vannak felszerelve, melyeknek nem a láb izomereje szolgáltatja a fékező erőt, hanem az csak a fékező készülék bekapcsolását eszközli. Ezen szerkezetenél ugyanis a vacuum motor által kifejtett depressio szolgáltatja a fékező erőt.

Ezen autószereknek faralási lehetősége, síkos úton igen esekély, mivel a légabroncos kerekeknek nagyobb az úttesthez való tapadási felülete, mint a tömör gummiabroncosoké.

A tololétraíknál pedig a faralási veszély kiküszöbölése céljából, a kipuffogó gázok által működésbe hozott homokszóró akadályozza meg a légtömölő tömör abroncos eszásását.

A légtömölő külső vagy belső sérülése következtében, az autószere azonnal leáll. Annak pótlása átlag 5 pernyi munkát igényel. Ezért célirányos, hogy minden tüzesethez legalább 2 tűzoltó őrség vonuljon ki, hogy ezzel az eshetőséggel számoljon.

A tűzoltó-szerek kocsivezetőinek ezenkívül számolniok kell azzal a meglepetésszerűen előállható azon körülménnyel is, hogy a légtömölő abroncosal ellátott első kerekéknél, az egyik kerék defektusa következtében mutatkozó gummilaposodás folytán, a sérült kerék ellenállása a kormánykereket a kocsivezető kezéből a sérülés irányában elcsavarni igyekszik. Ha ilyenkor a kocsivezető a kormánykészlüléket lazán tartja, úgy a kocsit oldalt való eltérése áll elő, vagy annak felborulása következik be.

Az eddig ismertetett észrevételeimből megértendő, hogy úgy a tűzoltóság, mint a mentők autójárműveit, kivételes menetelési helyzetükönél fogva, igen sűrűn baleset veszélye fenyegeti, a minthogy e körülményt a tapasztalat eléggé igazolja. Lapunk volt lelkes munkatársa, *Deutscher Gyula* mérnök,

foglalt tűzoltók pedig súlyos sérüléseket szenvedtek el.

Mindezekből az következik, hogy úgy a tűzoltóságok, mint a mentők gépjárműveiket csak kiválóan higgadt és megbízható kocsivezetőkre bízják. E mellett gépjárművek szerkezetét és berendezését a leggondosabban jókarban tartásuk. Végül a tűzesetekhez és balesetek színhelyére a fent ismertetett közlekedési szabályzat 5. §-ának rendelkezéseit, a lehetőségig szemmel tartásuk és a körülményekhez képest, a megengedett nagy sebességet mindenkor csökkentésük, ha veszélyt rejtő akadály mutatkozik. Mert inkább érjenek valamely tűzvészhez vagy baleset színhelyéhez néhány másodperccel vagy perccel később, mint egy elszenvedett gépjárműkatasztrófa következtében soha.

Dr. Balogh Dezső.

Az ipari tűz-, baleset elleni védelem és mentőügyi nemzetközi kongresszus.

Bécs, 1930 okt. 17—19.

Sajtószolgálat 1930. aug. 28-tól.

Rádió előadás: szeptember 9-én, kedden délután *Mensik István* mérnök: a „tűz-, balesetvédelem és mentőügy”-ről, valamint a vásárpalotában tartandó kongresszus és szakkiállításról beszél a bécsi Rádióban.

Előadási tárgysorozat a kongresszus alkalmával:

A tűzelleni védelem terén: *Dr. Teisl Lajos*: „Modern gyári építkezés”; *Küpper C. H.* udvari tanácsos, mérnök: „A tűzveszélyes folyadékok rak tározása”; *Martinek* mérnök: „Autogén és hegesztőberendezések”; *Dr. Jellinek István* egyet. tanár: „Elektromossági égések és robbanásokról”; *Qvester* kereskedelmi tanácsos: „A Kehrbezirkswesen kérdéséről”; *Stanke* mérnök, tűzoltóféparancsnok: „A gyári tűzoltóságok és a racionalizálás”; *Leopoldberger* mérnök: „A modern tűzjelzőberendezés”; *Stein* tűzoltóféparancsnok (Magdeburg): „Tűzvédelem az elektromos üzemben”; (vetített képekkel); *Dr. Grassberger Roland*: „Az egyes tűzokozó tényezők gyakoriságának kiszámítása” (?); *Haase Lampe* igazgató (Lübeck): „A gázvédőeszközök használata”; *Lucke Ottó* főmérnök (Berlin): „Veszély és biztonsági intézkedések a festő- és mázoló-üzemben”; *Marek R.* mérnök: „Tűzvédelem az ipari üzemben”; *Qvester* keresk. tanácsos: „A tetőtűzek veszedelmes növekedése”.

A baleset elleni védelem terén: *Hauck Károly* mérnök, osztályfőnök: „Balesetek megelőzése hivatásos tanácsadók által”; *Dr. Adler—Herzmark Jenny*: „Szénoxidgázmérgezés”; *Dr. Naske Tivadar* mérnök, miniszteri tanácsos: „A veszedelem és ennek megelőzése a gummigyárban”; *Mekiska* mérnök, építkezési főtanácsos: „A baleset-megelőzésre való nevelés”; *Brammer* főmérnök: „Érintkezési védelem (mozgó-kép)”; *Hendrych V.* mérnök: „Baleset propaganda Ausztriában”; *Wollin Károly* mérnök: „A füstvédő-álarcok kezelése és azok alkalmazási területe”; *Avlt Elza* szövetségi gondnoksági tanácsnok: „Baleset-megelőzés a háztartásban”; *Feistl* mérnök: „Gázvédelem”; *Dr. Steiner Frigyes*: „A mezőgazdasági gépek okozta szerencsétlenségek; a leggyakrabban előforduló szerencsétlenségek a mezőgazdaságban; szerencsétlenségek az erdőgazdaságban”.

„A mentőügyi szervezete”; *Zahorek—Blaha Berta*: „A mentőúszás technikája”; *Dr. Kraus Lipót* c. ü. tanácsos: „A bécsi mentőügy szervezete”; *Dr. Bogdán A.* udv. tanácsos: „A mentőügy új szervezete az osztrák szövetségi vasutaknál” (vetített és mozgóképek).

Általános témák: *Gross* igazgató: „Modern gyári őrség”; *Ettl* mérnök: „Az osztrák iparszövetség egységes oltószabályzata”.

Szervezet: *Herzig Milan*: A jugoszláv királyság tűzoltó szervezete.

Gyakorlati bemutatók: Bécs városi hiv. tűzoltósága: „Egy pincetűz elfojtása; modern oltóeszközök; erdőégés, fényszóró és pionirkoesik”.

Az osztrák folyami mentés rendje: Gyakorlati bemutatás a Diana fürdőben.

Különféle gyári tűzoltóságok megtekintése: Elektro-, anatómia-, pathológia és villám-múzeum. Vezető-előadó: *Dr. Jellinek I.* egy. tanár.

Különféle államok jelentései és beszámolóí: A francia bányászati mentőügy: „A belga tűzoltóság”; Tűzvédelem a csehszlovák textiliparban; „A magyar ipari tűzoltóságok szervezete”. Ipari tűzvédelem berendezése csehszlovák köztársaságban: „Tűzvédelem a kínai nagy városokban”; „A nemzetközi tűzvédelmi szövetség megszervezése”.

Útbaigazítások: „A vidéki tűzörségek feladatai”; „A tűzoltóparancsnokok feladatai és hatásköre”.

Kiállítás. A legnevesebb bel- és külföldi cégek már kibérelték rekeszeiket az Árumintavásár palotában. Tudakozódás az üzleti helyek iránt. Kb. 50 m² terület jut csak kibérelesre.

Résztevők: Csaknem minden állam részéről történtek jelentkezések. Az utóbbi napokban a következők jelentették be érkezésüket: *Boilony Adolf* mérnök, az C. S. R. német ipari főegyesület részéről, *Haase—Lampe* igazgató Lübeck; *Dr. Steiner Frigyes* Graz; *Dr. Stoecker*, a Kali művektől, Kolín; *Flader C. H.* Johstadt; továbbá Németország, Ausztria, C. S. R., Jugoszlávia, stb. önkéntes tűzoltóságainak képviselői és kiküldöttjei.

Minden kérdézősködés a kongresszus és kiállítást illetően: Wien, IV. Gr. Neugasse 16, Tel. B 26—0—83 alatti hivatalos helyiségbe irányítandó. Ugyanott tárgysorozatok, részvételi jegyek, stb. kaphatók.

A bécsi tűzoltónapok tárgysorozata:

1930 október 16. csütörtökön:

6 óraker a kongresszus résztvevőinek találkozása. Üdvözlésük a szakegyesület, az idegenforgalmi bizottság, Bécs városa és a hatóságok részéről. A még fennmaradt részvételi jegyek, jelvények, igazolványok és a hivatalos ünnepirat kiosztása.

Pénteken, 1930 okt. 17-én:

8 óraker, az osztrák ipari tűzoltóságok szövetségének nyilvános főgyülekezése.

9.30 óraker, az ipari tűz- és balesetvédelmi és mentőügyi nemzetközi kongresszus ünnepélyes megnyitása.

11 óraker, a szakkiállítás ünnepélyes megnyitása és megtekintése a Vásárpalotában.

1 óraker közös ebéd (a részvételi költségbe nincs beleszámítva).

4 óraker szakelőadások, vetített- és mozgóképekkel. Megbeszélések.

7 óraker ünnepi akadémia.

1930 október 18-án:

8 óraker, előadások vetített- és mozgóképekkel; megbeszélések.

- 12 óraker, közösebéd (a részvételi költségekre nincs beleértve).
- 2 óraker, találkozás Bécs városa központi tűzör-ségénél I., Am Hof 9., a tűzör-ségnek, a tűz-jelző- és táviraszkobának megtekintése; a legújabb Universal-oltókoesi, pionir- és erdő-égési oltáshoz szükséges kocsik, gázvédelmi, ventilator- és fényszórókoesik és más modern oltóeszközök, valamint egy pincetűz, stb. oltásának bemutatása.
- 4.30 óraker hivatalos fogadás.
- 8 óraker nem kötelező közös vacsora (a részvételi költségekre nincs beleszámítva).

Vasárnap, 1930 okt. 19-én:

- 8 óraker, előadások vetített- és mozgóképekkel. Megbeszélések.
- 11 óraker hivatalos fogadtatás.
- 1.30 óraker, körutazás Bécsben, az ipari és gyári tűzoltóságok megtekintésével.
- 4.30 óraker, a bécsi Elektropatológiai-anatomiai és villámmúzeum megtekintése IX., Sensengasse. Vezető és előadó: Dr. Jellinek István egyet. tanár.
- 6 óraker ünnepélyes befejezés.

Rendezői iroda: Wien, IV. Bez., Grosse Neugasse Nr. 16. A kiállítás időtartama: 1930 okt. 17—26-ig.

RENDELETEK.

A m. kir. minisztérium 1928. évi szeptember hó 11-én 4020. M. E. sz. a. kelt rendeletének kivonata.

Magyarország területén lévő közforgalmú vasutak üzemszabálya a robbanás veszélyének kitett tárgyak és gyúlékony anyagok fuvarozásának tárgyában. (XIII. folytatás.)

(3) A 8. alatt megnevezett anyagoknak — a használt tisztítógyapjú és az A) fejezet (6) bekezdésében előírt feltételeknek megfelelően csomagolt tisztítórongyak (tisztítókendők) kivételével, — száraznak kell lenniök.

(4) A 12. alatt megnevezett papírhüvelyek csak akkor fuvarozhatók, ha a fuvarlevélben foglalt nyilatkozat szerint a zsiradékkal vagy olajjal való itatás után hevítették és azután vízben teljesen lehűtették. A 12. alatt megnevezett lemezpapírgyű-rűknek száraznak és oly módon raktározottaknak kell lenniök, hogy az öngyulladás lehetősége ki legyen zárva.

(5) A fuvarozáshoz a következő kocsikat kell használni:

a) a cinkacetyl és cinkmethyly (1) részére nyitott kocsikat; legfeljebb 10 kg súlyú kisebb mennyiségeket egyedül vagy legfeljebb 2 kg mennyiségig a fenti (1) bekezdés c) pontban előírt feltételek szerint más tárgyakkal együvé csomagolva fedett kocsikban is lehet fuvarozni;

b) a 7., 8. és 12. alatt megnevezett anyagok részére fedett vagy ponyvával letakart nyitott kocsikat. A tisztítógyapjút és a tisztítórongyokat (tisztítókendőket) az A) fejezet (6) bekezdésében előírt csomagolás mellett nyitott kocsikban is lehet fuvarozni;

c) a műselyemgyártásra szolgáló nitrocellulózafonalakat fedett kocsikban kell fuvarozni és a szelölésappantyúkat zárva kell tartani.

(6) A cinkacetylre és cinkmethylyre nézve szabályokban a III. osztály B) fejezet (4) bekezdésé-

H I R E K

Királyi díszérem. A m. kir. belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén 25 éven át teljesített érdemes tevékenység jutalmazására alapított díszéremet újabban a következőknek adományozta: *Karácsony Lajos* körzeti főparancsnok, *Juricz Béla* szivattyús és *Márton Gábor* szertáros (Nagysimony), *Mertz Gyula* parancsnok és *Balogh József* alparancsnok (Apostag), *Torday György* tb. parancsnok, *Véninger József* alparancsnok, *Tóth Mihály* tb. szakaszparancsnok, *Zángó György* őrparancsnok, *id. Szatmári Sándor* és *Papp József* rajvezetők (Berettyóújfalu), *Orbán Ferenc* alparancsnok, *Söffler Máttyás* pénztáros és *Bagáry József* zászlótartó (Szentgotthard), *Mádi Ferenc* tb. szakaszparancsnok, *Mikusai Imre*, *Nagy István* és *Juhász György* őrparancsnokok (Gyöngyös), *Fébert Imre* rajvezető kürtös (Csörötnek), *Gál János* rajvezető, *Stern Jakab* őrparancsnok, *Nagy Ignác* testületi pénztáros és *Hulinay József* őrparancsnok (Hatvan), *Juhász Mihály* őrparancsnok (Pestszentlőrinc), *Alexa András* őrmester (Debrecen hiv.), *gróf Erdődy Sándor* főparancsnok (Vép), *Gácsér Lőrinc* vármegyei tiszt. felügyelő és *Halász János* járási tűzrendészeti felügyelő (Veszprém vármegyei tűzoltó szövetség), *Szabó Lajos* parancsnok (Szakony), *Hirrmann Dezső* alparancsnok (Fadd), *Hütter Károly* alparancsnok (Bakonyzentlászó), *Jäger Máttyás* szakaszparancsnok és *Szilágyi Gusztáv* őrparancsnok (Fehérgyarmat).

Kitüntetés. A Kormányzó Ó Főméltósága, a m. kir. miniszterelnök előterjesztésére Gödöllőn, 1930. augusztus hó 9. napján kelt legmagasabb elhatározásával *Vida Antal* győri tűzoltóparancsnoknak és *Pente Lajosnak*, a mátészalkai tűzoltótestület tisztjének — sok évi tűzoltói szolgálatuk elismeréséül — az V. osztályú érdemkeresztet adományozta.

németi NÉMETHY FERENC ny. esendőrezvedes, a „Némethy-Breuer“-féle „Tűzrendészet“ című szakkönyv társszerzője f. évi szeptember hó 15-én, 65 éves korában Budapesten elhunyt. Az 1907. évben megjelent értékes tűzrendészeti szakmunka — jogi- és a tüzesetek keletkezésének bűnügyi nyomozás szempontjából szükséges és hasznos módszereit ismertető részét — az elhunyt dolgozta fel. A esendőrség részére írott ezen szakkönyv, jelenleg is kincse a tűzoltói szakirodalomnak. Díszes temetése f. évi szeptember hó 17-én, a farkasréti temetőben folyt le. Tisztelet emlékének!

DREXLER MIHÁLY a Soroksári Önkéntes Tűzoltó Testület parancsnoka, a Soroksári-Haraszti-Taksonyi Takarékpénztár r. t. vezérigazgatója f. évi szeptember hó 11-én, 60 éves korában, tűzoltótestületi működésének 41-ik évében elhunyt. A testület alakulása óta, annak mindig lelkes és önzetlen tagja, illetve vezetője volt, akinck elmúlása, pótolhatatlan veszteséggel sújtotta gyászba borult bajtársait. Szeptember hó 14-én, a község nagy tanástermében felállított és koszorúk tömegével elhalmozott díszes ravatalához, a község és környékének közönsége, tisztelőinek és barátainak nagy tömege, a helybeli és a szomszédos községek tűzoltóinak félezernyi csapata, *Rosta Géza* csepeli löszgyári parancsnok vezetése alatt vonult fel. Az országos tűzoltó szövetség képviselőjében *Mátrai Antal* választmányi- és *Bencze István* elnökségi tag jelentek meg. A nagy pápi segédlettel végzett beszentelés után, a község főjegyzője és a tűzoltó-

szentlelcelegest vezgő piebanok, az einonytnak, a kőzseg közönségéhez intézett utolsó búcsúzó szavait tolmácsolta, amire a helybeli dalárda gyászdalának elhangzása után, a temetés véget ért. Nyugodjék békével!

id. MIHAJLOVITS MIHÁLY a Szentendrei Önkéntes Tűzoltó Testület alapító tagja és tiszteletbeli paranesnoka, Szent Endre város kémenyseprő mestere, f. évi augusztus hó 21-én, 81 éves korában meghalt. Az elhúnyt, aki negyven évig lelkes működő tagja volt testületének, magas kora ellenére is, az utolsó időkig élénk érdeklődéssel viseltetett városának tűzrendészete iránt. Díszes temetése f. évi augusztus hó 23-án, a város közönségének és bajtársainak nagy részvéte mellett folyt le. Nyugodjék békével!

Az országos tűzoltó tisztképző tanfolyam 1930. évi II-ik tanfolyamának záróvizsgái f. évi augusztus hó 25, 26 és 27-én folytak le, melyek eredményeképen *Banovits József* (Mohács), *Bezeredy László* (Kám), *Dudás István* (Csongrád), *Jonák Ernő* (Ujpest), *vitész Kiss Lajos dr.* (Miskolc), *Lieszkovszky Vladimír* (Makó), *Luncz Sebestyén* (Zsámbék), *Ruzsin Ferenc* (Eger), *Schmidl Ferenc* (Székesfehérvár), és *Varró István dr.* (Budapest) — tűzoltótisztai képesítő oklevelet — nyertek. A vizsgák befejezte után, ünnepélyes keretek közt, a budapesti központi tűzoltó laktnyában *Dr. Kontz Endre* miniszteri tanácsos, az országos tűzoltótisztképző tanfolyam h. felügyelője, a tanfolyamot sikerrel elvégzett hallgatókhoz — lelkes üdvözlő beszédet — intézett, melynek során, Budapest székesfőváros, Szeged, Debrecen és Győr törvényhatósági városok közönségének, a tanfolyam támogatásáért köszönetet mondott. Majd *Breuer Szilárd* kormányfőtanácsos, tanfolyam paranesnok megható szavakkal búcsúzott el a tanfolyam hallgatóitól, azzal a tanáccsal látva el őket, hogy tűzoltótisztai pályájukon — eljárásaik közben — mindig a közönség érdekét tartásák szem előtt. Ezután *Dr. Marinovich Imre* ny. h. államtitkár, a hallgatókat a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség nevében, mint annak alelnöke, üdvözölte. Végül *vitész Kiss Lajos dr.* Borsod vármegye tűzrendészeti felügyelője, a tanfolyam hallgatók köszönetét tolmácsolta, mire a II-ik országos tűzoltó tisztképző tanfolyam záróünnepélye véget ért.

Hogyan oltjuk a tüzet? A tűzoltóság szabályai. Irta: *Erdélyi Ernő*. Győr szab. kir. város tűzoltófőparanesnoka. E címen egy új tűzoltói oktató szakkönyv jelent meg, mely a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség irodájában, (Budapest, IV. ker., Bástya-utca 13. sz.) megrendelhető. Ára 2.50 P. Ezen szakmunka tűzoltóirodalmi értékének méltatását lapunk legközelebbi számában, a könyvismertetés rovatában közöljük.

Budapest székesfőváros VIII. ker. tololétrás tűzörsege — a VI. ker., Teve-utcai új tűzoltólaktanya elkészültével — az eddigi VIII. ker., Stáhly-utcai helyiségeit f. évi augusztus hó 15-én délelőtt 1/2 12 órakor elhagyva, déli 12 órakor új otthonába, mint az új VI-ik örség vonult fel. Az örségváltás *Blasnek Hugó* h. főparanesnok és *Kirchmann Árpád* s.-tiszt jelenlétében a szokásos rendben folyt le. Az örség beosztása után *Blasnek* h. főparanesnok a sorakozott csapat előtt ezen új tűzoltó-örség működésbe lépésének jelentőségét méltatva, annak minden tagját tettekkészségének fokozására buzdította. Végül az örség próbariasztása következtet, melynek megtörténte után az új tűzoltólaktanya rendeltetésének adatott át. A most megszüntetett

1930. július 20-án tartotta meg, ahol 44 évig állott a főváros ezen kerületének tűzvédelmi szolgálatában. Az eskütéri kp. örség megszüntével 1893—1895-ig a tűzoltófőparanesnokság is ezen örség kibővített helyiségeiben nyert ideiglenes elhelyezést. A közp. tűzoltólaktanya és a IV. ker. örség felépültével — a VIII. ker. tűzörsegeknek — a szomszédos tűzoltó-örségek közelsége miatt a Stáhly-utcaiban való további fenntartása — feleslegessé vált. Amint tehát a főváros anyagi viszonyai lehetővé tették, úgy az mint az új angyalföldi VI-ik örség, kétemeletes, tisztai lakással egybekötött otthonában nyert elhelyezést, mely körülmény folytán e távoleső külső városrész erős tűzoltó-örséggel való ellátása régen érzett hiány megszüntetését eredményezte.

A budapesti „Láng L. gépgyár r.-t.” önkéntes tűzoltósága folyó évi augusztus hó 23-án, ipartelepén éremkiosztással egybekötött zárógyakorlatot tartott. A 22 főből álló válogatott csapat, mely a gyár üzemvezető főmérnökének, *Sorkadi Henrik* paranesnok vezetése alatt áll, a bemutatott rend- és szergyakorlatok folyamán alapos készültéget igazolta. Majd a gyártelepen, a szerelőműhely tetőzetére irányított támadási vizes gyakorlat következett, mely feladatot a csapat 4 erőslatású stabil-gőzfecskendősugár alkalmazásával sikeresen oldott meg. Végül a gyár igazgatósága és tisztikara, valamint a székesfővárosi tűzoltóságot képviselő *Wunderlich Antal* főtiszt jelenlétében *Terscher* igazgató a esathoz elismerő beszédet intézett, mely után az országos tűzoltószövetséget képviselő *Dr. Balogh Dezső* elnökségi tag, a szolgálati érmeket buzdító szavak kíséretében kiosztotta, amire a jól sikerült zárógyakorlat befejezést nyert.

A Diósgyőr-vasgyári tűzoltóság folyó évi augusztus hó 20-án tartotta meg a Szt. István király napján szokásos tűzoltó-ünnepélyét. Előző este a tűzoltóság zenés fáklyásmenettel egybekötött takarodót rendezett, melynek folyamán a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség képviselőiben megjelent *Dr. Marinovich Imre* alelnököt, *Zsoldos István* kormányfőtanácsos, tűzoltótestületi elnököt, *Karay Aurél* főfelügyelő, tűzoltóparanesnokot és *Fábray Zsigmond* gyárfőnökhelyettes szerenáddal tisztelték meg. Az ezután következett társasvacsera keretében *Karay Aurél* paranesnok *Dr. Marinovich Imre* orsz. szöv. alelnöknek az egyesület díszoklevelét, *Rabati János* szermesternek pedig 36 évi szolgálata utáni elbúcsúzása alkalmából egy értékes aranyórát nyújtott át. Szent István napján, reggel 8 órakor, a tűzoltóság zenekari kísérettel a vasgyári sporttelepre vonult, ahol a magyar hiszekegy elmondása után az újonnan felvett tagok fogadalmának letétele következett, melynek befejeztével *Dr. Marinovich Imre* orsz. szöv. alelnök a megjelentekhez nagyhatású beszédet intézett. Majd *Karay Aurél* paranesnok, a tűzoltói szolgálatból visszavonuló *Rabati János* szermesternek, a tűzoltótestület kebelében alakult temetkezési és önszegélyző egyesület végkielégítését, 500 pengőt nyújtott át. A díszes ünnepélyt a tűzoltóság díszmenete zárta be, mely után a csapat a kath. templomba vonult, ahol a szentmisén és az azt követő ünnepélyes körmeneten vett részt. Végül a tűzoltócsapat a munkás-étteremben reggelig tartó tánevigalommal fejezte be az ünnepélyt, mely úgy erkölcsileg, mint anyagilag kiváló sikerrel járt.

A Budafoki Önkéntes Tűzoltó Testület f. évi augusztus hó 10-én a helybeli sörkertben jól sikerült nyári mulatságot rendezett, melyen a kedvezőtlen időjárás ellenére is a város előkelő közönsége

nagy számban vett részt. A testületi parancsnoksága, melynek élén *Karner Béla* hiv. parancsnok áll, a táncvigalom tiszta jövedelmét tűzoltószeretek beszerzésére fordítja.

14662/1930. szám. Hevesvármegye alispánjától.

Pályázati hirdetemény.

Eger megyei városnál újonnan rendszeresített hivatásos tűzoltóparancsnoki állásra, továbbá ennek betöltése folytán esetleg megüresedő állásokra pályázatot hirdetek.

A tűzoltóparancsnoki állás javadalma X. fiz. o. 3. fok. szerinti illetmény és lakpénz és az állásra engedélyezett pótilletmény.

Felhívom mindazokat, kik ezen állásra, továbbá az esetleg megüresedő állásokra pályáznak, hogy a középiskolai érettségi bizonyítványon kívül kötelesek igazolni a hivatásos tűzoltótiszt-tanfolyam elvégzését és a tűzoltótiszt képesítővizsga sikeres letételét. Ezenkívül magyar állampolgárságukat, erkölcsi és politikai megbízhatóságukat, hatósági újkeletű orvosi és eddigi szolgálatukat igazoló bizonyítványt is csatolni.

A város szolgálatában levő alkalmazottak csak képzettségüket kötelesek igazolni.

A pályázat beadásának határideje 1930 szeptember 25, déli 12 óra. A kérvények Hevesvármegye Alispánjához érkeve Eger megyei város polgármesteri hivatalánál adandók be.

A kellően fel nem szerelt, valamint a határidőn túl beadott kérelmek figyelembe nem vétetnek.

A választás határnapját később fogom kitűzni.

Eger, 1930 szeptember hó 2.

Okolicsányi Imre s. k.,
alispán.

Felelős szerkesztő: Dr. Balogh Dezső főorvos, budapesti önk. parancsnok.

Felelős kiadó: Keresztes János, az orsz. szöv. titkára.

Lapkiadó-bizottság: Breuer Szilárd, Keresztes János, Köhler István vál. tag, Mátrai Antal vál. tag.

Munkatársak: Gróf Széchenyi Viktor orsz. szöv. elnök, Breuer Szilárd főparancsnok (Budapest), orsz. szöv. al-elnök, Dr. Aujezsky László, a m. kir. orsz. Meteor. Int. adjunktusa, Benedek Mihály fővárosi hivatásos tiszt, Blasznek Hugó fővárosi hivatásos parancsnok, Dittrich József gépészmérnök, orsz. szöv. eln. előadó, fővárosi hivatásos főtiszt, Erdély Ernő főpar. (Győr), orsz. szöv. eln. előadó, Erlesbek György fővárosi hivatásos főtiszt, Falussy Károly Máv. tűzr. felügyelő, orsz. szöv. titkár, Kállay Imre, Dr. Kathona Mihály par. (Kiskunhalas), Kotsis Rezső alpar. (Csepel, löszergyár), Nagy Sándor orsz. szöv. főtítká, Papp Ferenc hiv. főpar. (Szeged), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Roncsik Jenő hiv. főpar. (Debrecen, orsz. szöv. eln. előadó, Rehák Tamás hiv. par. (Debrecen), Rosta Géza par. (Csepel, löszergyár), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Szalay Lajos vegyész mérnök, budapesti önk. szak-par., Techlár Ernő m. kir. pénzügyi titkár, budapesti önk. titkár, Teasdale Ottó f. hiv. főtiszt, Vágó Zoltán budapesti önk. szak-par., Vida Pál várm. szöv. titkár (Székesfehérvár), orsz. szöv. eln. előadó.

Minden kapható a
Párisi
Nagyáruház-ban

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez beküldendő **PÉNZÖSSZEGEKET** szíveskedjék csekkszámaink szerint elosztva a következő számokra befizetni: „Tűzrendészeti Közlöny“ előfizetése és hirdetések 57.454, Segélyzőpénztári tagsági díjak 57.453, Orsz. Szöv. tagdíjak, szolgálati érmek, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés 23.297. A csekklap hátuljára közlemények is írhatók, de ezen esetben 8 filléres postabélyeg ragasztandó fel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnél (Budapest, IV., Bástya-utca 13. szám) a következő szakkönyvek, szabályzatok, belügyminiszeri rendeletek, tűzoltói vonatkozású színművek, könyvek és nyomtatványok rendelhetők meg. A megrendelés alkalmával a megrendelték ára a 23.297. sz. csekk-számlára előre befizetendő. Elnökségi ülés határozata alapján utánvétellel semmit sem küldhetünk. **SAKKÖNYVEK:** A „Tűzrendészet“ I—II. és IV—VII. füzet ára 5.50 P. Ezen füzetek egyenként is kaphatók. Az I. sz. füzet Erdély Ernő: „A tűzoltóságok szervezése, felszerelése, szolgálata, ügykezelése“, ára 1 P. II. füzet. Markusovszky Béla: Megelőző Tűzrendészet, ára 1 P. IV. füzet. Apáthy Vilmos: Tűzjelzés, ára 1.— P. V. füzet, Dr. Balogh Dezső: Első segélynyújtás baleseteknél, ára 1.— P. VI. füzet, Erdély Ernő: Vízszerezés, ára 1.— P. VII. füzet, Köhler István: A fecskendő és tartozékai és Erdély Ernő: A tűzoltószeretek kipróbálása, gondozása és működési zavarai, ára 1.— P. Papp Ferenc: Tűzrendészeti Közigazgatás Kézikönyve, ára 20.— P. Papp Ferenc: Külföldi tűzoltóságokról, ára 1.60 P. Teasdale Ottó: A tűzoltás és robbanás veszélye, ára 10.— P. **SZABÁLYZATOK:** Tűzoltó gyakorlati szabályzat, ára 2.— P. A tűzoltógyakorlati szabályzat kivonata, ára —.30 P. Tűzoltóverseny gyakorlati szabályzata ára —.50 P. Szolgálati szabályzat, ára 1.20 P. Egyenruházati és rangjelzési szabályzat, színes ábrákkal, ára 4.— P. Éremszabályzat, ára —.60 P. **BELÜGYMINISZTERI RENDELETEK:** 230.000/1925. B. M. sz. Tűzrendészeti kormányrendelet, ára —.40 P; 254.300/1928. B. M. kormányrendelet a tűzoltó-tanfolyamokról, ára —.40 P. **SZÍNMŰ:** Techlár Ernő: Credo...! színmű, ára 2.— P. **KÖNYV:** Ortutay József: Néhai József főherceg élete, ára 3.— P. **NYOMTATVÁNYOK:** Alapszabály nyomtatvány önkéntes tűzoltótestületek részére, ára darabonként —.40 P. Díszokmány-ürlap, ára 2.— P. Osztályozási lap tűzoltóversenyekhez, ára darabonként —.02 P. Barabás István: „Szépligeti tűzoltóság,“ ára 5.— P. Erdély Ernő: Hogyan oltjuk a tüzet? A tűzoltás szabályai. Ára 2.50 P.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség **SZOLGÁLATI ÉRMEINEK** árai a következők: V. éves 2.—; X. éves 3.—; XV. éves 6.—; XX. éves 7.—; XXV. éves 11.—; XXX. éves 12.—; XXXV. éves 15.—; XL. éves 16.—; szalag —.70; igazolványlap —.30 pengő. Az érmek ára és a netáni tagdíjhatrálék

Mátrai Antal és Társa R.-T. Budapest

VI., Teréz-körút 33 ♦ 30 éve fennálló tűzoltószergyára

GYÁRT: kézi- és motorfecskendőket, mindenféle létrákat, motollákat, vízfordó és öntöző lajtákat, szerkocsikat. Mindennemű tűzoltófelszerelési cikkek raktárról kaphatók. :: Sürgőnycim: 22-36 MÁTRAI :: Telefon T. 222-26

Teudloff-Dittrich

Armatura-, Szivattyú- és Gépgyár R.-T.

Kézihajtású és motoros fecskendők — Autófecskendők — Lajtókocsik — Vészvonatok — Tűzoltósági felszerelések

KISPEST, ÜLLŐI-UT 216—222. SZÁM.

Levélcim: Budapest 4. Postafiók 139. Tel.: I. 463-92, I. 463-93

Vezérképviseltek: „Orbis” Műszaki R.-T. Budapest, Szeged, Győr, Miskolc, Debrecen, Pécs

Walser Ferencz

Budapest, VI., Lomb-utca 34-36. sz.

Telefon: L. 913—46

Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára, harang- és fémöntöde

Siemens és Halske Rt.

BUDAPEST, VI. KER., TERÉZ-KÖRÚT 36. SZÁM

Telefon: Aut. 109—85

Gyárt és szerel mindennemű villamos tűzjelző-készülékeket és berendezéseket gyárak, községek és városok számára

THERMOSONUS

a legújabb és legmegbízhatóbb automatikus tűzjelző-készülék.

Gyors, biztos, olcsó!

A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Élőkelő referenciák. Részletes felvilágosítást ad és a készüléket működésben bemutatja.

Ipartermék Értékesítő Részvénytársaság
Budapest, V., Zoltán-utca 7—9.

Telefon: Aut. 110—18.

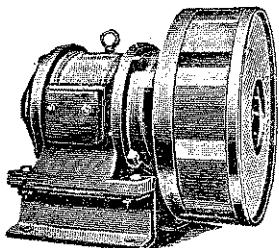
Parancsnok Ur csak egy gombnyomás

és az egész helységben azonnal alarmirozza a tűzoltólegénységet a

szirénával!

Gondoljon saját felelősségére, ha elmulasztja a modern riasztó berendezés beszerzését!

Szirénaismertetőnket azonnal díjtalanul rendelkezésére bocsátjuk

Magyar Műszaki és Villamossági Vállalatok, Jankovich János

Budapest, VI., Vilmos császár-út 15/E.

„TOTAL”

a tűzoltókészülékek királya!

folyékony szénsavval működik és száraz porral olt és ezért télen nem fagy be, nyáron nem párolog el; sikeresen olt mindentéle tüzet, tehát a veszélyes folyékony anyagok, mint: benzín, szesz, éther, petrolium, olaj, kátrány égését, továbbá a karbid és a villamos tüzeket, utóbbit is teljesen veszélytelenül. Kimerítő ismertetéssel készséggel szolgál a magyarországi lerakat:

Ligeti és Bíró, Budapest, V., Vígsház-u. 5. Tel.: T. 277-99

Németország legrégebb és leghíresebb autófecskendő és különleges tűzoltóautó-gyára!!

DAIMLER-BENZ A.-G.

Különleges tűzoltófecskendői és kézi vontatásra berendezett kis motorfecskendői megtekinthetők fenti cég magyarországi fiókjánál,

a MERCEDES-BENZ AUTOMOBIL RÉSZVÉNYTÁRSASÁG-nál

BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 24. SZÁM

Minden gondos parancsnokság, illetve községi előljáróság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség **SEGÉLYZŐPÉNZZÁRÁBA**, mely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj ellenében minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az összeg a névsor kapcsán az 57453. sz. postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnal bejelentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton igazolandó. A segélyösszegegen felül más költségek nem téríttetnek meg. Évközi létszámváltozás a befizetett létszámon belül díjtalanul jelenthető.

Tökéletes és olcsó
füst- és gázálcokokat
gyárt az egyetlen hazai
gázvédelmi felszerelések
gyára

Mercur Műszaki és Vegyipari R.-T.

Gyár: IX., Illatos-út 9. Telefon: J. 423-32
Városi mintaraktár: IX., Üllői-út 1. Tel.: A. 866-94

Morzsányi J.

BUDAPEST, IV.,
Eskü-út 5. sz.

Gyárt: tüzoltó- és
sporttermeket,
zászlókat, zászlósze-
geket, mindennemű
jelvényeket, felirati
zománcablákat,
gumibélyegzőket.

Alapítva 1870.

SELTENHOFER FRIGYES FIAI SOPRON

szivattyúk, tűzifecskendők, tüzoltófelszerelések

„ERICSSON” (Ezelőtt
Deckert és Homolka)

Magyar Villamossági Részvénytársaság
A budapesti tüzoltóság hivatalos szállítója

Budapest,

I., Fehérvári-út 70.

Telefon: T. 228-09, T. 289-64, és J. 340-98.

Gyárt és szerel mindenfajta elektromos tüzelző
berendezéseket városok, községek, gyárak számára

FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA

KUN SÁNDOR, BUDAPEST

Telefonszám: Aut. 845—11 IV., Ferenc József-rakpart 18. szám

A MINIMAX

a legjobb magyar gyártmányú kézi tüzoltókészülék. Nem hason-
lítható össze a különböző utánzatokkal. Felvilágosítással szolgál a

MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST

Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefon T. 237-31.

CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.

BUDAPEST, VIII., BLAHA LUJZA-TÉR 1—3.

Szab. hat. engedélyezett

DABEG

Szab. hat. engedélyezett

TŰZ- ÉS ROBBANÁSMENTES BENZINTÁROLÓ BERENDEZÉSEKET

védőgáznélküli üzemre gyorsan és jutányosan szállít

Dávid és Kertész kazán- és gépgyár r.-t., Budapest, VI., Máglya-u. 75—77 - Tel. L. 914-46

Tűzifecskendőket,

mindenfajta felszerelési cikket, lajtos kocsikat, szekérhídmérlegeket legelsőrangú kivitelben gyárt és szállít községek,
malmok, gazdaságok stb. részére, előnyös fizetési feltételekkel

MAGYAR MÉRLEG- ÉS GÉPGYÁR R.-T., BUDAPEST

Iroda: V., Honvéd-utca 18. sz. :: Telefon: L. 966—95, L. 910—47, J. 389—17. :: Gyártelep: X., Gyömrői-ut 40. sz.
Fecskendőinket az Országos Tűzoltó-Szövetség felülvizsgálatának vetjük alá.

Magyar Vegyipari Gépgyár R.-T.

TELEFON: J 390—07 és J 390—08

(REICHEL ÉS HEISZLER)
Budapest, X, Noszlopi-u. 1

Sürgőnycim: Destillator, Bpest

Magyar Vegyipari Gépgyár R.-T. Kézi és benzinmotoros tüzoltófecskendők, automobillal benzinmotoros tüzifecskendők és automobillal utcalocsó-kocsik

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 57451. számú csekkszámájára lehet beküldeni. Csekkürlap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

**BUDAPEST,
IV., Bástya-utca 13. szám.**

Előfizetési ára egész évre 6.— pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Ajánlva a m. kir. Belügyminisztériumnak 209.916/1923. B. M. sz., 44.616/1924. B. M. sz., 229.320/1925. B. M. sz., 277.462/1925. B. M. sz., 161.748/1926. VIII. B. M. sz., 302/1927. VIII. B. M. sz., 329.750/1928. VIII. B. M. sz. és a 256.673/1929. VIII. B. M. sz. körrendeleteivel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:

Budapest, IV., Bástya-utca 13. szám. — Telefon: Aut. 847-94.

A balesetet szenvedett tűzoltók kártalanítása hazánkban.

A tűzvész oltása, nemkülönben a tűzoltói gyakorlatok végzése, ezen szolgálat veszélyessége folytán, időnként egyes tűzoltók elkerülhetetlen balesetének válik okozójává. A működő tűzoltókat érintő ily veszély minden tűzoltóság életében jól ismert jelenség.

Ezen eshetőség hátrányos volta, különösen az önkéntes tűzoltóságok működő tagjait sújtja leginkább; mivel egy-egy elszenvedett komoly baleset a sérültet polgári foglalkozásának esetleg hosszú ideig tartó abbahagyására kényszeríti.

Az önkéntes tűzoltók legtöbbször emellett — köztudomás szerint — szegény és családos ember, akik egyébként napikeresetükből tartják fenn magukat.

Jó szerencse még ilyenkor, ha a tűzoltói sérülést szenvedett, polgári foglalkozása szerint mint alkalmazott, az Országos Társadalombiztosító Intézetnél biztosítva van; mivel ez esetben munkaképzettségének időtartamára ingyenes gyógykezelésben és táppénzsegélyben részesül. Ha emellett az Országos Tűzoltó-Szövetség Segélyzőpénztárának is biztosított tagja volt, az onnan nyert napi 2 pengő segéllyel együtt, mely 120 napig tarthat, polgári foglalkozásának szüneteltetése folytán elmaradt keresetecéért kielégítő kártalanításban részesül. Ezen időn túl terjedő munkaképzetlenség esetén pedig vagy a biztosított halálos balesete után 500 pengőig terjedő végkielégítés igényelhető.

Más sors vár azonban azokra a működő önkéntes tűzoltókra, akik mint önálló keresők, tűzoltói szolgálatukból kifolyólag munkaképzetlenné váltak; baleset vagy megbetegedés ellen pedig biztosítva sehol sem voltak.

A polgárság mindenesetre meghajtja az önfeláldozó önkéntes tűzoltó előtt az elismerés zászlaját és részvétet érez a megsebesült iránt. Segíteni azonban senki sem szokott az illetőn.

A tűzoltótestület pedig szegény, tehát képtelen arra, hogy munkaképzetlenné vált működő tagjáról gondoskodjék.

A közigazgatási hatóság a legritkább esetben siet a szerencsétlenül járt önkéntes tűzoltó segítségére, mivel erre költségvetésileg előirányzott fedezete rendszerint nincsen.

Valamelyik jólétkü vállalkozó esetleg a nagy közönség körében megindított gyűjtés útján kísérli meg a segítségadást, mely azonban a legönzettelebb

felebaráti szolgálatot teljesítő tűzoltó nimbuszához nem méltó kártalanítás.

Marad tehát az utolsó szalmaszál, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Segélyzőpénztára útján való biztosítás, mely igazolt tűzoltói szolgálatból eredő baleset után, a bejelentett sérült tűzoltó részére — ezidő szerint — munkaképzetlenségének időtartamára 2 pengő napisegélyt szolgáltat.

Ezen csekély segély is természetesen csak az esetben áll a balesetet szenvedettek rendelkezésére, hogyha a kőbelbéli tűzoltóság parancsnoksága az év elején a tagsági díjjal egyidejűleg a működő tagok névjegyzékét is beküldötte és a segély iránti igény bejelentését, a baleset napjától számított 20 napon belül teljesítette. Mert bár a 230.000/1925. B. M. sz. miniszteri rendelet 11-ik §-ának 5-ik bekezdése szerint: *A község (város) az önkéntes és köteles tűzoltóság tagjait baleset ellen biztosítani köteles. A biztosítás a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Segélyzőpénztára útján történik*, vagyis a hivatalos, fizetett és vállalati tűzoltóságokat kivéve, melyek tűzoltóinak, illetve az ipari vállalatok munkasaiból toborzott gyári tűzoltók biztosítása az 1907. évi XIX-ik és az 1927. évi XXI-ik törvényeikk rendelkezése alapján az Országos Társadalombiztosító Intézet útján történik, a többiekre nézve kötelező, mindazonáltal ezen rendelkezés végrehajtásától az ország tűzoltótestületeinek egy tekintélyes hányada még mindig távoltartja magát.

Ezek egy részének parancsnoksága ugyanis vagy elkésve jelenti be működő tagjait vagy egyáltalán nem tesz eleget a miniszteri rendelet ezirányú intézkedésének.

Amint a tapasztalat igazolja, úgy az elkésve bejelentőket, mint a bejelentést egyáltalán mellőzőket pedig sűrűn éri az meglepetés, hogy időközben községükben tüzeset támad, melynél működő tagjaik megsérülnek és rövidebb vagy hosszabb időre keresetképtelenné válnak; minthogy pedig baleset ellen biztosítva nem voltak, segély iránti igényjogosultságuk hiányában semmiféle kártalanításban nem részesülnek.

Kenyérkeresetétől hosszabb időre elesett családos önkéntes tűzoltónak, aki emellett az orvosi és gyógyköltségeit is a sajátjából tartozik fizetni, ha biztosítva volt is, ebből a csekély segélyből élni, melyet a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Segélyzőpénztár nyújthat — a jelenlegi nehéz drágasági viszonyok között — úgyszólván lehetetlen. Az Orsz. Tűzoltó Szövetség Segélyzőpénztára pedig

jelenleg magasabb segélyt nem folyósíthat, mivel évi 20 fillér biztosítási díj ellenében többet szolgáltatni képtelen.

Egyébként is ez a fejenként befizetett 20 filléryi összeg, azzal az ellenszolgáltatással szemben, melyet az országos szövetség segélyzópénztára nyújt oly esekélység, hogy semmiféle más reális biztosító intézet ezen csaknem *ingyért* való kockázatért, ilyen kötelezettséget nem vállal. És mind emellett számos tűzoltóság parancsnoksága félreismeri ennek a neveléses kis összegért való biztosításnak mibenlétét; mivel az eddig nyújtottnál még többet igényelnek érte. Így minden lépten-nyomon a balesetet szenvedett tűzoltó terhére felmerült kórházi, orvosi, gyógy- és kötszer-költségek megtérítését is felszámítják, mely alapszabályellenes kérelmeknek a segélyzópénztár elnöksége helyt nem adhat.

A nagyobb fokú segélyezésnek hátrányával szolgál azon körülmény is, hogy a segélyzópénztárnak a folyton szaporodó hivatásos és fizetett tűzoltók is biztosított tagjai. A hivatásos és fizetett tűzoltók ugyanis szabadnapjaikat kivéve, állandóan készenléti szolgálatot teljesítenek, melynek folyamán bármely a gyakorlatokon vagy tüzeseteken kívül előforduló minden egyéb baleset is — segély iránti igényjogosultsággal jár. Ez oknál fogva azok baleseteinek gyakorisági esélye messze felülmúlja az önkéntes és kötelezett tűzoltókat, akiknek szolgálata a vidéken ritkán előforduló egy-egy tüzeseten kívül, gyéren tartott gyakorlatozásból áll csupán.

A budapesti hivatásos tűzoltóság belépési jogosultsága ellenére éppen ezért nem tagja a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Segélyzópénztárának, mivel 607 főnyi tűzoltói létszáma mellett és évente 100-at meghaladó szolgálatközbeni balesetet szenvedett tűzoltóinak segély igénybevétele által a pénztárt könnyen katasztrófális válságba juttathatná.

Pedig a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Segélyzópénztárának alapszabályai módot nyújtanak arra, hogy a hivatásos és fizetett tűzoltók után magasabb biztosítási tagdíj fizetessék, mint az önkéntesek és kötelezettek után anélkül, hogy ezáltal a napisegély összege változnék. A segélyzópénztár közgyűlése azonban e kérdést mindeközéig nem szabályozta.

Az általánosságban megállapított tűzoltónként befizetendő évi 20 fillér tagdíj felemelése módot nyújtana ugyan magasabb napisegély folyósítására. A segélyzópénztár ez irányú vállalkozása azonban bizonytalan kockázatot keltő lenne, mivel valószínű, hogy a tagjaikat biztosító tűzoltóságok egy része a felemelt tagsági díjat minden észrevétel nélkül megfizetné, mert évente tűzoltónként 20, 30, 40 vagy 50 fillért fizetni — az ezzel szemben nyújtandó ellenszolgáltatáshoz viszonyítva — még mindig csaknem ingyenes kártalanításnak számít (különösen kevés taglétszámmal), hogyha az eddigi napi 2 pengő helyett a baleset folytán munkaképtelenné vált tűzoltók részére 3, 4 vagy 5 pengőt lehetne folyósítani.

Ámde ki vállalja a felelősséget azért, hogy ezen általános tagdíj emelés nyomában nem-e marad el az eddig biztosított tagtestületek egy tekintélyes része, ami által a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Segélyzópénztára felemelt tagdíjak mellett mutatkozó összebevétele talán az eddigiek alatt maradna, segélyezési terhei pedig megnövekednének?

Hymódon csak a hivatásos és fizetett tűzoltóságokon kívül legfeljebb a tűz- és robbanás-veszélyes iparüzemek tűzoltóságainak magasabb tagdíj fizetés iránti megállapítása mutatkozik méltányosnak anélkül, hogy az eddig fenntartott 2 pengő napisegély részükre felemeltessék.

baleseteinek kérdésére, ha a segélyigény bejelentése alkalmával az előforduló sérülések keletkezési okát vizsgáljuk, ezekből szembetűnően kiviláglik azon körülmény, hogy azok megtörténte a legtöbb esetben elkerülhető lett volna. E bejelentések közt a legsűrűbben az égési és zuzódási sérülések szerepelnek. Az égési sebesülések oka főbbnyire vagy a tűzoltó bravúros viselkedése vagy kioktatásának hiánya folytán áll elő. Így pusztá kézzel parázstól izzó gerendák megfogása, kéménytűznél csupasz kézzel a kémény nyílásában való kotorászás végzése, félelőben, égő tetőn esővezetői teendő ellátása, (mely után már csak mezítlábás tűzoltók ténykedése következhet), természetsszerűleg égési sérülések keletkezését vonja maga után. A feeszkendő ütközője is még mindig egy-egy vigyázatlan tűzoltó ujját összezúzza. A tűzhöz vonuló szerekről, az azokon esőngő tűzoltók ütközben most is úgy potyognak le, mint fáról az érett gyümölcs. A tűzhöz érkezett szerekről való hibás leugrásnál is egy-egy súlyos bokarándulás újra, meg újra előfordul. A hibás kötélleereszkedések balesetei megritkultak ugyan, időnként azért még mindig akad egy-egy. Az égő tetőkről lezuhanó gerendák, azok közelében tartózkodókat ismételten megsérti, stb.

Tucat számra lehetne még felsorolni azokat a különösebbnél különösebb eseteket, amelyek tűzoltószemmel nézve elkerülhetőek lettek volna. Pedig az ily sérülés után előáll munkaképtelenség következményei nem állanak arányban azzal a látszólag mutatkozó hősi magatartással, amelyért a tűzoltást szemlélők vagy annak lefolyását és sebesültjeinek esetét a hírlapokat olvasó közönség elismerése és részvéte követ, mert abból megélni nem lehet. Erre a diésőségre rendszerint alaposan ráfizet a keresőképtelenné vált önkéntes tűzoltó.

Anélkül tehát, hogy tüzesetknél, a veszély elől az oltást végző tűzoltók meghátrálnának, kellő higgadt körültekintéssel sok bajt és sérülést lehetne elkerülni. Ezért a tűzoltói kiképzés és oktatás alkalmával a balesetek elkerülési módjainak ismertetésére is időt kell szentelni és a tűzoltókat felesleges merész ténykedésektől, avagy tüzesetknél tapasztalható szeskedéstől és figyelmetlenségtől óva kell inteni. Mert a tűzoltói balesetek nyomában előálló munkaképtelenség és annak időtartamára szolgáltatott csekély segély, mely esetleges nélkülözéseket von maga után, — sajnos, — a tűzoltói szolgálat iránti elkedvetlenedésre vezethet.

Szerkesztő.

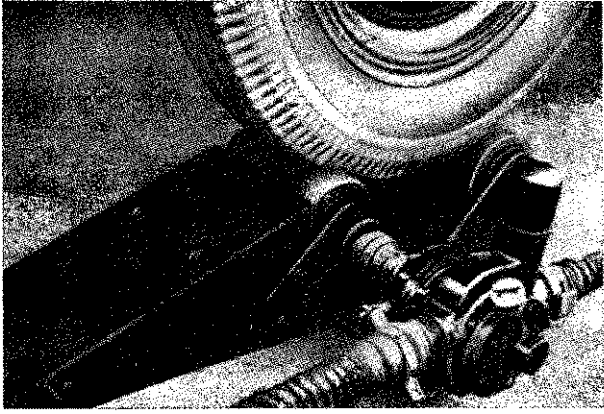
„Isku.“

Írta: **Dittrich József** okl. gmérnök, szfőv. tűz-főtiszt.

E címet olvasva, valaki azt hihetné, hogy ez egy egzotikus fejedelem vagy kínai szent neve... Pedig nem az. E név egy tűzifecszkendő neve. Egy finnországi gyárosnak — Lauri Holmstennek — szabadalma. Célja, hogy tűzriadalom esetén egy kiesi, könnyű, olcsó feeszkendő álljon rendelkezésre olyanoknak is, kik a drágább feeszkendő beszerzési költségeit nem tudják viselni.

Az „Isku“-feeszkendő, rátekintve, egy gyermekjátéknak néz ki. Használatban ügyes segítője a bajhajtott embereknek. A feeszkendő maga egy rotációs szivattyú, melynek külső háza 110 mm hosszú és 120 mm átmérőjű doboz. Ebben a házban egy pontosan becsiszolt és hosszrovátokkal ellátott bélshenger (10 mm vastag) forog, melyet a vízszintes tengelyre ékelt hétágú fogaskerék hajt meg, amely abban belül excentrikusan van elhelyezve. A tengelyt a szivattyútestből kívülről végén fel-

kereke szolgáltatja a szükséges energiát. A fentebb említett dörzskerék ugyanis egy, a szivattyútalppal összeépített ékalakú aljzatban van csapágyazva, a talpazat másik végén pedig egy, a szivattyútól független, üres járatú görgő is van elhelyezve. Ha

Isku fecskendő beállítása.

most egy tetszőleges automobil hátsó kerekével az ékalakú aljzatra rámegeyünk, az autó kereke a két görgőre nehezedik s ha az automobil motorját be-

Az „Isku”-fecskendőt annak budapesti képviselője, (Hubert és társa cég), a budapesti tűzoltóknak bemutatta és a lefolytatott próbák fenti adatakat igazolták. Az egys. nyomótömlővel szerelt egyvezeték erőteljes szép sugarat szolgáltat, mely első beavatkozásra igen használható. A fecskendő 6—7 m mélyről néhány másodperc alatt felszívja a vizet, tehát sem feltölteni nem kell, sem külön evacuáló szivattyúra szüksége nincs.

Mint hogy az áttételi viszony a kocsikerék és a dörzskerék átmérője közt igen nagy, természetes, hogy a szivattyú rendkívül nagy fordulatszámmal működik. Ennek viszont következménye, hogy a kerék gumiabroncsa néhány pernyi forgás után annyira felmelegszik, hogy füstölni kezd, esetleg belső szövete megszakad, gumidefekt áll elő stb.

Látjuk tehát, hogy nagy előnyei mellett hátrányok is léphetnek fel, amiből következik, hogy az Isku-fecskendőt csak igazi szükség esetén és csak első támadásra és rövid időre lehet okszerűen felhasználni.

Ez alkalommal ki kell térnem arra a kérdésre is, hogy sokan még ma sem akarnak tudomást venni a fejlődés útján kialakult motoros fecskendőkről, dacára annak, hogy egyik-másik bajtársam a toll erejével küzdött ezen elfogultság ellen. Magam is

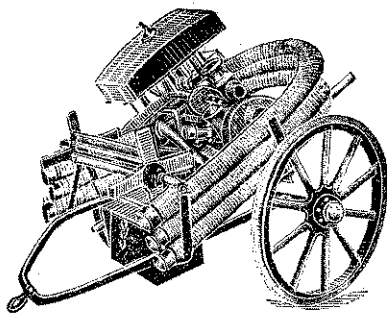
Isku fecskendő 2 sugárral működés közben.

kapcsolva a kereket forgásba hozzuk, úgy ez az Isku-fecskendő görgőjét is forgatja, miáltal az ugyanazon tengelyre szerelt fecskendő is forgó mozgásba jön. A szivattyútest egyik oldalán van a szívónyílás, másik oldalán a nyomónyílás. Mindkettő belső átmérője 40—40 mm, a hozzácsatolt szívó, illetve nyomóvezetéké 50—50 mm. A szívó képessége 6—7 m vízszállítása nyitott nyomóesonknál 230 l. 4 atm. nyomás mellett. Természetes, hogy egy vagy két sugár szerelésnél a lövőkén-

hozá akarok járulni a homály tisztázásához, mert a tűzoltás eredményes kivitelét csak az eszközök fejlődésével lehet fokozni.

Az elmaradottság és az elfogultság rendszerint langoztatott érvelése, hogy szegény községek a motoros fecskendő költségeit fedezni képtelenek s ezért inkább az elavult mozdony- vagy kocsifeccskendők beszerzését kultiválják. Elég helytelenül, mert habár évek előtt ez az érvelés látszólag megállta helyét, ma már oly magyar gyártmányú, hordozható

kis motorfeeszkendők állnak rendelkezésre, melyek nem kerülnek többbe, mint a mozdony- vagy kocsifeeszkendők, sőt a kisebb típusok olcsóbbak is.

Mátrai cég motoros feeszkendője kétkerekű targoncára szerelve.

Összehasonlítás végett felsorolom néhány feeszkendő árát:

Egy szolidan épült, egys. rugós előkocsival bíró mozdonyfeeszkendő ára kb. 4.500 P, egy ugyanilyen kézfeszkendő ára kb. 3.200 P. Mindkettő 50 kettős lökésnél percenkint 150—200 lit. vizet szállít a löket hossza szerint. Ezzel szemben egy Teudloff-Dittrich gyártmányú 600 literes motoros feeszkendő, targoncára szerelve kb. 5.500 P, egy Mátrai-féle 400 literes 4.400 P és egy ugyancsak Mátrai által újabban forgalomba hozandó motoros kisfeeszkendő, targoncával 250 lit. szállítással, kb. 3000 P-be kerül. Végül az „Isku” motornélküli 200 lit. rotációs feeszkendő ára kb. 800 P.

Ezen futólagos összeállítás is igazolja, hogy a motoros feeszkendők ellen felhozott anyagi érv nem állja meg helyét, még akkor sem, ha csak felületes látszatra, laikus ésszel, ítélkezünk. Annál inkább szembetűnő azonban a különbség, ha a motoros feeszkendők előnyeit a kézfeszkendők felett figyelembe vesszük. Ilyen a nagyobb vízszállítóképesség, a nagyobb víznyomás, tehát a teljesítőképesség és oltóhatás fokozása.

Ha még azt a fontos körülményt értékeljük kellőleg, hogy a motoros feeszkendőknek nyomólegénységre szüksége nincs, akkor szinte érthetlenné válik a konzervatív ragaszkodás a régi kézfeszkendőkhez.

Sokan hangoztatják, hogy a motoros feeszkendő szakértő kezelőt kíván és ez nem mindenhol található. Ez sem egészen helytálló. Hiszen az újabb kis hordozható — 250—400—600 literes — könnyű motoros feeszkendők kezelését bármely laikus ember 1 óra alatt elsajátíthatja, szerkezete pedig oly egyszerű, hogy javításra alig szorul. Ha pedig komolyabb baja történik — kopás, bemaródás, törés stb. — akkor úgyszólván a gyárba kell küldeni. Ugyanígy kell eljárni azonban a kézfeszkendőnél is, mely szintén nem ment a komolyabb hibáktól. A Mátrai Antal cég vagy a Teudloff-Dittrich cég hordozható motoros feeszkendői pl. oly egyszerűek, hogy egy gyermek is kezelheti, anélkül komoly és határozatos 2—3 sugarat tudnak szolgáltatni. Mindenestre sokkal könnyűbbek, mint a kézzel hajtott mozdonyfeeszkendők.

A kis motoros feeszkendők azonkívül nem oly nehezek, hogy lófogatós szállításra szorulnának. Egy kétkerekű targoncára szerelve, bármely kocsi feltéve vagy kézen tartva is könnyen elszállíthatók a tűz színhelyére. Nem megvetendő szempont az sem, hogy elhelyezésük oly kis helyen történhet, melybe a kézfeszkendő fele sem férne el.

Mind ezek oly előnyök, melyek úgy városokban, mint kis községekben egyaránt kívánatosak és indokoltak.

és a kézfeszkendők mellőzését az új beszerzéseknél, ahol pedig a régi mozdony- vagy kocsifeeszkendők még jókarban vannak, ezek tartalékba való helyezését.

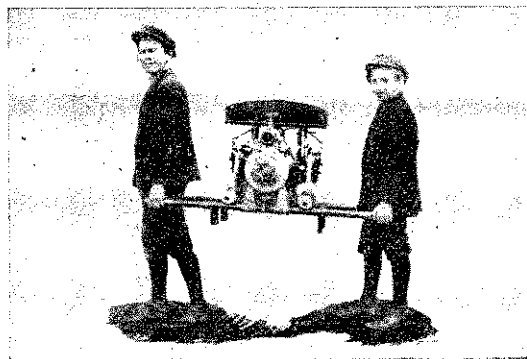
Hogy ezzel szemben még mindig akadnak oly községek, melyek a levitézlett rendszerhez ragaszkodnak, azért történhetik meg, mert a községek vezetői új beszerzések előtt nem a szakemberek tanácsát hallgatják meg, hanem az elavult rendszer ügynökeiktől félrevezetve határoznak.

A kézfeszkendőkhez való ragaszkodás érthető ott, hol azok régebben beszerzve, ma is kifogástalan állapotban vannak, mivel értékesítésük nehéz. Ellenben új beszerzésnél csak a legújabb és kitűnően bevált motoros feeszkendők bírnak létjogosultsággal.

Amint láthatjuk, ma már a helyi viszonyok szerint és a költség-összeg rendelkezésre álló mértéke szerint válogathatunk a motoros feeszkendőkben. Kisebbségi teljesítményű olcsóbb, nagyobb teljesítményű drágább. Sőt a fent leírt motor nélküli „Isku”-feeszkendő ára igazán nagyon esekély.

A beszerzésnél azonban nagyon óvatosan kell eljárni s a helyi viszonyok alapján kell mérlegelni a legjobbat, a legegyszerűbbet s ehhez képest határozni. Ott, ahol hosszabb, komolyabb munkát követelünk vagy nagyobb vízszolgáltatásról van szó, csak a Mátrai és Teudloff gyári kis motoros feeszkendők jöhetnek tekintetbe. Hallomás szerint a Köhler és a Seltenhoffer gyár is készíti könnyű be rendezésű motoros feeszkendőket.

Viszont ott, ahol csak az első beavatkozás, kisebb munka vagy rövid idejű használat a fontos, ott az „Isku”-feeszkendő is megteszi.

Mátrai-féle motoros feeszkendő kézen szállítva.

Természetes, hogy a külföldi gyártmányú „Isku” hosszabb ideig való működésre nem való, a fentebb említett gumiabroncs melegezés miatt sem, de első támadásra vagy kistüzek csírájában való elfojtására igenis célszerűnek mutatkozik. Kívánatos lenne mindenesetre, hogy hazai gyáraink valamelyike a feeszkendő típus meghonosítását tűzné ki feladatául, ha azt itthon gyártanák és így alkalmat adnának arra, hogy a szegény községek, melyek egy komolyabb és tökéletesebb szerkezet beszerzését nem vállalhatják, mégis oly feeszkendő birtokába juthassanak, mely a tűz kitörése esetén azonnal és sikeresen felhasználható anélkül, hogy lófogatról vagy nyomólegénységről kelljen gondoskodni. Csak egy autóbilt kell elfogni és hajtásra felhasználni. Ez pedig a mai autóforgalom mellett nem lehet nehéz feladat.

Kétségtelen, hogy az „Isku”-nak magyar gyártása előbb-utóbb megtörténik és remélhető, hogy ezzel a motoros kisfeeszkendőknek egy új sorozata áll majd rendelkezésre a vásárló községeknek, melyből lehetőségük arányában kiválasztástiák azt.

forog fenn arra, hogy egy elavult szerkezethez ragaszkodjunk, melynek képességeit régen túlhaladta a modern fecskendők nagyszerű teljesítőképessége.

Villámcsapás — villámhárító.*)

Írta: vitéz Dr. Roncsik Jenő.

A természeti jelenségek, amelyek a tűz okai lehetnek: a napfény, a levegőmozgás, a villámcsapás és a meteorok, e négy között számszerűség tekintetében első helyen a villámcsapás áll. Ha a statisztikából egy pár adatot kiemelünk, láthatjuk, hogy pl. Nagymagyarországon 1913. évben 27.460 tüzeset volt, ebből a villámcsapás okozott 776-ot, 1914-ben 25.876-ból 799-et. Csonkamagyarországon 1924-ben 6432 tüzeset fordult elő, ebből villámcsapás által okozott volt 169, 1925-ben 6186 közül 207, 1926-ban 6502 közül 193. Ami pedig pl. a villámcsapás által okozott tüzkárokat illeti, 1902. évben 370.657 és 1903. évben 272.579 koronára rúgott.

A villámcsapással, a villámcsapás által okozott tüzesetek elhárításával és megelőzésével tehát nekünk, tűzoltóknak is foglalkoznunk kell.

A légköri elektromosság létrejöttére vonatkozólag több, mint negyven elmélet van felállítva. Ezen elméletek vizsgálata és hogy ezek közül melyik fogadható el vagy melyik közelíti meg a valóságot, nem tartozik a tűzoltóság feladatai közé.

A levegőben nemesak a zivatarok alkalmával van elektromosság, hanem mindig, minden alkalommal, ha kis mértékben is. Minden csapadéknak, (eső, hó) van bizonyos elektromos töltése. *Zivatarok alkalmával a légköri elektromosság összegyűl a felhőkben.*

A föld és a légköri elektromosság kiegyenlítő-dése történhetik lassan is, minden külső megnyilatkozás nélkül; ha azonban a feszültség kellő mértékre növekedett, a légköri elektromosság utat keres magának fény- és hangjelenséggel kapcsolatosan ott, ahol a legkisebb ellenállást és a körülményeknek megfelelő legjobb vezető találja. Ez a jelenség a villám. A villám tehát a zivatarfelhők elektromos kisülése, amely vagy két felhő között vagy pedig

*) Felhasznált forrásmunkák: Bethke Rudolf: Wie schütze ich meinen Betrieb vor Feuerschaden? Nürnberg 1927. — Blitzschutz. Bearbeitet und herausgegeben vom Ausschuss für Blitzableiterbau. Berlin 1930. — Bóbita Endre: A gömbvillámokról. Term. Tud. Közl. 1894. évf. — Breuer Szilárd—Némethy Ferenc: Tűzrendészet. Budapest 1907. — Dahl Hans: Bau und Prüfung von Blitzableitern. Kiel 1928. — Findeisen F. Praktische Anleitung zur Herstellung einfacher Gebäudeblitzableiter. Stuttgart. — Dr. Jellinek Stefan: Der elektrische Unfall. Leipzig 1927. — Spurenkunde der Elektrizität. Leipzig 1927. — Dr. Meyer Joh.: Der Feuerschutz in Landwirtschaftlichen Betrieben. Berlin 1927. — Preuss Frid. Wilh.: Feuer-, Bau- und Wetter-Schäden. Berlin 1925. — Reimarus J. A. H.: Die Ursache des Einschlagens vom Blitze. Langensalza 1769. — Verhaltens-Regeln bei nahen Donnerwettern. Gotha 1775. — Ruppel Siegwart: Vereinfachte Blitzableiter. Berlin 1918. — Dr. Schwartz Ernst: Handbuch der Feuer- und Explosionsgefahr. München 1922. — Dr. Szalay—Ujfaluassy László: A zivatarokról. Budapest 1917. — A villámhárító. Term. Tud. Közl. 1904. — Az égiháború és a villám. T. T. K. 1901. — Újabb adatok Magyarország villámcsapás statisztikájához. Meteorológiai évk. 1903. — Teasdale Ottó: A tűz és robbanás veszélye. Budapest 1928. — Vogel O.: Brandstiftungen und ihre Bekämpfung. Berlin 1929. — Schultzenstein H. G.: Der Baupolizeiliche Feuerschutz in Wohngebäuden. 1930.

A legjobb vezetők a földön a fémek, az esőtől nedvessé vált fák, épületek, tornyok, épületdíszítések, a villám útjának tulajdonképpeni célja azonban a földön mindig és mindenütt előforduló legjobb áramvezető, a víz. Az olyan ház, amelynek az alapja egészen a talajvízre nyúlik, mindig jobban ki van téve a villámcsapás veszélyének, mint az, amely száraz alagra van építve.

A villámokról szólva megkülönböztetünk:

1. vonalas, lécsapó, közönséges villámot;
2. területi villámot, mely a felhők közötti kisülés következményeképpen jön létre;
3. gömbvillámot s újabban még az új. n. fűzővillámot is megkülönböztetik.

Bennünket, tűzoltókat a közönséges és a gömbvillám érdekel.

A gömbvillámnak a létezését hosszú ideig kétségbe vonták, optikai csalódásnak, az erős fényű villámok utóképeinek tartották, újabban azonban, amikor a gömbvillám fizikai kísérletekkel mesterségesen is elő volt állítható, — létezését a tudomány is elismeri.

A gömbvillám. majd tojásnyi, majd emberfejnyi nagyságú. lassan halad, mintha gurulna, ajtón, ablakon, kéményen át bemehet a szobába, de ugyanazon az úton el is távozhat, másodpercekig, sőt percekig is látható, van reá eset, hogy nyomtalanul és hangtalanul eltűnik, néha azonban úglátszik, mintha felrobbanna. ezzel egyidejűleg dörrenés hallatszik, az útjában eső anyagokat szétteri s a könnyen gyúlókat meggyújtja. Csak igen nagy zivatarok esetén fordul elő, mint történt ez Dániában 1928-ban, amikor sorozatosan fordult elő. A szabadban a legtöbbször vizes és nedves helyeken vezetődik le, mint patakokban, folyókban, vízlevezető árkokban és pocsolyákban.

A villámok jó része a háztetőkre esap be. A háztetők a fedőanyag mineműsége szerint fogékonnyak a villámcsapással szemben. Minél nagyobb vízmennyiséget képes bevenni a háztető, annál veszélyesebb a villámcsapást illetőleg, — így a legveszélyesebbek a zsúp- és nádtetők, legjobbak a bádogtetők, feltéve, ha a földdel vezeték által vannak összekötve, kevésbé veszélyes még a kátránypapír fedés.

A városokban ritkább a villámcsapás, mint a községekben vagy a vidéken s a szétszórtan levő épületek inkább ki vannak téve a villámcsapásnak, mint a városok zárt és sűrű épületsorai.

A föld és a légköri elektromosság kiegyenlítő-dése városokban a tornyok és magas épületek esősos fémrészein, fémdíszítésein, valamint a várost keresztül-kasul szelő villamos, továbbá telefon- és távirdavezetékeken át lassan megy végbe, ezt már tudja a lakosság is és így a városokban sokkal kevesebb villámhárítót látunk, mint az ország többi részén.

A villám útja kiszámíthatatlanul szeszélyes, sokszor figyelmen kívül hagyja a jó vezetőket, azokból átugrik a rossz vezetőkre, a kisebb ellenállás helyett a nagyobbat választja s megtörtént már az is, hogy lőporon ment keresztül anélkül, hogy azt meggyújtotta vagy felrobbantotta volna.

Zivatarok alkalmával nyílt mezőn a veszedelem nagy, továbbá az erdő szélén, víz mellett; az ilyen helyeken tartózkodó emberek és embercsoportok a villámcsapás veszélyének ki vannak téve, továbbá a magánosan álló fák, kazlak, épületek, de beleesap még a mozgó vonatba is.

Minden villám képes gyújtani, ha gyúlékony anyagot talál az útjában; legnagyobb a gyújtóhatása a becsapási helyen, de a villám tűz okozója

csak akkor lehet, ha gyúlékony anyagokba csap be, illetve gyúlékony anyagokat érint, más esetekben az anyagokban csak elváltozásokat okoz.

A villámesapás által okozott tüzeseteknél a tanuknak a villám kísérő jelenségeit, a fényt és a dörgést látni és hallani kellett, de az ok megállapításánál, a nyomozásnál nem lehet csak a tanuk vallomására támaszkodni, mert lehet ugyan, hogy a tűz közvetlen a villámesapás kísérő jelenségei után tört ki s a tanuk vallomásából felületes következtetést lehet vonni a tűz okára vonatkozólag akkor, mikor tüzetesebb helyszíni vizsgálat után megállapítást nyerhet, hogy a villám a tüzeset irányában esapott ugyan le, de nem a meggyuladt anyagba vagy épületbe s csak a látszat s a tanuk hiedelme szól a villámesapás, mint a tűz oka mellett.

Tekintettel arra, hogy égiháború és zivatar alkalmával is működnek a gyújtogatók, hogy a gyanu a tettesről elterelődjék és felületes vizsgálat után a villámesapás állapítottassék meg a tűz okául, a villámesapás által okozott tüzesetek nyomozásánál mindig be kell szereznünk tárgyi bizonyítékokat is a tanuk vallomása mellett. Ezek a tárgyi bizonyítékok pedig azok az elváltozások, amiket a villám okoz az egyes anyagokban, miután a villámnak a gyújtó hatása mellett igen nagy mechanikai hatása is van, ahol nem gyújt vagy gyúlékony anyagokat az útjában nem talál s ott, ahol villámhárító nincs felszerelve. Ezek az elváltozások sokszor döntő befolyással bírnak, mint bizonyítékok a tüzesetek okainak megállapításánál.

Nézzük most azt, hogy melyek azok az elváltozások, amelyeket a villámesapás okoz és amelyek a rendes, normális körülmények között nem fordulnak elő.

A fémek a gyengébb erejű villámesapások után kékes fényt kapnak, más esetekben a drótok, szegkek, vasrudak dugóhúzószerszűen vagy hullámosan meggörbülnek, esetleg megolvadnak; megolvaszthatja a villámhárító hegyét is a villám, vasrészeket mágnessé tesz, a festékekkel bevont fémekről a festéket leégeti, a villamos vezetékek porcellán szigetelőit megolvasztja vagy csatornákat, lyukakat olvaszt bele. Az élőfát szétforgácsolja, máskor egyenes vagy esigavonal alakú mélyedéseket vág bele, sokszor csak a fa kérget hántja le.

A házak oromzatát, gerincét és az útjába eső épületrészeket, ajtókat, ablakokat, gerendákat szétforgácsolja, sokszor anélkül, hogy meggyujtaná. A falban levő téglákba kráteralakú lyukakat fúr, a falon korom és égési nyomokat hagy, egyéb anyagokat is, mint papíros, bádok, üveg, átlukaszt, az üveget, kőzeteket meg is olvasztja, a kőzetek felületén ilyen esetben üveges kinézésű, mésztartalmú kőzetekbe lyukat fúr vagy esillagalakú karcolatokat rajzol, az emberekről a ruhát leszaggatja...

Azokon a helyeken, ahol a földnek nagy a kvartertartalma, különösen ha élőfát ér a villámesapás, a földben lefelé haladó, cseruza vastagságú, vékony üveges falú ún. villámesatornákat lehet találni, mely a villámesapás következményeképpen jön létre.

Azoknak, akik bővebben érdeklődnek a villámesapás által okozott elváltozások után, igen ajánlom a Dr. Jellinek István bécsi egyetemi tanár által összegyűjtött és a világon egyedül álló múzeum megtekintését, amelyben a villámesapás és a villamos áram által okozott anyagelváltozások sok száz példája van összegyűjtve.

Ha a tűzvizsgálat során az a nézet merül fel, hogy a tüzet villám is okozhatta, úgy az épületet meg kell vizsgálni a legmagasabb pontjától lefelé, hogy vajon vannak-e felismerhető jelei a villám

hogy nincsen-e valami nyom rajtuk, mint elgörbülés, elszenesedés, elkormozódás, megolvadás, sérülés, deformálódás stb. Égési nyomokat nem lehet mindig találni, sokszor csak az anyagok és azok alakjának elváltozásából lehet következtetni, hogy villámesapás történt. Átvizsgálandók az épület falai kívül-belül, a kályhák, villámhárítók, villamos vezetékek, templomtornyoknál nemesak a tető részei, hanem a harang és az óramű is.

Villámesapás esetén több ponton is törhet ki tűz ugyanazon a helyen, ha a villám pl. egy többemeletes épületben több helyen talál az útjában gyúlékony anyagot. Az is megtörténhetik, hogy az épületnek alacsonyabb pontján láthatjuk a villám gyújtó hatását, míg a fentebb levő gyúlékony anyagok, pl. tetőgerendázat, épen maradnak, illetve nem gyulladnak meg.

Miután leggyakrabban a föld felületéből kiálló pontok képezik a föld és a légköri elektromosság kiegyenlítési helyét, ezek a magasabban fekvő pontok vannak leginkább kitéve a villámesapásoknak, amely pontokat védenünk kell. A védekezés pedig villámhárító felállításával történik, amelynek a célja az, hogy a villám ne tetszése szerint, hanem egy megszabott úton jusson a földbe s ilyen módon az építmények, épületek, az épületekben tartózkodó személyek és a raktározott anyagok a villámesapás következményeitől megvédessenek és a villám kártokozó hatása ki legyen küszöbölve.

Hangsúlyoznunk kell a sok ferde felfogással szemben, hogy a villámhárító a villámot nem vonzza magához, de nem is tartja távol attól a helytől, ahova fel van szerelve és nem a villámtól véd meg, hanem mint már említettem, a villám által okozott kártól.

Az első villámhárítót Franklin Benjámín állította fel Philadelphiában 1752-ben, Magyarországon pedig az első villámhárító a budai egyetem épületére lett felszerelve 1777-ben.

Ami a villámhárítók számát illeti, Magyarországon 1903-ban 3797 középület és 5037 magánépület volt ellátva villámhárítóval akkor, amikor az országban 644.856 palával, bágokkal és cseréppel fedett, 751.035 zsindegyel és deszkával fedett és 1.409.851 zsuppal és náddal fedett épület volt.

A villámhárító három részből áll és pedig:

1. a felfogó rész;
2. a földfeletti vezeték és
3. a földalatti vezeték.

Igen fontos az, hogy a villámhárító három része összefüggő fémvezetéket, összefüggő egészet képezzen, az épület legmagasabb pontjától vagy pontjaitól megszakadás és megszakítás nélkül vezessen le a földbe, az időjárás viszonyosságainak minden körülmények között ellent tudjon állani s kitűnő vezető legyen, jobb, mint a környező más tárgyak.

Németországban a villámhárító építési bizottság (A. B. B.) összeállította azokat a szabályokat, amelyek a villámhárítók felállítására vonatkoznak és azokat „Blitzschutz” című füzetben közzé is tette. Ezeket a szabályokat ismertetem főbb vonásokban.

A Schleswig-Holsteini „Landes Brandkasse zur Brandverhütung” ezeken az előírásokon felül bizonyos vonatkozásokban túl megy, így pl. előírja a könnyen gyúló anyagokkal fedett épületeknél, valamint azoknál, melyekben könnyen gyúló anyagokat raktározhatnak, hogy a villámhárító vezetékei a tető alatt is legyenek vezethetők, valamint az esővíz-csatornáknak fővezetékül való használatát s a villámhárító egyes részeinek összeillesztési helyein

A teljesítményt a pereenként szolgáltatott vízmennyiség adja meg; egyidejűleg azonban fel kell tüntetni azt a nyomást is, mely mellett a vízszolgáltatás történik. Nagyobb nyomásnál kevesebb, kisebb nyomásnál több vizet szállít pereenként az autó- vagy motorosfeeskendő. A legnagyobb nyomás akkor keletkezik a feeskendőben, mikor a vízszolgáltatás „0”, vagyis midőn a nyomócsónkok, illetve sugáresővek le vannak zárva; viszont a legnagyobb vízszállítás akkor következik be, midőn a nyomás egyenlő a külső levegő atmoszférikus nyomásával, vagyis szakkifejezést használva: „szabad kifolyásnál”.

A feeskendő teljesítményénél a vízmennyiség és nyomás értékeinek egyidejű megadása karakterizálja; ebből következik, hogy egyedül a vízmennyiség megadása a nyomás meghatározása nélkül, ahogy ez sokszor szokásos, illuzórikus és értéktelen adatot szolgáltat.

Sokszor előfordul, hogy az autó- vagy motorosfeeskendő szállította vízmennyiség leméréséhez nem állanak rendelkezésre mérőberendezések: vízórák vagy pontosan kalibrált víztartályok, melyek segítségével a pereenkénti vízmennyiség egyszerűen lemérhető lenne.

Ily esetekben, ha a pereenkénti vízmennyiséget mégis tudni akarjuk, elméleti számításokhoz kell folyamodnunk.

A hidrodinamikának egy végtelen egyszerű tétele segít ez esetben rajtunk.

Ezen tétel a vízmennyiség, a lövőke átmérő és a nyomás közötti összefüggést fejezi ki és azt mondja, hogy az időegység (1 másodperc) alatt szolgáltatott vízmennyiség egyenlő a lövőke, vagyis a kifolyó nyílás keresztmetszetének s az ezen keresztmetszeten átáramló víz sebességének szorzatával.

Vagyis, ha ismerjük a lövőke átmérőjét és a lövőkén átfolyó víz sebességét, mely sebesség a feeskendő nyomásának függvénye, — egyszerű számítással megtudjuk a vízmennyiséget is állapítani. Már pedig a lövőke átmérő minden esetben ismert, a nyomás pedig a manométeren mindig leolvasható s így a vízmennyiség meghatározásához szükséges két adat: lövőke méret és nyomás általában rendelkezésre áll.

$$\text{Képletben kifejezve: } Q = \frac{d^2 \pi}{4} \sqrt{2gH}$$

hol Q = az időegység alatt szállított vízmennyiség literekben

d = lövőke átmérő deciméterben

$\pi = 3.14$

$g = 9.81$

$H = 10 \times a$ manométeren leolvasható nyomás atmoszférában. (Egy atmoszféra nyomás ugyanis 10 méter magasságnak felel meg.)

Ha tehát például egy gyakorlati esetben az auto- vagy motorosfeeskendő 10 mm. átmérőjű lövőke alkalmazása esetén 10 atm. nyomással dolgozik, akkor a fenti két adatnak a képletbe való behelyettesítése és a műveletek elvégzése után arra az eredményre jutunk, hogy a feeskendő az egységnyi idő alatt cca 3.45 liter vizet szolgáltat. Ez a teljesítmény 1 másodpercre vonatkozik.

Minthogy pedig a teljesítményt a pereenként szolgáltatott vízmennyiségben szokás kifejezni, ha a fenti eredményt megszorozzuk 60-al, megkapjuk a pereenkénti vízmennyiséget, mely a példa esetén $3.45 \times 60 = 207$ liter/perce

az a nyomóvezetékben fellépő súrlódási veszteségek ezen teljesítményt csökkentik.

Bár erre nézve nálunk általános érvényű elfogadott szabály nincsen, a pereenkénti vízmennyiséget 0—1 méter szívómélységre és 5—15 méter hosszú nyomótömlő alkalmazására szokták vonatkoztatni.

Ez esetben a gyakorlati eredmények azt mutatják, hogy ha a fenti 207 pereliteres eredményt a veszteségek figyelembevételével, — mondjuk az egész rendszer hatásfokát kifejező adattal = 0.96-al megszorozzuk, megkapjuk a tényleges vízszállítást, mely a jelen esetben:

$$207 \times 0.96 = 200 \text{ liter/perce lesz.}$$

Vagyis összegezve az eredményt: az auto- vagy motorosfeeskendő 10 mm. átmérőjű lövőkén keresztül 10 atm. nyomás mellett pereenként cca 200 liter vizet szállít, ha a szívómélység 0—1 méter között van és a nyomótömlő hossza 5—15 méter.

Ezekből is látható, hogy egy auto- vagy motorosfeeskendő teljesítményét hogy kell precízen, szabatosan megadni. Meg kell adni, hogy a feeskendő hány atm. nyomás mellett mennyi vizet szolgáltat pereenként és ezenkívül úgy a szívó, mint a nyomóoldali viszonyokat is fel kell tüntetni. Egy ily meghatározás teljesen szabatos, minden kétséget és félreértést kizár.

Visszatérve az előbbi példára, hol 10 mm. átmérőjű lövőkénél számítottuk ki a vízmennyiséget. — tegyük most a feeskendő sugáresővére más átmérőjű lövőket, figyeljük meg most a nyomást és számítsuk ki a pereenkénti vízmennyiséget. Végezzük el ezen műveletet a lövőke átmérőjének változtatásával több más esetben is s ily módon, ha már elég adat áll rendelkezésünkre, — egy tabellárikus összeállítást készíthetünk magunknak, melyből az ismert lövőke átmérő és nyomás mellett a mindenkorai teljesítmények kiolvashatók. Ezen táblázatot kiegészíthetjük számítás útján olyan adatokkal is, melyek a nálunk használatos auto- és motorosfeeskendők teljesítményeinek minden lehető variációját magukban foglalják.

Ily táblázat birtokában nem szükséges a fent közölt számítás elvégzése; egyszerűen megállapítjuk a lövőke átmérőt, leolvassuk a nyomást s a táblázatból kiolvassuk a megfelelő vízmennyiséget.

Auto- és motorosfeeskendők gyártásával foglalkozó tűzoltószergyáraknak megvannak az ily összeállításuk és azok az érdeklődőknek rendelkezésére állanak.

Az előbb említett mérések és számítások alapján nemcsak a fentemlített táblázat készíthető el, hanem megszerkeszthető a motoros- vagy autófeeskendő, ú. n. teljesítményi görbéje (diagramja) is.

Ezen diagramm egyik tengelyére a nyomások, másikára a szállított vízmennyiségek vannak bizonyos léptékben felvéve.

Meghatározzuk a görbe két végpontját: lezárt nyomócsónknál a maximális nyomást és szabad kifolyásnál a maximális vízmennyiséget; közbeeső méréseket is végzünk: különböző nyomásoknak megfelelő vízszállításokat állapítunk meg és a diagrammban az így nyert pontokat összekötve, megkapjuk a kérdéses feeskendő teljesítményi görbéjét.

Egy ily diagramm és a fentemlített táblázat birtokában mindig megtudjuk állapítani azt, hogy mely lövőke átmérőt kell választanunk akkor, ha

egy bizonyos nyomás mellett egy bizonyos vízmennyiséget akarunk elérni.

A gyakorlatban ezen összefüggések ismerete nagy fontossággal bír; a csővezetőknek, aki az állítható vagy cserélhető lövőkével felszerelt sugáresővet kezel, tudnia kell azt, hogy a mindenkorli helyzetnek megfelelően mily lövőkét alkalmazzon, hogy a vízmennyiség és nyomás harmoniában legyen az eloltandó objektum égésének intenzitásával. Tőle nem lehet az ezek alapját képező elméleti tudást megkérni, de viszont, ha gyakorlati érzékét ennek megfelelően kifejlesztjük, helyesen fogja tudni az adott helyzetnek legjobban megfelelő lövőkét kiválasztani.

A fentiekben új dolgokat nem mondtam; az előadottak sokak, de nem mindenki előtt — akiket illet — ismeretesek. Célom, hogy — mondjuk ezeknek az alapismereteknek hangoztatásával, a köztudatba mindjobban és erősebben átítatódjanak azok a fogalmak, melyek az autó- és motorosfecskendők teljes megismeréséhez vezetnek.

Bz annál is inkább szükséges, mert hazánkban az autó- és motorosfecskendők növekvő elterjedése parancsolólag írja elő azt, hogy a tűzoltóságok teljesen tisztában legyenek ily fecskendők teljesítményének vizsgálatával és meghatározásával is.

*

Ezen alkalmat használom fel arra, hogy az illetékesek figyelmét felhívjam azon körülményre, miszerint autó- vagy motorfecskendőknek a tűzoltóságok részéről való hivatalos átvételéhez, illetve felülvizsgálatához meghatározott szabványos előírások, szabályok stb. nem állanak rendelkezésünkre.

Az ily szerek átvétele az illető átvévő szerv egyéni véleménye és felfogása, azonban nem egysegisített vizsgálat alapján történik.

A kézi működtetésű szívó-nyomó fecskendő-szerkezetek felülvizsgálatánál az idők folyamán egy egységes rendszer alakult ki. Autó- és motorosfecskendők átvételénél ily rendszer nincsen, pedig ennek megállapítása ezen szerek rohamos elterjedése következtében szükségesnek mutatkozik.

Hogy autó- és motorosfecskendők kezelése körül egységes gyakorlati szabályzat nem alakult ki, az természetes, hiszen ezen fecskendők konstrukció és gyártás szempontjából egységesíteni természetesen nem lehet. Azonban felülvizsgálásukat igen.

Külföldön azt tapasztaltam, hogy ott autó- és motorosfecskendők felülvizsgálatára megállapított előírások, sőt a vizsgálati jegyzőkönyvek felvételére előre elkészített nyomtatványok szolgálnak.

Egy ily egységes felülvizsgálati rendszernek hazánkban való bevezetése nehézséggel nem járhat.

Maga a felülvizsgálat nézetem szerint a következőképpen lenne egyszerűen és gyorsan véggezhető.

Megvizsgálandó a fecskendő szívó- és nyomómunkája, konstrukciójának és kezelésének mikéntje és üzembiztonsága.

Miután majdnem kizárólag centrifugál szivattyúkról van csak szó, megállapítandó a légtelenítő szivattyú jósága az általa előidézett vacuum megméréseivel. Ezen vizsgálatnál figyelembe veendő a légtelenítéshez szükséges idő is. A szívótömlők és csavarzatok tömörsége ugyancsak vacuumméterrel kontrollálandó.

Meghatározandó a maximális nyomás, mely lezárt nyomócsokkknál a szivattyúban keletkezik.

Megállapítandó a fecskendő által percenként

zásával és a nyomásnak leolvasásával a táblázatból kivethető.

Sugártávolságok és magasságok megmérése ezek után nézetem szerint felesleges, mert egyformán pontosan megmunkált, azonos átmérőjű lövőkéknél egyező nyomás mellett ugyanolyan sugártávolságokat kell kapnunk. Ezek mérése az ajánlott autó- vagy motorfecskendő ajánlati adatainak ellenőrzésére szolgálhat.

Minden előtt azonban meg kell állapítani azt az egységes bázist, mely mellett a vízmennyiségek és sugártávok megállapítása történik: a szívó mélységet és a nyomótömlő hosszát.

Végül az autó- vagy motorosfecskendő megbízhatósági próbáját kell megejteni, mely a fecskendő 1—3 óráig tartó szünet nélküli üzemének vizsgálatára vonatkoznék.

*

Egy helyesen megállapított felülvizsgálati rendszer egyúttal módot nyújt arra, hogy különböző típusú és szerkezetű fecskendők egymással összehasonlítsunk s közülük a legmegfelelőbbet kiválaszthassuk.

Egy ily összehasonlító vizsgálatnak tulajdonképpen csak akkor van értelme, ha a vizsgálandó fecskendők vízszolgáltatás, illetve teljesítmény tekintetében egymással legalább közelítőleg meg egyeznek. Ez esetben megvizsgálandó a fecskendők vacuumjának nagysága, a légtelenítéshez szükséges idő, a fecskendők konstrukciója, kezelésük egyszerűsége vagy komplikáltsága, az azokat meghajtó motor hűtése, a meghajtásukra szükséges lóerő-szükséglet, határfok stb. s végül a fecskendő súlya.

A súlymegállapítás különösen az ú. n. hordozható motorosfecskendő aggregatoknál fontos. Erről legyen szabad kissé hosszasan beszélnem.

Ha visszatekintünk a hordozható motorosfecskendők fejlődésére, azt tapasztaljuk, hogy éca hat évvel ezelőtt, mikor az ily fecskendők komoly gyártása megkezdődött, a szerkesztők fő törekvése az aggregátok súlyának mindenképpen való redukálása volt. Mindenképpen azon voltak, hogy a teljesítmény megtartása mellett az aggregát súlyát a minimumra csökkentsék. Egy 400 percliter 5—6 atmoszférás motorosfecskendő aggregát súlyát sikerült is 90—80 kg-ra lenyomniok. Ezt az alacsony súlyt aluminium ötvözetek és könnyű fémek alkalmazásával érték el. Ezek azonban a gyakorlatban nem váltak be s vissza kellett térni a különféle ötvözetű, — de súlyosabb bronzöntésekhez.

Mielőtt fejtegetéseimben tovább mennék, — határozott szükségét érzem annak, hogy hivatalosan is megállapíttassék az a felső súlyhatár, melyen belül egy motorosfecskendő még hordozható-nak minősíthető.

Mint a felülvizsgálatra, úgy erre vonatkozólag sincsen meghatározott, minden kétséget kizáró hivatalos megállapításunk.

Egyéni véleményemet nyilvánítom tehát akkor, midőn azt mondom, hogy 140 — maximum 150 kg. az a súly, melyen belül egy benzinnel, olajjal, esetleg cirkulációs hűtővel vízzel megtöltött motorosfecskendő aggregát még két ember által hordozható-nak tekinthető. A hordozhatást ugyanis s azt hiszem — ebben mindenki egyetért velem — két egyévre vonatkoztatom. Láttam ugyan külföldön egy négyhengeres motorral kapcsolt fecskendőt, mely szabad kifolyásnál éca 1100 liter vizet szolgáltatott percenként s mely egy szánkószerűleg kiképzett alvázra volt szerelve, amelynél fogva 4

is, melyek a legnagyobb és legfontosabbak képes.

Egész biztos, hogy ezen megfontolások vezeték a szerkesztőket akkor, mikor a cea hat év előtti, a minimális súlyra vonatkozó elveiket feladták s arra törekedtek, hogy a súlynak a hordozhatóság határán belül való növelésével a feeszkendő teljesítményének lényeges emelésére törekedjenek.

Ez a törekvés kapcsolódva más szerkezetbeli tökéletesítésekkel (cirkulációs hűtés, motor és szivattyú egymástól függetlenítése tengelykapcsoló beiktatásával, a légtelenítés újszerű megoldása stb.) képezi a mai fejlődés irányát.

Összehasonlító vizsgálatoknál a súly megállapítása módot nyújt arra is, hogy különböző teljesítményű feeszkendők jóságát egymással szemben megállapíthassuk. Ezt a módot már ismertettem egy múlt évi cikkemben, midőn a feeszkendő teljesítményi tényezőjét (nyomás szorozva vízmennyiséggel) az egységnyi súlyra vonatkoztattam s az így nyert hányadosból következtettem a feeszkendő jóságára.

Újból hangoztatom, hogy cikkemmel csak azt céloztam, hogy a tűzoltóságok figyelmét felhívjam az autó- és motorosfeeszkendők vizsgálatai körül követendő eljárásokra, hogy ezáltal is közelebb hozzam őket egymáshoz, s hogy a tűzoltóságok szívesen nyissák ki kapukat ily szerek előtt, melyek bevonulásának ugyan ideig-óráig útját állhatja a konzervatívizmus, — de végeredményben meg kell hogy hajtsa zászlaját előttük.

Antalffy István

okl. gépészmérnök.

Kettősrendek vagy félrajoszlop?!

Ezt a kérdést néhány év előtt már szóvá tettem a lap hasábjain, sajnos minden eredmény nélkül. Engedjék meg, hogy most is foglalkozhassam vele, annál is inkább, mert minél jobban haladunk az idővel, annál aktuálisabbá válik a kérdés.

Régebbi cikkemben arra kértem az Országos Tűzoltó Szövetség elnökségét, hogy komolyan foglalkozzék a kérdéssel és mivel a tűzoltóságnak nem lehetnek más céljai tekintetben, rendelje el, hogy a Haza létét biztosító hadseregek, rendelje el, hogy a tűzoltóság kebelében menetelés és rendgyakorlatok céljára más nem használható, csak a félrajoszlopban kiképzett alakzat. Sajnos nem így történt. A tűzoltóságok nagyobb része ma is kettősrendekben gyakorlatozik. Pest vármegye legutóbb megtartott váci kerületi tűzoltó tanfolyamán szóba került a kérdés. Nevezetesen az egyik hallgató leventeoktatói tanfolyamon volt; onnan került egyenesen a váci tűzoltó tanfolyamra. Ott a félrajoszlop változataiból kikerülő rendgyakorlatra oktatták, Vácra pedig egyenesen megtiltották azt, hogy a tűzoltó legénységet félrajoszlopban gyakorlatoztassa, okul hozván fel azt, hogy a tűzoltóságnál ez a hivatalos, ez van a gyakorlati szabályzatban is, az Országos Szövetség is ezt kívánja; tehát ne hogy valaki eltérjen ettől, mert akkor, ha például versenyen jelenik meg csapatával, lefogyják pontozni!... Mint értesültem, hasonló tónusban beszélt az Országos Szövetség kiküldöttje is a záróvizsgán.

Azt mondhatjuk, hogy ennyi a száraz tényállítás. Ezzel szemben a néhány év előtt megjelent cikkemben azt igyekeztem bizonyítani, hogy nekünk tűzoltóknak igazán nincs mit sajnálnunk a

számíthatjuk ide a tekintélyesebb városi fizetett tűzoltóságokat — ezért kivonulások, menetelések alkalmával sokszor furesa alakzatot nyertünk. Nevezetesen egy-egy ünnepély alkalmával 12—14 tűzoltó jelenik meg. Rendekben meneteltetve meglehetősen formátlan kétsoros alakzatot nyertünk, de kettősrendekbe fejlődítve pedig szinte torz alakzat áll elő. Nagyobb csoportoknál a félrajoszlop alakzat éppen oly tetszetős, mint a kettősrendeké. De mivel a tűzoltóságok tekintélyes része többször csak kevesebb számú legénységgel tud kivonulni, ésszerűbb, ha áttérünk a nekünk, tűzoltóknak tetszetősebb, megfelelőbb formára.

Vajjon van-e valami különös oka a tűzoltóságoknak arra, hogy a végtelékig kitartson a kettősrendek mellett? Ugyent aligha lehet kimutatni. Ezek után elgondolkodva azon, hogy miért kell tehát a tűzoltóknak a kettősrendű gyakorlat mellett maradni, arra a bizonyára helyes megállapodásra kell hogy jussunk, hogy a tűzoltóság vezetői talán kényelmi szempontból nem akarják bevezetni az új módot. Azt hiszem ez az egyedüli helyes magyarázat!

De vizsgáljuk az érem másik oldalát is!

A tűzoltóságok oly önfeláldozó, nemes munkát végeznek, amit sok esetben pénzzel megfizetni nem lehet. Ennek ellenére, mint nagyon jól tudjuk, a nagyobb községek és városok tűzoltóságait kivéve a falusi tűzoltók egyáltalán nem részesülnek semmiféle díjazásban. Sőt, sok helyen még ruhát sem kapnak; vagy ha igen, annak árát maguk ügyességéből, leleményességéből kell összeszedni, összeháncolni. Az csak természetes, hogy az ilyen ingyenes tűzoltóság legénysége csekély létszámú.

Számos irattal lehetne bizonyítani, hogy, úgy a vármegyei szövetségek, mint az Országos Tűzoltó Szövetség megkeresték az illetékes hatóságokat az iránt, hogy az idősebb korosztályú leventék közül bizonyos mennyiségű levente tűzoltó lehessen és a tűzoltói kiképzés betudassék a levente gyakorlati időbe. Az ismételt kérésre a levente vezetőség adott is ki oly rendeletet, amely, ha nem is 100%-ra, de kielégíti ezt a kérést.

Hát kérdelem, hogy el lehet-e képzelni azt, hogy a levente három vasárnap félrajoszlopban, a negyedik vasárnap kettősrendekben gyakorlatozzék!!! Vagy elképzelhető-e az, hogy egy napon az ifjú dél előtt levente legyen 1—2 órát, azután meg tűzoltó a délutáni órákban! Mindkét helyen másként végezze a gyakorlatokat. De nem igen tudom elképzelni azt sem, hogy valamelyik leventeoktató egyúttal — ily körülmények között — tűzoltóparancsnok is legyen. Pedig nagynevű vezéreink Markusovszky Béla, dr. Szily József arra intettek bennünket annakidején, hogy különösen kis helyeken nagyon meg kell becsülni a tűzoltóparancsnokokat, mert azok lelkes emberek és nehéz munkájukért legtöbbször még megfelelő elismerésben is részesülnek. Vajjon, ha a dolog ily kellemetlenségét látja a tűzoltóparancsnok, nem fog-e benne felébredni a kérdés, hogy a levente intézményt hagyja-e ott vagy pedig a tűzoltó tisztéről mondjon-e le? Kétféleképpen rendgyakorlatot aligha fog tanítani. Így eljut a válaszúthoz. A leventeoktatásért fizetnek, a tűzoltóparancsnokságért nem. Hogy melyiknek fog búcsút mondani, nem nehéz kitalálni.

A falusi tűzoltóparancsnok, jegyző vagy valamelyik tanító. Rajtuk kívül ha akad is intelligens ember, bizony nem fogja vállalni a tűzoltóparancsnoki nehéz és felelősségteljes tisztséget. Így aztán

lecsúszik a parancsnokság tiszte oly kézbe, ami szükségszerű, de esetleg több oknál fogva nem kívánatos. Szabad-e ezt erőszakkal előidézni? Bizonyára nem!

Minden ország ereje a hadseregében nyilvánul, a hadsereg tehát mindenek előtt való. Megesonkított Hazánkban rendgyakorlat tekintetében a hadsereg után megy a esendőrség, rendőrség, eserkészek, levante intézmény. Csak éppen mi, a tűzoltók képezzünk különlegességet, csak éppen mi járunk külön utakon? Alig hiszem, hogy valaki helyesnek tartaná ezt!

A katonai felszerelés ma más, mint volt a régi béke időben. Ma a katona oldalszija kézigránátokkal van megtüzdelve. Mivel a kettősrendű gyakorlatnál igen szűk a hely a tagok között, azért hogy szerencsétlenségek ne forduljanak elő a könnyen sérülő kézigránátokkal, azért kellett áttérni a félrajoszlopos rendgyakorlatra. A mászó tűzoltó szerelése ugyan nem robban, de különösen, ha a balta hegyes végének bőr burkolata lecsik, akkor több esetben okoz kisebb sérülést, mert szűk a hely és a teugró tagnak sokszor a keze feje nekiütődik a csupaszon maradt mászóbalta hegyének. A félrajoszlopos gyakorlatnál ezt is el tudjuk kerülni. Nincs tehát semmi aggodalom, hogy tűzoltóság részére a legesekélyebb mértékben is nehézség, vagy hátrány származzék az újítás bevezetéséből.

Az Országos Tűzoltó Szövetségnek csak egy nobilis gesztusába kerül, ha hoz egy határozatot és utasítja a tagegyesületeket, hogy térjenek át a félrajoszlopos rendgyakorlatra.

Hisszük, hogy a kellően megokolt sokak kívánása hamarosan teljesülni fog! Úgy legyen!

Kiskörös, 1930 szeptember 18-án.

Kiss Béla

a kiskörösi járás tűzrendészeti felügyelője.

Szövetségi ügyek.

ÜTMUTATÁS.

a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség segélyzőpénztára ügyeiben való mikénti eljárásra.

A m. kir. belügyminiszter úrnak 230.000—1925. B. M. sz. körrendeletének 11. §-a kimondja, hogy: „A község (város) az önkéntes és köteles tűzoltóság tagjait baleset ellen biztosítani köteles. A biztosítás a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség segélypénztára útján történik.”

A hivatásos (fizetett) tűzoltók a törvény értelmében az Országos Társadalombiztosító Intézetnél biztosítandók, de ezenfelül tagjai lehetnek a Magyar Orsz. Tűzoltó Szövetség segélyzőpénztárának is.

A Magyar Orsz. Tűzoltó Szövetség segélyzőpénztárának tagja lehet tehát minden tűzoltóság, melyben egyben tagja közvetlenül vagy illetékes törvényhatósági (vármegyei) szövetsége útján a Magyar Országos Tűzoltó Szövetségnek. A segélyzőpénztári tagság minden év január 1-vel megújítandó, azáltal, hogy a tagok névsora beküldetik és a fejenként jelenleg 20 fillérben megállapított tagdíj az 57.453. csekkszámra egyidejűleg befizetetik. Névsor nélküli tagdíj avagy tagdíj névsor nélkül a belépést nem teszi megtörténné, tehát nem adja meg a segélyezésre való igényjogosultságot sem. Minthogy pedig a tagsághoz szükséges kellék a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség tagsága is, leghelyesebben jár el a község, ha egyidejűleg befizeti a 23.297. csekkre ennek tagdíját is. Ezen

Házak száma	Közvetlen tagok évi díja	Vármegyei szövetség tagjainak évi díja
1—100	4 pengő	1 pengő
101—300	8 „	2 „
301—700	16 „	4 „
701—1500	24 „	6 „
1501—2500	32 „	8 „
2501—4000	40 „	10 „
4001—6000	48 „	12 „
6001—9000	56 „	14 „
9001—12000	64 „	16 „
12001—15000	72 „	18 „
15001—20000	80 „	20 „
Budapest	100 „	25 „

Példa: Egy 450 házzal bíró község biztosítani kívánja 30 főnyi tűzoltóságát, akkor: 1. beküldi a 30 nevet tartalmazó névsort, melyhez nyomtatvány-úrlap a Tűzoltó Szövetség irodájától (Budapest, IV., Bástya-utca 13. sz.) kérhető; 2. beküld az 57.453. csekkszámra a segélyzőpénztár címére hat pengőt; 3. a 23.297. csekkszámra az Országos Szövetség címére négy pengőt, ha tagja a vármegyei szövetségnek, ellenben 16 pengőt, ha vármegyei szövetség ott nincs, illetve nem működik. Csekk-úrlapok ehhez ugyancsak kaphatók az Országos Szövetség irodájában.

Évközben kilépett tűzoltók helyére ugyanannyi újonnan felvett tag jelenthető be díjtalanul, akik az év végéig elődeik jogait élvezik.

Az Országos Szövetség Segélyzőpénztára nem tévesztendő össze a Társadalombiztosító Intézettel, mert segélyzőpénztárunk nem ad sem betegsegélyt, orvosi díjat, gyógyszerköltséget, sem ruha- vagy eszimegterítést, hanem *csak* az igazolt munkaképtelenség tartamára napi 2 pengő segélyt, ha a munkaképtelenség orvosilag igazoltan a tűzoltói szolgálat folyamán.

Ha tehát valamelyik bejelentett tag a tűzoltói szolgálatban és ennek folyamánként megbetegedik vagy megsérül és munkaképtelen lesz, akkor az eljárás a következő:

1. az eset megtörténte után a lehető legrövidebb idő alatt beküldendő a segélyzőpénztárhoz a tűzoltóparancsnokság (község) által egy esetbejelentés, mely leírja, hogy N. N. tag, X napon előfordult tűznél megsérült (beteg lett), miként történt a sérülés, miben áll az és előreláthatólag meddig tart a munkaképtelenség?

2. ha a munkaképtelenség véget ért, beküldendő a kezelőorvos zárójelentése, melyben közli a sérülés (betegség) mibenlétét és lefolyását, valamint a munkaképtelenségi napok számát.

Mindkét beadvány bélyegmentes.

Hosszabb (120 napon felüli) munkaképtelenséggel járó eset avagy haláleset elbírálása a segélyzőpénztár alapszabályai szerint végeztetik. Egyébként minden egyes eset a pénztár ellenőrző-orvosának véleményezés végett adatik ki és a segélyösszeg mindenkor ennek alapján állapítatik meg.

Elkészve bejelentett esetek, illetve az eset elbírálását lehetetlenné tevő bejelentési késedelmek a segélyezési jogigény elvesztését vonhatják maguk után.

Nem fogadható el oly belépés sem, mely valamely baleset után és ennek segélyezése érdekében küldetik be.

Minden e tárgyban felmerülő kérdésben egyébként az Orsz. Szövetség irodája készséggel ad felvilágosítást.

Budapest, 1930. október 1-én.

lete alatt tartotta meg, melyen a Magyar Örszágos Tűzoltó-Szövetséget *Vida Pál* elnökségi elnöke, a Baranya vármegye hatóságát *Igaz Béla* főjegyző képviselte. Az évi jelentést *Makucz Jenő* szék-titkár terjesztette elő, melyet a közgyűlés több hozzászólás után elfogadott; a zárszámadás szintén észrevétel nélkül tudomásul szolgált. A közgyűlés *Dittler Aurél* j. tűzr. felügyelő jelentését is tudomásul vette; a jövő évi közgyűlés helyéül pedig Mohács városa jelöltetett ki, mely után elnök a tanácskozást berekesztette.

A Budapesti Tűzoltótestületek Szövetsége október 4-én tartotta szokásos havi összejövetelét, kapcsán választmányi ülését *Breuer Szilárd* elnökölte alatt. Az elnöki bejelentések tudomásulvételén kívül főtárgya volt az ülésnek az október 17—20. napjain *Wienben* tartandó nemzetközi gyári tűzvédelmi kongresszus és kiállítás ismertetése és az ottani képviselő kiküldése. A szövetség u. i. legutóbbi ülésén elhatározta volt, hogy ezen kongresszusra 4 budapesti gyári tisztet küld ki saját költségén s erre pályázatot hirdet. E pályázat eredménye 10 jelentkező volt, akik közül az elnökség előterjesztésére *Sarkadi Henrik* mérnökparanesnok (Lánggyár), *Fettich Nándor* (áll. gépgyár) alparanesnok, *Horn József* paranesnok (Jutagvár), *Karkos Adolf* (Ganz törzsgyár) bizatott meg a szövetség képviselőjével azon kötelezettséggel, hogy tanulmányaikról írásban és felolvasás keretében fognak beszámolni. Felhívást intézett egyben az elnökség az összes gyárak igazgatóságaihoz, hogy a gyár költségén is delegálják e kongresszusra tűzoltócsapatjuk tisztjeit.

A Fejér Vármegyei Tűzoltó-Szövetség közgyűlése Seregélyes községben f. évi szeptember hó 7-én. A távollévő elnököt *báró Ivánka Géza* tűzoltóparanesnok, a Fejér vármegyei Tűzoltó-Szövetség alelnöke helyettesítette. A vármegyét *Lauschmann Géza* főjegyző képviselte. Azonkívül Seregélyes község képviselőtestülete, a vármegyei és járási tűzrendészeti felügyelők és 50 község tűzoltóságának kiküldöttjei vettek részt a közgyűlésen, akikkel 250 tűzoltó is felvonult.

A község főterén gyülekezett tűzoltók mindenekelőtt a róm. kath. és a ref. templomban tartott istentiszteleten vettek részt. A községházán tartott közgyűlésen az elnöki széket *báró Ivánka* alelnök foglalta el. A közgyűlés megnyitása után a jelenlevők a magyar Hiszekegyet mondták el, melynek elhangzása után *Vida Pál* titkár a vármegyei tűzoltószövetség évi jelentését ismertette. Ezen jelentést a közgyűlés változtatás nélkül elfogadta, egyben *Vida Pál* titkárnak érdemes fáradozásáért köszönetet szavazott.

Ezután a közgyűlés az 1929. évi zárszámadást tudomásul vette és a felolvasott számadóknak a felmentvényt megadta; majd az 1930. évi költségvetést észrevétel nélkül elfogadta.

Az ez év május havában rendezett kerületi tűzoltó-tanfolyamról szóló jelentést is a közgyűlés tudomásul vette és *Vida Pál* tanfolyamparanesnoknak köszönetét nyilvánította.

Ezt követőleg a közgyűlés Sárszentmiklós községnek, a tűzoltók által végzendő rendőri éjjeli szolgálat megszüntetése tárgyában, továbbá Baracska községnek a levente tűzoltógyakorlatok kötelező tartása tárgyában, Halász Ferencnek a tűbiztos kémények elrendelése tárgyában és végül Kovács Istvánnak a tűzoltó érmek ügyében előterjesztett javaslatait elfogadta és azok elintézésével az elnökséget bízta meg.

nyug. jegyzőnek, *vitéz Kis István* sárszentmiklói gazdálkodónak, *Vargha Zoltán* alsószentiványi községi őröknek, *Nesztler Péter* gánti földművesnek, a község pénztárnokának és *Szabó Sándor* mányi kispánoknak a 40—40 pengő jutalmat az alispán távollétében *Lauschmann Géza* vármegyei főjegyző nyújtotta át. Ezenkívül még 20 tűzoltó alispáni dícsérő oklevéllel való kitüntetésben részesült, melyek kiosztása után elnök a közgyűlést berekesztette. E népesen látogatott tűzoltónap délután a seregélyesi önkéntes tűzoltóság bemutató gyakorlatával véget ért.

Nógrád és Hont Vármegyék Tűzoltó-Szövetsége f. évi július hó 18-án Balassagyarmaton választmányi ülést tartott, melyen *Baross József* alispán elnökölt. *Halmosy Andor* várm. tűzr. felügyelő azon bejelentése, hogy a m. kir. belügyminiszter a vármegyei tűzoltószövetség alapszabályait jóváhagyta, tudomásul szolgált. Ezután a választmány a bemutatott 1930. évi költségelőirányzatot is jóváhagyta és annak a közgyűlés elé való terjesztését határozta el.

A közgyűlés által megválasztott *Horthy János* pénztáros tisztjéről lemondván, a választmány annak ideiglenes ellátásával *Halvax Béla* pénzügyi tisztviselőt bízta meg. A választmány elhatározta továbbá, hogy az 1930. évben a vármegyei tűzoltószövetség készpénz vagyona a Balassagyarmati Népbankban helyezendő el.

Ezután a járási és vármegyei tűzrendészeti felügyelők illetményeinek megállapítása tárgyában a választmány úgy határozott, hogy az 1930. évre egyenként 50 pengő évi tiszteletdíjnak kiutalását hozzá a közgyűlésnek javaslatba. Ezt követőleg a választmány 67 tiszteletbeli tagnak és 122 pártoló tagnak a közgyűlés által való megválasztása tárgyában javaslat előterjesztését határozta el. Majd az ez évben vagy legkésőbbben 1931-ben tartandó kerületi tűzoltó-tanfolyam rendezése iránti javaslatot a választmány elfogadta; annak megszervezésére pedig *Halmosy Andor* várm. tűzr. felügyelő elnökölte alatt *Zsadányi Guidó* főszolgabíró és *Barkóczy István* választmányi tagot kérte fel.

A várm. tűzr. felügyelő előterjesztésére elhatározatott továbbá, hogy a megelőző tűzrendészet kezelésé és a tűzesetek keletkezésének kinyomozása érdekében az illetékes hatóságok, a járási tűzr. felügyelők közvetítése útján erélyesebb intézkedések foganatosítására felkéressenek.

A járási tűzr. felügyelők szolgálati kötelességeinek ismertetését is a választmány jóváhagyólag tudomásul vette. Ezenkívül a vármegyei tűzoltóversenyen 1930. évben kiosztandó 2 versenydíj beszerzése határozatott el, mely célra a választmány 80 pengőt utalványozott és azok megvásárlásával *Halmosy Andor* várm. tűzr. felügyelőt bízta meg; a versenyen való megjelenésre pedig *Dr. Baross József* alispánt, *Zsadányi Guidó* főszolgabírót, *Förster Kálmán* salgótarjáni polgármestert, *Veress Zoltán* salgótarjáni főszolgabírót, *Kassay Károly*, *Munk Dezső* és *Halmosy Andor* választmányi tagokat kérte fel.

Ezután a választmány az utalványozási jogkör kérdésében a szervezeti szabály 16-ik §-ában lefektetett rendelkezéseknek értelmében intézkedett, a pénztári ellenőrzés tárgyában pedig úgy határozott, hogy a közgyűlésnek *Barkóczy István* és *Tóth Miklós* számtisztet, a számvizsgáló-bizottság tagjainak pedig *Zsadányi Guidó*, *Urmösy Gábor* és *Munk Dezső* urakat fogja ajánlani. Végül *Fodor Vilmos* vámosmiklói főszolgabíró azon indítványa, hogy a

közsegi tűzoltók hatályos kiképzésének elősegítése szempontjából a leventék utolsó évfolyamának tagjai tűzoltókká képeztessenek és ebben az ügyben a fővárosi hatóság útján az OTT-hoz megfelelő megkeresés intéztesék, a választmány elfogadta, amely után több tárgy hiányában elnök az ülést berekesztette.

KÖNYVISMERTETÉS.

Erdély Ernő: *Hogyan oltjuk a tüzet? A tűzoltás szabályai.* A magyar tűzoltó irodalom újabb összefoglaló kis munkával gazdagodott, a tűzoltóképzés megkönnyítésének újabb eszköze látott napvilágot. A könyvecske kérdések és feleletek alakjában összefoglalja a tűzoltás legfontosabb tudnivalóit. A tűz és égés alapfogalmain kívül feloleli a régebbi és modern tűzoltóeljárások elvi lényegét, a készenlét, kiképzés, előkészület legfontosabb szabályait, a kivonulás mikéntjét, valamint az egész általános és különleges taktikát. Ez utóbbi részben kitér a tűzoltói működés minden eshetőségére, úgy a modern nagy városokban, ipartelepekben, mint a falvakban és uradalmakban. Így megtaláljuk benne a tűzoltói teendők szabályokba foglalt ismertetését a különféle zárt tüzek, tetőtüzek, malom és gyári tüzek esetében, a legkülönfélébb középületek égése alkalmával különös tekintettel a színház és mozi tüzekre, a különféle robbanó és gyúlékony anyagok oltási eljárásait, raktártüzek, villamos és gázvezeték égése. Hajók és teherkocsik oltását, valamint fáttelepek, erdők, nádasok, gabonaföldek, pajta, istálló stb. égésekor. Végül részletesen ismerteti a Szilvay-féle poroltógép működési és oltóhatási elvét, majd pillantást vet a jövő legérdekesebb tűzoltási lehetőségére, a tűznek repülőgépekről való oltására. A szerző valóságos tűzoltási kis kátét nyújt, mely rövid és mégis kimerítő szövegezésével, világos, műveltebbek és kevésbé műveltek előtt egyaránt érthető nyelvvel, szép magyarságával rövid és mégis alapos felvilágosítást ad minden kérdésben azoknak, akik a tűzoltás terén elméleti és gyakorlati ismereteket óhajtanak szerezni. A tűzoltóképző-tanfolyamok kitűnő segéd- és tankönyvet nyertek e mű megjelenése által.

H I R E K

Királyi díszérem. A m. kir. belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén 25 éven át teljesített érdemes tevékenység jutalmazására alapított díszéremet újabban a következőknek adományozta: *Dolyák Mihály* alparancsnok, *Kasiczky Emil* tb. parancsnok, *Bolla Ferenc* és *Kleczár Viktor* szertárnokok, *Füredi Károly*, *id. Molló Flórián*, *Dolyák Jenő* őrparancsnokok, *Tamás István* tb. őrparancsnok és *Vecserik József* szivattyúmeister (Diósgyőr önk.).

Kitüntetés. A Kormányzó Ó Pömlőtsága 1930. évi augusztus hó 21. napján Gödöllőn kelt legmagasabb elhatározásával megengedte, hogy *Ké-*

évtizeden át kifejtett buzgó és érdemes működéséért elismerése tudtul adassék.

A m. kir. mozgófényképezői szaktanfolyam előadói karába a m. kir. belügyminiszter kinevezte előadókká folytatólag az 1933. október hó 1-ig terjedő időtartamra és a mozgófényképezők tűzrendészete című tantárgyra *Breuer Szilárd* főparancsnokot és *Dittrich József* főtisztet.

Kinevezés. *Dr. Kathona Mihály* városi főügyész, tb. várm. tűzrendészeti felügyelő, a dunavecei és a kaloecai járásokban ideiglenesen viselt járási tűzrendészeti felügyelői állásáról nagy elfoglaltságára utalással lemondván, *Dr. Erdélyi Loránd*, Pest-Pilis-Solt-Kiskún vármegye alispánja a lemondást elfogadván, *Dr. Kathona Mihály* tb. vm. tűzrendészeti felügyelőnek ügybuzgó, önzetlen működéséért köszönetét nyilvánította és az üresedésbe jött dunavecei, illetve kaloecai járási tűzrendészeti felügyelői állásra *Lantay István* tb. szolgabíró, illetve *Bokross E. Béla* tb. szolgabíró, kerületi tűzoltótanfolyamot végzett dunavecei, illetve kaloecai lakosokat nevezte ki.

Budapest székesfőváros törvényhatósági tanácsa folyó évi október hó 9-én tartott ülésén *Csárman Ferencc* tanácsnok előterjesztésére a fővárosi hiv. tűzoltóság részére egy szárazoltógép, két autóberendezésű tömlőkocsi, két tiszti szolgálati autó és öt kéménytüzes motoros trüccikli beszerzését határozta el. Ezenkívül egy régebbi villamos autóberendezésű *J. C. Braun*-féle tololétrájának benzinmotoros berendezésűvé való átalakítása is folyamatban van.

A francia tűzoltószövetség (Fédération des Sapeurs-pompiers française) 1931-ben ünnepli fennállásának 50. éves jubileumát és ez alkalommal tartják meg Párisban a 3-ik nemzetközi tűzoltókongresszust és rendezik meg a 2-ik nemzetközi tűzvédelmi kiállítást is. A rendezési munkálatokat a nemzetközi tűzoltószövetség központi irodája már meg is kezdte és ezeknek támogatására felkérte a fővárosi tűzoltófőparancsnok útján a magyar ipart is.

A tűzoltóság a gázvédelem szolgálatában. Ezen a címen még ez év január havában pályázatot hirdetett a *Mercur* műszaki r.-t. tűzoltótisztek számára azzal, hogy ezen pályázatban kifejtendők azok az előnyök és hátrányok, melyeket a gázvédelem eszközei megléte vagy meg nem léte okoz. A pályázatra négy munka érkezett be. A gyár igazgatósága bírálóbizottsággal *Dr. Marinovich Imre*, h. államtitkárt, *Breuer Szilárd* m. kir. kormányfőtanácsost, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség alelnökeit és *Nagy Sándort*, a Szövetség főtítkárát kérte fel. A bírálóbizottság egybehangzó véleménnyel megállapította a pályaművek értéksorrendjét. A *Mercur* r.-t. a jelíró leveleket felbontván, az első és a második díjat a bírálati sorrend első két helyére esett pályamunkák szerzőjének *Schilzong József* orsz. tűzoltószövetségi tisztviselőnek ítélte oda. Kár, hogy a minden tekintetben elsőrangú érdekeket szolgáló pályázatra ilyen kevés számú pályamunka érkezett be.

A hatvani járás tűzoltóversenye Pásztón. Ez évi szeptember hó 14-én élénk érdeklődés mellett folyt le a hatvani járás tűzoltóságainak versenye, melyen *Ape*, *Csány*, *Ecséd*, *Hasznos*, *Hatvan*, *Nagybátöny*, *Rózsaszentmárton*, *Szurdokpüspöki* és *Tar* önkéntes tűzoltótestületei, azonkívül a hatvani cukorgyár tűzoltósága is részt vett. E versenyünnepekre 34 tiszt és 214 tűzoltó vonult fel. Az Országos Tűzoltó-Szövetséget *Dr. Marinovich Imre*

tűzr. felügyelő jelentek meg. A versenyek kezdete előtt a polgári iskola udvarán *Harkabusz László* esperes-plébános tábori misét celebrált. A példás rendben lefolytatott versenyek végeztével, délután 4 órakor a Pásztói Önkéntes Tűzoltó-Testület a Szt. Imre-téren bemutató gyakorlatot tartott, melynek befejeztével *Dr. Marinovich Imre* alelnök buzdító beszéd kíséretében a versenydíjakat a győztes csapatoknak kiosztotta. A verseny eredménye a következő volt: *I. Taktikai támadásban*: 1. Hatvani Ö. T. T., 2. Hort Ö. T. T., 3. Hasznos Ö. T. T., 4. Csány Ö. T. T. *II. A haladók csoportjában*: 1. Hatvani cukorgyár, 2. Rózsaszentmárton Ö. T. T., 3. Ecséd Ö. T. T., 4. Ape Ö. T. T. *III. A kezdők csoportjában*: 1. Nagybátony Ö. T. T., 2. Tar Ö. T. T., 3. Szurdokpüspöki Ö. T. T. A vándorzászlót a Hatvani Önkéntes Tűzoltó-Testület vitte el, míg a többi győztes versenycsapatok egy-egy értékes díjat nyertek. A minden tekintetben jól sikerült tűzoltóverseny példás rendezése *Szöke Benedek* járási tűzr. felügyelő érdeme, aki annak zavartalan lefolyása érdekében minden lehetőt elkövetett.

A Baranya Vármegyei Tűzoltó-Szövetség
Pécs városában f. évi augusztus 21-től szeptember 3-ig tartotta meg kerületi tűzoltó-tanfolyamát, melyen 25 hallgató vett részt. A tanfolyam paranesnoka *Reéh György* ny. városi tanácsnok, a várm. szövetség alelnöke volt, aki mellett *Makucz Jenő* tb. városi tanácsnok aljegyző, a pécsi önkéntes tűzoltó-testület paranesnoka buzgólkodott és egyúttal mint előadó is működött. Az Országos Tűzoltó-Szövetséget a tanfolyamon *Vida Pál* elnökségi előadó képviselte, aki ezen megbízatása mellett a hallgatók oktatásában is részt vett. Az előadói teendőket ezenkívül *Rostás Géza*, a pécsi hiv. tűzoltóság paranesnoka, *Milassin László*, a pécsi hiv. tűzoltóság tisztje, *Dittler Aurél*, *Kész József* és *Szentkirályi Béla* járási tűzrendészeti felügyelők látták el. A záróvizsgán *Makai István*, Pécs város h. polgármestere elnökölt, melyen *Kosztics Kamil* ny. alispán, vármegyei szöv. elnök és *Oláh György* vármegyei főjegyző is megjelent. A vizsga eredménye minden tekintetben kielégítő volt, melynek sikere *Makucz Jenő* h. tanfolyamparanesnok és *Rostás Géza* előadó lelkes fáradozásának tulajdonítható.

A Veszprém vármegyei kerületi tűzoltó-tanfolyamon, mely Veszprém városában f. évi szeptember hó 14—28-ig tartatott meg, 65 hallgató vett részt. A tanfolyam paranesnoki teendőit *Vida Pál*, míg a rendezés feladatát *Wénis Jenő* vármegyei tűzrendészeti felügyelő látta el, akik mellett mint előadók *Erdély Ernő* orsz. szöv. előadó, *Molnár László* veszprémi hiv. tűzoltóparanesnok, *Grünner László* orvos és *Sándorfy József* villanytelepi igazgató működtek. A tanfolyamot az orsz. tűzoltó-szövetség volt alelnöke, *Dr. Óvári Ferenc* felsőházi tag nyitotta meg, aki a tanfolyamot több ízben meglátogatta és a záróvizsgán is résztvett, melyen a vármegye alispánja, Veszprém város polgármestere, a veszprémi pénzügyigazgató és az állami rendőrség főnöke, valamint a Veszprém vármegyei tűzoltószövetség jelenlegi elnöke, *Dr. Nagy Péter* kormányfőtanácsos, kir. közjegyző is megjelentek. A vizsgabizottság elnöki tisztét a belügyminiszter képviselője, *Dr. Declava Rezső* osztálytanácsos töltötte be, míg az Országos Tűzoltó-Szövetséget *Dr. Marinovich Imre* alelnök képviselte, aki a záróvizsga végén buzdító beszéd kíséretében osztotta ki a látogatási bizonyítványokat, míg *Dr. Horváth* alispán *Gácsér* és *Horváth* járási tűzr. felügyelőknek a királyi díszérmet nyújtotta át. A záróvizsga után tar-

mestereik iránt érzett elismerésüket és hálájukat rótták le.

Pest - Pilis - Solt - Kiskún Vármegye Tűzoltó-Szövetsége által Vác megyei városban rendezett kerületi tűzoltótanfolyam augusztus hó 15-én tartotta záróvizsgáját, nagyszámú, előkelő közönség jelenlétében tettek bizonyosságot a tanfolyam hallgatói alapos elméleti és gyakorlati tudásukról, melynek befejeztével *Dr. Erdélyi Loránd* alispán intézett buzdító beszédet a hallgatókhoz. A kitűnő eredménnyel zárult tanfolyam, melynek sikeréhez a belügyminiszter képviselőjében megjelent *Dr. Koutz Endre* min. tanácsos is teljes megalégedését nyilvánította. *Dr. Marinovich Imre* ny. h. államtitkár beszédével ért véget.

Érdekes tüzeset. Folyó évi szeptember hó 16-án *gróf Széchenyi Viktor* országos tűzoltószövetségi elnök sárpentelei pusztáján tüzeset fordult elő, mely oly módon keletkezett, hogy az egyik eselédház kéményén levő gólyafészek nagyobb tüzelés folytán meggyulladt. A tüzet észrevezvő asszonyok az égő gólyafészeket lepiskálták, melynek zsarátnokaitól a száraz zsupptető pillanatok alatt tüzet fogott és az uralkodó erős szél miatt az egész tetőzet csakhamar lángbaborult. A tüzet az uradalmi eselédseglől alakított tűzoltóság, továbbá a szomszédos Szabadbattyány, Sárszentmihály és Urhida községek tűzoltóinak gyors megjelenésével és beavatkozásával hamarosan sikerült elhárítani. A külföldön tartózkodó *Széchenyi Viktor gróf* levél útján értesült hírtokán előfordult tüzesetről, amely kevés kárrel járt, amennyiben biztosítás révén túlnyomórésztben megtérült.

Lég- és gázvédelmi pályázat. A „Nemzeti Munkavédelem” főfelügyelősége a lég- és gázvédelem oktatási segédletének megszerkesztésére pályázatot hirdetett. A kitűzött pályadíj 200 pengő. Határidő 1931. február hó 1. A részletes pályázati feltételek ismertetése a „Munkavédelem” című lap ez évi 5-ik számának 8. és 9-ik oldalán jelent meg. A pályázatot hirdető lap kiadóhivatalának címe: Budapest, IX., Köztelek-utca 1. szám.

Pest - Pilis - Solt - Kiskún Vármegye Tűzoltó-Szövetségének elnöksége ez úton közhírré teszi, hogy *Szabados Pál* váckisújfalusi lakos, községi aljegyző, a Vármegyei Tűzoltó-Szövetség által 1928. évi augusztus hó 19-én 26/1928. szám alatt kiállított a Rákospalotán végzett tűzoltótanfolyamról szóló bizonyítványát elvesztette. E körülménnyel egyidejűleg ezen bizonyítvány megsemmisítése is fogatosított.

Járási tűzoltóverseny Nagykátán. Szeptember 28-án, vasárnap délután 2 órai kezdettel, impozáns keretek között zajlott le Nagykátán a járás tűzoltóságainak ezidei versenye, amelyen a nagyszámú érdeklődő közönség soraiban megjelentek *gróf Szirmay Sándor* nagybirtokos, *Dr. Viczián István* orsz. gyűl. képviselő, *vencellői Virány Ferenc* altábornagy, *Dr. Höffer Ferenc* h. főszolgabíró, *Dr. Adám György* ny. főszolgabíró, *vitéz Balla József* es. százados, továbbá a járásbeli összes jegyzők is. A versenyt *Petheő János* tb. szolgabíró, várm. tűzr. felügyelő magasszárnyalású beszéde vezette be, majd *Dr. Höffer Ferenc* h. főszolgabíró lelkesítő szavai után *Petheő János* várm. tűzr. felügyelő, *Boross Imre* várm. tűzoltó szöv. titkár, *Horváth József*, *Hanisch György* és *Dósa István* jár. tűzr. felügyelőköl alakult két bírálóbizottság előtt egymásután mutatták be a tűzoltócsapatok szaktudásukat.

A versenyszámok lezajlása után, mielőtt a bíráló-bizottság az eredményeket számolta össze, megérkezett *Dr. Marinovich Imre*, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség alelnöke, aki buzdító beszéd kíséretében kihirdetvén a verseny eredményét, a győztesek között kiosztotta a nyercéreménydíjakat. A versenyen az ötös kocsifejcskendő szerelésnél Tápióság első díjat, díszes ezüstplakettet, Szentlőrinc-káta másodok díjat, egy angol dugólétrát, Tápió-szentmárton harmadik díjat, egy füstálarcot, Tóalmás negyedik díjat, Tápiószéle leventecsapat ötödik díjat, Farnos hatodik díjat, Szentmártonkáta hetedik díjat, Tápiógyörgye nyolcadik díjat, Tápiószecső kilencedik díjat, egy-egy dícsérő oklevelet nyertek.

A kilences kocsifejcskendő szerelésnél Tápiószéle vándordíjat (ezüstserleget), Kóka II. díjat, a vármegyei ezüstplakettet, Tápióság III. díjat, a vármegyei bronzplakettet, Nagykáta IV. díjat, egy füstálarcot, Szentmártonkáta V., Pánd VI., Tápió-szentmárton VII., Tápióbicske VIII. díjat egy-egy dícsérő oklevelet kaptak.

A bírálóbizottság az egyéni díjakat a következőknek ítélte oda: az uradalmi díszes ezüst-cigarettatárcát *Kelecsényi Tibor* tápiósági parancsnoknak, Köhler tűzoltószergyáros által adományozott ezüst-cigarettatárcát a tápiószélei, egy-egy bronz-cigarettatárcát a tápióbicskei, nagykátai és a tápiószélei leventecsapat parancsnokainak és a bicskei kilences szerelősapat szívó egyesének. A versenyen megjelent gyömrői csapat a bemutatott mozdonyfejskendő szerelésért dícsérő oklevelet kapott. A szépsikerű versenyt *Dr. Dabassy Ödön* tb. várm. tisztifőorvos, jár. tűzr. felügyelő irányítása mellett *Kelecsényi Tibor* uradalmi intéző, tápiósági tűzoltóparancsnok rendezte s az ő odaadó lelkes munkásságának köszönhető a valóban szép siker.

Felelős szerkesztő: **Dr. Balogh Dezső** főorvos, budapesti önk. parancsnok.

Felelős kiadó: **Keresztes János**, az orsz. szöv. titkára.

Lapkiadó-bizottság: **Breuer Szilárd**, **Keresztes János**, **Köhler István** vál. tag, **Mátrai Antal** vál. tag.

Munkatársak: **Gróf Széchenyi Viktor** orsz. szöv. elnök, **Breuer Szilárd** főparancsnok (Budapest), orsz. szöv. alelnök, **Dr. Aujeszky László**, a m. kir. orsz. Meteor. Int. adjunctusa, **Benedek Mihály** fővárosi hivatásos tiszt, **Blasnek Hugó** fővárosi hivatásos parancsnok, **Dittrich József** gépészmérnök, orsz. szöv. eln. előadó, fővárosi hivatásos főtiszt, **Erdély Ernő** főpar. (Győr), orsz. szöv. eln. előadó, **Erlsbek György** fővárosi hivatásos főtiszt, **Falussy Károly** Máv. tűzr. felügyelő, orsz. szöv. titkár, **Kállay Imre**, **Dr. Kathona Mihály** par. (Kiskunhalas), **Kotsis Rezső** alpar. (Csepel, lőszergyár), **Nagy Sándor** orsz. szöv. főtktár, **Papp Ferenc** hiv. főpar. (Szeged), orsz. szöv. eln. előadó, **Dr. Roncsik Jenő** hiv. főpar. (Debrecen, orsz. szöv. eln. előadó, **Rehák Tamás** hiv. par. (Debrecen), **Rosta Géza** par. (Csepel, lőszergyár), orsz. szöv. eln. előadó, **Dr. Szalay Lajos** vegyész-mérnök, budapesti önk. szak-par., **Teclár Ernő** m. kir. pénzügyi titkár, budapesti önk. titkár, **Teasdale Ottó** főv. hiv. főtiszt, **Vágó Zoltán** budapesti önk. szak-par., **Vida Pál** várm. szöv. titkár (Székesfehérvár), orsz. szöv. eln. előadó.

Minden kapható a

Párisi

Nagyáruház-ban

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez beküldendő PÉNZ ÖSSZEGET szíveskedjék csekkszámaink szerint elosztva a következő számokra befizetni: „Tűzrendészeti Közlöny” előfizetése és hirdetések 57.454, Segélyzöpnéztári tagsági díjak 57.453, Orsz. Szöv. tagdíjak, szolgálati érmek, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés 23.297. **A csekklap hátuljára közlemények is írhatók, de ezen esetben 8 filléres postabélyeg ragasztandó fel.**

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnél (Budapest, IV., Bástya-utca 13. szám) a következő szakkönyvek, szabályzatok, belügyminiszteri rendeletek, tűzoltói vonatkozású színművek, könyvek és nyomtatványok rendelhetők meg. A megrendelés alkalmával a megrendelt ár a 23.297. sz. csekk-számlára előre befizetendő. Elnökségi ülés határozata alapján utánvétellel semmit sem küldhetünk. **SZAKKÖNYVEK:** A „Tűzrendészet” I—II. és IV—VII. füzet ára 5.50 P. Ezen füzetek egyenként is kaphatók. Az I. sz. füzet **Erdély Ernő:** „A tűzoltóságok szervezése, felszerelése, szolgálata, ügykezelése”, ára 1 P. II. füz. **Markusovszky Béla:** **Megelőző Tűzrendészet**, ára 1 P. IV. füz. **Apáthi Vilmos:** **Tűzjelzés**, ára 1.— P. V. füzet, **Dr. Balogh Dezső:** **Első segélynyújtás baleseteknél**, ára 1.— P. VI. füzet, **Erdély Ernő:** **Vízszerezés**, ára 1.— P. VII. füzet, **Köhler István:** **A fejskendő és tartozékai és Erdély Ernő:** **A tűzoltószeresek kipróbálása, gondozása és működési zavarai**, ára 1.— P. **Papp Ferenc:** **Tűzrendészeti Közigazgatás Kézikönyve**, ára 20.— P. **Papp Ferenc:** **Külföldi tűzoltóságokról**, ára 1.60 P. **Teasdale Ottó:** **A tűzoltás és robbanás veszélye**, ára 10.— P. **SZABÁLYZATOK:** **Tűzoltó gyakorlati szabályzat**, ára 2.— P. **A tűzoltógyakorlati szabályzat kivonata**, ára —30 P. **Tűzoltóverseny gyakorlati szabályzata** ára —50 P. **Szolgálati szabályzat**, ára 1.20 P. **Egyenruházati és rangjelzési szabályzat**, színes ábrákkal, ára 4.— P. **Éremszabályzat**, ára —60 P. **BELÜGYMINISZTERI RENDELETEK:** 230.000/1925. B. M. sz. Tűzrendészeti kormányrendelet, ára —40 P; 254.300/1928. B. M. kormányrendelet a tűzoltó-tanfolyamokról, ára —40 P. **SZÍN-MŰ:** **Teclár Ernő:** **Credo...!** színmű, ára 2.— P. **KÖNYV:** **Ortutay József:** **Néhai József főherceg élete**, ára 3.— P. **NYOMTATVÁNYOK:** **Alapszabály nyomtatvány önkéntes tűzoltótörségek részére**, ára darabonként —40 P. **Díszokmány-ürlap**, ára 2.— P. **Osztályozási lap** tűzoltóversenyekhez, ára darabonként —02 P. **Barabás István:** „**Szépligeti tűzoltóság**”, ára 5.— P. **Erdély Ernő:** **Hogyan oltjuk a tüzet? A tűzoltás szabályai**. Ára 2.50 P.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség SZOLGÁLATI ÉRMEINEK árai a következők: V. éves 2.—; X. éves 3.—; XV. éves 6.—; XX. éves 7.—; XXV. éves 11.—; XXX. éves 12.—; XXXV. éves 15.—; XL. éves 16.—; szalag —70; igazolványlap —30 pengő. Az érmek ára és a netáni tagdíjhátralék

Mátrai Antal és Társa R.-T. Budapest

VI., Teréz-körút 33 ♦ 30 éve fennálló tűzoltószergyára

GYÁRT: kézi- és motorfecskendőket, mindenféle létrákat, motollákat, vízfordó és öntöző lajtokat, szerkocsikat. Mindennemű tűzoltófelszerelési cikkek raktárról kaphatók. :: Sürgőnyim: 22-36 MÁTRAI :: Telefon T. 222-26

Feudloff-Dittrich

Armatura-, Szivattyú- és Gépgyár R.-T.

Kézihajtású és motoros fecskendők — Autófecskendők — Lajtakocsik — Vészvonatok — Tűzoltósági felszerelések

KISPEST, ÜLLŐI-UT 216—222. SZÁM.

Levél cím: Budapest 4. Postafiók 139. Tel.: J. 463-92, J. 463-93

Vezérképviseletek: „Orbis” Műszaki R.-T. Budapest, Szeged, Győr, Miskolc, Debrecen, Pécs

Walsler Ferencz

Budapest, VI., Lomb-utca 34-36. sz.

Telefon: L. 913—46

Tűzoltási szerek és szivattyúk gyára, harang- és fémöntöde

Siemens és Halske Rt.

BUDAPEST, VI. KER., TERÉZ-KÖRÚT 36. SZÁM

Telefon: Aut. 109—85

Gyárt és szerel mindennemű **vilamos tűzjelző-készülékeket és berendezéseket** gyárak, községek és városok számára

THERMOSONUS

a legújabb és legmegbízhatóbb automatikus tűzjelző-készülék.

Gyors, biztos, olcsó!

A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Előkelő referenciák Részletes felvilágosítást ad és a készüléket működésben bemutatja

Ipartermék Értékesítő Részvénytársaság

Budapest, V., Zoltán-utca 7—9.

Telefon: Aut. 110—18.

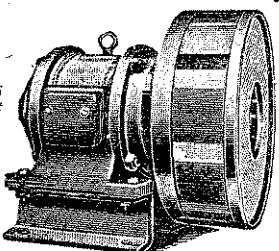
Leéghet a fél falu,

míg a határban dolgozó tűzoltólegénység tudomást szerez a tüzről,

ha nincs sziréna

a falu közepén, mely egy gombnyomásra alarmíroz mindenütt — mindenkit!

Szirénaismertetőt díjtalanul azonnal küldünk!

Magyar Műszaki és Villamossági Vállalatok, Jankovich János

Budapest, VI., Vilmos császár-út 15/E.

“TOTAL”
 a tűzoltókészülékek királya!

folyékony szénsavval működik és száraz porral olt és ezért télen nem fagy be, nyáron nem párolog el; sikeresen olt mindenféle tüzet, tehát a veszélyes folyékony anyagok, mint: **benzin, szesz, éther, petrol-**

leum, olaj, kátrány égését, továbbá a karbid és a villamos tüzeket, utóbbit is teljesen veszélytelenül. Kimerítő ismertetéssel készséggel szolgál a magyarországi lerakat:

Ligeti és Biró, Budapest, V., Vígsház-u. 5. Tel.: T. 277-99

Németország legrégebb és leghíresebb autófecskendő és különleges tűzoltóautó-gyarái!!

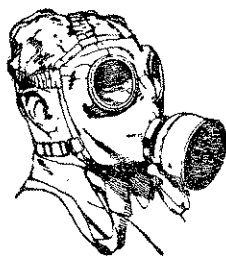
DAIMLER-BENZ A.-G.

Különleges tűzoltófecskendői és kézi vontatásra berendezett kis motorfecskendői megtekinthetők fenti cég magyarországi fiókjánál,

a MERCEDES-BENZ AUTOMOBIL RÉSZVÉNYTÁRSASÁG-nál

BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 24. SZÁM

Minden gondos parancsnokság, illetve községi előljáróság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség **SEGELYZŐPÉNZZÁRÁBA**, mely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj ellenében minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az összeg a névsor kapcsán az 57453. sz. postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnal bejelentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton igazolandó. A segélyössze-gen felül más költségek nem térítetnek meg. Évközi létszámváltozás a befizetett létszámon belül díjtalanul jelenthető.

Tökéletes és olcsó
füst- és gázálarcokat

gyárt az egyetlen hazai
gázvédelmi felszerelések
gyára

Mercur Műszaki és Vegyipari R.-T.

Gyár: IX., illatos-út 9. Telefon: J. 423-32
Városi mintaraktár: IX., Üllői-út 1. Tel.: A. 866-94

Morzsányi J.

BUDAPEST, IV.,
Eskü-út 5. sz.

Gyárt: tüzoltó- és
sportérmeket,
zászlókat, zászlósze-
geket, mindennemű
jelvényeket, teirati
zománcablákat,
gumbélyegzőket.

Alapítva 1870.

SELTENHOFER FRIGYES FIAI SOPRON

szivattyúk, tűzfecskendők, tüzoltófelszerelések

„ERICSSON” (Ezelőtt
Deckert és Homolka)

Magyar Villamossági Részvénytársaság
A budapesti tüzoltóság hivatalos szállítója

**Budapest,
K., Fehérvári-út 70.**

Telefon: T. 228-09, T. 289-64, és J. 340-98.

Gyárt és szerel mindenfajta elektromos tüzjelző
berendezéseket városok, községek, gyarak számára

FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA

KUN SÁNDOR, BUDAPEST

Telefonszám: Aut. 845—11 IV., Ferenc József-rakpart 18. szám

A MINIMAX

a legjobb magyar gyártmányú kézi tüzoltókészülék. Nem hason-
lítható össze a különböző utánzatokkal. Felvilágosítással szolgál a

MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST

Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefon T. 237-31.

CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.

BUDAPEST, VIII., BLAHA LUJZA-TÉR 1—3.

Szab. hat. engedélyezett

DABEG

Szab. hat. engedélyezett

TÜZ- ÉS ROBBANÁSMENTES BENZINTÁROLÓ BERENDEZÉSEKET

védőgáz nélküli üzemre gyorsan és jutányosan szállít

Dávid és Kertész kazán- és gépgyár r.-t., Budapest, VI., Máglya-u. 75—77 - Tel. L. 914-46

AZ **„ISKU”** szabadalmazott

TÜZFECSKENDŐ

magyarországi elárúsítója **HUBERT ÉS TÁRSA** b. t.

Budapest, VI., Liszt Ferenc tér 4 — Telefon: A. 222—67, A. 109—57

Magyar Vegyipari Gépgyár R.-T.

TELEFON: J 390—07 és J 390—08

(REICHEL ÉS HEISZLER)
Budapest, X, Noszlopi-u. 1

Sürgőnycim: Destillator, Bpest

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Előfizetési ára egész évre 6.— pengő

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magy. Orsz. Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 57464. számú csekk számlájára lehet beküldeni. Csekkürlap minden postahivatalban kapható.

BUDAPEST,
IV., Bástya-utca 13. szám.

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Ajánlva a m. kir. Belügyminisztériumnak 209.916/1923. B. M. sz., 44.616/1924. B. M. sz., 229.320/1925. B. M. sz., 277.462/1925. B. M. sz., 161.748/1926. VIII. B. M. sz., 302/1927. VIII. B. M. sz., 329.750/1928. VIII. B. M. sz. és a 256.673/1929. VIII. B. M. sz. körrendeleteivel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:

Budapest, IV., Bástya-utca 13. szám. — Telefon: Aut. 847-94.

Az ártatlansági bizonyítványok.

Irta: Dr. Forgách Béla tb. szolgabíró.

Tűzesetek alkalmával a vétlenséget rendszerint az új n. ártatlansági bizonyítvány igazolja, amely nemcsak tűzrendészeti, hanem — kárbiztosítás esetén — biztosítási jogi szempontból is alapvető jelentőségű. Mellözve e téren minden elméleti fejtegetést és a vonatkozó rendeletek jogi szempontból való taglalását, csupán közérthetően ismertetni kívánom, hogy ezen bizonyítvány kiállítását mely eljárások előzik meg, azokat mely közegek illetve hatóságok fogatosítják, mely törvényes rendelkezések alapján és végül, hogy kárbiztosítás esetében miként szolgál a nevezett bizonyítvány kártérítési kötelezettségnek alapjául.

Az ártatlansági bizonyítvány az egyes tűzesetek alkalmával kiállított azon igazolás, amelynek tanúsága szerint a tűzesetet elszenvedett vagy annak családtagjait, megbizottait stb., a tűztámadás tekintetében vétkesség nem terheli. Hogy mikor „vétkes” valaki, azt az általános elvek alapján kell eldönteni (kereskedőt a rendes kereskedő gondossága kötelezi); a vétlenséget azonban rendszerint a közigazgatási közegek, illetve hatóságok eljárása deríti ki és ennek alapján lesz is az igazolva. Ezeknél is azonban lényeges körülmény, hogy a vétkesség és a tűzeset keletkezése között okozati összefüggés álljon fenn.

A fennálló rendelkezés szerint a községekben az előjárásoknál mielőbb ezen bizonyítvány kiállítására jogosítva lennének, kötelesek az előzetes tűzvizsgálatot megejteni, a csendőri nyomozás megejtése végett az illetékes csendőrsőt is értesíteni. A vizsgálatnál pedig a belügyminiszteri rendelettel előírt minta-jegyzőkönyv alkalmazandó, mely a járási főszolgabírónak beterjesztendő és ha valamely mulasztás vagy pláne valamelyes öngyújtogatás esetei mutatkoznának, úgy a jegyzőkönyv egy példánya a kir. bíróságnak is haladéktalanul beküldendő.

Az 1888. évi 53.888. B. M. sz. rend. 26. §-a értelmében a tűzvizsgálatot a községi előjáróság a támadt tűz eloltását követően az azon jelen volt (vezénylő) tűzoltó parancsnok, a szükséges tanuk és esetleges szakértők közbejötté mellett ejti meg, amelynek alkalmával a tűz keletkezésének oka felderítendő és az is, hogy vajjon annál nem-e történt oly esemény, mely büntetendő és ha igen, úgy az kitérhet. A vizsgálatnál mérlegelendő a közremű-

ködött tűzoltóságnak és egyéb mentő intézkedéseknek megfelelő volta is.

Az ezen vizsgálatoknál alkalmazandó külön jegyzőkönyvi mintát a 3339/1870 és a 47.281/1879. számú B. M. körrendeletek adják meg. Az egyes adatok ennek alapján veendő fel és ennek utána terjesztendő fel a járási főszolgabíróhoz.

Azt, hogy a községi előjárások a csendőri nyomozás megejtése miatt 24 óra alatt tartoznak az örsöt a tűzeset felől külön is értesíteni, a 116.168-1897. B. M. sz. rend. írja elő.

Mindezek folyán az „ártatlansági bizonyítvány” csak tűzvizsgálat megejtésével, az annak során felvett jegyzőkönyv kiállítása után és csak akkor adható ki, ha a nyomozati eljárás adatai is ismeretesek. A 32.706/1882. és 115.504/1896. B. M. sz. rendeletek a járási főszolgabírónak szigorúan meghagyják, hogy a fentiek hiányában a bizonyítvány láttamozását minden körülmények közt tagadják meg. Azon esetben, ha a vizsgálati jegyzőkönyv megfelelő gyanúok miatt a kir. bírósághoz küldetett meg, az ártatlansági bizonyítvány csak a bírósági eljárás befejezése után, felmentő ítélet vagy beszüntető végzés meghozatala után állítható ki. Ily esetekben a bírósági határozatokra hivatkozni kell.

Megemlítendő, hogy városokban a nyomozás teljesítésére a rendőrség van hivatva.

Mint említettem, a vizsgálatnál nemcsak a tűztámadás okainak kiderítése eszközlendő, hanem a „vétkesség” kérdésének tisztázása is és tisztázandó az is, hogy a tűzrendészeti szabályok betartottak-e és amennyiben nem, úgy kitérhet e téren a felelőség. A szabályok áthágói ellen a feljelentés minden esetben megteendő.

A főbb tűzrendészeti szabályok:

Az 1888. évi 53.888. B. M. sz. rendelet (tűzrendészeti alap kormányrendelet); az ezt kiegészítő 230.000/1925. B. M. sz. rendelet; az 1886. XXII. tc.; a tűzoltószerkeztetésre vonatkozó 82.502—1888., 6.840/1889. és 83.860/1902. B. M. sz. rendeletek; az erdei tűzesetekre vonatkozó: 8002/1921. F. M. rendelet; és a robbanó anyagokra vonatkozó 1893. XXVIII. tc. és az egyes alkotott tűzrendészeti szabályrendeletek.

A kereskedelmi törvényünk (1875. XXXVII. tc., rövidítve K. T.) nem szól a kárkövetelés feltételeként az „ártatlansági bizonyítvány”-ról, de a törvény előírása szerint minden olyan, mi azzal ellentétben nem áll, a biztosítási szerződésekben érvé-

feltételekbe a követeléseket veszik be: „Hatósági ártatlansági bizonyítvány nélkül kártérítés nem követhető”, oly esetben, midőn nyomozás vagy vizsgálat indítványoztatott, vagy rendeltetett el, a jogerős felmentő határozatot is be kell szolgáltatni.” Ennek jogos, illetve érvényes voltát mondja ki a kir. Kúria 1213/1892. számú döntvénye, midőn azt mondja, hogy: „a tűzkárbiztosításnál joghatályosan kiköthető, miszerint a biztosítási összeg az ú. n. „ártatlansági bizonyítvány” bemutatása előtt nem fizetendő. Ezekből látható tehát, hogy biztosítási jogi téren is mily horderejű ezen bizonyítvány, mert e nélkül biztosító intézeteink — az általuk üzött gyakorlat folytán — kártérítést nem fizetnek.

Nem kisebb jelentőséggel bír e téren azért annak megemlítése sem, hogy biztosítási intézeteink tényleg mily károk megtérítésére vannak kötelezve. Erre vonatkozólag a K. T. 478. és 479. §§-ai tartalmaznak megállapításokat.

Ezek szerint a kártérítés terjedelmének határt szabnak: a tényleges kár, a biztosított dolog értéke és a b. összeg. A biztosító ezeknél nagyobb összeget nem köteles megtéríteni. A kártérítés alapjául mindenekelőtt azt az értéket kell venni, amellyel a biztosított dolog a megsemmisülés vagy megsérülés idejékor birt (478. §. I.; az, hogy ez az érték a biztosítási szerződés kötésekor kisebb vagy nagyobb volt, nem jön figyelembe). Ezt az értéket rendszerint a biztosított köteles igazolni. Ha azonban a dolog értékét már maga a szerződés is megállapítja, a kártérítés szempontjából ezt az értéket kell irányadónak venni, kivéve, ha biztosító igazolja, hogy a dolognak a megsemmisülés vagy megsérülés idejében kisebb volt az értéke (479. §.). Ha az összértékben biztosított dolgok közül egy vagy több semmivagy sérül meg, a kártérítés terjedelmét az az érték szabja meg, amely a megmaradt dolgok értékének levonása után az összértékből fennmarad; kivéve, ha a biztosító igazolja, hogy a dolgoknak a megsemmisülés vagy megsérülés idejében kisebb értékük volt (480. §.).

Ezek megemlítése már csak azon szempontból is indokolt, mert közönségünk, a K. T.-nek a kárbiztosításra vonatkozó rendelkezéseiről kellően tájékozódva nincsen és különösen a biztosítási intézetek ebbeli fizetési kötelezettsége tekintetében egyenesen tévhitben van. Ez pedig egyenesen a tüzesetek számdékos elősegítéséhez vezet csak, mert különösen ma, midőn még mindig sok existencia megy tönkre, közülök sokan akadnak, kik csak azért kötnek kárbiztosítást, legtöbbször túlbiztosított összegekben, hogy az általuk és hozzátartozóik öngyújtogatása és szándékos mulasztása mellett a vállalatok kárára a biztosítási összegekhez juthassanak.

Az 1882. évi 32.706. és a 49.925. B. M. számú körrendeleték éppen ezért az egyes törvényhatóságoknak kötelességévé teszik a K. T.-nek hivatkozott 478. és 479. §§-ainak a közönség minél szélesebb rétegei előtt való ismertetését. — Kívánatos lenne ezt a mai időben azonban még fokozottabban megtenni!

Villámcsapás — villámhárító.

Írta: vitéz Dr. Roncsik Jenő.

(Folytatás és vége.)

Általában véve villámhárítóval látandók el a nagyobb emeletes épületek, különösen, ha magánosan állanak, továbbá a gyárépületek, gyárkémények, villamos és vízűtelepek, középületek, templomok, iskolák, könyvtárak, képtárak, múzeumok, laktanyák, fogházak, nyilvános előadások tartására szol-

tására, raktározására és forgalomba hozására szolgáló épületek.

A régi felfogás azt állapította meg, hogy a villámhárító egy olyan kúpalakú területet véd meg a villámcsapás ellen, melynek magassága egyenlő a felfogórúd magasságával, alapja pedig olyan kör, melyet a felfogórúd kétszeres magasságával, mint sugárral írunk le.

Az a védelem, melyet a villámhárító nyújt, annál nagyobb, minél nagyobb számban vannak el látva az épület kiálló részei, ahova a villám csak beesaphat — felfogókészülékkel s minél kiterjedtebb a villámhárítónak a földalatti vezetéke; a főszűly tehát a csúcsok és a tetővezetékek nagyobb számára fektetendő, nem pedig a rudak hosszúságára.

Egyes államokban a biztosító társaságok villámhárító felszerelése esetén bizonyos kedvezményeket adnak a megállapított díjtételekből.

Az a felfogással szemben, hogy a villámhárító az épület minden fémrészétől független földfeletti és földalatti vezetékének kell lenni, amely tehát a villámhárító előállítási költségeit nagyban megdrágította, — Findeisen és Ruppel német mérnökök főtörekvése, — miután a francia tudományos akadémia fizikai osztálya is kimondta 1889-ben, hogy „abban az esetben, ha a villámcsapásai ellen a legkörüllátóbb módon akarunk védekezni, elengedhetetlenül szükséges, hogy minden, az épületben levő nagyobb tömegű fémrész a villámhárítóval szoros kapcsolatban álljon” — odairányult, hogy a villámhárító felállítási költségei az épületek meglévő fémrészeinek behasználásával minél kevesebbre legyenek csökkenthetők. Az újabban felállított villámhárítóknál, mint az alább elmondandókból kitétni, az épület meglévő fémrészei már fel is vannak használva a villám elvezetésének céljaira.

Ha új építkezéstről van szó, az építésznek már gondolni kell a villámhárítóra és hogy az épület fémrészei már az építkezés alkalmával bekapcsol- tassanak a villámhárító egyes részeibe.

Sella-Carpi olasz tanár a Findeisen-féle villámhárítóhoz hasonló elvek alapján szerkesztette meg villámhárítóját azzal a különbséggel mégis, hogy a tetőre felszerelt drótkötelekre 3—3 nikkelezett esücesal ellátott esődarabokat alkalmazott több helyen.

Lássuk most a villámhárító egyes részeit:

A felfogó rész céljaira minden fém megfelelő, amely a villám hő és mechanikai hatásának ellent tud állani anélkül, hogy a villám kárt okozna, a villámot fel tudja fogni és le tudja vezetni. De mégis legalkalmasabb a cinkezett vaskötél, miután magas az olvadási hőfoka és a füstgázokkal szemben is megvan az ellenállási képessége.

Ma már teljesen idejét múlta az a felfogás, hogy csak az a jó villámhárító, amely jó magas felfogórúddal van ellátva és az is nemes fémből készült esücesban végződik vagy legalább is a csúcs aranyozva vagy platinázva van.

A felfogó rész céljaira alkalmasak az épületből kiálló fémrészek, fémfelületek és fémvezetékek. A villámcsapásnak elsősorban a toronyesücsök, toronygombok és a tornyon levő kereszttek vannak kitéve, továbbá a tetőgerinc kiálló részei, oromdíszítések, zászlórudak stb., másodsorban a tetőgerinc fölül kiemelkedő kémények és csak harmadsorban maga a tetőgerinc, tehát elsősorban a toronyesücsök, másodsorban a kémények és harmadsorban a tetőgerinc látandó el felfogó résszel, a tetőgerincen huzandó drótkötél vagy a fémfőtörészek képzendők ki a villámhárító felfogó részéül.

... vaslemezzel, a felfogó kérdése... vagy a fém kéménytoldóval... a földfeletti vezetékhaló... a felfogó részek úgy helyezve... egymástól való távolságuk ne legyen... ezek a felfogó részek egy... hozandók. 20 méter tető... háznál két felfogó alkalmazandó... 60 méteresnél 40 és 80 méteres-

... földfeletti vezetékek, ha az épületnek min-... fémrészei, vörösrézről vagy... a réznek az az előnye, hogy... megmunkálható, míg a vas olcsóbb... vaskötél.

... igen jól felhasználható... bádogból van és az... és ereszesatornák, a ge-... díszítés és egyéb fémdí-... szellőtetőeső; ezek használ-... vagy pedig a fővezeték kiegészít-... vízvezetéki és gázcsövek, a köz-... fűtőtestei, vaslépcsők, vas-... a tető közelében vannak, össze-... a tetővezetékekkel és felhasználhatók a vil-... kupáscserép helyett is alkalmazható cinkezett vaspléh.

A vezetékeknél az éles hajlásokat és töréseket kerülni kell, hogy a villám minden felesleges körülő út megtétele nélkül mehessen le a föld irányába. Ha a tető és házvezeték, tehát a földfeletti vezeték több ágra oszlik és a villám több úton tud lejutni a földre, úgy a hatása is megoszlik és az ereje is gyengül. Ami a vezetékek keresztmetszetét illeti, a felfogó résszel összekapcsolt földfeletti vezeték keresztmetszete vas alkalmazása esetén 100 mm, az elágazásoknál 50 mm kell, hogy legyen, ha ellenben vörösréz lesz alkalmazva, akkor ennek a méretnek a fele is elegendő. Ezek a fémkötélvezetékek a tetőtől 8—10 m távolságra vezetendők, puha fedőanyagoknál pedig 35—40 centiméternyire.

A földfeletti drótkötélvezeték utolsó részét embermagasságig védeni kell vas- vagy facsőburkolattal a sérülések ellen, amely burkolat a földre is, 15—20 cm-nyire leérjen.

A földalatti vezeték a villámhárítónak nagyon fontos része s ha a villámhárító a szolgálatot felmondta, a legtöbb esetben a földalatti vezeték hiányosságaira vezethető vissza. A földalatti vezeték úgy készítenendő, hogy a villám a vezeték végén ne találjon ellenállást. Ha csak egyszerűen a drótkötél volna a földre vezetve, a kisülés alkalmával a föld ellenállása nagy lévén, könnyen oldalkisülés válnék lehetővé, az áramnak csak egy része jutna a földre, más része más vezetőt keresne, amelyen keresztül nem találna oly nagy ellenállásra, mint a földbe helyezett drót végén. A földalatti vezetéknél tehát az a fontos, hogy a villám nagyobb felületen eloszolva minden ellenállás nélkül tudjon a földre jutni. Minél nagyobb a felülete a földalatti vezetéknek, illetve az minél nagyobb felületen érintkezik a földdel, annál gyorsabban tudja a villám energiamennyiségét felvenni és annál gyorsabban adja tovább azt a földnek. Olyan helyen tehát, ahol gáz- és vízvezetéki csövek vannak, földalatti vezetékül elsősorban ezeket kell felhasználni s csak ha ilyenek nincsenek, jönnek számításba földalatti vezetékül, illetve elvezetőül egyéb tárgyak, amelyeket úgynevezett körvezetékekkel kell összekötni; ilyenek a beépített szivattyúk, kutak, víztartó medencék, fal nélküli trágyagödörök, tó partja, patakmeder, vízlevezető árok, hosszabb vasrácskerítés, vasúti sín.

... felsorolt kisülési helyek sem általana- rendelkezésre, úgy a földfeletti vezetékhez kapcsolt 30—40 méter hosszú cinkezett vaskötél körvezeték is megfelel. Ilyen esetben a körvezeték hossza legalább a ház kerületének a fele legyen, a fele vezeték a háztól $1\frac{1}{2}$ —2 m távolságra s 30—40 cm mélyre süllyesztendő a földre s egyik részén legyező alakú kiágazás készítenendő a sodronykötél szétbontása által, amikor az egyes szálak legalább 15 cm-nyire legyenek egymástól.

Minél rosszabbak a talajviszonyok a villámhárítót illetően (mély talajvíz, száraz homok, sziklatalaj), annál hosszabbnak kell lenni a földalatti drótsodronyvezetékeknek s annál több nyulványának, kiágazásának kell lenni különböző oldalakon, amely kiágazások nedves helyre, vízlevezető árokba vagy dús növényzetű helyekre vezetendők.

Ha a földalatti vezeték lemezben végződik, ez a lemez a talajvíz magasságának megfelelően, tehát nedves alapha helyezendő, a lemez $\frac{1}{2}$ —1 m² nagyságú legyen, a rézlemez cinkezendő és a vaslemez cinkezendő, vastagsága legalább 1.5 mm, a vaslemezé legalább 3 mm legyen. A lemezt koksza is szokták helyezni azért, hogy állandóan nedvesen álljon, ez azonban nem engedhető még, mert a keletkező vegyi anyagok megtámadják a lemezt.

A földalatti vezeték lemezéhez a vezető drót nem forrasztás útján erősítendő, hanem csavarzattal és esőkarmantyúval, mert a forrasztást a földben levő savak esetleg lemarják és a drót a lemeztől elválik.

Ha a talajvíz nagyon mélyen van, úgy a lemez helyett egy hegyes végű cinkezett üres vascső is verhető a földre a talajvíz mélységéig, a esővön lyukak készítenendők több helyen, hogy a csőbe felszivárgott talajvíz a földet a eső körül nedvesen tartsa.

Ha a villámhárítóval ellátott ház körül olyan magas fák vannak, melyek gallyai a tetőre hajolnak, ezek a villámesapás veszélyt növelik, miért is az ilyen ágakat le kell vágni s el kell távolítani.

Vasbeton építkezéseknél az épület vasváza az, mely villámhárító céljaira kitűnően kiképezhető és felhasználható, miután az épület vasrészei a tetőtől egész a földre lenyúlnak. Ha a tető is vasbetonból van, akkor külön tetővezeték felszerelése felesleges, a felfogórészt meg lehet konstruálni úgy, hogy az épület függőleges vasalkatrészei egymástól 5—10 m távolságyira 15—25 cm magasan kiemelkednek az épület tetősíkjából, míg ha más a fedőanyag, a tető fémrészeit ép úgy fel lehet használni a villám felfogására és elvezetésére, mint más épületeknél; ebben az esetben a tetőnek a fémrészei hozandók összeköttetésbe az épület vasvázával és a vízvezetéki vagy gázcsövekkel.

A villámhárító jókarban léte időnként megvizsgálandó, hogy az időjárás viszontagságai nem okoztak-e benne kárt, különösen megvizsgálandó a ház javítása és átépítése után. Elsősorban a felfogórész és földfeletti vezeték nézendő meg, hogy nincse benne szakadás s nem fordulnak-e elő más hiányosságok és szabálytalanságok; azután pedig a földalatti vezeték veendő vizsgálat alá, melyre már különleges és különféle gyártmányú műszerek használatosak.

A rádió földeléséről más alkalommal szölok.

Végül, mint érdekességet említem meg, hogy milyen tanácsokat ad az 1775-ben Góthában megjelent „Verhaltens-Regeln bei nahen Donnerwettern” című munka a személyeknek a villámesapás elleni védekezésre. Ezek pedig a következők:

A zivatar közeledtére a szoba kiszellőztetendő, hogy a levegő tiszta legyen és ne párás, mert ha a

levegő párás, a villám rajta keresztül az emberi testet keresi meg, ha pedig a levegő tiszta, a villám a falakon fut le, tanácsos tehát a falaktól minél távolabb tartózkodni. Az izzadt test is magához vonzza a villámot, tehát szárazra törleendő, éjjel az ágyból is fel kell kelni és a testet szárazra törölni. A legbiztosabb tartózkodási hely a szoba közepén van, mert távol van a vaskályha, a kilines, ajtózár, aranyozott párkányzat és egyéb fém dolgoktól.

Az öregek a földalatti barlangokat és bolthajtásokat használták fel menedékkül a villám ellen; a fűzet írója ezt nem tartja helyesnek, mert azok a villámok, melyek a földről a fellegekbe sülnék ki, éppen a bolthajtásokban és a barlangokban keletkeznek.

A légvonatot is kerülni kell, mert a villám követi annak az útját.

Ez volt a felfogás a villámhárító feltalálása után néhány esztendővel.

Önmelegedés és öngyulladás veszedelmét rejtő üzemek elhelyezési klimatológiája.

Irta: Dr. Aujeszky László, a m. kir. orsz. Meteorológiai és Földmágnassági Intézet adjunktusa.

Egy korábbi dolgozatunkban szerencsénk volt kifejteni, hogy *elhelyezési klimatológia* alatt mit kell értenünk és hogy ettől a tudományágtól tűzrendészeti szempontból mit lehet várunk. Az *elhelyezési klimatológia* megtanít bennünket arra, hogy egy-egy telepet, lakóházat, gyárat, műhelyt, hova kell építenünk, ha azt akarjuk, hogy olyan fekvése legyen, amelynek éghajlati viszonyai leginkább megfelelnek a kitűzött célnak. Reámutattunk, hogy ennek a feladatnak fontos tűzrendészeti vonatkozásai is vannak, amennyiben a tüzesetek kifejlődése és továbbterjedése is erősen függ az éghajlati viszonyoktól.

A megelőző tűzrendészet szempontjából ebben állt az *elhelyezési klimatológiának* legfontosabb tétele, hogy a tűzveszedelmes természetű ipari üzemeket lehetőleg a községek délkeleti oldalán tanácsos elhelyezni, ha pedig ez nem lehetséges, akkor legalább arra kell törekedni, hogy ne az északnyugati oldalra (az uralkodó szél oldalára) kerüljenek.

Egy másik eset, amelyben az elhelyezési klimatológia hasznára lesz a tűzrendészetnek, az önmelegedés és öngyulladás veszedelmét rejtő üzemek helyének célszerű megválasztása.

Az *öngyulladás bekövetkezése nagyrésztben meteorológiai feltételeken múlik*.* Az öngyulladás bizonyos fajtái csak meghatározott időjárási viszonyok között léphetnek fel. Vannak éghajlatok, amelyek között ezek az időjárási viszonyok ritkán és kis mértékben jelentkeznek; más éghajlatok alatt állandóan ott lappang az öngyulladásra alkalmas időjárás veszedelme.

A megelőző tűzrendészet elemi parancsa, hogy az öngyulladással fenyegető létesítmények számára olyan helyet kell keresni, amelyen az éghajlati viszonyok a lehető legkevésbé veszedelmesek. Amikor tehát egy községben olyan üzemet akarnak létesíteni, amelyben ilyen öngyulladással fenyegető anyagok fordulnak meg, akkor fel kell keresni a község határának azt a részét, amely éghajlatilag legkevésbé támogatja az öngyulladás folyamatát.

A tűzoltói meteorológiának ezt a kívánságát könnyű volna kielégíteni, ha csak egyféle öngyulladási folyamat volna, amelynek megfelelően csupán egyféle éghajlati fekvés lenne veszedelmes. Ámde a

kérdés nem emyire egyszerű, mert az öngyulladás fogalma alatt nagyon sokféle folyamatot foglalnak össze és ezeknek más és más éghajlati feltételek felelnek meg. Kissé mélyebben kell tehát behatolnunk az *öngyulladások meteorológiájába*, ha gyakorlatilag használható eredményekhez akarunk eljutni.

*

Az öngyulladási folyamatokat két csoportba szokás osztani.*

Az úgynevezett *önrobbanások* (akut öngyulladások) pillanatnyilag következnek be olyan anyagokban, amelyek bizonyos fizikai vagy kémiai viszonyok között vannak elhelyezve. Ezekkel szemben állnak a *szűkebb értelemben vett öngyulladások*, (krónikus öngyulladások), amelyeket egy jellegzetes lassú felmelegedési folyamat vezet be.

Az első fajta öngyulladások csak sok esetben függenek az időjárási viszonyoktól, de nem mindig. Szűkebb értelemben vett öngyulladásnak viszont majdnem minden alakja szükséges, hogy az illető anyag megfelelő meteorológiai viszonyok közé kerüljön.

Végezzünk először feladatunk könnyebbik részével, az *önrobbanások* időjárási feltételeivel. Említettük, hogy az önrobbanási folyamatok között vannak olyanok, amelyek az időjárástól függetlenek. Más esetekben azonban a levegő nedvességtartalmának, vagy elektromos tulajdonságainak van szerepük az önrobbanás kifejlődésében. Égetett mész, karbid, natrium, fémpor *nedves helyen* bizonyos viszonyok között önrobbanással fenyeget. Minden üzemet, amely ezeket az anyagokat nagyobb mennyiségben gyártja, vagy raktározza, célszerű lehetőleg *száraz éghajlat alatt* elhelyezni. Gyakorlatilag ez azt jelenti, hogy *vízparton, mélyedésekben ne építsünk fel ilyen üzemeket, hanem menjünk velük olyan telkekre, amelyek környezetükénél kissé magasabban fekszenek és lehetőleg vízáteresztő talajjal bírnak*.

Sokkal bővebben kell foglalkoznunk a *szűkebb értelemben vett (krónikus) öngyulladásokkal*. Ezeket önmelegedésnek kell bevezetnie, az önmelegedés pedig mindig időjárási viszonyokkal áll kapcsolatban. Bizonyos meteorológiai feltételek között az önmelegedés könnyen bekövetkezhetik, más időjárás mellett szinte lehetetlen. Itt nem is egyedül a levegő hőmérsékletének van szerepe, amint első pillanatra talán gondolnók. Sokkal nagyobb jelentőségük lesz, mint rögtön belátjuk, két másik időjárási tényezőnek; a napsugárzásnak és a légmozgásnak.

Az önmelegedés részben maga is időjárási okból származhatik (magas levegőhőmérséklet, erős besugárzás); de ha más okból ered, akkor sem közböbs, hogy az időjárás támogatja-e a felmelegedés folyamatát. Még az utóbbi esetben is majdnem mindig az időjárásról múlik, hogy az önmelegedés veszedelmes arányokat ölthet-e, vagy nem. Ez a tétel érvényes marad akkor is, ha az illető anyag nem közlekedik a szabad levegővel, hanem egy jól elzárt raktárhelyiség mélyén pihen. A külső időváltozások hatása — bár lassabban és kiesinyített mértékben — mindentüvé behatol.

Minden üzemet, amely krónikus öngyulladással hajlamos anyagokkal dolgozik, olyan telkekre kell építeni, amelynek lokális éghajlata nem kedvez az önmelegedési folyamatoknak. Miként találhatják meg azt a területet, amely ennek a követelésnek leginkább megfelel?

Mindenekelőtt tudnunk kell, hogy kisebb területen belül milyen okok idézhetnek elő tetemesebb éghajlati eltéréseket. Ilyen ok kettő van. Az egyik

nütt egyforma, hegyek és dombok pedig napi járőföldre sínesenek, éghajlati különbségekről nem is lehet szó. Itt a szomszédos telkek éghajlata teljesen megegyezik egymással. De már egy homokos telkek egészen más az éghajlata, mint egy agyagos talajú parcellának. Mert a homok napközben igen gyorsan felmelegszik, („forró” lesz, „éget”) az esti óráktól kezdve pedig rohamosan lehül. Az agyagos talajon sokkal szelídebbek a hőmérsékletingadozások: lassabb és tartósabb a nappali felmelegedés, de nem olyan hirtelen az éjszakai hővesztés sem.

Ebből a példából már tűzrendészeti tanulság is fakad: a *krónikus öngyulladás veszedelmével fenyegető üzemeket* nem szabad homokos talajon felépíteni; ahol agyag vagy legalább agyagos homok van, ott a hőmérsékleti ingadozások kevésbé veszedelmesek. Az ilyen üzemeket általában *olyan talajon kell elhelyezni, amelynek hőmérsékleti klímája nem túlságosan szélsőséges.*

Gondolhatnók, hogy a talajminőség hatása csak a szabadban érvényesül, de a házak belsejére már nem terjed ki. Ez tévedés: Ha a környezet, pl. egy homokpuszta, erősen felmelegszik, akkor bent a házban is 6—8 fokkal, esetleg még ennél is többel fokozódhat a meleg. Szabályunk tehát érvényes marad arra az esetre is, amikor az ömlekedésre hajlamos anyagot gondosan elzárt raktárban őrzik. *Ilyenkor is kerülni kell a homoktalajt és ha csak lehet, lassabban felmelegedő (ú. n. „hideg”) talajtípusokra kell építkezni.*

Másik tanulságos példa: egy dombnak két oldalán — legyen az a domb akármilyen szerény magasságú is — nem egyformák az éghajlati viszonyok. Az északi lejtő kevesebb napsugárzást kap. Ha a domb lankás, a különbség nem nagy; ha meredek, akkor igen jelentékeny lesz. A keleti lejtő reggel gyorsan melegszik, de később gyorsan árnyékba juthat. A nyugati lejtőn legtöbbször csak a déli órákban indul meg az erősebb felmelegedés. A déli lejtő egész napon keresztül kap besugárzást, a levegőmozgástól pedig — amely legtöbbször északnyugat felől jön — meg van védve. Azért a déli lejtő éghajlata különösen meleg jellegű, gyakran olyan mértékben, hogy déligyümölcsök és egyéb kényes növények teremnek meg rajta, amelyek Magyarországon egyébként nem otthonosak. Érdekes példát nyújtanak erre a Gellérthegy déli lankái, amelyekben szabadon tenyészik több déligyümölcsfajta, mert olyan éghajlatot talál ott, amely sokkal enyhébb a többi városrészek éghajlatánál.

Az utóbbi esetből nem csak azt a tanulságot kell levonnunk, hogy a felszínalakulás kis távolságon belül is jelentékeny éghajlati különbségeket teremthet, hanem le kell szűrniünk azt a következtetést is, hogy a *dél felé néző lejtők éghajlati viszonyai különösen kedveznek az ömlekedési és krónikus öngyulladás folyamatok kifejlődésének.*

Persze a dél felé néző lejtők sem egyformán veszedelmesek. A magas és meredek lejtőkön fokozott veszedelem áll fenn. Legkedvezőtlenebbül pedig az olyan völgykatlanok fekszenek, amelyek a déli oldal felé nyitottak, de a többi három oldalról meredek völgyfalakkal vannak elzárva. Az ilyen völgykatlanban mind a két kedvezőtlen tényező, a besugárzás és a csekély légmozgás, nagymértékben jelentkezik. A meleg órákban erős napsütés van, amely aránylag nagy felületet ér és amely a felületek állandó és erős visszاسugárzása révén még olyankor is melegíti a levegőt, amikor pl. egy rövid ideig tartó borulás magát a Napot el is takarja.

szél meglehetősen ritkán van és amikor van, rendszerint gyenge és magas hőmérsékletű. Ezenfelül a völgyben való felszállás közben még különösen át is melegszik, úgy hogy nem valami nagy segítséget jelent a fenyegető önmelegéssel szemben.

A megelőző tűzrendészet számára tehát az az újabb következtetés adódik, hogy amikor ilyen öngyulladásra hajlamos anyagokat valami parancsoló ok miatt mégis a déli lejtőklimában kellene elhelyezni, akkor *legalább a völgykatlanszerű fekvéseket kell elkerülnünk, mert azok éghajlatilag leginkább kedveznek az ömlekedési és krónikus öngyulási folyamatok létrejöttének.*

*

Az öngyulladásra hajlamos anyagok elhelyezésénél persze nemcsak a telkek természetes éghajlati fekvésére kell tekintettel lennünk, hanem az ú. n. „*mesterséges éghajlatra*” is, amelyet az építkezés útján teremtünk meg.

A mesterséges éghajlat-különbségek egyik közismert esetére találunk, ha összehasonlítjuk ugyanabban a házban két ellentétes világtáj felé néző szoba éghajlatát. Üres telken ennek a két pontnak teljesen egyforma éghajlata volna. De a ház megépítése mesterséges különbségeket hoz létre, pl. az északi szoba mindig hűvösebb, mint a déli; a keleti szoba meg délelőtt melegebb, délután hűvösebb a nyugati szobánál: az északnyugat felé szabadon álló szoba mindig szelesebb, huzatosabb a többinél; a nyugati szobába gyakran bever az eső, stb. A ház két oldalán lévő szobák között általában olyan éghajlati különbségek vannak, — legalább is minőségileg — mint egy hegynék az ellentétes lejtői között.

Felhasználva ezeket a meteorológiai ismereteket, azt kell mondanunk, hogy az öngyuladással fenyegető anyagokat is — ha már okvetlenül a házban belül kell őket elhelyeznünk — legalább arra az oldalára tegyük az épületnek, amelyen a klimatikus viszonyok legkevésbé növelik a veszedelmet. A leghűvösebb oldal mindenesetre az északi. Vannak azonban anyagok, amelyek öngyulási folyamatait a heves légáramlás is nagyon támogatja. (Legismertebb példa a széna, amelyben az öngyulást baktériumok készítik elő és pedig annál hevesebben, mentől több levegőt kapnak az életműködésükhöz.) Az ilyen anyagok számára nem előnyös az északi oldal, amely igen szeles. Más ömlekedő anyagoknál veszedelmes a nedvesség; pedig az északi oldal mindig sok esőt kap, és pedig sok olyan esőt, amelyet a szél ereje besajtol az épület összes nyílásaiba. *Az ilyen tulajdonságú anyagokat tehát ne az északi, hanem inkább a keleti vagy északkeleti oldalra helyezzük el, lehetőleg úgy, hogy dél felől egy kiugró épületszárny vagy egy közeli másik épület árnyékában álljanak.*

A „mesterséges klíma” kialakításában aztán nagy szerep jut az *építkezési módnak* is. Rövidség végett itt is példákkal világítjuk meg a helyzetet. Egy fekete kátránypapírral fedett raktár belsejében egészen más meteorológiai viszonyok vannak, mint egy világosszínű palatető védelme alatt. A kátránypapír kitünő hőszűrő lévén, erősen felmelegszik a napsütésben, sokkal erősebben, mint a palatető. Éjjel mind a két tetőanyag lehül, de itt már nincs nagy különbség a két anyag között, mert az ú. n. „éjjeli kisugárzás” mértéke alig függ a testek színétől. A végeredmény tehát az, hogy *a kátránypapíros tető alatt a felmelegedés meteorológiai feltételei könnyebben teljesülnek, mint a palatető alatt.*

Egy másik példát készen találunk K. Császár Ferenc jeles tűzvédelmi építéstanában. A 49. oldalon azt mondja a szerző, hogy... „öngyúló anyagok raktározásánál a külső hőt jól szigetelő födémekkel, nem vasbádóg, hanem eternit tetőfedéssel, jó szellőztetéssel, kellő számú zsáfos ablaknyílással kell távoltartani”. Kifűnik ebből, hogy nem csak az erős sugárzáselnyelő feketeszínű tetőfedés, hanem ezenkívül az olyan tetőfedés is veszedelmes, amely jól vezeti a meleget. A különböző hőszigetelő anyagok tehát sokat javíthatnak egy-egy raktárhelyiség mesterséges éghajlatán.

Lássuk tisztán, hogy az utóbbi két követelés nem azonos egymással. Egy anyag lehet jó sugárzáselnyelő, de rossz hővezető és fordítva is. A korrozott fémlap kitűnő sugárzáselnyelő és jó hővezető is, a kátránypapíros is jó elnyelő, de rossz vezető. A meszelt deszka rossz hőelnyelő, de jó vezető. *Legkevésbé az olyan anyag veszedelmes, amely kevés hőt vezet el és azt rosszul vezeti tovább.*

Ilyen különbségek, amelyekre most példákat gyűjtöttünk, kisebb-nagyobb mértékben minden építőanyag és minden építkezési mód között fennállanak. *A meteorológiailag legkedvezőbb tulajdonságú megoldást kiválasztva, el lehet tehát érni, hogy az építendő raktár a lehető legkevésbé legyen alkalmas öngyúlásos folyamatok kifejlődésére.*

Összefoglalva azt, amit a gondolatmenet újszerűsége miatt kissé bővebben kellett kifejtenuk, a következő *gyakorlati tanulságokat* szűrhetjük le.

1. Minden olyan telpelegendélyezésnél, amely égetett meszet, karbidot, nátriumot, bizonyos fém-porokat feldolgozó vagy előállító üzemekre szól, célszerű figyelembe venni, hogy az *akut öngyulladás* veszedelme esekélyebb lesz, ha a telepet *száraz éghajlatú telken* helyezzük el. Mélyedések, nagyobb vízfelületek közelsége és vízátnemeresztő talajnek kerülendők. Magas fekvés, vízáteresztő talaj kívánatos.

2. Önmelegedésre hajlamos anyagokat nem célszerű homokos talajon tárolni. Nem célszerű még olyan épület belsejében sem, amely homokos talajra épült, mert a homokos felszín általában olyan éghajlatot teremt, amely a házak belsejében is erős hőingadozásokat hoz létre.

3. Dombos vidéken az északi lejtők legalkalmasabbak, a dél felé nézők legkevésbé megfelelőek ilyen üzemek elhelyezésére.

4. Hasonló különbségek, mint a hegylejtők között, fennállanak egy-egy épület különböző világtájak felé néző oldalai között is.

5. Kivételt jelentenek a „3”-mal jelölt szabály alól azok az anyagok, amelyek öngyulását az erős légmozgás vagy a nedvesség elősegíti. Ilyen anyagok esetében nem az északi, hanem az északkeleti és keleti elhelyezés látszik legalkalmasabbnak.

6. Kedvezőtlen fekvésű lejtők között a menedékesek sokkal kevésbé veszedelmesek, mint a meredek esésűek.

7. Különösen kerülendők a völgykatlanok, amelyek speciális éghajlati viszonyokkal bírnak, a besugárzás és a nappali felmelegedés tekintetében. A völgykatlanok között is különbség van aszerint, hogy melyik irányban vannak nyitva; legelőnytelegebbek ismét a dél felé nyitottak, a többi irányban azonban meredek falakkal elzárt katlanok.

8. Az öngyúló anyagok befogadására szánt raktárakat olyan anyagból és olyan építkezési mód felhasználásával kell emelni, amely *meteorológiai szempontból a legmegfelelőbb*: azt a megoldást kell ki-keresni, amely a legjobb hőszigetelést és egyúttal a nansoparakkal szemben a legbiztonságosabb

követelés, mint a rossz hővezetés; mert ha pl. a felhasználott tetőfedő anyag erős sugárzáselnyelő, de rossz hővezető, akkor még sokkal jobban felmelegszik, tehát sokkal veszedelmesebben hat, mintha jó hővezető volna.

Tűzoltók családi pótléka.

Ha valaki közszolgálatba lép, ezzel az aktussal közte és a hatóság között közszolgálati jogviszony keletkezik, melynek tartalmát meghatározott kötelezettségek és jogosítványok alkotják. Ezúttal az utóbbiaknak csak azzal a részével óhajtok foglalkozni, mely a tűzoltók családi pótlékára vonatkozik. Mint a szentendrei tűzoltóság főparancsnokának hivatali kötelességem állandóan felügyelni s ellenőrizni, hogy a gondjaimra bízott tűzoltók minden tekintetben eleget tegyenek szolgálati s a közigazgatási jogszabályokban meghatározott kötelezettségnek, viszont ezzel szemben ugyancsak hivatali, egyúttal pedig erkölcsi és bajtársi kötelességem azt is ellenőrizni, hogy azok megkapják mindazokat a jogosítványokat s ezek között az illetményeket is, amelyekre a hatályban levő tételes jogszabályok szerint igényük van. Ebből a kötelességből kifolyólag természetesen megvettem mindazokat az intézkedéseket, amelyek ezt biztosítják s ennek alapján az itteni tűzoltók megkapják mindazt, ami nekik törvényszerűen jár s így a családi pótlékot is.

Felette érdekelt, hogy a tűzoltók milyen illetményt kapnak más városokban. E végből a mostanában kezembe került 1931. évre szóló több városi költségvetés, amelynek alapján sajnálatlalt azt állapítottam meg, hogy a tűzoltók sehol sem részesülnek olyan mérvű családi pótlékban, amilyen mérvben az nekik jogszerűen jár. Ez a tény tehát arra késztetett, hogy a családi pótlékot a „Tűzrendészeti Közlöny” hasábjain szóvá tegyem s ezzel bajtársaim figyelmét felhívjam a vonatkozó tételes rendelkezésekre annál is inkább, mert emellett szól nemcsak bajtársi, hanem emberi és szociális szempont, aminek a mai nehéz gazdasági és megélhetési viszonyok között döntő súlya kell, hogy legyen. S miután a tűzoltó is közszolgálati alkalmazott, kétségtelen, hogy a szóbanforgó ügy egyúttal közérdekű ügy is. És hogy milyen fontosságot tulajdonít a törvény illetményeire, bizonyítja ama jogszabály, mellyel a közigazgatási bíróság jogvédelme is biztosítva van.

A tűzoltók természetesen nem ismerik az erre vonatkozó jogszabályokat s így nem tudják, hogy nekik mennyi jár illetmény címén, ezért az ebből származó jogának gyakorlása, illetve érvényesítése szerintem automatice parancsnokára száll át, aki ez irányú intézkedésével lehetővé teszi annak megállapítását és kintalását. Ennek érvényesítése céljából közlöm bajtársaimmal, hogy a családi pótlékra vonatkozik az 1912. évi XXXV. t. e., 1917. évi IX. t. e. és 7000/1925. számú kormányrendelet. Az előbbi törvény két, míg az utóbbi törvény 14. §-ának II. pontja négy csoportba sorozza be a közszolgálati alkalmazottakat. A hivatkozott rendelet szerint pedig az I. csoportbelieknek havi 13.60 P, II-iknek 12.40 P, III-iknek 11.20 P és IV-iknek 9.60 P családi pótlék jár. A tűzoltókról azonban, bár régi intézmény, sehol sem tartalmaz kifejezett rendelkezést. Ennek ellenére helyes besorolásuk még sem ütközik nehézségekbe, mert a m. kir. Belügyminiszter úrnak 369/IX.—1925. számú rendelete szerint, a tűzoltót és altisztet, fizetés szempontjából az I. és II. o. műszaki altisztekké kell sorolni, míg a m. kir. kormánynak 3000/1927. számú rendelete

tatás), családi pótlék szempontjából az I. csoportba, míg a szakaltisztek a II. fizetési kimutatásba tartozván, természetesen a reá következő, vagyis a II. csoportba sorolandók.

Az I. csoportba tartozó műszaki altisztek gyermekeinél a családi pótlék nem 16-ik, hanem 20-ik életkor elérésével szűnik meg a hivatkozott rendelet szerint.

Ezzel szemben az említett költségvetésekből megállapítottam, hogy a tűzoltók, vagyis a rendelet szerint a szakaltisztek, valamint a műszaki altisztek is mindenhol a III. csoportnak megfelelő családi pótléket élveznek s az utóbbiak gyermekeinél nyilvánvalóan csak a 16-ik életkorig. Mindezekből nyilvánvaló, hogy úgy a szakaltisztek, mint műszaki altisztek e címen anyagi hátrányt szenvednek és hogy ez a károsodás ne érje őket a jövőben is, az most tisztán a parancsnok-bajtársaktól függ.

Szentendrére, 1930. október 7.

Mojics Péter,
főparancsnok.

A tűzoltók ruházódása.

A magyar tűzoltók egyenruhájának formájáról, díszítéséről, színéről és a velejáró rangjelzésről sok szóbeszéd esett már az elmúlt félszázad óta, hogy a szervezett tűzoltóságok létesültek. A magyar tűzoltó testületek szószólói az Orsz. Tűzoltó Szövetség nagygyűléseinek egész sorozatán át foglalkoztak e kérdéssel és hol egyszerűsítették, hol másként változtatták azt. Különösen annak egységesítése jár nagyobb nehézségekkel, mivel e tekintetben igen sok tűzoltóság vezetősége saját tetszésének alapján állva, úgy öltözteti tűzoltóit, amint jónak látja.

Pedig az utóbbi időben legalább is nagy haladás lett volna várható e téren; mivel a 230.000—1925. B. M. sz. rendelet 15. §-ának első és második kikezdése szerint „Az önkéntes, vállalati és kötelező tűzoltóságok tagjainak és a tűzrendészeti felügyelőknek egyéni felszerelése (egyenruházata stb.) és rangjelzése tekintetében a Magyar Országos Tűzoltó Szövetségnek 1909 október 16-án kiadott szabályzata kötelező.

A törvényhatósági joggal felruházott, valamint a rendezett tanácsú városok rendszeres (hivatásos) tűzoltóságának tagjai csakis a város közönsége által megállapított egyenruhát viselhetik”.

Amely nehéz azonban az önkéntes és a vállalati tűzoltóságok csapatait a kötelező miniszteri rendelet ellenére is egyöntetű tűzoltó egyenruha viselésére rábírni, annál inkább állott elő annak a körülménye, hogy a vidéki hivatásos tűzoltóságok tisztjei csaknem kivétel nélkül, állásuk létesítésnek és megvalósításuk percétől fogva siettek városuk közönségét az irányban meggyőzni, miszerint legmegfelelőbb a budapesti hivatásos tűzoltóság tisztjé egyenruháját és rangjelzését átültetni. Emellett tekintet nélkül a rendszeresített tűzoltóisztri állás fizetési fokozatának mérvére és a csapat létszámára, a vidéki hivatásos tűzoltóisztek körében ennél magasabb rangjelzés viselése terjedt el általában.

Ezzel a kérdéssel az Országos Tűzoltó Szövetség elnöksége és választmányja is több ízben foglalkozott már, de eredménytelenül; mivel a miniszteri rendelet értelmében a városok közönségének a tűzoltó egyenruha viselésére kötelező szabályzatát megállapítani és azok rube-

szabását, aki mindenkor a fővárosi hiv. tűzoltó-tisztikar öltözetét javasolja a legmegfelelőbbnek.

Ezuttal nem ennek a kérdésnek a továbbfejlesztésével szándékom foglalkozni, hanem függetlenül a tűzoltói egyenruha színétől, szabásától és díszítésétől — a ruházódásnak, illetve öltözködésnek a tűzoltói szolgálat viszonyaihoz való alkalmazkodásának fontosságát — igyekszem megvilágítani.

A tűzoltóságok működő tagjait általánosságban és előírás szerint téli és nyári tűzoltó egyenruhával szokták ellátni. Sajnos, a legtöbb önkéntes tűzoltóság csak az őszebb nyári vászonruhába képes működő tagjait felöltöztetni; mivel a téli posztóruhát beszerezni képtelen.

A kötelezett tűzoltók pedig tűzoltói szolgálatuk folyamán, vagyis a gyakorlatok és a tüzesetek alkalmával saját polgári ruhájukat kénytelenek használni, mivel a legtöbb községnek a tűzoltószerkeszítésére, azok kiegészítésére és jó karbantartására sineken költség fedezete, nemhogy a drága tűzoltói egyenruhára.

Az egyenruhával való ellátás hiányossága miatt pedig a legtöbb önkéntes és kötelezett tűzoltóság a meleg időszak hűvösre fordulásával kénytelen a gyakorlatait beszüntetni, mivel a hideg időjáráshoz szükséges meleg téli ruházattal felszerelve nincsen.

Micsoda fónak helyzet áll most már elő, hogy ha valamely zimankós téli éjszakán tűz tör ki a községben és a tűzoltók szellős nyári ruhájukban kénytelenek a vésszel felvenni a harcot, amely alá legfeljebb melegebb alsóruhát ölthetnek, hogy meg ne fagyjanak. Vagyis ebből a körülményből az a feltevés alakul ki, hogy télen nem szabad tüzeseteknek előfordulni, mivel akkor a tűzoltóság silány ruházata miatt csaknem működésképtelen, vagy hogy minden ember saját meleg polgári ruháját kénytelen felöltöni, mint a tűzoltó egyenruhát nélkülöző kötelezett tűzoltók. Ilyenkor tehát az óvatos, illetve fázékony tűzoltó polgári ruhájára szedi fel a tűzoltói felszerelést, a sisakot — mászóövet és baltát, mely vegyes öltözködés a tűzoltóság tekintélyének a rovására szolgál.

A hiányos ruházódás miatt előálló meghűlések és megbetegedések természetesen sűrűn követik az ily téli tüzeseteket, amikor is különösen az öregebb tűzoltó bajtársak sínylik meg leginkább a zord idő behatását.

A rendes téli ruházattal és eszímával ellátott hivatásos tűzoltóságoknak is hideg időjárás alkalmával, főként szeles időben, nehéz a helyzete, mivel a tűzoltóknak vízsugarakkal való lelocsolását igen nehéz elkerülni. A eszímák átázása is igen alkalmas körülmény a meghűlések közvetítésére.

Az átázás veszélye egyébként rendszerint nem az oltási művelet időszakában történik, különösen amíg a nagy lángok hőkisugárzása melegen tartja a tűzoltási tért, hanem a visszaszerelés és főként a bevonulás időtartama alatt. Ilyenkor ugyanis az előbb még a fáradságos testi munkától kímlegetett és a lelocsolástól átmedvesedett ruhájú tűzoltó hirtelen lehűlése nehezen akadályozható meg, ami által a kevésbé ellenálló szervezeteinek megbetegedése igen gyakran fordul elő.

Nagy hidegben, egy nagyobb tűzvész leküzdése után, a nyitott tűzoltószerkeszeten helyet foglaló tűzoltók bevonulásának körülménye, az egészség védelme szempontjából — valóságos merénylet számba megy — és hogy adott viszonyok között, az-egy tűzoltó órség vagy csapat minden tagja

nem betegszik meg, annak tulajdonítható, hogy edzett és ellenálló képességű emberokről van szó. Mi sem természetesebb, minthogy az autószerkes sebességhaladása, még inkább fokozza e körülményt.

Igen célszerű intézkedésnek bizonyult zord-hideg időben, különösen ha a tűzoltó őrtanya a tűz színhelyétől nem esik távol, az őrséget vagy tűzoltó-csapatot gyalog, gyorsmenetben hazavezetni; mivel a testmozgás által előidézett felmelegedés, ellensúlyozza a lehülés veszedelemét.

Égyes hivatásos tűzoltóságok az őrség tagjainak mindegyikét télen, illetve a hideg időszak beálltával hosszú meleg posztóköpennyel látják el, melyek a tűzoltás folyamata alatt a szerekon hagyatnak és csak a visszaszerelés után, a bevonulás időtartamára ölthetők fel.

E kérdés tekintetében mindenesetre a külföldi nagy városok hivatásos tűzoltóságainak be rendezkedése a legmegfelelőbb, melyek a felszerelésükhöz tartozó, fűthető zárt autóbuszon szállítják őrhelyeikre vissza az átázott ruhájú tűzoltókat.

Ámde ez idő szerint melyik hazai hivatásos tűzoltóság igényelhetné városa közönségétől ily fűthető zárt autóbusz szolgáltatását, amidőn a tűzoltáshoz szükséges egyéb nélkülözhetetlen szerek és eszközök beszerzése is oly nagy nehézséggel jár.

Talán, majd hogyha idővel gazdasági viszonyaink kedvező irányba megváltoznak és a tűzoltóságok minden szükséges szerrel dúsan ellátva működhetnek, lehet majd szó ezen jelenleg még luxus számba menő igényről.

Addig pedig tovább didereghetnek a jégkéregtől csillogó ruhában a nyitott szerekon hazavonuló tűzoltók, várva a boldog megérkezést, amikor a fűtött kályha melege, végét veti a fázás kínjainak.

Figyelő.

A bécsi tűzoltónapok.

A budapesti tűzoltó szövetség legutóbbi választmányi ülése megbízott bennünket: Fettich, Horn, Karkos bajtársakat és engem, hogy a Wienben, október hó 17—19-én megtartott tűz- és balesetvédelmi s mentőügyi kongresszuson a szövetség képviselőiben megjelenjünk és az ott látottakról és hallottakról jelentést tegyünk.

Ezen megfeszítő megbízás értelmében a kongresszuson résztvettünk.

Midőn azonban idáig jutottunk, hogy a beszámolást megtartsuk, némiképpen zavarban vagyunk. A kongresszus és kiállítás ugyanis nem nyújtott olyat, amit egy tapasztalt tűzoltó újnak mondhatna. Mindennek ellenére nem akarjuk kivonni magunkat a beszámolás kötelezettsége alól, de egyelőre részben az idő rövidsége, részben egyéb elfoglaltságunk miatt, arra kérjük a bajtársakat, engedjék meg nekünk, hogy csak az események rövid, kronologikus lefolyását ismertessük és egy későbbi időben egyenként és részletesen fogunk foglalkozni az ismertetésre érdemes előadásokkal.

A kongresszus vezetősége arra számított, hogy legfeljebb 150—200 résztvevő fog jelentkezni és a végén kiderült, hogy több mint 900 résztvevő jelentkezett. Ez a nagy szám azután arra készítette őket, hogy az egész programot megváltoztassák. Az előadások a bécsi Mérnökegyet helyiségébe voltak tervezve. Ide azonban ekkora tömeget beszüfölni nem lehetett, tehát kénytelenek voltak úgyszólván az utolsó pillanatban más helyiségről gondoskodni. A Burg-nak úgynevezett új termét jelölték ki az előadások megtartására.

közölték a résztvevőkkel, úgy, hogy azok, akik 17-én reggel érkeztek, csak a mérnökegyetben, ahová az előzetes program szerint a megnyitásra elmentek, értesültek arról, hogy a kongresszus a Burg új termében fog lefolytani.

Ez a terem alkalmas volt ekkora tömeg befogadására, azonban a nagy terem hátránya minden tekintetben érvényesült. Normális előadó hangja ekkora terem betölténi nem tud, megafon közvetítéséről pedig nem gondoskodtak és így csak az első padosorokban lehetett jól érteni az előadót, a hátsó padosorokban egyáltalán nem. Ennek következménye volt azután az, hogy a hátsó padosorok hamarosan ki is ürültek és az előadások többnyire félig üres teremben folytak le.

Az ismerkedés október 16-án este a Városháza pincetermében, az úgynevezett Grinzingi-teremben (ama bizonyos óriási hordóteremben) folyt le. Ez alkalommal az egyes nemzetek kiküldött hivatalos képviselői németül üdvözölték a kongresszust.

17-én, reggel történt meg a kongresszus ünnepélyes megnyitása, amely után a kiállítás megnyitása következett. A kiállítást Stahrenberg herceg, belügyminiszter nyitotta meg személyesen, aki üdvözölte a megjelenteket. Hivatkozott Wien történelmi múltjára és azon reményének adott kifejezést, hogy a résztvevők nemesak a kellemesen eltöltött idő emlékeit viszik magukkal, hanem magukkal viszik azt a meggyőződést is, hogy Wien rövidesen arra a történelmi posztóra fog emelkedni, amelyen ezelőtt volt. A beszéd után nagy fotografálások voltak.

A kiállítás maga újat nem hozott. Ismert, sőt mondhatnám régen ismert dolgok voltak kiállítva. Láttunk ott mindent, ami a tűzoltó-felszerelés katalógusokban benn van. Voltak különböző kisméretű benzinmotoros feeskendők, szabályozható lövőkék, fényszórók, állványra szerelt és kézzel irányítható fényszórók, gázmaszkok, tűzbiztos ajtók, mentőszekrény-felszerelések, tűzjelző berendezések — Eriesson és Siemens system szerint — önműködő tűzoltó berendezések.

Egészen újnak talán csak egyetlen kiállított tárgy mondható és pedig az Eriesson-nak egy transformátor-biztosító készüléke, amely azon esetben, ha a transformátorban levő olaj egy bizonyos hőfokot elér, automatice lekapcsolja a hálózatot a transformátorról. Igen ügyes kis szerkezet és azzal mindenestre meg lehet akadályozni akár a transformátor, akár az olajkapcsoló robbanását és így abból előállító tüzesetet is.

Ez nap délutánján a Diana-fürdő uszodájában tartottak előadást a vízből való mentésről. Itt a megafon ugyan fel volt szerelve, de egyáltalán nem akart működni és így megint csak az az eset állt elő, hogy az előadást csak a résztvevők egy része hallhatta.

A vízből való mentést azután in natura is bemutatatták. Voltak közöttük igen érdekes esetek is.

Voltak azután előadások, melyekre itt részletesen kitérni nem akarok. Voltak közöttük érdekes és kevésbé érdekesek, így pl.: *Spiró Richárd* mérnök előadásában, melynek címe: „Grundsetzliches zur Ausbildung der Bedienungselemente von Feuerlöschgeräten”. Az embereket általában 3 osztályba sorozta, aszerint, hogy milyen értelmiségű nivón állanak. Szerinte az 1-ső osztályba tartoznak azok az emberek, akik teljesen állati nivón állanak, vagyis más gondolatuk, mint a legszükségesebb táplálék megszerzése, ninesen. A 2-ik osztályba sorozza azokat, akik egy bizonyos fegyelem alatt már valamiképpen elgondolkoznak a jövőjükön. De illik itt állati

tek kiküldötteinek beszámolóját, az egyes tűzoltóságok jelenlegi helyzetéről és állapotáról, valamint a mentőügy jelenlegi állásáról.

A program annyira zsúfolt volt, hogy ez este a Continentale-ba tervezett „Festakademie”-t 8 óra helyett csak 10 órakor lehetett megnyitni.

Ezen a Festakademián a kiküldött nemzetek képviselői saját anyanyelvükön üdvözölték a kongresszust és minden beszéd után a zenekar eljátszotta a szónok nemzetének himnuszát. Természetesen állva kellett végighallgatni.

Ez alkalommal meg kell jegyezmem, hogy a magyar Marinovich dr., a belügyminiszter kiküldöttje, temperamentusos beszédével külön elismerést aratott.

A Festakademie tulajdonképpen nagyon szép volt, mert a beszédek után énekszámok, kuplék és táncszámok következtek.

18-án. Érdekesebb előadás volt *Stauke Péter* mérnök előadása, a gyári tűzoltóságokról és a racionalizálásról, továbbá a gummigyártás és annak veszélyéről. Meg kell jegyezmem azonban, hogy emellett az előadásnál is előadták a gummigyártást, de az azzal összefüggő tűzoltásról vajmi keveset hallottunk.

Szombaton délután a wieni főttűzörség bemutatása volt. Ez alkalommal bemutatták az összes szereket, amelyek felett a wieni központi tűzörség rendelkezik. Egymásután vonultak fel a szerkek és a tűzörség főparancsnoka megafon útján fűzte hozzá a megfelelő magyarázatokat.

Ezen szerek között vannak speciális szerek. Így többek között az exhanstor-kocsijuk, erdőégés esetére felszerelt kocsijuk, továbbá nagy mélységből szívó fűzőtőkocsijuk.

Ezt úgy méltóztassék elképzelni, hogy Wienben a 4—5 emeletes pinéket áradáskor esetleg talajvíz önti el és akkor szükségük van olyan szerkocsira, amelyik 6—8 méternél mélyebb mélységből is képes a vizet felszívni. A szivattyú ez esetben természetesen nem a szerkocsin van elhelyezve, hanem valószínűleg be van kapcsolva a nyomóvezetékbe. A szivattyút ugyanis a szívóesővel együtt leeresztik a pinébe. A szivattyú közvetlenül van kapcsolva elektromotorral és az elektromotort a szerkocsin levő és az annak motorjával meghajtott dynamó hajtja. Bécsben a tűzoltóságnak állatmentő kocsija is van.

19-i, vasárnapi előadások fénypontja *Jellinek István* orvosprofesszor előadása volt, az elektromosság okozta tüzek és robbanásokról.

Ez nap délutánján program szerint a gyári tűzoltóságok bemutatása lett volna soron. Tényleg kimentünk a Simmeringer Maschinenfabrik A. G. telepére és ott bemutatták azokat a szereket, amelyek felett a gyár rendelkezik. Bemutattak egy tűzoltótámadást is.

Ez alkalommal bemutattak egy új haboltó készüléket, amelyben a habképződést maga a vízszugár okozza.

Nézetem szerint ezen haboltó-készülék nagyobb kiterjedésű tüzek esetén nem lehet megfelelő, mivel a sugárral olyan közel kell menni a tűzhöz, hogy nagyobb tüzet ennyire megközelíteni nem lehet.

Megjegyezni kívánom, hogy nemrég alkalommal volt egy amerikai haboltó-készülék leírását látni, amely a vizet és a habképző folyadékot külön csőben vezeti egészen közvetlenül a tűz elé, ami által jelentékeny esővezeték-szűrődést takarít meg. A hab-szűrődése ugyanis rendkívül nagy. Az amerikai készüléknél a 2 folyadék összekeverése közvetlenül a

Ezen gyári bemutató után *Jellinek* professzor „Elektropatologia-anatomia és villám”-múzeumát tekintettük meg, ami igazán nagyon érdekes látvány volt.

Ezzel a kongresszus tulajdonképpen be is fejeződött.

Amint a bevezetésben említettem, az érdekesebb előadásokról a kiküldöttek egyenként 1—1 érdekesebb előadást kivonatossan ismertetni fognak.

Az egész kongresszuson előadott anyag könyv-alakban meg fog jelenni. E könyv egyes részeit olyanformán fogjuk ismertetni, amint az szemináriumokban szokás. Tudvalevő dolog, hogy a szemináriumban minden egyes résztvevő kiválaszt magának egy feladatot. Ezen feladat rendszeren abból áll, hogy valamelyik szaktárgyú könyvet elolvassa, áttanulmányozza és azt kivonatossan leírja és ezen kivonatot azután a hallgatóságnak felolvassa. Az ismeretterjesztésnek ezen módja mindenestre egyszerűbb és könnyebb, mintha mindenkinek el kell olvasni minden egyes könyvet és azt saját magának kivonatolni.

Igyekeznünk fogunk ezen ismertetést mielőbb közzéadni és reméljük, hogy ha ezekben az ismertetésekben nem is lesznek új dolgok, de arra mindenestre jók lesznek, hogy esetleg régi dolgokat ismét emlékezetünkbe idézzenek.

Sarkadi Henrik,

a Láng L. gépgyár üzemvezető főmérnöke és tűzoltó parancsnoka.

RENDELETEK.

A m. kir. belügyminiszternek valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez, a m. kir. állami rendőrség budapesti és valamennyi kerületi főkapitányához intézett 257.349/1930.—VII. számú rendelete.

Azoknak a veszélyeknek és visszaéléseknek elkerülése érdekében, melyek abból származhatnak, hogy egyes egyesületek (szervezetek) tagjai teljesen önkényesen választott jelvényeket és formaruhákat viselnek, az 1922. évi 72.390/VII-a. sz. rendelet — kihágási eljárás terhe mellett — megtiltotta olyan jelvények és formaruhák (sportruha, sapka, szalag, stb.) viselését, amelyek a m. kir. honvédség vagy bármely hatósági szerv (testület) jelvényétől és egyenruházati tárgyaitól lényegesen nem különböznek s amelyek az egyesületek kormányhatóságilag láttamozott alapszabályaiban nincsenek megállapítva.

Ennek ellenére arról szereztem tudomást, hogy egyesületek és szervezetek tagjai jelenleg is oly formaruhát és egyéb egyesületi jelvényeket és felszerelési tárgyakat viselnek, amelyek a fegyveres erő köteleibe tartozó egyének formaruháival és felszerelési tárgyaival könnyen összetéveszthetők és amelyek viselésére őket az egyesületük, illetve szervezetük kormányhatóságilag láttamozott alapszabályai vagy egyéb szabályai fel nem jogosítják.

Amidőn előrebocsájtom, hogy az egyesületek alapszabályaik elbírálásánál csupán a fenti szempontoknak megfelelő jelvények és formaruha használata nyert jóváhagyást, felhívom Ünemet, utasítsa az alája rendelt hatóságokat, hogy jövőben a formaruhát viselőket fokozott mértékben ellenőrizzék s amennyiben oly egyesület vagy szervezet tagjairól nyer megállapítást a formaruha viselése, amely egyesület vagy szervezet kormányhatóságilag láttamozott alapszabályai vagy egyéb

szabályai értelmében tagjait formaruhával és felszerelési tárgyakkal nem láthatja el, mind a formaruhát viselő egyesületi vagy szervezeti tagok, mind pedig az egyesületek, szervezetek vezetőségének tagjai ellen az előlemlített körendelet alapján a kihágási eljárást haladéktalanul indítsák meg s az illető egyesület vagy szervezet elleni további eljárás végett erről Címed útján tegyenek hozzáam jelentést.

Végül felhívom Címet, a sajtó útján hozza tudomására a törvényhatóság területén működő egyesületeknek és szervezeteknek, hogy mindazok az egyesületek, amelyeknek tagjai kormányhatóságilag láttamozott vagy jóváhagyott alapszabályaik vagy egyéb szabályaik értelmében formaruha és egyéb felszerelési tárgyak (derékszív, vállszív, stb.) viselésére jogosultak, kötelesek tagjait jelen rendeletem kihirdetésétől számított 8 napon belül névre szóló oly arcképes igazolvánnyal ellátni, amely egyrészről igazolja, hogy formaruha viselője az egyesület vagy szervezet tagja, másrészről az egyesületi vagy szervezeti tagnak a személyi adatait (név, születési év és hely, lakhely és foglalkozás); valamint azt is tartalmazza, hogy az illető egyesület vagy szervezet mily belügyminiszteri szám alatt láttamozott alapszabályai vagy szabályzata értelmében jogosult a formaruha és a felszerelési tárgyak viselésére.

Mindazokat a formaruhát viselő egyéneket, akik igazoltatásuk alkalmával ily igazolványt felmutatni nem tudnak, ugyanúgy kell megbüntetni, mintha jogosulatlanul viselnék a formaruhát.

Budapest, 1930. évi október hó 20-án.

Dr. Scitovszky Béla s. k.
m. kir. belügyminiszter.

Elvi jelentőségű miniszteri határozat. Mozgóképszínházakban a tűzvész megelőzése érdekében szükséges tűzrendészeti intézkedések megtétele a tűzrendészeti hatóságok hatáskörébe tartozik.

Z... megyei város polgármestere 1928. évi 7.063. sz. véghatározatával az ottani mozgófényképszínház tulajdonosát arra kötelezte, hogy a vármegyei tűzrendészeti felügyelő által kifogásolt rendellenességeket 30 nap alatt orvosolja és a karzati külön bejáró kérdését is ez idő alatt oldja meg.

A vármegye alispánja ezt a véghatározatot 24.788/1928. sz. a. megsemmisítette abból az okból, hogy a 90.089/1919. B. M. sz. rendelet 3. §-a szerint mozgófényképszínházakban a tűzbiztonsági szempontból szükséges óvintézkedések elrendelése nem a polgármester, hanem a m. kir. állami rendőrség hatáskörébe tartozik.

Véghatározat. A másodfokú véghatározatot főfelügyeleti jogomnál fogva megsemmisítem és Alispán urat új véghatározat hozatalára utasítom.

Megokolás. Mozgófényképszínházakban a tűzvész megelőzése érdekében szükséges intézkedések megtétele a 230.000/1925. B. M. rendelet 20. §-ában megjelölt tűzrendészeti hatóságoknak, megyei városokban a polgármesternek hatáskörébe tartozik.

Igaz ugyan, hogy a 90.089/1919. B. M. rendelet 3. §-ának a) pontja a mozgófényképlőadások engedélyezésével együtt az ott tűzbiztonsági szempontból szükséges óvintézkedések elrendelésének jogát is az állami rendőrség hatáskörébe utalta, ez a jogkör azonban a tűzrendészeti hatóságoknak a 230.000/1925. B. M. sz. rendeletben egységesen történt megállapítása után az állami rendőrséget csak annyiban illeti meg, hogy a játszási enge-

szempontból szükséges kikötéseket is megteszi s azok megtartását ellenőrzi.

Abból a körülményből, hogy az általános tűzrendészeti intéző hatáskört az idevonatkozó jogszabályba nem vették át az állami rendőrség számára, következik, hogy ez a jogkör a mozgófényképszínházakat illetőleg sem az állami rendőrséget, hanem a későbbi jogszabályban erre megjelölt hatóságokat illeti.

A tűzrendészeti hatóságok nem lépik tehát túl törvényes hatáskörüket, ha a mozgófényképszínházakban szakértőkkel időszaki vizsgálatokat tartanak és a talált hiányok pótlása felől intézkednek.

Alispán úr véghatározatát — mint a jogszabályokba ütközőt — meg kellett semmisítenem. (313.850/1928. B. M. sz.)

Békésvármegye alispánjának a tűzoltóparancsnokokhoz, a járási- és vármegyei tűzrendészeti felügyelőkhöz intézett 19.265/1930. számú rendelete tűzoltó-tanfolyam tartásának elrendelése tárgyában.

A 254.300/1928. B. M. sz. rendelet 29. §-a alapján felhívom a tűzoltóparancsnokságot, hogy a téli időszakban (november-április hónapokban) gondoskodjék a testületi tanfolyamnak megtartásáról, illetőleg az ezzel kapcsolatos intézkedések megtételéről.

A testületi tanfolyam időtartamát legalább 25 órában állapítom meg. Tananyagként a taktika elméleti részét írom elő.

A testületi tanfolyamot olyan időben kell megtartani, amikor azon a testület minden tagja akadálytalanul részt vehet.

A tanfolyam befejezését, a záróvizsga határnapjának megállapíthatása végett, hozzáam, legkésőbb április 30-ig kell bejelenteni.

A tanfolyam tananyagának kézikönyvét, valamint a tanulmányi napló nyomtatványt egyidejűleg kiadom.

A testületi tanfolyamokról tanulmányi napló vezetendő, melynek pontos vezetése a tűzoltóparancsnok, illetve az előadó kötelessége. A napló a vizsga megtörténtével lezárandó, a tanfolyam parancsnoka és az előadók által aláírandó s hozzáam legkésőbb 1931. évi június hó 15-ig beterjesztendő.

Felhívom a vármegyei és járási tűzrendészeti felügyelőket, hogy jelen rendeletem végrehajtása érdekében a tűzoltó parancsnokokat a legmesszebbmenő módon támogassák, a tanfolyam menetét alkalmilag ellenőrizzék s annak záróvizsgáján vegyenek részt.

Gyula, 1930. évi október hó 29-én.

Dr. Daimel, s. k. alispán.

Szövetségi ügyek.

2008/1930. sz.

MEGHÍVÓ.

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség Országos választmánya 1930. december 21-én, Budapesten, a vármegyekházán, d. e. 10 órakor rendkívüli közgyűlést tart, melyre az Országos Választmány tagjait tisztelettel meghívjuk.

A közgyűlés napirendje:

1. Jegyzőkönyvhitelesítő 2 tag kiküldése,
2. Elnökségi bejelentések és indítványok, köztük a fontosabbak:

- e) szabályzatok, szakkönyvek kinyomtatása,
- f) a gyakorlószabályzat módosítása (katonai rendgyakorlat),
- g) tagdíjhátralékok ügye,
- h) a nemzetközi szövetségben való képviseltetés,
- i) a nagygyűlésre igazoló bizottság kiküldése,
- j) netáni indítványok.

Budapest, 1930. november 8-án.

Nagy Sándor s. k.
főtitkár.

Breuer Szilárd s. k.
üv. alelnök.

Megjegyzés: A választmány tagjai: Budapest hív. tűzoltóságának igazolt képviselője, a th. szövetségek tisztviselőik vagy választmányi tagjaik sorából kiküldött 1—1 képviselője, a hatóság által kinevezett vármegyei tűzrendészeti felügyelők, a th. és megyei városok hivatásos parancsnokai, illetve vezető-parancsnokai, ugyanezek önkéntes parancsnokai vagy azok tiszti rangban lévő igazolt helyettesei, a nagygyűlés által választott 30 tag. Az előző évi tagdíjjal hátralékos testületek és szövetségek kiküldöttéi és orsz. szövetségi tisztségre beválasztott tagjai ebből foglaltak nem gyakorolhatják.

2029/1930. sz.

MEGHÍVÓ.

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség 1930. december 21-én, d. e. 11 órakor, Budapesten, későbbben közzendő helyen jubiláris, illetve rendkívüli nagygyűlést tart, melyre a tagtestületeket, hatóságokat és a tűzoltóintézmény pártfogóit tisztelettel meghívjuk.

A nagygyűlés napirendje:

1. Elnöki megnyitó,
2. Jegyzőkönyvhitelesítő két tag kiküldése,
3. Az igazolóbizottság jelentése,
4. A szövetség 60 éves működésének méltatása,
5. A nagygyűlés üdvözlése, hatóságok és testületek részéről,
6. Elnök és ügyvezető alelnök megválasztása,
7. A nagygyűlés berekesztése.

Budapest, 1930. november 8-án.

Nagy Sándor s. k.
főtitkár.

Breuer Szilárd s. k.
üv. alelnök.

Megjegyzés: A nagygyűlés tagjai az orsz. választmány tagjai, a tagsági díjjal hátralékban nem lévő tagtestületek 1—1 képviselője, a hatósági illetve vármegyei szövetségek összes tűzrendészeti felügyelői, a hivatásos tisztek (ha tagtestületbe tartoznak) és a t. hatóságok néhai orsz. egyesületek képviselői. A th. szövetségek 50-nél kevesebb tagtestületnél 1, 100-nál kevesebb tagtestületnél 2, azonfelül 3 képviselőt küldhetnek ki. Az előző évi tagdíjjal hátralékos testületek és szövetségek kiküldöttéi és orsz. szövetségi tisztségre beválasztott tagjai ebből foglaltak nem gyakorolhatják.

2029/1930. sz.

FIGYELMEZTETÉS. A Magyar Országos Tűzoltószövetség elnökségének tudomására jutott, hogy illetéktelen egyének mint a „Tűzplakát” vállalat megbízottai, az Országos Tűzoltó Szövetség nevével visszaélve, terjesztik nyomtatványokat.

Figyelmesterjük az összes tűzoltó parancsnokokat és valamennyi bajtársunkat külön is, hogy Szövetségünk ettol a vállalkozástól teljesen távol áll, az az semmi köze sincsen és így a szóban forgó nyomtatvány terjesztése során szövetségünk

Dr. Marínovich Imre s. k.
alelnök.

Nagy Sándor s. k.
főtitkár.

2029/1930. sz.

Kimutatás

a tagdíjjal hátralékos testületekről 1930. nov. 1-én.

	Vármegyei szöv.	Tagok száma	1927 évre	1928 évre	1929 évre	1930 évre	Jegyzet
1.	Abauj-Torna	4	2	2	3	3	szöv. nincs
2.	Bácsbodrog-Baja	26	—	—	—	—	
3.	Baranya-Pecs	207	1	1	1	204	
4.	Békés	31	—	—	—	—	
5.	Bihar	60	—	—	—	60	} szöv. meg-szünt
6.	Borsod-Miskolc	15	—	—	1	2	
7.	Csanád-Arad-Torontál	27	13	12	14	18	
8.	Csongrád-Szeged-Hmvhely	11	5	5	6	9	
9.	Fejér-Székesfehérvár	107	—	—	—	—	
10.	Győr-Moson-Pozsony-Győr	103	—	—	—	—	
11.	Hajdu-Debrecen	21	—	—	—	—	
12.	Heves	116	—	—	—	—	
13.	Jász-Nagykunszabolcs	48	—	—	—	—	
14.	Komárom-Esztergom	53	—	—	—	—	
15.	Nógrád-Hont	157	2	2	4	—	
16.	Pest-Pilis-Solt-Kecskemét	259	—	—	—	198	
17.	Somogy	314	—	181	311	313	
18.	Sopron-Sopron	120	—	—	1	1	
19.	Szabolcs-Ung	25	—	—	—	4	
20.	Szatmár-Ugocsa-Bereg	3	1	1	1	2	
21.	Tolna	27	—	—	—	12	
22.	Vas	290	—	—	—	—	
23.	Veszprém	183	—	—	—	183	
24.	Zala	27	10	10	13	23	
25.	Zemplén	15	—	—	—	—	
26.	Budapest	43	—	—	—	—	
27.	Budapest hivatásos	1	—	—	—	—	
Összeg:		2293	34	214	355	1032	

Breuer s. k.
alelnök.

A Hevesvármegyei Tűzoltó Szövetség rendes közgyűlése Gyöngyösön, f. évi október hó 26-án. Az elnöki széket *Okolicsányi Imre* alispán foglalta el, aki a nagyszámban megjelentek üdvözlése után a közgyűlést megnyitotta; majd *Rosenfeld Emil*, a Gyöngyösi Önkéntes Tűzoltó és Mentő Egyesület parancsnokának, 40 éves szolgálati jubileuma alkalmából, a szolgálati érem átadásával egyidejűleg — tiszteletbeli vármegyei tűzrendészeti felügyelővé — kinevezte. A közgyűlés e bejelentését nagy lelkesedéssel vette tudomásul. Ezután *Dr. Marínovich Imre*, az országos tűzoltó szövetség alelnöke, a gyöngyösi tűzoltó egyesület tagjainak a szolgálati érdemet, buzdító beszéd kíséretében kiosztotta, mely után elnök az egri, a gyöngyösi és a hatvani tűzoltó testületek egyes tagjainak a királyi díszérmet átnyújtotta. A tárgysorozat egyes pontjaira térve, a közgyűlés *Breznay Imre* vármegyei tűzrendészeti felügyelőnek, a vármegye 1929. évi tűzrendészeti állapotáról szóló jelentését észrevétel nélkül tudomásul vette. *Breznay Imre* azon javaslatát, hogy az alispán a községi tűzrendészeti szabályrendeletek kiegészítésekép. tűzvész esetére a kötelező munkabeszámítást úgy az előjárásági tagoknak, mint a község lakosságának rendelje el, továbbá, hogy az egész vármegye területén a községek fogatkészletét fenntartására köteleztessenek, a közgyűlés magáévá tette és a vármegyei tűzrendészeti felügyelőjét megbízta, hogy részletes javaslatát, illetve a javaslatra vonatkozó indokolt tervezetét a vármegyéhez mielőbb terjeszse be. A közgyűlés folytatólag a vármegyei tűzoltó szövetség 1929. évi zárószámadását elfogadta és

a felelős számadóknak a felmentvényt megadta. Végül a közgyűlés tudomásul vette a választmány azon bejelentését, hogy az 1931. évi költségvetését csak később fogja összeállítani, mivel a szövetség működésének anyagi feltételei jelenleg még nincsenek biztosítva s a végleges bevételi összegek csak a vármege 1931. évi költségvetésének jóváhagyása után lesznek megállapíthatók. Több tárgy nem lévén, a közgyűlés az elnök zárószavaival véget ért.

A budapesti tűzoltó testületek szövetsége november 15-én tartotta rendes havonkénti választmányi gyűlését, *Breuer Szilárd* elnöklete alatt, melyen az elnöki bejelentések tudomásul vétele után, kiutaltatott az orsz. szövetségnek tagdíjhányada; majd *Sarkadi H.* lánggyári parancsnok referált a Wiener gyárvédelmi kongresszusról és kiállításról. Tárgyalás alá került azután a belügyminiszter új rendelete az egyesületek egyenruhaviseléséről, amelynek kapcsán felhívták a testületek a kötelező egyenruhaszabályzat szigorú betartására, az eltérő és szabálytalan ruhák és rangjelzés átalakítására, végül elhatározott, hogy a tagok arcképes igazolványait lehetőleg a szövetség útján egységesen oldják meg. Az orsz. szövetségnek december 21-én, Budapesten tartandó 60 éves jubileumi és elnökválasztó nagygyűlésén a budapesti szövetség teljes tisztikarával vesz részt, meghatalmazási űrlapokat küld szét testületeinek és azokat körlevélben hívja fel arra, hogy képviselőt (tiszviselőt) okvetlenül küldjenek ki. Az ülés végével a megjelentek levonultak a laktanya udvarára, ahol a sorakozott hivatásos és önkéntes őrségek előtt *Breuer Szilárd* alelnök a királyi díszéremmel díszítette fel *Schüvampel Mihály* ganggyári szakaszparancsnokot, *Biltsch Endre* önk. őrparancsnokot, *Sipos Károly* és *Ganyl Vince* önk. csővezetőket.

KÖNYVISMERTETÉS.

Petróczy István ny. repülő ezredes: Veszélyben minden magyar város!

„E munkámat a magyar anyák, valamint a magyar gyermekek érdekében írtam meg. Az ő nevében hívom fel férfiainkat a cselekvésre.” A szerző ezzel a jelszóval boesátja útjára könyveeskőjét, mert művében a jövő félelmetes lehetősége, elenséges légitámadások körvonalai bontakoznak ki előttünk. A kis mű nem ijesztgetés, nem agyrém, hanem technikai szaktudáson és a külföld ezirányú berendezéseiről való pontos értesültségen alapuló intő figyelmeztetése egy, a nemzete sorsa felett aggodó magyar férfinek. Szomszédaink körülöttünk immár mindenütt rendelkeznek azokkal a technikai támadó eszközökkel, melyektől eltiltott bennünket Trianon. Ezek pedig ellenséges érzületű szomszédjaink számára lehetővé teszik, hogy néhány nap alatt feldűlják otthonunkat, megtizedeljék népünket és így állami függetlenségünköt bennünket megfosszanak. A közvetlen veszély tehát határaink felett suhogtatja szárnyait, órák alatt áldozatai lehetünk, anélkül, hogy sejtjenénk is. Meg kell tehát történni minden óvó intézkedésnek, ennek meggátlására; annál is inkább mert ezt semmiféle békeponf sem tiltja. Fel kell ébreszteni népünket tudatlanságából e téren, hiszen esonkaországunk bármely városát egy órán belül érheti repülő-támadás. Budapest maga pedig negyedóra alatt közelíthető meg a határok felől.

A könyveeske bevezető ébresztő sorai után a repülő-támadás eszközeivel foglalkozik: a robbanó-, gyújtó- és gázbombák hatásával és találati lehetsé-

leghatásosabb módnak, magának a légi-támadásnak lehetősége nem áll rendelkezésünkre; legalább a passzív védelemre készülünk elő. Ide tartozik elsősorban a megfigyelő őrsök láncolatának a megszerzése, akik kellő megfigyelő és figyelmeztető készülékekkel vannak ellátva. Ezután a támadásnak kitett fontos épületek és központok védelmének módjait ismerteti; mint a ködösítés és álcázás, a városok hirtelen elsötétítésének lehetővé tétele, kötött léggömbök alkalmazása. A közvetlen védelem módjai pedig a bomba- és gázbiztos férőhelyek berendezése a házak pincéjében, amit új építkezéseknél cleve nem szabad figyelmen kívül hagyni. A gyújtóbombák hatása ellen pedig a legmesszemenőbb megelőző tűzrendészeti intézkedések hajtandók végre. A gáztámadások ellen a legeredményesebben lehet védekezni, gázbiztos férőhelyek és az egyes polgárok gázvédő felszerelésének beszerzése által; ezokból sürgeti az ipari gázvédelem végrehajtását, mely a lakosság nagy részének gázalarecal való ellátását jelentené. Sürgeti továbbá a mentés, szervezés, tűzoltás céljaira felszerelt osztagok mind nagyobb számban való kiképzését. Kitűzi a városépítések további feladatait, az erős decentralizálást, alacsony kertés házak építését, melyek megakadályozzák, hogy egy-egy lecsapó bomba tömegkatasztrófát okozzon.

Ami pedig legfőbb intés legyen számunkra, foglalkozik a külföld ilyen irányú szervezkedésével mind a támadó, mind a védő légihaborúk szempontjából; számszerű adatokkal mutatja ki, hogy a környező országok mennyire tudatában vannak a légi-harcászat lehetőségének.

Ezután részletesen rámutat arra, hogyan kell hazánkban megszervezni a légi védelmet. Az Országos Gáz- és Légvédelmi Liga megszervezését sürgeti, melynek feladata, főképp a közönség felvilágosítása a fenyegető veszedelemről, annak kioktatása, figyelmeztetése és a programmszerű közigazgatási intézkedések végrehajtása, végül gondoskodik arról, hogy a gyermekek és aggok veszély idején vidéki tanyákon elszórva elhelyezést nyerjenek.

Hangsúlyozza a repülőspport fontosságát is, vagyis az ifjúság meghódítását az aviatika részére, hogy a sükségnek megfelelően bátor pilóták álljanak a nemzet rendelkezésére.

Végezetül parancsokba foglalja azokat a teendőket, melyek a társadalom minden tagja számára légihaború esetén sükségszerűek és kötelezőek.

Meggyőződéssel és aggodó szívvel ajánljuk e könyveeskét minden hazánkfának. Adja az ég, hogy a veszély tudatára mindenki felébredjen, öntudatosan és bizalommal tegye meg a kötelességét és hogy e kis könyv sose váljon Cassandra jóslattá a nemzet számára. (A hét fényképfelvétellel illusztrált mű, mely a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség irodájában, Budapest, IV., Bástya-u. 13. is beszerezhető, ára 1.50 P.)

H I R E K

Királyi díszérem. A m. kir. belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén 25 éven át teljesített érdemes tevékenység jutalmazására alapított díszérmet újabban a következőknek adományozta: *Erdélyi Rezső*, *Schüvampel Mihály*, *Trethan Márton* szakaszparancsnokok és *Gorzás István* őrparancsnok (Budapest, Ganz vaggongyári önk.), *Dancses Imre*

szakparanesnokok, *Zatsch János, Kappel János, Horváth Mityás, Weisz Lőrinc, Hönickl József, Saphütl Mihály, Scheck Ignác, Deckelmann Alajos, Kopfer János, Pusner József, Pörtl Magnus*. Őrparanesnokok, *Franciscs József, Bruckner Károly, Huber János* rajvezetők, *Bruckner Ferenc* kürtös és *Maitz Károly* tűzoltó (Köszög önk.), *Czinder József* szertáros (Kenyeri).

† **Somogyi Lajos** földbirtokos, a hajdúszovátai önkéntes tűzoltó egyesület paranesnoka és tájászervezője, október hó 25-én, szívszélhűlésben hirtelen elhunyt. Emlékét kegyelettel őrizzük meg.

Debrecen sz. kir. város polgármestere, a város hívatásos tűzoltósága részére a Magyar Vargon és gépgyár győri cégnél 68.984 pengőért megrendelt egy autóalvázra szerelt (Rába—Krupp) forgácsoló tololétrát és egy 400 liter percenkénti vízszállítási motorfcskendőt: ezzel a debreceni hívatásos tűzoltóság autószerelvényeinek a száma ötre, motoros szerelvényeinek a száma pedig nyolcra emelkedett. A debreceni tűzoltó laktanya kibővítését is megkezdték, egyelőre egy nagy szertár épül, továbbá műhelyek és előadó terem, de a város polgármestere, *Dr. Vásáry István* programjába felvette az új tűzoltó laktanya építését is és erre a célra egyelőre 800.000 pengőt irányzott elő. Az új laktanya az új városháza felépítése után fog csak elkészülni és az ország legmodernebb tűzoltó laktanyája lesz.

A garageok (autószín) engedélyezése kérdésében konkrét esetről folyólag a Belügyminiszter 126.750/1930.—VIII. sz. a. akként döntött harmadfokúlag, hogy alsóbbfokúlag 3 hónapra megadott engedély ellen beadott felülvizsgálati kérelemnek helyt adott, kimondván, hogy az alsófokú véghatározatokat félreteszi és a szóbanlévő garage használatát a tűzrendészeti hatóság által eddig előírt és a negyedévenként tartandó vizsgálatok alkalmával a tűzveszély csökkentése érdekében ezután szükségesnek talált kikötések teljesítésének kötelezettsége mellett visszavonásig engedélyezi. A tűzrendészeti hatóságok hatásköre — valamely jogszabályban foglalt külön felhatalmazás nélkül — csakis olyan intézkedések megtételére terjed ki, melyek a tűzvész keletkezésének és terjedésének megakadályozása érdekében szükségesek. A gépjárművek üzemben tartásához szükséges benzín raktáron tartására is szolgáló garageok használatának 3 hónapról 3 hónapra vagy időről-időre engedélyezését tűzrendészeti érdekek nem teszik szükségessé, mert e helyiségek állandó és gyakori vizsgálata az engedélyezési eljárásnak szükségtelen ismétlése nélkül is kellő biztosítékul szolgál. Jogszabály sincs, mely akként rendelkezne, hogy ezt az engedélyt az egyik vizsgálatról a másik vizsgálatig terjedő időre kellene megadni, mert egy alsófokú hatóságnak az a határozata, mellyel az engedélyezésnek ezt a rendszerét valahol életbeléptették, jogszabálynak nem tekinthető. Az alsófokú hatóságok túllépték tehát a hatáskörüket, amikor olyan intézkedést tettek, mely sem jogszabályon nem nyugszik, sem pedig tűzrendészeti érdekeknek nem szolgál.

Zala vármegyei kerületi tűzoltó tanfolyam Zalaegerszeg városában 43 tanfolyam-hallgató vett részt, akik közül 30-an október hó 8-án befejezést nyertek. A tanfolyamot a megyei belügyminiszter képviselője, *Dr. Kálmán* polgármester, a megyei tűzoltó szöv. alelnöke,

Dr. h. polgármester, Moritz László esendőőrnagy, *Bubits Tivadar* vm. tűzrendészeti felügyelő, *Popovics Lajos* rendőrtanácsos és még számosan. Az elméleti vizsga előtt *Brandt Sándor* vm. főjegyző üdvözölte a megjelenteket. A sikeresen befejezett vizsga után *Dr. Marinovich Imre* buzdító beszédet intézett a hallgatókhoz, majd *Mózes László* (tűzoltó-paranesnokok) fejezte ki elismerését a tanfolyam sikeres befejezéséért. Végül a tanfolyamhallgatók nevében *Zsámbokmann Sándor*, keszthelyi tanító válaszolt, megköszönve az oktatók lelkes fáradozását, amire a tanfolyam záróvizsgálója véget ért.

A Nógrád és Hont k. e. e. vármegyék tűzoltószövetsége f. évi október hó 12-én, Salgótarjánban tűzoltó-versenyt rendezett. A bírálóbizottság elnöke *Dr. Förster Kálmán* polgármester volt, aki mellett *Halmossy Andor* vm. tűzr. felügyelő, *Karsay Károly* vm. szöv. titkár, *vitész Pártényi János*, a Csányi Ö. T. E. paranesnoka, *Munk Dezső* vál. tag, *Czirbész István* Salgótarján város, *Barkóczy István*, a balassagyarmati járás, *Lacuszka Titusz*, a nógrádverőcei járás tűzrendészeti felügyelője, *Köhler István* és *Bezzos Pál*, mint a bíráló-bizottság tagjai és *Halvar Béla* bizottsági jegyző működtek. A tűzoltó-versenyre nyolc csapat jelentkezett, melyek közül 3 a városi, 5 a községi versenyen vett részt. A verseny szabályszerű lefolytatása után a városi csapatok versenyében az I-ső díjat a Balassagyarmati Ö. T. E., a II-ik díjat a Salgótarjáni Bánya Tűzoltóság, a III-ik díjat a Salgótarjáni Ö. T. E. nyerte el. A községi csapatok versenyében I. a Berei Ö. T. E., II. a Zagyvaróna vízválasztó tűzoltó csapata, III. a Nógrádverőcei Ö. T. E., IV. a Vámosmikolai Ö. T. E., V. a Szokoljai Ö. T. E. nyertek értékes díjakat. A vármegyei szövetség vandordíját a Balassagyarmati Ö. T. E. vitte el. Egyéni díjakat nyertek a városok csoportjából: I. a Salgótarjáni Ö. T. E. vezénylője, II. a Balassagyarmati Ö. T. E. vezénylője, III. a Salgótarjáni bánya tűzoltóság vezénylője. A községek csoportjából díjat nyert: I. a Nógrádverőcei Ö. T. E. vezénylője, II. a Zagyvaróna vízválasztó T. E. vezénylője, III. a Vámosmikolai Ö. T. E. vezénylője, IV. a Szokoljai Ö. T. E. vezénylője és V. a Nógrádbereci Ö. T. E. vezénylője. A verseny eredményét *Halmossy Andor*, a vármegye tűzr. felügyelője hirdette ki, melyet a résztvevők megnyugvással vettek tudomásul. A jól sikerült tűzoltónap a csapatok díszmenetével és a „Magyar Hiszekegy” elmondásával véget ért.

A Gyöngyösi Önkéntes Tűzoltó Testület f. évi október hó 26-án ünnepelte fennállásának negyvenéves jubileumát. Reggel 9 órakor szent mise volt a Szt. Bertalan templomban, tíz órakor pedig díszközgyűlés a városház nagytermében, melyen *Dr. Puky Árpád* polgármester elnökölt. Megnyitó beszédében, melyet a gyűlés tagjainak éljenzése és tetszésnyilvánítása kísért, méltatta a tűzoltóság nagy emberbaráti és nemzetmentő hívatását és meghajította az elismerés zászlaját a negyvenéves tűzoltótestület előtt, különösen annak illusztris paranesnoka, *Rosenfeld Emül* előtt, aki a testületnek alapítása óta odaadó, fáradhatlan, buzgó, emberbaráti és közérdekű munkásságát teljesítő tagja. Utána *Dr. Marinovich Imre* h. államtitkár, az Országos Tűzoltó Szövetség alelnöke emelkedett szólásra, aki az országos szövetség meleg üdvözlését tolmácsolta úgy a testületnek, mint a jubiláló *Rosenfeld Emül* paranesnoknak — majd *vitész Dr. Kiss Kálmán* segédtsízt ünnepi beszéde következett, melynek keretében lepleztetett le *Rosenfeld Emül* paranesnok arcákepe. A

a legöregebb tűzoltó indítványára örökös parancsnoknak választották *Rosenfeld Emilt*. Átnyújtottak neki a testület minden tagja által aláírt díszalbumot s az ugyancsak e napon tartott Hevesvármegyei tűzoltószövetségi gyűlésen, annak megyei tűzoltószövetségi gyűlésén, annak elnöke, *Okolicsányi Imre* alispán kinevezte tb. vármegyei tűzrendészeti felügyelővé. Ezután *Marinovich Imre*, az Országos Tűzoltószövetség alelnöke, *Rosenfeld Emil* mellé a 40 éves, *Toldi Józsefnek* a 25 éves, vitéz Dr. *Kiss Kálmánnak* és *Hornyák Bélának* a 15 éves, *Varga István* és Dr. *Weisz Ármánnak* a 20 éves, *Kovács András*, *Erdély Ferenc*, ifj. *Madár Lajos*, *Matin János*, *Liptai József*, *Makrányi Gyula*, *Füleki István*, *Pethes József*, *Csomós József*, *Gambár József* és *Molnár Ferencnek* az öt éves érmet tűzte, kikhez szép és buzdító beszédet intézett. Végül a rossz idő miatt, a katonai laktanya fedett lovardájában verseny következett, melyen az első díjat a Kozmári vándorzászlót a vámosgyörki tűzoltóság vitte el. Díjat nyertek: Hatvan, Gy.-pata, Gy.-tarján, Gy.-solymos, Visznek, Karácsond, Hort, Ecséd, Csány, Poroszló, Tiszafüred, Maklár, Abasár, Kál, Gy.-Halász, Kömlő, Adács, Heves, N.-Réde, Átány, Detk, Markaz és Szücsi tűzoltósága. A tűzoltó-versenyek végeztével a jelenvoltak díszbeneden vettek részt, mellyel ezen emlékezetes ünnepély véget ért.

HIRDETMÉNY. Jól bevezetett képviselőt keres Magyarország részére egy németországi nagy tűzoltószergyár elsőrendű kis motorfecskenők (Aggregat) eladásához. Ajánlatok „Képviselő 100” jelige alatt a kiadóhivatalunkhoz intézendők.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez beküldendő **P É N Z Ö S S Z E G E K E T** szíveskedjék csekkszámaink szerint elosztva a következő számokra befizetni: „Tűzrendészeti Közlöny” előfizetése és hirdetések 57.454, Segélyzőpénztári tagsági díjak 57.453, Orsz. Szöv. tagdíjak, szolgálati érmek, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés 23.297. A csekklap hátuljára közlemények is írhatók, de ezen esetben 8 filléres postabélyeg ragasztandó fel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnél (Budapest, IV., Bástya-utca 13. szám) a következő szakkönyvek, szabályzatok, belügyminiszteri rendeletek, tűzoltói vonatkozású színművek, könyvek és nyomtatványok rendelhetők meg. A megrendelés alkalmával a megrendelték ára a 23.297. sz. csekkszámára előre befizetendő. Elnökségi ülés határozata alapján utánvétellel semmit sem küldhetünk.

SZAKKÖNYVEK: A „Tűzrendészet” I—II. és IV—VII. füzet ára 5.50 P. Ezen füzetek egyenként is kaphatók. Az I. sz. füzet Erdély Ernő: „A tűzoltóságok szervezése, felszerelése, szolgálata, ügykezelése”, ára 1 P. II. füz. Markusovszky Béla: *Megelőző Tűzrendészet*, ára 1 P. IV. füz. Apáthi Vilmos: *Tűzjelzés*, ára 1.— P. V. füzet, Dr. Balogh Dezső: *Első segélynyújtás baleseteknél*, ára 1.— P. VI. füzet, Erdély Ernő: *Vízszerezés*, ára 1.— P. VII. füzet, Köhler István: *A fecskendő és tartozékai és Erdély Ernő: A tűzoltószerek kipróbálása, gondozása és működési zavarai*, ára 1.— P. Papp Ferenc: *Tűzrendészeti Közigazgatás Kézikönyve*, ára 20.— P. Papp Ferenc: *Külföldi tűzoltóságokról*, ára 1.60 P. Teasdale Ottó: *A tűzoltás és robbanás veszélye*, ára 10.— P. **SZABÁLYZATOK:** *Tűzoltó gyakorlati szabályzat*, ára 2.— P. *A tűzoltógyakorlati szabályzat kivonata*, ára —.30 P. *Tűzoltóverseny gyakorlati szabályzata* ára —.50 P. *Szolgálati szabályzat*, ára 1.20 P. *Egyenruházati és rangjelzési szabályzat*, színes ábrákkal, ára 4.— P. *Éremszabályzat*, ára —.60 P. **BELÜGYMINISZTERI RENDELETEK:** 230.000/1925. B. M. sz. *Tűzrendészeti kormányrendelet*, ára —.40 P; 254.300/1928. B. M. kormányrendelet a *tűzoltó-tanfolyamokról*, ára —.40 P. **SZÍNMŰ:** Techlár Ernő: *Credo...!* színmű, ára 2.— P. **KÖNYV:** Ortutay József: *Néhai József főherceg élete*, ára 3.— P. **NYOMTATVÁNYOK:** *Alapszabály nyomtatvány önkéntes tűzoltótestületek részére*, ára darabonként —.40 P. *Díszokmány-ürlap*, ára 2.— P. *Osztályozási lap tűzoltóversenyekhez*, ára darabonként —.02 P. Barabás István: „*Szépligeti tűzoltóság*,” ára 5.— P. Erdély Ernő: *Hogyan oltjuk a tüzet? A tűzoltás szabályai*. Ára 2.50 P. Petróczy István ny. repülő ezredes: „*Veszélyben minden magyar város.*” Ára: 1.50 P.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség **SZOLGÁLATI ÉRMEINEK** árai a következők: V. éves 2.—; X. éves 3.—; XV. éves 6.—; XX. éves 7.—; XXV. éves 11.—; XXX. éves 12.—; XXXV. éves 15.—; XL. éves 16.—; szalag —.70; igazolványlap —.30 pengő. Az érmek ára és a netáni tagdíjhátralék a szabályszerinti névkimutató kapcsán, a 23297. számú postacsekk útján, előre küldendő be.

Lapkiadó-bizottság: Gróf Szilárd, Keresztes János, Köhler István vál. tag, Mátrai Antal vál. tag.
Munkatársak: Gróf Széchenyi Viktor orsz. szöv. elnök, Breuer Szilárd főparancsnok (Budapest), orsz. szöv. alelnök, Dr. Anjesszky László, a m. kir. orsz. Meteor. Int. adjunctusa, Benedek Mihály fővárosi hivatásos tiszt. Blasnek Hugó fővárosi hivatásos parancsnok, Dittrich József gépészmérnök, orsz. szöv. eln. előadó, fővárosi hivatásos főtitzt, Erdély Ernő főpar. (Győr), orsz. szöv. eln. előadó, Eriesbek György fővárosi hivatásos főtitzt, Falussy Károly Máv. tűzr. felügyelő, orsz. szöv. titkár, Kállay Imre, Dr. Kathona Mihály par. (Kiskunhalas), Kotsis Rezső alpar. (Csepel, löszergyár), Nagy Sándor orsz. szöv. főtitkár, Papp Ferenc hiv. főpar. (Szeged), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Roncsik Jenő hiv. főpar. (Debrecen, orsz. szöv. eln. előadó, Rehák Tamás hiv. par. (Debrecen), Rosta Géza par. (Csepel, löszergyár), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Szalay Lajos vegyész-mérnök, budapesti önk. szak-par., Techlár Ernő m. kir. pénzügyi titkár, budapesti önk. titkár, Teasdale Ottó főv. hiv. főtitzt, Vágó Zoltán budapesti önk. szak-par., Vida Pál várm. szöv. titkár (Székesfehérvár), orsz. szöv. eln. előadó.

Minden kapható a

Párisi

Nagyáruház-ban

Mátrai Antal és Társa R.-T. Budapest

VI., Teréz-körút 33 ♦ 30 éve fennálló tűzoltószergyára

GYÁRT: kézi- és motorfecskendőket, mindenféle létrákat, motollákat, vízfordó és öntöző lajtákat, szerkoosikat. Mindennemű tűzoltófelszerelési cikkek raktárról kaphatók. :: Sürgőnycim: 22-36 MÁTRAI :: Telefon T. 222-26

Feudloff-Dittrich

Armatura-, Szivattyú- és Gépgyár R.-T.

Kézihajtású és motoros fecskendők — Autófecskendők — Lajtókocsik — Vészvonatok — Tűzoltósági felszerelések

KISPEST, ÜLLŐI-UT 216—222. SZÁM.

Levél cím: Budapest 4. Postafiók 139. Tel.: J. 463-92, J. 463-93

Vezérképviseltek: „Orbis” Műszaki R.-T. Budapest, Szeged, Győr, Miskolc, Debrecen, Pécs

Walser Ferencz

Budapest, VI., Lomb-utca 34-36. sz.

Telefon: L. 913—46

Tűzoltási szerek és szivattyuk gyára, harang- és fémöntöde

Siemens és Halske Rt.

BUDAPEST, VI. KER., TERÉZ-KÖRÚT 36. SZÁM

Telefon: Aut. 109—85

Gyárt és szerel mindennemű **villamos tűzjelző-készülékeket és berendezéseket** gyárak, községek és városok számára

THERMOSONUS

legújabb és legmegbízhatóbb automatikus tűzjelző-készülék.

Gyors, biztos, olcsó!

A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Előkelő referenciák

Részletes felvilágosítást ad és a készüléket működésben bemutatja

Ipartermék Értékesítő Részvénytársaság

Budapest, V., Zoltán-utca 7—9.

Telefon: Aut. 110—18.

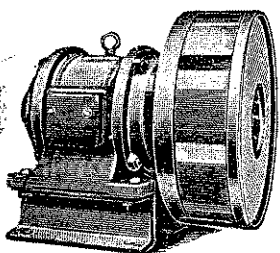
Nem tudja összeszedni

a tűzoltókat, ha tűz támad, mert nincs messzehallható

riasztó szirénája,

mely a határban dolgozó legénységet egyszerre alarmirozza! — Eddig több mint 1000 darab szirénánk van üzemben. —

Szirénaismertetőt díjtalanul azonnal megküldjük!

Magyar Műszaki és Villamossági Vállalatok, Jankovich János

Budapest, VI., Vilmos császár-út 15/E.

„TOTAL”

a tűzoltókészülékek királya!

folyékony szénssavval működik és száraz porral olt és ezért télen nem fagy be, nyáron nem párolog el; sikeresen olt mindenféle tüzet, tehát a veszélyes folyékony anyagok, mint: benzín, szesz, éther, petrolium, olaj, kátrány égését, továbbá a kárbid és a villamos tüzeket, utóbbit is teljesen veszélytelenül. Kimerítő ismeretessel készséggel szolgál a magyarországi lerakat:

Ligeti és Biró, Budapest, V., Vigaszínház-u. 5. Tel.: T. 277-99

Németország legrégebbi és

leghíresebb autófecskendő és

igényes tűzoltóautó-gyárak!!

hálán

át rész

DAIMLER-BENZ A.-G.

Különleges tűzoltófecskendői és kézi vontatásra berendezett kis motorfecskendői megtekinthetők fenti cég magyarországi fiókjánál,

MERCEDES-BENZ AUTOMOBIL RÉSZVÉNYTÁRSASÁG-nál

BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 24. SZÁM

Los parancsnokság, illetve községi előljáráóság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-Országos TŰZELŐPÉNZZÁRÁBA, mely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj ellenében szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az erőssé s hatali an az 57453. sz. postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnal beje-Fogadja telenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton igazolandó. A segélyössze-Székesfe nem térítettnek meg. Évközi létszámváltozás a befizetett létszámon belül díjtalanul jelenthető.

Tökéletes és olcsó
füst- és gázálcokat
gyárt az egyetlen hazai
gázvédelmi felszerelések
gyára

Mercur Műszaki és Vegyipari R.-T.

Gyár: IX., Illatos-út 9. Telefon: J. 423-32
Városi mintaraktár: IX., Üllői-út 1. Tel.: A. 866-94

Morzsányi J.
BUDAPEST, IV.,
Eskü-út 5. sz.

Gyárt: tűzoltó- és
sporttermeket,
zászlókat, zászlósze-
gekét, mindennemű
jelvényeket, felirati
zománctablákat,
gumibélyegzőket.

Alapítva 1870.

SELTENHOFER FRIGYES FIAI
SOPRON

szivattyúk, tűzifecskendők, tűzoltófelszerelések

„ERICSSON” (Ezelőtt Deckert és Homolka)
Magyar Villamossági Részvénytársaság
A budapesti tűzoltóság hivatalos szállítója

Budapest,
I., Fehérvári-út 70.
Telefon: T. 228-09, T. 289-64, és J. 340-98.

Gyárt és szerel mindenfajta elektromos tűzjelző
berendezéseket városok, községek, gyárak számára

FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA
KUN SÁNDOR, BUDAPEST
Telefonszám: Aut. 845—11 IV., Ferenc József-rakpart 18. szám

A MINIMAX a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hasonlítható össze a különböző utáztatokkal. Felvilágosítással szolgál a

MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST
Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefon T. 237-31.

CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.
BUDAPEST, VIII., BLAHA LUJZA-TÉR 1—3.

Szab. hat. engedélyezett **DABEG** Szab. hat. engedélyezett

TÜZ- ÉS ROBBANÁSMENTES BENZINTÁROLÓ BERENDEZÉSEKET
védőgáznélikül üzemre gyorsan és jutányosan szállít

Dávid és Kertész kazán- és gépgyár r.-t., Budapest, VI., Máglya-u. 75—77 - Tel. L. 914-46

AZ **„ISKU”** szabadalmazott **TÜZFECSKENDŐ**
magyarországi elárúsítója **HUBERT ÉS TÁRSA** b. t.
Budapest, VI., Liszt Ferenc tér 4 — Telefon: A. 222—67, A. 109—57

Magyar Vegyipari Gépgyár R.-T.
(REICHEL ÉS HEISZLER)
Budapest, X, Nosztopi-u. 1

TELEFON: J 390—07 és J 390—08

Sürgősen a nyári időzámra égnék le a

Gróf Széchényi Viktor elnöknek Breuer Szilárd alelnökhöz intézett lemondó levele.

Méltóságos Alelnök Úr!

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség iránt érzett szeretetem s odaadásom arra sarkal, hogy annak díszes elnöki tisztségéről lemondjak.

Elhatározásom alapos megfontolás eredménye.

Indokaím a következők:

Háború előtt is viseltem főispáni hivatalt, de akkor annak teendői elegendő időt engedtek arra, hogy a Szövetség ügyeivel behatóan foglalkozzam.

Midőn 1926-ban újból elfoglaltam a főispáni széket, láttam ugyan azonnal, hogy a hivatali teendők oly mértékben szaporodtak meg, hogy nem fogok bírni a tűzoltó ügyeknek annyi figyelmet szentelni, mint eddig, de mégis reményltem, hogy ez nem lesz oly nagyfokú, hogy a Szövetségnek ebből kára származna.

Az azóta lefolyt 4 esztendő azonban azt a meggyőződést érlelte meg bennem, hogy a hivatal által nagyon lekötött időm s erélyemből nem marad annyi fölösleg, hogy a tűzoltó ügyekkel oly behatóan foglalkozzam, mint azt a múltban tettem, ha tehát dacára ennek megmaradnék elnöknek, a Szövetség erejét csökkenteném.

Kötelességem tehát helyemet átadni olyan egyénnek, aki bővebben rendelkezik idejével s ki fiatalabb, még le nem dolgozott életenergiával rendelkezik.

Ezzel az elhatározással tartozom annak a Tűzoltó Társadalomnak, mely 28 évig bizalmával és szeretetével megajándékozott.

Mikor 1902-ben az egrí nagygyűlés elnökké választott, az az elgondolás vezérlette, hogy a Széchényi nevet, melyet Ödön ősöm oly rokonszenvenessé tett a tűzoltók előtt, továbbra is a Szövetséghez fűzze.

Ez a szép gondolat bennem és a Széchényi nemzetség minden egyes tagjában hálát és büszkeséget váltott ki.

Több oldalról értesültem arról, hogy a Tűzoltóság vezető köreiben ez a nézet még ma is fennáll.

Midőn tehát arra kérem Méltóságodat, hogy lemondásomat tudomásul venni méltóztassék, egyszersmint nagybecsű jóindulatába ajánlom unokaöcsém gróf Széchényi József személyét, kíról megvagyok győződve, hogy méltóan fogja képviselni a Széchényi nemzetség tradícióját a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnöki székében.

Most pedig, midőn e sorokat zárom, engedje meg, hogy elsősorban is Méltóságodnak, ki a lepergett 28 év alatt jóban-rosszban leghűségesebb támaszom volt — szívem egész melegével köszönjem meg soha meg nem szűnő jóindulatú barátságát. — Másodsorban arra kérem, hogy az elnökség tisztelt Tagjainak és azontúl minden egyes Tűzoltójának is adja át hivatalosan koszorúját azért a sok szeretetért, amelyben 28 éven keresztül részesítettek.

A Teremtőt pedig arra kérem, hogy éltesse soká a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Vezetőit s e szívemhez nőtt intézményt tegye továbbra is a magyar nemzetnek a szíve helyén.

Méltóságod bajtársi üdvözlétem őszinte kifejezését
Szekesvárhelyén, 1930 június 21-én.

Gróf Széchényi Viktor s. k.

Szövetségi ügyek.

ÉRTESETÉS.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség a „Tűzrendészeti Közlöny”-nek f. é. november havi számában 2008/1930. sz. alatt meghirdetett országos választmányi rendkívüli közgyűlését és a 2030/1930. sz. alatt meghirdetett rendkívüli nagygyűlését a székesfővárosi törvényhatósági választások miatt f. évi december hó 21.-én, Budapesten *nem tartja meg*. Ézért az ezen ülésekre kiadott meghívókat érvénytelennek nyilvánítjuk és ezek helyett a következő meghívókat adjuk ki: —————

2173/1930. sz.

MEGHÍVÓ.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Országos választmánya 1931. január hó 18.-án, Győrött, a városházán, d. e. ½ 12 órakor rendkívüli közgyűlést tart, melyre az Országos Választmány tagjait tisztelettel meghívjuk.

A közgyűlés napirendje:

1. Jegyzőkönyvhitelesítő 2 tag kiküldése,
2. Elnökségi bejelentések és indítványok, köztük a fontosabbak:
 - a) elnök lemondása,
 - b) jóváhagyott alapszabályok kihirdetése,
 - c) ügyvezető alelnöki állás betöltése,
 - d) a székház átalakítása és a költségek fedezése; lakások kiadása,
 - e) szabályzatok, szakkönyvek kinyomtatása,
 - f) a gyakorlószabályzat módosítása (katonai rendgyakorlat),
 - g) tagdíjhátralékok ügye,
 - h) a nemzetközi szövetségben való képviseltetés,
 - i) a nagygyűlésre igazoló bizottság kiküldése,
 - j) netáni indítványok.

Budapest, 1930. december 8.-án.

Dr. Marinovich Imre s. k. *Breuer Szilárd* s. k.
alelnök. üv. alelnök.

Nagy Sándor s. k.
főtítkár.

Megjegyzés: A választmány tagjai: az elnökség, Budapest hiv. tűzoltóságának igazolt képviselője, a th. szövetségek tisztviselőik vagy választmányi tagjaik sorából kiküldött 1—1 képviselője, a hatóság által kinevezett megyei tűzrendészeti felügyelők, a th. és megyei városok hívatásos parancsnokai, illetve vezető-parancsnokai, ugyancsak önkéntes parancsnokai vagy azok tiszti rangban lévő igazolt helyettesei, a nagygyűlés által választott 30 tag. Az előző évi tagdíjjal hátralékos testületek és szövetségek kiküldöttjei és orsz. szövetségi tisztségre bevásztott tagjai ebbeli jogaikat nem gyakorolhatják.

2174/1930. sz.

MEGHÍVÓ.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség 1931. január hó 18.-án, Győrött, a városházán, déli 12 órakor rendkívüli nagygyűlést tart, melyre a tagtestületeket, hatóságokat és a tűzoltóintézmény pártfogóit tisztelettel meghívjuk.

A nagygyűlés napirendje:

4. Elnök és ügyvezető alelnök megválasztása,
5. A nagygyűlés berendezése.

Budapest, 1930. december 8.-án.

Dr. Marinovich Imre s. k. *Breuer Szilárd* s. k.
alelnök. üv. alelnök.

Nagy Sándor s. k.
főtítkár.

Megjegyzés: A nagygyűlés tagjai: az orsz. választmány tagjai, a tagsági díjjal hátralékban nem lévő tagtestületek 1—1 képviselője, a hatósági illetve a vármegyei szövetségek összes tűzrendészeti felügyelői, a hívatásos tisztek (ha tagtestületbe tartoznak), a t. hatóságok és a rokon orsz. egyesületek képviselői. A th.-szövetségek 50-nél kevesebb tagtestületnél 1, 100-nál kevesebb tagtestületnél 2, azonfelül 3 képviselőt küldhetnek ki. Az előző évi tagdíjjal hátralékos testületek és szövetségek kiküldöttjei és orsz. szövetségi tisztségre bevásztott tagjai ebbeli jogaikat nem gyakorolhatják.

A GYŐRI TŰZOLTÓNAP SORRENDJE.

Indulás Budapestről 1931. január 18.-án, 7 óra 25 p. Érkezés Győrbe 9 óra 43 p.

10 óra: Győr város polgármestere fogadja az érkezőket.

10.15 óra: Elnökségi ülés a városház tanácstermében.

11 óra: A Győr Ö. T. T. 60. évi közgyűlése a városház nagytermében.

11.15 óra: Győrvármegye és Győr sz. kir. város Szöv. 20. évi közgyűlése a városháza nagytermében.

11.30 óra: Orsz. választmányi ülés a városháza közgyűlési termében.

12 óra: Nagygyűlés a városháza közgyűlési termében.

13.30 óra: Közös ebéd a Kioszk étteremben (1 teríték-ára, bor nélkül, 3 pengő).

* * *

15 óra: A tűzoltólaktanya megtekintése. Utána a Magyar Tűzoltótisztek Országos Egyesületének újjáalakítása.

16.45 óra: 19.20 ó.

Visszatulazás Budapestre. Érkezés:

19.30 óra: 21.55 ó.

* * *

Valamennyi összejövetelen megjelenés egyenruhában.

A győri tűzoltóság a nagygyűlésen résztvevőket kéri, hogy az alábbiakról szíveskedjenek 1931. január 10-ig értesítést adni:

1. Melyik vonattal érkezik?
2. Kívánja-e, hogy szállásról gondoskodjunk? (Szállodai szoba ára 4—5 pengő között; csoportos elszállásolás díjtalan.)
3. Részt vesz-e a január 18-i társasében?

A nagygyűlési meghatalmazás mintája.

..... vármegyei község tűzoltóságától.

MEGHATALMAZÁS.

Mely szerint vármegye ségének csapata részéről úr talmaztatik arra, hogy a testületet a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnek Győrött 1931. évi 18-ik napján tartandó nagygyűlésén képviselje.

Tűzoltótestületünk a vármegyei időségi és a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnek le a múlt évi tagsági díjat befizetői és a

Tűzrendészeti Közlöny

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség hivatalos lapja.

Megjelenik minden hónapban egyszer.

Az előfizetési és hirdetési díjakat a Magy. Orsz. Tűzoltó-Szövetség „Tűzrendészeti Közlöny” 57454. számú csekkzámlájára lehet beküldeni. Csekküriap minden postahivatalban kapható.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

**BUDAPEST,
IV., Bástya-utca 13. szám.**

Előfizetési ára egész évre 6.— pengő

A szerkesztőség címére küldött szakcikkeket, ha a közlésre alkalmasak, díjazzuk.

Ajánlva a m. kir. Belügyminisztériumnak 209.916/1923. B. M. sz., 44.616/1924. B. M. sz., 229.320/1925. B. M. sz. 277.462/1925. B. M. sz., 161.748/1926. VIII. B. M. sz., 302/1927. VIII. B. M. sz., 329.750/1928. VIII. B. M. sz. és a 256.673/1929. VIII. B. M. sz. körrendeleteivel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség irodája:

Budapest, IV., Bástya-utca 13. szám. — Telefon: Aut. 847-94.

SZÉCHENYI VIKTOR GRÓF.

„... Borítsa ünneplő mirtusz fejünket:
Reménye váljon az emlékezet...”

Riadó kürtöknek sorakozását parancsoló, éreszavú zenéje, testi-lelki erők, szellemi és dologi javak áldozati oltárának szárnyaló tűzoszlopa, tetekre ébredésünk alkotás-vágyának kristályforrása előttünk e név, melyet most ismét e vezérlő sorok fölé kell tűznünk azért, mert e nagy név tulajdonosa a Magyar Országos Tűzoltó Szövetségnél immár 28 éven át viselt elnöki tisztségéről lemondott.

Általában szokás volt az életrajzai, érdemei méltatásának megírásánál hivatkozni arra, hogy magánasaink körében az ő családjá az, melyet — a tűzoltás nemes eszméje iránti rajongáson kívül — bizonyos atavisztikus hagyomány és szinte öröklődő kötelesség szólít intézményünk szolgálatába, annak alapításától kezdve.

Különleges várakozással emelték tehát országos szövetségünk elnöki székébe 1902 évben, az egri nagygyűlésen, mint a „legnagyobb magyar” nevének viselőjét, akiről akkor csak azt tudták, hogy méltó a nevéhez, akiről azonban — elnöksége 10 éves jubileumán — a belügyi kormányt képviselő Dr. Némethy államtitkárnak kellett azt is megállapítani, hogy Széchenyi Viktor gróf nemesak állandóan átérzi a történelmi névvel együttjáró kötelezettségét, hanem azt mindenkor föléje helyezi a születés révén biztosított kivételes helyzete azon előnyeivel, melyekhez éppen a belső értékei is eljuttatták volna, s amely belső ér-

tekeinek koronáját, foglalatait képező kivételes egyéniségében éppen ez a legszebb drágakő, ez a legnemesebb zománc.

gróf Széchenyi Viktor.

Tespedéséből felrázni országos szövetségünket, évtizedekre való munkaprogramnak részletes kidolgozásával újból és állandóan a remény és bizakodás olaját csepegtetve magyaros szalmalángunknak, sokszor már hűnyő paraszára, munkára serkenteni a tétlenkedőket, elismertetni a friss és még névtelen tehetségeket, oltogatni a lázas munkában súrlódó „egyéniségek” kisebb-nagyobb személyeskedéseinek bizony gyakran fellobbanó szikráit: mindez már egyedülvéve is olyan energia felhalmozódásról tett tanúságot, melynek állandóan kisűgárgző hatása alatt minden munkatársa, minden katonája olyan szorgalmas volt, mint a méh.

Ilyen energia mellett, szinte természetes, hogy szaktudását is a legrövidebb idő alatt emelte a tökéletesség olyan fokára, amelyen csak a gondviselés adta elhívatott nagy vezérek tudása és készült-sége áll.

Természetes volt végül az is, hogy akkor, midőn a vezérnek ilyen akaraterejéhez és készült-ségéhez még az a hatalmas közigazgatási tudása és gyakorlati tapasztalata járult, amely nemesak az általa évtizedeken át oly mintaszerűen betöltött főispáni székhez, hanem az egész ország belügyi igazgatásának legfőbb ellátásához is elegendő lenne: a vezér

minden katonája nemcsak szorgalmával, de tudása legjavával iparkodott elérni azt, hogy egy-egy jól sikerült és eredményekben gazdag elnökségi, választmányi ülés után felavassák az erély szobrából a fehér asztalnál már csupaszív bajtársul átváltozott „grófunk” vidám társasága tagjává.

Igazi vezér, igazi úr, igazi bajtárs és talpig ember, aki — ha kell — kemény kézzel tudott rendet teremteni, fegyelmet fenntartani s erről az oldaláról legjobban jellemzik a veszprémi nagygyűlés elnöki megnyitójának ezen bevezető sorai: . . . „Uraim! Ne vegyék tőlem rossz néven, ha néha keményebben kapok a szárba, s ha a tüzes négyes eltalálna ragadni, hát kibocsájtom a sustorgót!” Amde jellemzik őt, mint vezért azok az eredmények, melyeket elnökségének már első éveiben az intézményünknek külföldi szerepeltetése révén idehaza ért el, bebizonyítva a közönyös hatóságok és a még közönyösebb társadalomunk előtt azt, hogy a magyar tűzoltók érdemesek a támogatásra. Mint főrend, s országgyűlési-, illetve a háború után mint nemzetgyűlési képviselő pedig nemcsak a képviselőházban, hanem a főrendiházban is — melynek méltóságteles falai között az ő hatalmas beszéde világított először rá a tűzrendészet fontosságára — maradandó értékű felszólalásaival bizonyította be, hogy csakis a tűzrendészeti törvény, vagy legalább is azt pótló erélyes és mindenre kiterjeszkedő kormányrendelet és annak lelkiismeretes végrehajtása nyomán várható a nemzetgazdaság és nemzetvédelem szempontjából oly annyira kívánatos eredmény és siker.

Gyakran személyesen kereste fel munkatársait saját szűkebb pátriáikban, ahol a legkisebb község tűzoltóságának ügyes-bajos dolgát, panaszát feljegyezvén, a központban megnövekedett ugyancsak az ügyforgalom és izzott a munka, de volt is látszatja: a szövetség belső szervezete óriási változásokon megy keresztül a szakosztályok felállításával, s úgy azok előadói, mint maga az elnökség is olyan intenzív munkába kezd, a bámulatos munkabírási és fanatikus munkakedvű Breuer főtitkár taktusára, hogy a londoni, milánói, szentpétervári s többi külföldi sikerek után a magyar tűzoltósággal a magyar hatóságok és társadalom is meg van elégedve.

Ünnep volt ezután mindenütt, amerre csak járt vezérkarától kísérve, de ezeken az ünnepeken — időt, fáradságot nem kímélve — lenyűgöző okfejtéseivel, frappáns szónoklataival, hatalmas összekötetései teljes kihasználásával, egymásután hívta életre a vidéki tűzoltóságokat és vármegyei szövetségeket, vagy ahol ezek már meg voltak, de akár a tagok részvétlensége, akár a megfelelő vezetők hiánya, vagy a hatóságok közönye miatt nem működtek: csak Széchenyi Viktor grófnak kellett ott megjelennie, hogy azután gyűjtőhatású beszédcével, útolérhetetlen módszerű toborzásával, vezetésre alkalmas magas állású köztisztviselőben álló helyi nagyságok és a közigazgatás megnyerésével valóságos tűzoltó kultuszt, s ez által olyan viruló tűzoltó intézményeket varázsoljon elő, melyeknek működésére évek hosszú során át is a hatóságok és a társadalom elismerésének spontán megnyilatkozásaként hullott később a babér.

Zalaegerszeg, Tiszafüred, Győr, Miskolc, Nyíregyháza, Szeged, Szatmárnémeti, Veszprém, Pécs, Kaposvár, Rimaszombat, Pozsony s a többi ülések, nagygyűlések, ünnepek, versenyek mind-mind feledhetetlen emlékei ezen „arany korszaknak”, s maradandó bizonyosságai annak, hogy az ő elnöklése alatt milyen piros, eleven élet cirkulált a magyar tűzoltás vérkeringésében.

Nemcsak ezen újraéledést köszönhette azonban az országos szövetség Széchenyi Viktor grófnak és

a második, — talán még nagyobb erejű és kihívású — renaissance-át: a háború után újjáépített és a jelenlegi stádiumban álló nagy műnek szilárd alapjait is szintén az ő páratlan agilitású elnöksége alatt rakták le; csak legnagyobb kontúrjaiban vázolhatjuk ezen alapokat: a háború alatt megritkult vagy elnémult testületek és szövetségek életrekeltése, — a tűzrendészeti törvényt helyettesítő 230.000/1925. M. E. sz. kormányrendelet, — az 1927. évi V. t. e. 45. §-a, — állami tűzoltótisztképző tanfolyam, — szövetség székháza, stb., stb. A mindezekhez szükséges energiát, tudást, agilitást főúri pazarlással egészítette ki fenkölt gondolkodása, szárnyaló szelleme, páratlan szívjósága, és az a bravúros virtus, mely a biztos főispáni székből elkísérte őt a világháborúba is, ahol tettekkel illusztrálva kedvenc nótáját, hogy:

„Nincsen a királynak, olyan katonája,

Mint mikor a Vilmos-huszár felül a lovára . . .”
s vitéz huszárijai élén, karddal mutatta meg, hogy nem halt ki a „virtus”, él még a magyar őserő.

*

Éreszobránál — mely Holló Barnabás műve s szövetségünk termét díszíti — maradandóbb emléket állítanak számunkra a 28 éves elnöki működése alatt elért eredmények, melyeknek még vázlatához is szűkösen kevés ez a hely, s amelyekről távozó elnökünk jogosan mondhatja el — Horatius soraival:

„Exegi monumentum aere perennius,

Regalique situ pyramidum altius,

Quod non imber edax, non Aquilo impotens

Possit diruere, aut innumerabilis

Annorum series et fuga temporum . . .!”

Érenél maradandóbbat, a pyramisoknál fenségesebb emlékművet állított önmaga, melyet sem a kérlelhetetlen trianoni vihar, sem az idők rohanó múlása nem pusztíthat el, mert ez az emlékmű ama 63 vármegye tűzoltóinak szívbeli hálájából és ragaszkodásából épült, amelyeknek mindegyike egy-egy levelet illesztett a 25 éves elnöki jubileumkor átadott ezüst koszorúba, ezzel a mindennapi fohászszal: „Áldás kísérje mindenütt, amerre jár, amerre lép!”

„Isku“.

Észrevétel a T. K. legutóbbi számában megjelent hason című közleményre.

Írta: Darvas László főjegyző, várm. tb. tűzrend. felügyelő.

A „Tűzrendészeti Közlöny” legutóbbi, 10. számában olvasva ezt a címet, első pillanatra csakugyan azt hittem, hogy Dietrich József bajtársunk tényleg a tűzoltás terén érdemes tevékenységet kifejtett valamelyik exotikus fejedelem vagy kínai szentről emlékszik meg e címen írt cikkében. Csak később, amikor e közleményt már tüzetesen átolvastam láttam azt, hogy ez bizony nem egy exotikus fejedelem, még csak nem is egy kínai szent, hanem egy újabb fajta, — de mindenetre exotikus — tűzoltókészülék, amely a cikk írója szerint hivatva lenne arra, hogy tűz esetén egy kicsiny, könnyű és olcsó tűzoltószer álljon azoknak a szegényebb községeknek rendelkezésére, amelyek drágább fecskendőt beszerezni képtelenek.

Átolvasva e közleményt és az „ISKU” leírását, magam részéről bizony arra a következtetésre jutottam, hogy ez a kis exotikus tűzoltószer mindenre inkább alkalmas, csupán arra nem, hogy kisebb, szegényebb községek tűzvédelmi érdekeit szolgálja és magam részéről nemcsak, hogy nem ajánlanám körletem községeinek e készülék be-

... csak alig pár percig és azt is csak akkor, ha történetesen sikerül a tűzoltóknak egy autót elcsipni s annak egyik hátsó kerekét a kis „ISKU” meghajtásához kölesönkérni és ezzel üzembe helyezni. Hát köszönöm szépen, de én, ha a gyáros ráfizetne, még akkor sem mernék oly tűzoltószert a tűzvédelem szolgálatába állítani, amely a közlemény szerint is néhány percnél forgás után annyira felmelegszik, hogy füstölni kezd, belső szövete megszakad, szóval teljesen hasznavehetetlené válik stb. De ezt a pár percnél munkát is, amint már jeleztem, csakis úgy képes végezni, ha ehhez a munkájához egy autót tudok oda állítani.

Végtelenül esodálkozom azon, hogy Diettrich bajtársunk, — akit pedig kiváló szakembernek és egyik legképzettebb hivatásos tűzoltótisztnek ismerek — ezt az exotikus jószágot nyugodt lelkiismerettel ajánlja „első beavatkozásra” a községek figyelmébe. Hiszen ha községeink oly rózsás körülmények között lennének is, hogy meglévő más tűzoltó készülékeikhez egy ilyen, csupán „első beavatkozásra” és csupán pár percig használható tűzoltókészüléket beszerezni tudnának, még akkor sem merném annak beszerzését nyugodt lelkiismerettel ajánlani, mert hát hol van biztosítva az, hogy az esetlen e szer meghajtására egy autó is rendelkezésemre fog állani?! Ha pedig arra kell várunk, — amint ezt a cikk írója megemlíti, — hogy csak egy automobilt kell a készülék meghajtásához elfogni, ami a mai nagy autóforgalom mellett nem nagy feladat, hát e mellett a módszer mellett ugyan a fél falu leég. Hányszor órák telnek el, amíg a mai nagy autóforgalom mellett is egy-egy községben egy autó átszalad. De hol van biztosíték arra, hogy ez az átszaladó autó is pont a tűzeset színhelyén fog elhaladni?! Avagy ha már tényleg sikerül is elfogni egy autót, amíg én annak tulajdonosát, soffőrjét kapacitálom, hogy jöjjön egy kis segítséget nyújtani — esetleg feneketlen sárral borított utcákon keresztül — „Iskanak” addig már a tűz oly terjedelmet ölt, hogy egy rakás „Isku”, de ennél komolyabb motorfeeskendővel sem tudom már az elharapódzott tüzet sikeresen lokalizálni.

Hát bizony ennél sokkal értékesebbek még a régi lófogató kézi feeskendők is, nem beszélve a modern motorfeeskendőről. Mert hiszen egy pár lovat megkeríteni, a nyomólegénységet biztosítani még mindig sokkal, de sokkal könnyebb feladat, mint arra várni, hogy a jó sors véletlenül egy autót rendelkezésünkre tegyen a tűz színhelyére. Az a pár percnél késedelem, ami a lófogató előállításából, vagy a komoly tűzoltószernak kézi erővel bár, a tűz színhelyére vontatásából keletkezik, még mindig jobban biztosítja a sikert, mint ölbetett kezekkel várni a jóserenészt, amíg egy autót utunkba dirigál! De ha már meg van az autó, akkor is mit érek vele, ha az én kis „Iskum” pár perc múlva felmondja a szolgálatot és akkor kell a lenézett régi kézi feeskendőhöz fordulnom, amely — feltéve, hogy jókarban van — hathatósabb, tartósabb segítséget fog nekem nyújtani. Sokkal célirányosabb véleményem szerint, ha egy komoly, megbízható feeskendő áll rendelkezésemre, a mellyel órák hosszáig is sikerrel tudok dolgozni, mint a kényes kis „Isku”, amelyhez azért, hogy pár percig erősebb sugarat adjon, egy autóra kell várakoznom!

Még nagyobb községekben, ahol a nagy autóforgalom mellett remélhető lenne, hogy a meghajtáshoz szükséges autó rendelkezésre fog állni, nem sok hasznát vennénk „Isku”-nak, amely csak pár percig bírja szusszal; mert ezek a községek már

feeskendővel és ezekben a községekben a tűzoltószernak a tűz színhelyére szállítása is már jobban biztosítva van s addig, amíg „Isku”-val odaérkezem már a komolyabb, hasznavehetőbb motoros, vagy kézi feeskendővel is ott vagyok, nem kell vadásznom először egy autóra, nem kell drukkolnom, hogy egyikét pere után feeskendőm már üzemképtelenné válik, hanem azonnal akcióba léphetek a sokkal megbízhatóbb kézi- vagy esetleg motoros feeskendővel, amelyek állandó üzeme mindenesetre kedvezőbb hatást biztosít, mint a fentvázolt hibákkal megáldott „Isku”.

Míndezekre való tekintettel én már amondó vagyok, hogy „Isku”-t tegyék a lomtárba mindaddig, amíg annak érdemes gyártója Lauri Holmsten úr azt úgy át nem konstruálja, hogy „kiszegítő autó” nélkül is állandóan üzemben lesz tartható.

Van azonban Diettrich bajtársunk közleményének egy igen megszívlelendő része, amelyet teljes 100%-ig magamóvá teszek, s pedig az, hogy a mai modern, kiváló teljesítőképességű és aránylag elég olcsón beszerezhető motoros feeskendők korszakában minden arra hivatott tényező igyekezzék minden rendelkezésére álló eszközzel odahatni, hogy a kézi feeskendők kiküszöbölésével a községek csakis motoros feeskendőket szerezzenek be. Ennek előnyeit nem akarom e cikkem keretében ismertetni, igen szépen és érthetően kifejtette azt Diettrich bajtársam is, mások is, csak legyen, aki ezeket megszívleli. Csupán azt óhajtom ez alkalommal igazolni, hogy magam tapasztalatából tudom, mily óriási a különbség a kézi- s motoros feeskendők között, mióta községekben egy Mátray-féle targoncára szerelt 600 literes kézivontatású kis motoros feeskendő és egy autófeeskendő áll rendelkezésünkre, tűz esetén!

Félre tehát nemesak az idejét múlt, clavalt kézi feeskendőkkel, hanem „Isku”-val is és jöjjön mielőbb a komoly motoros feeskendők korszaka!!!

Ne vedd rossz néven kedves Diettrich bajtársam, hogy az Általad annyira feldicsért „Isku”-t nem ölelem keblemre, de kötelességemnek tartottam ezekre a hátrányokra rámutatni, azokra a községek és tűzoltóságok figyelmét e helyen is felhívni, nehogy könnyelműen kiadják érte azt a 800 pengőt, amely összeg már komoly alapja lehet egy kisebb-szerű motoros feeskendő beszerzésének.

A nemhivatásos tisztgyakornok.

Írta: Schwarcz János,

a székesfehérvári Felmayer gyári tűzoltóság paranesnoka.

A hivatásos tűzoltóságok már régóta meghonosították a tisztgyakornoki szolgálatot, abból a célból, hogy leendő tisztjeiket még a tisztí rangfokozat tényleges elnyerése előtt kellő elméleti és gyakorlati kiképzésben részesítsék. Ez azonban nem áll módjában a nem hivatásos testületeknek, mert erre nézve semmi szabályzati intézkedés nincs, amiért is annak esetleges bevezetése a jelen körülmények között szabályzat ellenesnek tekintendő.

A régi tűzoltói rendszer hívei bizonyára igen hamar megtalálják a fentjelzett kiképzés módját abban, hogy a leendő tisztet köztűzoltói minőségben kezdjék meg kiképzését, és esetleg a többinél gyorsabb előléptetés útján — szerezze meg a tisztí rang eléréséhez szükséges elméleti és gyakorlati képzettséget. A nem hivatásos tűzoltó-tisztek részére miniszteri rendelettel kötelezően

előírt kerületi tanfolyam elvégzése csak az alaki képesítés elnyeréséhez feltétlenül megkívánt iskolai képzettséget adja, ellenben a tiszt gyakorlati működéséhez, különösen város v. iparvállalat számára, kevés képzettséget nyújt. Ez azonban a gyakorlati életben rendszerint összeegyeztethetetlen a tiszté képzendő egyénnek a legénységénél magasabb értelmi és műveltségi színvonalával, legtöbbször társadalmi állásával is. De nem kívánatos fegyelmi szempontból sem, mert az, aki a legénységi tisztesek parancsadási hatáskörébe tartozott, később nem fog tudni fegyelmileg annyira fölülük emelkedni, amennyire ez tisztuél kívánatos.

Elképzelhetetlen, hogy a falu jegyzője, tanítója, a kisváros ismert magasabb társadalmi állású embere, gyár vagy uradalom érettségizett, esetleg főiskolát végzett tisztviselője, egysorba álljon munkásokkal, napszámosokkal, akik (főleg például gyáraknál, uradalmaknál) a polgári életben alárendeltjei, esetleg az ezek sorából kikérülő legénységi tisztesek parancsainak engedelmeskedjék vagy esetleges szeszélyeiket tűrje. De sokszor ez káros is volna, mert nemcsak az emberi hiúság akadálya ennek, hanem könnyen alkalmat is adhat arra, hogy az alkalmazottak a feletteseik polgári életben alkalmazott dorgálásaiért vagy egyéb nemtetsző eszelekedeteiért a vállalattal szorosán összefüggő tűzoltóság keretében álljanak bosszút, vagy más visszaélésekre is. De fegyelmi szempontból az ilyen esetben alkalmazni szokott gyorsabb (tehát egyenlőtlen) előléptetés sem kívánatos.

Amint tehát látjuk, a tisztjelöltek ily módon való kiképzése a gyakorlati életben nagyobb részt megvalósíthatatlan, viszont tagadhatatlan, hogy az említett magasabb műveltségű és társadalmi állású embereknek a tűzoltóságok tiszti állásaiban való szereplése, feltétlenül kívánatos, sőt szükséges.

Ugyancsak helytelen az a megoldás, hogy az illető azonnal tisztté nevezendő ki, minden tűzoltói képzettsége és gyakorlat nélkül. Ez az illető tekintélyének is súlyosan árthat, mert azt a hitet keltetheti (úgy a saját legénység, mint adott esetben a nagy közönség előtt), hogy kiképzetlen egyének állnak a tűzoltóságok élén és ilyenekre van bízva a tűzrendészet ügye.

Amint tehát látjuk, a hivatásos tűzoltóságoknál rendszeresített és igen jól beváló tisztgyakorlonoki intézménynek a nem hivatásos tűzoltóságoknál való rendszeresítése igen kívánatos és szükséges. Ezt azonban országosan, szabályzatilag kell rendezni, mert akkor, amikor a tűzoltóság ügyének országos egységesítéséért, az egységes szabályzatoknak pontos és szigorú betartásáért küzdünk, ezt az ügyet sem szabad ettől eltérő módon, magánvállalkozás alakjában megvalósítani.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség székháza emeleti helyiségeinek szállás céljaira szolgáló berendezése kérdéséhez.

A napilapok híradása útján vettük tudomásul a Pestvármegyei tűzoltószövetségnek, a f. évi november hó 29-iki közgyűlése azon elhatározását, hogy a fenti címen beérkezett javaslatot magáévá téve, az orsz. szövetség választmányi közgyűlése útján a Bástya-utcai székházban a Budapestre felvagy átutazó vidéki tűzoltók részére olcsó megálló helyet óhajt létesíteni, ami által régen nél-

El csaknem egyhangú határozattal hozott és tetszetős formába öltöztetett javaslat szerzője és azt az egész vármegye tűzoltóságainak képviselői által történt pártolása mindenesetre más elintézészt nyert volna akkor, hogyha az elhatározók közt csak egyetlen élő tanuja lett volna, egy a kilencszázas évek első felében a „Magyar Tűzoltótisztek Országos Egyesülete” által Budapesten létesített azonos, tűzoltók elszállásolására szolgáló tűzoltó-otthon szánalmasan végződött sorsának.

Ekkor ugyanis talán realisabb szemmel vizsgálva e kérdést, napirendre se tűzték volna e javaslatot. *Néh. Lukács Gyula*, Bars vármegye tűzrendészeti felügyelője és az orsz. szövetség elnökségi előadója, mint a Magyar Tűzoltótisztek Országos Egyesületének megalapítója, ezen egyesület létesítésének első percétől fogva, amint azt az alapítványokból összegyűlt tőke megengedte, Budapesten, a VIII. ker., Aggteleki-utcaiban egy II-ik emeleti 3 szobás lakást bérelt, melyet az egyesület tagjai részére elszállásolási otthonnak rendezett be.

A szálló vendégek kiszolgálását, ezen lakás konyháját és eselédshobáját lakásul nyert fővárosi tűzoltóházaspár, némi jutalék ellenében vállalta. Egy koronás szelvény-rendszer mellett történt az ágyak napi használatának bérbeadása. Külön szobákról természetesen szó sem lehetett, akár csak a javasolt orsz. szövetségi székházban sem volna ez berendezhető, különösen az új átalakítás óta.

Ennek a társas elszállásolásnak azonban mihamar megindultak a leghetlenebb összeütközéseket kiváltó zavarai. Így a komoly tűzoltói tanulmányút miatt Budapesten kiszált tűzoltótisztek éjjeli nyugalmát, a magánügyben a fővárosba érkezett mulatósbabb természetű bajtársak zavarták meg, akik széles jó kedvükben néha vendéget is hoztak magukkal. A bázirend fenntartása iránti intézkedés joga, a helyiségek gondozásával megbízott tűzoltóasszony hatáskörén kívül esvén, az ily körülményből eredő összeütközésekkel szemben tehetetlen volt.

Gyors egymásutánban botrányos kalamajkák és veszekedések színhelyévé vált időnként a drága költségen berendezett és fenntartott tisztiszálló helyiség egy-egy hálószobája.

Ennek a körülménynek természetesen ország-szerte híre ment, a mire a nyugodt megszállóhelyet kereső bajtársak fokozatosan elmaradtak onnan.

A helyiségek fenntartási költségei azonban folytatólag is fennállottak, amelyhez szükséges fedezet hiányzott. Így mihamar az alapító kezdeményezésére a tiszti egyesület megszálló-otthon a VIII. ker., Bezerédi-utcaiba, egy jóval kisebb és kényelmelenebb lakásba költözött át, ahol egy rövid idő múlva ezen elszállásolási vállalkozás esődbe jutott; a részvétlenség és lakbér tartozások miatt ezen szálló helyiségeket tovább fenntartani nem lehetett.

1905. november 2-án, az orsz. tűzoltószövetség egy nemes gesztussal, az otthon házbérhátralékát kiegyenlítve, megszüntette e társas otthont, melynek berendezési tárgyai a Kún-utcai központi tűzoltólaktanya padlásán raktározottak el és amelyeket végül is a tiszti egyesület árverés útján értékesített.

A javaslattevők tájékozatlanságára vall azon körülmény is, hogy nem vették figyelembe a két elszállásoló otthon igénybevevői közt azt a viszonylagos különbséget, hogy a Magyar Tűzoltótisztek Országos Egyesületének csak tűzoltótiszt tagjai voltak és csak is ilyenek vehették igénybe a társas elszállásolást.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség azonban feleleli a magyar tűzoltóságnak minden tagját. tisz-

alapján a berendezendő megszállóhely jog szerint a tűzoltótisztek és legénység által egyformán igénybevehető. Mert a tagsági jogok alapján a tagtestületek minden tagja igényt tarthat e kedvezményre és ettől a jogától semmiféle határozattal sem lehet egy tűzoltót sem elűzni.

Az orsz. tűzoltószövetség székházának emeleti helységeiben berendezendő szállás szintén csak társas lehetne, ahol legfeljebb 12 ágy férhet el; mivel a kiszolgáláshoz ismét személyzet kell s így a helyiségekből egy kis lakás leeresztése válik szükségessé. A szállóhelyiségek berendezése szintén nagyobb költséggel jár, melyet az orsz. szövetségnek viselnie kell. Ki vállalja a felelősséget azokért az előre várható kellemetlenségekért, a midőn társadalmi osztályra való tekintet nélkül, az orsz. szövetség tagtestületeinek bármely tagja ott szállást igényelve, a székház nyugalmát a várható elégedetlenség következtében, a legkínosabb összeütközések tanyájává alacsonyíthatja le.

Az országos választmány böles belátására van hívva tehát, hogy a múltak példáján okulva, megfogja kímélni a székházat ezen kockázatos és előre láthatólag költséges meddő vállalkozás következményeitől.

Vidéki.

RENDELETEK.

A m. kir. belügyminiszternek valamennyi vármegye alispánjához intézett 123.486/1930—VIII. B. M. számú rendelete.

Az egyes vármegyék tűzrendészetéről szóló jelentésekből arról vettem tudomást, hogy a községeknek a tűzvész elleni védelmi szervezeteiben visszaesés mutatkozik. E visszaesésnek főoka az lenne, hogy a községi költségvetésekből a tűzrendészeti célokra előirányzott összegek nagy részét az adózók nyomasztó helyzetére és az ennek folytán szükségessé vált takarékosagra tekintettel törölni kellett.

Ösmerve azokat a nehézségeket, melyekkel a községi háztartások egyensúlyának biztosítása érdekében meg kell küzdenünk s tudva azt, hogy e nehézségek az utóbbi időben sem enyhültek, az alkalommal is mindenekelőtt az elkerülhető kiadások törlesztésének és a további takarékoságnak szükségességére utalok.

Tekintettel mégis arra, hogy a tűz elleni védekezés célját szolgáló kiadások teljes megszüntetése, vagy túlzott mértékű apasztása sokszor helytelen takarékoságnak bizonyul, felhívom Alispán urat, hogy a községek költségvetéseinek felülvizsgálatánál böles megfontolással találja meg a helyes utat arra, hogy a község anyagi erejének túlterhelése nélkül a tűzrendészeti anyagi szükségletek is kielégítést nyerjenek s hogy az a szépen fejlődő munka, mely hazánk tűzrendészetét mintaserővé tenni lett volna hivatott, túlzott takarékoság miatt meg ne akadjon.

Budapest, 1930. évi november hó 18-án.

A miniszter rendeletéből:

Csatáry s. k.,
miniszteri tanácsos.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszternek valamennyi vármegyei és városi törvényhatóságához intézett 1930. évi 138.035. számú rendelete a gyári kémények tisztítása tárgyában.

A gyári kéményeket a szükséghez képest kell tisztítani, illetőleg égetni. Ennél a munkánál a kéményseprő iparos igénybevétele nem kötelező.

Amennyiben a gyári kémény tisztítására a kéményseprő iparos nem járul, a tisztítást a helyi önkormányzatnak kell elvégeztetnie.

teti, a kémény után kéményseprési díjat fizetnie nem kell.

Ennek a rendeletnek a szempontjából gyári jellegűnek kell tekinteni azt a kéményt, amely öt négyzetméter, vagy annál nagyobb fűtőfelületű kazán tűzhelyének égési termékeit vezeti el, vagy ha a tűzhely nem kazánfűtésre szolgál, a kémény húsz négyzetdeciméter, vagy ennél nagyobb rostélyfelületű tűzhelyhez tartozik. A gyári kéményekre megállapított ez a kivétel nem érvényes az olyan kéményekre, amelyek lakásra használt épületnek falazataival szervesen kapcsolódnak, vagy épen az ilyen épület falába vannak beépítve.

Ez a rendeletem kihirdetése napján lép életbe. Egyszerűleg a törvényhatóságok és megyei városok által alkotott szabályrendeleteknek ezzel ellenkező rendelkezései hatályukat veszítik.

Felhívom Címedet, hogy rendeletemet, amely a Belügyi Közlönyben is megjelenik, tudomásulvétel végett közölje a hatósága területén működő első- és másodfokú iparhatóságokkal.

Budapest, 1930. évi november hó 11-én.

A miniszter helyett:

Kállay s. k.,
államtitkár.

Szövetségi ügyek.

ÉRTESETÉS.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség a „Tűzrendészeti Közlöny”-nek f. é. november havi számában 2008/1930. sz. alatt meghirdetett országos választmányi rendkívüli közgyűlését és a 2030/1930. sz. alatt meghirdetett rendkívüli nagygyűlését a székesfővárosi törvényhatósági választások miatt f. évi december hó 21.-én, Budapesten *nem tartja meg*. Ezért az ezen ülésekre kiadott meghívókat érvénytelennek nyilvánítjuk és ezek helyett a következő meghívókat adjuk ki: _____

2173/1930. sz.

MEGHÍVÓ.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Országos választmánya 1931. január hó 18.-án, Győrött, a városházán, d. e. 1/2 12 órakor rendkívüli közgyűlést tart, melyre az Országos Választmány tagjait tisztelettel meghívjuk.

A közgyűlés napirendje:

1. Jegyzőkönyvhitelesítő 2 tag kiküldése,
2. Elnökségi bejelentések és indítványok, köztük a fontosabbak:
 - a) elnök lemondása,
 - b) jóváhagyott alapszabályok kihirdetése,
 - c) ügyvezető alelnöki állás betöltése,
 - d) a székház átalakítása és a költségek fedezése; lakások kiadása,
 - e) szabályzatok, szakkönyvek kinyomatása,
 - f) a gyakorlószabályzat módosítása (katonai rendgyakorlat),
 - g) tagdíjhátralékok ügye,
 - h) a nemzetközi szövetségben való képviseltetés,
 - i) a nagygyűlésre igazoló bizottság kiküldése,
 - j) netáni indítványok.

Budapest, 1930. december 8-án.

Dr. Marinovich Imre s. k. Breuer Szilárd s. k.
alelnök. üv. alelnök.

Nagy Sándor s. k.
főtítkár.

Megjegyzés: A választmány tagjai: az elnökség, Budapest, 1930. évi december 8-án. A közgyűlés helye: Győrött, a városházán, d. e. 1/2 12 órakor. A meghívókat a szövetség elnöke, Dr. Marinovich Imre s. k. adja ki.

képviselője, a hatóság által kinevezett vmegyei tűzrendészeti felügyelők, a th. és megyei városok hivatásos parancsnokai, illetve vezető-parancsnokai, ugyanezek önkéntes parancsnokai vagy azok tisztí rangban lévő igazolt helyettesei, a nagygyűlés által választott 30 tag. Az előző évi tagdíjjal hátralékos testületek és szövetségek kiküldöttjei és orsz. szövetségi tisztségre beválasztott tagjai ebbeli jogaikat nem gyakorolhatják.

2174/1930. sz.

MEGHÍVÓ.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség 1931. január hó 18.-án, Győrött, a városházán, déli 12 órakor rendkívüli nagygyűlést tart, melyre a tagtestületeket, hatóságokat és a tűzoltóintézmény pártfogóit tisztelettel meghívjuk.

A nagygyűlés napirendje:

1. Elnöki megnyitó,
2. Jegyzőkönyvhitelesítő két tag kiküldése,
3. Az igazolóbizottság jelentése,
4. Elnök és ügyvezető alelnök megválasztása,
5. A nagygyűlés berekesztése.

Budapest, 1930. december 8.-án.

Dr. Marinovich Imre s. k. *Breuer Szilárd* s. k.
alelnök. úv. alelnök.

Nagy Sándor s. k.
főtítkár.

Megjegyzés: A nagygyűlés tagjai: az orsz. választmány tagjai, a tagsági díjjal hátralékban nem lévő tagtestületek 1—1 képviselője, a hatósági illetve a vármegyei szövetségek összes tűzrendészeti felügyelői, a hivatásos tisztek (ha tagtestületbe tartoznak), a t. hatóságok és a rokon orsz. egyesületek képviselői. A th-szövetségek 50-nél kevesebb tagtestületnél 1, 100-nál kevesebb tagtestületnél 2, azonfelül 3 képviselőt küldhetnek ki. Az előző évi tagdíjjal hátralékos testületek és szövetségek kiküldöttjei és orsz. szövetségi tisztségre beválasztott tagjai ebbeli jogaikat nem gyakorolhatják.

A GYŐRI TÜZOLTÓNAP SORRENDJE.

Indulás Budapestről 1931. január 18.-án, 7 óra 25 p. Érkezés Győrbe 9 óra 43 p.

10 óra: Győr város polgármestere fogadja az érkezőket.

10.15 óra: Elnökségi ülés a városház tanástermében.

11 óra: A Győr Ö. T. T. 60. évi közgyűlése a városház nagytermében.

11.15 óra: Győrvármegye és Győr sz. kir. város Szöv. 20. évi közgyűlése a városháza nagytermében.

11.30 óra: Orsz. választmányi ülés a városháza közgyűlési termében.

12 óra: Nagygyűlés a városháza közgyűlési termében.

13.30 óra: Közös ebéd a Kioszk étteremben (1 teríték ára, bor nélkül, 3 pengő).

* * *

15 óra: A tűzoltólaktanya megtekintése. Utána a Magyar Tűzoltótisztek Országos Egyesületének újjáalakítása.

16.45 óra: 19.20 ó.

Visszautazás Budapestre. Érkezés:

19.30 óra: 21.55 ó.

* * *

Valamennyi összejevetelen megjelenés egyenruhában.

A győri tűzoltóság a nagygyűlésen résztvevőket kéri, hogy az alábbiakról szíveskedjenek 1931. január 10-ig értesítést adni:

1. Melyik vonattal érkeznek?
2. Kívánja-e, hogy szállásról gondoskodjunk? (Szállodai szoba ára 4—5 pengő között; csoportos elszállásolás díjtalan.)

A nagygyűlési meghatalmazás mintája.

..... vármegyei község tűzoltóságától.

MEGHATALMAZÁS.

Mely szerint vármegye községének csapata részéről úr meghatalmaztatik arra, hogy a testületet a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnek Győrött 1931. év január hó 18-ik napján tartandó nagygyűlésén teljes joggal képviselje.

Tűzoltótestületünk a vármegyei szövetség útján a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnek tagja és a mult évi tagsági díjat befizette.

Kelt 1931. január

titkár.

parancsnok.

2024/1930. szám.

KÖRLEVÉL

valamennyi törvényhatósági (vármegyei) tűzoltószövetséghez és tűzoltósághoz.

A közeledő újév alkalmából felhívjuk az összes törvényhatósági (vármegyei) szövetségek és tagtestületek figyelmét arra, hogy a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség alapszabályainak 12. §. értelmében kebelébe tartozó összes szövetségek és tűzoltóságok kötelesek a nagygyűlés által időről-időre megállapított *tagsági díjat előre, minden év január havában*, illetékes vármegyei szövetségük útján, illetve ilyennek nem létében (vagy működésének szünetelése esetében) közvetlenül a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség elnökségéhez (Budapest,) befizetni, a november hó 1-ig be nem fizetett tagdíjak pedig bírói úton hajthatók be.

A tagtestületeknek a nagygyűlésen és a választmányi tagoknak a közgyűlésen csak abban az esetben van szavazati joguk, ha vármegyei szövetségük, illetve tagtestületük tagdíjjal hátralékban nincsen (12. és 19. §.). Ehhez járul, hogy a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség Segélyzőpénztárának csak az a tűzoltóság lehet tagja, amely egyúttal tagja magának a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnek, tehát ott tagsági díjat fizetett; továbbá azon kikötés, hogy az országos versenygyakorlatokon nem vehet részt és szolgálati érmeiket sem kaphat az a testület, mely tagdíjjal hátralékban van.

Hogy tehát mind ezen kikötésekből folyólag kellemetlen zavarok ne fordulhassanak elő, legegyszerűbb, ha úgy a tagtestületek, mint a vármegyei szövetségek tagdíjait, illetve annak a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetséget illető részét, *már január hóban a 23.297. csekkszámra* beküldik. Azon szövetségek, amelyeknél nem az összes megyebeli tűzoltóságok szerepelnek a taglistában, illetve amelyek nem az összes testületeik után fizetik be a tagdíjat, okvetlenül mellékeljék azon testületek *kimutatását* is, amelyek után a szintén kimutatandó tagdíjösszegek beküldettek. Amennyiben valamely község házainak száma szaporodott, a kimutatásban feltüntetendő ez is. Gyári, magán és tiszttel bíró hivatásos tűzoltóságok külön sorolandók fel, illetve jelentendők be.

Hly módon elkerülhető pl. az, hogy valamely testület nem vétetik fel a Segélyzőpénztárba január 1-vel, mert nincs tagul bejelentve az orsz. szövetségbe s ott nem fizetett tagdíjat. Kellemetlen helyzetek adódnak azáltal is, hogy valamely testület nem bocsátható az orsz. versenyre, avagy nem kaphat szolgálati érmeiket tagjai részére, mert tagdíja még nincs befizetve. Mindezeknek elejét vesszük, ha a tagdíjat az év első hónapjában rendezzük és az erre vonatkozó tagkimutatást is ugyanakkor küld-

mert hisz az orsz. szövetséget abból tartjuk fenn s mert az működését a köz érdekében csak úgy tudja kifejteni, ha filléreivel mindenki pontosan járul hozzá.

Budapest, 1930. október hóban.

Bajtársi üdvözléttel

Breuer Szilárd s. k.,
alelnök.

Nagy Sándor s. k.,
főtitkár.

2207/1900. sz.

ÉRTESÍTÉS.

A „Tűzrendészeti Közlöny” folyó évi novemberi számában közöltük a m. kir. belügyminiszter 257.349/1930. VII. sz. rendeletét, melyben az egyenruhát viselő egyéneknek fokozottabb mértékben való ellenőrzését elrendeli. Egyben kötelezi azon egyesületeket és szervezeteket, melyek tagjai — jóváhagyott alapszabályaik alapján — egyenruhát viselhetnek, hogy tagjaikat arcképes igazolvánnyal lássák el.

Elnökségünk elhatározta, hogy az igazolványt és arcképet befogadó kis könyvalakú tokokat, a lehető alacsony ár elérése és az egyöntetűség biztosítása céljából tömegesen rendeli meg és tagtestületeinknek szükség szerint rendelkezésére bocsátja.

Ilyen igazolványtokok kétféle minőségben rendelkezhetők és pedig:

I. Vászomburkolatban ára darabonként 40 fill.

II. Bőrburkolatban ára darabonként 80 fillér.

A megrendelést legcélszerűbb a 23.297. sz. csekk számlánk javára kiállított befizetési lap hátulján eszközölni, mert az igazolványtokokat csak a vételár beérkezése után szállíthatjuk.

Az elnökség.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségi ülése 1930. évi november hó 8-án, Budapesten. Az elnöki széket *Breuer Szilárd* alelnök foglalta el, aki az ülés határozatképességének megállapítása után azt megnyitotta és örömmel jelentette be azon körülményt, hogy a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség a most már teljesen átalakított székházába költözve, a jövőben saját helyiségeiben tarthatja meg üléseit. Bejelentette továbbá, hogy *Keresztes János* pénztárost, legfelső helyről kintüntetés érte, amely alkalomból az elnökség nevében üdvözölte. Mindkét bejelentés örvendetes tudomásul szolgált.

Ezután főtitkár az 1930. évi június hó 22-én megtartott elnökségi ülés jegyzőkönyvét olvasta fel, mely észrevétel nélkül tudomásul vétetett. Szintügy mély részvétellel vette tudomásul az elnökség főtitkár azon bejelentését, hogy *Drexler Mihály*, a soroksári önkéntes tűzoltótestület érdemdús parancsnoka, f. évi szeptember hó 11-én elhunyt, mely alkalomból a gyászoló család részére részvétírat küldetett. *Nagy Sándor* főtitkár bejelentette továbbá, hogy a Kormányzó Ófőméltósága *Dr. Tomcsányi Kálmán* miniszteri tanácsost, érdemeinek jutalmazásául miniszteri főtanácsossá nevezte ki, mely alkalomból részére üdvözlő átirat küldetett. Örvendetes tudomásul szolgált. Szintügy tudomásul vette az elnökség *Benda László* elnökségi előadó azon bejelentését, hogy a nyert megbízatása alapján a perinti önkéntes tűzoltótestület zászlószentelési ünnepélyén az orsz. tűzoltószövetséget képviselte.

Dr. Marinovich Imre alelnök bemutatta ezután *Lieszkovszky Vladimír* volt orsz. tisztképző tanfolyamhallgató azon írásbeli kérelmét, hogy az orsz. szöv. elnöksége a Csanád-Arad-Torontál k. e. e. vármegyékben a vm. tűzrendészeti felügyelői állás

Marinovich Imre alelnököt kérte fel ezen állás megszervezésének a m. kir. belügyminisztériumban való szorgalmazására.

Ezt követőleg főtitkár bejelentette, hogy *Dr. Tomcsányi Kálmán* miniszteri főtanácsos, a belügyminisztérium VIII-ik ügyosztályából áthelyezés folytán a vármegyei osztályt vette át, ahol szintén módjában lesz az ország tűzrendészetének érdekében tevékenykedni. Ezen körülményből kifolyólag *Breuer Szilárd* alelnök bejelentette, hogy f. évi július hó 11-én *Dr. Marinovich Imre* társaságában *Dr. Tomcsányi Kálmán* miniszteri főtanácsostól az orsz. tűzoltószövetség nevében eddigi támogatását megköszönve, elbúcsúztak és egyben azt a jövőben is kikérték. Ugyanez alkalommal *Dr. Csatóry Béla* miniszteri tanácsost a VIII-ik ügyosztály vezetőjét üdvözölték és az ország tűzoltó-intézményének jóindulatú támogatására felkérték. Tudomásul szolgált.

Dr. Csilléry Zoltán választmányi tagnak, a Pest-Pilis-Solt-Kiskún vármegyei tűzoltószövetség ügyvezető alelnökének azon bejelentését, hogy a nyert megbízás folytán f. évi május hó 22-én, a tahi-tótfalusi tűzoltóversenyen az orsz. tűzoltószövetséget képviselte, az elnökség tudomásul vette. A további bejelentések során az elnökség tudomásul vette a folyó év folyamán a Veszprémben megtartott vármegyei tűzoltóversenyt, a tahi-tótfalusi járási versenyt, a süttői kerületi versenyt, a csepregi motoravatási ünnepélyt, a szegedi somogyi telepi tűzoltólaktanya avatási ünnepélyt, a diósgyőri 25 éves jubiláris ünnepélyt, a gödöllői 40 éves jubiláris ünnepélyt és ker. versenyt, a pásztoi járási versenyt, szolnoki ker. versenyt, a nagykátai ker. versenyt, a gyöngyösi 40 éves jubiláris ünnepélyt és kerületi versenyt, a Ganz Vagógyárban és a M. Á. V. budapesti északi főműhelyében tartott évzáró ünnepélyt, melyeken az orsz. tűzoltószövetséget többnyire *Dr. Marinovich Imre* alelnök és *Falusy Károly* titkár képviselték.

Ezután a folyó évben megtartott következő tűzoltó-szaktanfolyamok nyertek bejelentést: 1930. május 5-től 17-ig Székesfehérváron ker. tanfolyam, 34 hallgatóval, a tanfolyam parancsnoka *Vida Pál* volt. 1930. június 15—28-ig ker. tanfolyam Győrben, 50 hallgatóval; tanfolyamparancsnok *Erdély Ernő* volt. 1930. június 23-tól július 6-ig Debrecenben ker. tanfolyam, 63 hallgatóval; tanfolyamparancsnok vitéz *Dr. Romcsik Jenő* volt. 1930. júl. 20-tól augusztus 2-ig Zalaegerszezen ker. tanfolyam 37 hallgatóval; tanfolyamparancsnok *Mózes László* volt. 1930. augusztus 1—14-ig Vácon ker. tanfolyam, 50 hallgatóval; tanfolyamparancsnok *Dr. Lukács Zoltán* volt. 1930. augusztus 21-től szept. 3-ig Pécsen ker. tanfolyam, 25 hallgatóval; tanfolyamparancsnok *Reéh György* volt. 1930. július 1-től 13-ig ker. tanfolyam Esztergomban; tanfolyamparancsnok *László István* volt. 1930. szept. 28-ig Veszprémben ker. tanfolyam, 64 hallgatóval; tanfolyamparancsnok *Vida Pál* volt. 1930. május 15—18-ig járási tanfolyam Piskén és 1930. május 29-től június 1-ig járási tanfolyam Komáromban, összesen 89 hallgatóval; tanfolyamparancsnok *László István* volt. A tanfolyamok záróvizsgáin *Dr. Marinovich Imre* orsz. szöv. alelnök vett részt, aki a legtöbb esetben a m. kir. belügyminisztériumot is képviselte. A bejelentés tudomásul szolgált. Ez alkalommal *Erdély Ernő* előadó *Dr. Marinovich Imre* alelnöknek köszönetét tolmácsolta a tanfolyamok záróvizsgáin való részvételéért.

Ezt követőleg főtitkár B. M. rendelet értelmé-

ben ez évben megtartott következő helyszíni szemléket jelentette be: VI. 12-én Monor, Vasad, Bénye, Kóva; VI. 13-án Ceglédbercel, Irsa, Alberti, Dánszentmiklós; VI. 14-én Pilis, Nyáregyháza, Üllő, Vecsés; VIII. 5-én Bia, Torbágy, Páty, Telki, Budajenő; VIII. 6-án Tök, Tinnye, Perbál, Zsámbék; VIII. 7-én Budakeszi, Budakeszi Erzsébet-szematórium és Budafok. Ezen szemléken a m. kir. belügyminisztérium részéről *Dr. Horváth Dezső* min. oszt. tanácsos, az orsz. szöv. képviselőiben *Dr. Marinovich Imre* alelnök és *Nagy Sándor* főtitkár vettek részt. E szemlékről szóló írásbeli jelentések, a tapasztalt észrevételekkel és javaslatokkal a belügyminisztériumhoz betérjesztettek. Tudomásul szolgált.

Debrecen sz. kir. város polgármesterének azon átíratát, mely szerint a törvényhatósági kis gyűlés a hívatásos tűzoltóságnak az orsz. tűzoltó szövetségbe való belépéséhez hozzájárult, az elnökség tudomásul vette.

Főtitkár a Heves vármegyei tűzoltó szövetség f. évi október hó 26-án Gyöngyösön megtartott rendes évi közgyűlésének jegyzőkönyvét mutatta be, valamint Békés vármegye tűzrendészeti felügyelőjének az 1930. évi második és harmadik negyedévi jelentését ismertette. Mindkét bejelentés tudomásul szolgált.

Ezután *Darvas László* vm. tűzrendészeti felügyelőnek az elnökséghez intézett levele olvastatott fel, mely szerint egy berlini tűzoltó lap a Magyar Országos Tűzoltó Szövetséget politikai célok szolgálatában levőnek állítja. A levélírónak tudomása van arról, hogy ezen rágalmakat f. évi október hó 17—19-én, Wienben tartott nemzetközi tűzoltó kongresszus alkalmával, *Erdélyi Ernő* elnökségi előadó érelyesen visszautasította, amiért nevezett részére jegyzőkönyvi köszönet mondását javasolta, melyhez az elnökség egyhangulag hozzájárult.

Neuwelt Samu budapesti lakosnak, az orsz. tűzoltó szövetséghez intézett azon kérelmét, miszerint nevezett a hivatalos lap hírdetése útján, a tűzoltótestületek ünnepélyein szórakoztató előadásokat rendezhessen, az elnökség teljesíthetőnek nem találta.

Nagy Sándor főtitkár részére, a Budapesti Mérnöki Kamara által kiállított jogosítvány hiteles másolatának bemutatását, mely szerint nevezett „mindenfajta géperejű vagy önműködő tűzoltóberendezés megvalósításának a megbízó részéről való ellenőrzésére és az üzembiztonság biztosítási vagy hasonló szempontból való felülvizsgálatára képesítve van, az elnökség tudomásul vette.

Tolnay István okl. tűzoltótiszt azon kérelme tárgyában, hogy az általa összeállított „*Tűzoltó kis láté*” című könyvének kiadására vonatkozólag mielőbb döntést kér, az elnökség úgy határozott, hogy az orsz. szövetség a kiadót anyagi támogatásban nem részesítheti; amennyiben azonban a szerző művét saját költségén kiadná, úgy a könyv terjesztését, a hivatalos lap ajánlása útján elősegíti.

A *Magyar Revíziós Ligának* azon kérelméhez, hogy az orsz. szövetség tagtestületei a Revíziós pengő megváltására buzdíttassanak, az elnökség hozzájárult és ezen körülménynek a hivatalos lapban való hírdetését határozta el.

Főtitkár azon előterjesztéséhez, hogy az orsz. szövetség székháza részére egy nemzeti színű és egy gyász zászló a Hungária zászlógyárban megrendeltesse, az elnökség hozzájárult. Szintúgy helyt adott az elnökség *Petróczy István* ny. repülő ezredes azon írásban benyújtott kérelmének, miszerint a „*Vessélyben minden magyar város*” című könyvét a Tűzrendészeti Közlönyben, annak szerkesztője útján ismertesse és terjesztésre ajánlja; egyben a könyv

40 fillért ajánlott fel az orsz. szövetségnek. Tudomásul szolgált.

Vitéz *Dr. Roncsik Jenő* elnökségi előadónak, az orsz. szövetség tulajdonát képező és a tűzoltó tanfolyamokra kikölcsönözni szokott és elhasznált egyenruhák pótlása iránt előterjesztett javaslata tárgyában az elnökség úgy határozott, hogy új egyenruhák beszerzéséről, fedezet hiányában, egyelőre eltekint.

Dr. Germanus István azon ajánlatát, hogy az orsz. szövetség 60 éves fennállása alkalmával tervbe vett ünnepélyek sorában, egy általa a budapesti városi színházban rendezendő matiné jövedelmének egy részét az orsz. tűzoltó szövetség és a budapesti önkéntes tűzoltó testület jófékony alapja javára ajánlja, az elnökség elfogadhatónak nem találta.

Vitéz *Dr. Roncsik Jenő* előadónak a tűzoltóságok szolgálatában álló motorikus és automobil-fecskendők ismertetését felölelő szakkönyv megírására vonatkozó javaslata elfogadását az elnökség jelenleg nem tartotta időszerűnek, mivel a tűzoltóságok által eddig beszerzett motorikus és automobilos fecskendők még nem kialakult típusuak.

Ezután főtitkár bejelentette, hogy a „Tűzrendészet” című szakkönyv II-ik füzeté kifogyott és hogy annak megírására és átdolgozására vitéz *Dr. Roncsik Jenő* előadó ajánlkozott. Elnökség a szakmunka kiadásának elhatározása mellett, annak megírásával illetve átdolgozásával vitéz *Dr. Roncsik Jenő* előadót bízta meg.

Bejelentést nyert továbbá azon körülmény, hogy az önkéntes tűzoltó testületek alakításához szükséges alapszabályminta nyomtatványok elfogytak és azok újabb kinyomatása szükségessé vált. Elnökség az alapszabályminta 5000 példányban való kinyomatását, az alakuló közgyűlés jegyzőkönyvminta kiegészítésével elhatározta, valamint a belügyminisztérium előzetes véleményének ez ügyben való kikérését is. Egyben a belügyminisztériumhoz intézendő oly irányú kérelem felterjesztése is határozattá emeltetett, hogy az alakuló önk. tűzoltótestületek alapszabályai az elnökségnek hozzászólás végett ismét kiadassanak.

Ezután *Erdélyi Ernő* előadó az elnökség figyelmét azon körülményre hívta fel, hogy a „Tűzrendészet” szakkönyv füzetei közül a „*Mászó- és mentőeszközök*” ismertetése még mindig hiányzik és hogy a fogyófélben levő „*Tűzjelzés*” és a „*Taktika*” című füzetek is átdolgozást és új kiadást igényelnek. Elnökség a Taktika füzetének, a mai viszonyok szerinti átdolgozására *Breuer Szilárd* alelnököt, a Tűzjelzés és a Mászószerkek című füzetek megírására, illetve átdolgozására pedig *Erdélyi Ernő* előadót kérte fel.

Breuer Szilárd alelnök a m. kir. belügyminisztériumba jóváhagyás végett felterjesztett orsz. szöv. alapszabályok leérkezését jelentette be. Ennek kapcsán a minisztérium által esszékölt lényegesebb módosításokat ismertette, így többek közt, hogy a felügyelő bizottság nem lehet a választmány tagja és hogy a nagygyűlés határozatképességéhez a választmányi tagokon kívül 30 testületi képviselő is szükséges és hogy minden kiboosátandó szabályzat a belügyminisztérium jóváhagyását igényli, stb. Egyben a jóváhagyott alapszabályoknak 3000 példányban való kinyomatásához felhatalmazást kért és az elnökség figyelmét az alapszabályok kihirdetésének lehetővé tétele céljából, a jubiláris nagygyűlés napjának kitűzésére hívta fel. Elnökség az alapszabályoknak 3000 példányban való kinyomatására az irodát felhatalmazta, a köz- és jubiláris nagygyűlés idejét 1930. évi december hó 21-ében állapította meg olyképen, hogy a gyűlések Budapesten, a vármegyeháza dísztermében tartassanak és pedig a köz-

ama hatóságok és intézmények képviselői, akik a tűzoltói intézménnyel és tűzrendészettel kapcsolatosak. Egyidejűleg az elnökség összes előadói arra kérte fel, hogy a jubiláris nagygyűléssel kapcsolatban olyan sürgős javaslatokat terjesszenek elő, melyek az intézmény fényének és anyagi jólétének emelésére alkalmasak.

Egyidejűleg bejelentést nyert azon körülmény is, hogy *Breuer Szilárd* alelnök f. évi december hó 31-ével Budapest székesfőváros tűzoltófőparancsnoki tisztségétől, kérelmezett nyugdíjazása folytán megváltik s így egyidejűleg az orsz. szövetségnek hivatalból viselt alelnöki tisztsége is megszűnik. Gondoskodni kell tehát a nagygyűlésen az iránt, hogy az alapszabályok keretében, a közgyűlés által részére, az elnökség által tervezett hatáskör biztosításuk és az átengedendő lakás ügye a közgyűlésen jóváhagyassék. Bejelentett továbbá, hogy *Breuer* alelnök, a részére, az orsz. szöv. székházában felajánlott első emeleti lakást elfogadta és ennek ellenében további munkálkodását felajánlotta, amennyiben a nagygyűlés további bizalmával megtiszteli. Elnökség ezen bejelentést tudomásul vette és úgy a lakás átengedésének kérdését, mint az ügyvezetői alelnöki állás betöltésének kérdését a f. évben, december hó 21-én tartandó közgyűlés elé terjesztendőnek határozta el.

Breuer Szilárd azon bejelentését, hogy gróf *Széchenyi Viktor*, elnöki állásáról szóló lemondó levelet intézett hozzá, melyben ezen elhatározását megmásíthatatlannak nyilvánítva, annak a nagygyűlés elé való terjesztését kérelmezi; egyben utódául gróf *Széchenyi Józsefet* ajánlja, — az elnökség sajnálatlaltal vette tudomásul és annak a közgyűlés, ill. nagygyűlés elé terjesztését határozta el. Ezzel kapcsolatban *Dr. Marinovich Imre* alelnök azon indítványához, hogy a mostani elnökségi ülésből kifolyólag gróf *Széchenyi József*hez küldötttség járuljon és az elnöki tisztség elfogadására kérje fel. az elnökség hozzájárult.

Breuer Szilárd alelnök bejelentette ezután, hogy a szolgálati érmek és a kir. díszérem jogosultságának megállapítása körül időnként különböző felfogások érvényesültek, melyek zavart idéznek elő. Így többek közt a szolgálati érmet nemesak a ténylegesen működő tűzoltók részére, hanem a testületi tisztségviselők részére is kéri, továbbá, hogy a világháborúba bevonult és éveken keresztül ott szolgált tűzoltók ezen idejét hol sehogy, hol egyszeresen vagy kétszeresen számították be, holott a katonai szolgálat szorosán tűzoltói szolgálatnak nem minősíthető, ezért ebben a kérdésben az elnökség állásfoglalásának és megállapodásának szüksége mutatkozik. Elnökség ez ügyben úgy határozott, hogy az igénylőnek tűzoltószolgálatból, közvetlen a háborúba vonulása esetén, majd a katonaságnál történt leszerelés után az ismét tűzoltói szolgálatba való lépését követőleg, a kért érem, a közigazgatásban feunálló szabályoknak megfelelően, az idő egyszeri beszámításával kiadandó; hasonlóan kiszolgáltató a testületi funkcionáriusoknak is, ha a testület annak a kiadását kérelmezi.

Az elnökség ezután megnyugvással vette tudomásul a m. kir. belügyminisztériumnak azon leírát, melyben arról értesíti, hogy bár Hajduszoboszló város nehéz pénzügyi helyzetben lévén, a háztartás egyensúlyának fenntartása csakis az előirányzott kiadások jelentékeny csökkentése útján válik lehetségessé, ennek ellenére a város képviselőtestülete által, a tűzrendészeti költségekre előirányzott összeget a pénzügyminiszter nem érintette.

tűzoltó szövetség vizsgálójává a belügyminiszter által kinevezett díszokmányt és érmet — örömmel vette kézhez — tudomásul szolgált. Szintügy bemutatást nyert *Pouderoux* párisi tűzoltófőparancsnok, ezredesnek, *Breuer Szilárd* alelnökhöz intézett levele, melyben a magyar országos tűzoltó szövetség dísztagjává történt megválasztását köszönettel fogadta. Ezenkívül ismertetésre került a „Nemzetközi Tűzoltó Szövetség” azon értesítése is, mely szerint az újonnan alkotott és megküldött alapszabályuk értelmében, a magyar orsz. tűzoltó szövetséget 3 tag képviselheti, akiknek kijelölését illetve bejelentését kérelmezi. Elnökség e bejelentés tárgyában úgy határozott, hogy a változott viszonyokat tudomásul véve, a nemzetközi tűzoltó szövetségbe tagul az orsz. tűzoltó szövetség elnökét, a székesfővárosi hivatásos tűzoltóság főparancsnokát és *Erdély Ernő* előadót delegálta.

Nógrád és Hont k. e. c. vármegyék alispánjának azon bejelentése, hogy a vármegyei tűzoltó szövetség az orsz. tűzoltó szövetségbe 1931. évi január 1-én kezdődő kötelezettséggel belép, örvendetes tudomásul szolgált.

Dr. Marinovich Imre alelnök azon bejelentését, hogy a Wienben, f. évi október hó 17—19-én tartott nemzetközi gyári tűzoltó kongresszuson a belügyminisztériumot, az országos tűzoltó szövetséget és a Budapesti Önkéntes Mentő Egyesületet képviselte és ezen ténykedéséről szóló jelentését a m. kir. belügyminisztériumból írásban is beterjesztette, az elnökség tudomásul vette és ezen kiküldetés költségeinek fedezésére az orsz. tűzoltó szövetség pénztárából előlegként felvett 200 pengő útiköltség tekintetében pedig úgy határozott, hogy amennyiben a belügyminisztérium a felmerült útiköltségeket részben vagy egészben nem tértené meg, úgy azokat az orsz. tűzoltó szövetség fogja megtéríteni.

Breuer Szilárd alelnök ezt követőleg, a tagdíjjal hátralékos tagtestületekről készített negyedévi kimutatás adatait terjesztette elő, mely szerint azok fele még most is hátralékban van s így közvetlen okozója annak, hogy az orsz. szövetség eredményesebb munkát végezni nem képes; különösen Somogy vármegye az, mely az 1928. év óta tagdíjat nem fizetett és a sürgetésekre nem válaszol. Elnökség elrendeli a kimutatásnak a hivatalos lapban való közlését és Somogy vármegye alispánjának az iránti felkérését, hogy az ügyet tegye vizsgálat tárgyává, gondoskodjék a vármegyei szövetség működésének rendszeres felvételéről és a szövetség pénzügyeinek rendezéséről. Elrendelte egyben, hogy a hivatalos szaklapban a tagdíjfizetés módjait megvilágosító felhívás közre adassék.

Breuer alelnök ismertette továbbá Dombiratos község (Csanád megye) előljáróságának azon átirát, melyben a község súlyos anyagi helyzetére való tekintettel — tagdíjhátralékának törlését kérelmezi. Elnökség a törlést indokolatlannak találva, elhatározta, hogy a vármegye alispánját felkéri az iránt, hogy a miniszteri rendeletnek megfelelően a tagsági díjakat a község háztartási kiadásai sorába állítsa be.

Vida Pál előadó azon kérelméhez, hogy az idegenben nyugvó gróf *Széchenyi Ödön* sírjára minden évben, halottak napján a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség nevében, koszorú elhelyezéséről gondoskodhassék, az elnökség hozzájárult és indítványozót ennek elintézésével megbízta.

Breuer Szilárd alelnök által bemutatott 126.750/1930. B. M. számú rendelet ismertetését, melyben a m. kir. belügyminiszter a garageok használatának engedélyezését harmadfokú döntésből fo-

lyólag szabályozta, az elnökség tudomásul vette.

Breuer Szilárd alelnök ezután bejelentette, hogy több helyről érkezett figyelmeztetés útján beigazolást nyert azon körülmény, miszerint a „Tűzplakát” ügynökei az orsz. szövetség és az ő ajánlására hivatkozva terjesztik azt, holott ily ajánlás nem történt s hogy ennek folytán már levél útján is figyelmeztette Schilzongot, hogy a Szövetség tisztviselője a Szövetség érdekeivel össze nem egyeztethető munkásságot kifejtő mozgalomban részt nem vehet. Schilzong annak ellenére, mint a *Vida Pál* előadó által bemutatott levélből és annak nyomtatott mellékletéből is kiténik, nevezett „Propaganda”-irodával, mint a szövetség központi irodájában dolgozó tisztviselő, összeköttetéseit továbbra is fenntartja és az Országos Szövetség érdekeivel össze nem egyeztethető működést fejt ki. Elnökség ez ügyben úgy határozott, hogy a reklámrészekkel és rendszeretlenül összeállított plakát bírálatába nem bocsátkozik; egyébként a szövetségre való hivatkozás ellen, úgy a hivatalos szaklapban, mint a napilapokban tiltakozni fog. *Dr. Marinovich Imre* alelnököt pedig az ügy személyi részének kivizsgálására és a fegyelmi vizsgálat eredményéhez képest azután a további intézkedéseknek megtételére felkérte.

vitéz Dr. Roncsik Jenő előadó azon javaslata tárgyában, hogy a m. kir. belügyminiszterhez oly értelmű felterjesztés intéztessék, miszerint a kerületi tűzoltó-tanfolyamok csak egyes, arra alkalmas és előre kijelölt városokban legyenek tarthatók, továbbá, hogy a ker. szaktanfolyamokat végzett hallgatók, a megfelelő szakkönyvekkel való ellátására rendeleti úton köteleztessenek, az elnökség úgy határozott, hogy a javaslatot a szűkebb elnökségnek adta át azzal, hogy e kérdésben lépjen érintkezésbe a belügyminisztérium illetékes tényezőivel.

Nógrád és Hont k. e. e. vármegyék tűzoltó szövetségének azon javaslatát, hogy a levették tűzoltó kiképzése törvényileg szabályoztassék, az elnökség magáévá tette és ebben az ügyben a m. kir. belügyminisztériumhoz felterjesztés intézését határozta el; annak előkészítésére pedig *Vida Pál* előadót kérte fel.

Vida Pál előadó azon javaslata tárgyában, hogy az orsz. szövetség hivatkozva a 230.000/1925. B. M. számú kormányrendeletre és az 1927. évi V. t. e. 45-ik szakaszának elvi határozmányaira feliratban keresse meg a m. kir. belügyminisztert, miszerint a készülő községi törvényjavaslatba a köteles tűzoltók mentesítési váltságdíja tárgyában kedvező rendelkezések vétessenek fel, mivel némely helyen a 177.200/1930. B. M. számú rendeletre való hivatkozással, tiltakoznak a tűzoltói váltságdíj szedése ellen, mely körülmény az illetékes számvevőség téves felfogásából ered, miáltal a községek tűzvédelmi törekvései meghiúsulnak; az elnökség úgy határozott, hogy a javaslatot magáévá téve, a felterjesztés elkészítésére *Vida Pál* előadót felkérte.

Demusz Lajos előadó által bemutatott, Békés vármegyei tűzoltó szövetség azon előterjesztése, mely a biztosító társaságok megadóztatását és a váltságdíj rendszerének megvalósítását szorgalmazza, *Vida Pál* előadónak, a belügyminisztériumhoz felterjesztendő javaslat elkészítése céljából kiadatott.

Ezután az elnökség az országos szövetség 60 éves jubileumának megtartása kérdésével foglalkozott, melynek során *Papp Ferenc* előadó azon indítványát tette magáévá, hogy a szűkebb körű elnökséget a 60 éves évforduló méltó megünnepléséhez szükséges intézkedések megtételével megbízta.

Breuer Szilárd alelnöknek azon bejelentését, hogy a székház átalakítása teljesen be van fejezve, csupán egy lépcsőházi üvegtető beállítása van még hátra, továbbá, hogy az üvegtető kivételére november

let átalakítása 15.000 pengő költséget igényelt, amelynek 4000 pengős utolsó részletét csak 1931. évben lehet kifizetni s ez után is kamat lesz fizetendő, végül, hogy a szűkebb körű elnökség az épület átalakításának költségeire csak 12.000 pengő erejéig nyert felhatalmazást, de több előre nem látható munkálat 3000 pengő többlet kiadást okozott; az elnökség jóváhagyólag tudomásul vette és a 3000 pengős többlet engedélyezése iránti javaslatnak a közgyűlés elé való terjesztését határozta el.

Breuer Szilárd alelnök ezután a számvizsgálóbizottságnak a pénztári könyvek vezetésére és a takarékpénztári betétkönyvek zárolására vonatkozó javaslatának érdemére térve át, bejelentette, hogy a pénztárkönyvek már ennek megfelelően vannak vezetve, amennyiben egy könyvben van vezetve a folyópénztár, a segélyzőpénztár, valamint a Tűzrendészeti Közlöny bevétele és kiadása is. A pénztárkönyv mostani vezetése, miután az a célnak teljesen megfelel, meghagyható volna, szintúgy az utalványozások mostani rendszere is, mert az ügydarabokon történő utalványozás kevesebb adminisztrációval végezhető. A takarékpénztári betétkönyvek a pénzszerkevény rekeszében, külön zár alatt tartatnak, melynek kulcsa a főtitkárnál van. Fenntartandó lenne az utalványozásnak jelenlegi gyakorlata is, mely szerint az utalványokat az alelnök és főtitkár, annak távollétében a titkár írja alá. A számvizsgálóbizottságnak azon javaslatát pedig, hogy a lapkiadó részére eddig folyósított 80 pengő tiszteletdíj a jövőben a lapkiadással megbízott pénztáros részére fizetessék, elfogadhatatlannak tartja, mivel az irodába egy segédező e tétel terhére lett beállítva és így az rendelkezésre sem áll. Elnökség ezen előterjesztést helybenhagyólag tudomásul vette azzal az elhatározással, hogy az orsz. szövetség takarékbetétkönyvei zároltassanak.

Breuer Szilárd alelnök azon javaslatát, hogy a Nemzeti Hadseregnek új „Félfajoszlopban” gyakorlatozási módja a tűzoltócsapatoknál is bevezetessék és a gyakorlati szabályzat idevonatkozó része kinyomattassék, minthogy a tűzoltóság mindenkor a hadsereg rendgyakorlati szabályzatát követi, az elnökség elvben elfogadta. Minthogy azonban e mód állítólag még nem végleges, előbb az iroda útján a honvédelmi miniszterhez kérdés alakjában felterjesztés intézését határozta el, hogy a félfajoszlop szerinti gyakorlatozási mód állandósítva van-e?

Bejelentést nyert ezután az a körülmény, hogy a m. kir. belügyminiszter 257.349/1930. VIII. B. M. számú rendelete értelmében az egyenruha viselésére jogosult egyesületek tagjainak ruházódása, azok szabályszerű viselése szempontjából hatósági ellenőrzés alá kerülnek és a jövőben ily egyesületek tagjai arképes igazolvánnyal is ellátandók. Ezen bejelentés tudomásulvételével az elnökség egyidejűleg elhatározta, hogy egységes igazolványok elkészítése iránt intézkedni fog és azokat a tűzoltó testületek részére önköltségi árban rendelkezésre bocsátja; továbbá, hogy a belügyminiszterhez az iránt is felterjesztést intéz, miszerint a szabályszerű tűzoltóruha és rangjelzés betartását is ellenőriztessék, egyben pedig a hivatásos tűzoltók egyenruháját és rangjelzését egységes alapon szabályozza, vagy legalább is állítson fel erre vonatkozó normálét, melyet a városok figyelmébe ajánl.

Végül *Benda László* előadó a 230.000/1925. B. M. számú rendeletre való hivatkozással felvetette azt a kérdést, hogy a községek 10 kilométer körzetben kötelesek lévén egymásnak vész esetén segítséget nyújtani. Ki viseli ily kivonuláshoz származó javítási és egyéb kiadásokat, valamint az üzemanyagok költségeit? Ki kérheti illetve kinek hívására köte-

nások kötelesek viselni és segítséget csak a községi előljárással, vagy a tűzoltóparancsnok kérésére kell útnak indítani és pedig oly és annyi szerrel, amelyet, illetve amennyit a község saját tűzvédelme érdekében nélkülözhet. Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekesztette.

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség elnökségi ülése 1930. évi december hó 6-án, Budapesten. Az elnöki széklet *Dr. Marinovich Imre* alelnök foglalta el, aki az ülés határozatképességének megállapítása után, azt megnyitva, kegyeletes szavakkal emlékezett meg névnapja alkalmából *ritéz nagybányai Horthy Miklós* Kormányzó Úr Ó Főméltóságáról.

Ezután *Binder Henriknek*, az elnökség volt lelkes tagjának, Nagyszebenben történt elhúnytát jelentette be, aki a világháborút megelőző időkben, az erdélyi szász tűzoltótestületeket az orsz. szövetségbe tömörítette. Elnökség érdemeinek jegyzőkönyvében való megörökítését és az özvegyhez részvétírat küldését határozta el.

Majd *Bencze István* előadónak, a XXX. éves szolgálati érmet, üdvözlő szavak kíséretében átnyújtotta. Elnökség czután *Molnár Ferenc* székesfővárosi hivatásos tűzoltónak, f. évi november hó 29-én, tűzhöz vonulás közben, baleset következtében történt elhalálózását nagy részvét mellett vette tudomásul, mely alkalomból a gyászoló testülethez intézendő részvétírat küldése határozatott el.

Dr. Marinovich Imre alelnök azon bejelentését, hogy a Kis-Lengyel tűzoltószövetség, mely az osztrák gyári tűzoltószövetségnek Wienben rendezett kiállításán és kongresszusán is képviseltette magát, részére és *Breuer Szilárd* alelnök részére egy-egy érdemesillagot adományozott, az elnökség örömmel tudomásul vette.

Ezt követőleg, a főtitkár által ismertetett 123.486/1930. VIII. B. M. számú belügyminiszteri leirat, melyben a községi költségvetések felülvizsgálatánál, a község anyagi erejének túlterhelése nélkül, a tűzrendészeti szükségletek kielégítésének szem előtt tartására hívja fel az alispánok figyelmét, örvendtes tudomásul szolgált. Az elnökség e rendeletnek a hivatalos lapban való közlését, azonkívül a belügyminiszterhez oly értelmi felterjesztés intézését határozta el, hogy ezen rendelkezését a községek költségvetését felülvizsgáló táreaközi bizottsággal is közölje.

Ezután bejelentést nyert azon körülmény, hogy az önkéntes tűzoltó testületek megalakításához szükséges alapszabályok mintája, a m. kir. belügyminisztériumból, a hová bemutatás céljából felterjesztve voltak, azzal a módosítással és észrevétellel érkeztek vissza, miszerint a 29. §. harmadik bekezdésében eszközölt javítással megfelel az érvényben levő rendelkezéseknek s ezzel jövőben az orsz. szövetség által kibocsátott minta-alapszabályokkal alakuló önkéntes tűzoltó testületek alapszabályai, minden változtatás nélkül jóváhagyást fognak nyerni. A nem ezen minta szerint felterjesztett alapszabályok, mint eddig is, a jövőben is felülvizsgálás és véleményezés céljából megfognak küldetni az orsz. szövetségnek. Tudomásul szolgált.

Dr. Marinovich Imre alelnök az elnökségi ülésre meghívott *Dr. Lukács Zoltán* és *Pethő János*, Pest vármegye tűzrendészeti felügyelőit üdvözlölte, mely után a f. évi november hó 8-án tartott elnökségi ülés jegyzőkönyve olvastatott fel. Észrevétel nélkül tudomásul vétetett.

Dr. Marinovich Imre alelnök bejelentette to-

lasztások miatt el kell halasztani, mivel ez alkalommal mindenféle gyülekezés rendőrileg el van tiltva. Ezért új határnap kitűzését javasolja. Véleménye szerint a jubiláris nagygyűlést az adminisztratív nagygyűléstől elválasztva későbbi időben kellene megtartani, mivel az orsz. szövetség 60 éves múltjának méltó megünneplése hosszabb előkészítő munkálatokat igényel. Az adminisztratív rendkívüli nagygyűlést azonban sürgősen meg kell tartani, mert gróf *Széchenyi Viktor* elnöki tisztségéről lemondott. *Breuer Szilárd* alelnök pedig a székesfővárosi tűzoltóság kötelékéből ez év december 31-ével kiválik, amikor is az orsz. szövetségnél ez ideig viselt alelnöki tisztsége automatice megszűnik. Gondoskodni kell tehát választás útján úgy az elnök, mint az újonnan szervezett alelnöki állás betöltéséről. Javasolta továbbá, hogy az adminisztratív rendkívüli nagygyűlés legkésőbb 1931. évi január hó második felében, a jubiláris nagygyűlés pedig 1931. év első felében tartassék meg. Elnökség az előterjesztett javaslatokat egyhangúlag elfogadta.

Erdély Ernő azon javaslatához pedig, hogy az adminisztratív nagygyűlés Győrött és ne Budapesten tartassék meg, mivel a tűzoltóságok zöme Dunántúl található, az elnökség hozzájárult és annak összehívását *Győrbe 1931. évi január hó 18-ik napjára állapította meg* és erre vonatkozólag a meghívónak a hivatalos lap külön megjelenő pótmelléklete útján való sürgős szétküldését elrendelte. Ezt követőleg jubiláris nagygyűlés és ünnepség előkészítésére *Dr. Marinovich Imre* alelnök vezetése mellett, *Bencze István*, *Blasnek Hugó*, *Erdély Ernő* és *Papp Ferenc* előadók kértek fel.

Ezután főtitkár gróf *Széchenyi Viktor* elnök levelét olvasta fel, melyben elnöki tisztségéről való lemondását jelentette be és utódaul unokaöccsét, gróf *Széchenyi Józsefet* ajánlotta. Elnökség e bejelentést tudomásul véve, úgy határozott, hogy leköszönt elnökének óhaját magáévá téve, gróf *Széchenyi Józsefet*, *Marinovich Imre* dr., alelnök vezetésével, az elnökségi tisztségre való jelölésének elfogadása céljából, küldöttségileg fogja felkeresni. *Papp Ferenc* előadónak azon indítványához pedig, hogy gróf *Széchenyi Viktor*nak, *Breuer Szilárd* alelnökhöz intézett lemondó levele a hivatalos lap külön megjelenő mellékletében, teljes terjedelmében leközzöltsék, az elnökség hozzájárult. Főtitkár felolvasta továbbá *Breuer Szilárd* alelnöknek f. évi december hó 6-án kelt levelét, melyben — nem várva be ez év végénc elkövetkeztét — alelnöki tisztségéről levele keltének napjától való megválását jelenti be, egyben azon körülményt is, hogy a Veszprémben tartott elnökségi ülés által a székházban felajánlott lakásra igényt nem tart; *Erdélyi Ernő* előadó indítványára az elnökség egyhangúlag elhatározta, hogy *Breuer Szilárd* alelnök ezen bejelentését tudomásul nem veszi és küldöttségileg fogja felkérni ezen elhatározásának visszavonására, az orsz. szöv. ügyvezetésének 1931. évi január hó 18-ig folytatandó eszközölésére és a székházban felajánlott lakására.

Ezenközben *Dr. Kontz Endre* miniszteri tanácsos, az elnökségi ülésen megjelent, mely alkalomból *Dr. Marinovich Imre* alelnök az elnökség nevében üdvözlő szavakkal köszöntötte. *Dr. Kontz Endre* miniszteri tanácsos, az elnökség működése iránt érzett elismerésének tolmácsolása mellett, köszöntö meg az elnökség üdvözlését.

Benda László előadó szólalt fel ezután, aki megütközve értesült a napilapokból a Pest vármegyei tűzoltószövetségnek f. évi november hó 29-én

tartott közgyűlésének azon határozatáról, hogy az orsz. szövetség székházában *Brouer Szilárd* alelnöknek felajánlott lakást, átutazó tűzoltók részére, csoportos megszálló otthon céljaira kívánja berendeztetni, holott ily célzattal történt berendezkedése a Magyar Tűzoltótisztek Országos Egyesületének, egy negyed század előtt már szégyenletes kudarcra végződött. Véleménye szerint az orsz. tűzoltó szövetségnek ily berendezésre nincsen fedezete, emellett e csoportos szállás fenntartási költségeit (takarítás, fűtés, világítás, az ágyneműk huzatának mosatása, esetleges kereseti adó stb.) sem vállalhatja. Megütözéssel vette tudomásul továbbá, hogy gróf *Széchenyi József* elnökké való választása ellen is hangok hallatszottak e közgyűlésen, mely körülmény mindenesetre alkalmas arra, hogy az orsz. szövetség érdemleges munkálkodását megbénítsa és széthúzásra vezessen.

Dr. Kathona Mihály előadó, Pest vármegyei tb. tűzr. felügyelő ezután kijelentette, hogy a vármegyei tűzoltó szövetség a napilapokban megjelent közleményekben foglaltakkal nem azonosítja magát és nem hajlandó elismerni azon körülményt, hogy a székházban megszálló otthon létesítésének javaslata személyi élel és célzattal emeltetett közgyűlési határozattá; szintúgy nem azonosítja magát a vármegyei szövetség azokkal sem, akik gróf *Károlyi József*nek elnökké leendő megválasztását ellenzik; ezért *Benda László* előadó részéről tett kijelentések ellen, melyek nem a vármegyei szövetségtől eredők, tiltakozását jelentette be. Tudomásul szolgált.

Schilzong József orsz. tűzoltó szövetségi irodalkalmazott ellen folytatott vizsgálat ügyében az elnökség a kiküldött bizottság javaslatát magáévá téve, nevezettel szemben határozatának érvényt szerzett.

Dr. Kathona Mihály előadó ezt követően, az orsz. szövetség elnökségi előadói tisztjére vonatkozólag a bizalmi kérdést vétette fel, mely felett az elnökség megfelelő megnyugtató kijelentések után napirendre tért.

Főtthkár ezután a legújabbán kiadott 257.349/1930. VII. B. M. számú belügyminiszteri rendelet értelmében szükséges egyesületi csapatok tagjainak személyazonosságát és az egyenruhaviselés jogát igazoló fényképes igazolvány mintákat mutatta be és pedig egy bőrbevonatút 80 filléres és egy vászonbevonatút 40 filléres árban; egyben felhatalmazást kért ezen igazolványok beszerzésére, hogy az orsz. tűzoltó szövetség kötelékébe tartozó tűzoltó testületek tagjai az orsz. szövetség központi irodájában szerezhessék be azt. Elnökség főtthkár ezen javaslatát elfogadta és két minőségű igazolványnak rendelés szerinti számban való beszerzésére az irodát felhatalmazta.

Erdély Ernő előadó a már más alkalommal is előterjesztése tárgyát képező hivatásos tűzoltósági egyenruha és rangjelzés szabályozásának kérdését vetette fel, mely mindaddig elintézve nincsen és annak megállapítása mindezekig a törvényhatóságok városaiban, azok közönségének elhatározásától függ, melyből néha vizás helyzetek állnak elő. Ezért a belügyminisztérium jelenlévő képviselőjét felkérte, hogy hasson oda, miszerint a hivatásos tűzoltóságok kötelékébe tartozók egyenruházata és rangjelzése is némiképen egyöntetűvé tétessék; legelőszörüknek látna a belügyminisztérium részéről a törvényhatóságokhoz intézendő olyan felhívás kiadását, amelyben egy előre megállapított színű és szabású egyenruha és megfelelően szabályozott rangjelzés elfogadását ajánlja. *Dr. Kontz Endre* miniszteri tanácsos ebben a kérdésben a legmesszebbmenő támogatását helyezte kilátásba és az előterjesztést felkérte, hogy

vonatkozó felterjesztését tegye meg. Elnökség a felterjesztés intézését elhatározta.

Papp Ferenc előadónak, az 1928. évi november havában megalakult Szeged városi tűzoltótestületek szövetségére vonatkozó azon kérelme tárgyában, hogy annak az orsz. szövetségben való csatlakozása esetén, a tagsági díjnak az alszövetséget illető részét engedje át, az elnökség úgy határozott, hogy Szeged törvényhatósági város tűzoltó szövetsége, a tagdíjakra vonatkozólag 1929. évi január hó 1-től kezdve, a többi törvényhatósági szövetségekkel egyöntetűen kezelendő.

Előterjesztést nyert ezután *Sturm K. Frigyes* építőmesternek a székház emeleti kis lakása részére építendő üvegezett elválasztófal és a melléklépcsőház bejáratához építendő ajtóra vonatkozó költség-előirányzata, mely szerint az üvegezett fal készítése és beszerelése 285 pengő és a melléklépcsőházi ajtó készítése és beszerelése 180 pengő költséget igényel. Elnökség a szükséges hitel rendelkezésre bocsajtása mellett, az ismertetett munkák elvégzésével *Sturm K. Frigyes* építőmestert megbízta. *Nagy Sándor* főtthkár bejelentette továbbá, hogy az orsz. tűzoltó szövetség székházának átalakítási és tatarozási munkálatai f. évi november hó 25-én bizottságilag felülvizsgáltattak. Ez alkalommal felvett jegyzőkönyv szerint, a bizottság a számlákat számszerű helyesség tekintetében is felülvizsgálta és megállapította, hogy a 28-ik tételnél az építőmester kárára számadási hiba fordul elő; mert a feltüntetett 1080 pengő helyesen 2178 pengő. Az első oldalon az átvitelnél összeadási hiba volt észlelhető, melynek helyesbítésével az 1848 pengő 70 fillér, 1892 pengő 70 fillérre helyesbített. Ezek szerint a költségvetési munkák végösszege 13.094 pengő 58 fillérben, a pótmunkák összege pedig 2321 pengő 18 fillérben, végül a forgalmi adó összege 308 pengő 30 fillérben állapított meg. A vállalkozó az elvégzett munkák tartóságáért szavatolni lévén köteles, az elnökség hozzájárult a bizottságnak azon javaslatához, hogy a vállalkozónak a kijáró összegből egy évi időtartamra biztosítékként 500 pengő visszatartassék.

Végül *Erdély Ernő* előadó a vidéki városokban érvényben levő telefondíjszabás hátrányos volta miatt szólalt fel, hogy ott a tűzoltókat és mentőket segítségül hívó beszélgetés után is, a telefon előfizetőinek beszélgetési díjat számítanak fel, mely körülmény a gyors értesítés hátrányára szolgálhat, amiért is azon javaslatát terjesztette elő, miszerint a m. kir. posta és távirtda vezérigazgatóságához oly értelmű felterjesztés intéztessék, hogy a 88.986/1930. számú K. M. rendelet megváltoztatásával a tűzoltóság és mentők felhívása után, úgy mint Budapesten, beszélgetési díj vidéken se számoltassék. Elnökség e javaslat elfogadása mellett, a felterjesztés intézését elhatározta. Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekesztette.

H I R E K

Királyi díszérem. A m. kir. belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén 25 éven át teljesített érdemes tevékenység jutalmazására alapított díszérem újabbán a következőknek adományozta: *id. Buza János* és *Deli József* szakasziparancsnokok, *Fehér István* és *Bokor József* őrparancsnokok és vitéz *Káldi János* kürtös (Celldömölk önk.), *Stekmayer Ferenc* szakasziparancsnok (Pestújhely), *Tschure Samu* parancsnok és *Barulich János* szakasziparancsnok (Sopronbámfalva), *Schinkó Ferenc* járási tűzrendészeti felügyelő és *Schubert Sándor* alparancsnok (Sopronbámfalva).

csillaggal tüntette ki orsz. szövetségünk elismerését, Dr. Marimovich Imrét és Breuer Szűzadót. Az átíratban hangsúlyozza a lengyel szövetség az orsz. szövetszados barátságot, mely a két ország között fennállt és ott szintén népszólássá lett („lengyel és magyar, két barát”) és az érdemesillag adományozásával is a régi barátság megújítását előzött.

BINDER HENRIK †

Nagyszombat város adóhivatalának főnöke, a Szeben vármegyei tűzoltószövetség elnöke, f. évi november hó 28-án, 55 éves korában elhunyt. A tőlünk elszakított területen maradt szász nemzetiségű bajtársunk a világháború kitörését megelőző években az orsz. tűzoltószövetség lelkes apostola volt Erdélyben, ahol addig külön szászvármegyei tűzoltószövetségek működtek. Binder Henrik hazafias ténykedése azzal indult meg, hogy évekenként vármegyéjéből 2—3 hallgatót küldött fel az orsz. tűzoltótanfolyamokra. Ezután kapcsolatot keresve az orsz. szövetséggel, az erdélyi vármegyék beléptetésén fáradozott. Ennek eredményeként elsőnek 1913. évben a Szeben vármegyei tűzoltószövetség csatlakozott. Majd Brassó, Háromszék, Fogaras, Beszterce-naszód és Nagyküküllő vármegyéket bírta rá az orsz. szövetséghez való csatlakozásra. 1914. évben Szelestyén a szászok, Nagydisznódon az oláhok részére tartott tűzoltótanfolyamot és mindkét helyen a magyar vezényszó meghonosításán fáradozott és a magyar tűzoltó-egyenruhának, valamint a gyakorlati szabályzatnak átültetése körül ténykedett. Szeben vármegye több községének verseny csapatát készítette elő az 1914. év augusztus havában tervezett nagygyűlés országos versenyére, amidőn kitört a világháború és annak nyomában elkövetkezett Erdély elszakítása. Derék bajtársunkról ezúttal szomorú értesítés, gyászjelentése érkezett hozzánk. Díszes temetése f. évi november hó 28-án, bajtársainak, a város és vármegye közönségének általános részvéte mellett folyt le. Minden magyar tűzoltónak örök elismerése és tisztelete lobogjen felejthetetlen bajtársunk porai felett!

MOLNÁR FERENC †

székesfővárosi I. osztályú tűzoltó f. évi november hó 29-én tűzhöz vonulás közben elszenvedett balesete következtében hirtelen elhunyt. A baleset percében, a száraz Kőbányai úti kövezeten, a közp. tűzörség autófejskendője sebesen haladva, az úttestnek egy oly részéhez ért, mely nedves volt. Ennek következtében a szer. hátsó része oldalt esúszott. A kocsivezető ennek ellensúlyozására a kocsit rendes irányba igyekezett hozni, miközben az elfordult és a járdaszegély köveinek futott. Az ily módon előállott útközés következtében a fejskendőről 5 tűzoltó leesett, akik közül egy könnyebb sérüléseket, Molnár Ferenc pedig halálos koponyarepedést szenvedett és a helyszínén kiszenvedett. E váratlan szerencsétlenség gyászba borította a székesfőváros tűzoltóságát, mert egyik legderékabb tagját veszítette el az elhunytban. De gyászbaborult a szerencsétlenül járt tűzoltó hitvese is, akit férjének váratlan elvesztése mindenétől megfosztott. A megholdogult díszes temetése f. évi december hó 4-én, a kerepesi-úti sír-

oltó. A székesfőváros tanácsa, a fővárosi tűzoltóság tisztikara Blasnek Hugó parancsnok vezetésével és 300 főnyi csapata, az önk. tűzoltóság díszszázada, a fővárosi gyári és környékbeli tűzoltóságok 150 főnyi csapata, a székesfővárosi m. kir. államrendőrség tisztikarának nagyszámú küldöttsége és díszszakcsa, a Budapesti Önkéntes Mentő Egyesület küldöttsége és nagy tömegben megjelent közönség kíséerte utolsó útjára az elhunytat. A sírnál Haypál Béla ref. lelkész megható beszéddel búcsúztatta el a főváros derék tűzoltóját. Majd Csármann Ferenc tanácsnok, a székesfőváros tanácsa nevében méltatta Molnár Ferenc tűzoltó érdemeit. Végül Heitz Mihály őrmester bajtársai nevében érzékeny szavakkal búcsúzott el legderékabb társától. Nem ő volt az első azok sorában, akik kötelességük teljesítése közben lelték halálukat és bizonyára nem is ő lesz az utolsó! Voltak elődei a halálban és minden bizonnal még sokan követni is fogják. Ilyen már a tűzoltó sors! Kemény, alkut nem ismerő kötelesség teljesítés, küzdelem a mások életéért és vagyonáért, mely közben lépten-nyomon sebesülés vagy halál leselkedik! Egyiket a tomboló lángok pusztítják el, másikat a lezuhanó épületalkatrészek zúzzák össze, a harmadik a tűzhöz robogó kocsirol zuhan le és leli halálát és így tovább. De ők az igazi férfiak, akik a veszélyt ismerve, mégis előre néznek és előre mennek. Mi pedig megdöbbenve állunk meg a halott bajtárs sírja körül; mert nem adhatunk már neki egyebet, mint emlékének könnyvet és elismerést!

Az országos tűzoltótiszt-képzőtanfolyam mindinkább magára vonja a külföld érdeklődését. Legelőbbben a németek voltak azok, akik az eszmét felkarolták s nemrégben Sziléziában és Bajorországban épületeket vettek meg e célra, a tanfolyamokat azonban egyelőre csak önkéntes tisztek kiképzésére rendezik. Érdeklődött továbbá Lengyelország, ahonnan a krakói kerület tűzrendészeti felügyelőjét óhajtanák a tanfolyamra kiküldeni. Finnország egy lépéssel már tovább ment és szaklapjának szerkesztőjét direktre azért küldte ki Budapestre, hogy az orsz. tanfolyam szervezetét tanulmányozza. Legutóbb pedig Romániából óhajtottak volna a tanfolyamra hallgatókat delegálni.

A telepengedély kötelező voltát a kereskedelemügyi miniszter 139.427/1930—XI. sz. rendeletével kiterjesztette az agyag-, homok-, kavics- és palabányák létesítésére is.

Járási tűzoltó-versenyek Szabolcsvármegyében. A szabolcsvármegyei tűzoltó szövetség folyó év július hó 30-án, Nyíregyházán tartott közgyűlésén elhatározta, hogy a folyó év szeptember havában a járások területén rendezendő járási tűzoltó versenyt tart. Az egyes járásokban az illetékes járási tűzrendészeti felügyelő által rendezett tűzoltó-verseny általános érdeklődés mellett folyt le. A kilenc járás tűzoltó-versenye a szövetség agilis és nagynevű ügyvezető elnöke, Dr. Konthly Gyula vezetése és Dr. Bakó Pál vármegyei valamint Aranyoss István, Máca Endre és Pelsőczy Béla járási tűzrendészeti felügyelők közreműködésével tartatott meg. Midőn a megtartott járási tűzoltó-versenyek eredményéről beszámolnánk, örvendetesen állapíthatjuk meg, hogy a mai igen szomorú gazdasági helyzet ellenére is, vármegyénk tűzrendészete igen szépen fejlődik, s halad előre, melynek igazolásául szolgáljon az alábbi verseny eredménye: I. *Dadai alsójáras* 1930. szeptember hó 7-én, Büd-szentmihályon tartotta versenyét, melyen a *haladó*l-

esoportjában részt vett Tiszalök, Tiszadob, Büdszentmihály, Prügy, Polgár, a *kezdők* csoportjában részt vett Tiszaladány, Csobaj, Tiszatardos, Tiszadob, Taktakenéz, Tiszaeszlár, Tiszadada és Báj községek önkéntes csapatai, ezek közül a vármegye vándor díjjával Tiszalöki, a vármegye kis serlegével Tiszabüdi, *Poppel* tb. fősztolgabíró által adományozott ezüst serleggel és *Köhler* budapesti tűzoltószergyáros által adományozott hatos sorozatú cigarettatárcával a Tiszaladányi, míg Büdszentmihályi és Tiszatardosi önkéntes tűzoltó-csapatok elismerő oklevéllel lettek kitüntetve. II. *Nyírbogdányi járás* 1930. szeptember hó 14-én, Demecserben tartotta versenyét, melyen a *haladók* csoportjában részt vett Oros, Nyírpazony, Kemeese, Gégény, Nyírbogdány, Demecser., a *kezdők* csoportjában részt vett Nyírtura. Sényő és Kék s nem vett részt kilene község önkéntes csapata, ezek közül a vármegye vándordíjjával Orosi, a vármegye kis serlegével a nyírturai, és elismerő okirattal a nyírpazonyi és a senyői önkéntes tűzoltó testületek lettek kitüntetve. III. *A Dadai felső járás* 1930. szeptember hó 14-én, Bercezen tartotta versenyét, melyen a *haladók* csoportjában részt vett Venesellő, Ibrány, Gáva, Timár, Rakamaz, Buj, Tiszabereel, a *kezdők* csoportjában részt vett Rakamaz levente és Zalkod. s nem vett részt 6 község önkéntes csapata, ezek közül a vármegye vándor-díjjával Venesellő, a vármegye kis serlegével Ibrányi és elismerő okirattal a Rakamaz levente önkéntes tűzoltó testületek lettek kitüntetve. IV. *Tiszai járás* 1930. szeptember hó 21-én, Kiszvárdán tartotta versenyét, melyen részt vett a *haladók* csoportjában Mándok, a *kezdők* csoportjában Tornyospálca, Gyüre, Kopócsapáti, Nagyvarsány, Lövyöpetri, Kisvarsány, Ujkenéz, nem vett részt 17 község önkéntes csapata, ezek közül a vármegye vándordíjjával Mándoki, a vármegye kis serlegével Tornyospálcai és elismerő oklevéllel a Gyüreí önkéntes tűzoltó testület lett kitüntetve. V. *A Nyírbaktai járás* 1930. szeptember hó 21-én, Kiszvárdán tartotta versenyét, melyen részt vett a *haladók* csoportjában Nyírmada, Nyírbakta, Ófehértó, Vaja, a *kezdők* csoportjában Levelek, Ór, Apagy és nem vett részt 11 község önkéntes csapata, ezek közül a vármegye vándor-díjjával a Nyírmadai, a járási vándor-díjjal a Leveleki, a vármegye kis serlegével Nyírbaktai és elismerő oklevéllel az Ófehértói és az Óri önkéntes tűzoltó testületek lettek kitüntetve. VI. *A Kiszvárdai járás* 1930. szeptember hó 21-én, Kiszvárdán tartotta versenyét, melyen részt vett a *haladók* csoportjában Pátróha, Döge, Ajak, Fényeslitke, Nyírkarász, a *kezdők* csoportjában Dombrád, Rétközberenes, Gyulaháza, Komoró, Tiszakanyár, Anares, Jéke, Nyírtas, Szabolesveresmart, Pap, Szabolesbáka s nem vett részt Kékese község önkéntes tűzoltó csapata, ez alkalommal a vármegye vándor-díjjával a Pátróhai, Kiszvárdai község ezüst serlegével a Dögei, Köhler, budapesti tűzoltószergyáros által adományozott 10-es sorozatú cigarettatárcával az Ajaki, a Kiszvárdai önkéntes tűzoltó egyesület által adományozott ezüst serleggel a Dombrádi, a szabolesvármegyei kis serleggel a Rétközberenesi, Mátray tűzoltószergyáros által adományozott bronzszoborral a Gyulaházai és elismerő oklevéllel a Komorói önkéntes tűzoltó testületek lettek kitüntetve. VII. *A Ligetaljai járás* 1930. szeptember hó 28-án, Nyíradonyban tartotta versenyét, melyen részt vett a *haladók* csoportjában Nyírmihálydi, Nyíradony, Nyírlugos, Nyírábrány, a *kezdők* csoportjában Nyírbélték, Nyírgelse, Mártonfalva, Nyíraesád községek önkéntes csapatai, ezek közül a vármegye vándor-díjjával Nyírmihálydi, a járási díjjával Nyírbélték, a vármegye kis serlegével nyíradonyi, a Mátray, budapesti

ral a nyírgelsei önkéntes tűzoltó testületek lettek kitüntetve. VIII. *A nagykállói járás* 1930. szeptember 28-án, Balkányban tartotta meg versenyét, melyen részt vett a *haladók* csoportjában Ujfehértó, Nagykálló, Érpatak, Balkány, a *kezdők* csoportjában Bököny, Kállósemjén, Napkor, Szakoly, Geszteréd községek önkéntes csapatai, nem vett részt két község csapata. A versenyen résztvettek közül a vármegye vándordíjjával Ujfehértói, a vármegye kis serlegével a nagykállói, Gergelyffy fősztolgabíró által adományozott vándordíjjal a bökönyi, Mátray budapesti tűzoltószergyáros által adományozott bronzszoborral a kállósemjéni, míg díesérő okirattal a napkori és árpataki önkéntes tűzoltó testületek lettek kitüntetve. IX. *A nyírbátori járás* 1930. október hó 5-én, Nyírbátorban tartotta meg versenyét, melyen részt vett a *haladók* csoportjában Nyírbogát, Kisléta, Pócspetri, Encsesenes, a *kezdők* csoportjában Máriapócs, Nyírgyulaj, Nyírpilis és Piricsé községek önkéntes csapatai, ezek közül a vármegye vándordíjjával Nyírbogáti, a vármegye kis serlegével a máriapócsi, Mátray, budapesti tűzoltószergyáros által adományozott bronz szoborral a kislétai és díesérő okirattal a nyírgyulaji önkéntes tűzoltó testületek lettek kitüntetve. Igen szép és látványos de a gyakorlati szabályzatban előírt követelményeknek megfelelő különböző gyakorlatot mutattak be versenyen kívül Kiszvárdai, Nagykovács, Nyírbátor és Ujfehértó községek önkéntes tűzoltó csapatai. Az egyes járásokban a versenybírószám több jól működő szerelő-számot külön-külön egyéni díjjal is kitüntetett. Mint a fentiekben kitéjük, a vármegye területén megállapítható az a tény, hogy a magán- és a nemzeti vagyon tűzbiztonsága jól meg van szervezve, melyben tekintélyes osztályrésze van a közigazgatási vezető egvényeknek, a járási tűzrendészeti felügyelőknek s az egyes tűzoltó-parancsnokoknak, kiket önzetlen és fáradhatatlan munkájukért méltán megilleti az elismerés babérága.

Az építésügyi szabályzat átdolgozása. Az építőiparral szoros kapcsolatban álló szakkörök évek sora óta szorgalmazzák, hogy a főváros szigorú építésügyi szabályzatát olyként módosítsák, hogy az építkezések végrehajtása megkönnyíthető és költségei apasztassanak. A minden téren megnyilvánuló ipari pangás, az építkezések - rentabilitásának veszélyeztetése arra a díeséretes belátásra indította a Fővárosi Közmunkák Tanácsát, hogy a székesfőváros területére érvényes régi építésügyi szabályzat összes rendelkezéseit revízió alá vegye és az egész vonalon oly könnyítéseket és enyhítéseket állapítson meg, melyek az építkezést olcsóbbá és könnyebbé teszik anélkül, hogy az építkezés szilárdsága és biztonsága lényegesen szenvedne. E célból f. hó 17-én megkezdte a szaktanácskozások sorozatát, melyen az összes szaktestületek és hatóságok képviselői jelentek meg. E tanácskozásokon a székesfővárosi tűzoltóőparancsnokság képviselőjével *Dittrich József* okl. gépészmérnök, tűzoltófőtisztet bízza meg. Kétségtelen, hogy a szabályzatban előforduló nagy számú tűzrendészeti vonatkozásnak nagy hordereje tüzetes és megfontolt tárgyalást igényel, de különösen a technika fejlődésével felmerült újabb követelmények kellő beállítása szükséges, hogy az építési könnyítések a tűzrendészeti követelmények fenn tartásával összhangban maradjanak. Nemesak a főváros, de az ország építőiparára fontos újítások és módosítások várhatók tehát és ennek révén az építkezési ipar fellendülése, a közigazdaság javulása.

Helyreigazítás. A Tűzrendészeti Közlöny f. évi 11-ik számában a Nógrád és Hont k. e. e. vármegyék tűzoltószövetsége versenyei című közlemé-

azt a következőképen módosítjuk: A *Tűzoltó-szövetek versenyében az I-ső díjat a Salgótarjáni Ö. T. T., a II-ik díjat a Balassagyarmati Ö. T. T., a III-ik díjat a Salgótarjáni Bányai Tűzoltóság nyerte s így a Vármegyei Szövetség vándordíját is a Salgótarjáni Ö. T. T. vette el, illetve tartotta meg. Ezután azt már az 1929. évben rendezett vármegyei tűzoltóversenyen is megnyerte.*

MEGHÍVÓ.

A Magyar Tűzoltótisztek Országos Egyesülete tizenhat évi szünetelés után újból megkezdte működését. Ennek előkészítése végett 1931. évi január hó 18-án, délután 15 órára, Győrött, a tűzoltóság tanástermében

UJJÁALAKULÓ KÖZGYÜLÉST

tartunk, melyre ezúton hívunk meg minden érdeklődő magyar tűzoltótiszteket.

Tárgysorozat: Elnöki beszámoló. Főtitkári jelentés. Évi tagdíj megállapítása. Ideiglenes tisztikar választása. Hivatalos helyiség.

Dr. Marinovich Imre s. k., *Blasnek Hugó* s. k.,
alelnök. főtitkár.

Az érdeklődő bajtársakat ezúton kérjük, hogy részvételüket Erdély Ernő győri főparancsnoknál bejelenteni szíveskedjenek.

Lapkiadó-bizottság: Breuer Szilárd, Korcsos János, Köllő István vál. tag, Mátrai Antal vál. tag.
Munkatársak: E. J. Széchenyi Viktor orsz. szöv. elnök, Breuer Szilárd főparancsnok (Budapest), orsz. szöv. al-elnök, Dr. Aradcsy László, a m. kir. orsz. Meteor. Int. ad-junctusa, Blasnek Mihály fővárosi hivatásos tiszt, Blasnek Hugó fővárosi hivatásos parancsnok, Dittrich József gépészmérnök, orsz. szöv. eln. előadó, fővárosi hivatásos tiszt, Erdély Ernő főpar. (Győr), orsz. szöv. eln. előadó, Blasnek György fővárosi hivatásos fő-tiszt, Fülöp Károly Máv. tűzr. felügyelő, orsz. szöv. titkár, Kallay Imre, Dr. Kathona Mihály par. (Kiskunhalas), Kocsis Rezső alpar. (Csepel, löszergyár), Nagy Sándor orsz. szöv. főtitkár, Papp Ferenc hív. főpar. (Szeged), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Roncsik Jenő hív. főpar. (Debrecen), orsz. szöv. eln. előadó, Rehak Tamás hív. par. (Debrecen), Rosta Géza par. (Csepel, löszergyár), orsz. szöv. eln. előadó, Dr. Szalay Lajos vegyész-mérnök, budapesti önk. szolgálat, Techlár Ernő m. kir. pénzügyi titkár, budapesti önk. titkár, Teasdale Ottó főtiszt, Vágó Zoltán budapesti önk. szak-par., Vida Pál várm. szöv. titkár (Székesfehérvár), orsz. szöv. eln. előadó.

Minden kapható a

Párisi

Nagyáruház-ban

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez beküldendő **P É N Z Ö S S Z E G E K E T** szíveskedjék csekkszámaink szerint elosztva a következő számokra befizetni: „Tűzrendészeti Közlöny“ előfizetése és hirdetések 57.454, Segélyzőpénztári tagsági díjak 57.453, Orsz. Szöv. tagdíjak, szolgálati érmek, szakkönyvek, nyomtatványok és minden egyéb befizetés 23.297. A csekklap hátuljára közlemények is írhatók, de ezen esetben 8 filléres postabélyeg ragasztandó fel.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnél (Budapest, IV., Bástya-utca 13. szám) a következő szakkönyvek, szabályzatok, belügyminiszteri rendeletek, tűzoltói vonatkozású színművek, könyvek és nyomtatványok rendelhetők meg. A megrendelés alkalmával a megrendelték ára a 23.297. sz. csekk-számlára előre befizetendő. Elnökségi ülés határozata alapján utánvétellel semmit sem küldhetünk. **SAKKÖNYVEK:** A „Tűzrendészet“ I—II. és IV—VII. füzet ára 5.50 P. Ezen füzetek egyenként is kaphatók. Az I. sz. füzet Erdély Ernő: „A tűzoltóságok szervezése, felszerelése, szolgálata, ügykezelése“, ára 1 P. II. füz. Markuszovszky Béla: Megelőző Tűzrendészet, ára 1 P. IV. füz. Apáthi Vilmos: Tűzjelzés, ára 1.— P. V. füzet, Dr. Balogh Dezső: Első segélynyújtás baleseteknél, ára 1.— P. VI. füzet, Erdély Ernő: Vízszerezés, ára 1.— P. VII. füzet, Köhler István: A fecskendő és tartozékai és Erdély Ernő: A tűzoltószeresek kipróbálása, gondozása és működési zavarai, ára 1.— P. Papp Ferenc: Tűzrendészeti Közigazgatás Kézikönyve, ára 20.— P. Papp Ferenc: Külföldi tűzoltóságokról, ára 1.60 P. Teasdale Ottó: A tűz és robbanás veszélye, ára 10.— P. **SZABÁLYZATOK:** Tűzoltó gyakorlati szabályzat, ára 2.— P. A tűzoltógyakorlati szabályzat kivonata, ára —.30 P. Tűzoltóverseny gyakorlati szabályzata ára —.50 P. Szolgálati szabályzat, ára 1.20 P. Egyenruházati és rangjelzési szabályzat, színes ábrákkal, ára 4.— P. Éremszabályzat, ára —.60 P. **BELÜGYMINISZTERI RENDELETEK:** 230.000/1925. B. M. sz. Tűzrendészeti kormányrendelet, ára —.40 P; 254.300/1928. B. M. kormányrendelet a tűzoltó-tanfolyamokról, ára —.40 P. **SZÍNMŰ:** Techlár Ernő: Credo...! színmű, ára 2.— P. **KÖNYV:** Ortutay József: Néhai József főherceg élete, ára 3.— P. **NYOMTATVÁNYOK:** Alapszabály nyomtatvány önkéntes tűzoltótörségek részére, ára darabonként —.40 P. Díszokmány-úrlap, ára 2.— P. Osztályozási lap tűzoltóversenyekhez, ára darabonként —.02 P. Barabás István: „Szépligeti tűzoltóság,“ ára 5.— P. Erdély Ernő: Hogyan oltuk a tüzet? A tűzoltás szabályai. Ára 2.50 P. Petróczy István ny. repülő ezredes: „Veszélyben minden magyar város.“ Ára: 1.50 P.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség **SZOLGÁLATI ÉRMEINEK** árai a következők: V. éves 2.—; X. éves 3.—; XV. éves 6.—; XX. éves 7.—; XXV. éves 11.—; XXX. éves 12.—; XXXV. éves 15.—; XL. éves 16.—; szalag —.70; igazolványlap —.30 pengő. Az érmek ára és a netáni tagdíjhátralék a szabályszerinti névkimutatás kapcsán, a 23297. számú postacsekk útján, előre küldendő be.

KÖHLER ISTVÁN

fecskendő-, szivattyu- és tűzoltófelszerelések gyára

Budapest, X. Korponai-utca 21.

Gyárt: modern motoros, turbinás és dugattyus tűzoltó fecskendőket, tűzoltószerkeket, felszereléseket és stabi szivattyu-telepeket a tűzoltás és öntözés céljaira

Mátrai Antal és Társa R.-T. Budapest

VI., Teréz-körút 33 ♦ 30 éve fennálló tűzoltószergyára

GYÁRT: kézi- és motorfecskendőket, mindentéle létrákat, motollákat, vízfordó és öntöző lajtákat, szerkeszkákat. Mindenemű tűzoltófelszerelési cikkek raktárról kaphatók. :: Sürgőnycim: 22-36 MÁTRAI :: Telefon T. 222-26

Feudloff-Dittrich

Armatura-, Szivattyú- és Gépgyár R.-T.

Kézhajtású és motoros fecskendők — Autófecskendők — Lajtakocsik — Vészvonatok — Tűzoltósági felszerelések

KISPEST, ÜLLŐI-UT 216—222. SZÁM.

Levélcim: Budapest 4. Postafiók 139. Tel.: J. 463-92, J. 463-93

Vezérképviseltek: „Orbis” Műszaki R.-T. Budapest, Szeged, Győr, Miskolc, Debrecen, Pécs

Walser Ferencz

Budapest, VI., Lomb-utca 34-36. sz.

Telefon: L. 913—46

Tűzoltási szerek és szivattyuk gyára, harang- és fémöntöde

Siemens és Halske Rt.

BUDAPEST, VI. KER., TERÉZ-KÖRÚT 36. SZÁM

Telefon: Aut. 109—85

Gyárt és szerel mindennemű villamos tűzjelző-készülékeket és berendezéseket gyárak, községek és városok számára

THERMOSONUS

a legújabb és legmegbízhatóbb automatikus tűzjelző-készülék.

Gyors, biztos, olcsó!

A keletkező tüzet és helyét is, bármely távolságban, másodpercek alatt jelzi. — A gyakorlatban fényesen bevált. — Élőkelő referenciák Részletes felvilágosítást ad és a készüléket működésben bemutatja Ipartermék Értékesítő Részvénytársaság

Budapest, V., Zoltán-utca 7—9.

Telefon: Aut. 110—18.

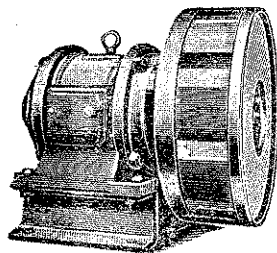
Parancsnok Ur csak egy gombnyomás

és az egész helységben azonnal alarmirozza a tűzoltólegénységet a

szirénával!

Gondoljon saját felelősségére, ha elmulasztja a modern riasztó berendezés beszerzését!

Szirénaismertetőnket azonnal díjtalanul rendelkezésére bocsátjuk

Magyar Műszaki és Villamossági Vállalatok, Jankovich János

Budapest, VI., Vilmos császár-út 15/E.

„TOTAL”

a tűzoltókészülékek királya!

folyékony szénssavval működik és száraz porral olt és ezért télen nem fagy be, nyáron nem párolog el; sikeresen olt mindentéle tüzet, tehát a veszélyes folyékony anyagok, mint: benzín, szesz, éther, petrol-

leum, olaj, kátrány égését, továbbá a kárbid és a villamos tüzeket, utóbbit is teljesen veszélytelenül. Kimerítő ismertetéssel készséggel szolgál a magyarországi lerakat:

Ligeti és Biró, Budapest, V., Vigszínház-u. 5. Tel.: T. 277-99

Németország legrégebb és leghíresebb autófecskendő és különleges tűzoltóautó-gyarái!

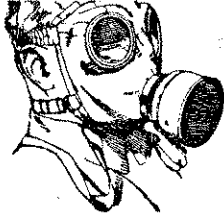
DAIMLER-BENZ A.-G.

Különleges tűzoltófecskendői és kézi vontatásra berendezett kis motorfecskendői megtekintethetők ienti cég magyarországi fiókjánál,

a MERCEDES-BENZ AUTOMOBIL RÉSZVÉNYTÁRSASÁG-nál

BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 24. SZÁM

Minden gondos parancsnokság, illetve községi előjáróság beiratja tűzoltóit a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség SEGÉLYZŐPÉNZTÁRÁBA, mely tagonkénti és évi 20 pengőfillér tagdíj ellenében minden tűzoltói szolgálatban történt balesetért az illetőt (napi 2 pengő) segélyben részesíti. — Az összeg a névsor kapcsán az 57453. sz. postacsekk útján előre fizetendő be. Előfordult eset azonnal bejelentendő és a munkaképtelenség tartama aztán orvosilag, bélyegtelen iraton igazolandó. A segélyössze- gen felül más költségek nem térítetnek meg. Évközi létszámváltozás a befizetett létszámon belül díj-

füst- és gázálarcokat

gyárt az egyetlen hazai
gázvédelmi felszerelések
gyára

Mercur Műszaki és Vegyipari R.-T.

Gyár: IX., Illatos-út 9. Telefon: J. 423-32
Városi mintaraktár: IX., Üllői-út 1. Tel.: A. 866-94

MOLNÁRY J.
BUDAPEST, IV.,
Eskü-út 5. sz.
Gyárt: tűzoltó- és
sporttérmekeket,
zászlókat, zászlósze-
geket, mindennemű
jelvényeket, felirati
zománcablákat,
gumibélyegzőket.
Alapítva 1870.

SELTENHOFER FRIGYES FIAI SOPRON

szivattyúk, tűzifecskendők, tűzoltófelszerelések

„ERICSSON”

(Ezelőtt
Deckert és Homolka)

Magyar Villamossági Részvénytársaság
A budapesti tűzoltóság hivatalos szállítója

Budapest,

I., Fehérvári-út 70.

Telefon: T. 228-09, T. 289-64, és J. 340-98.

Gyárt és szerel mindenféle elektromos tűzjelző
berendezéseket városok, községek, gyárak számára

FESTÉK, KENCE, ZSIRADÉK, KÁTRÁNY ÉS VEGYITERMÉKEK GYÁRI RAKTÁRA

KUN SÁNDOR, BUDAPEST

Telefonszám: Aut. 845—11 ~~~~~ IV., Ferenc József-rakpart 18. szám

A MINIMAX

a legjobb magyar gyártmányú kézi tűzoltókészülék. Nem hason-
lítható össze a különböző utánszatokkal. Fejvilágosítással szolgál a

MAGYAR MINIMAX RÉSZVÉNYTÁRSASÁG • BUDAPEST

Gyár, iroda: VI., Rózsa-utca 85. — Telefon T. 237-31.

CORVIN ÁRUHÁZ R.-T.

BUDAPEST, VIII., BLAHA LUJZA-TÉR 1—3.

Szab. hat. engedélyezett

DABEG

Szab. hat. engedélyezett

TŰZ- ÉS ROBBANÁSMENTES BENZINTÁROLÓ BERENDEZÉSEKET

védégáznelküli üzemre gyorsan és jutányosan szállít

Dávid és Kertész kazán- és gépgyár r.-t., Budapest, VI., Máglya-u. 75—77 - Tel. L. 914-46

AZ „ISKU”

szabadalmazott

TŰZFECSKENDŐ

magyarországi elárúsítója HUBERT ÉS TÁRSA b. t.

Budapest, VI., Liszt Ferenc tér 4 — Telefon: A. 222—67, A. 109—57

Magyar Vegyipari Gépgyár R.-T.

TELEFON: J 390—07 és J 390—08

(REICHEL ÉS HEISZLER)
Budapest, X, Noszlopi-u. 1

Sürgőnycim: Destillator, Bpest

Gyártmányaink: Kézi- és benzinmotoros tűzoltófecskendők, automobíli benzinmotoros tűzifecskendők és automobíli utcalocsoló-kocsik
tűzoltószivattyúval, valamint az összes tűzoltófelszerelési tárgyak

Az 1930-ik évfolyam tartalomjegyzéke.

	Oldal		Oldal
a) Vezércikkek:			
Tűzrendészeti közigazgatásunk reformja	1	rendészeti intézkedések megtétele a tűzrendészeti hatóságok hatáskörébe tartozik	170
Dr. Tomcsányi Kálmán	17	Békés vármegye alispánjának 19.265/1930. számú rendelete tűzoltótanfolyamok elrendelése tárgyában	170
A II. Országos Tűzoltótisztképző-Tanfolyam megnyitása (Dr. Balogh Dezső)	33	A m. kir. belügyminiszter 123.486/1930. B. M. számú rendelete	183
A tűzoltó szakcsajtó nehéz helyzete hazánkban (Dr. Balogh Dezső)	49	A m. kir. kereskedelemügyi miniszter 138.035/1930. sz. rendelete a gyári kémények tisztítása tárgyában	183
A tűzoltótisztai továbbképzés nehézségei hazánkban (Dr. Balogh Dezső)	65	d) Tűzoltói és tűzrendészeti oktatócikkek:	
Visszaélések (Dr. Balogh Dezső)	81	A füst- és gázvédelem a tűzoltóság szolgálatában (Zsuffa József)	2
A 60 esztendő Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség (Dr. Balogh Dezső)	97	Uradalmi tűzoltócsapatok (Kern Ernő)	4
Falusi tüzek nyáron (Dr. Balogh Dezső)	113	A régi jó időkből (László István)	6
A tűzoltóság laikus hitelrontói (Blasnek Hugó)	129	A telefon és a vidéki tűzoltóság (Schuerti Nándor)	6
A balesetet szenvedett tűzoltók kártalanítása hazánkban (Dr. Balogh Dezső)	145	A tűzoltótestületek mostoha viszonyai falun (Hunyetz Károly)	7
Az ártatlansági bizonyítványok (Dr. Forgách Béla)	161	A cirkuszok tűzveszedelme (Dr. Balogh Dezső)	21
Gróf Széchenyi Viktor	179	Kerékpáros tűzoltójárőr (Kotsis Rezső)	34
b) Jegyzőkönyvek a M. O. T. Sz. üléseiről:			
Budapesten, 1929. évi december hó 22-én elnökségi ülés	9	Az utcai forgalom és a tűzoltóság (Papp Ferenc)	35
Budapesten, 1929. évi december hó 22-én választmányi közgyűlés	10	A vállalati tűzoltóságok alkonya (Dr. Balogh Dezső)	53
Budapesten, 1929. évi december hó 22-én rendkívüli közgyűlés	10	A éjszernákról (Szemethy Gyula)	54
Budapesten, 1930. évi február hó 8-án elnökségi ülés	25	A vállalati tűzoltóságok alkonyához (Schwarz János)	119
Budapesten, 1930. évi április hó 12-én elnökségi ülés	90	A közúti közlekedésrend és közrend egységes szabályzatának a tűzoltókra és mentőkre vonatkozó rendelkezései (Dr. Balogh Dezső)	137
Veszprémben, 1930. évi június hó 22-én elnökségi ülés	106	Kettősrendek vagy félrajoszlop? (Kiss Béla)	153
Veszprémben, 1930. évi június hó 22-én választmányi közgyűlés	122	Tűzoltók családi pótléka (Mojács Péter)	166
Budapesten, 1930. évi november hó 8-án elnökségi ülés	185	Tűzoltók ruházódása (Dr. Balogh Dezső)	167
Budapesten, 1930. évi december hó 6-án elnökségi ülés	189	A bécsi tűzoltónapok (Sarkadi Henrik)	168
c) Rendeletek:			
A m. kir. belügyminiszter 258.705/1929—VIII. B. M. számú rendelete az önkéntes tűzoltóegységek tűzoltószer szükségleteinek beszerzése tárgyában	8	„Isku” észrevétel a T. K. legutóbbi számában megjelent hason-című közleményre (Darvas László)	180
A m. kir. belügyminiszter 257.910/1929—VIII. B. M. számú körrendelete, a tűzbiztosítás összegének igényléséhez szükséges ú. n. ártatlansági bizonyítványok kiállítása tárgyában	25	A nemhivatásos tisztgyakornok (Schwarz János)	181
A m. kir. belügyminiszter 120.978/1930 B. M. számú körrendelete a mezőgazdasági terményeknek a belsőségen elhelyezése és eséplése tárgyában	25	A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség székháza emeleti helyiségeinek szállás céljaira szolgáló berendezése kérdéséhez	182
A m. kir. kereskedelemügyi miniszternek a M. O. T. Sz.-hez intézett 20.807/1930—VIII. K. M. számú leirata a vármegyei törvényhatóságoknál alkalmazott vármegyei hivatásos tűzrendészeti felügyelők részére, köztisztviselői vasúti arcképes igazolvány kiszolgáltatása tárgyában	41	e) Tűzoltótechnikai cikkek és ismertetések:	
A m. kir. belügyminiszternek 121.182/1930—VIII. B. M. számú körrendelete, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség megbízására hivatkozó egyének által az ottani tűzoltóság javára rendezendő hangversenyek tartásának megakadályozása tárgyában	70	A házfedelek fedőanyagának viselkedése tetőtűz esetén (Dr. Balogh Dezső)	18
Pest-Pilis-Solt-Kiskún vármegye alispánjának 23.990/1930. kig. számú rendelete, a községi tűzrendészeti szabályrendeletek megalkotása tárgyában	89	A mérges gázok elleni védekezés módja a tűzoltóságnál (Dittrich József)	50
Pest-Pilis-Solt-Kiskún vármegye alispánjának 34.965/1930. kig. számú rendelete, kerületi tűzoltótanfolyamra hallgatók kiküldetése tárgyában	106	A tűzoltóság szerepe légítámasztás esetén (Nagy Sándor)	52
Békés vármegye alispánjának 10.553/1930. sz. rendelete, tűzvész életkezelésének megelőzése érdekében teendő intézkedések tárgyában	121	Gyilkos levegőből leendő mentési védelmi eszközök hiányában (Dr. Szalay Lajos)	85
A m. kir. belügyminiszternek 257.349/1930—VII. számú rendelete	106	Kéménytisztító-ajtók és kéménytoldalekok fontossága a megelőző tűzrendészet nézőpontjából (Kónya Imre)	105
Elvi jelentőségű miniszteri határozat mozgósínházakban a tűzvész megelőzése érdekében szükséges tűz-		A magyar létragyártás egy új alkotásáról	118
		Tűzveszedelmes üzemek elhelyezési klimatológiája (Dr. Anjesszky László)	135
		„Isku” (Dittrich József)	146
		Villámcsapás-villámhárító (Dr. Roncsik Jenő)	149
		Hozzászólás autó- és motorfeckendők teljesítményeinek meghatározásához és műszaki felülvizsgálatához (Antalfy István)	153
		Önmegfedés és öngyulladás veszedelmét rejtő üzemek elhelyezési klimatológiája (Dr. Anjesszky László)	164
		f) Tűzesetek és egyéb veszedelmek:	
		Az Uránia Színház égése Budapesten (Dr. Balogh Dezső)	23
		Az V. ker. Báthory-utca 10. számú IV. emeletes bérpalota tetőzetének égése Budapesten (Dr. Balogh Dezső)	39
		Budapest székesfőváros legújabb nehéz tűzesetci (Dr. Balogh Dezső)	56
		A Hungária műtrágya-, kénsv. és vegyipar r.-t. ipartelepének égése Budapesten (Dr. Balogh Dezső)	103